ಫಳಾಂ ಆನಿ ಫುಲಾಂ

ವಲ್ಲಿ ವಗ್ಗ

(ಜಾಣ್ವಾಯೆಭರಿತ್ ಅಂಕಣಾಂಚೊ ಪುಂಜೊ)

ರಾಕ್ಣೊ ಪ್ರಕಾಶನಾಚೆಂ 127ವೆಂ ಪುಸ್ತಕ್

ರಾಕ್ಣೊ ಪ್ರಕಾಶನ್

ಫಳಾಂ ಆನಿ ಪುಲಾಂ

(ಜಾಣ್ವಾಯೆಭರಿತ್ ಅಂಕಣಾಂಚೊ ಪುಂಜೊ)

ವಲ್ಲಿ ವಗ್ಗ

ರಾಕ್ಣೊ
ಪ್ರಕಾಶನಾಚೆಂ
127ವೆಂ ಪುಸ್ತಕ್

2021

ರಾಕ್ಣೊ ಪ್ರಕಾಶನ್
ಮಂಗ್ಳುರ್

Follam ani Fulam (collection of column writings) printed and published by Raknno Prakashan, Kodialbail, Mangalore - 575 003

Pages: 160+4

Publisher: Raknno Publication,
Kodialbail Post, Mangalore - 575 003
Phone: 0824-2422426
E-mail: raknno@gmail.com
Website: www.raknno.com

Printer: Codialbail Press, Maryhill, Mangalore.

Price: Rs.150/

ಪರ್ಗಟ್ಣಾರಾಚಿಂ ಉತ್ರಾಂ

1938 ದಶೆಂಬರ್ 16 ಥಾವ್ನ್ 'ಸತ್ ಉಲಯ್ ಧರ್ಮ್ ಚಲಯ್' ತತ್ವಾ ಖಾಲ್ ನಿರಂತರ್ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಮಂಗ್ಳುರ್ ದಿಯೆಸೆಜಿಚೆಂ 'ರಾಕ್ಣೊ' ಹಫ್ತ್ಯಾಳೆಂ ಪತ್ರ್ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಪತ್ರಾ ಖಾಲ್ ಆಸ್ಚೆಂ 'ರಾಕ್ಣೊ ಪ್ರಕಾಶನ್' ವೆಳಾಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಆನಿ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಲೊಕಾ ಮೊಗಾಳ್. ರಾಕ್ಣೊ ಪ್ರಕಾಶನಾಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ 127ವ್ಯಾ 'ಫಳಾಂ ಆನಿ ಫುಲಾಂ' ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ದೋನ್ ವರ್ಸಾಂನಿ ರಾಕ್ಣೊ ಪತ್ರಾರ್ ಪರ್ಗಟ್ಲಲಿಂ ವಲ್ಲಿ ವಗ್ಗಚಿಂ ಇತಿಹಾಸ್, ಭೂಗೋಲ್, ವಿಜ್ಞಾನ್, ಮನ್ಶಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಟಾಪ್ಲಲಿಂ ಜಾಣ್ವಾಯೆಭರಿತ್ 57 ಅಂಕಣಾಂ ಆಸಾತ್.

'ವಲ್ಲಿ ವಗ್ಗ' ಕೊಂಕ್ಣಿ ಆನಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್. ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಮೈಸೂರಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರುನ್ ಆಸ್ಚೊ ವಲ್ಲಿ ವಗ್ಗ, ವಲೇರಿಯನ್ ಸೊಜ್, 1947 ವರ್ಸಾ ನಿರ್ಕಾಣ್ ವಗ್ಗ ಮ್ಹಳ್ಳೈ ಕಡೆ ಜಲ್ಮಲ್ಲೊ. ತಾಚಿ ಪಯ್ಲಿ ಕಥಾ, 'ಸೊರ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಚುರ್ಚುರೊ' 1964ವ್ಯಾ 'ರಾಕ್ಣೊ' ಪತ್ರಾರ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್, ವಿವಿಧ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಾಂನಿ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ತಾಚ್ಯೊ ಮೊಟ್ವ್ಯೊ ಕಥಾ 150, ಕವಿತಾ 140, ಲೇಖನಾಂ 160, ಅಂಕಣ್ ಬರ್ಪಾಂ 4. ತಾಚ್ಯೊ ಚಾರ್ ಮೊಟ್ವ್ಯೊ ಕಥಾ, ದೋನ್ ಕವಿತಾ, ದೋನ್ ಜಿಣ್ಯೆ ಕಥಾ, ಏಕ್ ನಾಟಕ್ ಪುಸ್ತಕಾ ರುಪಾರ್ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ಲೂರ್ದ್ ಪ್ರಕಾಶನ್, ಮೈಸೂರ್ ನಾಂವಾರ್ ತೀನ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಪರ್ಗಟ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಘ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂನಿಯ್ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲಾ. ತಾಚೆಂ ಏಕ್ ಕನ್ನಡ್ ಪುಸ್ತಕ್, ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಕನ್ನಡ್ ಪತ್ರಾಂನಿ 40 ಕಾಣಿಯೊ, ಲೇಖನಾಂ ಆನಿ ಕವಿತಾ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್.

ತಾಕಾ ಖುಬ್ ಮಾನ್-ಸನ್ಮಾನ್, ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾತ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಅಕಾಡೆಮಿಚಿ 2009ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾಚಿ 'ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಗವ್ರವ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಾಚೊ ಘರ್ ಮಂತ್ರಿ ಡೊ। ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ ಥಾವ್ನ್ ಮಾನ್, 'ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕುಟಮ್ ಬಾಹ್ರೇಯ್ನ್' ಹಾಂಚಿ 2012ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾಚಿ 'ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಅಕಾಡೆಮಿಚೊ ಮಾನ್-ಸನ್ಮಾನ್, 2019 ದಾಯ್ಜಿ ದುಬಾಯ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಪುರಸ್ಕಾರ್, 2020 ಸಂದೇಶ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾಚಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2020 ಜುಲಾಯ್: ತಾಚ್ಯೆ ವಿಶಿಂ ಕರ್ನಾಟಕ ವಾರ್ತಾ ಆನಿ ಸಂಪರ್ಕ್ ಇಲಾಖ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಸಾತ್ ಮಿನುಟಾಚೆಂ 'ಸಾಕ್ಷ್ಯಾ ಚಿತ್ರ', 2020 ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹ್ಯೊ ಥೊಡ್ಯೊ. ತಾಚ್ಯಾ ಫುಡ್ಲ್ಯಾ ಸಾಹಿತಿಕ್ ವಾವ್ರಾಕ್ ಆಮಿ ಬರೆಂ ಮಾಗ್ತಾಂವ್.

ಜನೆರ್ 01, 2021

ಫಾ.ವಾಲೆರಿಯನ್ ಫೆರ್ನಾಂದ್

ಪರ್ಗಟ್ಣಾರ್ ಆನಿ ಸಂಪಾದಕ್, ರಾಕ್ಣೊ ಹಫ್ತ್ಯಾಳೆಂ

ಮಾಂಡಾವಳ್

1. ಶಿರಾಪ್ ಆನಿ ಬೆಸಾಂವ್

ಮನ್ಶಾ ಜಿವಿತ್

ಮ್ಹಾಲ್ಗಡ್ಯಾಂಚಿ ಏಕ್ ಮ್ಹಣ್ಣಿ ಆಸಾ, 'ಬರೆಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ಬರೆಂ ಖಾತಲೊ ಪಾಡ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ಪಾಡಾವ್ ಜಾತಲೊ.' ಹ್ಯೆ ಸಾಂಗ್ಣೆಚ್ಯೊ ರುಜ್ವಾತಿ ಆನಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಮಿ ಆದಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಆತಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಆಸಾಂವ್.

ಶಿರಾಪ್: 1610 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಮೈಸೂರ್ಚ್ಯಾ ರಾಜಒಡೆಯರ್ ರಾಯಾನ್ ರಂಗರಾಯ ಆನಿ ರಾಣಿ ಅಲಮೆಲಮ್ಮ ಹಾಂಚ್ಯೆ ಅಧಿನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಗಾಂವ್, ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುನ್ ಘೆತ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹಿಂ ರಾಯ್-ರಾಣಿ ತಲಕಾಡು ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ವೈದ್ಯೆಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಚ್ಯಾ ದಿವ್ಳಾಕ್ ಆಂಗೊವ್ಣ್ ಫಾರಿಕ್ ಕರುಂಕ್ ಆಯಿಲ್ಲಿಂ ತೆಂ ಸಮ್ಜುನ್, ಒಡೆಯರ್ ರಾಯಾನ್ ಅಲಮೆಲಮ್ಮ ರಾಣಿಯೆಚೆ ವಜ್ರಾಂ-ಮೊತ್ಯಾಂ, ಭಾಂಗ್ರಾಚೆ ನಗ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸೈನಿಕಾಂಕ್ ತಲಕಾಡುಕ್ ಧಾಡ್ಲೆ. ಹೊ ವಿಷಯ್ ಕಳಿತ್ ಜಾಲ್ಲಿ ರಾಣಿ ಅಲಮೆಲಮ್ಮ, ಕಾವೇರಿ ನ್ಹಂಯ್ಚ್ಯೆ ತಡಿಕ್ ವಚುನ್ ಆಪ್ಲೆ ಸರ್ವ್ ನಗ್ ಉದ್ಕಾಕ್ ಉಡೊವ್ನ್, "ಹೊ ತಲಕಾಡು ರೆಂವೆನ್ ಭರುಂದಿ ಆನಿ ಮೈಸೂರ್ಚ್ಯಾ ಒಡೆಯರ್ ರಾಯಾಕ್ ಭುರ್ಗಿಂ ಜಾಯ್ನಾ ಜಾಂವ್ದಿತ್" ಮ್ಹಣ್ ಶಿರಾಪುನ್, ನ್ಹಂಯ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಕ್ ಉಡಿ ಮಾರುನ್ ಜಿವ್ಫಾತ್ ಕರುನ್ ಮೆಲಿ.

ರಾಣಿಯೆಚ್ಯಾ ಮರ್ಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಿಚ್ಯಾ ಶಿರಾಪಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ, ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಜ್ ಪರ್ಯಾಂತ್, ತಲಕಾಡು ಗಾಂವ್ ರೆಂವೆನ್ ಭರುನ್ ಗೆಲಾ ಆನಿ ಹಕ್ಕಾನ್ ಪಾಟಾಕ್ ಆಯ್ಲಲ್ಯಾ ಮೈಸೂರ್ಚ್ಯಾ ಒಡೆಯರ್ ರಾಯಾಕ್ ಸಂತತೆಚೆಂ ಭಾಗ್ ಲಾಬುಂಕ್ ನಾ! (ಹಿ ಕಾಣಿ ಲೋಕ್ ಉಲಯ್ತಾ).

ಬೆಸಾಂವ್: ಊಜ್ ಗಾಂವಾಂತ್ ಜೋಬ್ ನಾಂವಾಚೊ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ್, ಸಿರಿವಂತ್ ಮನಿಸ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ದೆವಾಕ್ ತೊ ಭಿಯೆವ್ನ್ ಚಲ್ತಾಲೊ. ಅಶೆಂ ತೊ ಉದೆಂತಿಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ ಭೊವ್ ವರ್ತೊ ಆಸ್ಲೊ. ಪೂಣ್ ಅಚಾನಕ್ ವಿಘ್ನಾಂ ತಾಚೆರ್ ಯೆತಾತ್. ತೊ ಆಪ್ಲೆಂ ಧನ್‌ದಿರ್ವೆಂ ಆನಿ ಆಪ್ಲಿಂ ಭುರ್ಗಿಂಬಾಳಾಂ ಹೊಗ್ಡಾಯ್ತಾ ತಿತ್ಲೆಂಚ್ ನ್ಹಯ್, ಏಕ್ಯೆ ಭಿರಾಂಕುಳ್ ಪಿಡೆನ್ ವಳ್ವಳ್ತಾ ತರ್‌ಯಿ ತೊ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ದೆವಾಚೆರ್ ವಿಶ್ವಾಸ್ ಸಾಂಡಿನಾಸ್ತಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾ, "ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾನ್ ದಿಲೆಂ, ತಾಣೆಂಚ್ ಕಾಡುನ್ ವ್ಹೆಲೆಂ, ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಸದೆಂವ್ ಜಾಂವ್!"

ಅಸಲೊ ಅಖಂಡ್ ಭರ್ವಸೊ ದವರ್ಲಲ್ಯಾ ಜೊಬಾಚೆರ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾನ್ ಆದ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಫಾಲ್ಲ್ಯೆ ಪ್ರಾಸ್ ಘುಡ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಚಡ್ ಬೆಸಾಂವಾಂ ಘಾಲಿಂ. ಹ್ಯೆ ವರ್ಸಿಂ ತಾಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಆಸ್ತ್‌ಬದಿಕ್ ದೊಡ್ತಿ ಜಾಲಿ ಆನಿ ತೊ ಸುಖಾ-ಸಂತೊಸಾನ್ ಎಕ್ಶೆಂ ಚಾಳಿಸ್ ವರ್ಸಾಂ ಜಿಯೆಲೊ!

2. ಕನ್ನಡ ಭಾಶೆಕ್ ಲಿಪಿ ಆಸಾ, ಇಂಗ್ಲಿಷಾಕ್ ಲಿಪಿ ನಾ

ಭಾಸ್, ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಚಾಳಿಸ್ ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಶೆರ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಲ್ಯಾ ಮೈಸೂರಾಂತ್ ಹಾಂವ್ ವಸ್ತಿ ಕರುನ್ ಆಸಾಂ. ಎದೊಳ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ಪತ್ರಾಂ-ಪುಸ್ತಕಾಂನಿ ಮ್ಹಜ್ಯೊ ಚಾಳಿಸ್ ಕಾಣಿಯೊ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಬಾರ್ ಲೇಖನಾಂ, ಕವನಾಂ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್ ಆಸ್ತಾಂ, ಕನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಬರಯ್ಣಾರ್, ಪತ್ರಿಕೊದ್ಯಮಿಂಚಿ ಮ್ಹಾಕಾ ವಳಕ್ ಆಸಾ. ಕನ್ನಡ ಮಾಯ್‌ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಸಾಹಿತಿಂನಿ ಆನಿ ಸಾದ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಪಯ್ಕಿ ಎಕ್ಲ್ಯಾ-ದೊಗಾಂನಿ, ಮ್ಹಜಿ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಿತ್ ಜಾತಾನಾ, ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ ಹಲ್ಕ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಲ್ಹಾವ್ ತಾಳ್ಯಾನ್ ವಿಚಾರ್ಚೆಂ ಆಸಾ, “ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಕ್ ಲಿಪಿ ನಾ ಮ್ಹೂ?” ಹೆಂ ಉತರ್ ಆಯ್ಕಲ್ಲೆಂಚ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಾಕ್ ಕೂಟ್ ಪಡ್ತಾ ಆನಿ ಹಾಂವ್ ಚಿಕ್ಕೆ ಗರಮ್ ಜಾತಾಂ.

ಆಪ್ಲಿಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಲಿಪಿ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಭಾರತೀಯ್ ಭಾಸಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಸ್‌ಯಿ ಏಕ್ ತೆಂ ವ್ಹಯ್. ಪೂಣ್ ಖಂಯ್ಚ್ಯೆಯ್ ಭಾಶೆಂತ್ ರಚಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್ ತುಕುನ್ ಆನಿ ವರೊವ್ನ್ ಪಳೆವ್ನ್ ತ್ಯೆ ಭಾಶೆಚೆಂ ವ್ಹಡ್ಪಣ್ ಲೆಕಾಕ್ ಧರ್ತಾತ್ ಶಿವಾಯ್, ಥಂಯ್ಸರ್ ಲಿಪಿಕ್ ಕಸಲೊಚ್ ಮಹತ್ವ್ ನಾ. ದೆಕುನ್ ಆಪ್ಲಿಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಲಿಪಿ ನಾತ್ಲ್ಲ್ಯೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾ ಮುಕಾರ್ ಸ್ವಂತ್ ಲಿಪಿ ಆಸ್ಚಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಸ್ ವ್ಹಡ್ಲಿ ಜಾಯ್ನಾ!

ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಮರಾಠಿ ಆನಿ ಇತರ್ ಸಬಾರ್ ಭಾಸಾಂಕ್ ಆಪ್ಲಿಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಲಿಪಿ ನಾ. ಯುರೊಪಾಚ್ಯೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಶೆನ್ ಲಾತಿನ್ ಭಾಶೆಚಿ ರೊಮನ್ ಲಿಪಿ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್, ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಶೆತಾಂತ್ ಮುಖೆಲ್‌ಪಣ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಚೆಂ ಧಯ್ರ್ ಘೆತ್ಲಾಂ ಆಸ್ತಾಂ, ಆಮಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾನ್ ಆಮ್ಚ್ಯೆ ಮಾಯ್‌ಭಾಶೆಕ್ ಆಪ್ಲಿಚ್ ಲಿಪಿ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂಚ್ ತಕ್ಲಿ ಬಾಗಾವ್ನ್ ಮೌನ್ ಉರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ. ಆಮ್ಚ್ಯೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ಲಿಪಿ ಖಂಯ್ಚಿಯ್ ಆಸುಂ, ಆಮ್ಚಿ ಭಾಸ್ ಆಮಿ ವಾಚುಂಕ್, ಬರೊಂವ್ಕ್, ಸಾಹಿತ್ಯ್ ರಚುಂಕ್ ಆನಿ ತಿಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯ್ - ಸಂಸ್ಕೃತೆಕ್ ಮಾನ್ ದಿವ್ನ್, ತಿಕಾ ಆಮಿ ಅಭಿಮಾನಾನ್ ವಾಖಾಣುಂಕ್ ಫಾವೊ!

3. ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಆನಿ ತಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ್

ಆಮಿ ಆನಿ ಆಮ್ಚೊ ಧರ್ಮ್

ಫಕತ್ ಮನ್ಶಾ ದಿಷ್ಟಿನ್ ಪಳೆತಾನಾ ಹ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಎದೊಳ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಜಲ್ಮಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ, ರಾಯ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆನಿ ಮಹಾನ್ ಮನ್ಶಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಶ್ರೇಷ್ಟ್ ಮನಿಸ್ ದೆವಾಚೊ ಪೂತ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತ್! ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಮನ್ಶಾಕುಳಾಚೆ ಚರಿತ್ರಾ ಜೆಜುಚ್ಯಾ ಜಲ್ಮಾ ಆದಿಂ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಲೆಕಾಕ್ ಧರ್ತಾತ್ (B.C., A.C.) ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಮನ್ಶಾಕುಳಾ ಥಂಯ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚ್ಯಾ ಅಪರಿಮಿತ್ ಪ್ರಭಾವಾ ವಿಶಿಂ ಆಮಿ ಸವಿಸ್ತಾರ್ ವರೊವ್ನ್ ಪಳೆಲ್ಯಾರ್ ಆಮಿ ತಾಚೆಂ ದೇವ್ಪಣ್ ವಳ್ಕಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸೊಮ್ಯಾ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಥಂಯ್ ವ್ಹಡಾ ಮಾನಾನ್ ಅಭಿಮಾನ್ ಪಾವಜೆಚ್ ಪಡ್ತಾ.

ಜೆಜು ಜಲ್ಮಲ್ಲ್ಯೆ ಜುದೆವ್ ಕುಳಿಯೆಚೊ ಲೋಕ್, ಭೊವ್ ಚಡ್ ಬುದ್ವಂತ್, ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಆನಿ ಧಯ್ರಾಧಿಕ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಗ್ಳೊ ಸಂಸಾರ್ ಮಾಂದ್ತಾ. ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಮನ್ಶಾ ಸಂಖ್ಯಾಂತ್ ತಿನಾಂತ್ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ (ಲಗ್ಬಗ್ 200 ಕರೊಡ್) ಲೋಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮ್ ಪಾಳ್ತಾತ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಕ್ ಪಾತ್ಯೆತಾ.

ದೆವಾಚ್ಯಾ ಪುತಾ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚೆ ಚರಿತ್ರಾ ಜಿವಿತಾ ಆನಿ ಶಿಕೊವ್ಣೆಚೊ ವಿವರ್ ಆಟಾಪ್ಚೆಂ ಪವಿತ್ರ್ ಪುಸ್ತಕ್, ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ 1400 ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ಭಾಸಾಂನಿ ಛಾಪ್ಲಾಂ ಆನಿ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಅಧಿಕ್ ವ್ಹಡ್ ಸಂಖ್ಯಾನ್ ಛಾಪ್ಲಲೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ಯಿ ಬೈಬಲ್. ಇತ್ಲೆಂಚ್ ನ್ಹಯ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಮೊಟ್ಯಾ ವಾಂಟ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಸ್ಪ್ಯಾನಿಶ್, ಜರ್ಮನ್, ಲಾತಿನ್ ಇತ್ಯಾದಿ... ಕಾತೊಲಿಕಾಂಚೆಂ ಮೂಳ್‌ಪೀಠ್ ರೊಮ್ ಶೆರಾಚ್ಯೆ ಲಾತಿನ್ ಭಾಶೆಚೆ ರೊಮಿ ಲಿಪಿ ವಾಪರ್ತಾತ್.

ತೀಸ್ ಆನಿ ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂ ಜಿಯೆಲ್ಲ್ಯಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾನ್ ತಾಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾ ಕಾಳಾರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಖಾಣಾ-ಜೆವ್ಣಾಕ್ ವಾಪರ್ಲಲೊ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಶಿಕೊವ್ಣೆಂತ್ ಸಬಾರ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಉಲ್ಲೇಖ್ ಕೆಲ್ಲೊ ದಾಕಾಂ ಸೊರೊ (ವಾಯ್ನ್), ಗಂವಾಚೊ ಉಂಡೊ, ದರ್ಯಾ-ಸರೊವರಾಚೆ ಮಾಸ್ಳಿ, ಒಲಿವ್ ಫಳಾಂ ಆನಿ ತೆಲ್, ಪಿಕೊ ಆನಿ ಸುಕೊ ಖಾಜುರ್ ವರ್ಸಾಂ ಪಾಶಾರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೆ ಪರಿಂ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ದೆಶಾಂನಿ ಆನಿ ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ ಲೊಕಾ ಮೊಗಾಳ್ ಜಾವ್ನ್‌ಚ್ ಆಸಾತ್. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೆಶಾಂತ್ ಆನಿ ಆಮ್ಚ್ಯೆ ಮಧೆಂಚ್ ಆಮಿ ಪಳೆಲೆಂ ತರ್ ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ತಾಂದ್ಳಾಚ್ಯಾಕ್‌ಯಿ ಚಡ್ ಗಂವಾಕ್, ವಾಯ್ನಾಕ್ ಆನಿ ಒಲಿವ್ ತೆಲಾಕ್ ಪ್ರಮುಖ್ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನ್ ಮೆಳುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲಾಂ.

4. ಮನ್ಶ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಚೆರ್ ದೆವಾಚೆಂ ಬೆಸಾಂವ್

ಜೆರುಸಲೆಮಾಚೆಂ ಮಹಾದೆವಾಳ್

ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ರಾಯಾಂನಿ, ರಾಣಿಯಾಂನಿ ಆಪ್ಲೆಂ ನಾಂವ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಶಾಶ್ವಿತ್ ಉರ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್, ವ್ಹಡ್ ವ್ಹಡ್ ರಾವ್ಯೆರಾಂ, ಬಾಂದ್ಪಾಂ, ದೆವಾಳಾಂ ಉಬಾರ್ಲಲಿಂ ಆಸಾತ್. ಥೊಡ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚಿ ಅಸಲಿ ಆಶಾ ಆದಿಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ, ಆತಾಂಯ್ ಆಸಾ. ಪೂಣ್ ಅಸಲಿ ಆಶಾ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಸರ್ವಾಂಕ್‌ಯಿ ಆಪ್ಲೆಂ ಯೋಜನ್ ಜಾರಿ ಕರ್ಚೆಂ ಭಾಗ್ ಲಾಬನಾ. ಅಸಲ್ಯಾ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಯೋಜನಾಂಚ್ಯಾ ಬಾಂದ್ಪಾಂಚೆರ್ ದೆವಾಚೆಂ ಬೆಸಾಂವ್ ಆಸಜೆ ಪಡ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ಇತಿಹಾಸ್ ಸಾಕ್ಸ್ ದಿತಾ!

ದಾವಿದ್ ರಾಯ್ ಕ್ರಿ. ಪೂ. 998ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಜೆರುಸಲೆಮಾಂತ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ದೆವಾಕ್ ಏಕ್ ಮಹಾ ದೆವಾಳ್ ಬಾಂಧ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಯೊಜನ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾ.

ದಾವಿದಾನ್ ವ್ಹಡಾ ಕಷ್ಟಾಂನಿ, ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾಚ್ಯಾ ಮಂದಿರಾ ಪಾಸತ್ ಏಕ್ ಲಾಖ್ ತಾಲೆಂತಾಂ ಭಾಂಗಾರ್, ಧಾ ಲಾಖ್ ತಾಲೆಂತಾಂ ರುಪೆಂ ಆನಿ ತುಕುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾ ತಿತ್ಲೆಂ ಪಿತುಳ್ ಆನಿ ಲೊಂಕಡ್ ಜಮೊ ಕೆಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪುತಾ ಸಾಲ್ಮಾಂವ್ಕ್ ಆಪಯ್ಲೊ ಆನಿ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾಕ್, ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಚ್ಯಾ ದೆವಾಕ್ ಏಕ್ ಮಂದಿರ್ ಬಾಂದುಂಕ್ ಆಜ್ಞಾ ದಿಲಿ. ದಾವಿದಾನ್ ಸಾಲ್ಮಾಂವ್ಕ್ ಮ್ಹಳೆಂ, "ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಪುತಾ, ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ದೆವಾಚ್ಯಾ ಮಾನಾಕ್ ಹಾಂವೆಂಚ್ ಸ್ವತಾ ಏಕ್ ಮಂದಿರ್ ಬಾಂದುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಜಿ ಖುಶಿ ಆಸ್ಲಿ ಆನಿ ಹಾಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಹಾಂವೆಂ ತಯಾರಾಯ್ ಕೆಲ್ಯಾ. ಪೂಣ್ ದೆವಾನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಹೆಂ ದೆವಾಳ್ ಬಾಂದುಂಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿಂವ್ಕ್ ನಾ. ತಾಣೆಂ ಮ್ಹಳಾಂ, 'ತುಜೊ ಪೂತ್ ಸಾಲ್ಮಾಂವ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಮಾನಾಕ್ ಮಂದಿರ್ ಬಾಂದ್ತಲೊ. ತೊ ಮ್ಹಜೊ ಪೂತ್ ಜಾತಲೊ ಆನಿ ಹಾಂವ್ ತಾಚೊ ಬಾಪುಯ್!"

ದೆವಾಚ್ಯೆ ಖುಶೆ ಆನಿ ಬೆಸಾಂವಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ ಕ್ರಿ. ಪೂ. 960ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಸಾಲ್ಮಾಂವ್ ರಾಯಾನ್ ಜೆರುಸಲೆಮಾಚೆಂ ಹೆಂ ಮಹಾಮಂದಿರ್ ಬಾಂದಯ್ಲೆಂ. ತೆದ್ನಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್, ಹೆಂ ದೆವಾಳ್ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಸಾತ್ ವಿಜ್ಮಿತಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಏಕ್ ಆಸ್ಲೆಂ ಆನಿ 1,030 ವರ್ಸಾಂ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ನಾಸ್ ಜಾಯ್ನಾಸ್ತಾಂ ಉರ್‌ಲ್ಲೆಂ ಹೆಂ ದೆವಾಳ್, ಕ್ರಿ.ಶ. 70ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ರೊಮನಾಂನಿ ದರ್ಶಿ ಸಮಾ ಕರ್ತಾನಾ, ಹ್ಯಾ ಬಾಂದ್ಪಾಚಿ ದುರುಸ್ತಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಜವಾಬ್ದಾರೆಚೊ ವಾವ್ರ್ ಕರುನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ 18,000 ಕಾಮ್ಗಾರ್ ಕಾಮ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಬೆಕಾರ್ ಜಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ರುಜ್ವಾತ್ ಮೆಳ್ತಾ!

ಹ್ಯಾಚ್ ದೇವ್‌ಮಂದಿರಾಂತ್ ಬಾಳ್ಕಾ ಜೆಜುಕ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾಕ್ ಸಮರ್ಪುನ್ ದಿಲ್ಲೊ; ಜೆಜು ಬಾರಾ ವರ್ಸಾಂಚೊ ಆಸ್ತಾಂ ಹ್ಯಾಚ್ ದೆವಾಳಾಂತ್ ಶಿಕೊವ್ಣ್‌ದಾರಾಂ ಮಧೆಂ ಬಸುನ್, ತಾಂಚೆಂ ಆಯ್ಕುನ್, ತಾಂಕಾಂ ತೊ ಸವಾಲಾಂ ಘಾಲ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ; ಜೆಜುನ್ ಹ್ಯಾಚ್ ದೆವಾಳಾಂತ್ ಭಿತರ್ ಸರುನ್, ಥಂಯ್ ವ್ಯಾಪರ್ ಕರ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ವಿಕ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಧಾಂವ್ಡಾಯ್ಲ್ಲೆ ಆನಿ ಜೆಜುನ್ ಖುರ್ಸಾರ್ ಉಮ್ಕಾಳುನ್ ಪ್ರಾಣ್ ಸೊಡ್ತಾನಾ, ಹ್ಯಾಚ್ ದೆವಾಳಾಚೊ ಪಡ್ದೊ ವಯ್ರ್ ಥಾವ್ನ್ ಸಕ್ಲಾ ಪರ್ಯಾನ್ ಪಿಂಜುನ್ ದೋನ್ ಫಾಳೆ ಜಾಲೊ!

5. ಧಯ್ರಾಧಿಕ್ ಚಲಿ ಜೊನ್ ಆಫ್ ಆರ್ಕ್

ದೇಶ್ ಪ್ರೇಮ್

ಚೊವ್ದಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಯುರೊಪಾಚೊ ಪ್ರಮುಖ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಚ್ಯೆ ದಾವ್ಲೆಂತ್ ಶಿರ್ಕುನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಫ್ರಾನ್ಸಾಂತ್ ನಾಂವಾ ಪುರ್ತೊ ಎಕ್ಲೊ ರಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಪೂಣ್ ತೊ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಕ್ ಖಾಲ್ ಜಾವ್ನ್ ರಾಜ್ ಚಲಯ್ತಾಲೊ. ಹ್ಯಾ ದೇಶಾಂತ್ 1412 ಇಸ್ವೆಂತ್ 'ಡೊಮ್ರೆಮಿ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯೆ ಹಳ್ಳಿಚ್ಯಾ ಮಧ್ಯಮ್ ವರ್ಗಾಚ್ಯಾ ರೈತಾ, ಜ್ಯಾಕ್ ಆಫ್ ಆರ್ಕ್ ಹಾಚ್ಯಾ ಪಾಂಚ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ನಿಮಾಣಿ ಧುವ್ ಜೊನ್ ಆಫ್ ಆರ್ಕ್. ಇಸ್ಕೊಲಾಚೆಂ ಶಿಕಪ್ ತಿಕಾ ಲಾಬುಂಕ್ ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಬರೊಂವ್ಕ್ ಆನಿ ವಾಚುಂಕ್ ತಿಕಾ ಕಳಿತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತಿ ಗೊರ್ವಾಂಕ್ ಆನಿ ಬಕ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಚರೊವಾಕ್ ವ್ಹರುನ್ ಹಾಡ್ತಾಲಿ. ಶಿಂವ್ಣೆಚ್ಯಾ ಆನಿ ವಸ್ತುರ್ ವೊಳ್ಚ್ಯಾ ಕಾಮಾಂತ್ ತಿ ಹುಶಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ.

ಜೊನ್ ಆಫ್ ಆರ್ಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಪಣಾಚ್ಯೆ ತೆರಾ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೆರ್ ತವಳ್‌ತವಳ್ ಲಾಗ್ಶಿಲ್ಯೆ ಇಗರ್ಜೆಕ್ ಭೆಟ್ ದಿವ್ನ್, ಮರಿಯೆ ಮಾಯೆಚ್ಯೆ ಇಮಾಜಿ ಮುಕಾರ್ ಮಾಗ್ಣೆಂ ಕರುನ್, ಘರಾ ಲಾಗ್ಸರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ 'ಫೆರಿ' ರುಕಾಮುಳಾ, ಎಕ್ಲಿಚ್ ವಾ ಹೆರಾಂ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಸಂಗಿಂ ಗಾಣಾಂ ಗಾವ್ನ್ ಪದಾಂ ಮ್ಹಣುನ್ ನಾಚ್ತಾಲಿ ಆನಿ ಉಡ್ಕಾಣಾಂ ಘಾಲ್ತಾಲಿ. ಹ್ಯಾಚ್ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ತಿಕಾ ಸಾಂ ಮಿಂಗೆಲ್ ಹೆರ್ ಆಂಜ್‌ಭಡ್ವ್ಯಾ ಸವೆಂ ದಿಷ್ಟಿ ಪಡುನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರಾನ್ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯಾ ಗುಲಾಮ್‌ಪಣಾ ಥಾವ್ನ್ ಸುಟ್ಕಾ ಜೊಡ್ಚ್ಯಾ ಮಿಸಾಂವಾ ಪಿಶಿಂ ತಿಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಉಲೊಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ತಿಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಹೊ ಸಾಂತ್ ಸ್ಥಯ್ ಆಸ್ತಾ, ಸಾಂ ಮಾರ್ಗರೆತ್ ಆನಿ ಸಾಂ ಕಾತ್ರಿನ್‌ಯಿ ಉಲಯ್ತಾಲಿಂ ಮ್ಹಣ್ ತಿಣೆಂ ಸಾಕ್ಸ್ ದಿಲ್ಯಾ. ಹ್ಯೆ ವರ್ಸಿಂ ತಿ ಕಸಲ್ಯೆಚ್ ಭಿರಾಂತಿ ವಿಣೆಂ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾಚ್ಯಾ ಸೈನಾಚ್ಯಾ ಮುಖೆಲ್ಯಾಂ ಮಾರಿಫಾತ್ ರಾಯ್‌ಕುಂವರ್ ಚಾರ್ಲ್ಸಾಕ್ ಭೆಟುನ್, ಬ್ರಿಟಿಷಾಂ ಲಾಗಿಂ ಝುಜುನ್, ತಾಂಕಾಂ ಫ್ರಾನ್ಸಾ ಥಾವ್ನ್ ಧಾಂವ್ಡಾವ್ಚ್ಯಾ ಯೋಜನಾಕ್ ತಾಚಿ ಕುಮಕ್ ಮಾಗಲಾಗ್ಲಿ. ಸತ್ರಾ ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯೆಚ್ಯೆ ಹ್ಯೆ ಚಲಿಯೆಚ್ಯಾ ಧಯ್ರಾ ಆನಿ ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯೆಚ್ಯಾ ಉಲೊವ್ಣ್ಯಾಕ್ ರಾಯ್‌ಕುಂವರ್ ಪಿಜ್ಲಿತ್ ಪಾವ್ಲೊ ಆನಿ ತಾಣೆಂ ಫಳಾಯ್ ಕರಿನಾಸ್ತಾಂ, ಆಧುನಿಕ್ ಝುಜಾ ಆಯ್ದಾಂ ಸವೆಂ, ತಿಕಾ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಸೈನಿಕಾಂಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಪಂಗ್ಡಾಚಿ ಮುಖೆಲಿ ಜಾವ್ನ್ ನೆಮ್ಲಿ. ಜೊನ್ ಆಫ್ ಆರ್ಕಾನ್ ಹ್ಯಾ ತಿಚ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಕ್ ವಿಶೇಸ್ ರಿತಿಚಿ ಝುಜಾ ತರ್ಬೆತಿ ದಿವ್ನ್, ತಾಂಚ್ಯಾ ಸರ್ವಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ದೇಶ್‌ಪ್ರೇಮಾಚೊ ಖತ್ಕತೊ ಮೋಗ್ ಒಂಪುನ್ ಝುಜಾಕ್ ತಯಾರಿ ಕೆಲಿ!

30-04-1429ವ್ಯಾ ದಿಸಾ, ಫ್ರಾನ್ಸಾಚ್ಯಾ 'ಓರ್ಲಿಯನ್ಸ್' ಶಹರಾಂತ್ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯಾ ಸೈನಿಕಾಂ ಲಾಗಿಂ, ಜೊನ್ ಆಫ್ ಆರ್ಕಾಚ್ಯಾ ಸೈನಾನ್ ಝುಜ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಝುಜಾಂತ್ ಜೊನ್ ಆಫ್ ಆರ್ಕ್ ದಾದ್ಲ್ಯಾ ಶಿಪಾಯಾಚ್ಯಾ ಝುಜಾ ನ್ಹೆಸ್ಣಾರ್ ನೆಟೊವ್ನ್, ಘೊಡ್ಯಾರ್ ಬಸುನ್, ಹಾತಾಂತ್ ತಲ್ವಾರ್ ಘೆವ್ನ್, ಧಯ್ರಾ ಆನಿ ಸಾಹಸಾನ್, ಬ್ರಿಟಿಷಾಂ ವಿರೋಧ್ ಝುಜ್ಲಿ. ಹ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ, ಫಕತ್ ನವ್ ದಿಸಾಂನಿ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಕ್ ಝುಜಾಂತ್ ಸಲ್ವುನ್, ತಿಣೆಂ ಫ್ರಾನ್ಸಾಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಜೊಡುನ್ ದಿಲೆಂ ಆನಿ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ರಾಯಾಕ್ ಪಾಟಾರ್ ಬಸಯ್ಲೊ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶಾಂತ್ ತಿಕಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಮುಕೆಲ್ಯಾಚೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಮೆಳ್ಳೆಂ ಆನಿ ಆಖ್ಖೊ ಸಂಸಾರ್ ತಿಚ್ಯಾ ಧಯ್ರಾ, ಸಾಹಸಾ, ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯೆ ಆನಿ ದೇಶ್‌ಪ್ರೇಮಾಕ್ ವಾಖಾಣುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ!

ಪೂಣ್ ಫ್ರಾನ್ಸಾಂತ್ ಆಪ್ಲಿಂ ಪಾಳಾಂ ರೊಂಬೊವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಂನಿ ಆನಿ 'ಬುರ್ಗುಂಡಿ' ಕುಳಿಯೆಚ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಮೊಸ್ರಾನ್ ಭರುನ್ ಜೊನ್ ಆಫ್ ಆರ್ಕ್ ವಿರೊಧ್ ಗುಟ್ಮಳ್ ರಚ್ಲೆಂ. ತಿ ಮಾಟ್‌ಮಂತ್ರಾಂ ಕರ್ಚಿ ಜಾದೂಗಾರ್ನ್ ಮ್ಹಣ್ ತಿಚ್ಯೆ ವಿಶಿಂ ಫಟ್ಕಿರೆ ಅಪ್ರಾಧ್ ರಾಯಾಚ್ಯಾ ಕಾನಾಂತ್ ಘುಂಕುನ್ ತಿಕಾ ಕಯ್ದ್ ಕರೊವ್ನ್ ತನ್ವೆಕ್ ಉಬಿ ಕೆಲಿ. ಸಬಾರ್ ತೆಂಪ್ ತಿಚಿ ತನ್ಖಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ನಿತಿದಾರಾಂನಿ ದೆವಾಚ್ಯೆ ಖುಶೆ ಖಾಲ್ ಸಾಂತ್-ಸಾಂತಿಣೆಂಚ್ಯೆ ಮಜತಿನ್ ಫ್ರಾನ್ಸಾಕ್ ಸುಟ್ಕಾ ಜೊಡುನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ತಿಚ್ಯಾ ಅಜ್ಯಾಪಾಂಚ್ಯಾ ಕರ್ನ್ಯಾಂಕ್ ವಳ್ಕನಾಸ್ತಾಂ, ತಿಕಾ 1431 ಮೆಯಾಚ್ಯೆ 29ವೆರ್ ಮರ್ಣಾ ಫರ್ಮಾಣ್ ಪರ್ಗಟ್ಲೆಂ. ದುಸ್ರ್ಯಾ ದಿಸಾ ಫಕತ್ 19 ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯೆಚ್ಯೆ ಜೊನ್ ಆಫ್ ಆರ್ಕಾಕ್ ಶಹರಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಮುಖ್ ರಸ್ತ್ಯಾರ್ ಉಗ್ತ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಬಾಂದುನ್ ಘಾಲುನ್ ಫಾತರ್ ಉಡೊವ್ನ್, ಖೆಳ್ಕುಳಾಂ ಕರುನ್, ಉಜ್ಯಾಚ್ಯೆ ಸಾರಿಯೆರ್ ಹುಲ್ಪಾವ್ನ್ ಜಿವ್ಶಿಂ ಮಾರ್‍ಲಿ!

ಜೊನ್ ಆಫ್ ಆರ್ಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೇಶಾ ಖಾತಿರ್ ಮಾಡ್ತಿರ್ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ 24 ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕಾತೊಲಿಕ್ ಇಗರ್ಜ್‌ಮಾತೆನ್ ತಿಚಿ ಜಿಣಿ ಆನಿ ಅಜಾಪಾಂ ತಜ್ವೀಜ್ ಕರುಂಕ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲಿಂ ಆನಿ ತಿಕಾ ಪಾಪಾ ಬೆನೆದಿಕ್ತ್ ಪಂದ್ರಾವ್ಯಾನ್ 1920 ವರ್ಸಾ ಸಾಂತಿಣ್ ಮ್ಹಣ್ ಪಾಚಾರ್‍ಲಿ!

ಪವಿತ್ರ್‌ಸಭಾ ಮೇ 30 ತಾರಿಕೆಕ್ ತಿಚೆಂ ಫೆಸ್ತ್ ಆಚರಣ್ ಕರ್ತಾ.

6. ಕಾಯ್ನ್, ಪಿಲಾತ್, ಹಿಟ್ಲರ್ ಆನಿ ಜುದೆವ್

ರಗ್ತಾಚೊ ಶಿರಾಪ್

ಹ್ಯೆ ಸಂಸಾರಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಚೊ ಜೀವ್ ಕಾಡ್ಲಲ್ಯಾ ಖುನ್ಯೆಗಾರಾಚೆರ್ ರಗ್ತಾಚೊ ಶಿರಾಪ್ ಭೆಜ್ತಾ ಆನಿ ತೊ ತಾಚಿ ಪಾಟ್ ಸೊಡಿನಾ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್ ತಾಚ್ಯೆ ಸಂತತಿಕ್‌ಯಿ ಹ್ಯಾ ರಗ್ತಾಚ್ಯಾ ಶಿರಾಪಾಚೆಂ ಖತ್ ಲಾಗುನ್ ತೆಂ ಧುವ್ನ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಸುಲಭ್ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ವಿಶಯಾಚೆರ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಭೊಂವ್ತಿಂ ಹಜಾರಾಂನಿ ಘಡಿತಾಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಆಯ್ಕುಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್!

ಉತ್ಪತ್ತಿ ಗ್ರಂಥ್, 4:8–12

ಕಾಯ್ನಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭಾವಾ ಆಬೆಲಾಚೆರ್ ಮಸ್ರಾನ್ ಭರುನ್ ತಾಕಾ ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರ್ಲೊ. ತೆದ್ನಾಂ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾನ್ ಕಾಯ್ನಾಕ್ ಮ್ಹಳೆಂ, "ಕಿತೆಂ ಕೆಲೆಂ ತುವೆಂ? ಆಯ್ಕ್, ಭುಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ತುಜ್ಯಾ ಭಾವಾಚೆಂ ರಗತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಬೊಬ್ ಮಾರ್ತಾ ದೆಕುನ್ ತುಜೆರ್ ಶಿರಾಪ್ ಪಡುಂ ಆನಿ ಜ್ಯೆ ಧರ್ಣಿನ್ ತುಜ್ಯಾ ಹಾತಾಂನಿ ವಾರಯ್ಲಲೆಂ ತುಜ್ಯಾ ಭಾವಾಚೆಂ ರಗತ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ತೊಂಡ್ ಉಗಡ್ಲಾಂ, ತ್ಯೆ ಧರ್ಣಿ ವಯ್ಲೊ ತುಂ ಭಾಯ್ರ್ ಧಾಂವ್ಡಯ್ಲಲೊ ಜಾಂವ್. ತುಂ ಭುಂಯ್ ವಸಯ್ತಲೊಯ್, ತಿ ತುಕಾ ಫಳ್ ದಿಂವ್ಚಿನಾ. ಪೃಥ್ವೆರ್ ತುಂ ಪಾಪೊರ್ಳ್ ಆನಿ ಪರ್ದೆಶಿ ಕಸೊ ಭೊಂವ್ತಲೊಯ್".

ಮಾತೆವಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಸುವಾರ್ತಾ, 27:20–26

ತ್ಯಾ ವೆಳಾ ಭಿತರ್, ಜುದೆವಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಧಾನ್ ಯಾಜಕಾಂನಿ ಆನಿ ಮ್ಹಾತಾರ್ಯಾಂನಿ ಬಾರಾಬ್ಬಾಸಾಕ್ ಸೊಡಿಜೆ ಆನಿ ಜೆಜುಕ್ ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರಿಜೆ ಮ್ಹಣುನ್ ಲೊಕಾಕ್ ಘುಸ್ಲಾಯ್ಲೆಂ. ದೆಕುನ್ ರೊಮನ್ ಅಧಿಪತಿ ಪಿಲಾತಾನ್ "ದೊಗಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಹಾಂವೆಂ ಕೊಣಾಕ್ ಸೊಡ್ನ್ ದಿಜೆ ಮ್ಹಣ್ ತುಮ್ಚಿ ಖುಶಿ?" ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣುನ್ ತಾಂಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ವಿಚಾರ್ಲಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್, "ಬಾರಾಬ್ಬಾಸಾಕ್" ಮ್ಹಣುನ್ ತಾಂಣಿಂ ಜಾಪ್ ದಿಲಿ. "ತರ್, ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ತ್ಯಾ ಜೆಜುಕ್ ಹಾಂವ್ ಕಿತೆಂ ಕರುಂ?" ವಿಚಾರ್ಲೆಂ ಪಿಲಾತಾನ್. ತಾಣಿಂ ಸಮೆಸ್ತಾಂನಿ ಜಾಪ್ ದಿಲಿ: "ತಾಕಾ ಖುರ್ಸಾರ್ ಮಾರ್!" ಪೂಣ್ ಪಿಲಾತಾನ್ ವಿಚಾರ್ಲೆಂ "ಕಿತ್ಯಾಕ್? ಕಿತೆಂ ಚೂಕ್ ತಾಣೆಂ ಕೆಲ್ಯಾ?" ಪೂಣ್ ತೆ ಆನಿಕ್‌ಯಿ ವ್ಹಡ್ಲ್ಯಾ ತಾಳ್ಯಾನ್ ಉಪ್ರಾಟ್ಯೊ ಬೊಬೊ ಮಾರ್ನ್ ಮ್ಹಣಾಲೆ "ತಾಕಾ ಖುರ್ಸಾರ್ ಮಾರ್!"

ತವಳ್ ಪಿಲಾತ್, ಆಪ್ಣಾಚೆಂ ಆನಿ ಕಾಂಯ್ ಚಲನಾ, ಬದ್ಲಾಕ್ ಘುಡ್ಬಡ್‌ಚ್ ಚಡ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ಸಮ್ಜಲೊ. ದೆಕುನ್ ಉದಕ್ ಘೆವ್ನ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಸಮೊರ್ ಹಾತ್ ಧುವ್ನ್ ಮ್ಹಣಾಲೊ: "ಹ್ಯಾ ನಿರಪ್ರಾಧಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ರಗ್ತಾಕ್ ಹಾಂವ್ ಜವಾಬ್ದಾರ್ ನ್ಹಯ್; ತುಮಿಚ್ ತೆಂ ಪಳೆವ್ನ್ ಘೆಯಾ" ಆನಿ ಲೋಕ್ ಮ್ಹಣಾಲೊ "ತಾಚೆಂ ರಗತ್ ಪಡುಂ ಆಮ್ಚೆರ್ ಆನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಬಾಳಾಂಚೆರ್." ತಿತ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಿಲಾತಾನ್ ಬಾರಾಬ್ಬಾಸಾಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಸೊಡ್ನ್ ದಿಲೊ. ಪೂಣ್ ಜೆಜುಕ್ ಜೆರ್ಬಾಂದ್ ಮಾರೊವ್ನ್, ಖುರ್ಸಾರ್ ಜೊಡ್ಚ್ಯಾಕ್ ತಾಕಾ ಶಿಪಾಯಾಂಚ್ಯೆ ಅಧಿನ್ ಕೆಲೊ.

ಅಡೊಲ್ಫ್ ಹಿಟ್ಲರ್:

ದುಸ್ರ್ಯಾ ಮಹಾ ಝುಜಾಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲ್ಲೊ, ಅಡೊಲ್ಫ್ ಹಿಟ್ಲರ್, ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ-ಹಂಗೇರಿಂತ್ ಅಲೋಯಿಸಿಸ್ ಹಿಟ್ಲರ್ ಆನಿ ಕ್ಲಾರಾ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ರೊಮನ್ ಕಾತೊಲಿಕ್ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ 6 ಜಣಾಂ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಚೊವ್ತೊ ಜಾವ್ನ್ 1889 ವರ್ಸಾ ಜಲ್ಮಲೊ. ತಾಕಾ ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯ್ ಜಾತಾನಾ ತಾಂಚೆಂ ಕುಟಮ್ ಜರ್ಮನಿಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಗೆಲೆಂ. ಅಡೊಲ್ಫ್ ಹಿಟ್ಲರಾಚಿ ಆಜಿ, ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಬಾಪಯ್ ಅಲೋಯಿಸಾಚಿ ಆವಯ್, ಶಿಕ್ಲ್ ಗ್ರುಬರ್, ಗ್ರಾಜ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯೆ ಕಡೆ ಎಕಾ ಗ್ರೆಸ್ತ್ ಜುದೆವಾಂಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಂತ್ ಘರ್ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾಲಿ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಘರ್ಚ್ಯಾ 19 ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯೆಚ್ಯಾ ಜುದೆವ್ ತರ್ನಾಟ್ಯಾ ಲಿಯೋಪೋಲ್ಡ್ ಫ್ರಾಂಕನ್ ಬರ್ಗರಾ ಥಾವ್ನ್ ತಿ ಗರ್ಭೆಸ್ತ್ ಜಾಲಿ. ಅಶೆಂ ಅನ್ಯೆತಿಕ್ ಸಂಬಂಧಾ ಥಾವ್ನ್ ಜಲ್ಮಲ್ಲ್ಯಾ ತಿಚ್ಯಾ ಪುತಾ ಅಲೋಯಿಸಾಕ್ ಇಗರ್ಜೆಚ್ಯಾ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್ ಬಾಪಾಯ್ಚ್ಯಾ ನಾಂವಾಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್, ಆಪ್ಲೆಂಚ್ ನಾಂವ್ ತಿಣೆಂ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಅಲೋಯಿಸಾಕ್ 39 ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯ್ ಜಾತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ತೆಂ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ, ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪೊಸ್ಕ್ಯಾ ಬಾಪಾಯ್ಚೆಂ ಜೊಹಾನ್ ಜೊರ್ಜ್ ಹಿಟ್ಲರಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲೆಂ!

ಜುದೆವ್ ಕುಳಿಯೆಚಿ ವಳ್ವಳಿ ಆನಿ ಕಳ್ವಳಿ:

ಜರ್ಮನಿಚ್ಯಾ ನಾಝಿ ಪಾಡ್ತಿಚೊ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಅಡೊಲ್ಫ್ ಹಿಟ್ಲರಾನ್, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಾಚ್ಯೆ ಅವ್ದೆಂತ್ (1933-1945) ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಯುರೊಪಾಚ್ಯಾ ವೀಸ್ ಲ್ಹಾನ್ವ್ಹಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹಣ್ಜೆ, ಜರ್ಮನಿ, ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ, ಹಂಗೇರಿ, ಪೊಲೆಂಡ್, ನೆದರ್ಲೆಂಡ್, ಬೆಲ್ಜಿಯಮ್, ಇಟೆಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ 89 ಲಾಖ್ ಜುದೆವ್ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂ, ಸ್ತ್ರೀಯಾಂ ಆನಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ 60 ಲಾಖ್ ಲೊಕಾಕ್ ವಿವಿಂಗಡ್ ಸಾತ್ ನಿರಾಶ್ರಿತ್ ಶಿಬಿರಾಂನಿ ರಾಸ್ ಘಾಲುನ್, ಉಣ್ಯಾ ಖರ್ಚಾಚ್ಯಾ ವಿಕಾಳ್ ಧುಂವ್ರಾನ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಕ್ರೂರ್ ರಿತಿಂನಿ ಲಗಾಡ್ ಕಾಡ್ಲಲಿ ಕಾಳಿಜ್ ಕಡೊಂವ್ಚಿ ಕರಾಳ್ ಕಥಾ ಇತಿಹಾಸಾಚ್ಯಾ ಪಾನಾಂನಿ 'ಹೊಲೊಕೊಸ್ಟ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ತಕ್ಲೆ ನಾಂವಾನ್ ರಗ್ತಾಳ್ ಅಕ್ಷರಾಂನಿ ದಾಖಲ್ ಜಾಲ್ಯಾ!

ದುಸ್ರ್ಯಾ ಮಹಾ ಝುಜಾಂತ್ ಸಲ್ವಲ್ಲೊ ಹಿಟ್ಲರ್ ಜಿವ್ಘಾತ್ ಕರುನ್ ಮೆಲ್ಯಾ (30-04-1945) ಉಪ್ರಾಂತ್ ಜುದೆವ್ ಕುಳಿಯೆಚಿ ಕಾಟ್ಕಾಯ್ ನಿವಾರಣ್ ಜಾಲಿ ತರ್ಯಿ ಹಜಾರಾಂನಿ ವರ್ಸಾಂಚೊ ಇತಿಹಾಸ್ ಆಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ, ಬುದ್ವಂತ್, ಧಯ್ರಾಧಿಕ್ ಆನಿ ಗ್ರೆಸ್ತ್ ಕುಳಿಯೆಚ್ಯಾ ಜುದೆವಾಂಕ್ ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ಆಪ್ಲೆಂಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಏಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಇಸ್ರಾಯೆಲ್ 1948 ವರ್ಸಾ ಥಾವ್ನೊ ಜಾಲಾಂ. ಪೂಣ್ ಶೆಜಾರ್ಚ್ಯಾ ಪಾಲೆಸ್ತಿನ್, ಲೆಬನನ್, ಸಿರಿಯಾ, ಇಜಿಪ್ತ್ ದೆಶಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಸದಾಂನಿತ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯೆ ಪರಿಂ ಝುಜಾ ಅಕ್ರಮಾಂ, ಧೊಶಿ ಆನಿ ರಗ್ತೆ ಜುದೆವಾಂಚ್ಯಾ ಇಸ್ರಾಯೆಲ್ ದೆಶಾಕ್ ಚುಕ್ಲಲೆನಾಂತ್!

'ತಾಚೆಂ ರಗತ್ ಪಡುಂ ಆಮ್ಚೆರ್ ಆನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಬಾಳಾಂಚೆರ್' ಅಶೆಂ ಬೊಬ್ ಮಾರುನ್ ದೆವಾಚ್ಯಾ ಪುತಾ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚೊ ರಗ್ತಾ-ಶಿರಾಪ್ ಮಾಗುನ್ ಘೆತ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಜುದೆವ್ ಕುಳಿಯೆಚೆರ್ ಹೊ ರಗ್ತಾ-ಶಿರಾಪ್ ಭೆಜ್ಲಾ ಜಾಯ್ತ್ ಮ್ಹಣ್ ಜುದೆವಾಂಚಿ ಹಿ ಚರಿತ್ರಾ ರುಜ್ವಾತ್ ದಿಂವ್ಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ತಾ!

7. ಆಸ್ರೊ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಘರಾಕ್ ಪ್ರತಿ ಉಪ್ಕಾರ್ ಕೆಲ್ಲೊ ಭೀಮಾ

ಮಹಾಗ್ರಂಥ್ ಮಹಾಭಾರತ

ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಭಂಡಾರಾಂತ್, ರಾಮಾಯಣ ಆನಿ ಮಹಾಭಾರತಾಕ್ ಘನಾ-ಮಾನಾಚೆಂ ಉಂಚ್ಲೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಆಸಾ. ಮಹಾಭಾರತ್ ಎಕಾಚ್ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಏಕ್ ಲಾಖಾ ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ಶ್ಲೋಕ್ ಆಸಾತ್. ಗ್ರೀಕ್ ದೇಶಾಚೆ 'ಇಲಿಯಾಡ್' ಆನಿ 'ಒಡೆಸ್ಸಿ' ತಸಲೆ ಗ್ರಂಥ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಘಾಲ್ಯಾರ್, ಮಹಾಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಕಾಲ್ದ್ಯಾ ವಾಂಟ್ಯಾ ತೆದೆಯ್ ಜಾಯ್ನಾಂತ್!

ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಬಹುಮತ್ ಅಶಿಕ್ಷಿತ್ ಲೊಕಾಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಶೆಂತ್ ಆಸ್ಚೊ ಮಹಾಭಾರತ ವಾಚುನ್, ಅರ್ಥ್ ಕರುನ್, ಸಮ್ಜುನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಕಷ್ಟ್ ದೆಕುನ್ ಶಿಕ್ಷಿ ಜಾಣಾರ್ಯಾಂನಿ ಹರಿ ಕಥೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟ್ಯ, ನಾಟಕ್ ಆನಿ ಸಿನೆಮಾ ತಸಲ್ಯಾ ಮಾಧ್ಯಮಾಂ ಮಾರಿಫಾತ್, ರಾಮಾಯಣ ಆನಿ ಮಹಾಭಾರತಾಂತ್ಲೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆನಿ ಕಾಣಿಯೊ ಭಾರತೀಯ್ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾ-ಮತಿಂತ್ ಒಂಪ್ಚೊ ವಾವ್ರ್ ಕರುನ್ ಬರಿಚ್ ಯಶಸ್ವಿ ಜೊಡ್ಲ್ಯಾ!

ಇತಿಹಾಸ್, ಪುರಾಣಾಚ್ಯಾ ಮಹಾಭಾರತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಕಾಣಿಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಲಾಂಬ್‌ದೀಗ್, ದಾಟ್ಯಾಮೊಟ್ಯಾ ದಡಂಗ್ ಜಿವಾಚ್ಯಾ, ಬಳಾಧಿಕ್ ಭೀಮಾಚಿ ಆನಿ ಗಾಡಿಭರ್ ಶಿತ್, ಗಾಡಿಯೆಚ್ಯಾ ದೊಗಾಂ ಬಯ್ಲಾಂಕ್ ಆನಿ ಗಾಡಿ ಆಂಬುಡ್ನ್ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶಾಕ್ ಖಾವ್ನ್, ಧೆಂಕ್ ಕಾಡ್ಚ್ಯಾ ಬಕಾಸುರಾಚಿ ಆಕರ್ಶಿಕ್ ಕಥಾ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್!

ಹಸ್ತಿನಾಪುರ ರಾಜಾಂತ್ಲ್ಯಾ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಕುಡ್ಡ್ಯಾ ರಾಯಾಕ್, ಶೆಂಭರ್ ಜಣ್ ಪೂತ್. ಹಾಂಕಾಂ ಸರ್ವಾಂಕ್ 'ಕೌರವ' ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ. ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಆನಿ ದುಶ್ಯಾಸನ ಬಳಾಧಿಕ್ ಆನಿ ಬುದ್ವಂತ್ ಆಸ್ಲೆ!

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಚ್ಯಾ ಭಾವಾ ಪಾಂಡುಕ್, ಯುಧಿಷ್ಟಿರ, ಭೀಮಾ, ಅರ್ಜುನ, ನಕುಲ ಆನಿ ಸಹದೇವ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ನಾಂವಾಚೆ ಪಾಂಚ್ ಜಣ್ ಪೂತ್ ಆಸುನ್, ಹಾಂಕಾಂ 'ಪಾಂಡವ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್!

ಕೌರವ ಆನಿ ಪಾಂಡವಾಂ ಮಧೆಂ, ಹಸ್ತಿನಾಪುರಾಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆಚ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾ ಖಾತಿರ್, ರಾಗ್-ಮೊಸ್ರಾಚೆ ರಗ್ಡೆ ಆನಿ ಝುಗ್ಡಿಂ ಜಾತಾಲಿಂ ದೆಕುನ್, ಕೌರವಾಂಚ್ಯೆ ಹಿಕ್ಮತೆಕ್ ಬಲಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಪಾಂಡವಾಂನಿ ಆಪ್ಲೆ ಜೀವ್ ರಾಕ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್, ವೇಸ್

ಬದ್ಲುನ್, ವಳಕ್ ಲಿಪೊವ್ನ್ ಆವಯ್ ಕುಂತಿ ಸಂಗಿಂ ನಿರಾಶ್ರಿತಾಂ ಪರಿಂ ರಾನಾಂನಿ, ಹಳ್ಳೆ-ಗಾಂವಾಂನಿ 'ಅಜ್ಞಾತ್ ವಾಸ್' ಜಿವಿತ್ ಸಾರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಪಡ್ಲಿ. ಅಶೆಂ ಹಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಚ್ಯಾ ವೆಸಾರ್ ಎಕಾ ರಾನಾ ಥಾವ್ನ್ ಆನ್ಯೆಕಾ ರಾನಾ ಬಗ್ಲೆಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾಕ್ ಆಪ್ಲಿ ವಸ್ತಿ ಬದ್ಲುನ್, ಏಕಚಕ್ರ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಗಾಂವಾಕ್ ವಚುನ್ ಪಾವ್ಲಿಂ. ಥಂಯ್ಸರ್ ಎಕಾ ದುಬ್ಳ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಚ್ಯಾ ಘರಾ ತಾಂಕಾಂ ಆಸ್ರೊ ಮೆಳ್ಳೊ. ಪಾಂಚ್ ಜಣ್ ಪಾಂಡವ ಗಾಂವಾರ್ ಭೊಂವುನ್, ಭಿಕ್ ಮಾಗುನ್ ಆಪ್ಲೆ ದೀಸ್ ಸಾರ್ತಾಲಿಂ!

ತ್ಯಾ ಎಕಾ ದಿಸಾ, ಪಾಂಡವಾಂನಿ ವಸ್ತಿ ಕರುನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಚ್ಯಾ ಘರಾ, ಕುಂತಿ ಆನಿ ಭೀಮಾ ದೊಗಾಂಚ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ. ಹೆರ್ ಚೊವ್ಗ್ ಭಾವ್ ಭಿಕ್ ಮಾಗುನ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಗೆಲ್ಲೆ. ತೆದ್ನಾಂ ತ್ಯಾ ಘರ್ಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚಿಂ ಘೊವ್-ಬಾಯ್ಲ್, ತಾಂಚಿ ಧುವ್ ಆನಿ ಪೂತ್ ಅಶೆಂ ಚೊವ್ಗಾಂ ಜಣಾಂ ಜೊರಾನ್ ರಡ್ತಾತ್ ತಾಂಕಾಂ ಆಯ್ಕಲೆಂ. ತಕ್ಷಣ್ ಮೊವಾಳ್ ಆನಿ ದಯಾಳ್ ಮನಾಚಿ ಕುಂತಿ, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬಳ್ವಂತ್ ಪುತಾ ಭೀಮಾಕ್ ಲಾಗಿಂ ಆಪೊವ್ನ್ ಮ್ಹಣಾಲಿ, "ಪಳೆ ಪುತಾ ಭೀಮಾ, ಆಮಿ ಹ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಚ್ಯಾ ಘರಾ ಕೌರವಾಂಚೆಂ ಭೆಂ ನಾಸ್ತಾಂ, ದೀಸ್ ಸಾರುನ್ ಆಸಾಂವ್. ಆಮ್ಕಾಂ ಆಸ್ರೊ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಘರ್ಚಿಂ ಹಿಂ ಚೊವ್ಗಾಂಯ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಬರೆಂ ಕರುನ್ ಸಾಂಬಾಳ್ತಾತ್ ಆಸ್ತಾಂ ತಾಂಚ್ಯೆ ವಯ್ರ್ ಕಸಲೆಯ್ ಕಷ್ಟ್ ಆನಿ ಅನ್ವಾರಾಂ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಂಕಾಂ ಆಮಿ, ಆಮ್ಚ್ಯೆ ತಾಂಕಿ ಭಿತರ್ಲಿ ಕುಮಕ್ ಕರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ" ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣಾಲಿ. ತಕ್ಷಣ್ ಭೀಮಾ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಬಾಯ್ಲೆ ಆನಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಪೊಟ್ಲುನ್ ಧರುನ್ ರಡುನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸರ್ಶಿಂ ವಚುನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ದುಕಾಚೆಂ ಕಾರಣ್ ವಿಚಾರಿಲಾಗ್ಲೊ. "ಆಮ್ಚ್ಯಾ ವಯ್ರ್ ಆಯ್ಲಲ್ಯಾ ಅನ್ವಾರಾ ವಿಶಿಂ ತುಕಾ ಕಶೆಂ ವಿವರುಂ?" ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಖಂತಿಷ್ಟ್ ಜಾಲೊ. "ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ಬಕ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಎಕ್ಲೊ ರಾಕ್ಕಸ್ ವಸ್ತಿ ಕರುನ್ ಆಸಾ. ತೊ ಮನ್ಶ್ಯಾಚೆಂ ಮಾಸ್ ಖಾಂವ್ಚ್ಯೊ ದೆಂವ್ಚಾರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ತಾಚ್ಯಾ ಭಿಯಾನ್ ಹೆವ್ಶಿಲ್ಯಾನ್ ಕ್ರೂರ್ ಮೊನ್ಜಾತಿ ಸಯ್ತ್ ಯೆನಾಂತ್. ಹರೆಕ್ ದಿಸಾ ಎಕಾ ಘರ್ಚ್ಯಾಂನಿ ತೊ ಆಸ್ಲಲ್ಯೆ ಕಡೆ ಏಕ್ ಗಾಡಿಭರ್ ಶಿತ್ ಧಾಡಿಜೆ. ತೆಂ ಸಗ್ಳೆಂ ಶಿತ್ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ಗಾಡಿಯೆಕ್ ಬಾಂದ್ಲಲ್ಯಾ ದೊಗಾಂ ರೆಡ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಗಾಡಿ ಆಂಬುಡ್ನ್ ವ್ಹೆಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ತೊ ಖಾವ್ನ್ ಸೊಡ್ತಾ ಆನಿ ಹೆಂ ನಿಯಮ್ ಪಾಳುಂಕ್ ಇನ್ಕಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಘರ್ಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಸಾಂದ್ಯಾಂಕ್ ತೊ ಧರುನ್ ಖಾತಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ತಾಚ್ಯೆ ಥಾವ್ನ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಬಚಾವಿ ನಾ" ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗುನ್, ತೊ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಫಳ್ಗಳ್ಯಾಂ ರಡ್ಲೊ. "ಆಜ್ ಆಮ್ಚಿ ಸರ್ತಿ ಆಯ್ಲ್ಯಾ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಚೊವ್ಗಾಂ ಮಧೆಂ ಕೊಣೆಂ ಗಾಡಿ ಆಂಬುಡ್ನ್ ವ್ಹರ್ಚಿ...?"

ತ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ ಸಾಂದ್ಯಾಂಚೆ ಕಳ್ವಳೆ-ವಳ್ವಳೆ ಆನಿ ರಡ್ಣೆಂ ಪಳೆವ್ನ್ ಭೀಮಾಚೆಂ

ಕಾಳಿಜ್ ಮೊವಾಳ್ಳೆಂ. "ಅಯ್ಯ, ತುಂವೆಂ ಆನಿ ತುಜ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾನ್, ಆಮ್ಕಾಂ ದುಬ್ಳ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ್ ಆಸ್ರೊ ದಿವ್ನ್, ವ್ಹಡ್ ಉಪ್ಕಾರ್ ಕೆಲಾ ಆಸ್ತಾಂ, ತುಮ್ಚೊ ಉಪ್ಕಾರ್ ಭಾವುಡ್ಚೊ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆತಾಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಲಾಬ್ಲಾ. ಪಳೆ ಅಯ್ಯ ತುಕಾ ಎಕ್ಲೊಚ್ ಪೂತ್ ಆನಿ ಎಕ್ಲಿಚ್ ಧುವ್ ಪೂಣ್ ಆಮ್ಚ್ಯೆ ಆವಯ್ಕ್ ಆಮಿ ಪಾಂಚ್ ಜಣ್ ಪೂತ್ ಆಸಾಂವ್. ತುಮಿ ಭಿಯೆನಾಕಾತ್, ಬಕ ರಾಕ್ಕೊಸಾಚೆಂ ಶಿತ್ ತುಮಿ ತಯಾರ್ ಕರಾ. ಹಾಂವ್ ಗಾಡಿಯೆರ್ ಬಸುನ್, ತಾಚ್ಯೆ ಸರ್ಶಿಂ ವೆತಾಂ." ಭೀಮಾನ್ ತಾಂಕಾಂ ಧಯ್ರ್ ದಿಲೆಂ ಆನಿ ಭಾಸಾಯ್ಲೆಂ!

ದುಸ್ರ್ಯಾ ಸಕಾಳಿಂ, ಭೀಮಾ ಶಿತಾಚಿ ಗಾಡಿ ಆಂಬುಡ್ನ್ ಘೆವ್ನ್, ಬಕ ರಾಕ್ಕೊಸಾ ಸರ್ಶಿಂ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್ಲೊ ಆನಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ಪಾವ್ಲ್ಯೆ ತಕ್ಷಣ್, ಬಕಚೆಂ ನಾಂವ್ ಉಲೊ ಕರುನ್ ತಾಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಹಾಡ್ಲ್ಲೆಂ ಶಿತ್ ಆಪುಣ್ಚ್ ಖಾಂವ್ಕ್-ಜೆಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಹೆಂ ಪಳೆಲ್ಲೊ, ಬಕ ರಾಗಾನ್ ಖಡ್ಕಡುನ್, ಭುಂಯ್ ಕಾಂಪ್ಚ್ಯೆ ಪರಿಂ ಬೊಬಾಟ್ ಮಾರುನ್ ಆನಿ ದೊಳೆ ತಾಂಬ್ಡೆ ಕರುನ್, ಭೀಮಾ ಸರ್ಶಿಂ ಯೆವ್ನ್ "ಹೊ ಕೊಣ್ ಮನಿಸ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ದೊಳ್ಯಾಂ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಮ್ಹಜೆಂ ಶಿತ್ ಕಾಬಾರ್ ಕರ್ತಾ. ತುಕಾ ಹಾಂವ್ ಆತಾಂಚ್ ಯಮ ಲೊಕಾಕ್ ಧಾಡ್ತಾಂ" ಮ್ಹಣುನ್, ಗರಜ್ ಘಾಲುನ್ ಏಕ್ ರೂಕ್ ಹುಮ್ಟುನ್ ತ್ಯಾ ರುಕಾನ್ ಭೀಮಾಚ್ಯೆ ಪಾಟಿಕ್ ಮಾರ್ಲೊ ಆಸ್ಲೊ ತೆದ್ನಾಂ ಭೀಮಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೊನ್ಯಿ ಹಾತಾಂನಿ ತ್ಯಾ ರುಕಾಕ್ ಧರುನ್ ತೊ ಬಳಾನ್ ಘುಂವ್ಡಾವ್ನ್, ತ್ಯಾ ರಾಕ್ಕಸಾಕ್ ಧರ್ಣಿಕ್ ಶೆವ್ಟಾಯ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ದೊಗಾಂಯ್ ಮಧೆಂ ಖುಬ್ ಲಡಾಯ್ ಜಾಲಿ ತರ್ಯಿ ಶೆವಟಿಂ ಭೀಮಾನ್ ಬಕ ರಾಕ್ಕೊಸಾಕ್ ಆಡ್ ಘಾಲುನ್, ತಾಚಿ ಗೊಮ್ಟಿ ಆನಿ ಹಾತ್ ಪಾಟಿಂ ಮೊಡುನ್ ರಗ್ತಾಚೆಂ ವ್ಹಾಳ್ ಕರುನ್ ತಾಕಾ ಜಿವ್ಶಿಂ ಮಾರ್ಲೊ!

ತ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚಿ ನೀದ್ ಪಾಡ್ ಕೆಲ್ಲೊ ಬಕ ರಾಕ್ಕೊಸ್ ಮೆಲ್ಲಿ ಖಬರ್ ಕರ್ಡಾಕ್ ಉಜೊ ಪೆಟ್ಲ್ಲ್ಯೆ ಬರಿಂ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಗಾಂವಾರ್ ವಿಸ್ತಾರ್ಲಿ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಬಕ ರಾಕ್ಕೊಸಾಕ್ ಲಗಾಡ್ ಕಾಡ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಲಾಂಬ್‌ದೀಗ್, ದಾಟ್ಯಾಮೊಟ್ಯಾ ದಡಂಗ್ ಜಿವಾಚ್ಯಾ ಭೀಮಾಕ್ ತ್ಯಾಚ್ ಶಿತಾಚ್ಯೆ ಗಾಡ್ಯೆರ್ ಬಸೊವ್ನ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಗಾಂವಾರ್ ಪುರ್ಶ್ಯಾಂವ್ ಕಾಡ್ಲೊ!

ಅಶೆಂ, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಕ್ ಆಸ್ರೊ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಕ್ ಭೀಮಾನ್ ಕೆಲ್ಲೊ ಪ್ರತಿ ಉಪ್ಕಾರ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ವ್ಹಡಾ ಸಂತೊಸಾಚೊ ಆನಿ ಸಂಭ್ರಮಾಚೊ ಜಾಲೊ!

8. ಆರ್ಯ ಕುಳಿ, ತಾಂಚಿ ಚರಿತ್ರಾ ಆನಿ ಆಧುನಿಕ್ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯ ಭಾಸೊ!

ಭಾರತ್ ದೇಶಾಚೊ ಇತಿಹಾಸ್

ಆರ್ಯ ಸಂತತ್ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಯುರೊಪಾಚ
ಮನ್ಸಾ ಪಂಗ್ಡಾ ಥಾವ್ನ್ ಯುರೋಪ್ ಆನಿ ಏಷ
ಖಂಡಾಂತ್ ಶಿಂಪ್ಡಲ್ಲಿ. ಹೊ ಲೋಕ್ ಎಕಾಚ್ ಗಾಂವಾಂತ್ ಖಾಯಾಮ್ ವಸ್ತಿ
ಕರಿನಾಸ್ತಾಂ ಎಕಾ ಗಾಂವಾ ಥಾವ್ನ್ ಆನ್ಯೆಕಾ ಗಾಂವಾಕ್ ವಚುನ್ ಥಂಯ್ಸರ
ತಾತ್ಕಾಲಿಕ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ಚ್ಯೆ ಭೊಂವ್ಡೆ ಕಾಲೆತಿಚೊ!

ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಲ್ಲರ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಬಾರ್ ವಿದ್ವಾನಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಆರ್ಯ ಲೋಕ
ಮುಳಾಂತ್ ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ, ಹಂಗೇರಿ ಆನಿ ಬೊಹಿಮಿಯ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಜಿಯೆವ್ನ್
ಕ್ರಮೇಣ್ ಹಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಪಂಗ್ಡಾಚೆ ಜರ್ಮನಿ, ಇಟಲಿ ಆನಿ ಗ್ರೀಸ್ ದೇಶಾಂನಿ ಶಿಂಪ್ಡಲೆ
ಆನ್ಯೆಕಾ ಜಮ್ಯಾಂತ್ಲೆ ಪೂರ್ವ್ ಕುಶಿಂಚ್ಯಾ ತುರ್ಕಿ, ಇರಾನ್ ಆನಿ ಭಾರತ್ ದೇಶಾಂಚ್ಯಾ
ಗಾಂವಾಂನಿ ವಸ್ತಿ ಕರುನ್ ರಾವ್ಲೆ. ಹೊ ಆರ್ಯ ಲೋಕ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1500 ವ
ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಭಾರತಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲೊ. ಹಾಣಿಂ ಕ್ರಮೇಣ್ ಉತ್ತರ್ (ಬಡ್ಗ
ಭಾರತಾಂತ್ ಜಿಯೆವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದ್ರಾವಿಡ್ ಕುಳಿಯೆಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ದಕ್ಷಿಣಾಕ್
(ತೆನ್ಕಾಕ್) ಧಾಂವ್ಡಾಯ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾಚೊ ಧರ್ಮ್ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಪುರಾತನ್
ಧರ್ಮಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಪ್ರಮುಕ್. ಹಿ ಕುಳಿ ಬುದ್ವಂತ್ ಆನಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ್ ಆಸ್ಲಿ. ಹಾಂಕಾಂ
ಬರೆಂವಾಯ್ಟ್, ಕೂಡ್-ಆತ್ಮೊ, ಸರ್ಗ್-ಯಮ್ಕೊಂಡ್ ಹಾಂಚ್ಯೆ ವಿಶಿಂ ಸಮ್ಜಣ
ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಹಾಂಚ್ಯೆ ಮಧೆಂ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಪುರ್ಚಿ ವಾ ಹುಲ್ಪಾಂವ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆಸುನ್
ಆತ್ಮೊ ಮರನಾ ತೊ ಅಮರ್ ಮ್ಹಣ್ ತೆ ಪಾತ್ಯೆತಾಲೆ!

ಹೆಂ ಜನಾಂಗ್ ಪ್ರಕೃತೆಚ್ಯಾ ಅದ್ಭುತ್ ಸಕ್ತ್ಯಾಂಕ್ ಚಂದ್ರ್, ಸುರ್ಯೊ, ನೆಕೆತ್ರಾಂ
ಘಡ್ಘಡ್ಯಾ, ಜಗ್ಲಾಣ್ಯಾ ಆನಿ ಉಜ್ಯಾಕ್ ಆರಾಧನ್ ಕರ್ತಾಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಆರ್ಯ ಲೊಕಾಕ್
ಬೆಸಾಯ್ ಪದ್ದತ್ ಕಳಿತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಹೆ ಗಂವ್, ಬಾರ್ಲಿ, ತರ್ಕಾರಿ ಆನಿ ಫಳಾಂಚಿ
ಕೃಷಿ ಕರ್ತಾಲೆ. ಹಾಣಿಂ ಪೋಸ್ ಕರ್ಚ್ಯೊ ಮೊಗಾಚ್ಯೊ ಮೊನ್ಜಾತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಗಾಯೊ-
ಗೊರ್ವಾಂ, ಬಕ್ರೆ-ಬಕ್ಡ್ಯೊ, ರೆಡೆ-ಮ್ಹೊಶಿ, ಪೆಟೆ ಆನಿ ಘೊಡೆ. ವಿವಿಧ್ ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ
ಘೊಡ್ಯಾಂಕ್ ತರ್ಬೆತ್ ಕರುನ್, ವಿಕ್ರೊ ಕರ್ಚೊ ಹಾಂಚೊ ಪ್ರಮುಕ್ ವ್ಯಾಪಾರ್. ಹ
ಖಾತಿರ್ ಆರ್ಯ ಲೋಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘೊಡ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಕ್ ಬರೊಚ್
ಚರೊವ್ ಮೆಳ್ಚೆ ಘಾವೊತೆ ಜಾಗೆ ಸೊದುನ್, ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಸಲ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂನಿ
ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಾಲೊ. 3500 ವರ್ಸಾಂ ಪುರ್ವಿಂ, ಭಾರತಾಕ್ ಪಾಂಯ್ ತೆಂಕ್ಲ್ಯೆ ಹ
ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಕುಳಿಯೆಚ್ಯಾ ಆಧುನಿಕ್ ಆನಿ ಪ್ರಮುಕ್ ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯ ಭಾಸಾಂಚೊ
ವಿವರ್ ಅಸೊ ಆಸಾ; ಅಸ್ಸಾಮಿ, ಉರ್ದು, ಒರಿಯಾ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಗುಜರಾಥಿ
ಡೋಗ್ರಿ, ನೆಪಾಳಿ, ಪಂಜಾಬಿ, ಬಂಗಾಳಿ, ಬಿಹಾರಿ, ಬೋಜ್‌ಪುರಿ, ಮರಾಠಿ, ಮೈಥಿಲಿ
ರಾಜಸ್ಥಾನಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ್, ಸಿಂಧಿ ಆನಿ ಹಿಂದಿ.

ಭಾರತ್, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ್, ನೆಪಾಳ್, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಆನಿ ಶ್ರಿಲಂಕಾ ದೆಶಾಂಚೊ
ಸುಮಾರ್ 80 ಕರೊಡ್ ಲೋಕ್, ಹ್ಯೊ ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯ ಭಾಸೊ ಉಲಯ್ತಾ!

9. ವಿವಿಧ್ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂಕ್ ಭೆಟ್ ದಿಂವ್ಚಿಂ ಮಾನಾಚಿಂ ಸಯ್ರಿಂ!

ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂ-ವಿಜ್ಞಾನ್

ಮನಿಸ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪಯ್ಜಿಲ್ಯಾ ಪಯ್ಣಾಕ್ ವೆತಾನಾ ಲೆಕಾ ವರ್ತ್ಯಾ ಹುಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಣಾ ಸವೆಂ ಸಬಾರ್ ವಸ್ತು ಆನಿ ಮೊತಿಂ ಘೆವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್ತಾ. ಪೂಣ್ ಪಯ್ಣಾರಿ ಸುಕ್ಣಿಂ ಆಪ್ಣಾ ಸವೆಂ ಕಸಲಿಚ್ ವಸ್ತ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಘೆನಾಸ್ತಾಂ ಹಜಾರಾಂನಿ ಕಿಲೊ ಮೀಟರ್ (ಥೊಡಿಂ 35,000 ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ಕಿ.ಮೀ.) ಪಯ್ಣ್ ಕರುನ್, ಸಬಾರ್ ದೆಶಾಂಚ್ಯೊ ಗಡಿ ಉತ್ರುನ್ ತಾಣಿಂ ವಿಂಚ್ಲಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಕ್ ಪಾವ್ತಾತ್!

20ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ವಿಜ್ಞಾನಿಂನಿ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂ ವಿಶಿಂ ಚಡ್ತಿಕ್ ಆಸಕ್ತ್ ದಾಕೊವ್ನ್, ಪಯ್ಣಾರಿ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಂಯಾಕ್ ಮುದಿ ಬಾಂದುನ್ ಸಂಶೋಧನಾಕ್ ಸುರ್ವಾತ್ ಕೆಲಿ. ಹ್ಯೆ ವರ್ಸಿಂ ಆತಾಂ ಪೃಥ್ವೆರ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಚಿಂ 8,600 ಪ್ರಮುಕ್ ಘರಾಣ್ಯಾಂಚಿಂ ಕುಟ್ಮಾಂ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಮುಳಾಂಚ್ಯಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಸುಮಾರ್ 29,000 ಉಪ ಪಂಗಡ್ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಸಾಂಗ್ತಾತ್. ಭಾರತ್ ಆನಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಾಂತ್ ಹಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಮುಕ್ ಘರಾಣ್ಯಾಚ್ಯಾ 1,200 ಪಂಗ್ಡಾಚಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಆಸಾತ್. ಹಾಂತುಂ ಅರ್ಧ್ಯಾ ವಾಂಟ್ಯಾ ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ಗಾನಾಂ ಗಾಂವ್ಚಿಂ (ಪರ್ಚಿಂಗ್ ಬರ್ಡ್ಸ್ ಆನಿ ಸೊಂಗ್ ಬರ್ಡ್ಸ್) ಸುಕ್ಣ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಚಿಂ; ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಗಿರ್ಬುಜ್ಯೊ, ಕಾವ್ಳೆ, ಕೊಗುಳ್, ಮೈನಾ, ಬುಲ್‌ಬುಲ್ ಆನಿ ಹೆರ್...

ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ವಿವಿಂಗಡ್ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಚಿಂ ಘರಾಣಿಂ ಸುಲಭಾಯೆನ್ ವಳ್ಕುನ್ ಘೆಂವ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಸುಕ್ಣ್ಯಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಂನಿ ಹಾಂಕಾಂ 27 ಪ್ರಮುಕ್ ಘರಾಣ್ಯಾಂನಿ ದಾಖಲ್ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್. ಥೊಡಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಪಯ್ಣಾರಿ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಚಿಂ ಆಸುನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಜಿಪಿತ್ ಸಾರ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಆನಿ ಸಂತತ್ ವಾಡೊಂವ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಹಜಾರಾಂನಿ ಕಿ.ಮೀ ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ತಾತ್!

ಜಾಯ್ತಿಂ ಪಯ್ಣಾರಿ ಸುಕ್ಣಿಂ ಹಿಂವೆ ದಿಸಾಂನಿ ಉತ್ತರ್ (ಬಡ್ಗಾ) ರಾಷ್ಟ್ರಾಂ ಥಾವ್ನ್ ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ (ತೆನ್ಕಾಕ್) ಆಸ್ಚ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂಕ್ ಪಯ್ಣ್ ಕರುನ್ ಯೆತಾತ್. ಸಾಧಾರಣ್ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂತ್ ಹಾಂಚೆ ಮತ್ ಜಾಗ್ರುತ್ ಜಾವ್ನ್ ಹಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಬರೆಂ ಖಾಣ್ ಖಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಸಗ್ಳ್ಯೆ ಕುಡಿಂತ್ ಚರಬ್ ಜಮೊವ್ನ್, ಹಜಾರಾಂನಿ ಕಿ.ಮೀ. ಪಯ್ಜಿಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಕ್ ಉಬುಂಕ್ ತಯಾರ್ ಜಾತಾತ್. ಸುಕ್ಣಿಂ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡ್ಯಾ ಜಾಣ್ಟಾರಿ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಮುಖೆಲ್‌ಪಣಾ ಖಾಲ್ ತಾಂಚೊ ಪಾಟ್ಲಾವ್ ಕರುನ್ ತಾಂಚ್ಯೆ ಸವೆಂ ಉಬ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಣಾ ವೆಳಾ, ರಾನಾಂ-ದರ್ಯಾ ತಡ್, ಉದ್ಕಾ-ಡ್ಯಾಮ್, ಗುಡೆ-ದೊಂಗರ್, ವ್ಹಡ್-ವ್ಹಡ್ ಬಾಂದ್ಪಾಂಚೆಂ ಅಸ್ತಿತ್ವ್ ಪಾರ್ಕುನ್, ತಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಠಿಕಾಣ್ಯಾಕ್ ಪಾವ್ತಾತ್. ಥೊಡಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ರಾತಿಚ್ಯಾ ವೆಳಾ ಮಾತ್ರ್ ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ತಾತ್. ತೆದ್ನಾಂ ಹಿಂ ಸುರ್ಯೊ, ಚಂದ್ರ್ ಆನಿ ನೆಕೆತ್ರಾಂಚೆಂ

ಸ್ಥಾನ್ ಪಾರ್ಕುನ್ ಘೆವ್ನ್, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಠಿಕಾಣ್ಯಾಕ್ ಶಾಬಿತಾಯೆನ್ ವಚುನ್ ಪಾವ್ತಾತ್.

ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಚ್ಯೆ ಬೊಂಚಿಂತ್ ಆಸ್ಚಿ ಅಯಸ್ಕಾಂತ್ ಸಕತ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಪಯ್ಣಾಕ್ ವಾಟ್ ಪಾರ್ಕುಂಕ್ ಬರಿಚ್ ಕುಮಕ್ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ಜರ್ಮನಿಚ್ಯಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಸಾಂಗ್ತಾತ್. 'ಬಾರ್ ಹೆಡೆಡ್ ಗೀಸ್' ಮ್ಹಳ್ಳಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಏಷಿಯಾ ಆನಿ ಮಂಗೋಲಿಯಾಂತ್ ಗರ್ಮೆ ದಿಸಾಂನಿ ಪಿಲಾಂ ಕಾಡ್ನ್ ಪಾವ್ಶಿಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ವಾಡೊವ್ನ್ ತ್ಯಾ ಪಿಲಾಂ ಸಂಗಿಂ ಹಿಂವೆ ಕಾಳಾಚ್ಯೆ ಸುರ್ವೆರ್ ಭಾರತಾಕ್ ಪಾವ್ತಾತ್. ತಿಂ ಹಿಮಾಲಯಾ ಪರ್ವತ್ ಉತ್ರುಂಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ 18,000 ಥಾವ್ನ್ 26,000 ಫಿಟಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯೆ ಉಬಾರಾಯೆರ್ ತಿಂ ಉಬ್ತಾತ್. ಇತ್ಲ್ಯೆ ಉಬಾರಾಯೆರ್ ಉಬುಂಕ್ ಹೆರ್ ಕುಟ್ಮಾಂಚ್ಯಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಯ್ನಾ!

'ಅರ್ಕ್‌ಟಿಕ್' ಗಾಂವ್ಚಿಂ 'ಟರ್ನ್' ಮ್ಹಳ್ಳಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ತಾಣಿಂ ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವರ್ಲ್ಯಾ 2 ಮಹಿನ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕಾಳಾ ಮಧೆಂ, 'ಅರ್ಕ್‌ಟಿಕ್' ಥಾವ್ನ್ 'ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್' ಗಾಂವಾಂಕ್ ಪಾಂವ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ 35,200 ಕಿ.ಮಿ. ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ತಾತ್. ಪೆಸಿಫಿಕ್ ದೇಶಾಚಿಂ 'ಗೋಲ್ಡನ್ ಪ್ಲೋವರ್' ಸುಕ್ಣಿಂ ಧರ್ಣಿಕ್ ಪಾಂಯ್ ತೆಂಕಿನಾಸ್ತಾಂ 3,200 ಕಿ.ಮಿ. ಪಯ್ಣ್ ಕರುನ್ 'ಅಲಾಸ್ಕ' ಥಾವ್ನ್ 'ಹವಾಯಿ'ಕ್ ವೆತಾತ್. ವ್ಹಡ್ಲ್ಯಾ ಹಳ್ದುವ್ಯಾ ಪಾಂಯಾಂಚಿಂ 'ಎಲ್ಲೊ ಲೆಗ್ಸ್' ಸುಕ್ಣಿಂ 'ಪಟಗೋನಿಯಾ' ಥಾವ್ನ್ 13,000 ಕಿ.ಮಿ. ಉಬುನ್ ಕೆನಡಾಚ್ಯಾ 'ಮಸ್ಕಗ್ಸ್' ಗಾಂವಾಂಕ್ ವಚುನ್ ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವರ್ತಾತ್. 14 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಕೆದ್ನಾಂಯ್ ಹಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪಯ್ಣಾಚೊ ವೇಳ್-ಕಾಳ್ ಆನಿ ಪಯ್ಣಾ ವಾಟ್ ಚುಕ್‌ಲ್ಲಿಂ ನಾಂತ್.

ಆಪ್ಲಿ ಸಂತತ್ ವಾಡೊಂವ್ಕ್ ಎಕಾ ಗಾಂವಾ ಥಾವ್ನ್ ಆನ್ಯೆಕಾ ಗಾಂವಾಕ್ ಉಬುನ್ ವೆಚಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ, ಪತ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ವೆತಾನಾ, ತಾಂಚ್ಯಾ ಪಿಲಾಂಕ್ ಆಪ್ಣಾ ಸವೆಂ ಆಪೊವ್ನ್ ವ್ಹರ್ತಾತ್ ದೆಕುನ್ ಹಿ ಸಂತತ್ ಪಯ್ಣಾಚಿ ವಾಟ್ ಜಿಕುನ್ ಧರುನ್ ಫಾವೊ ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಹ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಕ್ ಆಪ್ಲಿ ಸಂತತ್ ವಾಡೊಂವ್ಕ್ ಪಾಟಿಂ ಉಬುನ್ ಯೆತಾತ್!

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಮ್ಹೈಸೂರ್ಚಿ ಕಾವೇರಿ ನ್ಹಂಯ್ ತಡ್-ರಂಗನತಿಟ್ಟು, ತುಂಗಭದ್ರಾ-ಆಲಮಟ್ಟಿ ಜಲಾಶಯ (ಡ್ಯಾಮ್), ನಾರಾಯಣಪುರ, ಕೃಷ್ಣ, ಭೀಮಾ, ನ್ಹಂಯ್ಚೆ ಪ್ರದೇಶ್, ದರೋಜಿ, ಕಮಲಾಪುರ, ಅಲ್ಲಿಪುರ, ಅಂಕಸಮುದ್ರ (ಬಳ್ಳಾರಿ) ಮನಸಲಾಪುರ (ರಾಯಚೂರು), ಬೋನಾಳ (ಯಾದಗಿರಿ), ಮಾಗಡಿ-ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ (ಗದಗ), ಹೆಗ್ಗೆರೆ (ಹಾವೇರಿ) ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಬಾರ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ತಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಹಿಂ ಪಯ್ಣಾರಿ ಸುಕ್ಣಿಂ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ್ ಬಿಡಾರ್ ಕರುನ್, ಆಪ್ಲಿ ಸಂತತ್ ವಾಡೊವ್ನ್ ಪಿಲಾಂ ಸವೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ವೆತಾತ್!

'ಪಳೆಯಾ ತಿಂ ಅಂತ್ರಳಾರ್ ಉಬ್ಚಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ. ತಿಂ ಒಂಪಿನಾಂತ್, ಲುಂವನಾಂತ್, ತುಪ್ಯಾಂನಿ ಪುಂಜಾಯ್ನಾತ್, ಪೂಣ್ ತುಮ್ಚೊ ಸರ್ಗಿಂಚೊ ಬಾಪ್ ತಾಂಕಾಂ ಪೊಸ್ತಾ...!'

10. ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ಲೊ ಗಾಂಧೀಜಿ: ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾವ್

ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿ ಸಮಾಜ್‌ಸೇವಾ

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸುಪುತ್ರ್ ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾವ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಆಖ್ಖೆಂ ಜಿವಿತ್ ದಲಿತಾಂಚ್ಯೆ ಉದರ್ಗತೆ ಖಾತಿರ್ ಖರ್ಚುನ್ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿ ಸಮಾಜ್ ಸೇವಕ್ ಮ್ಹಣುನ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಾ. ತೊ 1859 ಜೂನ್ 29ವೆರ್ ಕಾಸರ್‌ಗೊಡ್‌ಚ್ಯಾ ಕುದ್ಮುಲ್ ಮ್ಹಳ್ಯೆ ಹಳ್ಳೆಂತ್ ಸಾರಸ್ವತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಘರಣ್ಯಾಂತ್ ಜಲ್ಮಲೊ. ಹಾಚೊ ಬಾಪುಯ್ ದೇವಪ್ಪಯ್ಯ ಆನಿ ಆವಯ್ ಗೌರಿ. ಹಾಂಚ್ಯಾ ಸಾತ್ ಜಣಾಂ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ರಂಗರಾಯ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡೊ. ಭೋವ್‌ಚ್ ಕಷ್ಟಾಂನಿ ಕಾಸರ್‌ಗೊಡಾಂತ್ ಭುರ್ಗೆಪಣಾಲೆಂ ಶಿಕಪ್ ಶಿಕುನ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಸೊಳಾ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೆರ್ ತಾಚೊ ಬಾಪುಯ್ ಅಂತರ್ಲ್ಲೆ ವರ್ವಿಂ ತೊ ವಾವ್ರಾ ಖಾತಿರ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ.

ದುಬ್ಳಿಕಾಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಶಿಕಪ್ ಅರ್ಧ್ಯಾರ್ ರಾವೊವ್ನ್, ಖಾಸ್ಗೆನ್ 'ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್' ಪರಿಕ್ಷಾ ಬರೊವ್ನ್ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ವಕಾಲತೆಚ್ಯೆ 'ಪ್ಲೀಡರ್' ಪರಿಕ್ಷೆಂತ್ ಉತ್ತೀರ್ಣ್ ಜಾವ್ನ್, ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೊಡ್ತಿಂತ್ ವಕಾಲತ್ ವೃತ್ತಿ ತಾಣೆಂ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲಿ. ಹ್ಯೆ ತಾಚ್ಯೆ ವೃತ್ತೆಂತ್ ಗರಿಬಾಂಕ್ ತೊ ಬರಿಚ್ ಕುಮಕ್ ಕರ್ತಾಲೊ ದೆಕುನ್ 'ದುಬ್ಳ್ಯಾಂಚೊ ವಕೀಲ್' ಮ್ಹಣುನ್ ತಾಕಾ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲೆಂ!

ಹಿಂದು ಸಮಾಜೆಂತ್ ಆಸ್ಚೊ ಊಂಚ್-ಕೀಳ್, ಜಾತ್‌ಕಾತಿಚೊ, ಭೇದ್‌ಭಾವ್, ಭುರ್ಗ್ಯಾ ಪ್ರಾಯೆಚಿಂ ಕಾಜಾರಾಂ, ವಿಧ್ವಾಂಚೆ ಸಮಸ್ಸೆ, ದೇವ್‌ದಾಸಿ ಪದ್ದತ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ವಿಷಯಾಂಚ್ಯಾ ರಗ್ಳ್ಯಾಂ ಅನ್ಯಾರಾಂಚೆರ್ ತಾಚೆಂ ಮನ್ ಕಡ್ತಾಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಪಾಸತ್ ಸಮಾಜ್‌ವಾದಾಕ್ ತೆಂಕೊ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ 'ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ'ಚೊ ತೊ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ್ ಜಾಲೊ. 1887–'88 ಅವ್ದೆಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಘಡ್ಲಲೆಂ 'ಬೆಂದೂರು ಬಾಬು ಪ್ರಕರಣ್' ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾವಾಚ್ಯೆ ಜಿಣಿಯೆಚಿ ವಾಟ್ ಬದ್ಲುಂಕ್ ಪಾವ್ಲೆಂ. ದಲಿತ್ ಸಮಾಜೆಚೊ 'ಬೆಂದೂರು ಬಾಬು' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಕೊಡ್ತಿಂತ್ ಪೆದೊ ಜಾವ್ನ್ ನೇಮಕ್ ಜಾತಾನಾ ಹೆರ್ ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ನೌಕರಾಂನಿ ತಾಚೊ ವಿರೊಧ್ ಕೆಲೊ. ಮನ್ಶ್ಯಾಪಣಾಕ್ ಖತ್ ಲಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಅಸಲ್ಯಾ ಘಡಿತಾ ನಿಮ್ತಿಂ ರಂಗರಾವಾಚೆಂ ಮನ್ ಬರೆಂಚ್ ದುಕ್ಲೆಂ ಆನಿ ಆಪ್ಣೆಂ ಮುಕ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಕರಿಜೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯೆ ಸಮಾಜ್ ಸೇವೆಚಿ ದಿಶಾ ತಾಣೆಂ ದೆಕ್ಲಿ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಶೂದ್ರ ಪಂಗ್ಡಾಚ್ಯಾ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ್ ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ದುಬ್ಳ್ಯಾಧಾಕ್ಟ್ಯಾಂಚ್ಯಾ, ದಲಿತಾಂಚ್ಯಾ ಸಮಗ್ರ್ ಬರೆಪಣಾ ಖಾತಿರ್ ವಾವ್ರ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಣೆಂ ದೃಢ್ ನಿಚೆವ್ ಕೆಲೊ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯೆ 34 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೆರ್ ವಕಿಲಾಚಿ ವೃತ್ತಿ ಸಾಂಡ್ಲಿ. ಹ್ಯಾ ತಾಚ್ಯಾ ನಿರ್ಧಾರಾಕ್ ತಾಚ್ಯೆ ಪತಿಣೆ ರುಕ್ಮಿಣೀನ್ ಆಪ್ಲೊ ಆಧಾರ್ ಆನಿ ಸಾಂಗಾತ್ ದಿಲೊ ಆನಿ ತಿ ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾವಾಚ್ಯೆ

ಸಮಾಜ್ ಸೆವೆಕ್ ಪಾಟಿಚೊ ಕಣೊ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್ಲ್ಲಿ!

ಪಯ್ಲೆಂ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಪರಿಶಿಷ್ಟ್ ಜಾತಿ ಆನಿ ಪಂಗ್ಡಾಂ ಪಾಸತ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಆನಿ ಆಸ್ರೆ ಸುರು ಕರುಂಕ್ ತಾಣೆಂ ಮೆಟ್ ಕಾಡ್ಲೆಂ. ದಲಿತಾಂಚಿ ಉದರ್ಗತ್ ಜಾಯ್ಜೆ ತರ್ ತಾಂಕಾಂ ಶಿಕಪ್ ಮೆಳಜೆ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯೆ ಮಧೆಂ ಎಕ್ವಟ್ ಘಡಜೆ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಚಿಂತ್ಪಾನ್ 1892 ವರ್ಸಾ (124 ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ) ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಉರ್ವ ಚಿಲಿಂಬಿಂತ್ ದಲಿತಾಂ ಖಾತಿರ್ ಕೊಲ್ವಾಚ್ಯಾ ಘರಾಂತ್ ಏಕ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ್ ಇಸ್ಕೊಲ್ ತಾಣೆಂ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲೆಂ. ಭಾರತ್ ದೆಶಾಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ಹೆಂ ಏಕ್ ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಘಡಿತ್ ಆನಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಮೆಟ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಸಬಾರ್ ಲೋಕ್ ಆನಿ ಗ್ರೆಸ್ತ್ ಮನಿಸ್ ತಾಕಾ ವಿರೊಧಿ ಜಾಲೆ. ತರಿ ತ್ಯೆ ವಿಶಿಂ ತಾಣೆಂ ಗುಮನ್ ದಿಲೆಂನಾ!

ಸಬಾರ್ ಕಾರಣಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ ಉರ್ವ ಚಿಲಿಂಬಿ ಇಸ್ಕೊಲ್ ಬಂಧ್ ಪಡ್ಲಲ್ಯಾನ್, ರಂಗರಾವಾನ್ ಹತಾನ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯೆ ಪರಿಂ ಕಂಕನಾಡಿ, ಶೇಡಿಗುಡ್ಡೆ ಆನಿ ಬೊಳಾರಾಂತ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲಿಂ. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ದಲಿತಾಂ ಖಾತಿರ್ ವೃತ್ತಿಪರ್ ಶಿಕ್ಷಣ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಶೇಡಿಗುಡ್ಡೆಂತ್ ಕೈಗಾರಿಕ್ ತರ್ಬೆತಿ ಇಸ್ಕೊಲ್ ಸುರು ಕೆಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂತ್ ಸುತಾರ್ಯಾಚ್ಯಾ, ಶಿಂವ್ಣೆಚ್ಯಾ, ವಸ್ತುರ್ ವೊಳ್ಚ್ಯಾ ಆನಿ ಸಬಾರ್ ಕಾಮಾಂಚಿ ತರ್ಬೆತಿ ಮೆಳ್ತಾಲಿ.

ದಲಿತಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಪ್ರದಾಯ್ ಕಾರ್ಯಾಂ ಖಾತಿರ್ ಕಾಪಿಕಾಡಾಂತ್ 'ಸ್ಟಾರ್ ಹೊಲ್' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಬಾಂದಪ್ ತಾಣೆಂ ಬಾಂದಯ್ಲೆಂ. ಥಂಯ್ಸರ್ ಕೊರ್ಗರಾಂಕ್ ಆಸ್ರೊ ದಿವ್ನ್, ತಾಂಚ್ಯೆ ಕುಳಿಯೆಚ್ಯೆ ವೃತ್ತೆಚ್ಯೊ ದಾಲಿಯೊ, ಕುರ್ಪಾಣೆ, ಖೊಟ್ಲೆ ಆನಿ ಹೆರ್ ವಸ್ತು ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಸಹಕಾರ್ ದಿಲೊ. ಅತ್ತಾವರ, ಬಾಬುಗುಡ್ಡೆ, ದಡ್ಡಲಕಾಡು, ಉಳ್ಳಾಲ, ಮೂಲ್ಕಿ, ಉಡುಪಿಂತ್ಲ್ಯಾ ಬನ್ನಂಜೆ ಗಾಂವಾಂನಿ, ದಲಿತಾಂ ಪಾಸತ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಉಗ್ತಿಂ ಕೆಲಿಂ. ಹ್ಯಾ ಶಾಳಾಂನಿ ದಲಿತ್ ಶಿಕ್ಷಕಾಂಕ್‌ಚ್ ನೆಮ್ಲಿಂ. ಭುರ್ಗ್ಯಾಂನಿ ಇಸ್ಕೊಲಾಕ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ತಾಂಕಾಂ ದೊನ್ಪಾರಾಂಚೆಂ ಜೆವಣ್ ಆನಿ ಎಕಾ ದಿಸಾಕ್ 2 ಥಾವ್ನ್ 6 ರುಪಿಯೊ ನಗದ್ ಪಯ್ಶೆ ದಿಂವ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೆಲಿ.

ದಲಿತಾಂ ಖಾತಿರ್ ಸ್ಥಾಪ್ಲಲ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂತ್ ಶಿಕುನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ ಪಾಂಯಾರ್ ಉಬೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕ್ಲ್ಯಾ ತರ್ನಾಟ್ಯಾನ್ 'ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಮೊಟಾರ್ ಕಾರ್ ಧಾಂವ್ಡಾವ್ನ್ ರಸ್ತ್ಯಾ ವಯ್ಲಿ ಧುಳ್ ಉಬೊವ್ನ್ ವೆಚೆಂ ಹಾಂವೆಂ ಜಿವಂತ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಪಳೆಜೆ' ಮ್ಹಣುನ್ ತೊ ಸರ್ವಾಂ ಲಾಗಿಂ ಆಪ್ಲಿ ಆಶಾ ಉಚಾರುನ್ ಸಾಂಗ್ತಾಲೊ!

ಆಪ್ಣೆಂ ಸ್ಥಾಪ್ಲಲಿಂ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಚಲೊವ್ನ್ ವ್ಹರುಂಕ್ ಕಷ್ಟ್ ಜಾತಾನಾ ಉಳ್ಳಾಲಾಚ್ಯಾ ರಘುನಾಥಯ್ಯ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಬರ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಹಕಾರಾನ್ 1897 ವರ್ಸಾ 'ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸಸ್ ಮಿಶನ್, ಕೊಡಿಯಾಲಬೈಲು ಮಂಗಳೂರು' ಮ್ಹಳ್ಳೊ

ಸಂಸ್ಥೊ ತಾಣೆಂ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕೆಲೊ. ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾವಾನ್, ಸಬಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಚಲಯಿಲೊ ವಾವ್ರ್ ಮುಂದರುನ್ ವ್ಹೆಲ್ಲ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಕ್ರಮೇಣ್ ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ ಜಾಗ್ರುದ್ಲಾವಣ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲಿ. ಹ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್ ಆನಿ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಂತ್ ಪರಿಶಿಷ್ಟ್ ಪಂಗ್ಡಾಚ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಪಣ್ ಲಾಬ್ಲೆಂ. ದಲಿತಾಂಚ್ಯೆ ಆರ್ಥಿಕ್ ಉದರ್ಗತೆ ಪಾಸತ್ 'ಕೋರ್ಟುಹಿಲ್ ಆದಿ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಘ' ಅಸ್ತಿತ್ವಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ.

ಹಿಂದು ಸಮಾಜೆಂತ್ಲ್ಯಾ ವಿಧವ್ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂಚಿ ವಾಯ್ಟ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪಳೆವ್ನ್ ವಿವಿಂಗಡ್ ಸಮಾಜಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಪಯ್ಸ್ ಲೊಟ್ಲಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ವಿಧವ್ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂಕ್,ತಾಣೆಂ ಆಸ್ರೊ ದಿಲೊ ಆನಿ ತಾಂಚೆಂ ಜಿವಿತ್ ಸಾರುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯೆ ತಸಲ್ಯಾ ವೃತ್ತ್ಯೆಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ತರ್ಬೆತಿ ದಿಲಿ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ್ ವರ್ಗಾಚ್ಯಾ, ವಿಧ್ವಿಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ದಲಿತಾಂಚ್ಯೆ ಉದರ್ಗತೆ ಖಾತಿರ್ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ರಂಗರಾಯಾಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ಸಾರಸ್ವತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಸಮಾಜೆನ್ ಬಹಿಶ್ಕಾರ್ ಘಾಲೊ. ಹೊ ಬಹಿಶ್ಕಾರ್ ಕಾಡುನ್ ಉಡೊಂವ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ತೊ ಕೊಡ್ತಿಚಿಂ ಮೆಟಾಂ ಚಡ್ಲೊ ಆನಿ ಆಪ್ಣಾ ವಯ್ಲೊ ತೊ ಬಹಿಶ್ಕಾರ್ ಕಾಡುನ್ ಉಡೊಂವ್ಚ್ಯಾ ಮಿಸಾಂವಾಂತ್ ಜಯ್ತಿವಂತ್ ಜಾಲೊ!

1992 ವರ್ಸಾ 'ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಮಿಶನ್' ಸಂಸ್ಥೊ ಆರ್ಥಿಕ್ ತೊಂದ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಂಪಡ್ಲೊ ಆನಿ ದುಸ್ರಿ ಕಸಲಿಯಿ ವಾಟ್ ನಾತ್ಲ್ಲ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಹೊ ಸಂಸ್ಥೊ 'ಸರ್ವೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸೊಸಾಯ್ಟಿ'ಚ್ಯೆ ಸ್ವಾಧಿನ್ ದಿಲೊ. ರಂಗರಾವಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ 68ವೆ ಪ್ರಾಯೆರ್ 'ಸುವಿಚಾರಾನಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿ' ಥಾವ್ನ್ ಸನ್ಯಾಸಾಚಿ ದಿಕ್ಷಾ ಘೆತ್ಲಿ ಆನಿ 'ಈಶ್ವರಾನಂದ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲೆಂ. ತೆದ್ನಾಂಚ್ಯಾ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಹಾಚ್ಯೆ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿ ಸಮಾಜ್ ಸೆವೆಕ್ ವಳ್ಕುನ್ ತಾಕಾ 'ರಾವ್ ಸಾಹೇಬ್' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಬಿರುದ್ ದಿವ್ನ್ ಮಾನ್–ಸನ್ಮಾನ್ ಕೆಲೊ. ರಂಗರಾವ್ ಕಾಳ್ಜಾಚ್ಯೆ ಪಿಡೆ ನಿಮ್ತಿಂ 1928 ಜನೆರ್ 30ವೆರ್ ಹೊ ಸಂಸಾರ್ ಸಾಂಡುನ್ ಗೆಲೊ!

ಮಹಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸುಪುತ್ರ್, ರಾವ್ ಸಾಹೇಬ್ ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾವ್ ಅಂತರ್ಲಲ್ಯಾ 6 ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ 1934 ಫೆಬ್ರೆರ್ 24ವೆರ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಕ್ ಭೆಟ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಗಾಂಧೀಜಿನ್, 'ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸಸ್ ಮಿಶನಾ'ಚ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಭೆಟ್ ದಿಲಿ ಆನಿ 'ದಲಿತಾಂಚ್ಯಾ ಬರೆಪಣಾ ಪಾಸತ್ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲ್ಲೊ ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾವ್ ಮ್ಹುಜೊ ಗುರು' ಮ್ಹಣುನ್ ಹೊಗ್ಳಿಕ್ ಉಚಾರ್ಲಿ. ಹಾಚ್ಯೆ ವರ್ತೊ ಮಾನ್–ಸನ್ಮಾನ್ ಆನಿ ಗೌರವ್ ಖಂಯ್ಚೊ ಆಸಾ?

ಹ್ಯೆ ಸಂಸಾರಿಂ ಆಸ್ತಾಂ ದೆವಾಚ್ಯಾ ಪುತಾ ಸೊಮ್ಯಾ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾನ್ ಅಶೆಂ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ; "ತುಜೊ ಕರ್ತಾಯ್ ತಸೊ ತುಜ್ಯಾ ಪೆಲ್ಯಾಚೊ ತುಂ ಮೋಗ್ ಕರ್."

11. ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಹಾತಿಯಾರಾಚೊ ಇತಿಹಾಸ್

ಲಿಪಿಶಾಸ್ತ್ರ

ಮನ್ಶಾಕುಳಾಚಿ ಚರಿತ್ರಾ ಹಜಾರಾಂನಿ ಶತಮಾನಾಂಚ್ಯಾ ಪುರಾತನ್ ಕಾಳಾಚಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಆದಿಂ ಲಗ್‌ಭಗ್ 20 ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂಚ್ ಮನ್ಶಾ ಜಿವಿನ್ ಆಪ್ಲಿಂ ಚಿಂತ್ನಾಂ-ಭೊಗ್ಣಾಂ ಹೆರಾಂಕ್ ಕಳೊಂವ್ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಸ್ಪಷ್ಟ್ ಪ್ರಯತ್ನಾಂ ಕೆಲ್ಲಿಂ ಕಳುನ್ ಯೆತಾತ್. ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ ತಾಣೆಂ ರಾನಾಂಚ್ಯಾ ಮಾಟ್ಯಾಂನಿ, ಶಿಲಾ ಫಾತ್ರಾಂನಿ ಕಾಂತಯ್ಲಲಿಂ ಆನಿ ಚಿತ್ರಾಯ್ಲಲಿಂ ಮನ್ಶಾಂಚಿಂ ಆನಿ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಚಿಂ ರುಪಾಂ ತಾಚ್ಯೆ ಕಲ್ಪನಾ ಸಕ್ತೆ ಆನಿ ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯೆಚಿ ಸಾಕ್ಸ್ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಅಸಲೆ ದಾಖ್ಲೆ ಯುರೋಪ್, ಆಫ್ರಿಕಾ, ಏಶಿಯಾ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಆನಿ ಅಮೆರಿಕಾ ಖಂಡಾಂನಿ ಆನಿ ಫೆಸಿಪಿಕ್ ಮಹಾ ಸಾಗೊರಾಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ದ್ವಿಪಾಂನಿ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಉಜ್ವಾಡಾಕ್ ಆಯ್ಲಲ್ಯಾ, ವಿವಿಧ್ ಶಾಸನಾಂ ಆನಿ ಹಾತ್ ಪ್ರತಿಯಾಂ ಮಾರಿಫಾತ್ ಹ್ಯೊ ಲಿಪಿ ಮಾಟ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ವಣ್ತಿ, ಶಿಲಾ ಫಾತರ್, ಬಲಿದಾನಾಂಚೆ ಫಾತರ್ ಆನಿ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶಾಂಚ್ಯಾ ಘೊಂಡಾಂಚೆರ್ ಉಬಾರ್ಲಲ್ಯಾ ಸಮಾಧಿಂಚೆರ್ ಆನಿ ತಾಂಬ್ಯಾ, ರುಪ್ಯಾ, ಭಾಂಗಾರಾ, ಪಿತುಳೆ, ಲೊಂಕ್ಡಾಚ್ಯಾ ಕುಡ್ಕ್ಯಾಂಚೆರ್, ಮಾತಿಯೆ ಆಯ್ದನಾಂ, ಇಮಾಜಿ, ಚಾಮ್ಡಿಂ, ಹಾಡಾಂ, ರುಕಾ ಕುಡ್ಕೆ, ಕಾಸ್ವಾಚೆಂ ಕಟ್ಟೆಂ, ವಾಶೆ, ಚುಡೆತ್ಯೊ ಅಶೆಂ ಸಬಾರ್ ವಸ್ತುಂಚೆರ್ ಕಾಂತಯ್ಲಲ್ಯೊ, ಹ್ಯೊ ವಿವಿಂಗಡ್ ಲಿಪಿ, ರಂಗಾಂನಿ, ಇಂಗ್ಳ್ಯಾನ್ ಆನಿ ಚುನ್ನ್ಯಾನ್ ಬರಯ್ಲಲ್ಯೊ ಯಾ ಚಿತ್ರಿತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾತ್!

ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಆದಿಂ 9ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಸೆಮೆಟಿಕ್ ಕುಟ್ಮಾಚಿ ಮಹತ್ವಾಚಿ ಅರಮ್ಯೆಕ್ ಲಿಪಿ ಸಿರಿಯಾ, ಲೈಸಿಯಾ, ಅಸ್ಸಿರಿಯಾ, ಗ್ರೀಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಸಬಾರ್ ಭಾಸಾಂಕ್ ವಾಪರ್ಲಲಿ ಕಳುನ್ ಯೆತಾ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಸಾತ್ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಪರ್ಶಿಯಾ, ಇಜಿಪ್ತ್, ಏಶಿಯಾ ದೆಶಾಂಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಿಂಕ್ ಹಿ ಭಾಸ್ ಮಹತ್ವಾಚಿ ಆಸ್ಲಿ. ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಕ್ ಅರಮ್ಯೆಕ್ ಭಾಸ್ ಕಳಿತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಭಾಶಾ ವಿದ್ವಾಂಸ್ ಸಾಂಗ್ತಾತ್. ಅರಮ್ಯೆಕ್ ಭಾಶೆಚೆ ಆನಿ ಲಿಪಿಚೆ ದಾಖ್ಲೆ ಪ್ಯಾಪಿರಸ್, ಕಾನಾತ್ ಆನಿ ಶಿಲಾ ಫಾತ್ರಾಂಚೆರ್ ಲಾಬ್ಲ್ಯಾತ್, ಅರಮ್ಯೆಕ್ ಥಾವ್ನ್ ರುಪಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ಲಿಪಿ ಹಿಬ್ರು, ನಬತಿಯನ್, ಸಿನ್ಯೆಟಿಕ್ ಭಾಸಾಂನಿ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲ್ಯಾತ್!

ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಆದಿಂ ಚೊವ್ತ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯೆ ಆಕೆರಿಕ್ ಇಜಿಪ್ತ್ ದೆಶಾಂತ್ ಉಪಯೊಗಾಕ್ ಆಯ್ಲಲಿ 'ಹೈರೋಗ್ಲಿಫಿಕ್' (Hieroglyphic) ಲಿಪಿ ಪವಿತ್ರ್ ಲಿಪಿ ಮ್ಹಣುನ್

ನಾಂವಾಡ್ಲ್ಯಾ. ಕ್ರಮೇಣ್ ವಿಕಾಸಾಚ್ಯಾ ವಿವಿಂಗಡ್ ಹಂತಾಂಕ್ ಪಾವ್ಲಲಿ ಹಿ ಲಿಪಿ, 'ಹೈರ್‍ಯಾಟಿಕ್' (Hieratic) ಆನಿ 'ಡೆಮೋಟಿಕ್' (Demotic) ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ನಾಂವಾಂನಿ ವೊಲಾಯ್ಲಲಿ ಆಸಾ. ಸುರ್ವೆರ್ ಸಬಾರ್ ಲಿಪಿ ಉಜ್ವ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ದಾವ್ಯಾಕ್ ನ್ಹಯ್ ತರ್ ದಾವ್ಯೆ ಆನಿ ಉಜ್ವ್ಯೆ ಕುಶಿಂ ಬರೊಂವ್ಚ್ಯೊ ಆಸ್ಲಲ್ಯೊ. ಹೆಂ ಲಕ್ಷಣ್ ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಲಿಪಿಂನಿಯ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ!

ಕ್ರಿ.ಪೂ. 7ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ 'ಎಟ್ರುಸ್ಕನ್' (Etruscan) ಲಿಪಿ ಲಾತಿನ್ ಭಾಶೆಕ್ ವಾಪರ್ಲಿ. ರೋಮನ್ ಲೊಕಾನ್ ಎಟ್ರುಸ್ಕನ್ ಲಿಪಿಚಿಂ 21 ಅಕ್ಷರಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಲಿಪಿಂತ್ ವಾಪರುನ್ 3 ಅಕ್ಷರಾಂ ಅಂಕೆ ಜಾವ್ನ್ ಘೆತ್ಲಿಂ. ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಆದಿಂ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಹೆ ಗ್ರೀಸ್ ದೆಶಾಚೆರ್ ಝುಜಾಂತ್ ಜಿಕ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್, ಗ್ರೀಕ್ ಲಿಪಿಚಿಂ 'ವೈ' (Y) ಆನಿ 'ಝೆಡ್' (Z) ಅಕ್ಷರಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಲಿಪಿಂತ್ ಹಾಣಿಂ ಘೆತ್ಲಿಂ. ಅಶೆಂ ರೋಮಿ ಲಿಪಿಂತ್ 'A' ಥಾವ್ನ್ 'Z' ಅಕ್ಷರಾಂ ವಾಪರಾಕ್ ಆಯ್ಲಿಂ. ಅಶೆಂ ಹಿ ರೋಮಿ ಲಿಪಿ ಜರ್ಮನಿ, ಐರ್ಲೆಂಡ್, ಇಟೆಲಿ ಗಾಂವಾಂನಿ ಲೊಕಾ ಮೊಗಾಳ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಏಶಿಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ ದೆಶಾಂನಿ ಚಡ್ ಪ್ರಸಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಜ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಏಕ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಲಿಪಿ ಜಾವ್ನ್ ರಾಜ್ ಕರ್ತಾ!

ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿ ಥಾವ್ನ್ ಜಲ್ಮಲ್ಲ್ಯೊ ಭಾರತಾಚ್ಯೊ ಲಿಪಿ, ನಾಗರಿ ಪಂಗಡ್, ಕನ್ನಡ–ತೆಲುಗು ಲಿಪಿ ಆನಿ ಗ್ರಂಥ, ತಮಿಳು, ಮಲಯಾಳಮ್ ಲಿಪಿ ಮ್ಹಣುನ್ ತೀನ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಕುಟ್ಮಾಂನಿ ವಾಂಟುನ್ ಗೆಲ್ಯಾತ್. ಹ್ಯೊ ಲಿಪಿ, ಮೌರ್ಯ, ಶುಂಗ, ಕುಷಾಣ, ಗುಪ್ತ ರಾಯಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಪರಿವರ್ತನ್ ಜಾವ್ನ್, ಕ್ರಮೇಣ್ ನಾಗರಿ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಲಿಪಿಂಕ್ ಕಾರಣ್‌ಕರ್ತ್ಯ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ನೇಪಾಲಿ, ಬಂಗಾಲಿ, ಮೈಥಿಲಿ, ಒರಿಯಾ, ಅಸ್ಸಾಮಿ, ಮಣಿಪುರಿ, ಮಹಾಜನಿ ಆನಿ ಗುಜರಾತಿ ಲಿಪಿ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಥಾವ್ನ್ ಉಬ್ಜಲ್ಲ್ಯೊ ಪ್ರಮುಕ್ ಲಿಪಿ!

ಅಶೆಂ ವಿವಿಂಗಡ್ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ಪ್ರಮುಕ್ ಹಾತೆರ್ ಕಶೆಂ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಲಿಪಿಂಚೆಂ ಜ್ಞಾನ್–ವಿಜ್ಞಾನ್, ದೆವಾಚಿ ಶ್ರೇಷ್ಟ್ ರಚ್ಣಾ ಆಸ್ಚ್ಯೆ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಚ್ಯೆ ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ವ್ಹಡಾ ಮಹತ್ವಾಚೆಂ!

12. ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯೆ ನಿರ್ಜೀವ್ ಕುಡಿಚಿ ಪರಿಕ್ಷಾ

ಮರ್ಣಾಚೊ ಮಿಸ್ತೆರ್

ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಜಲ್ಮಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಚೆಂ ಮರಣ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸಂಸಾರಿ ಜಿವಿತಾಚೆಂ ಅಂತ್ಯ. ತಾಚ್ಯೆ ಕುಡಿ ಥಾವ್ನ್ ಆತ್ಮೊ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಜಾತಾನಾ, ತೊ ಮರಣ್ ಪಾವ್ತಾ ಆನಿ ನಿರ್ಜಿವ್ ಜಾತಾ. ಥೊಡೆ ಮನಿಸ್ ಪಿಡೆಶಿಡೆ ಆನಿ ಉತರ್ ಪ್ರಾಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ್‌ಪಣಿಂ ಮರಣ್ ಪಾವ್ತಾತ್ ತರ್ ಥೊಡೆ ಅವ್ಘಡಾನ್, ಜಿವ್ಘಾತ್ ಕರುನ್, ವೀಕ್ ಸೆವ್ನ್ ಆನಿ ಖುನಿ ಜಾವ್ನ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ತಾತ್.

ಸ್ವಾಭಾವಿಕ್ ನ್ಹಯ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಅವ್ಘಡ್, ಜಿವ್ಘಾತ್ ಆನಿ ಖುನಿಯೆ ವರ್ವಿಂ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಮರಣಾಚೆಂ ಥಾವೊತೆಂ ಕಾರಣ್ ಸಮ್ಜುಂಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ರಾಸಾಯನಿಕ್ ವಕ್ತಾಂ ಉಪಯೋಗ್ ಕರುನ್ ಕರ್ಚ್ಯೆ ಮರಣೋತ್ತರ್ ಪರಿಕ್ಷೆಕ್ 'ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾರ್ಟಮ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್; ನೆಕ್ರಾಪ್ಸಿ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯೆ ನಿರ್ಜಿವ್ ಕುಡಿಚ್ಯಾ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ವಿಶ್ವ್ಯಾಂಚಿ ತಪಾಸ್ಣಿ ಕರುನ್, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಖುದ್ದ್ ದೊಳ್ಯಾಂನಿ ಪಳೆವ್ನ್, ತಾಚ್ಯಾ ಪೊಟಾ ಭಾಯ್ಲೆ-ಭಿತರ್ಲೆ, ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚೆ ವಿಶ್ವೆ ಕಾತ್ರುನ್-ಚಿರುನ್ ಮರ್ಣಾಚೆಂ ಥಾವೊತೆಂ ಕಾರಣ್ ಸಮ್ಜುಂಕ್ ಹ್ಯಾ ವಿಷಯಾಚೆ ತಜ್ಞ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ತಾತ್ ಆನಿ ಬರ್ಪಿಂನಿಶಿಂ ವರ್ದಿ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾತ್!

ಪ್ರಾಚೀನ್ ಭಾರತಾಂತ್, ಖಂಯ್ಚ್ಯಾಯ್ ಕಾರಣಾ ಖಾತಿರ್ ನಿರ್ಜೀವ್ ಕುಡಿಚಿ ಪರಿಕ್ಷಾ ಕರ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ. ಮೆಲ್ಲ್ಯೆ ಕುಡಿಚೊ ಅಂತಿಮ್ ಸಂಸ್ಕಾರ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಪ್ರಾಚೀನ್ ಗ್ರೀಸ್ ಆನಿ ವಿದೆಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಜುದೆವ್ ಕುಳಿಯೆಂಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ ಮೆಲ್ಲ್ಯೆ ಕುಡಿಚಿ ಪರಿಕ್ಷಾ ಕರುಂಕ್ ಅಡ್ಕಳ್ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲೆ ದಾಖ್ಲೆ ನಾಂತ್ ತರ್‌ಯಿ ರೋಮನ್ ಆನಿ ಪ್ರಾಚೀನ್ ಚೀನಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಆನಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯೆ ನಿರ್ಜಿವ್ ಕುಡಿಚಿ ಪರಿಕ್ಷಾ ಕರುಂಕ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ನಿಷೇಧ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣುನ್ ಕಳುನ್ ಯೆತಾ.

ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ 'ಹೆರೊಫಿಲಸ್' ಆನಿ 'ಇರಾನಿಸ್ಟ್ರೇಟಸ್' ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಗ್ರೀಕ್ ದಾಕ್ತೆರಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಪುರ್ವಿಂ 300 ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಪಿಡೆಚಿಂ ಪಾಳಾಂ-ಮುಳಾಂ ಸೊದುನ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಚಿ ಕೂಡ್ ಪಯ್ಲ್ಯೆ ಪಾವ್ಟಿಂ

ಚೆರುನ್, ಕಾತ್ರುನ್ ಉಗ್ತಿ ಕರುನ್ ಪಳೆಲ್ಲೊ ದಾಖ್ಲೊ ಆಸಾ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 130–200 ಅವ್ದೆಂತ್ ಜಿಯೆಲ್ಲ್ಯಾ 'ಗ್ಯಾಲೆನ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ರೋಮನ್ ದಾಕ್ತೆರಾನ್ ಮನ್ಶಾಚ್ಯೆ ಮೆಲ್ಲ್ಯೆ ಕುಡಿಚಿ ಪರಿಕ್ಷಾ ಕರುನ್, ತೊ ಮನಿಸ್ ಜಿವಂತ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಪಿಡೆಂಚ್ಯಾ ಲಕ್ಷಣಾಂ ವಿಶಿಂ ಚಡ್ತಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರುಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಕಳುನ್ ಯೆತಾ. ಅಶೆಂ ಯುರೊಪಾಂತ್ 1200–1300 ಇಸ್ವೆ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶಾಚ್ಯೆ ಕುಡಿಚಿ ಮರಣೋತ್ತರ್ ಪರಿಕ್ಷಾ ಕರುಂಕ್ ನಿಷೇಧ್ ಆಸ್ಲೊ!

ಮರಣೋತ್ತರ್ ಪರಿಕ್ಷೆಂನಿ ಸಾಮಾನ್ಯ್ (ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ನೆಕ್ರಾಪ್ಸಿ) ಆನಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ನ್ಯಾಯಾತ್ಮಕ್ ಪರಿಕ್ಷಾ (ಮೆಡಿಕೊಲೀಗಲ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾರ್ಟಮ್) ಹ್ಯೆ ಪರಿಂ ದೋನ್ ರಿತಿ ಆಸಾತ್. ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಮರಣೋತ್ತರ್ ಪರಿಕ್ಷಾ ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ಅಧ್ಯಯನಾಕ್ ತರ್ ಅವ್ಘಡ್, ಖುನಿ, ಜಿವ್ಘಾತ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿ ಕೊಡ್ತಿಚ್ಯೆ ಗರ್ಜೆ ಆನಿ ಆದೇಶಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ, ನ್ಯಾಯಾತ್ಮಕ್ ಮರಣೋತ್ತರ್ ಪರಿಕ್ಷಾ ಕರ್ತಾತ್. ಹಿ ಪರಿಕ್ಷಾ ಪಿಡೆ–ಶಿಡೆಂಚೊ ತಜ್ಞ್ ಆಸ್ಚೆ ದಾಕ್ತೆರ್ ವಾ ಪಿಡೆ ವಿಜ್ಞಾನಿ 'ಪೆಥಾಲಜಿಸ್ಟ್', ನ್ಹಯ್ ತರ್ 'ಮೆಡಿಕೊಲೀಗಲ್ ಸ್ಪೆಷಲಿಸ್ಟ್' ದಾಕ್ತೆರ್ ಕರ್ತಾತ್.

ಅಸಲ್ಯೆ ಮೆಲ್ಲ್ಯೆ ಕುಡಿಚ್ಯಾ ಪರಿಕ್ಷೆಂಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ವಾರಿಸ್ದಾರಾಂಚಿ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ಘೆಜೆ ಪಡ್ತಾ ಆನಿ ತಿ ಕೂಡ್ 'ಮಾನಾನ್ ಚಿರ್ತಾಂವ್, ಕಾತರ್ತಾಂವ್' ಮ್ಹಣುನ್, ತಾಂಕಾಂ ಭಾಸ್ ದಿವ್ನ್, ಪರಿಕ್ಷಾ ಸೊಂಪ್ತಚ್ ತಿ ಕೂಡ್ ಜಾತಾ ತಿತ್ಲ್ಯೆ ಚತ್ರಾಯೆನ್ ಶಿಂವುನ್ ವಿದ್ರುಪ್ ದಿಸನಾಸ್ಚ್ಯೆ ಪರಿಂ ತಿ ತಾಣಿಂ ತಾಂಚ್ಯಾ ವಾರಿಸ್ದಾರಾಂಕ್ ಪಾಟಿಂ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರುಂಕ್ ಆಸಾ!

'ಮನ್ಶಾಚ್ಯೆ ಕುಡಿ ಥಾವ್ನ್ ಅತ್ಮೊ ಉಬುನ್ ಗೆಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್, ತಾಚಿ ಕೂಡ್ ಕುಸುನ್ ಘಾಣ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ, ಮಾಸಾ–ರಗ್ತಾಚಿ ಧುಳ್ ಆನಿ ಮಾತಿ!'

13. ಚರಿತ್ರೆಂತ್ಲಿಂ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಝುಜಾಂ – ಕ್ರುಸೇಡ್ಸ್!

ಧರ್ಮಾ ಖಾತಿರ್ ಝುಗ್ಡಿಂ

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಆತಂಕ್‌ವಾದಿಂಚಿ ಭೆಷ್ಟಾವ್ಣಿ ಖಂತ್ ಹಾಡ್ತಾ

ಮಾಧ್ಯಮಾಂಚ್ಯೆ ವರ್ದೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಆತಂಕ್‌ವಾದಿಂನಿ ಕೇರಳಾಚ್ಯಾ ಸಿರಿಯನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ದಾಡ್ ಘಾಲುಂಕ್ ಮಾಂಡ್ಣಿ ಕೆಲ್ಯಾ ಅಸಲಿ ಖಬರ್ ಕೇರಳಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮುಕೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಖಂತಿಚಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲ್ಯಾ. ತನ್ನಿ ಚಲಯ್ತಾನಾ ಆಯ್಩ಲ್ಯೆ ವರ್ದೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಸಿರಿಯಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಪಂಗ್ಡಾಂಕ್ ಆತಂಕ್‌ವಾದಿ ಲಕ್ಷ್ ದಿವ್ನ್ ಆಸಾತ್. ಖಂಯ್ಚ್ಯೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಪಂಗಡ್ ಮ್ಹಣ್ ಹಿ ವರ್ದಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ್ ರಿತಿನ್ ಸಾಂಗನಾ ತರ್‌ಯಿ ಕ್ರುಸೇಡಾ ವೆಳಾರ್ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಪುರ್ವಜಾಂಕ್ ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಹಿ ಮಾಂಡ್ಣಿ ತಾಣಿಂ ಕೆಲ್ಯಾ. ಸಿರಿಯಾಚೊ ಸಂಪ್ರದಾಯ್ ಪಾಳ್ಚೆ ಸಬಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಪಂಗಡ್ ಕೇರಳಾಂತ್ ಆಸಾತ್. ಕಥೊಲಿಕ್ ಜಾಕೊಬೈಟ್, ಒರ್ಥೊಡೊಕ್ಸ್ ಆನಿ ಕಾಲ್ದೆಯಾಚ್ಯೊ ಇಗರ್ಜೊ ಹ್ಯೆ ಪರಿಧಿಂತ್ ಯೆತಾತ್... ('ರಾಕ್ಣೊ', ಅಕ್ತೊಬರ್ 14–20, 2016, ಪಾನ್–6)

ಯುರೊಪಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಮುಸ್ಲಿಮಾಂಚ್ಯೆ ಅಧಿನ್ ಆಸ್ಚೆ ಪವಿತ್ರ್ ಜಾಗೆ ಪ್ರಮುಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ದೆಶಾನ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 11–14ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂನಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಝುಜಾಂಕ್ ಕ್ರುಸೇಡ್ಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲಾಂ. 1095ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಫ್ರಾನ್ಸಾಂತ್ ಪವಿತ್ರ್ ಜಾಗ್ಯಾಂಚ್ಯೆ ಸೊಡ್ವಣೆ ಖಾತಿರ್ ಹಿ ಚಳ್ವಳ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲಿ. ಪಾಪಾ ಉರ್ಬನ್ ದುಸ್ರೊ ಹಾಣೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಲೊಕಾಕ್ ಪವಿತ್ರ್ ಜಾಗ್ಯಾಂಚ್ಯೆ ಸೊಡ್ವಣೆ ಖಾತಿರ್ ಉಲೊ ದಿವ್ನ್ ಜೆರುಸಲೆಮಾಂತ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಕೆದ್ನಾಂಯ್ ಅಚರ್ಯಿಂ ಘಡ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣುನ್ ಮುಸ್ಲಿಮಾಂ ವಿರೊಧ್ ಝುಜುಂಕ್ ಝುಜಾರ್ಯಾಂಕ್ ಖುರಿಸ್ ವಾಂಟ್ಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಯುರೊಪಾಚೆ ಹೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಯ್ನಿಕ್, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ನ್ಹೆಸ್ಣಾಚೆರ್ ಖುರ್ಸಾಚೊ ಗುರ್ತ್ ಖಂಚೊವ್ನ್ ಘೆತಾಲೆ ದೆಕುನ್ ಚರಿತ್ರೆಚ್ಯಾ ಪಾನಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಝುಜಾಂಕ್ ಕ್ರುಸೇಡ್ಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲಾಂ. ಕ್ರುಸೇಡ್ಸ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಅಜಾಪ್ ಮ್ಹಣುನ್ ಅರ್ಥ್!

ಪಯ್ಲೆಂ ಝುಜ್:

ವಾಲ್ಟರ್ ದಿ ಪೆನಿಲೆಸ್ ಆನಿ ಪೀಟರ್ ದಿ ಹರ್ಮಿಟ್ ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಮುಕೆಲ್ಯಾಂ ಖಾಲ್ 1095ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಝುಜ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲೆಂ. ಪಾಪಾ ಉರ್ಬನ್ ದುಸ್ರೊ ಹಾಚ್ಯಾ ಉಲ್ಯಾಕ್ ಪಾಳೊ ದಿವ್ನ್ ಹ್ಯಾ ಝುಜಾಂತ್ ಫ್ರೆಂಚ್ ಆನಿ ಜರ್ಮನಿ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಬಹುಮತ್ ನಿರಾಶ್ರಿತ್ ಆನಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ್ ತರ್ನಾಟ್ಯಾಂನಿ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್ಲೊ. ಹೆಂ ಸಯ್ನ್ ರೈನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಗಾಂವಾಕ್ ರಿಗುನ್ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಶೆಂಬರಾಂನಿ ಜುದೆವಾಂಕ್ ಲಗಾಡ್ ಕಾಡ್ಲಿಂ. ಹಂಗೇರಿ ಆನಿ ಬಲ್ಗೇರಿಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಣಿಂ ಭೆಶ್ಟಾವ್ನ್ ಸಲ್ವುಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲೆಂ. ಪೂಣ್ ತ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಸಯ್ನಿಕಾಂನಿ

ಕ್ರುಸೇಡ್ಸಾಂಕ್ ಸಬಾರ್ ಪಂಗಡ್ ಕರುನ್ ದುಸ್ಪಟಾವ್ನ್ ಧಾಂವ್ಡಾಯ್ಲೆ. ತೆದ್ನಾಂ ಹೆ ಝುಜಾರಿ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನೊಪಲಾಕ್ ವಚುನ್ ಪಾವ್ಲೆ. ಥಂಯ್ಸರ್ ಏಷ್ಯಾ ಮೈನರಾಚ್ಯಾ ತುರ್ಕಾಂನಿ ಹಾಂಕಾಂ ಸಲ್ವೊವ್ನ್ ಧಾಂವ್ಡಾಯ್ಲೆ. ಪೂಣ್ 1097 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಕೌಂಟ್ ರೇಮಾನ್, ಬೆಲ್ಜಿಯಮಾಚ್ಯಾ ಗಾರ್ಡ್‌ಫ್ರೀ ಬೋಯೆಮಾನ್ ಆನಿ ಟ್ಯಾಂಗ್‌ಕ್ರೆಡ್ ಹಾಣಿಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳುನ್ ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ–1 ಅಲೆಕ್ಸಿಯಸಾಕ್ ಖಾಲ್ ಜಾವ್ನ್, ಹ್ಯಾ ಝುಜಾಂತ್ ಜಿಕ್ಲಲೆ ಸಗ್ಳೆ ಗಾಂವ್ ತಾಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕಾಯೆ ಅಧಿನ್ ಕರ್ತಲ್ಯಾಂವ್ ಮ್ಹಣುನ್ ಭಾಸಾವ್ನಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೆಂ ಪಯ್ಣ್ ಜೆರುಸಲೆಮಾ ಕುಶಿಂ ವಚುನ್ 1099 ವರ್ಸಾ ಝುಜಾಂತ್ ಜೇಕ್ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಶಹರ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುಂಕ್ ಸಕ್ಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಥಂಯ್ಸರ್ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ರಾಜ್ವಟ್ಕಿ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕರುನ್ ಭಾಗೆವಂತ್ ಜಾಗ್ಯಾ ಜೆರುಸಲೆಮಾಕ್ ಭೆಟ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಯಾತ್ರಿಕಾಂಚ್ಯಾ ರಕ್ಷಣಾ ಪಾಸತ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸಯ್ನಿಕ್ (ನೈಟ್ ಟೆಂಪ್ಲಾರಸ್) ಆನಿ ಝುಜಾರ್ಯಾ ಸನ್ಯಾಸಿಂಕ್ (ನೈಟ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲರ್ಸ್) ಹಾಂಕಾಂ ತಾಣಿಂ ನೆಮ್ಲೆ!

ದುಸ್ರೆಂ ಝುಜ್ 1147–1149: ಹ್ಯಾ ಝುಜಾಕ್ ಕ್ಲೇರ್‌ವೊಚೊ ಸಾಂ ಬರ್ನಾಡ್ ಕಾರಣ್‌ಕರ್ತ್ ಆಸಾ. 1098–ಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಚ್ಯೆ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಆಸ್ಲಲೊ ಇಡೆಸ್ಸ ಗಾಂವ್ 1144ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಮುಸ್ಲಿಮಾಂನಿ ಆಪ್ಲೊ ಕರುನ್ ಘೆತ್ಲಲೊ. ದೆಕುನ್ ಹೆಂ ಝುಜ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲೆಂ. ಜರ್ಮನಿಚೊ ರಾಯ್ ಆನಿ ಪವಿತ್ರ್ ರೋಮನ್ ರಾಜ್ವಟ್ಕಾಯೆಚೊ ಸ್ಥಾಪಕ್ ಕಾನ್ರಾಡನೂ ಸಾಂಗಾತಾ ಫ್ರಾನ್ಸಾಚ್ಯಾ ಸಾತ್ವ್ಯಾ ಲೂಯಿ ಹಾಂಚ್ಯಾ ಮುಕೆಲ್‌ಪಣಾಚ್ಯಾ ಝುಜಾಂತ್, ಎಜಿಪ್ತ್ ಆನಿ ಸಿರಿಯಾಚ್ಯಾ ಸುಲ್ತಾನ್ ಸಾಲದಿನ್ ಹಾಚ್ಯಾ ಸಯ್ನ್ಯಾನ್ 1147 ವರ್ಸಾ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಆಪ್ಣಾ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುನ್ ಘೆತ್ಲೆಂ!

ತಿಸ್ರೆಂ ಝುಜ್ 1189–92: ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪ್ರೆಡರಿಕ್, ಫ್ರಾನ್ಸಾಚೊ ಫಿಲಿಪ್–2 ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೆಡಾಚ್ಯಾ ರಿಚರ್ಡ್–1 ತೆಗಾಂ ರಾಯಾಂಚ್ಯಾ ಮುಕೆಲ್‌ಪಣಾ ಖಾಲ್ ಚಲ್ಲೆಂ ತರ್‌ಯಿ ಮುಸ್ಲಿಮಾಂಚ್ಯೆ ಹಾತಿಂ ಆಸ್ಲಲೆಂ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಹಾಂಕಾಂ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಲೆಂನಾ. ಪೂಣ್ ರಾಯ್ ರಿಚರ್ಡ್–1 ಹಾಣೆಂ ತಾಂಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚ್ಯಾ ಸಮಾಧೆಚ್ಯಾ ಪವಿತ್ರ್ ಜಾಗ್ಯಾಂಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಭೆಟ್ ದಿಂವ್ಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಲಾಬ್ಚ್ಯೆ ಪರಿಂ ಸೊಲ್ಲೊ ಕರುನ್ ಘೆತ್ಲೊ!

ಚೊವ್ತೆಂ ಝುಜ್ 1202–04: ಫ್ರಾನ್ಸಾಂತ್ ಸುರು ಜಾಲೆಂ. ಹಾಚೊ ಮುಖೆಲಿ, ಎನ್ರಿಕ್ ದಾಂಡೊಲೊಚೊ ಝುಜಾಚೊ ಉದ್ದೇಶ್ ದುಸ್ರೊಚ್ ಆಸ್ಲೊ. ಹೆಂ ಝುಜ್ ವೆನಿಸ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಫಾಯ್ದ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ತಾಣೆಂ ವಾಪರ್ಲೆಂ. ವೆನಿಸಿಯಾಗಾರಾಂನಿ ಜಾರ ಬಂದರ್ ಹಂಗೇರಿ ಥಾವ್ನ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಣೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲೆಂ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಶಹರ್ ಜಾರಾಚೆರ್ ಆಕ್ರಮಣ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಪಾಪಾನ್ ಹೆಂ ಕೃತ್ಯೆಂ ಖಂಡನ್ ಕೆಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹ್ಯಾ ಸಯ್ನ್ಯಾನ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನೊಪಲಾಕ್ ರಿಗುನ್ (1204) ಲುಟ್ಲಲಿ ಗ್ರೆಸ್ತ್‌ಕಾಯ್ ವೆನಿಸ್‌ಗಾರಾಂ ಲಾಗಿಂ ವಾಂಟುನ್ ಘೆತ್ಲಿ ಆನಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ರಾಜ್ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕೆಲೆಂ. ಸ್ಟೀಫನ್ ಆಫ್ ಕ್ಲಾಯ್ಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಫ್ರೆಂಚ್ ರಯ್ತ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಉಲ್ಯಾಕ್ ಪಾಳೊ ದಿವ್ನ್ ಹಜಾರಾಂನಿ ಭುರ್ಗೆ ಆನಿ ತರ್ನಾಟೆ ಜೆರುಸಲೆಮಾ ಕುಶಿಂ ಪಯ್ಣ್ ಕರುನ್ ಗೆಲೆ. ಪೂಣ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಸ್ವಾರ್ಥಿ

ಘುಡಾರ್ಯಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಗುಲಾಮ್ ಕರುನ್ ವಿಕ್ಲೆ!

ಪಾಂಚ್ವೆಂ ಝುಜ್ 1217–21: ಪಾಪಾ ತಿಸ್ರೊ ಇನ್ನೊಸೆಂಟ್ ಹಾಕಾ ಕಾರಣ್‌ಕರ್ತ; ಎಜಿಪ್ತಾಚ್ಯೆ ಕುಶಿನ್ ಪಯ್ಣ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಝುಜಾರ್ಯಾಂಕ್ ಸಲ್ವಣಿ ಮೆಳ್ಳಿ.

ಸವೆಂ ಝುಜ್ 1228–29: ಹೆಂ ರಾಯಾ ಫ್ರೆಡರಿಕಾನ್ ಸುರು ಕೆಲೆಂ. ಹೆಂ ಝುಜ್ ಶಾಂತ್ ರಿತಿಚೆಂ ಆಸ್ಲೆಂ. ದೆಕುನ್ ಜೆರುಸಲೆಮಾಂತ್ಲೆ ಪವಿತ್ರ್ ಜಾಗೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ದಿಂವ್ಚೆ ವಿಶಿಂ ಅರಬಾಂನಿ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿತಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ ಪರತ್ ಹಾಂಗಾ ಥಂಯ್ ಝುಗ್ಡಿಂ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲಿಂ. ಎಜಿಪ್ತಾಚ್ಯಾ ಮಾಮೆಲೂಕರಾಂನಿ ಗಾಜಾ ಥಾವ್ನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಧಾಂವ್ಡಾಯ್ಲ್ಲೆ ವರ್ವಿಂ ಸಾತ್ವೆಂ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಝುಜ್ 1248ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾವ್ನ್ 6 ವರ್ಸಾಂಭರ್ ಚಲ್ಲೆಂ. ಫ್ರಾನ್ಸಾಚೊ ಲೂಯಿ ಹಾಚೊ ಮುಕೆಲಿ. ಹ್ಯಾ ಝುಗ್ಡ್ಯಾಂತ್‌ಯಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಯ್ನ್ಯಾಕ್ ಸಲ್ವಣಿ ಲಾಬ್ಲಿ. ಹ್ಯೆ ಸಲ್ವಣೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಆಟ್ವೆಂ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಝುಜ್ 1270ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಸುರು ಜಾಲೆಂ ತರ್‌ಯಿ ಲೂಯಿ ರಾಯ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲ್ಲೆ ವರ್ವಿಂ ಅರ್ಧ್ಯಾರ್‌ಚ್ ತೆಂ ಸೊಂಪ್ಲೆಂ!

ನವ್ವೆಂ ಝುಜ್ 1271–72: ಇಂಗ್ಲೆಡಾಚೊ ರಾಯ್ ಕುಂವರ್ ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಮುಖೆಲಿ ಆಸ್ಲೊ. ಪೂಣ್ ಹೆಂಯ್ ಝುಜ್ ಸಲ್ವಣೆಂತ್ ಸೊಂಪ್ಲೆಂ.

ಪಾಪಾಚ್ಯೆ ಅನುಮತೆನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ವಿರೊಧಿಂ ವಯ್ರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಝುಜಾಂಕ್ ಆನಿ 15–16ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂನಿ ತುರ್ಕಾಂ ವಿರೋಧ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಝುಗ್ಡ್ಯಾಂಕ್, ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಝುಜಾಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲಾಂ!

ಸುರ್ವೆರ್ ಹ್ಯಾ ಝುಗ್ಡ್ಯಾಂಕ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಕಾರಣ್ ಆಸ್ಲಲೆಂ ತರ್‌ಯಿ ಹ್ಯಾ ಝುಜಾಂ ವರ್ವಿಂ ಸಬಾರ್ ಬರೆಪಣ್‌ಯಿ ಜಾಲೆಂ. ಅರಬ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವಾನ್ ಯುರೊಪಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವ್ಯಾಪಾರ್ ಆನಿ ಭೂಗೋಲ್ ಜಾಣ್ವಾಯೆಚ್ಯಾ ಪರಿಣಾಮಾನ್ ಕಾಮ್ಗಾರಾಂ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಶೋಷಣಾಚೆಂ ಬಳ್ ಉಣೆಂ ಜಾಲೆಂ. ಸಬಾರ್ ಮುಕೆಲಿ ಹ್ಯಾ ಝುಜಾಂನಿ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲ್ಲೆ ವರ್ವಿಂ ಸಾದ್ಯಾ ಜಮಿನ್ದಾರಾಂಕ್, ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾಂಕ್ ಸುಟ್ಕಾ ಲಾಬ್ಲಿ. ಸಬಾರ್ ದೆಶಾಂ ಮಧೆಂ ದೇಶಿ–ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಚಡುನ್ ದುಡ್ವಾ ವಹಿವಾಟಾಚೆ ವಿವಿಂಗಡ್ ಸಂಸ್ಥೆ (ಗಿಲ್ಡ್) ಸ್ಥಾಪ್ಲೆ. ಅಶೆಂ ವಿವಿಂಗಡ್ ವಸ್ತುಂಚ್ಯಾ ಗುಣಾ–ಅವ್ಗುಣಾ, ಜಡಾಯೆಂಕ್ ಲಗ್ತಿ ಜಾಲ್ಲಿಂ ಫಾವೊತಿಂ ಮೊಲಾಂ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕರುನ್ ಹಾಂಕಾಂ ರಿತಿನಿತಿಚ್ಯಾ ಕಾನುನಾ ಖಾಲ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಲೆಂ!

ಜರ್ಮನಿಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾನ್ಸಿಯಾಟಿಕ್ ಲೀಗ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್ ಬಡ್ಗಾ (ಉತ್ತರ್) ಯುರೊಪಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಹಿವಾಟ್ ಆನಿ ಉತ್ಪಾದನ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಖಾಲ್ ಎಕ್ವಟಾಯ್ಲೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧೆಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್, ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್, ಕೆಂಬ್ರಿಜ್, ನೇಪಲ್ಸ್, ಹೈಡಲ್‌ಬರ್ಗ್ ಅಸಲಿಂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಂ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲಿಂ. ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಉಣೊ ಜಾವ್ನ್ ದೇಶಿ ಭಾಸಾಂಚೆ ಗ್ರಂಥ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಲೆ.

ಹ್ಯೆ ಪರಿಂ ಕ್ರುಸೇಡ್ಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿಂ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಝುಜಾಂ ಪೂರ್ವ್ ಆನಿ ಪಶ್ಚಿಮ್ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂ ಮಧೆಂ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಹಿವಾಟಾಚೊ ಸಂಬಂಧ್ ಘಟ್ ಕರುಂಕ್, ವಾಡೊಂವ್ಕ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲಿಂ!

14. ದೆವಾಚ್ಯಾ ಪುತಾಚೊ ಜಲ್ಮಾ ಗಾಂವ್-ಬೆತ್ಲೆಹೆಮ್!

ಬೈಬಲಾಂತ್ಲೆಂ ಪವಿತ್ರ್ ಶೆರ್

ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಆತಾಂ ಲಗ್ಬಗ್ 750 ಕರೊಡ್ ಲೋಕ್ ಆಸಾ. ಹಾಂತುಂ 225 ಕರೊಡ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್. ಹಾಂಕಾಂ ಸಮೆಸ್ತಾಂಕ್ ಪವಿತ್ರ್ ಶೆರ್ ಜುದಾಚೆಂ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮ್ 2 ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನಾನ್ ಆನಿ ಸಮೃದ್ದೆನ್ ಭರ್ಲಲೆಂ. ಪೂಣ್ ಆತಾಂ ಪಾಲೆಸ್ತಿನ್ ಆನಿ ಇಜ್ರಾಯೆಲಿತಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ ಹೊ ಪ್ರದೇಶ್ ಅಹಿಂಸೆಚೆಂ ಕೇಂದ್ರ್ ಜಾವ್ನ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ತವಳ್-ತವಳ್ ಝುಗ್ಡ್ಯಾಚಿಂ ಕಿಟಳಾಂ ಉಸ್ಳುನ್‌ಚ್ ಆಸ್ತಾತ್.

ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1000 ವರ್ಸಾಂ ಪುರ್ವಿಂ, ದಾವಿದ್ ರಾಯಾನ್ ನಿರ್ಮಿಲ್ಲ್ಯಾ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಶೆರಾ ಥಾವ್ನ್ 8 ಕಿ.ಮೀ. ಪಯ್ಸ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮ್ ಶೆರ್ ಮೆಡಿಟರೆನಿಯನ್ ಆನಿ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ದರ್ಯಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ದೋನ್ ಗುಡ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ದರ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ 777 ಮೀಟರ್ ಉಬಾರಾಯೆರ್ ಆಸುನ್ ಪೃಥ್ವೆ ಸೊಬಾಯೆನ್ ಭರ್ಲ್ಲಾಂ. ಹೆಂ ಶೆರ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚೊ ಜಲ್ಮಾ ಗಾಂವ್ ಮ್ಹಣುನ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೆ ಪರಿಂಚ್ ದಾವಿದ್ ರಾಯಾಚೆಂ ಶೆರ್ ಮ್ಹಣುನ್‌ಯಿ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್. ದಾವಿದಾಚಿ ಪೊಣ್ಜಿ ಮೊವಾಬಿ ಸ್ತ್ರೀ ರೂತ್ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮಾಚ್ಯಾ ಬೊವಾಜಾ ಲಾಗಿಂ ಲಗ್ನ್ ಜಾಲ್ಲಿ. ಹಾಂಕಾಂ ಜಲ್ಮಲ್ಲೊ ಪೂತ್ ಓವೆದ್ ದಾವಿದಾಚೊ ಆಜೊ ದೆಕುನ್ ತಿಕಾ ಜೆಜುಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂಚ್ಯೆ ವಂಶಾವಳಿಂತ್ ಜಾಗೊ ಮೆಳ್ಳೊ (ಮಾತೆವ್ 1, 5 ಆನಿ ಲೂಕ್ 2:4–5).

ದಾವಿದ್ ಜಲ್ಮುನ್ ವ್ಹಡ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ಆನಿ ತೊ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬಾಪಾಯ್ಚ್ಯಾ ಬಕ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೆಶಾಂತ್ ಚರಯ್ತಾಲೊ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್ ಗೊಲಿಯಾತಾ ಲಾಗಿಂ ತಾಚೆಂ ಝುಗ್ಡೆಂ ಜಾವ್ನ್ ತೊ ಜಯ್ತೆವಂತ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಆನಿ ಪ್ರವಾದಿ ಸಾಮುಯೆಲಾನ್ ದಾವಿದಾಕ್ ರಾಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಅಭಿಷೇಕ್ ಕೆಲ್ಲೊಯ್ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮಾಚ್ಯಾ ಆಸ್‌ಪಾಸ್ ಪ್ರದೆಶಾಂತ್.

ಮಿಖಾ ಪ್ರವಾದ್ಯಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ತ ಜನನಾಚ್ಯಾ 700 ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ "ಕೊಟ್ಯಾ, ತುಜ್ಯಾ ಪಾಗಾರಾಂಕ್ ಲಕ್ಷ್ ದಿ. ದುಸ್ಮಾನಾಂನಿ ಆಮ್ಕಾಂ ವೆಡೊ ಘಾಲೊ; ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಚ್ಯಾ ಮುನ್ಸುಬ್ದಾರಾಚ್ಯಾ ಕಾನ್ಸುಲಾಕ್ ದಾಂಡ್ಯಾನ್ ತೆ ಮಾರ್ತಲೆ. ಪೂಣ್ ತುಂ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮ್-ಎಫ್ರಾತಾ ಜುದಾಚ್ಯಾ ಕುಳಿಯಾಂ ಮಧೆಂ ತುಂ ಭೊವ್ ಲ್ಹಾನ್ ತರ್‌ಯಿ ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಚೆರ್ ರಾಜ್ವಟ್ ಚಲೊಂವ್ಚೊ ಆಸಾ ತೊ ಮ್ಹಾಕಾ ತುಜ್ಯೆ ಥಾವ್ನ್ ಜಲ್ಮತಲೊ. ತಾಚೊ ಆರಂಭ್ ನ್ಹಯ್ ಆತಾಂಚೊ, ಬಗರ್ ಭೊವ್ ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಚೊ..." ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ, ಸೊಡ್ವಣಾರ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮಾಂತ್ ಜಲ್ಮತಲೊ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಪ್ರೊಫೆಸಿ ಉಚಾರ್ಲ್ಲಿ. ಜುದೆವಾಂಚ್ಯಾ ಹೆರೊದ್ ರಾಯಾನ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾ ಜೆಜುಕ್ ಲಗಾಡ್ ಕಾಡ್ಚ್ಯಾ ಇರಾದ್ಯಾನ್, ಶೆಂಭರಾಂನಿ ಬಾಳಾಂಕ್ ಹ್ಯಾಚ್ ಗಾಂವಾಂತ್ ಜಿವ್ಶಿಂ ಮಾರ್ಲ್ಲೆ.

ಹಿಬ್ರೂ ಬೈಬಲಾಂತ್ ಸಾಂಗ್ಚ್ಯೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪುರ್ವಿಂ ಜೆರೊಬಾಮಾನ್ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮ್ ಶೆರಾಚ್ಯಾ ರಕ್ಷಣಾ ಖಾತಿರ್ ಘಾವೊ ತಿಂ ಕೊಟಿಂ ಬಾಂದೊವ್ನ್ ಬಂದೊಬಸ್ತ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಕಳುನ್ ಯೆತಾ. ಕ್ರಿ.ಶ. 2 ಶತಮಾನಾಂತ್ ಚಲ್ಲಲ್ಯೆ 'ಬಾರ್ ಕೊಖ್ಬಾ' ಕ್ರಾಂತಿ ನಿಮ್ತಿ ಹೆಂ ಸಗ್ಳೆಂ ಶೆರ್ ಧರ್ಣಿ ಸಮಾ ಜಾಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟೆನಾಚ್ಯೆ ಆವಯ್ ಹೆಲೆನಾ ವರ್ವಿಂ ಹೆಂ ಶೆರ್ ಪುನರ್ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಜಾಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಕ್ರಿ.ಶ. 327 ವರ್ಸಾ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟೆನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿನ್ ಜೆಜು ಜಲ್ಮಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಏಕ್ ಇಗರ್ಜ್ ಬಾಂದಯ್ಲಿ ಆನಿ ಹಾಕಾ 'ಚರ್ಚ್ ಆಫ್ ದಿ ನೆಟಿವಿಟಿ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲೆಂ. 202 ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ 529 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಸಾಮಾರಿತಾಂನಿ ಹಿ ಇಗರ್ಜ್ ದೆಸ್ವಾಟ್ ಕೆಲಿ ತರ್‌ಯಿ ಜಸ್ಟಿನಿನ್–1 ರಾಯಾನ್ ಹಿ ಇಗರ್ಜ್ ಪರತ್ ಉಬಾರ್ಲಿ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 632 ವರ್ಸಾ ಅರಬ್ ಖಲಿಫ ಉಮರ್ ಬಿನ್ ಅಲ್–ಖತ್ತಬ್ ಹಾಣೆಂ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕೆಲೆಂ. ತೊ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಆಸುನ್‌ಯಿ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಇಗರ್ಜಾಂಚ್ಯಾ ರಕ್ಷಣಾಕ್ ತಾಣೆಂ ಮಹತ್ವ್ ದಿಲೊ. 1099 ವರ್ಸಾ ಕ್ರುಸೇಡ್ಸ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸೈನಿಕಾಂನಿ ಹೆಂ ಶೆರ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರ್ತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಹೆಂ ಶೆರ್ ಅರಬಾಂಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಖಾಲ್‌ಚ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.

13ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಮಾಮ್ಲುಕಾಂನಿ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮಾಚ್ಯಾ ರಕ್ಷಣಾಚೆಂ ಕೊಟೆಂ ಕೊಸ್ಳಾಯ್ಲೆಂ. 16ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ 'ಒಟ್ಟೊ ಮನ್ಸ್' ಹಾಣಿಂ ತೆಂ ಪರ್ತ್ಯಾನ್ ಉಬಾರ್ಲೆಂ. ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಮಹಾಝುಜಾಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಹೆಂ ಶೆರ್ ಹಾಂಚ್ಯೆ ಥಾವ್ನ್ ಬ್ರಿಟಿಶಾಂನಿ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ 1948 ವರ್ಸಾ ಇಜ್ರಾಯೆಲ್ ಆನಿ ಅರಬಾಂಕ್ ಚಲ್ಲಲ್ಯಾ ಝುಜಾಂತ್ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮ್ ಜೊರ್ದಾನ್ ದೆಶಾಕ್ ಮೆಳ್ಳೆಂ.

1967 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ 6 ದಿಸಾಂಚ್ಯಾ ಝುಗ್ಡ್ಯಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಇಸ್ರಾಯೆಲಾನ್ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮ್ ಆಪ್ಣಾಚೆಂ ಕರುನ್ ಘೆತ್ಲೆಂ. ಪೂಣ್ 1995 ವರ್ಸಾಚ್ಯಾ 'ಓಸ್ಲೊ' ರಾಜಿ ಸಂಧಾನಾಂತ್ ತಾಣಿಂ ಹೆಂ ಶೆರ್ ಪಾಲೆಸ್ತಿನಾಕ್ ಸೊಡುನ್ ದಿಜೆ ಪಡ್ಲೆಂ. ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚೊ ಜಲ್ಮಾ ಗಾಂವ್ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮ್, ಪಾಲೆಸ್ತಿನ್ ಅಥೊರಿಟಿಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಖಾಲ್ ಆಸಾ!

ಜೆಜು ಜುದೆಯಾ ಪ್ರಾಂತಾಚ್ಯಾ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮ್ ಶೆರಾಂತ್ ಜಲ್ಮಲೊ. ತವಳ್ ಹೆರೊದ್ ರಾಜ್ವಟ್ ಚಲಯ್ತಾಲೊ. ಜೆಜು ಜಲ್ಮಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಉದೆಂತಿ ಥಾವ್ನ್ ಥೊಡೆ ಜ್ಯೊತಿಷಿ ಜೆರುಜಲೆಮಾಕ್ ಯೆವ್ನ್ ವಿಚಾರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ: "ಜುದೆವಾಂಚೊ ರಾಯ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಜಲ್ಮಲಾ ತೊ ಭುರ್ಗೊ ಖಂಯ್ ಆಸಾ? ಉದೆಲ್ಲೆಂ ತೆಂ ತಾಚೆಂ ನೆಕೆತ್ರ್ ಆಮಿ ದೆಖ್ಲೆಂ ಆನಿ ಆಮಿ ತಾಕಾ ನಮಸ್ಕಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾಂವ್" (ಮಾತೆವ್ 2:1–2).

ಹ್ಯಾ ಜ್ಯೊತಿಷಿಂ ಸವೆಂ ಮೆಳುನ್ ನಿತಳ್ ಆನಿ ನಿರ್ಮಳ್ ಕಾಳ್ಜಾನ್, ಬೆತ್ಲೆಹೆಮಾಂತ್ ಜಲ್ಮಲ್ಲ್ಯಾ ದೆವಾಚ್ಯಾ ಪುತಾ, ಸರ್ಗ್ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾಕ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸೊಡ್ವಣ್ದಾರಾಕ್ ಆಮಿ ನಮಸ್ಕಾರ್ ಕರ್‍ಯಾಂ!

15. ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ಸಾಂಪಾಡ್ಲಲಿ ತುಳು ರಾಣಿ, ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿ!

ವೀರ್-ಧಿರ್ ಸ್ತ್ರೀ

16ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯೆ ಆಕೇರಿಕ್ ಪುತ್ತಿಗೆ ಜೈನಾಂಚ್ಯಾ ಚೌಟ, ಕುಟ್ಮಾಚಿ ಸಾಹಸಿ, ಬುದ್ವಂತ್ ಸ್ತ್ರೀ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿ ತುಳುನಾಡಾಂತ್ ರಾಜ್ ಕರುನ್ ಆಸ್ಲಲಿ. ಮೂಡುಬಿದ್ರೆಂತ್ ಹಿಚಿ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಆಸುನ್ ದರ್ಯಾ ವಾಟೆಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪರಾ ಖಾತಿರ್ ತಿಣೆಂ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಥಾವ್ನ್ 8 ಕಿ.ಮೀ. ಪಯ್ಸ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಉಳ್ಳಾಲಾಂತ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ರಾಜ್‌ಧಾನಿಚೊ ಏಕ್ ಶಾಖೊ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲೊ. ಉಳ್ಳಾಲ್ ಸಮೃದ್ಧಿ ಜೊಡ್ಲಲೆಂ ಬಂದರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಗೊಂಯ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಿದೇಶಿ ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂಚಿ ಆಪ್‌ಸ್ವಾರ್ಥಾಚಿ ದಿಷ್ಟ್ ಉಳ್ಳಾಲಾಚೆರ್ ಪಡ್ಲಿ. ಪೂಣ್ ಬುದ್ವಂತ್ ಆನಿ ಧಯ್ರಾಧಿಕ್ ಸ್ತ್ರೀ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿಯೆನ್ 40 ವರ್ಸಾಂ ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂಚ್ಯಾ ಆಕ್ರಮಣಾಂಚೆರ್ ಲಡಾಯ್ ಮಾರುನ್, ಉಳ್ಳಾಲಾಚೆರ್ ತಾಂಕಾಂ ಜಯ್ತ್ ಜೊಡುಂಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ದಿಂವ್ಕ್ ನಾ!

ಕ್ರಿ.ಶ. 1336 ವರ್ಸಾ ಥಾವ್ನ್, 1565 ಪರ್ಯಾಂತ್ ರಾಜ್ ಚಲಯ್ಲಲ್ಯಾ ವಿಜಯನಗರಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾಂಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆಚೆಂ ಬಳ್ ಮೊಡುನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡ್ ಬಂದ್ರಾಂಚೆ ಗಾಂವ್ ಹೊನ್ನಾವರ್, ಭಟ್ಕಳ್, ಮಂಗ್ಳುರ್, ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂಚ್ಯೆ ತಾಬೆನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ತ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಪೊರ್ಚುಗಿಸ್ ದರ್ಯಾ ಚೋರ್ ಅರ್ಬಿ ದರ್ಯಾ ವಾಟೆನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ-ವೆಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಿ ದೋಣಿ, ಮಾಚ್ವ್ಯಾಂಚಿ ಲೂಟ್ ಕರುನ್ ಧೊಶಿ ದಿತಾಲೆ. ಸ್ಪೇನ್ ಆನಿ ಪೊರ್ಚುಗಲ್ ದೇಶಾಂಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಿಂನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳುನ್, ದಕ್ಷಿಣ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ದರ್ಯಾ ವಾಟೆಚೊ ಸಗ್ಳೊ ವಯ್ವಾಟ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಮುಟಿಂತ್ ಘೆತ್ಲಲೊ ಆನಿ ತೆ ದರ್ಯಾ ವಾಟ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಿಂ ಥಾವ್ನ್ ನಿಬೊರಾಯೆನ್ ಸುಂಕ್ ವಸೂಲ್ ಕರ್ತಾಲೆ.

ದಕ್ಷಿಣ್ ಭಾರತಾಚೊ ದರ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುನ್ ಘೆವ್ನ್ ದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಬಲತ್ಕಾರಾನ್ ಸುಂಕ್ ವಸೂಲ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಂಕ್ ಘಾವೊತಿ ಬೂದ್ ಶಿಕೊಂವ್ಚ್ಯಾ ಇರಾದ್ಯಾನ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿಯೆನ್ ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂಚ್ಯೆ ಕುಮ್ಕೆನ್ ಉಳ್ಳಾಲಾ ಥಾವ್ನ್ ಕ್ಯಾಲಿಕಟ್ ಬಂದ್ರಾ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ಮಧ್ಯ್-ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂಕ್ ಆಪ್ಲೊ ವ್ಯಾಪಾರ್-ವಹಿವಾಟ್ ಸುರು ಕೆಲೊ. ಪೂಣ್ ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂನಿ ದರ್ಯಾ ವಾಟೆರ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕಾಚ್ಯೊ ಘೊಡ್ಯೊ ದೋಣಿ

ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುನ್ ಘೆತ್ಲ್ಯೊ. ಹ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ರಾಗಾನ್ ಪೆಟ್ಲಲ್ಯಾ ಅಬ್ಬ ರಾಣಿಯೆನ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂಚ್ಯಾ ಕೊಟ್ಯಾಚೆರ್ ಆಕ್ರಮಣ ಕರುನ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಆಸ್ಲಲೊ ತಾಂಚೊ ಏಕ್ ಕಾರ್ಖಾನೊ ನಾಸ್ ಕೆಲೊ.

ಹ್ಯಾ ಘಡಿತಾಚ್ಯಾ ಘಾರಿಕ್ಪಣಾ ಖಾತಿರ್ ರಾಕುನ್ ಆಸ್ಲಲೆ ಪೊರ್ಚುಗಿಸ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಯ್ನ್ಯಾ ಸವೆಂ ಮಂಗ್ಳುರಾಕ್ ವೆಡೊ ಘಾಲ್ಲಾ ವೆಳಾ ಉಳ್ಳಾಲ ಆನಿ ತಾಚ್ಯೆ ಭೊಂವ್ತಿಚೊ ಪ್ರದೇಶ್ ಸೊಂಪೆಪಣಿಂ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರ್‍ಯೆತ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಚಿಂತ್ಪಾನ್, ತಾಣಿಂ ತಾರ್‍ವಾ ಸಯ್ನ್ಯಾ ಸವೆಂ ಉಳ್ಳಾಲ ಬಂದರಾಕ್ ವೆಡೊ ಘಾಲೊ ಆನಿ ದುಸ್ರ್ಯಾ ದಿಸಾ ಉಳ್ಳಾಲ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುಂಕ್ ತೆ ಆಯ್ತೆ ರಾವ್ಲೆ ಪೂಣ್ ಆಮಾಶೆಚ್ಯೆ ತ್ಯೆ ರಾತಿಂ ಪೊರ್ಚುಗಿಸ್ ತಾರ್‍ವಾಂಚೆರ್ ಅವ್ಚಿತ್ ದಾಡ್ ಘಾಲುಂಕ್ ತಯಾರಾಯ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೆ ರಾಣಿಯೆ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಯ್ನ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ವೀರ್ ಮೊಗ್ರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಪಂಗ್ಡಾಕ್ ಶೆಂಬರಾಂನಿ ಸುಕ್ಯಾ ನಾಲ್ರ್ಾ ಪಿಡ್ಯಾಂ ಆನಿ ಮಡ್ಲಾಂ ಸವೆಂ ಗುಪಿತ್‌ಪಣಿಂ ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂಚ್ಯಾ ತಾರ್‍ವಾಂ ಲಾಗಿಂ ಧಾಡುನ್. ಸುಕ್ಯಾ ಮಡ್ಲಾಂಕ್ ಉಜೊ ಪೆಟೊವ್ನ್, ಪೊರ್ಚುಗಿಸ್ ತಾರ್‍ವಾಂಚೆರ್ ಉಡೊವ್ನ್, ಉಜ್ಯಾಚೊ ಪಾವ್ಸ್ ವೊತ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಥೊಡೆ ಪೊರ್ಚ್‌ಗಿಸ್ ಸಯ್ನಿಕ್ ಆಪ್ಲೊ ಜೀವ್ ವಾಂಚೊಂವ್ಕ್ ದರ್ಯಾಕ್ ಉಡಿ ಮಾರುನ್ ತಡಿ ಕುಶಿಂ ಉಪೆವ್ನ್ ಯೆತಾಲೆ. ತಾಂಕಾಂ ಅಬ್ಬಕ್ಕಾಚ್ಯಾ ಸಯ್ನಿಕಾಂನಿ ಕಾತ್ರುನ್ ಲಗಾಡ್ ಕಾಡ್ಲೆ. ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂಚ್ಯಾ ದಾಖ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ತ್ಯೆ ರಾತಿಂ ತಾಂಚ್ಯೆ 200 ಸಯ್ನಿಕ್ ಮರಣ್ ಪಾವುನ್ ದೋನ್ ಝುಜಾ ತಾರ್‍ವಾಂ ಉದ್ಕಾಂತ್ ಬುಡುನ್ ನಾಸ್ ಜಾಲಿಂ.

1555 ವರ್ಸಾ ಗೊಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂನಿ ಉಳ್ಳಾಲಾಚ್ಯೆ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಥಾವ್ನ್ ರಾಜ್‌ಧನ್ ವಸೂಲ್ ಕರುಂಕ್ ಸಿಲ್ವೆರಾ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕ್ ಧಾಡುನ್ ದಿಲೊ. ಪೂಣ್ ತಿಣೆಂ ತಾಂಕಾಂ ರಾಜ್‌ಧನ್ ದಿಂವ್ಕ್ ಇನ್ಕಾರ್ ಕೆಲೆಂ. ಹ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಝುಜಾಂತ್ ತಿಕಾ ಜೀಕ್ ಲಾಬ್ಲಿ ತರ್‌ಯಿ ಮೆಜುನ್ ದೋನ್ ವರ್ಸಾಂನಿ 1557 ವರ್ಸಾ ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂನಿ ಉಳ್ಳಾಲ ರಾವ್ಯೆರಾ ವಯ್ರ್ ದಾಡ್ ಘಾಲಿ. ತೆದ್ನಾಂ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿನ್ ಮುಸ್ಲಿಮಾಂಚ್ಯೆ ಮಶಿದೆಂತ್ (ಪಳ್ಳಿ) ಆಸ್ರೊ ಘೆವ್ನ್ 200 ಜಣಾಂ ಶಿಪಾಯಾಂಚೆಂ ಸಯ್ನ್ ತಯಾರ್ ಕರುನ್ ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂ ಲಾಗಿಂ ಝುಜ್ ಕೆಲೆಂ. ಹಾಂತುಂ ಪೊರ್ಚುಗಿಸ್ ಸಯ್ನ್ಯಾಂಚೊ ಮುಕೆಲಿ ಜನರಲ್ ಪಿಕ್ಸೊಟೊ ಆನಿ ಅಡ್ಮಿರಲ್ ಮಸ್ಕರೆನ್ಹಸಾಕ್ ತಿಣೆಂ ಲಗಾಡ್ ಕಾಡ್ಲೆಂ, ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂಚ್ಯಾ 70 ಝುಜಾರ್‍ಯಾಂಕ್ ಬಂದಿವಾನ್ ಕೆಲೆ ಆನಿ ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂನಿ ಆಕ್ರಮಣ್ ಕರುನ್ ಘೆತ್ಲಲೆಂ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಕೊಟೆಂ ತಿಣೆಂ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕೆಲೆಂ.

ಹರೆಕ್ಯೆ ಲಡಾಯೆಂತ್ ಜೀಕ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಚೆಂ ತಿಚೆಂ ಧಯ್ರ್ ಆನಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣ್ಯೆಚಿ ಚಲಾಕಿ ಆನಿ ಸಾಹಸ್ ಪಳೆವ್ನ್, ಪೊರ್ಚುಗಿಸ್ ಖರೆಚ್ ವಿಜ್ಮಿತ್ ಪಾವ್ಲೆ. ಹ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ತಾಣಿಂ ಹಿಕ್ಮತಿನ್ 1569 ಇಸ್ವೆಂತ್ ತಿಚ್ಯಾ ಪತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪಾ ಅರಸಾಕ್

(ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಬಂಗ ರಾಯಾಕ್) ರಾಣ್ಯೆ ಥಾವ್ನ್ ಪಯ್ಸ್ ಕೆಲೊ ಆನಿ ಬಂಗ ರಾಯಾಚೊ ಪ್ರದೇಶ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ಭಾಚ್ಯಾಕ್ ಗುಪಿತ್‌ಪಣಿಂ ಕುಮಕ್ ದಿಲಿ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ದೊಗ್‌ಯಿ ರಾಯಾಂಚ್ಯೆ ಕುಮ್ಕೆನ್ ಉಳ್ಳಾಲಾಚೆರ್ ಝುಜ್ ಕೆಲೆಂ.

ಹ್ಯೆ ಪಾಪ್ಟಿಂ ಕೊಣಾಕ್‌ಯಿ ಜೀಕ್ ಮೆಳನಾಸ್ತಾಂ ರಾಜಿ ಸಂಧಾನ್ ಜಾವ್ನ್, ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿಯೆನ್ ಪೊರ್ತುಗಿಸಾಂಕ್ ಫಲಾಣೊ ಐವಜ್ ಫಾರಿಕ್ ಕರಿಜೆ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ನಿರ್ಧಾರ್ ಜಾಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಾತ್ರ್ ತಿಣೆಂ ತೊ ಪೊರ್ತುಗಿಸಾಂಕ್ ದಿಂವ್ಕ್ ಇನ್ಕಾರ್ ಕರುನ್ ತಾಂಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಝುಜ್ ಕರುಂಕ್ ತಯಾರಾಯ್ ಕೆಲಿ. ಆನಿ 1570 ವರ್ಸಾ ಬಿಜಾಪುರ ಸುಲ್ತಾನ್ ಆನಿ ಕ್ಯಾಲಿಕಟ್ ಝಾಮೊರಿನ್ ರಾಯಾಂ ಸವೆಂ ಮೆಳುನ್ ಪೊರ್ತುಗಿಸಾಂನಿ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ನವ್ಯಾನ್ ಉಬಾರ್ಲ್ಲೆಂ ಕೊಟೆಂ ನಾಸ್ ಕರುನ್ ಉಡಯ್ಲೆಂ!

ಹ್ಯಾ ಘಡಿತಾ ವರ್ವಿಂ ಪೊರ್ತುಗಿಸ್ ರಾಗಾನ್ ಖಡ್ಕಡ್ಲೆ ಆನಿ ತಾಣಿಂ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣ್ಯೆಕ್ ನಾಸ್ ಕರುಂಕ್ ನಿಚೆವ್ ಕರುನ್ ತಿಚ್ಯಾ ಪತಿಕ್ ಬಂಗರಾಯಾಕ್ ಬಂದಿವಾನ್ ಕರುನ್ ದವರ್ಲೊ ಆನಿ ಶೆಜಾರಿ ರಾಯಾಂಚಿ ಕುಮಕ್ ತಿಕಾ ಮೆಳನಾಶೆಂ ಬಂದೊಬಸ್ತ್ ಕೆಲಿ. ಅಶೆಂ 1581 ವರ್ಸಾಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಫಾಂತ್ಯಾರ್ ಪೊರ್ತುಗಿಸ್ ವೈಸ್‌ರಾಯ್ ಅಂಟೊನಿ ನರೊನಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ 3000 ಸಯ್ನಿಕಾಂ ಆನಿ ಸಬಾರ್ ಝುಜಾ ತಾರ್ವಾಂ ಸವೆಂ ಉಳ್ಳಾಲ ಬಂದ್ರಾಕ್ ಆನಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿಯೆಚ್ಯಾ ರಾವ್ನೆರಾಕ್ ವೆಡೊ ಘಾಲೊ. ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿ ಸೋಮನಾಥೆಶ್ವರ ದೆವಾಳಾಂತ್ ಪುಜಾ ಕರೊವ್ನ್ ಪಾಟಿಂ ಯೆತಾಲಿ. ಘಡಿಯೆನ್ ಝುಜಾಚಿ ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ ನ್ಹೆಸುನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘೊಡ್ಯಾರ್ ಚಡುನ್ ತಿ ಲಡಾಯೆಕ್ ದೆಂಪ್ಲಿ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಶಿಪಾಯಾಂಕ್ "ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾ ಪಾಸತ್ ಧಯ್ರಾನ್ ಝುಜಾ ಆನಿ ವಿದೆಶಿ ಫಿಂಗಿರ್ ಅನ್ಯಾಡ್ಯಾಂಕ್ ನಾಸ್ ಕರಾ" ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ದೇಶ್ ಭಕ್ತಿಚ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ಪಾಟ್ ಥಾಪ್ತುನ್ ವೀರ್‌ಪಣಿಂ ಝುಜುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲಿ. ಪೂಣ್ ವ್ಹಡಾ ಸಂಖ್ಯಾಚ್ಯಾ ಪೊರ್ತುಗಿಸ್ ಸಯ್ನಿಕಾಂಚ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾ ಮುಕಾರ್ ಆಜ್ ತಿಕಾ ಜೀಕ್ ಲಾಬುಂಕ್ ಸುಲಭ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ. ದುಸ್ಮಾನಾಂನಿ ತಿಕಾ ವೆಡೊ ಘಾಲುನ್, ತಿಚೆರ್ ಗುಳ್ಯಾಂಚೊ ಪಾವ್ಸ್ ವೊತ್ಲೊ ಆನಿ ತಿ ಘೊಡ್ಯಾ ವಯ್ಲಿ ಧರ್ಣಿಕ್ ಶೆವ್ಲಿ. ತಿಚ್ಯಾ ಸಯ್ನಿಕಾಂನಿ ಘಾಯೆಲ್ಲ್ಯೆ ತಿಕಾ ಝುಜಾ ಥಳಾ ಥಾವ್ನ್ ಉಕ್ಲುನ್ ವ್ಹರ್ತಾನಾ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಉಳ್ಳಾಲಾಚ್ಯೆ ವೀರ್-ಧಿರ್ ಬುದ್ವಂತ್ ರಾಣ್ಯೆ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿನ್ ಪ್ರಾಣ್ ಸೊಡ್ಲೊ.

ಅಶೆಂ ಬಳ್ವಂತ್ ವಿದೆಶಿ ಪೊರ್ತುಗಿಸಾಂ ಮುಕಾರ್ ತಕ್ಲಿ ಬಾಗಾಯ್ನಾಸ್ತಾಂ ತಾಂಚ್ಯೆ ವಿರೊಧ್ ಝುಜುನ್, ಝುಜಾ ಥಳಾರ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲಲಿ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಉಳ್ಳಾಲಾಚಿ ತುಳು ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ಅಮರ್ ಜಾಲಿ!

16. ಕ್ರಿಸ್ಟೊಫರ್ ಕೊಲಂಬಸ್, ಜೊರ್ಜ್ ವಾಷಿಂಗ್‌ಟನ್ ಆನಿ ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಟ್ರಂಪ್

ಸಂಯುಕ್ತ್ ರಾಜ್ಯಾಂಚೆಂ ರಾಷ್ಟ್ರ - ಅಮೆರಿಕಾ

51 ರಾಜ್ಯಾಂಚೊ ಸಂಯುಕ್ತ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಮೆರಿಕಾ ಅಧಿಕ್ ಸಂಪತ್ತೆನ್ ಭರ್ಲಲೊ ಆನಿ ಬಳಾಧಿಕ್ ಸಯ್ನ್ಯಾಂಚೊ ಏಕ್ ಗ್ರೆಸ್ತ್ ರಾಷ್ಟ್ರ. ವಿಸ್ತಾರಾಯೆನ್ ಹೊ ಭಾರತಾಚ್ಯಾಕ್‌ಯಿ ತೀನ್ ವಾಂಟ್ಯಾಂನಿ ವ್ಹಡ್ ಆಸುನ್ (ಅಮೆರಿಕಾ 9.8 ಮಿಲಿಯನ್ ಚದರ್ ಕಿಲೊ ಮೀಟರ್ ಆನಿ ಭಾರತ್ 3.29 ಮಿ.ಚ.ಕಿ.ಮೀ.) ಭಾರತಾಂತ್ 125 ಕರೊಡ್ ಲೋಕ್ ಆಸಾ ತರ್ ಅಮೆರಿಕಾಚಿ ಜಣಾಸಂಖ್ಯಾ ಫಕತ್ 32 ಕರೊಡ್. ಹ್ಯಾ ದೆಶಾಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಾಕ್ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಾಗೊರ್, ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ ಮೆಕ್ಸಿಕೊ ದೇಶ್, ಪಶ್ಚಿಮಾಕ್ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗೊರ್ ಆನಿ ಉತ್ತರಾಕ್ ಕೆನಡಾ ರಾಷ್ಟ್ರ ಆಸಾ.

ದರ್ಯಾ ಪಯ್ಣಾಚ್ಯಾ ಸಾಹಸಿ ಕ್ರಿಸ್ಟೊಫರ್ ಕೊಲಂಬಸಾನ್, ಫ್ಲಾರಿಡಾ ಪ್ರದೇಶಾಚ್ಯಾ ಬಹುಮಾಸ್ ಪಂಗ್ಡಾಚ್ಯಾ ಸಾನ್ ಸಾಲ್ವೆಡಾರ್ ಕುದ್ರ್ಯಾಕ್ 1492 ವರ್ಸಾ ಪಾಂಯ್ ದವರುನ್ ಆಪ್ಣೆಂ ನವೊಚ್ ಏಕ್ ದೇಶ್ ಸೊದುನ್ ಕಾಡ್ಲೊ ಮ್ಹಣುನ್ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಥಳಾವ್ಯಾ ನಿವಾಶಿಂಕ್ ರೆಡ್ ಇಂಡಿಯನ್ಸ್ ಮ್ಹಣುನ್ ವೊಲಾಯ್ಲೆಂ. ಹಾಚ್ಯಾ ಪಾಟಾಪಾಟ್ ಅಮೆರಿಗೊ ವೆಸ್ಪೂಚಿ, ಉಪ್ರಾಂತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನಾವಿಕ್ ಜೊನ್ ಕ್ಯಾಬಟ್ ಆನಿ ಫ್ರಾನ್ಸಾಚ್ಯಾ ಜಾಕ್ವೆಯಸ್ ಕಾರ್ಡಿಯರ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ದರ್ಯಾ ಪಯ್ಣಾರ್ಯಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಕ್ ಪಾಂಯ್ ದವರ್ಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸ್ಪೆನ್, ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಡಚ್ ಆನಿ ಸ್ವಿಡನ್, ಗಾಂವ್ಚ್ಯೆ ದರ್ಯಾ ಸಾಹಸಿ ಆನಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ. ಅಮೆರಿಕಾಕ್ ಪಾವ್ಲೆ ಆನಿ ಹಾಣಿಂ ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ಆಪ್ಲೊ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಹಿವಾಟ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲೊ.

ಅಮೆರಿಕಾಚೆ ಮೂಳ್‌ನಿವಾಸಿ ಎಸ್ಕಿಮೊ ಆನಿ ರೆಡ್ ಇಂಡಿಯನ್ಸ್ ಮಂಗೊಲಾಯ್ಡ್ ಪಂಗ್ಡಾಚೆ. ರೆಡ್ ಇಂಡಿಯನ್ಸಾಂತ್ ಲಗ್ಬಗ್ 400 ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡ್ ಆನಿ 160 ವಿವಿಧ್ ಭಾಸ್ ಉಲೊಂವ್ಚ್ಯಾ ವರ್ಗಾಚೆ ನಿವಾಸಿ ಆಸುನ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಉತ್ತರ್ ಅಮೆರಿಕಾಂತ್ ಹೆ ವಸ್ತಿ ಕರುನ್ ಆಸಾತ್. ಹಾಂಚ್ಯಾ ವನ್‌ವಾಶಿ ವರ್ಗಾಂತ್ ಟ್ಲೆನ್‌ಗಿಟ್, ಹೈಡ್, ಬೆಲ್ಲುಕೂಲ, ಅರಪಾಹೊ, ಹಿಡಟ್ಸ, ಬ್ಲೆಕ್ ಫುಟ್, ಕಿಯೊವಿ..... ಅಸಲೆ ಮೂಳ್ ನಿವಾಶಿ ಪ್ರಮುಕ್.

1607 ವರ್ಸಾ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂನಿ ಆಪ್ಲಿ ವಸಾಹತ್ ವರ್ಜಿನಿಯಾಚ್ಯಾ ಜೇಮ್ಸ್ ಟೌನಾಂತ್ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕರುನ್ ಇಂಗ್ಲೆಡಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾಚ್ಯೆ ಪರ್ವಣ್ಗೆನ್ ಸಬಾರ್ ವಿವಿಧ್ ಕಂಪೆನಿ ಮುಕಾಂತ್ರ ಅಮೆರಿಕಾಂತ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಹಿವಾಟ್ ಸುರು ಕೆಲೊ. ವ್ಯಾಪಾರಾಂತ್ ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ ಫ್ರೆಂಚಾಂಕ್ ಆನಿ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಕ್ ಭಾರತಾಂತ್,

ಯುರೊಪಾಂತ್ ಆನಿ ಅಮೆರಿಕಾಂತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಝುಗ್ಡ್ಯಾಂನಿ (1750–65) ಬ್ರಿಟಿಷಾಂ ಲಾಗಿಂ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಲ್ವಲೆ ದೆಕುನ್ ಅಮೆರಿಕಾ ಥಾವ್ನ್ ಫ್ರೆಂಚಾಂನಿ ಆಪ್ಲೆಂ ವಸಾಹತ್ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಕ್ ಸೊಡುನ್ ದಿಜೆ ಪಡ್ಲೆಂ!

ಉತ್ತರ್ ಅಮೆರಿಕಾಂತ್ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂನಿ 13 ರಾಜ್ಯಾಂನಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕೇಂದ್ರಾಂ ಸ್ಥಾಪ್ಲಿಂ. ಹಾಂಚಿಂ ನಾಂವಾ: ಮೆಸಾಚುಸೆಟ್ಸ್, ರೋಡ್ ಐಲೆಂಡ್, ನ್ಯೂಯೊರ್ಕ್, ಮೆರಿಲ್ಯಾಂಡ್, ವರ್ಜಿನಿಯಾ, ನ್ಯೂ ಹ್ಯಾಮ್ಶೈರ್, ಕನೆಕ್ಟಿಕಟ್, ಪೆನ್ಸಿಲ್ವೆನ್ವಿಯಾ, ಡೆಲಾವೆರ್, ನ್ಯೂಜೆರ್ಸಿ, ನೊರ್ತ್ ಕೆರೊಲಿನ, ಸೌತ್ ಕೆರೊಲಿನ ಆನಿ ಜೊರ್ಜಿಯಾ. ಅಸಲ್ಯಾ ಹರೆಕಾ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕೇಂದ್ರಾಂಕ್ ಇಂಗ್ಲೆಡಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾಚೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ಆಸುನ್, ಹಾಂಗಾಸರ್ 13 ರಾಜ್ಯಾಂಕ್‌ಯಿ ಇಂಗ್ಲೆಡಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾನ್ ಗವರ್ನರಾಂಕ್ ನೆಮ್ಲಲೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಚ್ಯಾ ನಾಂವಾನ್ ಆಡಳ್ತೆಂ ಚಲೊಂವ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಗವರ್ನರಾಂಚ್ಯಾ ನಿಷ್ಠುರ್ ನಿಯಮಾಂ ಆನಿ ರೆಗ್ರಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ ಥಳಿಯ್ ಲೊಕಾನ್ 1773–ಂತ್ ಸ್ವತಂತ್ರಾ ಖಾತಿರ್ ಚಳ್ವಳ್ ಸುರು ಕೆಲಿ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಅಮೆರಿಕನ್ಸ್ ಆನಿ ಸುಸಜ್ಜಿತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಯ್ನಿಕಾಂ ಮಧೆಂ 1775 ವರ್ಸಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯೆ ಲಡಾಯೆಂತ್ ಅಮೆರಿಕನ್ಸ್, ಬ್ರೂಕ್ಲಿನ್ ಆನಿ ಬ್ರೊಂಡಿವೈನಾ ಗಾಂವಾಂನಿ ಸಲ್ವಲೆ. ತರಿ ತಾಣಿಂ ಸ್ವತಂತ್ರಾಚೆಂ ಹೆಂ ಝುಜ್ ರಾವಯ್ನಾಸ್ತಾಂ ಮುಕಾರ್ ವ್ಹೆಲೆಂ. 1776 ಜುಲಾಯ್ 4ವ್ಯಾ ದಿಸಾ, ಥೊಮಸ್ ಜೆಫರ್‌ಸನಾನ್ ಸ್ವತಂತ್ರಾಚೆಂ ಏಕ್ ಘೋಷಣ್ ಜಾಹಿರ್ ಕೆಲೆಂ. 1777 ಅಕ್ಟೊಬರ್ 17ವೆರ್ ಜೊರ್ಜ್ ವಾಷಿಂಗ್‌ಟನಾಚ್ಯಾ ಮುಖೆಲ್‌ಪಣಾ ಖಾಲ್ ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯಾ ಸಯ್ನಿಕಾಂನಿ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂ ವಿರೊಧ್ ಜೀಕ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚೆ ದುಸ್ಮಾನ್ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಆನಿ ಸ್ಪೇಯ್ನ್ ದೇಶ್ ಅಮೆರಿಕನ್ಸಾಂಕ್ ಕುಮಕ್ ಕರುಂಕ್ ಮುಕಾರ್ ಆಯ್ಲೆ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂ ವಿರೋಧ್ ಹರೆಕಾ ಝುಜಾಂತ್ ಅಮೆರಿಕನ್ಸ್ ಜೀಕ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ಆಕೆರಿಕ್ 1781 ಅಕ್ಟೊಬರ್ 19ವ್ಯಾ ದಿಸಾ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜನರಲ್ ಕಾರ್ನ್‌ವಾಲಿಸ್ ಅಮೆರಿಕನ್ಸಾಂಕ್ ಶರಣಾಗತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಅಮೆರಿಕನ್ಸಾಂಚಿ ಸ್ವತಂತ್ರಾಚಿ ಲಡಾಯ್ ಸೊಂಪ್ಲಿ ಆನಿ 1783 ವರ್ಸಾ ಪ್ಯಾರಿಸಾಂತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಧಾನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂನಿ ಸಂಯುಕ್ತ್ ರಾಜ್ಯಾಂಚೆಂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಮೆರಿಕಾ ಏಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ದೇಶ್ ಮ್ಹಣುನ್ ಜಾಹಿರ್ ಕೆಲೆಂ!

ಉಪ್ರಾಂತ್ ಅಮೆರಿಕಾನ್ 6 ವರ್ಸಾಂನಿಚ್ ದೆಶಾಚೆಂ ಕಾರ್ಯಾಂಗ್, ಶಾಸಕಾಂಗ್ ಆನಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ್ ರಚುನ್ 1789 ವರ್ಸಾ ಜೊರ್ಜ್ ವಾಷಿಂಗ್‌ಟನಾಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೆಶಾಚೊ ಪ್ರಥಮ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಜಾವ್ನ್ ಅವಿರೊಧ್‌ಪಣಿಂ ನೆಮ್ಲೊ (ಅವ್ಧಿ 4 ವರ್ಸಾಂ). ಹೊ 8 ವರ್ಸಾಂ ಅಮೆರಿಕಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಆಸ್ಲೊ. ತಾಚ್ಯಾ ಉಗ್ಡಾಸಾಕ್ ಹ್ಯಾ ದೆಶಾಚ್ಯೆ ರಾಜ್‌ಧಾನಿಕ್ 'ವಾಷಿಂಗ್‌ಟನ್' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ದಿಲಾಂ!

ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯಾ 2016 ವರ್ಸಾಚ್ಯಾ ಎಲಿಸಾಂವಾಂತ್ ಚುನಾಯಿತ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಅಮೆರಿಕಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಟ್ರಂಪ್ ಹಾಣೆಂ ಜನೆರ್ 20ವೆರ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಸ್ವಿಕಾರ್ ಕೆಲೊ.

17. ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಲೆಂ ಪುರಾತನ್ ಶೆರ್

ಅಸ್ತಮ್ತೆ ಯುರೊಪಾಚ್ಯೆ ದಕ್ಷಿಣೆಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ದೇಶ್ ಇಟೆಲಿಕ್ ಆನಿ ಹಾಚಿ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ರೋಮ್ ಶೆರಾಕ್ ಲಗ್ಬಗ್ 2 ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂಚೊ ಮನ್ಶಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೊ ಇತಿಹಾಸ್ ಆಸಾ. ಮನ್ಶಾಕುಳಾಚ್ಯೆ ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ನಾಗರಿಕತೆಚೆಂ ಕೇಂದ್ರ್ ಮ್ಹಣುನ್ ನಾಂವ್ ಜೊಡ್ಲಲೆಂ ರೋಮ್ ಶೆರ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1500 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾ ಥಾವ್ನ್ ವ್ಹಡಾ ಬಾಂದ್ಪಾಂಕ್, ಕೊಟ್ಯಾಂಕ್, ಖೆಳಾ-ಆಂಗ್ಣಾಂಕ್, ಉಗ್ತ್ಯಾ ರಂಗ್ ಮಂದಿರಾಂಕ್ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್! ರೋಮ್ ಶೆರ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1000-600 ಪರ್ಯಾಂತ್ ರಾಜಕೀಯ್ ಥಳಾರ್ ಭಾರತೀಯ್-ಯುರೊಪ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸವೆಂ ಸಂಬಂಧ್ ದವರ್ನ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1-2 ಶತಮಾನಾಂತ್ ಆಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಬಳ್ವಂತ್ ಆನಿ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಇಟೆಲಿಯನಾಂಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆ ಖಾಲ್ ಆಸ್ಲಲೆಂ.

ಇಟೆಲಿ ದೆಶಾಂತ್ ಕಥೊಲಿಕ್ ಪವಿತ್ರ್ ಸಭೆಚೊ ವ್ಹಡಿಲ್ ಪಾಪಾ ಆಸ್ಚೆಂ ವಾತಿಕಾನ್ ರಾವ್ಳೆರ್ ಲಿಯೊನಾರ್ಡೊ ದ ವಿಂಚಿ, ಮೈಕೆಲ್‌ಆಂಜೆಲೊ ಆನಿ ರಾಫೆಲ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಕಲಾಕಾರಾಂನಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ಮೊಲಾಧಿಕ್ ಕಲಾ ಕೃತಿಯೊ ಆಸ್ಚಿ ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಚಿ ಬಾಸಿಲಿಕಾ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಬಾರ್ ಪುರಾತನ್ ಇಗರ್ಜೊ ಆಸಾತ್.

ರೋಮ್ ಶೆರಾಂತ್ ಆತಾಂಯ್ ಪುರಾತನ್ ವ್ಹಡ್ ವ್ಹಡ್ ಬಾಂದ್ಪಾಂ, ಉಗ್ತಿಂ ರಂಗ್‌ಮಂದಿರಾಂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಲೊಕಾನ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳುನ್ ಚರ್ಚಾ ಕರ್ಚ್ಯೆ ತಸಲೆ ಜಾಗೆ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ದವರ್ಲಲೆ ಆಸಾತ್.

ಪುರಾತನ್ ಕಾಳಾರ್ ರೊಮಾಂತ್ 'ಗ್ಲಾಡಿಯೆಟರ್ಸ್' ಮ್ಹಣುನ್ ತರ್ಬೆತಿ ಜೊಡ್ಲಲ್ಯಾ ಧೀರ್-ಶೂರ್ ಸೈನಿಕಾಂನಿ ಎಕಾಮೆಕಾ ಝುಗ್ಜುನ್ ಮರ್ಚೆಂ ಆನಿ ಝುಜಾ ಕಯ್ದ್ಯಾಂನಿ ಎಕಾಮೆಕಾ ಝುಗಡ್ಚೆಂ ಆನಿ ಬಳ್ವಂತ್ ಮನ್ಶಾಂನಿ ರಾನ್‌ಮನ್ಜಾತಿ ಲಾಗಿಂ ಲಡಾಯ್ ಕರುನ್ ಜೀಕ್ ಯಾ ಮರಣ್ ಪಾಂವ್ಚೆಂ ಕಾಳಿಜ್ ಥರ್ಥರಾಂವ್ಚೆಂ ಘಡಿತ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಲೋಕ್ ಹಾಜರ್ ಜಾತಾಲೊ.

ಹಾಂಗಾಸರ್ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ರೊಮನಾಂಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಕ್ ವಿರುದ್ಧ್ ಜಾವ್ನ್ ಬಳ್ವಂತ್ ಜಾವ್ನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಡ್ತೆಕ್ ಪಾಡಾವ್ ಕರ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಖೈದಿ ಕರುನ್ ಸಿಂಹಾಚ್ಯಾ ಘಾಸಾಕ್ ಖಾಣ್ ಜಾವ್ನ್ ಉಡಯ್ತಾಲೆ!

ಅಸಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಉಗ್ತ್ಯಾ ರಂಗ್ ಮಂದಿರಾಂಚಿಂ ಅವಶೇಷಾಂ ರೊಮಾಂತ್ ಅಜುನ್ ಸಾಂಬಾಳುನ್ ದವರ್ಲಲಿಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ರೊಮನಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೆವಾಂ-ದೆವಿಂ ಪಾಸತ್ ಉಬಾರ್ಲಲಿಂ 'ಪಾನ್‌ಥಿಯನ್' ಮ್ಹಳ್ಳಿಂ ದೆವಾಳಾಂ ಆತಾಂಯ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ರೊಮನಾಂನಿ ಝುಜಾಂತ್ ಜಿಕ್ಲಲ್ಯಾ ಉಗ್ಡಾಸಾಕ್ 100 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಬಾಂದಯ್ಲಲ್ಯಾ, 'ಮಾರ್ಕಸ್ ಅರಿಲಿಯಸ್' ಬಾಂದ್ಪಾಂತ್ ತೆದ್ನಾಂಚ್ಯಾ ಝುಜಾಂಚಿಂ ಚಿತ್ರಾಂ ಸೊಡಯ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ 1589 ವರ್ಸಾ ಹ್ಯಾ ಪುರಾತನ್ ಬಾಂದ್ಪಾಂತ್ ಸಾಂ ಪಾವ್ಲಾಚೆ ಏಕ್ ಇಮಾಜ್ ಉಬಿ ಕೆಲ್ಯಾ.

ಜರ್ಮನ್ ಮೂಳ್ ನಿವಾಶಿಂಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಖಾಲ್ ಆಸ್ಲಲೆಂ ರೋಮ್, ಅವನತೆ ಕುಶಿಂ ಮೆಟಾಂ ಕಾಡ್ತಾನಾ, ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ-1 ಜಸ್ಟಿನಿಯನಾನ್, 500

ವರ್ಸಾಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಜರ್ಮನಿಕ್ ಅಸ್ಟ್ರೋಗೊತ್ ನಿವಾಸಿಂಕ್ ರೊಮಾ ಥಾವ್ನ್ ಘಾಂವ್ಡಾವ್ನ್ ರೊಮಾಗಾರಾಂಚೆಂ ರಾಜ್ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕೆಲೆಂ. ಕ್ರಿ.ಶ. 700 ಉಪ್ರಾಂತ್ ರೊಮಾಂತ್ ಪಾಪಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಬಳ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೊ. ಲಂಬಾರ್ಡಾಂನಿ ರೋಮ್ ಆಕ್ರಮಣ್ ಕರುನ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ ಪಾಪಾ ಸ್ಟಿಫನಾನ್ ಫ್ರಾಂಕನಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾ ಪೆಪಿನಾಚ್ಯೆ ಕುಮ್ಕೆನ್ ಆಡಾಯ್ಲೆಂ. 756 ವರ್ಸಾ ಹ್ಯಾ ಪೆಪಿನ್ ರಾಯಾನ್ ರೋಮ್ ಶೆರ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಭೊಂವ್ತಿಚೊ ಪ್ರದೇಶ್ ಪಾಪಾಕ್ ಒಪ್ಸುನ್ ದಿಲೊ. ಇಟೆಲಿಚೊ ದೆಶಾಭಿಮಾನಿ, ಕೊಲ ಡಿ ರಿಯಿಂಜೊ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾನ್ 1347 ವರ್ಸಾ ಪಯ್ಲ್ಯೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ್ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕೆಲೆಂ. ಪೂಣ್ ಥೊಡ್ಯಾ ತೆಂಪಾನ್ ತೊ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೊ. ಲಗ್ಬಗ್ 175 ವರ್ಸಾಂನಿ ರೋಮ್ ಬರೆಂಚ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾಲೆಂ. 1527 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಜರ್ಮನ್ ಆನಿ ಸ್ಪೆನಿಷ್ ಸಯ್ನಿಕಾಂನಿ ರೊಮ್ ಶೆರ್ ಲುಟುನ್ ಹಜಾರಾಂನಿ ರೊಮನಾಂಕ್ ಲಗಾಡ್ ಕಾಡ್ಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ 1500 ಥಾವ್ನ್ 1600 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಅವ್ದೆಂತ್ ಅಧಿಕಾರಾರ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಪಾಪಾಂನಿ ಸಬಾರ್ ವ್ಹಡ್ ವ್ಹಡ್ ಬಾಂದ್ಪಾಂ ಉಬಾರುನ್ ರೋಮ್ ಶೆರಾಚೊ ವಯ್ಬವ್ ಚಡಯ್ಲೊ! 1798 ವರ್ಸಾ ನೆಪೋಲಿಯನಾನ್ ಇಟೆಲಿ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುನ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆಚಿ ದುಸ್ರಿ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕೆಲಿ ಆನಿ ಪಾಪಾಕ್ ಆಸ್ಲಲೊ ಸಗ್ಳೊ ರಾಜಕೀಯ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಹಾಣೆಂ ಕಾಡುನ್ ಉಡಯ್ಲೊ. ಹಾಕಾ ವಿರೋಧ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಪಾಪಾ ಪಿಯುಸ್ ಸಾತ್ವ್ಯಾಕ್ ತಾಣೆಂ ಜಯ್ಲಾಂತ್ ಘಾಲಯ್ಲೊ.

ನೆಪೋಲಿಯನಾಚ್ಯೆ ಸಲ್ವಣೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ 1815 ವರ್ಸಾ ಪರತ್ ಪಾಪಾನ್ ಪಯ್ಲೆಂಚ್ಯೆ ಪರಿಂ ಸಗ್ಳೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲೊ ತರ್‌ಯಿ 1800 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಇಟೆಲಿಚ್ಯಾ ಸ್ವತಂತ್ರಾ ಖಾತಿರ್ ಚಳ್ವಳ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಆನಿ 1848 ವರ್ಸಾ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಾಂನಿ ಇಟೆಲಿ ಗಣತಂತ್ರ್ ದೇಶ್ ಮ್ಹಣುನ್ ಜಾಹಿರ್ ಕೆಲೊ ದೆಕುನ್ ಪಿಯುಸ್-9 ಪಾಪಾನ್ ಹಾಕಾ ವಿರೋಧ್ ಕರುನ್ ರೋಮ್ ಸಾಂಡುನ್ ವೆಚೆಂ ಪಡ್ಲೆಂ ತರ್‌ಯಿ ಎಕಾ ವರ್ಸಾ ಭಿತರ್ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸೈನ್ಯಾನ್ ರೋಮ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುನ್ ಪರತ್ ಪಾಪಾಕ್ ಅಧಿಕಾರಾಕ್ ಹಾಡ್ಲೊ.

1861-ಂತ್ ಇಟೆಲಿಚೊ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ವಿಕ್ಟರ್-2 ಎಮಾನ್ಯುಯಲ್ ಹಾಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ರೋಮ್ ಇಟಲಿಚೆಂ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಜ್ಹಾಯ್ ಆಸ್ಲೆಂ ದೆಕುನ್ ಇಟೆಲಿಚ್ಯಾ ಸ್ವಯಮ್ ಸೆವಕಾಂನಿ 1867 ವರ್ಸಾ ರೋಮ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸೈನಿಕಾಂನಿ ಹಾಕಾ ಅವ್ಕಾಸ್ ದಿಂವ್ಕನಾ. 1870 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸೈನ್ ರೋಮ್ ಸಾಂಡುನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ವಿಕ್ಟರ್ ಎಮನ್ಯುಯಲ್ ಸಲಿಸಾಯೆನ್ ರೊಮಾಕ್ ಪ್ರವೇಶ್ ಜಾಲೊ. ಹಾಣೆಂ ಪಾಪಾಚೊ ಸಗ್ಳೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಕಾಡುನ್ ಉಡಯ್ಲೊ.

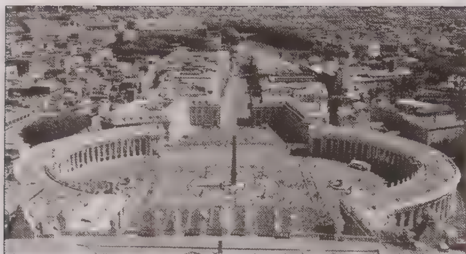
ಹಾಕಾ ಪ್ರತಿಕಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಪಾಪಾ ಪಿಯುಸ್ ವಾತಿಕಾನ್ ಶೆರಾಂತ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. 1871 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ವಿಕ್ಟರ್ ಎಮಾನ್ಯುಯಲಾನ್ ರೋಮ್ ಶೆರ್ ಇಟೆಲಿಚೆಂ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಕರುನ್ ಘೆತ್ಲೆಂ.

1929 ವರ್ಸಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಒಪ್ಪಂದಾ ಪ್ರಕಾರ್ ರೊಮನ್ ಕಥೊಲಿಕಾಂನಿ ಆನಿ ಪಾಪಾನ್ ರೋಮ್ ಶೆರ್ ಇಟೆಲಿಚಿ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಜಾವ್ನ್ ಮಾಂದುನ್ ಘೆತ್ಲೆಂ ಆನಿ ವಾತಿಕಾನ್ ಶೆರ್ ಏಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ದೇಶ್ ಆನಿ ಹಾಚೊ ವ್ಹಡಿಲ್ ಪಾಪ್‌ಸಾಯ್ಬ್ ಮ್ಹಣುನ್ ಪರ್ಗಟ್ಲೆಂ!

18. ಕಾತೊಲಿಕ್ ಪವಿತ್ರ್ ಸಭೆಚೆಂ ಮಸ್ತಕ್ ವಾತಿಕಾನ್!

ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲೊ ಧಾಕ್ಟುಲೊ ದೇಶ್

ರೋಮ್ ಶೆರಾಚ್ಯಾ ಲಾಗ್ಸರ್ ಆಸ್ಚೊ 110 ಎಕ್ರೆ ವಿಸ್ತಾರಾಯೆಚೊ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲೊ ಹೊ ಲ್ಹಾನ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ದೇಶ್, ಸಂಸಾರ್ ಭರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ 130 ಕರೊಡ್ ರೋಮನ್ ಕಾತೊಲಿಕಾಂಚೊ ವ್ಹಡಿಲ್ ಪಾಪಾಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯಾಂಚೆಂ ಕೇಂದ್ರ್.

ಇಟೆಲಿ ಸರ್ಕಾರ್ ಆನಿ ರೋಮನ್ ಕಥೊಲಿಕಾಂಚ್ಯಾ ತಕ್ರಾರಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಇಟೆಲಿಚೊ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಮ್ಮಾನುಯೆಲ್ 3 ಆನಿ ಪವಿತ್ರ್ ಸಭೆಚೊ ವ್ಹಡಿಲ್ ಪಾಪಾ ಮಧೆಂ 11-02-1929 ದಿಸಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಲಾತೆರಾನ್ ಒಪ್ಪಂದಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಇಟೆಲಿ ದೇಶಾ ಥಾವ್ನ್ ವಾತಿಕಾನ್ ಶೆರ್ ಮೆಕ್ಳೆಂ ಜಾವ್ನ್ ಪಾಪಾಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಚೊ ಹೊ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ದೇಶ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ!

ಪಾಪಾಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಖಾಲ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ವಾತಿಕಾನಾಂತ್ ಪುರಾತನ್ ಬಾಂದ್ಪಾಂ, ನಿತಳ್-ನಿರ್ಮಳ್ ರಸ್ತೆ, 5 ಲಾಕಾಂಚ್ಯಾಕ್ಯಿ ಅಧಿಕ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಆನಿ 60 ಹಜಾರಾಂಚ್ಯಾಕ್ಯಿ ಚಡ್ ಮೊಲಾಧಿಕ್ ದಸ್ತಾವೆಜಾಂ ಆಸ್ಚಿ ವಾತಿಕಾನ್ ಲೈಬ್ರೆರಿ, ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್, ಸಿಸ್ಟೈನ್ ಚಾಪೆಲ್, ಸಾಂ ಪೀಟರ್ ಸ್ಕ್ವೇರ್, ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಚಿ ಬಾಸಿಲಿಕಾ ಆನಿ ಪಾಪಾಚೆಂ ರಾವ್ಣೆರ್ ಆಸುನ್ ಹ್ಯಾ ರಾವ್ಣೆರಾಂತ್ ಹಜಾರಾಂಚ್ಯಾಕ್ಯಿ ಚಡಿತ್ ಕುಡಾಂ ಆಸಾತ್. ಹೆಂ ಪಾಪಾಲ್ ರಾವ್ಣೆರ್ ವಾತಿಕಾನ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಅರ್ಧ್ಯಾ ಭುಂಯ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ವಿಸ್ತಾರುನ್ ಆಸಾ. ಚಾಲ್ತೊ ಪಾಪಾ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಹೆಂ ರಾವ್ಣೆರ್ ಸಾಂಡುನ್ ವಾತಿಕಾನಾಚ್ಯಾ ಸಾಂ ಮಾರ್ಥಾ ಗೆಸ್ಟ್ ಹೌಸಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಾ.

ವಾತಿಕಾನಾಂತ್ ಅಧಿಕೃತ್ ಜಾವ್ನ್ ಇತಾಲಿಯನ್, ಲಾತಿನ್, ಫ್ರೆಂಚ್ ಆನಿ ಜರ್ಮನ್ ಭಾಸೊ ವಾಪರ್ತಾತ್. ವಾತಿಕಾನ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಿಯ್ ನಿವಾಶಿಂಚೊ ಸಂಖೊ ಲಗ್ಬಗ್ 1000 ಮಾತ್ರ್ ತರ್ಯಿ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಶ್ರೇಷ್ಟ್ ಚಿತ್ರ್‌ಕಾರ್-ಶಿಲ್ಪಿ ಬ್ರಮಾಂಟೆ ರಾಫೆಲ್, ಲಿಯಾನಾರ್ಡೊ ವಿಂಚಿ ಆನಿ ಮೈಕೆಲೆಂಜೆಲೊ ಆನಿ ಹೆರಾಂನಿ ರಚ್ಲೆಲ್ಯೊ ಸಬಾರ್ ಮೊಲಾಧಿಕ್ ಕಲಾಕೃತಿಯೊ, ಇಮಾಜಿ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಇಗರ್ಜಾಂನಿ ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಚ್ಯೆ ಬಾಸಿಲಿಕಾಂತ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚೆ ಹಜಾರಾಂನಿ ಪ್ರವಾಶಿ ವಾತಿಕಾನಾಕ್ ಭೆಟ್ ದಿತಾತ್.

ವಾತಿಕಾನಾಚೊ ಇತಿಹಾಸ್:

ಪುರಾತನ್ ಯುರೊಪ್ ಖಂಡ್ ರೋಮನ್ ರಾಜ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಖಾಲ್

ಆಸ್ಲಲೊ ಆಸ್ತಾಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ ವಿರೊಧಿ ನೀರೊ ರಾಯಾನ್, ಸೊಮ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆಪೊಸ್ತಲ್ ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಕ್ ರೊಮಾ ಶೆರಾ ಲಾಗ್ಶಿಲ್ಯಾ ವಾತಿಕಾನ್ ಪರ್ವತಾಚೆರ್ ಖುರ್ಸಾರ್ ಉಮ್ಕಾಳಾವ್ನ್ ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರ್‍ಲೊ. ಹ್ಯೆ ಸುವಾತೆರ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 100 ವರ್ಸಾ ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಚ್ಯಾ ಮಾನಾಕ್ ಏಕ್ ಸಮಾಧಿ ಉಬಾರ್‍ಲಿ. ಹ್ಯೆ ಸಮಾಧೆ ಲಾಗ್ಸರ್‌ಚ್ 313 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಕೊನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿನ್ ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಚ್ಯಾ ಮಾನಾಕ್ ಏಕ್ ಇಗರ್ಜ್ ಬಾಂದಯ್ಲಿ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ವರ್ಸಾಂ ಪಾಶಾರ್ ಜಾತಾನಾ, ವಾತಿಕಾನ್ ರಾವ್ಳೆರ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಬಾರ್ ಬಾಂದ್ಪಾಂ ಹ್ಯೆ ಇಗರ್ಜೆ ಲಾಗ್ಸರ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಜಾಲಿಂ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 756 ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆನಿ 1500–1600 ಕಾಳಾರ್ ರೋಮ್ ರಾಜ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಂತ್ ಪಾಪಾಚೊ ಬರೊಚ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಆಸ್ಲೊ. ಪಾಪಾ ರೊಮಾಂತ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಲಾತೆರಾನ್ ರಾವ್ಳೆರಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಾಲೊ. ರಾಜಕೀಯ್ ಕಾರಣಾಂಕ್ ಲಾಗುನ್ 1309–76 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಪಾಪಾನ್ ರೊಮಾ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೆಶಾಚ್ಯಾ ಅವಿಗ್ನಾನ್ ಶೆರಾಂತ್ ರಾವಜೆ ಪಡ್ಲೆಂ. ಹ್ಯೆ ಅವ್ದೆಂತ್ ರೊಮಾಂತ್ಲೆಂ ಲಾತೆರಾನ್ ರಾವ್ಳೆರ್ ಉಜ್ಯಾ ಅವ್ಘಡಾನ್ ನಾಸ್ ಜಾಲೆಂ ದೆಕುನ್ ಪಾಪಾನ್ ಆಪ್ಲಿ ವಸ್ತಿ ರೊಮ್ ಶೆರಾ ಥಾವ್ನ್ ವಾತಿಕಾನಾಕ್ ಬದ್ಲಿಲಿ.

1500 ವರ್ಸಾ ವಾತಿಕಾನಾಚಿ ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಚಿ ಬಾಸಿಲಿಕಾ ನವ್ಯಾನ್ ಉಬಾರುಂಕ್ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕರುನ್ ಬ್ರಮಾಂಟೆ ರಾಫೆಲ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಬಾರ್ ತಜ್ಞಾಂಚಿ ಏಕ್ ಸಮಿತಿ ರಚುನ್ 18–04–1506 ದಿಸಾ ಪಾಪಾ ಜೂಲಿಯಸ್ 2 ಹಾಚ್ಯಾ ಫುಡಾರ್‌ಪಣಾ ಖಾಲ್ ಹ್ಯೆ ಬಾಸಿಲಿಕಾಚ್ಯಾ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣಾಚೊ ವಾವ್ರ್ ಸುರು ಕೆಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಪಾಪಾ ಜುವಾಂವ್ ಪಾವ್ಲ್ 3 ಹಾಣೆಂ ಇಟೆಲಿಚೊ ನಾಂವಾಡ್ಡಿಕ್ ಚಿತ್ರ್‌ಕಾರ್, ಕವಿ, ಶಿಲ್ಪಿ ಆನಿ ಬಾಂದ್ಪಾ ತಜ್ಞ್ ಮೈಕೆಲೆಂಜೆಲೊಕ್ (1475–1564) ಹ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಘೆಂವ್ಕ್ ವಿನಂತಿ ಕೆಲ್ಯಾನ್, 1546 ಥಾವ್ನ್ ಅಟ್ರಾ ವರ್ಸಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಜಿವಿತಾಚ್ಯೆ ಆಕೆರ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಹ್ಯೆ ಬಾಸಿಲಿಕಾಚ್ಯಾ ನಿರ್ಮಾಣಾಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಮುಕೆಲ್ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್ಲೊ.

120 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ 18–11–1626 ದಿಸಾ ಪಾಪಾ ಉರ್ಬನ್ 8 ಹಾಣೆಂ ವಾತಿಕಾನಾಂತ್ಲಿ ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಚಿ ನವಿ ಬಾಸಿಲಿಕಾ ಉಗ್ತಾವಣ್ ಕೆಲಿ!

210 ಮೀಟರ್ ಲಾಂಬ್, 114 ಮೀ. ರೂಂದ್ ಆನಿ 47 ಮೀ. ಉಬಾರ್ ಆಸ್ಚ್ಯೆ ಹ್ಯೆ ಬಾಸಿಲಿಕಾಕ್ 5 ಪ್ರಧಾನ್ ದಾರ್ವಟೆ ಆಸಾತ್. ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ದೆಶಾಂ ಥಾವ್ನ್ ವಾತಿಕಾನಾಚ್ಯೆ ಭೆಟೆಕ್ ಯೆಂವ್ಚೆ ಯಾತ್ರಿಕ್ ಇಗರ್ಜೆ ಭಿತರ್ ರಿಗ್ತಾನಾ, ಉಬಿ ಆಸ್ಚ್ಯೆ ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಚ್ಯೆ ಕಾಶ್ಯಾಚ್ಯೆ ಇಮಾಜೆಚ್ಯಾ ಪಾಂಯಾಂಚೊ ಉಮೊ ಘೆವ್ನ್ ಭಿತರ್ ಸರ್ತಾತ್!

19. ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ಲೆಂ ಅದ್ಭುತ್ ನಿರ್ಮಾಣ್!

ಚಿನಾಚೊ ಮಹಾ ಪಾಗೊರ್

ಚೇನಾ ದೇಶಾಂತ್ ಗಡ್ ರಾಕ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಉಬಾರ್ಲಲೆ ವಿವಿಂಗಡ್ ದೊರೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳುನ್ ಉಬೊ ಜಾಲ್ಲೊ ಮಹಾ ಪಾಗೊರ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂನಿ ಎದೊಳ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕಾರ್ಯಾಂತ್ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ ಆನಿ ವಿಜ್ಮಿತ್ಕಾಯೆಚೊ!

ಬೊಹಾಯ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಲಾಗ್ಸರ್ ಶಾನ್ ಹಾಗುವಾನ್ ಥಾವ್ನ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾವ್ನ್ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಏಷ್ಯಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಜಾವ್ನ್ ಉಬೊ ಆಸ್ಚೊ ಹೊ ಗಡ್ ರಾಕ್ಚೊ ಮಹಾ ಪಾಗೊರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಪುರ್ವಿಂ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಚೇನಾ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಚಿನ್‌ಷಿಹ್ವಾಂಗಾನ್ ಬಾಂದಯ್ಲ್ಲಲೊ ಮ್ಹಣುನ್ ಪಾತ್ಯೆತಾತ್. ಗುಡೆ, ದೊಂಗರ್, ಖಂದಕ್ ಆನಿ ಫಾಲ್ಕ್ಯಾಂನಿ ಉತ್ರುನ್ ಗೋಬಿ ರೆಂವೆಭುಂಯ್ತ್ ಪೂರ್ವ್ ಹಳ್ದುವ್ಯಾ ದರ್ಯಾ ಆನಿ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಏಷ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಭಾಗಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಹೊ ಪಾಗೊರ್ ಉಬೊ ಆಸಾ. ಹಾಚಿ ಸಗ್ಳಿ ಲಾಂಬಾಯ್ 4,000 ಕಿಲೊ ಮೀಟರ್ (2500 ಮಯ್ಲಾಂ) ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಪಾಗೊರಾಚೆ ಉಪಶಾಖೆ ಪರತ್ 2865 ಕಿ.ಮೀ. ಲಾಂಬ್ ಆಸಾತ್. ಚಿನ್ ಷಿಹ್ವಾಂಗ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಚ್ಯಾ ಕಾಳಾಚ್ಯಾಕ್‌ಯಿ ಎಕಾ ಶತಮಾನಾ ಆದಿಂಚ್, ಚಿನಾಚೆ ರಾಯ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಚ್ಯಾ ರಕ್ಷಣಾ ಖಾತಿರ್, ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಗಡಿ ಲಾಗಿಂ ದೊರೆ ವಾ ಪಾಗೊರ್ ಬಾಂದ್ತಾಲೆ. ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಆಧುನಿಕ್ ತಂತ್ರ್ ವಿದ್ಯೆ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಹ್ಯಾ ಮಹಾ ಪಾಗೊರಾಚಿ ಖರಿ ಲಾಂಬಾಯ್ 6259.6 ಕಿ.ಮೀ. ಮ್ಹಣುನ್ ಕಳುನ್ ಯೆತಾ. ಹಾಕಾ ಸಾಂಗಾತ್ ದಿಂವ್ಚೆ, 359.7 ಕಿ.ಮೀ. ಗುಂಡಾಯೆಚೆಂ ಖಂದಕ್ ಆನಿ 2232.5 ಕಿ.ಮೀ ಲಾಂಬಾಯೆಕ್ ಉಬೆ ಆಸ್ಚೆ ಉಬಾರಾಯೆಚೆ ಪರ್ವತ್ ಆನಿ ವ್ಹಾಳುನ್ ಆಸ್ಚ್ಯೆ ನ್ಹಂಯ್‌ಚಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ್ ವೊಂಯ್ ಲೆಕಾಕ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರ್, ಚಿನಾಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಮಹಾ ಪಾಗೊರಾಚಿ ಲಾಂಬಾಯ್ 8851.8 ಕಿ.ಮೀ. (5532 ಮಯ್ಲಾಂ).

ಅಸಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ದೊರ್‍ಯಾಂಕ್ ಎಕಾಮೆಕಾ ಮೆಳೊವ್ನ್ ಚಿನ್‌ಷಿಹ್ವಾಂಗ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿನ್ ಹೊ ಮಹಾ ಪಾಗೊರ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕೆಲ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಚ್ಯೆ ಭುಂಯ್ಚೆರ್ ಮೆಳ್ಚೆ ಫಾತರ್ ಆನಿ ಮಾತಿ ಉಪಯೋಗ್ ಕರುನ್ ಹೆ ದೊರೆ ಉಬಾರ್ಲ್ಯಾತ್. ಥೊಡ್ಯೆ ಕಡೆ ವ್ಹಡ್‌ವ್ಹಡ್ ಪಾಜೆ ಫಾತರ್‌ಯಿ ವಾಪರ್ಲ್ಯಾತ್. ಬಡ್ಗ್ಯಾ (ಉತ್ತರ್) ಥಾವ್ನ್ ಚೇನಾ ದೇಶಾಚೆರ್ ತವಳ್‌ತವಳ್ ದಾಡ್ ಘಾಲ್ಚ್ಯಾ ಮಂಗೊಲಾ, ಹೂಣ ಆನಿ ಮನ್ಜಾತಿ ಚರವಾಚ್ಯಾ (ಅಲೆಮಾರಿ) ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾ ಆಕ್ರಮಣಾಚ್ಯಾ ರಕ್ಷಣಾ ಖಾತಿರ್ ಅಸಲೆ ದೊರೆ ಪರತ್ ವಿಸ್ತಾರ್ ಕರುನ್ ಘಟ್‌ಮುಟ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಹ್ಯಾ ದೇಶಾಚೆರ್ ತವಳ್ ತವಳ್ ದಾಡ್ ಘಾಲ್ಚ್ಯಾ ವಿದೇಶಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಆಕ್ರಮಣಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಚುಕೊವ್ನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಚಿನಾಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ!

ಲಗ್ಬಗ್ 1000 ವರ್ಸಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಚಿನಾ ದೇಶ್ ಮಂಗೊಲಾಂಚ್ಯೆ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಮಿಂಗ್ ಕುಳಿಯೆಚ್ಯಾ ರಾಯಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1368–1644 ವರ್ಸಾಂನಿ, ಪಾಗೊರ್ ನಿರ್ಮಾಣಾಚೊ ವಾವ್ರ್ ಮುಕಾರುನ್ ಗೆಲೊ. ಬಲತ್ಕಾರಾನ್ ಸಯ್ನ್ಯಾಕ್ ಭರ್ತಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ, ನಿವೃತ್ ಸಯ್ನಿಕಾಂನಿ, ಝುಜಾ ಕಯ್ದಿಂನಿ ಆನಿ ಹೆರ್

ಲೊಕಾನ್ ಹ್ಯಾ ಪಾಗೊರ್ ಬಾಂದ್ಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಭಾಗ್ ಘೆತ್ಲಾ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ಪಂದ್ರಾವ್ಯಾ ಆನಿ ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್‌ಯಿ ಹ್ಯಾ ಪಾಗೊರಾಚ್ಯೆ ದುರುಸ್ತೆಚೊ ವಾವ್ರ್ ಜಾಲಾ. 4000 ಫಿಟಿ ಉಬಾರಾಯೆಚ್ಯಾ ಗುಡ್ಯಾಂ ವಯ್ರ್ ಆನಿ ಗುಂಡಾಯೆಚ್ಯಾ ಫಾಲ್ಕ್ಯಾಂನಿ ಆಡ್‌ಉಬೊ ಜಾವ್ನ್ ಜಿವ್ದಾಳಿ ಪರಿಂ ದಿಸ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಪಾಗೊರಾಚಿ ಉಬಾರಾಯ್ 30 ಫಿಟಿ ಆಸುನ್ ಧರ್ಣಿ ವಯ್ಲಿ ರುಂದಾಯ್ 25 ಫಿಟಿ ಆನಿ ಪಾಗೊರಾಚ್ಯೆ ತಕ್ಲೆಚಿ ರುಂದಾಯ್ 15 ಫಿಟಿ ಆಸಾ. ಪಾಗೊರಾಚ್ಯೆ ಲಾಂಬಾಯೆಕ್ ಹರೆಕಾ 750 ಫಿಟಿಂಕ್ ಎಕಾ ಲೆಕಾನ್ 40 ಫಿಟಿ ಉಬಾರಾಯೆಚೆ ಬುರುಜ್ ಹ್ಯಾ ಪಾಗೊರಾಚೆರ್ ಉಬೆ ಆಸಾತ್. ಅಸಲೆ ಪಾರ್ಟೊತ್ ಕರ್ಚೆ 25 ಹಜಾರ್ ಬುರುಜ್ ಹ್ಯಾ ಮಹಾ ಪಾಗೊರಾಚೆರ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್!

ಚಿನಾಚ್ಯಾ ಮಹಾ ಪಾಗೊರಾಚ್ಯೆ ತಕ್ಲೆ ವಯ್ಲ್ಯೆ ರುಂದಾಯೆಕ್ 15 ಫಿಟಿ ಫಾತ್ರಾಂಚಿಂ ಫಳಿಂ ಧಾಂಪ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಹ್ಯೆ ವಾಟೆನ್ ಚೊವ್ಗ್-ಪಾಂಚ್ ಜಣಾಂನಿ ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಸಲಿಸಾಯೆನ್ ಘೊಡ್ಯಾ ಸವಾರಿ ಕರುನ್ ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ಯೆತಾ. ಪಾಗೊರಾ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಬುರುಜಾಂನಿ ರಾಕ್ವಲಿ ಸಯ್ನಿಕ್ ಆಸ್ತಲೆ ಆನಿ ಹೆ ದುಸ್ಮಾನಾಂಚಿ ಝುಳಕ್ ದಿಸ್ಲ್ಯೆ ತಕ್ಷಣ್ ದಿಸಾಕ್ ತರ್ ಧುಂವರ್ ಘಾಲುನ್, ರಾತಿಕ್ ಚೂಡಿ ಪೆಟೊವ್ನ್, ಅಪಾಯಾಚಿಂ ಸುಚನಾಂ ದಿತಾಲೆ. ತೆದ್ನಾಂ ಬುರುಜಾಂಚ್ಯಾ ಲಾಗ್ಸರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸಯ್ನಿಕಾಂಚ್ಯಾ ಠಾಣ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಆನಿ ಸಯ್ನಿಕ್ ಜಾಗ್ರುತ್ ಜಾತಾಲೆ ಆನಿ ದುಸ್ಮಾನಾಂಕ್ ಧಾಂವ್ಡಾಂವ್ಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ಲಾಗ್ತಾಲೆ. ಎಕಾ ಬುರುಜಾ ಥಾವ್ನ್ ಆನ್ಯೆಕಾಕ್ ಆನಿ ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಮುಕಾರ್ ವಚುಂಕ್ ವಾಟ್ ಆಸ್ತಾಲಿ. ವಿಜ್ಮಿತ್ಕಾಯೆಚಿ ಸಂಗತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹ್ಯಾ ಬುರುಜಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಲಾಗ್ಶಿಲ್ಯಾ ಶೆರಾಂಕ್ ಆನಿ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂಕ್ ವಚುಂಕ್ ಸಲಿಸ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯೊ ವಾಟೊ ವಾ ರಸ್ತೆ ಹಾಣಿಂ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲೆ. ಚೀನಾ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ದುಸ್ಮಾನಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ದೆಶಾ ಭಿತರ್ ಸರುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಯ್ನಾ ತಸಲ್ಯೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಚೊ ಹೊ ಮಹಾ ಪಾಗೊರ್ ಹ್ಯಾ ದೆಶಾಚ್ಯೆ ಪ್ರಜೆಕ್ ವ್ಹಡಾ ಅಭಿಮಾನಾಚೊ ಆನಿ ಗೌರವಾಚೊ ಸಂಕೇತ್!

ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಆಧುನಿಕ್ ಕಾಳಾರ್ (2007) ಚಿನಾಚೊ ಮಹಾ ಪಾಗೊರ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಾತ್ ಅದ್ಭುತಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಏಕ್ ಮ್ಹಣುನ್ ವಿಂಚುನ್ ಆಯ್ಲಾ. ಜರ್ಮನಿಂತ್ಲೊ ಬರ್ಲಿನ್ ದೊರೊ, ಆನ್ಯೆಕ್ ಹಾಡ್ರಿಯನ್ ದೊರೊ. ಹೊ ಸ್ಕೊಟ್‌ಲೆಂಡ್ ಥಾವ್ನ್ ಇಂಗ್ಲೆಡಾಕ್ ವಿಂಗಡ್ ಕರ್ತಾ. ಹಾಚಿ ಲಾಂಬಾಯ್ 117 ಕಿ.ಮೀ. ಆನಿ ಉಬಾರಾಯ್ 5 ಮೀ. ಆನಿ ರುಂದಾಯ್ 2.5 ಮೀಟರ್. ರೊಮನಾಂನಿ ಏಕ್ ದೊರೊ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕೆಲ್ಲೊ. ಹೊ ನಿಯೊವ್ಯೆರ್ ಥಾವ್ನ್ ಸುರು ಜಾವ್ನ್ ರಾಟಿಸ್‌ಬನ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಉಬೊ ಆಸಾ. ಹಾಚಿ ಲಾಂಬಾಯ್ 400 ಕಿ.ಮೀ.. ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಅಸಲೆ ದೊರೆ ಆನಿ ಪಾಗೊರ್ ಕಿತ್ಲೆಯ್ ಆಸುಂದಿತ್ ಪೂಣ್ ಕಷ್ಟಾ-ವಾಂವ್ಟ್ಯಿನ್ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ್‌ಪಣಿಂ ಉಬೊ ಕೆಲ್ಲೊ ಚಿನಾಚೊ ಮಹಾ ಪಾಗೊರ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲೆಂ ವ್ಹಡ್ಲೆಂ ಆನಿ ವಿಜ್ಮಿತ್ಕಾಯೆಚೆಂ ಏಕ್ ಅದ್ಭುತ್ ನಿರ್ಮಾಣ್!

20. ಮನ್ಶ್ಯಾ ಜಿವಿತ್ ನಂದನ್ ಕರುಂಕ್ ಲಾಂಬಾಯೆಕ್ ವ್ಹಾಳ್ಚಿ ನ್ಹಂಯ್!

ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚಿ ನೇತ್ರಾವತಿ

ಚಿಕ್‌ವಮಂಗ್ಳುರ್ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ, ಕುದ್ರೆಮುಖಾಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಎಳ್ನೀರು ಘಾಟಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಬಂಗಾರಬಾಲಿಕೆ ದೊಂಗ್ರಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಖಣಿಯೆಂತ್ ಗೋಡ್ ಉದ್ಕಾಚಿ ನೇತ್ರಾವತಿ ನ್ಹಂಯ್ ಜಲ್ಮ್ ಘೆತ್ಲಲಿ ಆಸಾ. ತಿ ಬಂಗಾಡಿ, ಉಜಿರೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಕ್ಷೇತ್ರ್ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಥಾವ್ನ್ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ ಉತ್ರುನ್, ಸರಪಾಡಿ-ಶಂಭೂರ್, ಜಕ್ರಿಬೆಟ್ಟು, ಬಂಟ್ವಾಳ್ ಪೆಂಟೆ ಬಗ್ಲೆನ್ ಮುಕಾರ್ ಸರುನ್ ಪಾಣೆಮಂಗ್ಳುರ್, ಫರಂಗಿಪೇಟೆಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ವ್ಹಾಳುನ್ 103 ಕಿ.ಮೀ. ಲಾಂಬಾಯೆಚೆಂ ಪಯ್ಣ್ ಕರುನ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಶೆರಾ ಲಾಗ್ಸರ್ ಮಿಟಾ ಉದ್ಕಾಚ್ಯಾ ಅರಬ್ಬಿ ದರ್ಯಾಂತ್ ಮೆಳ್ತಾ.

ಕುಮಾರಧಾರಾ ಆನಿ ಗುರ್ಪುರ್ ಲ್ಹಾನ್ ನ್ಹಂಯೊ, ನೇತ್ರಾವತಿ ನ್ಹಂಯ್ಚ್ಯೊ ಉಪ ನ್ಹಂಯೊ. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಘಾಟಿಯೆ ಥಾವ್ನ್ ವ್ಹಾಳುನ್ ಯೆಂವ್ಚಿ ಕುಮಾರಧಾರಾ, ನೇತ್ರಾವತಿಚ್ಯೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಥಾವ್ನ್ ಯೆವ್ನ್ ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿಂತ್ ಆನಿ ಗುರುಪುರ ನ್ಹಂಯ್ ಉತ್ತರೆ ಥಾವ್ನ್ ವ್ಹಾಳುನ್ ಯೆವ್ನ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಶೆರಾ ಲಾಗಿಂ ನೇತ್ರಾವತಿ ನ್ಹಂಯ್ ಸವೆಂ ಎಕ್ವಟ್ತಾತ್. ಹಿ ನ್ಹಂಯ್ ಸುಮಾರ್ 1353 ಚದರ್ ಮಯ್ಲಾಂ (2165 ಚ.ಕಿ.ಮೀ.) ಸುವಾತೆರ್ ವಿಸ್ತಾರುನ್ ಆಸಾ ಆನಿ ಹರೆಕಾ ವರ್ಸಾ ಲಗ್ಬಗ್ 100tmc ಉದಕ್ ಅರಬ್ಬಿ ದರ್ಯಾಕ್ ವ್ಹರುನ್ ಪಾವಯ್ತಾ.

ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿಂತ್, ನೇತ್ರಾವತಿ ನ್ಹಂಯ್ ಸವೆಂ ಕುಮಾರಾಧಾರಾ ಏಕ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ನೇತ್ರಾವತಿ ಆಪ್ಲಿ ರುಂದಾಯ್ ವಾಡೊವ್ನ್ ಮುಕಾರ್ ವ್ಹಾಳ್ತಾ. ಬಂಟ್ವಾಳ್ ಥಾವ್ನ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಹಿಚಿ ಮೊಟಾಯ್ ಚಡುನ್‌ಚ್ ವೆತಾ ಆನಿ ಉಳ್ಳಾಲ ಲಾಗ್ಸರ್ ನೇತ್ರಾವತಿಚಿ ರುಂದಾಯ್ 1.5 ಕಿ.ಮೀ. ಜಾತಾ. ಹಂಚಿಕಟ್ಟೆ, ಬಂಟ್ವಾಳ್, MRPL ಯೋಜನಾ ಖಾತಿರ್, ಸರಪಾಡಿ-ಶಂಭೂರಾಂತ್ ಆನಿ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಶೆರಾಚ್ಯಾ ಲಾಖಾಂನಿ ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾ ಗರ್ಜಾಂ ಪಾಸತ್ ನಳಾಂನಿ ಉದಕ್ ವ್ಹಾಳೊಂವ್ಕ್, ಬಂಟ್ವಾಳ್-ಮಂಗ್ಳುರಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ತುಂಬೆ ಗಾಂವಾಂತ್ ನೇತ್ರಾವತಿಕ್ ಕಾಟ್ ಬಾಂದುನ್ ಉದಕ್ ಜಗೊವ್ನ್ ದವರ್ಲಾಂ.

ಸುಮಾರ್ ದೆಡ್ಶೆಂ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ನೇತ್ರಾವತಿ ನ್ಹಂಯ್ಕ್ 'ಬಂಟ್ವಾಳ್ ನ್ಹಂಯ್' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಆಸ್‌ಲೆಂ. ಚಡಾವತ್ ಪಾವ್ಸಿಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಹ್ಯೆ ನ್ಹಂಯ್ತ್ ಉದಕ್ ಭರುನ್ ವೊಮ್ತಾತಾ ಆನಿ ಬಂಟ್ವಾಳ್ ಥಾವ್ನ್ ಮುಕ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ದೋಣಿ ಸಂಚಾರಾಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಲಾಬ್ತಾ. ನ್ಹಂಯ್ ವ್ಹಾಳ್ಚ್ಯಾ ಬಂಟ್ವಾಳ್-ಮಂಗ್ಳುರ್ ವಾಟೆ ಮಧೆಂ ಪಾವೂರು ಉಳಿಯ, ಗಟ್ಟಿಕುದುರು, ಉಳ್ಳಾಲ (ಸೋಮನಾಥ) ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಲ್ಹಾನ್‌ಲ್ಹಾನ್ ಕುದ್ರು (island) ಆಸಾತ್.

ನೇತ್ರಾವತಿ ನ್ಹಂಯ್ ವಯ್ರ್ ರುಂದಾಯೆಕ್ ಪಾಣೆ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ಮಂಗ್ಳುರಾ

ಲಾಗ್ಲಿಲ್ಯಾ ಉಳ್ಳಾಲಾಂತ್ ಸಾಂಕವ್ ಬಾಂದ್ಲ್ಯಾತ್. ಉಳ್ಳಾಲಾಂತ್ ಸುದ್ರಾವ್ನ್ ಉಬೊ ಕೆಲ್ಲೊ ಹೊ ಸಾಂಕವ್ NH 17 ರಾಜ್‌ಮಾರ್ಗಾಕ್ (Highway) ಗಾಂಚ್ ಜಾವ್ನ್ 2014 ವರ್ಸಾ ಮಾರ್ಚ್ 20ವೆರ್ ಉಗ್ತಾವಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಕರ್ನಾಟಕ–ಕೇರಳಾ ರಾಜ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಯ್ವಾಟಾಕ್ ಮೊಟೊ ಅವ್ಕಾಸ್ ಉಗ್ತೊ ಜಾಲಾ. ಹೊ ಸಾಂಕವ್ 804 ಮೀಟರ್ (2638 ಫಿಟಿ) ಲಾಂಬ್ ಆಸುನ್ 33.25 ಫಿಟಿ ಉಬಾರಾಯೆಚೆ ಮಜ್ಬೂತ್ 24 ಕೊಂಕ್ರಿಟಿಚೆ ಖಾಂಬೆ ಹ್ಯಾ ಸಾಂಕ್ವಾಕ್ ಉಕ್ಲುನ್ ಧರುನ್ ಆಸಾತ್. ಉಳ್ಳಾಲಾಂತ್ ನೇತ್ರಾವತಿ ನ್ಹಂಯ್ಕ್ ಆಡ್ ಬಾಂದ್ಲಲೊ ರಯ್ಲಾ ಸಾಂಕವ್ ದಕ್ಷಿಣ್ ಭಾರತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಭೊವ್ ಲಾಂಬ್ ರಯ್ಲಾ ಸಾಂಕ್ವಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಏಕ್!

ಥೊಡ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಪಾವ್ಸಿಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಹ್ಯೆ ನ್ಹಂಯ್ತ್ ಉದಕ್ ಭರುನ್ ತವಳ್‌ತವಳ್ ಆವ್ರ್ ಯೆತಾಲೆಂ ಆನಿ ಬಂಟ್ವಾಳ್–ಮಂಗ್ಳುರ್ ರಸ್ತ್ಯಾ ಬಗ್ಲೆನ್ ಆಸ್ಚೆ ಜಕ್ರಿಬೆಟ್ಟು, ಬಡ್ಡಕಟ್ಟೆ, ಬಂಟ್ವಾಳ್, ಬಸ್ತಿಪಡ್ಪು, ಬ್ರಹ್ಮರಕುಟ್ಲು, ಶಂಭೂರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಾಂವ್ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್ಲೆ ಮಾರಗ್ ಆನಿ ಘರಾಂ ಬುಡ್ತಾಲಿಂ. ದೆಕುನ್ ಬಂಟ್ವಾಳ್–ಮಂಗ್ಳುರ್ ರಸ್ತೊ ಥೊಡ್ಯೆ ಕಡೆ ಉಬಾರುನ್ ಆನಿ ನ್ಹಂಯ್ ಭರುನ್ ವ್ಹಾಳ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಕ್ ಚಡ್ ಸುವಾತೆಚೊ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆಸಾ ಕರುನ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಚೆಂ ಯೋಜನ್ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಆತಾಂ ಆವ್ರಾಚಿ ಭಿರಾಂತ್ ಉಣಿ ಜಾಲ್ಯಾ!

1928 ವರ್ಸಾ ನೇತ್ರಾವತಿ ನ್ಹಂಯ್ತ್ ಆಯ಼್ಿಲ್ಯಾ ಭಿರಾಂಕುಳ್ ಆವ್ರಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಬಂಟ್ವಾಳ್ಚಿ ಸಗ್ಳಿ ಪೇಂಟ್ ಆನಿ ಬಗ್ಲೆಚೆ ಸಬಾರ್ ಗಾಂವ್ ಆವ್ರಾಂತ್ ಬುಡುನ್ ಗೆಲ್ಲೆ. ತೆದ್ನಾಂ ಜಾತ್ ಭೇದ್ ಪಳಯ್ನಾಸ್ತಾಂ ಹಜಾರಾಂನಿ ನಿರಾಶ್ರಿತ್ ಲೊಕಾಕ್ ಬಂಟ್ವಾಳ್ ಪೆಂಟೆ ಲಾಗ್ಸರ್ ಉಬಾರಾಯೆರ್ ಆಸ್ಚೆ ಆಗ್ರಾರ್–ಪೊನೆಗೊಲ್ ಸಾಯ್ಬ್ ಸಾಲ್ವಾದೊರ್ ಪುರಾತನ್ ಇಗರ್ಜೆಚ್ಯಾ (1702) ವಠಾರಾಂತ್ ಫಿರ್ಗಜೆಚ್ಯಾ ವ್ಹಡಿಲಾಂನಿ ಸಬಾರ್ ದಿಸಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಆಸ್ರೊ ದಿವ್ನ್, ಪೆಜೆ–ಚೆಟ್ಣೆಚೆಂ ಜೆವಣ್ ವಾಡುನ್ ರಾಕ್ಲಲಿ ಕಥಾ ಆತಾಂಯ್ ಹ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾಂ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡೆ ಉಗ್ಡಾಸ್ ಕಾಡುನ್ ಹ್ಯೆ ಇಗರ್ಜೆಕ್ ಮಾನ್ ಬಾಗಯ್ತಾತ್.

'ಪಳೆಯಾ, ಹಾಂವ್ ಏಕ್ ನವೆಂ ಕಾರ್ಯೆಂ ಕರ್ತಾಂ, ಆತಾಂಚ್ ತೆಂ ಉಜ್ವಾಡಾಕ್ ಯೆತಾ, ತುಮ್ಕಾಂ ತೆಂ ದಿಸನಾಗಾಯ್?

ವ್ಹಯ್, ಅರಣ್ಯಾಂತ್ ಹಾಂವ್ ಏಕ್ ರಸ್ತೊ ಕರ್ತಾಂ, ಸುಕ್ಯೆ ಕರ್ಡೆ ಭುಂಯ್ತ್ ನ್ಹಂಯೊ ಉಬ್ಜಯ್ತಾಂ. ರಾನ್ವಟ್ ಮೊನ್ಜಾತಿ ಮ್ಹಜಿ ಸ್ತುತಿ ಕರ್ತಲ್ಯೊ, ಕೊಲೆ ತಶೆಂಚ್ ಶಹಾಮ್ರಿಗ್, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಜ್ಯೆ ವಿಂಚ್ಲಲ್ಯೆ ಪರ್ಜೆಕ್ ಪಿಯೆಂವ್ಕ್ ದಿಂವ್ಕ್ ಹಾಂವ್ ಅರಣ್ಯಾಂತ್ ಉದಕ್ ದಿತಾಂ ಆನಿ ಸುಕ್ಯೆ ಕರ್ಡೆ ಭುಂಯ್ತ್ ನ್ಹಂಯೊ ಉಬ್ಜಯ್ತಾಂ.

ಜ್ಯೆ ಪರ್ಜೆಕ್ ಹಾಂವೆಂ ಮ್ಹಜ್ಯೆ ಪಾಸತ್ ರಚ್ಲ್ಯಾ, ತಿ ಮ್ಹಜಿ ಸ್ತುತಿ ಪರ್ಗಟ್ತಲಿ' (ಇಸಾಯಿಯಾ 43:19–21).

21. ಭಾಗೆವಂತ್ ಗಾಂವಾಂನಿ ವ್ಹಾಳುನ್ ಆಸ್ಚಿ ಅಜಾಪಾಂಚಿ ಪವಿತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್!

ಕ್ರಿಸ್ತಾನ್ ಸ್ನಾನ್ ಘೆತ್ಲಲಿ ಜೊರ್ದಾನ್

ಪಶ್ಚಿಮ್ ಏಷ್ಯಾಚಿ ಏಕ್ ಲ್ಹಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ ಜೊರ್ದಾನ್. ತಿ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಪುರಾತನ್ ಆನಿ ಪವಿತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್ ಮ್ಹಣುನ್ ನಾಂವಾಡ್ಲ್ಯಾ. ಹಿ ನ್ಹಂಯ್ ಸಿರಿಯಾ-ಲೆಬನಾನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ರಿಫ್ಟ್ ಖಣಿಯೆ ಥಾವ್ನ್ ದರ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಚ್ಯಾಕ್ಯಿ 420 ಮೀ. ಉಬಾರಾಯೆರ್ ಉದೆವ್ನ್ ವ್ಹಾಳುನ್ ವೆಚ್ಯೆ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ವಾಟೆರ್ ದರ್ಯಾಚ್ಯಾಕ್ಯಿ 431 ಮೀ. ಸಕಯ್ಲ್ ದೆಂವ್ತಾ ಆನಿ ಆಪ್ಲೆಂ 360 ಕಿ.ಮೀ. ಲಾಂಬಾಯೆಚೆಂ ಪಯ್ಣ್ ಸೊಂಪೊವ್ನ್ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ದರ್ಯಾಂತ್ ಮೆಳ್ತಾ!

ಜೊರ್ದಾನ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ದೆಂವುನ್ ವೆಚಿ ನ್ಹಂಯ್ ಮ್ಹಣುನ್ ಅರ್ಥ್. ಥೊಡ್ಯೆ ಕಡೆ ಹಿ ಫಕತ್ 20 ಫಿಟಿ ರೂಂದ್ ತರ್‌ಯಿ ಭಾರಿಚ್ ಗೂಂಡ್ ಆಸಾ. ಹ್ಯೆ ನ್ಹಂಯ್ಕ್ 'ಹಬ್ಬಾನಿ' 'ಬನಾಯ್ಯಾ' 'ಡಾನ್' ಆನಿ 'ಅಯೋನ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯೊ ವಿವಿಂಗಡ್ ಚಾರ್ ನ್ಹಂಯ್ಯೊ 'ಕಿಬುತ್ ಸೆದ್ರೆನೆಹೆಮ್ಯ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಎಕ್ವಟ್ಟಾತ್. ಜೊರ್ದಾನ್ ಹಾಂಗಾ ಥಾವ್ನ್ 75 ಕಿ.ಮೀ. ವ್ಹಾಳುನ್ ವಚುನ್ ಗಾಲಿಲೆಯಾಂತ್ ದರ್ಯಾಚ್ಯಾಕ್ಯಿ ಸಕಯ್ಲ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ 'ಹುಲೆ' ಸರೋವರಾಕ್ ಉಡಿ ಮಾರ್ತಾ. ಉಪ್ರಾಂತ್ 16 ಕಿ.ಮೀ. ಮುಕಾರ್ ವ್ಹಾಳುನ್ ಗಾಲಿಲೆಯಾ ದರ್ಯಾಂತ್ ಮೆಳುನ್ ದರ್ಯಾಚ್ಯಾಕ್ಯಿ 230 ಮೀ. ಗುಂಡಾಯೆಚ್ಯಾ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ದರ್ಯಾಂತ್ (Dead sea) ಮಿಸಳ್ತಾ.

ಗಾಲಿಲೆಯಾ ದರ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ದರ್ಯಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯೆ ಹಿಣೆಂ ವ್ಹಾಳ್ಚ್ಯೆ ವಾಟೆರ್ ಸಬಾರ್ ಝುರಿ, ಥೊಡ್ಯೊ ಉಪ ನ್ಹಂಯ್ಯೊ ಯೆವ್ನ್ ಹಿಚ್ಯೆ ಸವೆಂ ಏಕ್ ಜಾತಾತ್. ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ ಅರಬ್, ತೈಯಿಬೇಹ್, ಜಿಗ್‌ಲಾಬ್, ಜುರ್ಮ್, ಯಾಬೀಸ್, ಕುಫ್ರೆಂಜಿ, ರಾಹಿಬ್, ಜಬ್ಬೋಕ್, ಕುಫ್ರೈನ್, ನಿಮ್ರೀನ್ ಆನಿ ರಮೇಹ್, ಪೂರ್ವ್ ಕುಶಿಚ್ಯೆ ತಡಿಚ್ಯೊ ಉಪ ನ್ಹಂಯ್ಯೊ.

ಜಲೂದ್, ಬೀರಾ, ಮಾಲಿಹ್ ಪರಿಯಾ ಆನಿ ಕೆಲ್ಟ್ ಪಶ್ಚಿಮ್ ತಡಿಚ್ಯೊ ಉಪ ನ್ಹಂಯ್ಯೊ. ಹ್ಯೊ ಸಗ್ಳ್ಯೊ ಉಪ ನ್ಹಂಯ್ಯೊ ಮೋಆಬ್ ಮಯ್ದನಾ ಲಾಗ್ಸರ್ ಜೊರ್ದಾನ್ ಸವೆಂ ಎಕ್ವಟ್ಲಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹ್ಯಾ ಮಯ್ದನಾಚ್ಯೆ ದಕ್ಷಿಣೆಕ್ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ದರ್ಯಾಂತ್ ಮೆಳುನ್ ಜೊರ್ದಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ ಅದೃಶ್ಯ್ ಜಾತಾ!

ಜುದೆವ್, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಧರ್ಮಾಂಕ್ ಪವಿತ್ರ್ ಆಸ್ಚ್ಯೆ ಜೊರ್ದಾನ್ ನ್ಹಂಯ್‌ಚ್ಯಾ ಭಾಗೆವಂತ್‌ಪಣಾಚ್ಯಾ ವ್ಹಡ್ಪಣಾ ಆನಿ ಹ್ಯೆ ನ್ಹಂಯ್, ತಿಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಅಜಾಪಾಂ ವಿಶಿಂ ಪವಿತ್ರ್ ಬೈಬಲಾಚ್ಯಾ ಪರ್ನ್ಯಾ ಆನಿ ನವ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಉಲ್ಲೇಖ್ ಕೆಲಾ!

ಪರ್ನೊ ಸೊಲ್ಲೊ:

ಜೊಶ್ವಾ ಸಕಾಳಿಂ ಘುಡೆಂ ಉಟ್ಲೊ ಆನಿ ಸರ್ವ್ ಇಸ್ರಾಯೆಲಿತಾಂ ಸವೆಂ ಶಿತ್ತಿಮಾಂತ್ಲೊ ಭಾಯ್ರ್ ಸರುನ್ ಜೊರ್ದಾನಾ ಲಾಗಿಂ ಆಯ್ಲೊ. ನ್ಹಂಯ್ ಉತರ್ಚ್ಯೆ ಪಯ್ಲೆಂ ತಾಣಿಂ ಥಂಯ್ ತಂಬು ಮಾರ್ಲೊ.

ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾನ್ ಜೊಶ್ವಾಕ್ ಮ್ಹಳೆಂ: "ಆಜ್ ಹಾಂವ್ ತುಕಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಇಸ್ರಾಯೆಲಾ ಮುಕಾರ್ ವರ್ತೊ ಕರ್ತಲೊಂ ಆನಿ ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಜಶೆಂ ಹಾಂವ್ ಮೊಯ್ಜೆ ಸವೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊಂ ತಶೆಂ ತುಜ್ಯೆ ಸವೆಂ ಆಸಾಂ ಮ್ಹಣ್ ಸಕ್ಕಡ್ ವಳ್ಕುನ್ ಘೆತಲೆ. ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಚಿ ಪೇಟ್ ವ್ಹಾವಯ್ತಲ್ಯಾ ಯಾಜಕಾಂಕ್ ತುವೆಂ ಅಶೆಂ ಸಾಂಗುಂಕ್ ಜಾಯ್: ತುಮಿ ಜೊರ್ದಾನಾಚ್ಯೆ ತಡಿಕ್ ಪಾವ್ತಚ್ ತುಮಿ ಜೊರ್ದಾನಾಂತ್‌ಚ್ ರಾವುಂಕ್ ಜಾಯ್." ದೆಕುನ್ ಜೊಶ್ವಾನ್ ಇಸ್ರಾಯೆಲಿತಾಂಕ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ: "ಲಾಗಿಂ ಸರಾ ಆನಿ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ತುಮ್ಚ್ಯಾ ದೆವಾಚಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಆಯ್ಕಾ!"

"... ಸಗ್ಳ್ಯೆ ಪ್ರಿಥ್ವೆಚ್ಯಾ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾಚ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಚಿ ಪೇಟ್ ವ್ಹಾವಯ್ತಲ್ಯಾ ಯಾಜಕಾಂಚಿಂ ಪಾವ್ಲಾಂ ಜೊರ್ದಾನಾಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಂತ್ ದವರ್ತಚ್ ವಯ್ರ್ ಥಾವ್ನ್ ವ್ಹಾಳುನ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಉದಕ್ ಬಂದ್ ಜಾತಲೆಂ ಆನಿ ಏಕ್‌ಚ್ ರಾಸ್ ಜಾವ್ನ್ ಉಬೆಂ ರಾವ್ತಲೆಂ."

ಜೊರ್ದಾನ್ ಉತರ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಲೊಕಾನ್ ಆಪ್ಲೆ ತಂಬು ಕಾಡ್ಲೆ ತೆದ್ನಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಚಿ ಪೇಟ್ ವ್ಹಾವಯ್ಲ್ಲೆ ಯಾಜಕ್ ಲೊಕಾ ಮುಕ್ಲ್ಯಾನ್ ಗೆಲೆ. ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಚಿ ಪೇಟ್ ವ್ಹಾವಯ್ತಲ್ಯಾ ಯಾಜಕಾಂನಿ ಜೊರ್ದಾನಾಚ್ಯೆ ತಡಿಕ್ ಪಾವುನ್ ಆಪ್ಲೆ ಪಾಂಯ್ ಉದ್ಕಾಕ್ ಲಾಯ್ತಚ್ – ಲುಂವ್ಣೆಚ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಜೊರ್ದಾನ್ ಭರುನ್ ಸಗ್ಳ್ಯೆ ತಡಿಂ ವಯ್ಲ್ಯಾನ್ ವೊಮ್ತತಾ – ವಯ್ರ್ ಥಾವ್ನ್ ವ್ಹಾಳುನ್ ಆಸ್ಲಲೆಂ ಉದಕ್ ಬಂದ್ ಜಾಲೆಂ ಆನಿ ಎಕ್ಯೆ ವಿಸ್ತಾರ್ ಸುವಾತೆರ್, ಝಾರೆತೆನಾಚ್ಯೆ ಕುಶಿಕ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಆದಾಮ್ ಶೆರಾ ಲಾಗಿಂ ರಾಸ್ ಜಾವ್ನ್ ರಾವ್ಲೆಂ ಆನಿ ಆರಾಬಾಚ್ಯಾ ಮಿಟಾಚ್ಯಾ ದರ್ಯಾಕ್ ಸಕ್ಲಾ ವ್ಹಾಳುನ್ ವೆತಲೆಂ ಉದಕ್ ಪುರ್ತೆಂ ಸುಕ್ಲೆಂ. ಲೋಕ್ ಜೆರಿಕೊ ಮುಕಾರ್ ಜೊರ್ದಾನ್ ಉತ್ರುನ್ ಗೆಲೊ. ಸಗ್ಳಿ ಇಸ್ರಾಯೆಲ್ ಪರ್ಜಾ ಸುಕ್ಯೆ ಧರ್ಣಿ ವಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಉತ್ರುನ್ ವೆತಾನಾ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾಚ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಚಿ ಪೇಟ್ ವ್ಹಾವಯ್ತಲೆ ಯಾಜಕ್, ಸಗ್ಳೆಂ ರಾಷ್ಟ್ರ್ ಉತ್ರುನ್ ವಚ ಪರ್ಯಾಂತ್, ಜೊರ್ದಾನಾ ಮಧ್ಲ್ಯೆ ಸುಕ್ಯೆ ಧರ್ಣಿರ್ ಹಾಲನಾಸ್ತಾಂ ಉಬೆ ರಾವ್ಲೆ (ಜೊಶ್ವಾ 3:1;7–9; 13–17).

ಜೆರಿಕೊಂತ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಪ್ರವಾದ್ಯಾಂಚೊ ಏಕ್ ಪಂಗಡ್ ಎಲೀಶಾ ಲಾಗಿಂ ಆಯ್ಲೊ. ತಾಣಿಂ ತಾಕಾ ವಿಚಾರ್ಲೆಂ: "ಆಜ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್ ತುಜ್ಯಾ ಗುರುಕ್ ತುಜ್ಯೆ ಸರ್ಶಿಲೊ ಕಾಡುನ್ ವಯ್ರ್ ವ್ಹರ್ತಲೊ ಮ್ಹಣ್ ತುಂ ಜಾಣಾಂಯ್?" ತಾಣೆಂ ಜಾಪ್ ದಿಲಿ "ಹಾಂವ್ ತೆಂ ಜಾಣಾಂ. ಚುಪ್ ರಾವಾ!" ಎಲೀಯಾನ್ ಎಲೀಶಾಕ್ ಮ್ಹಳೆಂ: "ದಯಾಕರ್ನ್ ಹಾಂಗಾ ರಾವ್. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಜೊರ್ದಾನಾಕ್ ಧಾಡ್ಲಾ." ಎಲೀಶಾನ್ ಜಾಪ್ ದಿಲಿ: "ದೆವಾಚ್ಯಾ ಆನಿ ತುಜ್ಯಾ ನಾಂವಾಚೊ ಸಪುತ್! ಹಾಂವ್ ತುಕಾ ಸಾಂಡ್ಚೊ ನಾಂ". ಆನಿ ತೆ ದೊಗ್ಯಿ

ಸಾಂಗಾತಾ ಗೆಲೆ. ಪನ್ನಾಸ್ ಪ್ರವಾದಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಗೆಲೆ ಆನಿ ಹೆ ದೋಗ್ ಜೊರ್ದಾನಾಚ್ಯೆ ತಡಿರ್ ರಾವ್ಲೆ ತೆದ್ನಾಂ ತೆ ಇಲ್ಲೆ ಪಯ್ಸ್ ರಾವ್ಲೆ. ಎಲೀಯಾನ್ ಆಪ್ಲೊ ದಗ್ಲೊ ಕಾಡ್ಲೊ ಆನಿ ತೊ ದೊಡುನ್ ಉದ್ಕಾಕ್ ಮಾರ್‍ಲೊ; ಉದಕ್ ದೋನ್ ವಾಂಟೆ ಜಾಲೆಂ ಆನಿ ತೆ ದೊಗ್ಯಿ ಸುಕ್ಯೆ ಧರ್ಣಿ ವಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಉತ್ರುನ್ ಪಲ್ತಡಿ ಪಾವ್ಲೆ.

ತೆ ಉಲಯ್ತ್ ವೆತಾನಾ, ಏಕ್ ಉಜ್ಯಾಚೊ ರಥ್ ಆನಿ ಉಜ್ಯಾಚೆ ಘೊಡೆ ದಿಷ್ಟಿ ಪಡ್ಲೆ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯೆ ಮಧೆಂ ರಾವ್ಲೆ. ಎಲೀಯಾ ವಾರ್‍ಯಾ ಸುಳಿಯೆ ಮಧೆಂ ಸರ್ಗಾರ್ ಚಡ್ಲೊ. ಎಲೀಶಾನ್ ಹೆಂ ದೆಕ್ಲೆಂ ಆನಿ ತಾಣೆಂ ವ್ಹಡ್ಲ್ಯಾನ್ ಬೊಬ್ ಮಾರ್‍ಲಿ: "ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಬಾಪಾ, ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಬಾಪಾ! ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಚ್ಯಾ ರಥಾಂನೊ, ಆನಿ ರಥ್‌ಸವಾರಾಂನೊ!" ತೊ ತಾಚ್ಯೆ ನದ್ರೆ ಮುಕ್ಲೊ ಭಾಯ್ರ್ ಪಡ್ಲೊ ತೆದ್ನಾಂ ಎಲೀಶಾನ್ ಆಪ್ಲಿಂ ವಸ್ತ್ರಾಂ ಘೆವ್ನ್ ಪಿಂಜ್ಲಿಂ ಆನಿ ತಾಂಚೆ ದೋನ್ ವಾಂಟೆ ಕೆಲೆ.

ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಸಕ್ಲಾ ಪಡ್ಲಲೊ ಎಲೀಯಾಚೊ ದಗ್ಲೊ ವಿಂಚ್ಲೊ ಆನಿ ತೊ ಪಾಟಿಂ ವಚುನ್ ಜೊರ್ದಾನಾಚ್ಯೆ ತಡಿರ್ ರಾವ್ಲೊ. ತಾಣೆಂ ಸಕ್ಲಾ ಪಡ್ಲಲೊ ಎಲೀಯಾಚೊ ದಗ್ಲೊ ಘೆವ್ನ್ ತೊ ಉದ್ಕಾಕ್ ಮಾರ್‍ಲೊ ಆನಿ ಮ್ಹಳೆಂ: "ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್, ಎಲೀಯಾಚೊ ದೇವ್ ಖಂಯ್ ಆಸಾ?" ತಾಣೆಂ ಉದ್ಕಾಕ್ ಮಾರ್‍ತಚ್ ತೆಂ ದೋನ್ ವಾಂಟೆ ಜಾಲೆಂ ಆನಿ ತೊ ಉತ್ರುನ್ ಆಲ್ತಡಿ ಆಯ್ಲೊ (ರಾಯಾಂಚೆಂ ದುಸ್ರೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ 2:5–8; 11–14)

ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾನ್ ಆಪ್ಲಿ ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ ಪಿಂಜ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಎಲೀಶಾನ್ ಆಯ್ಕಲೆಂ ತೆದ್ನಾಂ ತಾಣೆಂ ರಾಯಾಕ್ ಅಶೆಂ ಸಾಂಗುನ್ ಧಾಡ್ಲೆಂ: "ತುವೆಂ ತುಜಿ ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಪಿಂಜ್ಲಿ? ತೊ ಮ್ಹಜ್ಯೆಶಿಂ ಯೆಂವ್ ಆನಿ ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಂತ್ ಏಕ್ ಪ್ರವಾದಿ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ತಾಕಾ ಸಮ್ಜತಲೆಂ."

ನಾಮಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘೊಡ್ಯಾಂ ಆನಿ ರಥಾಂ ಸವೆಂ ಆಯ್ಲೊ ಆನಿ ಎಲೀಶಾಚ್ಯಾ ಘರಾಚ್ಯಾ ದಾರಾ ಮುಕಾರ್ ರಾವ್ಲೊ. ಎಲೀಶಾನ್ ತಾಕಾ ಸಾಂಗುನ್ ಧಾಡ್ಲೆಂ: "ವಚ್ ಆನಿ ಜೊರ್ದಾನಾಂತ್ ಸಾತ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ನ್ಹಾ ಆನಿ ತುಂ ನಿತಳ್ ಜಾತಲೊಯ್". ಪೂಣ್ ನಾಮಾನಾಕ್ ರಾಗ್ ಆಯ್ಲೊ ಆನಿ ತೊ ಥಂಯ್ಸೊ ಗೆಲೊ. "ತೊ ಮ್ಹಾಕಾ ಮೆಳುಂಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್‍ತಲೊ, ಹಾಂಗಾ ಉಬೊ ರಾವುನ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೆವಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಉಲೊ ಮಾರ್‍ತಲೊ, ಪಿಡಾ ಲಾಗ್ಗಲ್ಯೆ ಸುವಾತೆರ್ ಆಪ್ಲೊ ಹಾತ್ ಭೊಂವ್ಡಾಯ್ತಲೊ ಆನಿ ಅಶೆಂ ಕೋಡ್ ಬರೆಂ ಕರ್‍ತಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಹಾಂವೆಂ ಚಿಂತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಚ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಂ ಪ್ರಾಸ್ ದಮಾಸ್ಕಾಚ್ಯೊ ನ್ಹಂಯೊ, ಅಬಾನಾ ಆನಿ ಫಾ ರ್‍ಫರ್‌ಚಡ್ ಬರ್‍ಯೊ ನ್ಹಂಯೊ? ತಾಂತುಂ ನ್ಹಾವ್ನ್ ಹಾಂವೆಂ ನಿತಳ್ ಜಾವ್ಯೆತೆಂ ನ್ಹಯ್?" ಅಶೆಂ ರಾಗಾನ್ ಭರುನ್ ತೊ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್‍ಲೊ.

ಪೂಣ್ ತಾಚೆ ಸೆವಕ್ ತಾಚ್ಯೆಶಿಂ ಆಯ್ಲೆ ಆನಿ ತಾಣಿಂ ತಾಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ

ಬಲೊವ್ನ್ ಮ್ಹಳೆಂ: “ಬಾಪಾ ಪ್ರವಾದ್ಯಾನ್ ತುಕಾ ಹಾಚ್ಯೆ ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ಕಷ್ಟಾಂಚೆಂ
ಎಂಯ್ ಕರುಂಕ್ ಸಾಂಗ್ಲಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ತುಂ ತೆಂ ಕರಿನಾಸ್ತಾಂ ರಾವ್ತೊಯ್?
ರ್ ಆತಾಂ ತಾಣೆಂ ತುಕಾ, ‘ನ್ಹಾ ಆನಿ ತುಂ ನಿತಳ್ ಜಾತಲೊಯ್’ ಮ್ಹಣ್
ಾಂಗ್ಲಾಂ ದೆಕುನ್ ತುವೆಂ ತೆಂ ಅವಶ್ಯ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್.” ಹೆಂ ಆಯ್ಕುನ್
ೊ ಜೊರ್ದಾನಾಂತ್ ದೆಂವ್ಲೊ ಆನಿ ದೆವಾಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಎಲೀಶಾನ್ ಸಾಂಗ್ಲೆ
ರ್ಮಾಣೆಂ ಸಾತ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ನ್ಹಂಯ್ತ್ ಬುಡ್ಲೊ. ತಾಚೆಂ ಆಂಗ್ ಎಕಾ ಲ್ಹಾನ್
ುರ್ಗ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆಂಗಾ ಪರಿಂ ಜಾಲೆಂ ಆನಿ ತೊ ನಿತಳ್ ಜಾಲೊ (ರಾಯಾಂಚೆಂ
ುಸ್ರೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ 5:8–14).

ವೊ ಸೊಲ್ಲೊ:

ತ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಸ್ನಾನ್‌ದಾತಾರ್ ಜುವಾಂವ್ ಜುದೆಯಾಚ್ಯಾ ಅರಣ್ಯಾಂತ್ ದಿಷ್ಟಿ
ಡ್ಲೊ ಆನಿ ಅಶೆಂ ಪ್ರಸಂಗ್ ಕರಿಲಾಗ್ಲೊ: “ತುಮ್ಚಿ ಪಾತ್ಕಿ ಜಿಣಿ ಬದಲಾ, ಕಿತ್ಯಾಕ್
ರ್ಗಿಂಚೆಂ ರಾಜ್ಯ್ ಲಾಗಿಂ ಪಾವ್ಲಾಂ.” ಇಸಾಯಿಯಾ ಪ್ರವಾದ್ಯಾನ್ ತಾಚ್ಯೆಚ್
ಶಿಂ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಂ: “ಅರಣ್ಯಾಂತ್ ಏಕ್ ತಾಳೊ ಬೊಬ್ ಮಾರ್ತಾ: ಸೊಮ್ಯಾಕ್
ಕ್ ವಾಟ್ ತಯಾರ್ ಕರಾ; ತಾಚ್ಯಾ ಪಯ್ಣಾಕ್ ರಸ್ತೊ ನೀಟ್ ಕರಾ.”

ಜುವಾಂವ್ ಕರ್‍ಯಾ ಲ್ಹಂವೆಚೆಂ ವಸ್ತುರ್ ನ್ಹೆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ತಾಣೆಂ ಪೆಂಕ್ಟಾಕ್
ಾಮ್ಡ್ಯಾಚೊ ಪಾಟೊ ಬಾಂದ್‌ಲ್ಲೊ; ದೆಂಪೆ ಆನಿ ರಾನ್ ಮ್ಹೊಂವ್ ತಾಚೆಂ
ಾಣ್. ತವಳ್ ಜೆರುಜಲೆಮ್ ಶೆರಾಂತ್ಲೊ, ಜುದೇಯಾಚ್ಯಾ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಪ್ರಾಂತಾಂತ್ಲೊ
ನಿ ಜೊರ್ದಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ ಬಗ್ಲೆಚ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಬಯ್ಲಾಂತ್ಲೊ ಲೋಕ್ ತಾಚ್ಯೆ ಸರ್ಶಿಂ
ೆತಾಲೊ ಆನಿ ಆಪ್ಲಿಂ ಪಾತ್ಕಾಂ ಉಚಾರ್‍ನ್ ಜೊರ್ದಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ತ್ ತಾಚ್ಯಾ
ಾತಾಂತ್ಲೆಂ ಸ್ನಾನ್ ಘೆತಾಲೊ.

ತವಳ್ ಜೆಜು ಜುವಾಂವ್ ಲಾಗ್ಚೆಂ ಸ್ನಾನ್ ಘೆಂವ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಗಾಲಿಲೆಯಾ
ಾವ್ನ್ ಜೊರ್ದಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ ತಡಿಕ್ ಆಯ್ಲೊ. ಪೂಣ್ ಜುವಾಂವ್ನ್ ತಾಕಾ
ಡಾಂವ್ಕ್ ಪಳೆಲೆಂ ಆನಿ ತಾಣೆಂ ಮ್ಹಳೆಂ: “ಹಾಂವೆಂ ತುಜ್ಯೆ ಲಾಗ್ಚೆಂ ಸ್ನಾನ್ ಘೆಜೆ
ಸ್ತಾಂ ತುಂ ಮ್ಹಜ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಯೆತಾಯ್?” ಪೂಣ್ ಜೆಜುನ್ ತಾಕಾ ಜಾಪ್ ದಿಲಿ:
ಆತಾಂ ಸದ್ಯಾಕ್ ಹೆಂ ತಶೆಂಚ್ ಆಸುಂ; ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ದೇವ್ ಖುಶಿ
ರ್ತಾ ತೆಂ ಸಕ್ಕಡ್ ಆಮಿ ಜಾರಿ ಕರುಂಕ್ ಫಾವೊ”. ತಿತ್ಲ್ಯಾರ್ ಜುವಾಂವ್ ಕಬೂಲ್
ಾಲೊ.

ಜೆಜು ಸ್ನಾನ್ ಘೆವ್ನ್ ಉದ್ಕಾಂತ್ಲೊ ವಯ್ರ್ ಯೆತಚ್ ಆಕಾಸ್ ಉಗ್ತೊ ಜಾಲೊ
ನಿ ದೆವಾಚೊ ಪವಿತ್ರ್ ಆತ್ಮೊ ಎಕಾ ಪಾರ್ವ್ಯಾ ಬರಿಂ ಯೆವ್ನ್ ಆಪ್ಣಾಚೆರ್
ಾವ್ಲಲೊ ತಾಣೆಂ ದೆಖ್ಲೊ. ಆನಿ ತೆದ್ನಾಂ ಆಕಾಸಾ ಥಾವ್ನ್ ಏಕ್ ತಾಳೊ ಹ್ಯೆ
ರಿಂ ಆಯ್ಕಲೊ: “ಹೊ ಮ್ಹಜೊ ಪೂತ್, ಮ್ಹಾಕಾ ಚಡ್ ಮೊಗಾಚೊ, ತೊ
್ಹಾಕಾ ಮಾನ್ವಲಾ” (ಮಾತೆವ್ 3:1–5–6;13–17).

22. ನಿತಳ್ ಆನಿ ಪ್ರಾಚಿತಾಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಚೆ ಸೂಫಿ ಸಂತ್

ಸೂಫಿ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ಧರ್ಮ್

ಸೂಫಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಚಿ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಭಕ್ತಿಕಾಂಚೊ ಏಕ್ ವಿಶಿಷ್ ಧರ್ಮ್. ಸೂಫಿ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಸಬ್ದ್ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಚೊ. 'ಸಫ್' ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಪರಿಶುದ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಅರ್ಥ್ ದಿತಾ. ಥೊಡೆ ವಿದ್ವಾನ್ ಸೊಫಿಯಾ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಗ್ರೀಕ್ ಸಬ್ದಾ ಥಾವ ಸೂಫಿ ನಾಂವ್ ಆಯ್ಲಾಂ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಸೂಫಿ ಧರ್ಮಾಕ್ ಕುರಾನ ಆನಿ ಷರೀಯಾತ್ ಮೂಳ್ ಆಧಾರ್ ತರ್‌ಯಿ 'ಜರುತುಷ್ಟ್ರ', 'ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್', 'ಬೌದ್ಧ ಆನಿ 'ಹಿಂದು' ಧರ್ಮಾಂತ್ಲಿ ಸಬಾರ್ ಬರಿ ಶಿಕೊವ್ಣ್ ಆನಿ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ತತ್ವಾಂ ಹ ಸೂಫಿ ಧರ್ಮಾನ್ ಆಪ್ಲಿಂ ಕರುನ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾಂತ್.

ಸೂಫಿ ಧರ್ಮ್ ಪಯ್ಲೊ ಅರೇಬಿಯಾಂತ್ ಸುರ್ವಾತ್ ಜಾವ್ನ್ ಉಪ್ರಾಂತ ಇರಾಕ್, ಇರಾನಾಂತ್ ಬಳ್ವಂತ್ ಜಾವ್ನ್ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾ ಸಂಗಿಂ ಭಾರತಾಕ ಆಯ್ಲೊ. ಪಯ್ಲೊ ಹೊ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಆಸ್ಲಲೊ ತೊ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಉತ್ತರ ಪೂರ್ವ್ ಆನಿ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಭಾರತಾಂತ್ ವಿಸ್ತಾರುನ್ ಬಹಮನಿ ಸುಲ್ತಾನಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ದಕ್ಷಿಣ್ ಪ್ರದೇಶಾಕ್ ಪಾಂಯ್ ತೆಂಕುನ್ ವಾಡ್ಲೊ. ಪ್ರಥಮ್ ಜಾವ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಸೂಫಿ ಧರ್ಮಾಚಿ ಶಿಕೊವ್ಣ್ ಪ್ರಚಾರ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತ್ ಸಂತ್ ಅಲ ಹುಜಿವಿಕ್ ಫಾವೊ ಜಾತಾ. ತಾಚ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಲಾಹೊರಾಂತ್ ಸೂಫಿ ಧರ್ಮ್ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ಜಾಲೊ.

ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಂನಿ ಪುಜಾ, ಬಲಿ ಅರ್ಪಣ್, ಧಾರ್ಮಿಕ್ ನಿಯಮಾಂ, ರೆಗ್ರೊ ಆಸುನ್ ಹಾಚೊ ಅಂತಿಮ್ ಉದ್ದೇಶ್ ದೆವಾ ಲಾಗಿಂ ಎಕ್ವಟ್ಚೊ ದೆಕುನ್ 'ಸೂಫಿ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲಾವ್ಡಾರಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪೆಲ್ಯಾ ಸಂಗಿಂ ಮೊಗಾ ಮಯ್ಪಾಸಾನ್ ಚಲುನ್, ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನಾಚ್ಯೆ ವಾಟೆನ್ ಚಮ್ಕುಂಚ್ಯಾ ಮನ್ಶಾಪಣಾಕ್ ಮಹತ್ವ ದಿವ್ನ್ ಹ್ಯೆ ವಿಶಿಂ ಕುರಾನ್ ಆನಿ ಷರೀಯತ್ ಹಾಂಚ್ಯಾ ರೆಗ್ರೊ ನಿಯಮಾಂಕ ಚಡ್ ಗುಮಾನ್ ದಿಲೆಂ ನಾ. ಹ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಸೂಫಿ ಸಂತ್ ಹಾಣಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆಚ ಸುಮಾರ್ 14 'ಸಿಲ್-ಸಿಲಾಹ್' (ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಪಂಗಡ್) ರಚನ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್ ಹಾಂತ್ಲೆ ದೋನ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಪಂಗಡ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, 'ಬಿ-ಷಾರ' ಆನಿ ಷರೀಯತಾಕ್ ಚಡ್ ಗುಮಾನ್ ದಿನಾತ್ಲ್ಲೊ 'ಬೆ-ಷಾರ' ಪಂಗಡ್. ಅಸಲ 'ಸಿಲ್‌ಸಿಲಾಹ್' ಪ್ರಮುಕ್ ಸೂಫಿ ಸಂತಚ್ಯಾ ಮುಕೆಲ್‌ಪಣಾ ಖಾಲ್ ಎಕ್ವಟುನ್ 'ಖಾನ್‌ಕಾಹ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ನಾಂವಾಚ್ಯಾ ಮಠಾಂನಿ ವಾ ಮಾಟ್ಯಾ ತಸಲ್ಯಾ ಕುಡಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಶಿಸಾಂ ಸವೆಂ ಕಂತಾರಾಂ ಗಾವ್ನ್ ದೆವಾಚ್ಯಾ ಧ್ಯಾನಾಂತ್ ಆನಿ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾಂತ್ ಕೆದ್ನಾಂಯ್ ಬುಡುನ್ ಆಸ್ತಾಲೆ.

ಸೂಫಿ ಸಂತ್ ವಾ ಗುರು (ಫೀರ್) ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಶಿಸಾಂ (ಮುರಾದ್) ಮಧ್ಲೊ ನಟಾಯೆಚೊ ಸಂಬಂಧ್‌ಚ್ ಸೂಫಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಚೊ ಪ್ರಮುಕ್ ಭಾಗ್. ಸೂಫಿ ರ್ಮಾರ್ಚ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಚಿ ಶಿಕೊವ್ಣ್ ಭಾರತಾಂತ್ ತುರ್ಕಾಂಚ್ಯೆ ಆಡಳ್ತ್ಯೆ ಅವ್ದೆಚ್ಯೆ ಆದಿಂಚ್ ಪಾಂಯ್ ತೆಂಕ್ಲಲಿ ತರ್‌ಯಿ ತುರ್ಕಾಂ ಆನಿ ಮೊಗಲ್ ರಾಯಾಂಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆ ಕಾಳಾರ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಹಿ ಚಡ್ ಪ್ರಚಾರ್ ಜಾಲಿ.

'ಚಿಸ್ತಿ ಸಿಲ್‌ಸಿಲಾಹ್' ಭಾರತಾಂತ್ ಭಾರಿಚ್ ನಾಂವಾಡ್ಡಿಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸೂಫಿ ಪಂಗ್ಡಾಚೊ ಏಕ್ ಶಾಖೊ. ಹಾಂತುಂ ಚಡ್ ಪಾಟ್ಲಾವಿ ಆಸಾತ್. ಹ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಚೊ ಸ್ಥಾಪಕ್ ಶೇಖ್ ಮೊಯಿನುದ್ದೀನ್ ಚಿಸ್ತಿ (ಮರಣ್ 1236) ಹಾಣೆಂ ಅಜ್ಮೀರ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಕೇಂದ್ರ್ ಕರ್ನ್ ಘೆವ್ನ್ ಆಪ್ಲೆ ವಿಚಾರ್ ಪ್ರಚಾರ್ ಕೆಲೆ. 12 ಆನಿ 13ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಜಿಯೆಲ್ಲ್ಯಾ ಶೇಖ್ ಕುತುಬುದ್ದೀನ್ ಭಕ್ತ್ಯಾರ್ ಕಕೀ ಹಾಣೆಂ ಡೆಲ್ಲಿ ಆಪ್ಲೆಂ ಕೇಂದ್ರ್ ಕರುನ್ ಸೂಫಿ ಶಿಕೊವ್ಣ್ ಪ್ರಚಾರ್ ಕೆಲಿ. ಹಾಚ್ಯಾ ಉಗ್ಡಾಸಾ ಖಾತಿರ್ ಡೆಲ್ಲಿಂತ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತ್ 'ಕುತುಬ್‌ಮಿನಾರ್' ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕೆಲಾಂ.

ಡೆಲ್ಲಿಚೊ ಹಜರತ್ ಕ್ವಾಜ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಔಲಿಯಾ (ತೆರಾ, ಚೊವ್ದಾವೆಂ ಶತಮಾನ್), ನಾಸಿರುದ್ದೀನ್ ಚಿರಾಗ್, ಫತೇಪುರ್ ಸಿಕ್ರಿಚೊ ಸಲೀಮ್ ಚಿಸ್ತಿ 16ವೊ ಶತಮಾನ್) ಬಂದೇ ನವಾಜ್ (ಗುಲ್ಬರ್ಗ) ಹೆ ಸರ್ವ್ ಸೂಫಿ ಪಂಗ್ಡಾಚ್ಯೆ ಶಿಕೊವ್ಣೆಚೆ ಪ್ರಮುಕ್ ಮುಕೆಲಿ. ಸೂಫಿ ಗುರು (ಫೀರ್) ರಾಜಸ್ತಾನ್, ಉತ್ತರ್ ಪ್ರದೇಶ್, ಪಂಜಾಬ್, ಬಿಹಾರ್, ಬಂಗಾಲ್, ಒರಿಸ್ಸಾ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣಾಂತ್ ಆಪ್ಲೆ 'ಖಾನ್‌ಕಾಹ್' (ಮಠ್ ವಾ ಮಾಟಿಂ) ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕರುನ್ ದುಡ್ವಾ-ಆಸ್ತಿಕ್ ಸಲೊಚ್ ಮಹತ್ವ್ ದಿನಾಸ್ತಾಂ ಸಾದೆಂ ಜಿವಿತ್ ಜಿಯೆವ್ನ್, ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ್‌ಪಣಾಚೆ ವಿಚಾರ್ ಪ್ರಚಾರ್ ಕರುನ್, ವಿವಿಂಗಡ್ ಧರ್ಮಾಂ ಮಧೆಂ ಶಾಲ್ ಮನೊಭಾವ್ ವಾಡೊವ್ನ್ ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನ್ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕರುಂಕ್ ಕ್ಲೆ. ಈಶ್ವರ್ ಆನಿ ಅಲ್ಲಾ ದೊಗ್‌ಯಿ ಏಕ್ಲೊಚ್ ಮ್ಹುಣುನ್ ತಾಣಿಂ ಲೊಕಾಕ್ ಕಯ್ಲೆಂ.

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಬಹಮನಿ ಸುಲ್ತಾನ್ ಆನಿ ಬಿಜಾಪುರಾಚ್ಯಾ ಆದಿಲ್‌ಶಾಹಿ ಳಾರ್ ಸೂಫಿ ಶಿಕೊವ್ಣ್ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ಜಾಲಿ. ಹಾಂಚ್ಯಾ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಶೆರಾಂ ಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬೀದರ್ ಆನಿ ಬಿಜಾಪುರ್ ಸೂಫಿ ಧರ್ಮಾಚಿಂ ಕೆಂದ್ರಾಂ ಾಲಿಂ. ಡೆಲ್ಲಿಚ್ಯಾ ಸುಲ್ತಾನಾಂಚಿ ರಾಜ್ವಟ್ಕಿ ಸೊಂಪೊನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್, ಬಾರ್ ಸೂಫಿ ಗುರು ಕರ್ನಾಟಕಾಕ್ ಆಯ್ಲೆ. ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ ಪ್ರಮುಕ್ ಸೂಫಿ ಂತ್, ಖ್ವಾಜಾ ಬಂದೇ ನವಾಜ್, (ಗುಲ್ಬರ್ಗ) ಹಜರತ್ ಸಯ್ಯದ್ ಕೊತ್ವಾಲ್ ಷಾ, ಬೆಳ್ಗಾಂವ್) ಹಜರತ್ ಸೈಯದ್ ಮುರ್ತಾಜ್ ಖಾದಿರಿ, (ಬಿಜಾಪುರ್) ಹಜರತ್ ರ್ದನುದ್ದೀನ್ ಷಾ, (ಬಾಬಾ ಬುಡನ್‌ಗಿರಿ-ಚಿಕ್‌ಮಂಗ್ಳುರ್) ಹಜರತ್‌ವಾಲಿ ಲ್ಲಾಖಾದಿರಿ, (ಧಾರ್‌ವಾಡ್) ಹಾಂಚ್ಯೆ ಥಾವ್ನ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಸೂಫಿ ಪಂಗ್ಡಾಚಿ

ಶಿಕೊವ್ಣ್ ಬರಿಚ್ ಪ್ರಚಾರ್ ಜಾಲಿ. ಆತಾಂಯ್ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಆನಿ ಬಾಬಾ ಬುಡನ್‌ಗಿರಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಪ್ರಸಿದ್ದ್ ಸೂಫಿ ಕೇಂದ್ರ್!

ಸೂಫಿ ಸಂತಾಂಚ್ಯೆ ಶಿಕೊವ್ಣೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಮುಸ್ಲಿಮಾಂ ಮಧೆಂ ಹೆರ್ ಧರ್ಮಾಂ ಥಂಯ್ ಸೊಸ್ಣಿಕಾಯ್ ವಾಡುಂಕ್ ವಾಟ್ ಉಗ್ತಿ ಜಾಲಿ. ದೆವಾ ಲಾಗ್ಲೊ ಸಂಬಂಧ್, ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸೊಡ್‌ದೊಡ್ ವಾಡ್ಲಿ ಆನಿ ಹಿಂದು ಮುಸ್ಲಿಮಾಂ ಮಧೆಂ ಭಾವ್‌ಬಾಂದವ್ಪಣ್ ಚಡುನ್ ಆಯ್ಲೆಂ. ಹಾಚೊ ಪರಿಣಾಮ್ ಆತಾಂಯ್ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಂತ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಸೂಫಿ ಧರ್ಮಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಭಾರತಾಂತ್ ದರ್ಗಾ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ನವಿಚ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರುಪಿತ್ ಜಾಲಿ. (ಸೂಫಿ ಸಂತಂಚ್ಯೆ ಸಮಾಧಿಕ್ ದರ್ಗಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್). ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ವಾರ್ಷಿಕ್ ಉರುಸ್-ಜಾತ್ರೊ ಚಲುನ್, ಹಿಂದು-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಭಾಭಾವಾಂ ಪರಿಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಅಸಲ್ಯೊ ದರ್ಗಾ-ಸಮಾಧಿ ಉತ್ತರ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಅಜ್ಮಿರಾಂತ್, ಮುಂಬಯ್ಚ್ಯಾ ವರ್ಲಿಂತ್, ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಉಳ್ಳಾಲಾಂತ್, ಚಿಕ್‌ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಬಾಬಾ ಬುಡನ್‌ಗಿರಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಬಾರ್ ಗಾಂವಾಂನಿ ಆಸಾತ್.

ಸೂಫಿ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ ಸಂತಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್, ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಷೇರ್ ಷಾ, ಅಕ್ಬರ್, ದಾರಾಷುಕೊ, ಇಬ್ರಾಹಿಮ್ 2, ಮುಸ್ಲಿಮ್ ರಾಯಾಂಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ವಯ್ರ್ ಪಡ್ಲಲ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ತಾಣಿಂ ಮತಾಂಧೈಪಣ್ ಸಾಂಡುನ್ ಹೆರ್ ಧರ್ಮಾಂ ಲಾಗಿಂ ಬರೊ ಸಂಬಂಧ್ ರಚುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಲೆಂ. ಹ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಭಾರತೀಯ್ ಸಂಯುಕ್ತ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆರ್ (ಇಂಡಿಯನ್ ಕಾಂಪೊಸಿಟ್ ಕಲ್ಚರ್) ಸೂಫಿ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ ತತ್ವಾಂಚೊ ಬರೊಚ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಪಡುನ್ ದಖನಿ ಉರ್ದು ಭಾಸ್ ವಿಕಾಸ್ ಜಾಲಿ. ಸ್ಥಳೀಯ್ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರವಚನಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ ಭಾರತೀಯ್ ಭಾಸೊ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾಲ್ಯೊ. ಸಂಗೀತ್ ಕ್ಷೆತ್ರಾಂತ್ ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರು, 2ವೊ ಇಬ್ರಾಹಿಮ್ (ಕಿತಾಬೇನವರಸ್), ಬಂದೇ ನವಾಜ್, ಸಂತಶಿಶುನಾಳ ಷರಿಪ ಹಾಣಿಂ ಸರ್ವಾಂನಿ ಸಬಾರ್ ಭಕ್ತಿ ಗಿತಾಂ, ಕೀರ್ತನಾಂ, ಶಾಹಿರಿ, (ಉರ್ದು ಕವನಾಂ) ಘಜಲ್ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಆನಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಸಾಂನಿ ರಚ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಬಿಜಾಪುರ್ ಲಾಗ್ಶಿಲೊ ನವರಸಪುರ ಗಾಂವ್ ಪ್ರಸಿದ್ದ್ ಸಂಗೀತ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಆಸ್ಲೆಂ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಚೊ ಸೈಯದ್ ಮೊಹಮದ್ ಹುಸೇನ್ ಬಂದೇ ನವಾಜ್ ಸೂಫಿ ಸಂತಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತ್. ಹಾಕಾ ದಖನಿ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ಬಾಪುಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲಾಂ!

23. ರಾಯಾಂಚ್ಯೆ ಸಮಾಧಿ ವಯ್ಲಿಂ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ ಸ್ಮರಣ್ ಬಾಂದ್ಪಾಂ!

ಆದ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಬಾಂದ್ಪಾಂ ತಜ್ಞಾಂನಿ, ಫಾತರ್ ಆನಿ ಮಾತಿಯೆ ಇಟೆ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ನ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ, ಪಯ್ಸ್ ಥಾವ್ನ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯೆ ದಿಷ್ಟಿಕ್ ವ್ಹಡ್ ಏಕ್ ರೆಂವೆಚ್ಯೆ ರಾಶಿ ಪರಿಂ ದಿಸ್ಚ್ಯಾ ಉಬಾರಾಯೆಚ್ಯಾ, ವಿಜ್ಮಿತ್ಕಾಯೆಚ್ಯಾ, ತ್ರಿಕೋನ್ ಆಕೃತಿಚ್ಯಾ ಮಜ್ಬೂತ್ ಬಾಂದ್ಪಾಂಕ್ ಪಿರಮಿಡ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲಾಂ. ಇಜಿಪ್ತ್ ಭಾಷೆಂತ್ ಪಿರಮಿಡಾಕ್ 'ಮೆರ್' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಂತ್ ಸಬಾರ್ ಪಿರಮಿಡಾಂಕ್ 'ಪಿರಿಮಿಡಿಸ್' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.

ಅಸಲಿಂ ಬಾಂದ್ಪಾಂ ಮೆಸೆಪೊಟೊಮಿಯಾ, ಸುಡಾನ್, ಗ್ರೀಸ್, ಚೀನಾ ತಸಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ದೇಶಾಂನಿ ಆಸ್ಲಲಿಂ ತರ್‌ಯಿ, ಇಜಿಪ್ತಾಚೆ ಪಿರಮಿಡ್ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರಾಚೀನ್ ರಾಯಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ರಾಯಾಳ್ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ 'ಟೊಲಮಿ' ರಾಯಾಂಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಸುಮಾರ್ 2700 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಅವ್ದೆಂತ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಜಾತಾಲೆ ತರ್‌ಯಿ ಚೊವ್ತ್ಯಾ ರಾಯ್‌ಕುಳ್ಯೆಚ್ಯಾ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2700–2560 (140 ವರ್ಸಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್) ಪಿರಮಿಡಾಂಚ್ಯಾ ಬಾಂದ್ಪಾಂಚೊ ವಾವ್ರ್ ಉಂಚಾಯೆರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 5ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಜಿಯೆಲ್ಲ್ಯಾ ಗ್ರೀಕ್ ಇತಿಹಾಸ್‌ಕಾರ್ ಹಿರೋಡಾಟಸ್' ಹಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂನಿ ವಿವರ್ ದಿಲಾ.

ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಆಧುನಿಕ್ ಕಾಳಾರ್ ಪಿರಮಿಡ್ ವಿಶಿಂ ವಿಶೇಸ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕೆಲ್ಲಿ ವರ್ತೆ 1880–82 ಮಧೆಂ ಸಂಶೋಧನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ 'ಸರ್ ಫ್ಲಿಂಡರ್ಸ್ ಪೆಟ್ರಿಕ್' ಹಾಕಾ ಗೆತಾ. ಪಿರಮಿಡ್ ಉಬಾರ್ಚ್ಯಾ ತಂತ್ರಾಂ ಆನಿ ಉದ್ದೆಶಾಂ ವಿಶಿಂ ತಾಣೆಂ ಸಬಾರ್ ಗ್ತಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ 'ದಿ ಪಿರಮಿಡ್ಸ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಟೆಂಪಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಜಿಪ್ಟ್' ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಳಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಪಿರಮಿಡಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಶೋಧನಾಚೊ 'ಐ.ಇ.ಎಸ್. ಎಡ್ವರ್ಡಾಚೊ' ನೈಕ್ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಗ್ರಂಥ್ 'ದಿ ಪಿರಮಿಡ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಜಿಪ್ಟ್' (1947) ಸಂಸಾರ್‌ಭರ್ ಂವಾಡ್ಡಿಕ್!

ಸಬಾರ್ ಪಿರಮಿಡ್ ಆತಾಂ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ನಾಸ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್. ತಾಂಚ್ಯಾ ತರ್ ಪೂರ್ನ್ ದವರ್‌ಲ್ಲಲೆಂ ಭಾಂಗಾರ್, ವಜ್ರಾಂ, ರತ್ನಾಂ, ಲೂಟ್ ಕರ್ತಾಲೆ ಆನಿ ರಮಿಡಾಂಚ್ಯಾ ನಿರ್ಮಾಣಾಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಫಾತರ್ ಜಮೊ ಕರುನ್,

ಆಧುನಿಕ್ ಶೆರಾಂ ಉಬಾರ್ಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ವಾಪರ್ತಾಲೆ ದೆಕುನ್, ಇಜಿಪ್ತಾಚ್ಯಾ 'ತೀಬ್ಸ್' ಆನಿ 'ಕೈರೊ' ಶೆರಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಸುಮಾರ್ 800 ಕಿ.ಮೀ. ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಆಸ್ಲೇ ಶೆಂಭರಾಂನಿ ಪಿರಮಿಡ್ ಆತಾಂ ನಾಸ್ ಜಾವ್ನ್ ಹಾಂತ್ಲೆ ಫಕತ್ 80 ಪಿರಮಿಡ್ ಮಾತ್ರ್ ಉಬೆ ಉರ್ಲ್ಯಾತ್!

ಇಜಿಪ್ತಾಚ್ಯಾ ಕೈರೊ ಶೆರಾ ಲಾಗ್ಗಿಲ್ಯೆ ರೆಂವಾಳ್ ಸುವಾತೆರ್ ಲಾಗಿಂ-ಲಾಗಿಂ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಜಾಲ್ಲೆ, 'ಗೀಜಾ' ನಾಂವಾಚೆ ತೀನ್ ಪಿರಮಿಡ್ ಸುಮಾರ್ 4500 ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2720-2560)ವ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಮೆನ್‌ಕುರೆ, ಖಾಫ್ರೆ ಆನಿ ಕುಫು ನಾಂವಾಚ್ಯಾ ಫಾರಾವ್ಯಾ ರಾಯಾಂನಿ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕರಯ್ಲಲೆ ಆಸಾತ್. ಹೆ ಪಿರಮಿಡ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಾತ್ ಅದ್ಭುತಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಏಕ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವಾಡ್ಲ್ಯಾತ್!

ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ, 'ಕುಫು' ಪಿರಮಿಡಾಚ್ಯೆ ಬುನ್ಯಾದಿಚ್ಯೆ ಸುವಾತೆಚೆ ವಿಸ್ತಿರ್ಣಾಯ್ 13 ಎಕ್ರೆ ಆಸಾ. ಹೊ ಪಿರಮಿಡ್ 148 ಮೀಟರ್ ಉಬಾರ್ ಆಸಾ. ಎಜಿಪ್ತಾಚ್ಯಾ ಫಾರಾವ್ಯಾ ರಾಯಾಂ-ರಾಣ್ಯೆಂಚ್ಯೆ ಸಮಾಧಿಂಚೆರ್ ಉಬಾರ್ಲಲೆ ಹೆ ಪಿರಮಿಡ್ ಫಾರಾವ್ಯಾ ರಾಯಾಂಚ್ಯಾ ದರ್ಬಾರಾ ಆನಿ ಕಾರ್ಬಾರಾಂಚ್ಯೆ ಸಾಕ್ಷಿಂಚಿಂ ಸ್ಮಾರಕಾಂ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್ಲ್ಯಾತ್. 'ಕುಫು' ಪಿರಮಿಡ್ ಬಾಂದ್ಪಾಚ್ಯೆ ಭಿತರ್ಲ್ಯೆ ಕುಶಿನ್ ಹಳ್ದುವ್ಯಾ ರಂಗಾಚೆ ಸುನ್ಯಾಚೆ ಇಟೆ (lime stone) ಉಪಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್ ಆನಿ ಸುಗಂಧ್ ದ್ರವ್ಯಾಂನಿ ಮಾಖುನ್, ನಾರಾನ್ ರೆವ್ಡಾಯ್ಲಲಿ ರಾಯಾಚಿ ನಿರ್ಜಿವ್ ಕೂಡ್ (ಮಮ್ಮಿ) ದವರ್ಚ್ಯಾ ವಿಶಾಲ್ ಕುಡಾಕ್ ಸುಮಾರ್ 2.54 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಜಡಾಯೆಚ್ಯೊ 23 ಲಾಖ್ 'ಗ್ರಾನೈಟ್' ಫಾತ್ರಾ ಶಿಳಾ (stone slab) ವಾಪರ್ಲ್ಯಾತ್. ಹ್ಯೊ ಶಿಳಾ ನಾಜುಕಾಯೆನ್ ಮೆಳೊವ್ನ್ ಉಬಾರ್ಲಲ್ಯಾ ಪಿರಮಿಡ್ ನಿರ್ಮಾಣಾಚಿ ನಿಪುಣತಾ ಆನಿ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಚಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಆಧುನಿಕ್ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಉದ್ಯಮಾಕ್ ವ್ಹಡ್ ಏಕ್ ಸವಾಲ್. ಇತ್ಲೆ ವ್ಹಡ್ ಆನಿ ಜಡಾಯೆಚೆ ಲಾಕಾಂನಿ ಫಾತ್ರಾ ಶಿಳಾ (ಹಾಂತ್ಲೆ ಭೋವ್ ಥೊಡೆ 16.25 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಜಡಾಯೆಚೆ) ಪಿರಮಿಡ್ ಬಾಂದ್ಪಾ ಸುವಾತೆಕ್ ವ್ಹರುಂಕ್, ದೆಂವ್ಣಿ ಆಸ್ಚೆ ರಸ್ತೆ ಆಸಾ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ಗರ್ಜ್ ಪಡ್ಚಿಂ ಥೊಡಿಂ ಯಂತ್ರಾಂ ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ 10 ವರ್ಸಾಂ ಆನಿ ಏಕ್ ಲಾಖ್ ಕಾಮ್ಗಾರಾಂಕ್ ಹೆ 'ಕುಫು' ಪಿರಮಿಡ್ ಬಾಂದುನ್ ಪೂರ್ಣ್ ಕರುಂಕ್ ಪರತ್ 20 ವರ್ಸಾಂ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾಂತ್. 'ಪಿರಮಿಡಾಂ'ಚ್ಯಾ ನಿರ್ಮಾಣಾಂಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಗ್ರೀಕ್ ಇತಿಹಾಸ್‌ಕಾರ್ ಆನಿ ಸಂಶೋಧಕ್ 'ಹಿರೋಡಾಟಸಾ'ನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಹೊ ವಿವರಣ್ ದಿಲಾ!

24. ಎಕಾ ದೆವಾಕ್ ಪಾತ್ಯೆಂವ್ಚೆ ಚಾರ್ ಧರ್ಮ್!

ಜುದೆವ್, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, ಇಸ್ಲಾಮ್, ಸಿಖ್

ಎಕಾ ದೆವಾಕ್ ಮಾನ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಆನಿ ಎಕಾ ದೆವಾ ಥಂಯ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಆಸವರ್ಚ್ಯಾ ಭಾವಾಡ್ತ್ಯಾಂಕ್ 'ಏಕ್ ದೇವ್‌ವಾದಿ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಇಂಗ್ಲಿಷಾಂತ್ ಹಾಕಾ 'ಮೊನೊಥಿಯಿಸಮ್' (Monotheism) ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ. ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಂತ್ 'ಮೊನೊಸ್' (ಎಕ್ಲೊ) ಆನಿ 'ಥಿಯೊಸ್' (ದೇವ್) ಹ್ಯಾ ದೋನ್ ಸಬ್ದಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಹೆಂ 'ಮೊನೊಥಿಯಿಸಮ್' ಚಾಲಿಕ್ ಆಯ್ಲಾಂ.

ಬೈಬಲ್ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪನ್ಯ್ಲ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಮಾಂದ್ಚ್ಯಾ ಜುದೆವ್, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಂನಿ ಎಕಾ ದೆವಾಚೆರ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಆಸಾ. ಹೆ ಧರ್ಮ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್ ದೇವ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚೊ ರಚ್ನಾರ್ ಆನಿ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಚಿ ಜತನ್ ಘೆತಾ ಮ್ಹಣ್ ಪಾತ್ಯೆತಾತ್ ಆನಿ ತಾಕಾ ಆರಾಧನ್ ಕರ್ತಾತ್.

ಸಬಾರ್ ತತ್ವ್‌ಜ್ಞಾನಿಂಚ್ಯೆ ಪ್ರಕಾರ್ 'ಏಕ್ ದೇವ್‌ವಾದ್', 'ಬಹು ದೇವ್‌ವಾದಾ' ಥಾವ್ನ್ ಉದೆಲಾ. ಸಬಾರ್ ದೆವಾಂಚಿ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಭೊವ್ ಪುರಾತನ್ ಆನಿ ಪುರ್ವಿಲಿ ತರ್ ಎಕಾ ದೆವಾ ವಯ್ಲಿ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಆಧುನಿಕ್ ಚಿಂತ್ಪಾಚಿ ಆನಿ ಆರ್ವಿಲಿ. ಸುಮಾರ್ 3250 ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1250) ಜುದೆವ್ ಕುಳ್ಯೆಚ್ಯಾ ಪ್ರಥಮ್ ಪ್ರವಾದಿ ಮೊಯ್ಜೆಚ್ಯಾ ಮುಕೆಲ್‌ಪಣಾ ಖಾಲ್ ಎಜಿಪ್ತಾ ಥಾವ್ನ್ ಭಾಸಾಯ್ಲಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಕ್ ಪಯ್ಣ್ ಕರುನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಯ್ತಿಂ ಹಜಾರಾಂಚ್ಯಾಕ್‌ಯಿ ಅಧಿಕ್ ಇಸ್ರಾಯೆಲ್ ಲೋಕಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾ ಮತಿಂತ್ ಖುದ್ದ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ದೆವಾನ್ ಮೊಯ್ಜೆ ಮುಕಾಂತ್ರ್ 'ಏಕ್ ದೈವ್‌ವಾದಾ'ಚೆಂ ಬಿಂ ಒಂಪ್ಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಜುದೆವ್ ಧರ್ಮಾಂತ್ ಹೆರ್ ದೇವ್ ಆನಿ ವಿವಿಧ್ ಮುರ್ತಿಂಚಿ ಪುಜಾ ಆಡ್ವಾರ್ಲಿ!

ಬೈಬಲ್ ಪವಿತ್ರ್ ಗ್ರಂಥ್; ಸಿನಾಯ್ ಪರ್ವತಾಚೆರ್ ಸೊಲ್ಲೊ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ದಿಸಾ ಸಕಾಳಾಂತ್ಯಾಪಾರಾರ್ ಘಡ್ಗಡೊ ಆನಿ ಜಗ್ಲಾಣೆಂ ಜಾಲೆಂ; ಏಕ್ ದಾಟ್ ಕೂಪ್ ಪರ್ವತಾಚೆರ್ ಆಯ್ಲೆಂ ಆನಿ ಕೊಂಬಾಚೊ ವ್ಹಡ್ ಆವಾಜ್ ಆಯ್ಕಲೊ. ತಂಬಾಂತ್ಲೊ ಸರ್ವ್ ಲೋಕ್ ಭಿಯಾನ್ ಥರ್ಥರ್ಲೊ. ತೆದ್ನಾಂ ಮೊಯ್ಜೆನ್ ಲೋಕಾಕ್ ತಂಬಾಂತ್ಲೊ ಭಾಯ್ರ್ ಹಾಡ್ಲೊ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾಕ್ ಮೆಳುಂಕ್ ವ್ಹೆಲಿಂ. ತಿಂ ಪರ್ವತಾಚ್ಯಾ ಮುಳಾಂತ್ ಉಬಿಂ ರಾವ್ಲಿಂ. ಸಗ್ಳೊ ಸಿನಾಯ್ ಪರ್ವತ್ ಧುಂವರ್ತಾಲೊ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್ ತಾಚೆರ್ ಉಜ್ಯಾ ರುಪಾರ್ ದೆಂವ್ಲ್ಲೊ. ಧುಂವರ್ ಏಕ್ ಆಗ್ಟ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಧುಂವ್ರಾ ಪರಿಂ ವಯ್ರ್ ಸರ್ತಾಲೊ ಆನಿ ಸಗ್ಳೊ ಪರ್ವತ್ ಸಾರ್ಕೊಚ್ ಹಾಲ್ಲೊ.

ಕೊಂಬಾಚೊ ನಾದ್ ವ್ಹಡ್ ಜಾಯಿತ್ ಆಯ್ಲೊ: ಮೊಯ್ಝೆ ದೆವಾ ಕ ಉಲಯ್ತಾಲೊ ಆನಿ ದೇವ್ ಘಡ್ಗಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆವಾಜಾನ್ ತಾಕಾ ಜಾಪ್ ದಿತಾಲ (ನಿರ್ಗಮನ್ 19, 16–19).

ದೇವ್ ಉಲಯ್ಲೊ ಆನಿ ಮ್ಹಣಾಲೊ: “ಹಾಂವ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್, ತುಜೊ ದೇವ ತುಕಾ ಎಜಿಪ್ತಾಂತ್ಲೊ ಭಾಯ್ರ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ಲೊ ತೊ. ಮ್ಹಜ್ಯೆ ಶಿವಾಯ್ ದುಸ್ರೆ ದೇವ ತುಕಾ ಆಸ್ಚೆ ನ್ಹಯ್. ಮುರ್ತಿ ವಾ ಕಸಲ್ಯೆಚ್ ವಸ್ತುಚೆಂ ರುಪ್ಣೆಂ ಕರಿನಾಕಾ, ಜಾಂವ ತೆಂ ವಯ್ರ್ ಮಳ್ಬಾರ್ ವಾ ಸಕ್ಲಾ ಪೃಥ್ವೆರ್ ವಾ ಧರ್ಣಿ ಪೊಂದ್ಲ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಂತ್ ಆಸ್ಲ ವಸ್ತುಚೆಂ. ತುಂವೆಂ ತಾಂಕಾಂ ನಮಸ್ಕಾರ್ ಕರ್ಚೊ ನ್ಹಯ್ ವಾ ತಾಂಚಿ ಸ್ತುತಿ ಕ ನ್ಹಯ್; ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಹಾಂವ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್ ತುಜೊ ದೇವ್, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಂಕ ಸೊಶಿನಾತ್ಲಲೊ ದೇವ್. ಮ್ಹಜೊ ದ್ವೇಶ್ ಕರ್ತಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೆರ್ ತಾಂಚ ದುಸ್ರ್ಯೆ ಆನಿ ತಿಸ್ರ್ಯೆ ಪಿಳ್ಗೆ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಬಾಪಾಯ್ಚ್ಯಾ ಗುನ್ಯಾಂವಾಂಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಭೆಜ ಕರ್ತಲೊಂ. ಪೂಣ್ ಮ್ಹಜೊ ಮೋಗ್ ಕರ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಮ್ಹಜೆ ಉಪದೆಸ ಪಾಳ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಹಜಾರ್ ಪಿಳ್ಗ್ಯಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಮ್ಹಜೊ ವಿಶ್ವಾಶಿ ಮೋಗ ದಾಕಯ್ತಲೊಂ."

ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ತುಜ್ಯಾ ದೆವಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ವ್ಯರ್ಥ್ ಕಾಡಿನಾಕಾ; ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಆಪ್ಲೆ ನಾಂವ್ ವ್ಯರ್ಥ್ ಕಾಡ್ತಲ್ಯಾಕ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್ ದೇವ್ ಶಿಕ್ಷಾ ದಿನಾಸ್ತಾ ರಾಂವ್ಚೊ ನ (ನಿರ್ಗಮನ್ 20:1–7).

ಜುದೆವ್ ಧರ್ಮಾಂತ್, ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ಎಕ್ಲ್ಯಾ ದೆವಾಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಆರಾಧನ ಕರ್ತಾತ್! ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾಂತ್ ಎಕಾ ದೆವಾ ಥಂಯ್ ತೇಗ್ ಜಣ್ ಮ್ಹಣ ಪಾತ್ಯೆತಾತ್: ಬಾಪ್, ಪೂತ್ ಆನಿ ಪವಿತ್ರ್ ಆತ್ಮೊ. ತೆಗ್‌ಯಿ ಏಕ್‌ಚ್ ದೇವ ಮ್ಹಣುನ್ ಎಕಾಚ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ರಚ್ಣಾರಾ ದೆವಾಚೆರ್ ಹಾಂಚಿ ಪಾತ್ಯೆಣಿ. ದೆವಾಚೊ ಪೂತ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತ್, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾಚೊ ಸ್ಥಾಪಕ್! ಎಕಾ ದೆವಾಕ್ ಮಾನ ಆನಿ ಸನ್ಮಾನ್ ಕರ್ಚೊ ಸಿಖ್ ಧರ್ಮಾಚೊ ಮುಳಾವೊ ಉಪದೆಸ್. ರಚ್ಣಾರ ದೆವಾಕ್ ರೂಪ್ ನಾ. ತೊ ಅಗಣಿತ್ ಪದ್ವೆಚೊ ಎಕ್ಲೊಚ್ ದೇವ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಿಖ ಧರ್ಮಾಚೊ ಸ್ಥಾಪಕ್ ಗುರುನಾನಕಾನ್ ಶಿಕಯ್ಲಾಂ!

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಾಂತ್ ಕರೊಡಾಂನಿ ದೆವಾಂಚೆಂ ಅಸ್ತಿತ್ವ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ‘ಸಬಾರ್ ನಾಂವಾಂ, ದೇವ್ ಎಕ್ಲೊಚ್’ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ತಾಂಚಿ ಜೆರಾಲ್ ಸಾಂಗ್ಣಿ!

25. ಕುಡಿನ್ ಬಳ್ವಂತ್ ಆನಿ ಆಕರ್ಶಿಕ್ ಸೊಬಾಯೆಚೊ ರಾನ್ವಟಿ ವಾಗ್!

ಮನ್ಶಾತೆ ವಿಜ್ಞಾನ್

'ಪಂಥೇರಾ ಟೈಗ್ರಿಸ್' ಪಂಗ್ಡಾಚ್ಯಾ 'ಫೆಲಿಡೆ' ಕುಟ್ಮಾಚೊ ಸಾಂದೊ (Tiger) ವಾಗ್. ಹೊ ಮುಳಾನ್ 'ಕಾರ್ನಿವೊರಾ' ಪಂಗ್ಡಾಚಿ ಮಾಸ್ ಖಾವ್ಚಿ ಮೊನ್ಜಾತ್ ಆನಿ ಗರ್ಮಿ ಪ್ರದೇಶಾಚಿ ಜಿವಿ!

ಭೂಗೊಲಾಚ್ಯಾ ಯುರೇಷ್ಯಾ ಭಾಗಾಂತ್ ಪ್ರಥಮ್ ವಾಗಾ ಸಂತತ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾವ್ನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ದಕ್ಷಿಣಾಂತ್ ಹಾಚಿ ಸಂತತ್ ವಾಡ್ಲಲಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಉಲ್ಲೇಖ್ ಆಸಾತ್. ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡಾಚ್ಯಾ ವಿವಿಂಗಡ್ ಭೂ ಪರಿಸರಾಂತ್ ನಾನಾಂತ್ಯಾ ಪ್ರಭೆದಾಂಚ್ಯಾ (ಕುಟ್ಮಾಂಚ್ಯಾ) ವಾಗಾಂಕ್ ಆಸ್ರೊ ಲಾಬ್ಲಾ. ವಿಸಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಬಾಲಿ, ಕ್ಯಾಸ್ಪಿಯನ್, ಜಾವ, ಸೈಬೀರಿಯಾ, ಸುಮಾತ್ರ, ಚೀನ, ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಆನಿ ಬಂಗಾಲ ಜಾತಿಂಚೆ ವಾಗ್ ಜಿಯೆವ್ನ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯೆ ವಿಶಿಂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ದಾಖ್ಲೆ ಆಸಾತ್. ಬಾಲಿ, ಕ್ಯಾಸ್ಪಿಯನ್ ಆನಿ ಜಾವ ಜಾತಿಂಚೆ ವಾಗ್ ಆತಾಂ ನಾಸ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ಚೀನಾ ಆನಿ ಸೈಬೀರಿಯ ಕುಟ್ಮಾಂಚೆ ವಾಗ್ ವಿನಾಶ್ಯಾಚ್ಯೆ ವಾಟೆನ್ ಆಸಾತ್. ಸುಮಾತ್ರ, ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಆನಿ ಬಂಗಾಲ ಸಂತತಿಚೆ ವಾಗ್ ಆತಾಂ ರಾನಾಂತ್ ಜಿಯೆತಾತ್.

ಮನ್ಜಾತ್ ತಜ್ಞಾಂಚ್ಯೆ ವರ್ದೆ ಪರ್ಮಾಣೆಂ, 20ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯೆ ಸುರ್ವೆರ್, ಭಾರತ್ ದೇಶಾಂತ್ ಸುಮಾರ್ 40 ಹಜಾರಾಂಚ್ಯಾಕ್ಯಿ ಚಡ್ ವಾಗ್ ಆಸ್ಲಲೆ ದೆಕುನ್ ವಿದೇಶಿ ಭಾರತ್ ದೇಶಾಕ್ 'ದಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆಫ್ ದಿ ಟೈಗರ್ಸ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ನಾಂವಾನ್ ವಳ್ಕತಾಲೆ. ವಾಗಾಚ್ಯೆ ಕುಡಿಚೊ ಗಾತ್ರ್, ಆಂಗಾಚೊ ರಂಗ್ ಆನಿ ಕುಡಿ ವಯ್ಲ್ಯೊ ಕಾಳೆ ಆಡ್ ಗೀಟ್ ಜಾತಿ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ವಿವಿಂಗಡ್ ಆಸ್ತಾತ್. ಹೆಂ ವಿವಿಧ್‌ಪಣ್ ಸ್ಥಳಿಯ್ ವಾತಾವರಣಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಆಸ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಏಕ್ ವಿಶೇಷತಾ. ಭೂಖಂಡಾಚ್ಯಾ ಉತ್ತರಾಕ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ವಾಗಾಂಚ್ಯಾಕ್ಯಿ ದಕ್ಷಿಣ್ ಭಾಗಾಂತ್ ವಾಗ್ ಕುಡಿನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಆಸುನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಆಂಗಾಚೊ ರಂಗ್ ಆಕರ್ಶಿಕ್ ಆನಿ ಪರ್ಜಳಿತ್. ವಾಗಿಣೆಚ್ಯಾಕ್ಯಿ ವಾಗಾಚಿ ಕೂಡ್ ಥಾಟಿಮೊಟಿ. ವಾಗ್ ಉಬಾರಾಯೆನ್ 1 ಮೀ. ಆನಿ ಲಾಂಬಾಯೆನ್ 2.2 ಮೀ. ಆಸುನ್ ಸುಮಾರ್ 160 ಥಾವ್ನ್ 230 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಜಡ್ ಆಸ್ತಾ. ಭೊವ್ ಥೊಡೆ ವಾಗ್ 4 ಮೀ. ಲಾಂಬ್ ಆನಿ 300 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಪರ್ಯಾಂತ್ ಜಡ್ ಆಸ್ತಾತ್!

ವಾಗಿಣೆಚ್ಯೆ ಗರ್ಭಾವ್ದೆಚೊ ಕಾಳ್ 113 ದೀಸ್ ಆಸುನ್ ವರ್ಸಾಕ್ ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ವಾಗಾಂಚೆಂ ಸಂತಾನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾತಾ. ವಾಗಿಣ್ ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ 2–3 ಪಿಲಾಂಕ್ ಜಲ್ಮ್ ದಿತಾ. ಆಪ್ರೂಪ್ 5–6 ಪಿಲಾಂಯ್ ಜಲ್ಮೊಂಚಿಂ ಆಸ್ತಾತ್. ಜಲ್ಮಲ್ಲೆಂ ಹರೆಕ್ ವಾಗಾ ಪೀಲ್ 1 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಜಡ್ ಆಸುನ್ ಕುರ್ಡೆ ಜಾವ್ನ್ ನಿರಾಧಾರಿ ಆಸ್ತಾ. 8 ಹಫ್ತ್ಯಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹಿಂ ಪಿಲಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಆವಯ್ಚ್ಯೊ ಪಾಟ್ಲಾವ್ ಕರುನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಭಿತರ್ ವಚುಂಕ್ ಸಕ್ತಾತ್. ಆಪ್ಲಿಂ ಪಿಲಾಂ ವಾಡುನ್ ವ್ಹಡ್ ಜಾತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್

ಆವಯ್ ವಾಗಿಣ್ ವ್ಹಡ್ಯೆ ಜೊಗಾಸಣೆನ್ ತಾಂಚಿ ಜತನ್ ಘೆತಾ. ತ್ಯಾ ಪಿಲಾಂಕ್ ದೋನ್ ವರ್ಸಾಂಚಿ ಪ್ರಾಯ್ ಭರ್ತಾನಾ, ತಿಂಚ್ ಬೊಂಟ್ ಆಂಬುಡ್ನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಪೊಟ್ ಭರುಂಕ್ ಶಿಕ್ತಾತ್. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಿಂ ಸ್ವತಂತ್ರ್‌ಪಣಿಂ ಜಿಯೆತಾತ್. ದಾಟ್ ರಾನಾ ಭಿತರ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್‌ಪಣಿಂ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ವಾಗಾಂಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಚಿ ಅವ್ದಿ ಸುಮಾರ್ 11 ವರ್ಸಾಂ.

19 ಆನಿ 20ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯೆ ಸುರ್ವಾತೆರ್ ಭಾರತಾಂತ್ ವಾಗಾಚಿ ಶಿಕಾರಿ ಪ್ರತಿಶ್ಟಿತ್ ವ್ಹಡ್ಪಣಾಚಿ ಮ್ಹಣುನ್ ಲೆಕ್ತಾಲೆ. ಥೊಡ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ರಾಯಾಂಚಿ ಬಹಾದುರಿ ತಾಣಿಂ ಶಿಕಾರಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಾಗಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಖ್ಯಾ ವಯ್ರ್ ಲೇಕ್ ಘಾಲ್ತಾಲೆ. ಬ್ರಿಟಿಶಾಂನಿ ಭಾರತಾಂತ್ ವ್ಹಡಾ ಸಂಕ್ಯಾನ್ ವಾಗಾಂಚಿ ಶಿಕಾರಿ ಕೆಲ್ಲೆ ದಾಖ್ಲೆ ಆಸಾತ್. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ರಾನಾಂನಿ ವಾಗಾಂಚಿ ಸಂತತ್ ಉಣಿ ಜಾವ್ನ್ 1930 ದಶಕಾಂತ್ ವಾಗಾಂಚೊ ಸಂಕೊ 42 ಹಜಾರಾಂಕ್ ಪಾವ್ಲೊ ಆನಿ 1960–70 ಕಾಳಾರ್ ಫಕತ್ 268 ವಾಗ್ ಜಿವಂತ್ ಆಸ್ಲಲೆ ದೆಕುನ್ ಮನ್ಜಾತಿ – ಪರಿಸರ್ ಪ್ರೇಮಿಂನಿ ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾಂನಿ ಚಳ್ವಳ್ ಕರುನ್ ವತ್ತಾಯ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಭಾರತ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ 1972 ವರ್ಸಾ ವಾಗ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಮನ್ಜಾತ್ ಮ್ಹಣುನ್ ಜಾಹಿರ್ ಕರುನ್ ವಾಗಾಚಿ ಶಿಕಾರಿ ನಿಷೇಧ್ ಕೆಲಿ. ಉಪ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಭಾರತಾಂತ್ ವಾಗಾಂಚಿ ಸಂತತ್ ಚಡುನ್‌ಚ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ. 1972 ವರ್ಸಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೆಶಾಂತ್ ರಾನ್ವಟಿ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಕ್ ರಕ್ಷಣ್ ದಿಂವ್ಚೆ ಕಾಯ್ದೆ ಆನಿ ಯೋಜನಾಂ ಜಾರಿಯೆಕ್ ಹಾಡ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಹ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆಂ, ವಾಗಾಂಕ್ ಧರುನ್ ಸರ್ಕಸಾ ಖಾತಿರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ತರ್ಬೆತ್ ಕರ್ಚೆಂ, ತಾಂಕಾಂ ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರ್ಚೆಂ ಆಡ್ವಾರ್ಲಾಂ. ವಾಗಾಂಚ್ಯೆ ಸಂತತಿಚ್ಯೆ ಅಭಿವೃದ್ಧೆ ಖಾತಿರ್ ತಾಂಚೆಂ ಗಣನ್ ಕರ್ಚೆಂ (census) ಆನಿ ವಾಗಾಂಚ್ಯಾ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಆನಿ ಸಂಶೋಧನಾಕ್ ಅಧಿಕ್ ಮಹತ್ವ್ ದಿಲಾ.

ವಿಶ್ವ್ ರಾನ್ ಮನ್ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ ನಿಧಿಚ್ಯಾ ಸಹಕಾರಾನ್ 1973 ಎಪ್ರಿಲ್ 1ವೆರ್ ವಾಗಾ ಯೋಜನ್ (ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ಟೈಗರ್) ಸುರು ಕೆಲಾಂ. ಪ್ರಥಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಬಂಗಾಲಾಚ್ಯಾ 'ಬುಕ್ಸಾ' ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಕಡೆ ಹೆಂ ಯೋಜನ್ ಸುರು ಕರುನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಉತ್ತರ್ ಪ್ರದೆಶಾಚ್ಯಾ 'ಕಾರ್ಬೆಟ್', ಮಧ್ಯಪ್ರದೆಶಾಚ್ಯಾ 'ಕಾನಾ' ಆನಿ 'ಇಂದ್ರಾವತಿ', ಪಶ್ಚಿಮ್ ಬಂಗಾಲಾಚ್ಯಾ 'ಸುಂದರ ಬನ' ರಕ್ಷಿತ್ ರಾನಾಂನಿ, ರಾಜಸ್ಥಾನಾಚ್ಯಾ 'ಸಾರಿಸ್ಕ' ಆನಿ 'ರಣತಂಬೂರ್', ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ 'ಬಂಡಿಪುರ', 'ನಾಗರಹೊಳೆ', 'ಭದ್ರಾ', ಕೇರಳಾಚ್ಯಾ 'ಪೆರಿಯಾರ್', ಬಿಹಾರಾಚ್ಯಾ 'ಪಾಲಮ್', ಅರುಣಾಚಲಚ್ಯಾ 'ನಾಮದಫ', ಒರಿಸ್ಸಾಚ್ಯಾ 'ಸಿಮಿಲಿಪಾಲ್', ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚ್ಯಾ 'ಮೇಲ್‌ಘಾಟ್', ರಕ್ಷಣ್ ರಾನಾಂನಿ ಹಿಂ ವಾಗಾ ಯೋಜನಾಂ 'ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ಟೈಗರ್' ಕಾರ್ಯಾಗತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ, ಭಾರತಾಂತ್ ಆತಾಂ ವಾಗಾಂಚೊ ಸಂಕೊ ಚಡುನ್‌ಚ್ ಯೆತಾ. ಆತಾಂ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾರ್ ಆಸ್ಚೆ ವಾಗ್ 3890 ಆನಿ ಭಾರತಾಂತ್ ಸುಮಾರ್ 2264!

26. ವಿಸ್ತಾರ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಆನಿ ಧಾರಾಳ್ ತಾಲೆಂತಾಂಚೊ ಶ್ರೇಷ್ಟ್ ಚಿತ್ರ್‌ಕಾರ್!

ಲಿಯೊನಾರ್ಡೊ ದ ವಿಂಚಿ

ಇಟೆಲಿಚೊ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಕಲಾಕಾರ್, ಶಿಲ್ಪಿ, ವಾಸ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶಕ್, ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಜ್ಞಾನಾಚ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ಶಾಖ್ಯಾಂನಿ ಹೆಳುನ್ ಪರಿಣತಿ ಜೊಡ್ಲಲೊ, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಚೊ ಮಹಾ ಬುದ್ವಂತ್ 'ಲಿಯೊನಾರ್ಡೊ' 1452 ಎಪ್ರಿಲ್ 15ವೆರ್ ಇಟೆಲಿಂತ್ಲ್ಯಾ 'ವಿಂಚಿ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ಜಲ್ಮಲೊ. ಹಾಚೊ ಬಾಪುಯ್ 'ಪಿಯರೆ ದ ವಿಂಚಿ' ಫ್ಲೊರೆನ್ಸಾಂತ್ಲೊ ವಕೀಲ್ ಆನಿ ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ಹಾಚಿ ಆವಯ್. ಭುರ್ಗ್ಯಾಪಣಾರ್ ಹೊ ತಾಚ್ಯಾ ಜಲ್ಮಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ಆಸುನ್ 15 ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಆಪ್ಲೊ ಬಾಪುಯ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಫ್ಲೊರೆನ್ಸ್ ಶೆರಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ. ಹಾಂಗಾಸರ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತ್ ಶಿಲ್ಪಿ ಆನಿ ಚಿತ್ರ್‌ಕಾರ್ 'ವೆರುಚಿಯೊ'ಚೊ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜಾಲೊ. ಹಾಚೊ ಖಾಲ್ತೊ ಶಿಸ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಲಿಯೊನಾರ್ಡೊನ್ ಚಿತ್ರ್‌ಕಲಾ, ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ್, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಷಯಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮೆಸ್ತ್ರಿ ಥಾವ್ನ್ ಬರ್ಪೂರ್ ಶಿಕ್ಷಣ್ ಜೊಡ್ಲೆಂ. ಹೊ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆಸ್ತಾಂ ವೆರೊಚಿಯೊನ್ ರಚ್ಲಲ್ಯಾ 'ದಿ ಬ್ಯಾಪ್ಟಿಸಮ್ ಆಫ್ ಕ್ರೈಸ್ಟ್' (The Baptism of Christ) ಕಲಾಕೃತಿಯೆಂತ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಆಂಜ್‌ಭಡ್ವ್ಯಾಚೆಂ ಪಿಂತುರ್ ರಚುಂಕ್ ತಾಕಾ ಅವ್ಕಾಸ್ ಲಾಬ್ಲೊ. ಹೊ ತಾಚೊ ಆಂಜ್‌ಭಡ್ವೊ ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶಕಾಂಚ್ಯೆ ಹೊಗ್ಳಿಕೆಕ್ ಪಾತ್ರ್ ಜಾಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಲಿಯೊನಾರ್ಡೊ 1472 ವರ್ಸಾ ಫ್ಲೊರೆನ್ಸಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪೈಂಟರ್ಸ್ ಗಿಲ್ಡಾಚೊ (Florence painters guild) ಸಾಂದೊ ಜಾಲೊ. 1476 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಹಾಣೆಂ ವೆರುಚಿಯೊ ಸವೆಂ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲೊ ತರ್‌ಯಿ ಚಿತ್ರ್‌ಕಲೆಂತ್ ಆಪ್ಲೈಚ್ ಖಾಶೆಲೆಪಣಾಚಿ ಶೈಲಿ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ ತೊ ನಾಂವಾಡ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ತಾಣೆಂ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಕರಿನಾತ್ಲಲಿ, 'ಅಡೊರೇಷನ್ ಆಫ್ ಮಾಗಿ' (Adoration of the Magi) ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಕಲಾಕೃತಿ ತಾಚ್ಯಾ ಕಲಾಕಾರಾಚ್ಯೆ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಪ್ರವೃತ್ತೆಕ್ ಏಕ್ ಬಳ್ವಂತ್ ರುಜ್ವಾತ್ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್ಲ್ಯಾ!

1492 ವರ್ಸಾ ಲಿಯೊನಾರ್ಡೊ ಇಟೆಲಿಚ್ಯಾ ಮಿಲಾನಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ ಆನಿ 'ಲೊಡ್ವಿಕೊ' ರಾಯಾಚೊ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಕಲಾವಿದ್ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್ಲೊ. ಮಿಲಾನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ತಾಚ್ಯಾ ಸುರ್ವಾತೆಚ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ 'ದಿ ಮಡೋನ್ನ ಆಫ್ ದಿ ರೊಕ್ಸ್' (Madonna of the Rocks) ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಕಲಾಕೃತಿ ತಾಣೆಂ ರಚ್ಲಿ. ಹಿ ರಂಗಾಳ್ ಕೃತಿ ತಾಚ್ಯೆ ಸಮಗ್ರ್ ದೆಣ್ಯಾಂಚ್ಯೆ ಶೈಲಿಕ್ ದಾಖ್ಲೊ ಆನಿ ಸಾಕ್ಸ್ ಜಾಲ್ಯಾ. ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಶ್ರೇಷ್ಟ್ ರಂಗಾಳ್ ಕಲಾ ಕೃತಿಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಏಕ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಲೆಂ, 'The Last Supper' (ನಿಮಾಣೆಂ ಜೆವಣ್) ರಂಗಾಳ್ ಚಿತ್ರ್ ಹ್ಯಾಚ್ ಕಾಳಾರ್ ತಾಣೆಂ ರಚ್ಲಲೆಂ. ಸೊಮ್ಯಾ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಶಿಸಾಂಚಿಂ ಚಿಂತ್ನಾಂ ಆನಿ ಭೊಗ್ಣಾಂ ರಗ್ತಾ-ಮಾಸಾಚ್ಯೆ ಜಿವ್ಸಾಣೆನ್ ಉಂಚ್ಲ್ಯೆ ರಿತಿನ್ ಹಾಂತುಂ ತಾಣೆಂ ಪಿಂತ್ರಾಯ್ಲ್ಯಾಂತ್.

1499ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಫ್ರೆಂಚಾಂನಿ, ಇಟೆಲಿಚೆಂ 'ಮಿಲಾನ್' ಶೆರ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೆ ತೆದ್ನಾಂ ಲಿಯೊನಾರ್ಡೊ 'ಫ್ಲೊರೆನ್ಸಾಕ್' ಪಾಟಿಂ ಆಯ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಂತ್ ತಾಣೆಂ (1503–

06) ರಚ್ಲಲಿ 'ಲಾ ಗಿಯೊಕೊಂಡ' ಸ್ತ್ರಿಯೆಚಿ 'ಮೊನಾಲಿಸ' (Mona Lisa) ನಾಂವಾಚಿ, 'ಪೊರ್ಟ್ರೆಟ್' (Portrait) ಕಲಾ ತಸ್ವಿರೆಂಚ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಮಹೋನ್ನತ್ ಕಲಾಕೃತಿ ಮ್ಹಣ್ ಹೊಗ್ಳಿಕೆಕ್ ಫಾವೊ ಜಾಲ್ಯಾ. ಲಾ ಗಿಯೊಕೊಂಡ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಸೊಬಿತ್ ಸುಂದರ್ ತರ್ನಾಟಿ ಸ್ತ್ರೀ ಎಕಾ ಉದ್ಯಮಿಚಿ ಪತಿಣ್. ತಿಚೊ ಸ್ವಾದಿಕ್ ಆಮೊಲಿಕ್ ಹಾಸೊ ಹ್ಯೆ ಕೃತಿಯೆಚ್ಯಾ ಶ್ರೇಷ್ಟಪಣಾಂತ್ ಮಿಸ್ಳುನ್ ಜಿವಂತ್ ಉರ್ಲ್ಯಾ. ಹಿ ಕಲಾಕೃತಿ ಆತಾಂ, ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಶೆರಾಚ್ಯಾ 'ಲೊವ್ರ್' ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಾಂತ್ (Musium) ಪ್ರದರ್ಶನಾಕ್ ದವರ್ಲ್ಯಾ.

ವಿಂಚಿನ್ ಫ್ಲೊರೆನ್ಸಾಂತ್ 'ದಿ ವರ್ಜಿನ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಚೈಲ್ಡ್ ವಿತ್ ಸೆಂಯ್ಟ್ ಆನ್ನ್' (Virgin and Child with Saint Anne) ಕಲಾಕೃತಿ ರಚುಂಕ್ ಸುರು ಕೆಲ್ಲಿ, ಸಬಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಫ್ರಾನ್ಸಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಪೂರ್ಣ್ ಕೆಲಿ. 6 ವರ್ಸಾಂ ಫ್ರಾನ್ಸಾಚ್ಯಾ ಲೂಯಿ 15ವ್ಯಾ ರಾಯಾ ಲಾಗಿಂ ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪಿ ಆನಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಜಾವ್ನ್ ತೊ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ತಾನಾ ಭೂವಿಜ್ಞಾನ್, ಝಾಡಾಂ ವಿಜ್ಞಾನ್, ಉದ್ಕಾ ವಿಜ್ಞಾನ್ ಆನಿ ಯಂತ್ರ್ ವಿಜ್ಞಾನಾಂತ್ ಆಪ್ಲೊ ಸಂಶೋಧನ್ ವಾವ್ರ್ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನಾಚೆಂ ಗುಂಡಾಯೆಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರುನ್ ಹ್ಯಾ ವಿಷಯಾಚ್ಯಾ ವಿಕಾಸ್ ವಾದಾಚೊ ವಿದ್ವಾನ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ತಾಣೆಂ ಜೊಡ್ಲಾಂ. ಲೂಯಿ ರಾಯಾ ಲಾಗಿಂ 6 ವರ್ಸಾಂ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ವಾತಿಕಾನ್ ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಚ್ಯೆ ಬಾಸಿಲಿಕಾಚ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಬಾಂದ್ಪಾಚ್ಯಾ ಯೋಜನಾಚೆಂ ವಿನ್ಯಾಸ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಪಾಪಾ ಲಿಯೊ ಧಾವ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಬ್ರಮಂಟೆ, ರಾಫೆಲ್, ಮಾಯ್ಕಲ್ ಆಂಜೆಲೊ ಸವೆಂ ಹಾಣೆಂ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲಾ. ಲಿಯೊನಾರ್ಡೊ ದ ವಿಂಚಿಚ್ಯೆ ಅಪೂರ್ವ್ ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯೆಕ್ ಮೆಚ್ವಲ್ಲ್ಯಾ ಫ್ರಾನ್ಸಾಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ರಾಯಾಂನಿ ತಾಕಾ ಫ್ರಾನ್ಸಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಆಪೊವ್ಣೆಂ ದಿಲ್ಲೆಂ ಮಾಂದುನ್ ಫೆವ್ನ್ 1516 ವರ್ಸಾ ತೊ ಫ್ರಾನ್ಸಾಚ್ಯಾ 'ಆಂಬೊಯಿಸ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ವಚುನ್ ರಾವ್ಲೊ. ಹಾಂಗಾಸರ್ ತಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಜಿಣಿಯೆಚೆ ನಿಮಾಣೆ ದೀಸ್ ಸುಖಾನ್ ಸಾರ್ಲೆ ಆನಿ ತೊ ಆಪ್ಲ್ಯೆ 67 ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯೆರ್ 1519 ಮೇ 2ವೆರ್ ಅಂತರ್ಲೊ.

ಲಿಯೊನಾರ್ಡೊ ದ ವಿಂಚಿ ಬಹುಮುಖಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ್. ಹಾಣೆಂ ಸಬಾರ್ ಆಧುನಿಕ್ ಯಂತ್ರಾಂಚೆ ವಿನ್ಯಾಸ್ ರಚ್ಲ್ಯಾತ್. ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನಾಕ್ ಸಂಬಂಧಿತ್ ನಕ್ಷಾ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಂಶೋಧನ್ ವಾವ್ರಾ ಖಾತಿರ್ ತಾಣೆಂ ತಯಾರ್ ಕರುನ್ ದವರ್ಲಲ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂಚಿಂ ಪಾನಾಂ (ನೋಟ್ ಬುಕ್) 7000ಚ್ಯಾಕ್ಯಿ ಚಡ್ ಆಸಾತ್. ಹೊ Ambidexter (ದೊನ್ಯಿ ಹಾತಾಂನಿ ಬರೊಂವ್ಚೊ). ಬರೊ ಆಂಗ್ ಸಾಧಕ್ ಆನಿ ಸಂಗೀತ್‌ಕಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಮನ್ಶಾಚಿ ಸೊಬಾಯ್ ನಾಸ್ ಜಾತಾ. ಪೂಣ್ ಹಿ ಸೊಬಾಯ್ ಕಲಾ ಚಿತ್ರಾಂನಿ ಮಾತ್ರ್ ಶಾಶ್ವಿತ್ ಉರ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯೆ ತಾಚ್ಯೆ ಸಾಂಗ್ಣೆಕ್ ತೊ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲ್ಲಾ ತರ್‌ಯಿ ತಾಚ್ಯೊ ಶ್ರೇಷ್ಟ್ ಕಲಾಕೃತಿಯೊ ಹ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಮಜ್ಬೂತ್ ರುಜ್ವಾತಿ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್ಲ್ಯಾತ್!

27. ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ಎಕಾ ದೆವಾಕ್ ಮಾನ್ ದಿಲ್ಲೊ ಪಯ್ಲೊ ಸಮುದಾಯ್!

ಹೆಬ್ರೆವ್ ಮುಳಾಚೊ ಜುದೆವ್ ಲೋಕ್

ಸಿರಿಯಾ ದೆಶಾಚ್ಯೆ ದಕ್ಷಿಣೆಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಹೆಬ್ರೆವ್ ಕುಳಿಯೆಚ್ಯಾ ಜುದೆವ್ ಲೊಕಾನ್ ವಸ್ತಿ ಕರುನ್ ಆಸ್ಲಲೊ ಪಾಲೆಸ್ತಿನ್ ದೇಶ್ ಹೆಬ್ರೆವಾಂಚೊ ಮೂಳ್‌ಗಾಂವ್. ಹಿ ಹೆಬ್ರೆವ್ ಸಮಾಜ್ "ಆಮಿ ಇಸ್ರಾಯೆಲ್ ದೆವಾ 'ಯಾಹ್‌ವೆ'ಚಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ" ಮ್ಹಣುನ್ ಅಭಿಮಾನಾನ್ ಜಾಹಿರ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಸಾಂಗ್ಣ್ಯಾಂಕ್ ಪರ್ನೊ ಸೊಲ್ಲೊ ಸಾಕ್ಸ್ ದಿತಾ. ಹೊ ಧಾಕ್ಟುಲೊ ಪಾಲೆಸ್ತಿನ್ ದೇಶ್, ಜುದೆವ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾಂಚೆಂ ಕುಳಾರ್ ದೆಕುನ್ ಸಗ್ಳೊ ಸಂಸಾರ್ ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಕ್ ಪವಿತ್ರ್ ದೇಶ್ ಮ್ಹಣ್ ಮಾಂದ್ತಾ!

ಸುಮಾರ್ 5000 ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ (ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಪುರ್ವಿಂ 3000) ರೆಂವೆಭುಂಯ್ ಪ್ರದೆಶಾಚೊ ಅರ್ಜಿ ಲೋಕ್ ಪಂಗ್ಡಾ-ಪಂಗ್ಡಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಫಳಾಭರಿತ್ ಪಾಲೆಸ್ತಿನ್ ದೆಶಾ ಭಿತರ್ ರಿಗುನ್ ಜೊರ್ಡಾನ್ ನ್ಹಂಯ್‌ಚ್ಯೆ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಕುಶಿಲ್ಯಾ ಗುಡ್ಯಾದೊಂಗ್ರಾಂಚ್ಯೆ ಸುವಾತೆರ್ ವಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಹೆ 'ಸೆಮಿಟಿಕ್' ಭಾಸ್ ಉಲೊಂವ್ಚೆ 'ಕೆನ್ನನ್ಯಾಟ್' ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಮೂಳ್ ವೃತ್ತ್ಯೊ ಸಾಂಡುನ್ ಕೃಷಿಕ್ ಜಾಲೆ ಆನಿ ಆಪ್ಣಾಂಚೆ ಲ್ಹಾನ್‌ಲ್ಹಾನ್ ಗಾಂವ್ ಆಸಾ ಕರುನ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಾಲೆ. 'ಬಾಲ್' ದೆವಿಚಿ ಪುಜಾ ಕರುನ್ ತಿಕಾ ಮನ್ಶಾತಿಂಚಿ ಬಲಿ ಭೆಟಯ್ತಾಲೆ. ಹಾಣಿಂ 'ಇಜಿಪ್ತ್' ಆನಿ 'ಮೆಸೆಪೊಟೆಮಿಯಾ' ಲೊಕಾ ಥಾವ್ನ್ ಸಬಾರ್ ವಿಷಯಾಂನಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಜೊಡುನ್ ಘೆತ್ಲಿ. ಹೆ ಇಜಿಪ್ತಾಚ್ಯಾ ಫಾರಾವ್ಯಾ ರಾಯಾಕ್ ಖಾಲ್ ರಾವುನ್ ತಾಕಾ ಸುಂಕ್ ಪಾವಿತ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1400 ಕಾಳಾರ್ ಪಾಲೆಸ್ತಿನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಇಜಿಪ್ತ್ ಅಧಿಕಾರಿಂನಿ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಬರೊಂವ್ಚ್ಯಾ ಪತ್ರ್‌ವ್ಯವಹಾರಾಂತ್ ತವಳ್‌ತವಳ್ ಪಾಲೆಸ್ತಿನಾ ಭಿತರ್ ರಿಗ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ 'ಹಬಿರು' ಮ್ಹಳೆಂ ನಾಂವ್ ದಿಲಾಂ. ಹ್ಯಾ 'ಹಬಿರು' ಸಬ್ದಾ ವರ್ವಿಂ ಹಾಂಕಾಂ 'ಹಿಬ್ರು' (ಹೆಬ್ರೆವ್) ಮ್ಹಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲೆಂ ಆಸತ್. ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್‌ಚ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಮುದಾಯಾಚಿ ಚರಿತ್ರಾ ದಾಖಲ್ ಕರುನ್ ದವರ್ಲ್ಯಾ. ಪರ್ನೊ ಸೊಲ್ಲೊ ಹಾಂಚೊ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಗ್ರಂಥ್!

ಕ್ರಿ.ಪೂ.1900ಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ದೆವಾನ್ ಅಬ್ರಹಾಮಾಕ್ ಮ್ಹಳೆಂ: "ತುಜ್ಯಾ ದೆಶಾಂತ್ಲೊ, ತುಜ್ಯಾ ದಾಯ್ಜ್ಯಾಂ ಗೊತ್ರಾಂ ಮಧ್ಲೊ ಆನಿ ತುಜ್ಯಾ ಬಾಪಾಯ್ಚ್ಯಾ ಘರಾಂತ್ಲೊ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್ ಆನಿ ಹಾಂವ್ ತುಕಾ ದಾಕಯ್ತಲೊಂ ತ್ಯಾ ಕಾನಾನ್ ದೆಶಾಕ್ ವಚ್. ಹಾಂವ್ ತುಜ್ಯೆ ಥಾವ್ನ್ ಏಕ್ ವ್ಹಡ್ ಪರ್ಜಾ

ಉಬ್ಜಯ್ತಲೊಂ. ತುಜೆರ್ ಹಾಂವ್ ಆಶಿರ್ವಾದ್ ಘಾಲ್ತಲೊಂ ಆನಿ ತುಜೆಂ ನಾಂವ್ ವರ್ತೆಂ ಕರ್ತಲೊಂ ಆನಿ ತುಂ ಜಾತಲೊಯ್ ಏಕ್ ಆಶಿರ್ವಾದ್. ತುಜೆರ್ ಆಶಿರ್ವಾದ್ ಘಾಲ್ತಲ್ಯಾಂಚೆರ್ ಹಾಂವ್‌ಯಿ ಆಶಿರ್ವಾದ್ ಘಾಲ್ತಲೊಂ, ತುಜೆರ್ ಶಿರಾಪ್ ಘಾಲ್ತಲ್ಯಾಂಚೆರ್ ಹಾಂವ್‌ಯಿ ಶಿರಾಪ್ ಘಾಲ್ತಲೊಂ. ಸಂಸಾರಾಚಿಂ ಸರ್ವ್ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂ ತುಜ್ಯೆ ಉದೆಶಿಂ ಆಪ್ಣಾಚೆರ್ ಆಶಿರ್ವಾದ್ ಮಾಗ್ತಲಿಂ" (ಉತ್ಪತ್ತಿ 12:1–3).

ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾಚ್ಯಾ ಉತ್ರಾಕ್ ಪಾಳೊ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾಚ್ಯೆ ಹುಕ್ಮೆ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಎಕ್ಲ್ಯಾಚ್ ಪುತಾ ಇಸಾಕಾಕ್ ಯಜ್ಞ್ ಭೆಟೊಂವ್ಕ್ ಪಾಟಿಂ ಕರಿನಾತ್ಲಲ್ಯಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪುರ್ವಜ್ ಅಬ್ರಹಾಮಾಚ್ಯಾ ಅಖಂಡ್ ಭಾವಾಡ್ತಾ ವರ್ವಿಂ ಹೆಬ್ರೆವ್ ಮುಳಾಚ್ಯಾ ಜುದೆವಾಂ ಮಧೆಂ ಎಕಾ ನಿಜಾ ದೆವಾ ಥಂಯ್ ಭಕ್ತ್ ಆನಿ ವಿಶ್ವಾಸ್ ಚಡ್ಲೊ. ಬಾಲ್ ದೇವಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಮೂರ್ತಿ ಆನಿ ವಸ್ತುಂಚ್ಯಾ ರುಪ್ಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಖೊಟ್ಯಾ ದೆವಾಂಚಿ ಪುಜಾ ಆನಿ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಸಾಂಡುನ್ ಹೊ ಸಮುದಾಯ್ ಎಕಾ ದೆವಾ ಥಂಯ್ ಪಾತ್ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಚೊ ಪಯ್ಲೊ ಸಮುದಾಯ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲೊ. ಹೊ ಲೋಕ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ಎಕಾ ನಿಜಾ ದೆವಾಕ್ 'ಯಾಹ್‌ವೆ' ನಾಂವಾನ್ ಉಲೊ ಮಾರ್ತಾಲೊ. ಎಕಾ ದೆವಾಕ್ ಪಾತ್ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1250 ಕಾಳಾರ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ದೆವಾನ್ ಮೊಯ್ಜೆ ಮಾರಿಫಾತ್ ಧಾ ಉಪಾದೆಸ್ ಆನಿ ಧರ್ಮಾಚೆ ಕಾಯ್ದೆ ದಿಲೆ.

ಹೆಬ್ರೆವ್ ಕುಳಿಯೆಚ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಚ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಕ್ಷೆತ್ರಾಕ್ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ಲಿ ದೆಣ್ಗಿ ದಿವ್ನ್ ಉಪ್ಕಾರ್ ಕೆಲಾಂ. ಹಾಣಿಂ ರಾಜಕೀಯ್, ಸಮಾಜ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ವ್ಯವಹಾರಾಂನಿ ಚಡ್ ಸಾಧನ್ ಕರುಂಕ್ ನಾ ತರ್‌ಯಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಪ್ರಾಚಿನ್ ಕಾಳಾರ್ ಎಕಾ ನಿಜಾ ದೆವಾಚೆರ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ದವ್ರುನ್ 'ಯಾಹ್‌ವೆ' ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್ ದೇವ್ ಸರ್ಗಾ ಸಂಸಾರಾಚೊ ರಚ್ಣಾರ್ ಅಗಣಿತ್ ಸಕ್ತಿವಂತ್, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಥಂಯ್ ಕಾಕುಳ್ತ್‌ದಾರ್, 'ತೊ ಹೊ ಸಂಸಾರ್ ಸತಾ–ನಿತಿನ್ ಆನಿ ಮೊಗಾನ್ ಚಲೊವ್ನ್ ವ್ಹರ್ತಾ' ಮ್ಹಣ್ ತಾಣಿಂ ಎಕಾ ನಿಜಾ ದೆವಾ ಥಂಯ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ದವರ್ಲಲಿ. ಹೆಬ್ರೆವಾಂಚಿ ಚರಿತ್ರಾ ತಾಣಿಂಚ್ ಬರೊವ್ನ್ ದವರ್ಲ್ಯಾ. ಹಾಂಚೆಂ ಜಿವಿತ್ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್‌ಚ್ ಬೈಬಲ್.

ಪವಿತ್ರ್ ಗ್ರಂಥ್ 'ಬೈಬಲ್' ಚರಿತ್ರಾ, ಕಾಳ್–ಜ್ಞಾನ್, ಧರ್ಮಾಚೆ ಕಾಯ್ದೆ, ನಿಯಮಾಂ ಆನಿ ಗಿತಾಂ–ಕೀರ್ತನಾಂಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ಅಪೂರ್ವ್ ಭಂಡಾರ್!

28. ಸರ್ಗಾ ರಾಣಿಯೆಚಿಂ ಬೆಸಾಂವಾಂ ಫೆತ್ಲಲಿ ಕೆಳದಿ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ!

ಇತಿಹಾಸ್ ಆನಿ ಚರಿತ್ರಾ

ಕೆನರಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯೆ ಮಂಗ್ಳುರ್ ದಿಯೆಸೆಜಿಚ್ಯೆ ಚರಿತ್ರೆಚಿಂ ಪಾನಾಂ ಪರ್ತಿತಾನಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಭಾವಾಡ್ಯಾಚೆಂ ಬಿಂ ಒಂಪುಂಕ್ ಸಬಾರ್ ಪರ್ದೆಶಿ ಮಿಶನರಿಂನಿ, ಥಳೀಯ್ ಯಾಜಕಾಂನಿ ವಾಂವ್ಟ್ ಕಾಡ್ಲಲಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಅಶೆಂ ಸುಮಾರ್ 500 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಹೆವ್ಶಿಲ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಭಾವಾಡ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಅತ್ಮಿಕ್ ಬರೆಪಣಾ ಖಾತಿರ್ ಕೊಪೆಲಾಂ, ಇಗರ್ಜೊ, ಇಸ್ಕೊಲಾಂ, ಉಬಾರುಂಕ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಲಲೆ ಜಾಗೆ, ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂನಿ, ಬ್ರಿಟಿಷಾಂನಿ ಆನಿ ದೇಶಿ ರಾಯಾಂನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಫಿರ್ಗಜಾಂಕ್ 'ಇನಾಮ್ ಲ್ಯಾಂಡ್' (ಕಸಲೊಚ್ ಅಯ್ವಜ್ ವಾ ತಿರ್ವೊ ಘೆನಾಸ್ತಾಂ) ದಾನ್‌ಪತ್ರಾ ಮಾರಿಫಾತ್ ದಿಲ್ಲೆ ದಾಖ್ಲೆಯ್ ಲಾಬ್ತಾತ್.

ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಲೊಕಾಕ್ ಮಾನ್ಯತಾ ದಿವ್ನ್ ಆಮ್ಚ್ಯೊ ಇಗರ್ಜೊ ಉಬಾರುಂಕ್ ಜಾಗೊ ದಾನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ದೇಶಿ ರಾಯಾಂ ವಿಶಿಂ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕರ್ತಾನಾ ರಾಜಕೀಯ್ ಕಾರಣಾಂ ಖಾತಿರ್ ಆಪ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿ ಇಕ್ಕೇರಿ ಆನಿ ಬಿದ್ನೂರಾಕ್ ಬದ್ಲಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ 'ಕೆಳದಿ' ರಾಜ್ವಟ್ಕೆಚೊ ಆನಿ ಚಡ್ ಕರುನ್, 1672 ಥಾವ್ನ್ 1697 ಪರ್ಯಾಂತ್ 25 ವರ್ಸಾಂ ಕೆಳದಿಂತ್ ರಾಜ್ವಟ್ ಚಲಯ್ಲಲ್ಯೆ ಧಯ್ರಾಧಿಕ್ ಆನಿ ಬುದ್ವಂತ್ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾಚೊ ಆಮಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಥೊಲಿಕಾಂನಿ ಮಾನಾನ್ ಆನಿ ಅಭಿಮಾನಾನ್ ಉಗ್ಡಾಸ್ ಕರಿಜೆ!

ಕೆಳದಿ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾನ್ ತಿಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ದಾನ್ ಧರ್ಮಾಕ್ ಮಹತ್ವ್ ದಿವ್ನ್ ಸಬಾರ್ ದಿವ್ಳಾಂಕ್, ಉಡುಪಿ ಆನಿ ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠಾಂಕ್, ಜೈನಾಂಚ್ಯಾ ಬಸದಿಂಕ್, ಮುಸ್ಲಿಮಾಂಚ್ಯಾ ಮಶಿದಿಂಕ್ ಆನಿ ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಇಗರ್ಜಾಂಕ್ ದುಡ್ವಾ ಕುಮೊಕ್ ಆನಿ ಜಾಗೆ ದಾನ್ ದಿಲ್ಯಾತ್. ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಮಿಲಾರ್ ಸಾಯ್ಬಿಣಿಕ್ ಸಮರ್ಪಿತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೆ ಮಿಲಾರ್ ಇಗರ್ಜೆಕ್ (1680) 10 ಎಕ್ರೆ ಜಾಗೊ ದಾನ್ ಪತ್ರಾ ಮಾರಿಫಾತ್ ದಿಲಾ. ತಿಣೆಂ ದಾನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಆತಾಂ ಮಿಲಾರ್ ಇಗರ್ಜ್, ವಿವಿಂಗಡ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಮೆಳಾಂಚಿಂ ಕೊವೆಂತಾಂ, ಶಿಕ್ಷಣ್ ಸಂಸ್ಥೆ, ಸಭಾಂಗಣಾಂ, ಸಿಮಿಸ್ತ್ರ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಲ್ಹಾನ್‌ವ್ಹಡ್ ಬಾಂದ್ಪಾಂ ಉಬಿಂ ಆಸಾತ್!

ಹಿಚ್ಯಾ ರಾಜ್‌ಕಾರ್ಭಾರಾಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್, ಕಲ್ಯಾಣ್ಪುರ್-ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ (1680), ಆಗ್ರಾರ್-ಪೊಣೆಗೊಲ್ (1702) ಬಂಟ್ವಾಳ್-ಮೊಡಂಕಾಪ್ (1702) ಹೆರ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡ್ಯಾ ಫಿರ್ಗಜಾಂಕ್ ಹಿಣೆಂ ವಾ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ಹೆರ್ ರಾಯಾಂನಿ ಇಗರ್ಜೊ ಬಾಂದುಂಕ್ ಜಾಗೆ ದಾನ್ ದಿಲ್ಲೆ. ಹ್ಯೆ ವಿಶಿಂ ಚಡಿತ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಆನಿ ಸೊದಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ!

ಕೆಳದಿ ರಾಜ್ವಟ್ಕಿ:

ವಿಜಯ ನಗರಾಚ್ಯಾ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯಾನ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1500 ವರ್ಸಾ ಭಕ್ತ ಬೇಡರ ಕಣ್ಣಪ್ಪಾಚ್ಯೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಕುಳಿಯೆಚ್ಯಾ ಚೌಡಪ್ಪ ನಾಯಕಾಕ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಾಗರ ತಾಲೂಕಾಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕೆಳದಿಚೊ ರಾಯ್ ಜಾವ್ನ್ ನೆಮ್ಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹ್ಯೆ ನಾಯಕ್ ಕುಳಿಯೆಚ್ಯಾ 18 ರಾಯಾಂನಿ 1763 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕೆಳದಿಂತ್ ರಾಜ್ವಟ್ಕಿ ಚಲಯ್ಲ್ಯಾ. ಹ್ಯೆ 263 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಅವ್ದೆಂತ್ 25 ವರ್ಸಾಂ ರಾಜ್ವಟ್ಕಿ ಚಲಯ್ಲಲಿ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬರ್‍ಯಾ ಗುಣಾಂಕ್, ಸೊಬಾಯೆಕ್, ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯೆಕ್ ಆನಿ ಪರಾಕ್ರಮಾಕ್ ನಾಂವಾಡ್ಡಿಕ್. ಹಿ ಕೋಟಿಪುರ ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿಚಿ (ತುಳುವ-ಬಂಟ್ಸ್) ಧುವ್ ಆನಿ ಕೆಳದಿ ರಾಯ್ ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯಕಾಚಿ (1663–71) ಪತಿಣ್. ರಾಯ್ ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯಕಾನ್ ಸುರ್ವಾತೆರ್ ಬರೆಪಣಿಂ ರಾಜ್‌ಕಾರ್ಭಾರ್ ಚಲೊವ್ನ್ ವ್ಹೆಲೆಂ ತರ್‌ಯಿ ವಾಯ್ಟ್ ಸವಯಾಂಚ್ಯಾ ಗುಲಾಮ್‌ಪಣಾ ನಿಮ್ತಿಂ 1671 ವರ್ಸಾ ತಾಚಿ ಖುನಿ ಜಾಲಿ. ತಾಕಾ ಸಂತತ್ ನಾತ್ಲಲ್ಯಾನ್ ರಾಯ್‌ಪಾಟಾ ಖಾತಿರ್ ಕೆಳದಿಂತ್ ಅಂತರ್ ಝುಜ್ ಉಬ್ಜಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾನ್ ರಾಜ್ ಆಡಳ್ತೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್ಲೆಂ ಆನಿ ವ್ಹಡ್ ಜಾಣ್ವಾಯೆನ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜ್ಯಾಂತ್ ಶಾಂತಿಸಮಾಧಾನ್ ಸ್ಥಾಪ್ಲೆಂ.

ಕೆಳದಿ ರಾಜ್ಯಾ ಖಾಲ್ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಮಂಗ್ಳುರ್, ಗಂಗೊಳ್ಳಿ, ಕುಂದಾಪುರ, ಭಟ್ಕಳ್, ಹೊನ್ನಾವರ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಾಂವ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾನ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ತಾಂಚಿಂ ಗುದಾಂವಾಂ ಆಸುನ್, ಅರಬ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಆನಿ ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂ ಲಾಗಿಂ ದೊಣಿ, ತಾರ್ವಾಂ ಮಾರಿಫಾತ್, ತಾಂದುಳ್, ಮಿರಿಂ, ಮಿರ್ಸಾಂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಖಾಣಾ-ವೊರ್ವೆಚೊ ತಾಂಚೊ ವ್ಯಾಪಾರ್-ವಯ್ವಾಟ್ ಆಸ್ಲೊ.

ಚೆನ್ನಮ್ಮಾ ರಾಣ್ಯೆಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆ ಕಾಳಾರ್ ಕೆಳದಿಚೆರ್ ಝುಜಾಕ್ ಆಯ್ಲಲ್ಯಾ ಸೊಂದಾ, ಬನವಾಸಿ, ಶಿರಸಿ ರಾಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಮೈಸೂರ್ಚ್ಯಾ ದಳವಾಯಿ ಕುಮಾರಯ್ಯಾಕ್ ತಿಣೆಂ ಸಲ್ವುನ್, ಕಡೂರು, ಬಾಣಾವರ, ಹಾಸನ, ಬೇಲೂರು ಗಾಂವ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುನ್ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ದಕ್ಷಿಣಾಚ್ಯೊ (ತೆನ್ಕಾ) ಗಡಿ ಭದ್ರ್ ಕೆಲ್ಯೊ.

1690 ವರ್ಸಾ ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಔರಂಗ್‌ಜೆಬಾಚ್ಯಾ ಸಯ್ನಾ ಲಾಗಿಂ ಝುಗ್ಡೆಂ ಕರುನ್ ಸಲ್ವಲ್ಲ್ಯಾ, ಛತ್ರಪತಿ ಶಿವಾಜಿ ರಾಯಾಚ್ಯಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಪುತಾ ರಾಜಾರಾಮಾನ್, ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ ಯೆವ್ನ್ ಕೆಳದಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾ ಲಾಗಿಂ ಆಸ್ರೊ ಮಾಗ್ಲೊ. ಬರ್‍ಯಾ ಮನಾಚ್ಯೆ ರಾಣ್ಯೆನ್ ಆಪ್ಣಾ ಲಾಗಿಂ ಆಯ್ಲಲ್ಯಾ ರಾಜಾರಾಮಾಕ್ ಆಸ್ರೊ ದಿಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಮೊಗಲ್ ಸಯ್ನಾನ್ ಕೆಳದಿಚೆರ್ ಝುಜ್ ಕೆಲೆಂ. ಪೂಣ್ ಧಯ್ರಾಧಿಕ್, ಪರಾಕ್ರಮಿ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾ ಖುದ್ದ್ ತಲ್ವಾರ್ ಘೆವ್ನ್ ಘೊಡ್ಯಾರ್ ಬಸುನ್ ಝುಜಾ ಥಳಾಕ್ ದೆಂವ್ಲಿ ಆನಿ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ವೀರ್-ಧೀರ್ ಸಯ್ನಿಕಾಂನಿ ಔರಂಗ್‌ಜೆಬಾಚ್ಯಾ ಮೊಗಲ್ ಸಯ್ನಾಕ್ ಝುಜಾಂತ್ ಸಲ್ವುನ್ ತಾಂಚ್ಯೊ ಹಸ್ತಿ, ಘೊಡೆ, ಝುಜಾ ಹಾತೆರಾಂ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕೆಲಿಂ. ಹ್ಯಾ ಝುಜಾಂತ್ ಜೀಕ್ ಲಾಬ್ಲಲ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಭಾರತಾಂತ್ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಕೆಳದಿ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಥೊರ್ ಜಾಲೆಂ!

ಕೆಳದಿ ರಾಜ್ಯಾಂತ್ 25 ವರ್ಸಾಂ ರಾಜ್ವಟ್ಕಿ ಚಲೊವ್ನ್ ದೇಶ್-ವಿದೆಶಾಂತ್ ನಾಂವಾಡ್ಡಿಕ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೆ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾನ್ 1697 ವರ್ಸಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪೊಸ್ಕ್ಯಾ ಪುತಾ 'ಬಸವಭೂಪಾಲಾ'ಕ್ ಕೆಳದಿಚೊ ರಾಯ್ ಜಾವ್ನ್ ನೆಮ್ಲೊ ಆನಿ 1698 ವರ್ಸಾ ಪರಾಕ್ರಮಿ, ನಾಂವಾಡ್ಡಿಕ್ ಆನಿ ವೀರ್-ಧೀರ್ ಕೆಳದಿ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲಿ!

29. ರಾಯಾಂಚೊ ರಾಯ್ ದೆವಾಚೊ ಪೂತ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮಾಂತ್ ಜಲ್ಮತಾ!

ಪ್ರವಾದಿ ಆನಿ ಪ್ರೊಫೆಸಿ

ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ರಚ್ನಾರಾ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ದೆವಾಚೊ ಪೂತ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಹ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಜಲ್ಮ್ ಘೆವ್ನ್ ಇಸ್ರಾಯೆಲ್ ಪರ್ಜೆಕ್ ರಾಜಕೀಯ್ ಸುಟ್ಕಾ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ಅತ್ಮಿಕ್ ಸುಟ್ಕಾ ದಿತಲೊ ಆನಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಚ್ಯಾ ಪಾತ್ಕಾಂಚ್ಯೆ ಸೊಡ್ವಣೆ ಖಾತಿರ್ ಖುರ್ಸಾರ್ ಮರುನ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ದೆವಾ ಆನಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಚ್ಯಾ ಸಾಂದ್ಯಾಂ ಥಂಯ್ ಏಕ್ ನವೆಂ ರಾಜ್ಯ್ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕರ್ತಲೊ ಅನಿ ತೊಚ್ ಖುದ್ದ್ ಹ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಚೆಂ ಆಡಳ್ತೆಂ ಚಲಯ್ತಲೊ. ಹೆಂ ತಾಚೆಂ ರಾಜ್ಯ್ ಕೊಣಾಚ್ಯಾನ್‌ಚ್ ನಾಸ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ನಾ ಮ್ಹಣ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚ್ಯಾ ಜಲ್ಮಾ ಪುರ್ವಿಂಚ್ ಸಬಾರ್ ಪ್ರವಾದ್ಯಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರೊಫೆಸಿಂ ಮಾರಿಫಾತ್ ಕಳಿತ್ ಕೆಲಾಂ.

ಇಸಾಯಿಯಾ ಪ್ರವಾದಿ:

ಇಸಾಯಿಯಾ ಪನ್ಯ್ಹಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ವ್ಹಡ್ಲ್ಯಾ ಚೊವ್ಗ್ ಪ್ರವಾದ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಪಯ್ಲೊ. ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಪುರ್ವಿಂ 740 ವರ್ಸಾ ತಾಕಾ ಪ್ರವಾದಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಆಪೊವ್ಣೆಂ ಮೆಳ್ಳೆಂ. ಜುದಾಚ್ಯಾ, ಜೊತಾಮ್, ಆಹಾಜ್ ಆನಿ ಹಜೆಕಿಯಾ ರಾಯಾಂಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ (740–687) ಹೊ ಪ್ರವಾದಿ ಜೆರುಸಲೆಮಾಂತ್ ಜಿಯೆಲ್ಲೊ!

ತೆದ್ನಾ ಇಸಾಯಿಯಾನ್ ಮ್ಹಳೆಂ: "ದಾವಿದಾಚ್ಯಾ ಘರಾಣ್ಯಾಂನೊ, ಚೇತ್ ದಿವ್ನ್ ಆಯ್ಕಾ! ತುಮಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಸತಾಯ್ಲಿಂ ತೆಂ ತುಮ್ಕಾಂ ಪಾವ್ಲೆಂ ನಾ ಮ್ಹಣ್ ಆತಾಂ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ದೆವಾಕ್‌ಯಿ ಸತಾಂವ್ಕ್ ಸೊದ್ತಾತ್? ದೆಕುನ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್‌ಚ್ ತುಮ್ಕಾಂ ಏಕ್ ಖುಣಾ ದಿತಲೊ. ಪಳೆ, ಏಕ್ ತರ್ನಾಟಿ ಸ್ತ್ರೀ ಗರ್ಭೆಸ್ತ್ ಆಸಾ, ತಿ ಎಕಾ ಪುತಾಕ್ ಜಲ್ಮ್ ದಿತಲಿ ಆನಿ ತಾಕಾ ಇಮ್ಮಾನುಯೆಲ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್ ದವರ್ತಲಿಂ..." (ಇಸಾಯಿಯಾ 7:13–14).

ಜೆರೆಮಿಯಾ ಪ್ರವಾದಿ:

ಜೆರೆಮಿಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಪುರ್ವಿಂ ಸುಮಾರ್ 646 ವರ್ಸಾ ಜೆರುಸಲೆಮಾ ಲಾಗಿಂ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಅನಾತೋತ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ಎಕಾ ಯಾಜಕಿ ಕುಟ್ಮಾಂತ್ ಜಲ್ಮಲ್ಲೊ. ತೊ 19 ವರ್ಸಾಂಚೊ ತರ್ನಾಟೊ ಆಸ್ತಾನಾ (ಕ್ರಿ.ಪು. 627) ತಾಕಾ ಪ್ರವಾದಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಪೊವ್ಣೆಂ ಮೆಳ್ಳೆಂ. ಜೆರೆಮಿಯಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮನಾಚೊ ಆನಿ ಮೊವ್ ಕಾಳ್ಜಾಚೊ ಆಸುನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಆನಿ ಲೊಕಾಚೊ ತಾಕಾ ಬರೊಚ್ ಮೋಗ್ ಆಸ್ಲೊ. ದೆವಾನ್ ತಾಚ್ಯಾ ಕಾನಾಂತ್ ಘಾಲ್ಚ್ಯಾ ಕೊಡು ವಿಷಯಾಂಚೊ ಪ್ರವಾದ್ ತೊಂಡಾನ್ ಉಚಾರುಂಕ್ ತಾಕಾ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ಮನ್ ನಾತ್ಲೆಂ ತರಿ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ದೆವಾನ್ ತಾಕಾ ದಿಲ್ಲಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಉಜ್ಯಾ ಪರಿಂ ತಾಚ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಶಿಜ್ತಾನಾ ರಾಯಾಕ್ ಆನಿ ಲೊಕಾಕ್ ತಾಣೆಂ ತಾಚೊ ಪ್ರವಾದ್ ಭಿರಾಂತಿ ವಿಣೆಂ ಸಾಂಗ್ಚೊ ಪಡ್ಲೊ.

ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಯ್ತಾ ವಿರೊಧ್ ಪ್ರೊಫೆಸಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಜೆದೆಕಿಯಾ ರಾಯಾನ್ ಜೆರೆಮಿಯಾಕ್ 'ತೊ ಏಕ್ ದೇಶ್‌ದ್ರೋಹಿ' ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕುನ್ ಬಂದೆಂತ್ ಘಾಲೊ. ಕ್ರಿಪು. 587 ವರ್ಸಾ ರಾಯಾ ನೆಬೂಕಡ್ನೆಜರಾನ್ ಬಂದೆಂತ್ಲಿ ತಾಕಾ ಸುಟ್ಕಾ ದಿಲಿ. ಜೆರೆಮಿಯಾ ಪ್ರವಾದಿ ಜೆರುಸಲೆಮಾ ಥಾವ್ನ್ ಎಜಿಪ್ತಾಕ್ ಗೆಲ್ಲೊ ತೆದ್ನಾಂ ಥಂಯ್ಸರ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೊ. ನವ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ತಾಣೆಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರವಾದಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ ತಾಚ್ಯಾ ಮರ್ಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತೊ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ಜಾಲೊ!

ಯೆತಲೆ ದೀಸ್, ಉಲಯ್ತಾ ತೊ ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್, ಆನಿ ತ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಹಾಂವ್ ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಚ್ಯಾ ಘರಾಣ್ಯಾ ಲಾಗಿಂ ಆನಿ ಜುದಾಚ್ಯಾ ಘರಾಣ್ಯಾ ಲಾಗಿಂ ಏಕ್ ನವೊ ಸೊಲ್ಲೊ ಕರ್ತಲೊಂ. ಹೊ ಸೊಲ್ಲೊ ಹಾಂವೆಂ ತಾಂಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂಕ್ ಹಾತಾಕ್ ಧರುನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಹಾಡ್ಲೆಂ ತ್ಯಾ ದಿಸಾ ತಾಂಚ್ಯೆ ಕಡೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾ ಪರಿಂ ನ್ಹಯ್; ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತಾಣಿಂ ಮ್ಹಜೊ ಸೊಲ್ಲೊ ಮೊಡ್ಲೊ ಆನಿ ಹಾಂವ್‌ಚ್ ತಾಂಚೊ ಧನಿ ಮ್ಹಣ್ ಹಾಂವೆಂ ತಾಂಕಾಂ ದಾಕೊಂವ್ಚೆಂ ಪಡ್ಲೆಂ. ತೆ ದೀಸ್ ಪಾವ್ತಚ್ ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಚ್ಯಾ ಘರಾಣ್ಯಾ ಲಾಗಿಂ ಹೊ ಸೊಲ್ಲೊ ಹಾಂವ್ ಕರ್ತಲೊಂ, ಹಾಂವ್ ಮ್ಹಜೆಂ ಧರ್ಮ್‌ಶಾಸ್ತ್ರ ತಾಂಚ್ಯೆ ಭಿತರ್ ಘಾಲ್ತಲೊಂ, ತಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾಂಚೆರ್ ತೆಂ ಬರಯ್ತಲೊಂ; ಹಾಂವ್ ತಾಂಚೊ ದೇವ್ ಜಾತಲೊಂ ಆನಿ ತಿಂ ಮ್ಹಜಿ ಪರ್ಜಾ ಜಾತಲಿಂ. ತೆದ್ನಾಂ ಎಕಾಮೆಕಾಕ್ ಶಿಕೊಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚಿ ನಾ, "ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾಚಿ ವಳಕ್ ಘೆಯಾ" ಅಶೆಂ ಎಕಾಮೆಕಾಕ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ಪಡ್ಚೆಂ ನಾ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತಿಂ ಸಗ್ಳಿಂ ಮ್ಹಾಕಾ ವಳ್ಕತಲಿಂ, ಲ್ಹಾನಾಂ ಥಾವ್ನ್ ವ್ಹಡಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್, ಉಲಯ್ತಾ ತೊ ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್; ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಹಾಂವ್ ತಾಂಚೊ ಅಪ್ರಾಧ್ ಭಗ್ಶಿತಲೊಂ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಪಾತ್ಕಾಂಚೊ ಉಗ್ಡಾಸ್ ಧರ್ಚೊ ನಾಂ (ಜೆರೆಮಿಯಾ 31: 31–34).

ಮಿಕಾ ಪ್ರವಾದಿ:

ಪ್ರೊಫೆತ್ ಮಿಕಾ ಜೆರುಸಲೆಮಾ ಲಾಗ್ಸರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಮೊರೆಶೆತ್ ಗಾಂವ್ಚೊ. ದುಬ್ಳ್ಯಾಂಚೆಂ ಶೋಷಣ್ ಕರ್ತಲ್ಯಾಂಚೆಂ, ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ್ ಮುನ್ಸುಬಿದಾರಾಂಚೆಂ ಫಟ್ಕಿರ್ಯಾ ಪ್ರವಾದ್ಯಾಂಚೆಂ ಕಠಿಣ್ ಉತ್ರಾಂನಿ ತಾಣೆಂ ಖಂಡನ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ದಾವಿದಾಚ್ಯಾ ಘರಾಣ್ಯಾಚೊ ಎಕ್ಲೊ ರಾಯ್‌ಕುಂವರ್ ಎಕ್ವಟಿತ್ ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಚೆರ್ ರಾಜ್ವಟ್ ಚಲಯ್ತಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪುರ್ವಿಂ (800–750 ಕಾಳಾರ್) ತಾಣೆಂ ಪ್ರವಾದ್ ಕೆಲ್ಲೊ! *ಪುಣ್ ತುಂ ಬೆತ್ಲೆಹೆಮ್–ಎಫ್ರಾತಾ, ಜುದಾಚ್ಯಾ ಕುಳಿಯಾಂ ಮಧೆಂ ತುಂ ಭೊವ್ ಲ್ಹಾನ್, ತರಿ ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಚೆರ್ ರಾಜ್ವಟ್ ಚಲೊಂವ್ಚೊ ಆಸಾ ತೊ ತುಜ್ಯೆ ಥಾವ್ನ್ ಜಲ್ಮತಲೊ. ತಾಚೊ ಆರಂಭ್ ಆತಾಂಚೊ ನ್ಹಯ್, ಬಗರ್ ಭೊವ್ ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಂಚೊ. ದೆಕುನ್ ಪ್ರಸೂತ್ ಜಾಂವ್ಚಿ ಆಸಾ ತಿ ಪ್ರಸೂತ್ ಜಾಯ಼್ಸರ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್ ತಾಂಕಾಂ ಸಾಂಡ್ತಲೊ; ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಚೆ ಉರ್ಲಲೆ ಭಾವ್ ಇಸ್ರಾಯೆಲಿತಾಂಶಿಂ ಪರ್ತ್ಯಾನ್ ಯೆತಲೆ. ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾಚ್ಯೆ ಪಟ್ವೆನ್ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೆವಾಚ್ಯಾ ನಾಂವಾಚ್ಯಾ ಪ್ರತಾಪಾನ್ ತೊ ಥಿರ್ ರಾವ್ತಲೊ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹಿಂಡಾಕ್ ಚರಯ್ತಲೊ. ತಿಂ ಸುರಕ್ಷಿತ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಲಿಂ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತೆದ್ನಾಂ ಥಾವ್ನ್ ತಾಚಿ ಪದ್ವಿ ಪೃಥ್ವೆಚ್ಯಾ ಶಿಮಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಪಾವ್ತಲಿ ಆನಿ ತೊಚ್ ಶಾಂತಿ ಕುಂವರ್ ಜಾತಲೊ! (ಮಿಕಾ 5:1–4).*

30. ಅರ್ಬಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಆನಿ ಕರಾವಳಿಚೊ ನವಾಯತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್!

ಭಾಸ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಸುಮಾರ್ 1950 ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ, ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಪಶ್ಚಿಮ್ (ಪಡ್ಲಾ) ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಮಲಬಾರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಚ್ಯಾ 'ಮುಜಿರಿನ್' ವಾ ಆತಾಂಚ್ಯಾ 'ಕ್ರಾಂಗನೂರಾ'ಂತ್ ಅರ್ಬಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಂಚ್ಯಾ ಸಮುದಾಯಾಚೊ ಲೋಕ್ ಜಿಯೆವ್ನ್ ಆಸ್ಲಲೊ ಮ್ಹಣ್ ರೋಮನ್ ಇದ್ವಾಂಸ್ 'ಕ್ಲಿನಿ'ನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂನಿ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕೆಲಾ. ಥೊಡ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಣಿಂ ಪೂರ್ವ್ (ಮುಡ್ಲಾ) ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಬಂಗಾಲ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಕ್ ಆಪ್ಲಿ ವಸ್ತಿ ಬದ್ಲಿ ಕೆಲಿ. ಹೆ ಅರ್ಬಿ 'ಯೆಮೆನ್' ಆನಿ 'ಹದ್ರಮೌತ್' ದೆಶಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಭಾರತಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ. ಧಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಗುಜರಾತಾಂತ್ ಅರ್ಬಿ ಲೋಕ್ ಚಡ್ ಸಂಕ್ಯಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಸಬಾರ್ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಲೇಕನಾಂನಿ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕೆಲಾ. ತೆದ್ನಾಂ ಗುಜರಾತ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಾ ಥಾವ್ನ್ ಹೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವ್ಹಡಾ ಸಂಕ್ಯಾನ್ ಸಾಗ್ವಾನಿ ರೂಕ್ (Teak) ಅರೆಬಿಯಾಕ್ ಧಾಡ್ತಾಲೆ. ತೆದ್ನಾಂ ಗುಜರಾತ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣ್ ಪ್ರದೇಶ್ 'ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ' ರಾಯಾಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆ ಖಾಲ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಅರ್ಬಿ ಲೋಕ್ ಹ್ಯಾ ರಾಯಾಕ್ 'ಬಲ್ಲಹಾರ' ರಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ರಾಯಾನ್ ಅರ್ಬಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಂಕ್ ಮಶಿದ್ಯೊ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕರುಂಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿಲ್ಲಿ. 'ಆಲ್ ಮಸೂದಿ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಪ್ರವಾಸಿಚ್ಯೆ ಸಾಂಗ್ಣೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಕರಾವಳಿಚ್ಯೆ ಲಾಂಬಾಯೆಕ್ 10 ಹಜಾರ್ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜಿಯೆತಾಲೆ ಆನಿ ರಾಜ್ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಮುಕ್ ಹುದ್ದ್ಯಾಂನಿ ತೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ.

ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೆಶಾ ಥಾವ್ನ್ ಸಬಾರ್ ದಿಸಾಂಚೆಂ ಲಾಂಬ್ ಪಯ್ಣ್ ಕರುನ್ ಅರ್ಬಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೆಶಾಕ್ ಯೆವ್ನ್ ಪಾವ್ತಾಲೆ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ತಾಣಿಂ ಲಾಂಬ್ ಕಾಳಾಕ್ ಭಾರತಾಂತ್ ರಾಂವ್ಚೆಂ ಪಡ್ತಾಲೆಂ. ದೆಕುನ್ ಕ್ರಮೇಣ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿ ದೆಗೆಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂನಿ ತಾಣಿಂ ವಸ್ತಿ ಕೆಲಿ ಆನಿ ಭಾರತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂ ಲಾಗಿಂ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಲೆ. ಅಶೆಂ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೆಶಾಂನಿ ಅರ್ಬಿ-ಭಾರತಿ ವರ್ಶಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ 'ನವಾಯತ್' ಆನಿ 'ಮಾಪಿಳ್ಳೆ' ಸಮುದಾಯ್ ಉಬ್ಜಲೆ. ನವಾಯತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ನವೆ ಮನಿಸ್ ವಾ ನವ್ಯಾನ್ ಆಯ್ಲಲೆ ಮನಿಸ್. ಹಾಣಿಂ ಭಾರತಾಂತ್ ನವ್ಯಾನ್ ಯೆವ್ನ್ ವಸ್ತಿ ಕೆಲ್ಲಿ ದೆಕುನ್ ಹಾಂಕಾಂ ಹೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ಹೆ ಆತಾಂ ಕರ್ನಾಟಕ, ಗೊಂಯ್ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೆಶಾಂನಿ ಆಸಾತ್. ಮಾಪಿಳ್ಳೆ ಲೋಕ್ ಕೇರಳಾ ಆನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕರಾವಳಿಂತ್ ಜಿಯೆತಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಸಮುದಾಯಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಕರಾವಳಿಂನಿ ವ್ಹಡಾ ಮಾಪಾನ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಉಬ್ಜಲಿ. ಹಾಂಚ್ಯಾ ಯೆಣ್ಯಾನ್ ಥಳೀಯ್ ಲೊಕಾಕ್ ಎಕ್ಯೆ ವಾಟೆನ್ ಉಮೆದ್ ಆನಿ ಆಸಕ್ತ್ ತರ್ ತವಳ್ ತವಳ್ ತಾಂಚ್ಯೆ ಮಧೆಂ ಜಾಂವ್ಚಿಂ ಝುಗ್ಡಿಂ ಪಳೆವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಅಂತರಾಂತ್ ಭೊಗ್ತಾಲಿ. ಹೆ 'ಪಳ್ಳಿ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಸಾಂಗಾತಾ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಾಲೆ. ಪಳ್ಳಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹಳ್ಳಿ ವಾ ಮಸ್ಜಿದ್ ಅಶೆಂ ಸಂಶೋಧಕಾಂ ಮಧೆಂ ತರ್ಕ್ ಆಸಾ.

ಮಲಬಾರಾಂತ್ 8–9 ಶತಮಾನಾಂತ್ ಮುಸ್ಲಿಮಾಂನಿ ಮಲಬಾರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಂತ (ಕೇರಳಾ) ಮಶಿದ್ಯೊ ಉಬಾರ್‍ಲ್ಯೊ. ಅರ್ಬಿ ಸಮುದಾಯಾಚೊ ಚಡ್ ಲೋಕ 'ಕೊಲ್ಲಮ್' (ಕೋವಲಮ್) ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಾಲೊ.

ಮಲಬಾರಾಂತ್ ಆಸ್ಲಲೆ ಬಹುಮತ್ ಅರ್ಬಿ 'ಶಿಯಾ' ಧರ್ಮ್ ಪಾಳ್ತಾಲೆ ಆಸಿ ದಕ್ಷಿಣ್, ಪೂರ್ವ್ ಆನಿ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಏಷ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮುಸ್ಲಿಮಾಂ ಲಾಗಿಂ ಹಾಂಚೊ ಭೊವ್ ಬರೊ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಆನಿ ಆರ್ಥಿಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಆಸ್ಲಲೊ. 14ವಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಅರ್ಬಿ ಲೋಕ್ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ್ (ತೆನ್ಕಾ) ಭಾರತಾಂತ್ ಹೆರ್ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಚಡ್ ಸಂಕ್ಯಾನ್ ಆಸುನ್, ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿ 'ಇಬನ್ ಬಟೂಟ' ಪ್ರಕಾರ್ ಹಾಂತ್ಲೊ ಚಡ್ತಾವ್ ಲೋಕ್ ದಕ್ಷಿಣ್ ಅರ್ಬಿ ದೇಶಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲಲೊ. ಪಶ್ಚಿಮ್ ಕರಾವಳಿಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ಚೆ ಅರ್ಬಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಥಳೀಯ್ ರಾಜಕೀಯ್–ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಕಾರ್ಯಾಂನಿ ಮೆತೆರ್ಪಣ್ ಘೆತಾಲೆ. ತೆದ್ನಾಂಚ್ಯಾ ಶಾಸನಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆಂ, ಹೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಂಘಾ ಥಾವ್ನ್ ಹಿಂದೂ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ದೆವಾಳಾಂಕ್ ದೆಣ್ಗಿ ದಿವ್ನ್ ಥಳೀಯ್ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ವಿಶ್ವಾಸಾಕ್ ಪಾತ್ರ್ ಜಾಲ್ಲೆ.

ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಿಂಕ್ ಅರೇಬಿಯಾಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಪ್ರಮುಕ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಕೆಂದ್ರಾಂ ಸವೆಂ ಸಂಬಂಧ್ ಆಸುನ್ 12ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯಾ ಎಕಾ ದಾಖ್ಲ್ಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ 'ಏಡನ್' ದೇಶಾಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಿಂಕ್ ಆನಿ ರೂಕ್ ಚೊರಾಂಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಆಸ್ಲಲೊ ತೊ ಕಳುನ್ ಯೆತಾ. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂನಿ 'ಫೌರು', 'ಗುಲಾಮಿ' ಇತ್ಯಾದಿ ಅರ್ಬಿ ಸಬ್ದ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಮಹತ್ವಾಚ್ಯಾ ಬಸ್ರೂರ್, ಬಾರ್ಕೂರ್, ಬೇಕಲ್ ಆನಿ ಕಾಸರ್‌ಗೋಡ್ ಗಾಂವಾಂಚಿ ಹಾಂಕಾಂ ಬರಿಚ್ ಮಾಹೆತ್ ಆಸ್ಲಿ. ಅರ್ಬಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂಕ್ ಭೆಟ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಅರ್ಬಿ ಪ್ರವಾಸಿ 'ಯಾಕುತ್', 'ದಾಮಿಷ್ಕಿ' ಆನಿ 'ಅಬುಲ್ ಫಿದಾ' ವಿಶಿಂ ವಿವರ್ ಮೆಳ್ತಾ.

1510 ವರ್ಸಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಪೊರ್ತುಗಿಸಾಂಚೆಂ ಬಳ್ ಚಡ್ ಜಾವ್ನ್ ತಾಂಚೆಂ ರಾಜ್ ಉದೆಲೆಂ. ಹ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಅರ್ಬಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಂಕ್ ಸಂಕಷ್ಟ್ ಸುರು ಜಾಲೆ. ಹಾಣಿಂ ಪೊರ್ತುಗಿಸಾಂ ಲಾಗಿಂ ಝುಜ್ ಕರ್ಚೆಂ ಪಡ್ಲೆಂ. 16ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್, ಚಡ್ ಕರುನ್ ಗೊಂಯಾಂ, ಗುಜರಾತಾಂತ್ ಪೊರ್ತುಗೀಸ್ ಬಳ್ವಂತ್ ಜಾಲೆ. ಅರ್ಬ್ಯಾಂಚೊ ವ್ಯಾಪಾರ್–ವಯ್ವಾಟ್ ಉಣೊ ಜಾಲೊ. ತರಿ ಪೊರ್ತುಗೀಸ್ ದಾಖ್ಲ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂನಿ ಕರಾವಳಿ–ಕರ್ನಾಟಕಾ ಆನಿ ಮಲಬಾರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಅರ್ಬ್ಯಾಂ ವಿಶಿಂ ಭೊವ್ ಚಡ್ ಮಾಹೆತ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಶತಮಾನಾ ಥಾವ್ನ್ ಆರ್ವಿಲ್ಯಾ ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಅರ್ಬ್ಯಾಂನಿ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ವ್ಯಾಪಾರ್–ವಯ್ವಾಟಾಂತ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್ಲಲೊ ಆಸುನ್ ಹಾಂಕಾಂ ಥಳೀಯ್ ರಾಯಾಂನಿ ಬರೊಚ್ ಸಹಕಾರ್ ದಿಲ್ಲೊ. ಪೂಣ್ ಯುರೋಪ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಂಚ್ಯಾ ಯೆಣ್ಯಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಭಾರತಾಂತ್ ಅರ್ಬಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಉಣೊ ಜಾಲೊ!

31. ಫಾತ್ರಾ ಹಾತೆರಾಂಚೊ ಪುರಾತನ್‌ಯುಗ್!

ಭೂಗೋಲ್ ಆನಿ ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ್

ಭಾರತ್ ದೇಶ್ ಏಕ್ ವಿಸ್ತಾರ್ ಉಪಖಂಡ್. ಭೂಗೋಲಿಕ್‌ಪಣಿಂ ಯುರೋಪ್ ಆನಿ ಚಿನಾಕ್ ಸರ್ ಕರ್ತಾನಾ ಭಾರತ್ ದೇಶಾಚ್ಯೆ ವಿವಿಧತೆಚ್ಯಾ ಬಳ್ವಂತ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಇತಿಹಾಸಾಚೊ ಮಹತ್ವ್ ಕಳುನ್ ಯೆತಾ. ಭಾರತೀಯ್ ನಾಗರಿಕತೆಚಿಂ ಸಾಳಾಂ ಉಸ್ಟುನ್ ಭಾರತಾಚೊ ಪುರಾತನ್ ಇತಿಹಾಸ್ ಆಮಿ ಸಮ್ಜಜೆ.

ಸಬಾರ್ ಕರೊಡ್ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಪೃಥ್ವೆಚ್ಯಾ ಆರಂಭಾಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಂತ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯೊ ಎಕಾ ವಯ್ರ್ ಏಕ್ ಚಿಡ್ಕುನ್ ಆಸ್ಚ್ಯೊ 'ಆರ್ಕೆಯನ್' ಶಿಳಾಂ-ಫಳಿಯೊ (Stone Slab) ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಆಖ್ಯಾ ಭುಂಯ್‌ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಪುರುನ್ ಉರ್ಲ್ಯಾತ್. ಲಾಕಾಂನಿ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಲಾಂಬಾಯೆಚ್ಯೆ ಅವ್ದೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಹ್ಯೊ ಶಿಳಾಂ ಫಳಿಯೊ ಭೊವ್ ಚಡ್ ಝಿರುನ್ ಕ್ರಮೇಣ್ ಸಬಾರ್ ಗುಡೆ ದೊಂಗರ್ ಆನಿ ಪರ್ವತ್ ಉಬ್ಜಲ್ಯಾತ್. ವಿಂಧ್ಯ ಪರ್ವತಾಚ್ಯಾ ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ (ತೆನ್ಕಾ) ಆಸ್ಚೊ ಬಹುಮತ್ ಪ್ರದೇಶ್ ಸಮಾನಾಂತರ್ ಆಸುನ್ ಹಾಂಗಾಚ್ಯೊ ಸಬಾರ್ ನ್ಹಂಯೊ ರುಂದಾಯೆಚ್ಯೊ ಆನಿ ಗುಂಡಾಯೆಚ್ಯೊ ಜಾವ್ನ್ ಹಳ್ವಾಯೆನ್ ವ್ಹಾಳುನ್ ಆಸಾತ್ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ವಾಟೆ ಬಗ್ಲೆಚಿ ವಿವಿಧ್ ಮಾತಿ ಇಟಾಳ್ ಕರುನ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಚ್ಯೆ ಪ್ರಗತೆಕ್ ಸಹಕಾರಿ ಜಾತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ 'ಆರ್ಕೆಯನ್' ಕಾಳಾಚ್ಯೊ ಸಬಾರ್ ರಿತಿಂಚ್ಯೊ ಶಿಳಾಂ ಫಳಿಯೊ ಆದಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಚ್ಯಾ ಗರ್ಜಾಂಕ್ ಫಾತ್ರಾ ಹಾತೆರಾಂ ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಉಪ್ಕಾರಾಚ್ಯೊ ಜಾಲ್ಯಾತ್!

ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಭಾರತಾಂತ್ 'ಡೆಕ್ಕನ್‌ಟ್ರಾಪ್' (ಖತ್ಕತೊ ಉಜೊ ವೊಂಕ್ಟಿ ದೊಂಗ್ರಾ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಚ್ಯಾ ಸ್ಫೊಟಾ ಥಾವ್ನ್ ಉಬ್ಜಲ್ಲ್ಯೊ ಶಿಳಾಂ-ಫಳಿಯೊ) ಪೂರ್ವ್ ಆನಿ ಪಶ್ಚಿಮ್ ದರ್ಯಾ ತಡಿಂನಿ ಲಿಪುನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ 'ಕ್ವಾರ್ಟ್ಜ್', 'ಅಗೇಟ್', 'ಕಾರ್ನೆಲಿಯನ್' ಆನಿ 'ಜಾಸ್ಪರ್' ನಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ವಿವಿಂಗಡ್ ಶಿಳಾ ಫಳಿಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಶಿಳಾ ಯುಗಾಚ್ಯಾ ಆದಿಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಹಾತೆರಾಂ ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಲಾಂ.

ಹ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಮನ್ಜಾತಿಂಕ್ ಗರ್ಮೆ ಆನಿ ಹಿಂವೆ ದಿಸಾಂನಿ ಆಪ್ಲೆಂ ಪೊಟ್ ಭರುಂಕ್ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಕುಡಿಚೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ಕರುಂಕ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಆಯ್ದಾಂ ಆನಿ ಸಾಧನಾಂ ರಚ್ನಾರಾನ್ ತಾಂಕಾಂ ಫಾವೊ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್. ಶಿಂವ್, ವಾಗ್, ಅಸಲ್ಯಾ ಮನ್ಜಾತಿಂಕ್ ಶಿಕಾರಿ ಕರುಂಕ್ ಅನ್ಕೂಲ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಘಟಾಯೆಚೆ ಕೊಕ್ಕೆ ದಾಂತ್ ಆನಿ ಹಾತಾಂ ಪಾಂಯಾಂಕ್ ಬಳಾಧಿಕ್ ದಾರ್ಬ್ಯೊ ನಾಕ್ಶ್ಯೊ ಆನಿ ಶಿಕಾರೆನ್ ಆಪ್ಣೆಂ ಜಿವ್ಯಿಂ ಮಾರ್ಲಲ್ಯಾ ಮನ್ಜಾತಿಂಚೆಂ ಚಾಮ್ಡೆಂ ಸೊಲ್ನ್ ಮಾಸಾಚೆ ಕುಡ್ಕೆ ಕರುನ್ ಖಾಂವ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಸರ್ವ್ ಆಯ್ದಾಂ ತಾಂಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಆಸಾತ್. ಹಿಂವೆಚ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಕುಡಿಕ್ ಊಬ್ ದವ್ರುಂಕ್ ದಾಟ್ ಲ್ಹಂವೆಚಿ ಭಾಯ್ಲಿ ಕಾತ್

ಆಸಾ. ಸಬಾರ್ ಮನ್ಶಾತಿ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಜಿವಿಚ್ಯಾಕ್‌ಯಿ ಅಧಿಕ್ ಮಾಪಾನ್ ಬಳ್ವಂತ್ ಆಸ್ತಾತ್ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಮಾತ್ರ್ ಆಪ್ಲಿ ಪೊಟಾ ಭುಕ್ ಥಾಂಬೊಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಹಿಂವ್ ಸೊಸುಂಕ ಆಪ್ಲಿಂಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿಂ ವಿವಿಧ್ ಆಯ್ದಾಂ ತಯಾರ್ ಕರ್ಚಿಂ ಪಡ್ಲಿಂ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ರಾನಾಂತ ಜಿಯೆವ್ನ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಆದಿ ರಾನ್ವಟಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವ್ಹಡಾ ಸಂಕಷ್ಟಾಚಿ!

ಆದಿ ಮಾನವ್ ರಾನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ರುಕಾಂಚ್ಯೊ ಸಾಲಿ, ಪಾಳಾಂ-ಫಳಾಂ ಆನಿ ಬಳ್ವಂತ ಮನ್ಶಾತಿಂನಿ ಶಿಕಾರಿ ಕರುನ್ ಖಾವ್ನ್ ಉರ್ಲಲೆಂ ಮಾಸ್ ಖಾವ್ನ್ ಜಿಯೆತಾಲೆ ಮ್ಹಣ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಇತಿಹಾಸ್ ಶಾಸ್ತ್ರ ತಜ್ಞ್ 'ಗೊರ್ಡನ್ ಚೈಲ್ಡ್' ಹಾಣೆಂ ವಿವರ್ ದಿಲಾ ಅಸಲೆಂ ಮಾಸ್ ಪಿಂಜುನ್ ಖಾಂವ್ಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದಾಂತಾಂಕ್ ಆನಿ ಹಾತಾಂಚ್ಯಾ ನಾಕ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಬಳ್ ಪಾವನಾತ್ಲಲ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಧೊಮೊಸ್ ಫಾತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತೆರಾಂಚೊ ಪ್ರಯೋಗ್ ತೆ ಕರ್ತಾಲೆ.

ಶಿಲಾಯುಗಾಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂನಿ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲಿಂ ಫಾತ್ರಾ ಆಯ್ದಾಂ ಲಾಂಬ್ ಕಾಳಾಕ್ ಆಸಾ ತಶಿಂ ಉರ್ತಾತ್. ತ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಜಿವಿಚೊ ಪೂರ್ವ್ ಇತಿಹಾಸ್ ರುಪಿತ್ ಕರ್ರ್ಯೊ ಪಡ್ತಾ. 'ಎಲ್.ಎಸ್.ಬಿ.ಲಿಕಿ' ಹಾಚ್ಯಾ ಆಯ್ಲೆವಾರ್ಚ್ಯಾ ಸೊದಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಆಫ್ರಿಕಾಂತ್ ಸುಮಾರ್ 17 ಲಾಖ್ ವರ್ಸಾಂ ಪುರ್ವಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಜಿವಿಚೊ ಉಗಮ್ ಜಾಲ್ಲೊ ತರ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಶಿಲಾಯುಗಾಚೊ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕಾಳ್ 5 ತೆಂ 6 ಲಾಖ್ ವರ್ಸಾಂ ಆದ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಭೂಗರ್ಭ್ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಂನಿ (Geo-chronologists) ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಚಾರ್ಲ್ಯಾ. ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಲ್ಹಾನ್ ಕುಟ್ಮಾಂ ವಾ ಪಂಗ್ಡಾಂ ಸವೆಂ ಶಿಕಾರಿ ಕರುನ್ ಆನಿ ರುಕಾ ಸಾಲಿ ಪಾಳಾಂಫಳಾಂ ಖಾವ್ನ್ ತೆ ಆಪ್ಲೆಂ ಪೊಟ್ ಭರ್ತಾಲೆ. ತಾಂಕಾಂ ಅಸಲೆಂ ಜಿವಿತ್ ಸಾರುಂಕ್ ಭೊವ್ ಚಡ್ ಕಷ್ಟ್-ಸಂಕಷ್ಟ್ ಸೊಸುಂಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ರಾನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಬಳಾಧಿಕ್ ಮನ್ಶಾತಿಂ ಲಾಗಿಂ ಸ್ಪರ್ಧೊ ಕರ್ರ್ಯೊ ಪಡ್ತಾಲೊ ಆನಿ ಸಬಾರ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಫಾವೊ ತೆಂ ಖಾಣ್ ಮೆಳನಾತ್ಲಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ವಾ ಪಿಡೆಶಿಡೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಪೊಟಾ ಗ್ರಾಸ್ ಜೊಡುನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ನಾತ್ಲಲ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಉಪಾಶಿಂ ದೀಸ್ ಲೊಟ್ಚೆ ಪಡ್ತಾಲೆ. ಎಕಾ ಪ್ರದೆಶಾ ಥಾವ್ನ್ ಆನ್ಯೆಕಾ ಪ್ರದೆಶಾಕ್ ಆಪ್ಲಿ ವಸ್ತಿ ಬದ್ಲಿ ಕರ್ಚಿ ಪಡ್ತಾಲಿ. ವಾರೆಂ, ಪಾವ್ಸ್, ವೊತ್, ಹಿಂವಾಕ್ ಭಿಯೆವ್ನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಶಾಶ್ವಿತ್ ಬಿಡಾರ್ ಬಾಂದುಂಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಅವ್ಕಾಸ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ.

ಕ್ರಮೇಣ್ ರುಕಾಂಚ್ಯಾ ಫಾಂಟ್ಯಾ ವಯ್ರ್ ಮನ್ಶಾತಿಂಚ್ಯಾ ಚಾಮ್ಡ್ಯಾನ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಘುಡಾ ತಸಲ್ಯಾ ಬಿಡಾರಾಂನಿ ತೆ ಜಿಯೆತಾಲೆ. ಧೊಮೊಸ್ ಆಯ್ದಾಂ ಆನಿ ಹಾತ್ ಕುರಾಡಿ (Scrapers) ತಸಲ್ಯಾ ಹಾತೆರಾಂನಿ ಮನ್ಶಾತಿಚ್ಯಾ ಚಾಮ್ಡ್ಯಾ ಭಿತರ್ಲ್ಯೆ ಕುಶಿಕ್ ಚಿಡ್ಕುನ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಮಾಸ್ ಆನಿ ಹಾಡಾಂ-ಕುಡ್ಕೆ ಖೊರ್ಪುನ್ ಕಾಡುನ್ ವಿವಿಧ್ ಹಾತೆರಾಂನಿ (Borers or awls) ಬುರಾಕ್ ಕರುನ್ ಚಾಮ್ಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ದೊರಿಯಾಂನಿ (Leather thongs) ಫಡ್ಸುನ್ ತೆ ರುಕಾ ವಯ್ಲಿಂ ಬಿಡಾರಾಂ ಉಬಾರ್ತಾಲೆ ಆನಿ ಆಪ್ಲಿ ಕೂಡ್ ಊಬ್ ದವರ್ಚಿ ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾಲೆ!

32. ಅಧಿಕ್ ಚಡ್ ಉದ್ಕಾ ವ್ಹಾಳೊ ಫೆವ್ನ್, ವ್ಹಾಳುನ್ ಆಸ್ಚಿ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ಲಿ ನ್ಹಂಯ್!

ಪೃಥ್ವೆ ಅಜಾಪಾಂಚಿ ಅಮೆಜಾನ್

ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ ನ್ಹಂಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಏಕ್ ಆಸ್ಚಿ 'ಅಮೆಜಾನ್' ತೆನ್ಕಾ (ದಕ್ಷಿಣ್) ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯಾ 'ಆಂಡೀಸ್' ಪರ್ವತಾ ಥಾವ್ನ್ ಜಲ್ಮುನ್ ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಂತ್ ವ್ಹಾಳುನ್ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಾಗೊರಾಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಪೊರ್ಚುಗಿಸ್ ಆನಿ ಸ್ಪ್ಯಾನಿಷ್ ಭಾಸಾಂನಿ ಹ್ಯೆ ನ್ಹಂಯ್ಕ್ 'ಅಮೆರ್ಝೊನಾಸ್' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಭೊವ್ ವ್ಹಡಾ ಮಾಪಾನ್ ಉದ್ಕಾ ವಾಂಟೊ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲಲಿ ಅಮೆಜಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲಿ ಭೊವ್ ಲಾಂಬಾಯೆಚಿ ನ್ಹಂಯ್. ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯೆ ನೈಲ್ ನ್ಹಂಯ್ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ್ ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯೆ ಅಮೆಜಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ಕ್ ಹ್ಯಾ ಲಾಂಬಾಯೆಚ್ಯಾ ಸ್ಥಾನಾ ವಿಶಿಂ ಸ್ಪರ್ಧೊ ಆಸಾ. ಸಗ್ಳ್ಯೆ ಪೃಥ್ವೆಚ್ಯಾ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಗೋಡ್ ಉದ್ಕಾಚೊ 20% ವಾಂಟೊ ಅಮೆಜಾನ್ ಎಕ್ಯೆಚ್ ನ್ಹಂಯ್ ಲಾಗಿಂ ಆಸಾ ದೆಕುನ್ ಅಮೆಜಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ಕ್ 'ಗೋಡ್ ಉದ್ಕಾಚೊ ದರ್ಯೊ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲಾಂ.

ಅಮೆಜಾನ್, ಬಡ್ಗ್ಯಾ (ಉತ್ತರ್) ಬ್ರೆಜಿಲಾಚ್ಯಾ ಬೊಲಿವಿಯಾ, ಪೆರು, ಈಕ್ವೆಡಾರ್, ಕೊಲಂಬಿಯಾ ಆನಿ ವೆನೆಜುಲಾಚ್ಯಾ ಜಾಯ್ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಉದಕ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ತಾ. ಅಶೆಂ ತೆನ್ಕಾ ಅಮೆರಿಕಾಚೆಂ ತಿಸಾಂತ್ ದೋನ್ ವಾಂಟೆ ಉದಕ್ ಹ್ಯೆ ನ್ಹಂಯ್ಚ್ಯಾ ವಾಂಟ್ಯಾಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಅಮೆಜಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ಚಿ ಲಾಂಬಾಯ್ 6240 ಕಿ.ಮೀ., ಉದ್ಕಾ ಪ್ರದೇಶಾಚೊ ವಿಸ್ತಾರ್ ಸುಮಾರ್ 70.5 ಲಾಖ್ ಚದರ್ ಕಿ.ಮೀ. ಆಪ್ಲ್ಯೆ ವಾಟೆಚ್ಯೆ ಲಾಂಬಾಯೆಕ್ ಶೆಂಬರಾಂನಿ ಉಪ ನ್ಹಂಯೊ ಯೆವ್ನ್ ಅಮೆಜಾನ್ ಸವೆಂ ಎಕ್ವಟ್ಟಾತ್. ಪಾವ್ಸಿಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಹ್ಯೆ ನ್ಹಂಯ್ಚಿ ಗುಂಡಾಯ್ ಲಗ್ಬಗ್ 36 ಮೀ. ಆನಿ ಹಿಚ್ಯಾ 3680 ಕಿ.ಮೀ. ವಿಸ್ತಿರ್ಣಾಯೆಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ತಾರ್ವಾಂ ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ತಾತ್. ಪಾವ್ಸಾ ಕಾಳಾರ್ ಆವ್ರ್ ಆಸ್ತಾಂ, ಹ್ಯೆ ನ್ಹಂಯ್ಚೊ ಉದ್ಕಾಚೊ ವೇಗ್ ವರಾಕ್ 8 ಕಿ.ಮೀ. ತರ್ ಹೆರಾ ವೆಳಾ ಹೊ 5 ಕಿ.ಮೀ ಆಸ್ತಾ. ಭುಂಯ್ಚೆರ್ ವ್ಹಾಳುನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ನ್ಹಂಯ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಚೊ ಪಾಂಚಾಂತ್ಲೊ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ಉದಕ್ ಅಮೆಜಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ ಎಕ್ಲಿಚ್ ಆರಾವ್ನ್ ಫೆವ್ನ್ ವ್ಹಾಳುನ್ ಆಸ್ತಾ!

ಪೆರು ದೆಶಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ವ್ಹಡ್ ನ್ಹಂಯೊ ಅಮೆಜಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ ಲಾಗಿಂ ಏಕ್ ಜಾತಾತ್. ತಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ ಥೊಡ್ಯೊ ಹ್ಯೊ 'ಮೊರೊನಾ', 'ನುಕುರೇ', 'ಚಾಂಬ್ರಿಯಾ', 'ನಾಪೊ', 'ಮರನಾನ್' ಆನಿ 'ಉಕಯಾಲಿ' ಇತ್ಯಾದಿ... ಅಮೆಜಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾ ಪ್ರದೇಶಾಚ್ಯೆ ಭೊಂವ್ತಿಂ ದಾಟಾಯೆಚೆಂ ಅಟ್ಪಾಂಗ್ ರಾನ್ ಆಸುನ್ ಹ್ಯಾ ರಾನಾಂತ್ ದಾಟೆಮೊಟೆ, ರಾಕ್ಸಾ ತಸಲೆ ರೂಕ್ ವಾಡುನ್ ರಾವ್ಲ್ಯಾತ್. ಹ್ಯಾ ರುಕಾಂಕ್ ರೆವ್ಡಲ್ಲ್ಯೊ ಭೊವ್ ಬಳ್ವಂತ್ ವಿವಿಧ್ ವಾಲಿ ವೊತಾಕ್ ಸೊದುನ್ ರುಕಾಂಚ್ಯೆ ತುದಿಯೆ ಪರ್ಯಾಂತ್ ವೆತಾತ್ ದೆಕುನ್ ಸುರ್ಯಾಚಿಂ ಕಿರ್ಣಾಂ

ರಾನಾಚ್ಯೆ ಧರ್ಣಿಕ್ ಉಮೊ ದಿಂವ್ಕ್ ಸಕನಾಂತ್. ಅಮೆಜಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ತ್ 3,000 ವಿವಿಧ್ ಜಾತಿಂಚ್ಯೊ ಮಾಸ್ಳ್ಯೊ ಆಸಾತ್. 'ಬೋಟೊ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ನಾಂವಾಚಿ ಅಮೆಜಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ಚಿ 'ಡಾಲ್ಫಿನ್' ಮಾಸ್ಳಿ ನ್ಹಂಯ್ತ್ ಆಸ್ಚಿ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ಲಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಮಾಸ್ಳಿ. 'ಪಿರಾನಾ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯೊ ಕ್ರೂರ್ ಸ್ವಭಾವಾಚ್ಯೊ ಮಾಸ್ಳ್ಯೊ ಹಿಂಡಾಂನಿ ಅಮೆಜಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ತ್ ಜಿಯೆತಾತ್. ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಆನಿ ಮನ್ಜಾತಿಂಚೆರ್ ಹ್ಯೊ ಮಾಸ್ಳ್ಯೊ ದಾಡ್ ಘಾಲ್ತಾತ್. 1981 ವರ್ಸಾ 'ಒಬಿಡಾಸ್' ಲಾಗಿಂ ದೋಣ್ ಬುಡುನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಅವ್ಘಡಾಂತ್ 331 ಜಣ್ ಹ್ಯಾ 'ಫಿರಾನಾ' ಕ್ರೂರ್ ಮಾಸ್ಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಘಾಸಾಂಕ್ ಸಾಂಪ್ಡುನ್ ಮೆಲ್ಯಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಿತ್ ಜಾಲಾಂ.

ಅಮೆಜಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ತ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯೊ 'ಅರಪಿಮಾ' ಆನಿ 'ಪಿರರುಕು' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯೊ ಮಾಸ್ಳ್ಯೊ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಗೋಡ್ ಉದ್ಕಾಚ್ಯಾ ಮಾಸ್ಳ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ಲ್ಯೊ. ಹ್ಯೊ 10 ಫಿಟ್ ಲಾಂಬಾಯೆ ಪರ್ಯಾಂತ್ ವಾಡ್ಲಲ್ಯೊ ಆಸುನ್ ಸುಮಾರ್ 200 ಕಿಲೊ ಜಡಾಯೆಚ್ಯೊ ಆಸ್ತಾತ್. ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ ಜಿವ್ದಾಳಿಂ ಪಯ್ಕಿ ಏಕ್ ಆಸ್ಚಿ 'ಅನಕೊಂಡಾ' ಹ್ಯೆ ನ್ಹಂಯ್ಚ್ಯಾ ಗುಂಡಾಯ್ ನಾತ್ಲಲ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಂತ್ ಆಸ್ತಾತ್. ಸಬಾರ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಹ್ಯೊ ಜಿವ್ದಾಳಿ ಮಾಸ್ಳಿ ಪಾಗ್ತಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚೆರ್ ದಾಡ್ ಘಾಲ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ರಾನಾಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಪ್ರದೆಶಾಂನಿ ವಿವಿಧ್ ಪ್ರಕಾರಾಂಚೆ ಮಾಂಕಡ್-ವಾಂದರ್ ಆನಿ ರುಕಾರ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯೊ ಮನ್ಜಾತಿ ರುಕಾರ್‌ಚ್ ಜಲ್ಮ್ ಘೆವ್ನ್ ಧರ್ಣಿಚಿ ವಳಕ್ ನಾಸ್ತಾಂ ರುಕಾರ್‌ಚ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ತಾತ್. ಸರ್ವ್ ಜಾತಿಂಚಿಂ ಝಾಡಾಂ ಆನಿ ರೂಕ್ ಅಮೆಜಾನ್ ಭೊಂವ್ತಿಂ ಆಸಾತ್. ನ್ಹಂಯ್ಚ್ಯಾ ಲಾಗ್ಶಿಲ್ಯಾ ಪ್ರದೆಶಾಂತ್ ಕೆಳಿಂ, ಕಾಫಿ, ಚಿತುರ್ಲಿ, ಬಟಾಟೆ, ಬಾರ್ಲಿ, ರಬ್ಬರ್, ಟಾಪಿಯೊಕಾಚಿಂ ಬೆಳಿಂ ಕರ್ತಾತ್. ಅಮೆಜಾನ್ ರಾನಾಂತ್ ಕ್ರೂರ್ ಮನ್ಜಾತಿ, ಶೆಂಭರಾಂನಿ ಜಾತಿಂಚಿಂ ವಿವಿಧ್ ಸುಕ್ಣಿಂ, ಮಾಣ್ಕೆ, ಜಿವ್ದಾಳಿ, ಭರುನ್ ಗೆಲ್ಯಾತ್. ಹ್ಯೆ ನ್ಹಂಯ್ ಲಾಗ್ಸರ್ ಸಬಾರ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ ಶೆರಾಂ ಆಸಾತ್. ಅಮೆಜಾನ್ ನಿಮ್ತಿಂ ಉದಕ್ ಭರುನ್ ಆವ್ಪ್ರ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಕಾಟ್ (DAM) ಬಾಂದ್ಚ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ವಿಬಾಡ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಉದಕ್ ಜಗೊವ್ನ್ ಲೊಕಾಕ್ ವಸ್ತೆಕ್ ಅನ್ಕೂಲ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಹೊ ಸಗ್ಳೊ ಪ್ರದೇಶ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲೊ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ಲೊ ಖಾಣಾ ಉತ್ಪತ್ತೆಚೆಂ ಕೇಂದ್ರ್ ಜಾತಲೊ!

ಬೈಬಲ್ ಪವಿತ್ರ್ ಗ್ರಂಥ್:

ಪಳೆ, ಅರಣ್ಯಾಂತ್ ಹಾಂವ್ ಏಕ್ ರಸ್ತೊ ಕರ್ತಾಂ, ಸುಕ್ಯೆ ಕರ್ದೆ ಭುಂಯ್ತ್ ನ್ಹಂಯೊ ಉಬ್ಜಯ್ತಾಂ, ರಾನ್ವಟ್ ಮನ್ಜಾತಿ ಕೊಲೆ ತಶೆಂಚ್ ಶಹಾಮೃಗ್ ಮ್ಹಜಿ ಸ್ತುತಿ ಕರ್ತಲ್ಯೊ... ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಜ್ಯೆ ವಿಂಚ್ಲಲ್ಯೆ ಪರ್ಜೆಕ್ ಪಿಯೆಂವ್ಕ್ ದಿಂವ್ಕ್ ಹಾಂವ್ ಅರಣ್ಯಾಂತ್ ಉದಕ್ ದಿತಾಂ ಆನಿ ಸುಕ್ಯೆ ಕರ್ದೆ ಭುಂಯ್ತ್ ನ್ಹಂಯೊ ಉಬ್ಜಯ್ತಾಂ.

ಜಿ ಪರ್ಜಾ ಹಾಂವೆಂ ಮ್ಹಜ್ಯೆ ಪಾಸತ್ ರಚ್ಲ್ಯಾ, ತಿ ಮ್ಹಜಿ ಸ್ತುತಿ ಪರ್ಗಟ್ತಲಿ (ಇಸಾಯಿಯಾ 43: 19-21).

33. ಭಾರತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚಿ 258 ವರ್ಸಾಂಚಿ ಚರಿತ್ರಾ!

ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿ

ಭಾರತ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಉದೆಂತಿಚ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂ ಲಾಗಿಂ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ದೆಶಾನ್ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಯುರೊಪಾಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಿಂಚಿ 'ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿ' 17ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಹೊಲೆಂಡ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್, ಸ್ಕೊಟ್ಲೆಂಡ್, ಸ್ಪೇನ್, ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ ಆನಿ ಸ್ವೀಡನ್ ದೇಶಾಂನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳುನ್ ರಚ್ಲಿ ತರ್‌ಯಿ ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಂಪೆನಿಚ್ ಭೊವ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಡಚ್ ಆನಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಕಂಪೆನಿ ಥೊಡ್ಯಾ ತೆಂಪಾಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಬಳ್ವಂತ್ ಆಸ್ಲ್ಯೊ.

ಪೊರ್ಚುಗಿಸ್ ನಾವಿಕ್ ಆಸ್ಚೊ ವಾಸ್ಕೋಡಗಾಮ ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯಾ 'ಗುಡ್‌ಹೋಪ್' ಭ್ಹೂಶಿರಾಚಿ ಭೆಂವ್ಡಿ ಕಾಡುನ್ 1498 ಮೇ 20ವೆರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ತಾರ್ವಾ ಥಾವ್ನ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆಂತ್ ದೆಂವ್ಲಲ್ಯಾ ದಿಸಾ ಥಾವ್ನ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಯುರೊಪಿಯನಾಂಚೊ ವ್ಯಾಪಾರ್-ವಯ್ವಾಟ್ ಸುರು ಜಾಲೊ. ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂನಿ 'ಬಹಮನಿ ಸುಲ್ತಾನಾ' ಥಾವ್ನ್ ಗೊಂಯ್ ಜಿಕುನ್ ತೊ ಗಾಂವ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಆನಿ ವ್ಯಾಪಾರಾಚೆಂ ಕೇಂದ್ರ್ ಕರುನ್ ಘೆವ್ನ್ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಕರಾವಳಿಂತ್ ಮಲಕ್ಕಾ, ಅರ್ಮುಜ್, ಸಿಲೋನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಾಂವಾಂನಿ ಆಪ್ಲೊ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವೃದ್ದಿ ಕರುನ್ ಘೆತ್ಲೊ ತರಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂನಿ ಡಚ್ಚಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಚಡುನ್ ಆಯ್ಲೊ. 1596 ವರ್ಸಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಪಾವ್ಚಿಂ ಡಚ್ಚಾಂಚೆಂ ತಾರುಂ ವಾಸ್ಕೊಡಾಗಾಮಾ ಆಯ್ಲಲ್ಯೆಚ್ ದರ್ಯಾ ವಾಟೆನ್ ಭಾರತಾಕ್ ಯೆವ್ನ್ ಪಾವ್ಲೆಂ. ತಾಣಿಂ 1602 ವರ್ಸಾ 'ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಕಂಪೆನಿ ಸ್ಥಾಪ್ಲಿ. ಪ್ರಥಮ್ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಕಂಪೆನಿ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚಿ. 1600 ವರ್ಸಾಚ್ಯೆ ಆಕ್ರೆಚ್ಯಾ ದಿಸಾ ಎಲಿಜಬೆತ್ ರಾಣಿಯೆನ್ ಹ್ಯೆ ಕಂಪೆನಿಕ್ ಅಧಿಕೃತ್ ಮಾನ್ಯತಾ ದಿಲ್ಲಿ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೆರ್ ದೋನ್ ಕಂಪೆನಿ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಜಾವ್ನ್ ಪಯ್ಲ್ಯೆ ಕಂಪೆನಿ ಕಡೆ ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಕ್ ರಾವ್ಲ್ಯೊ ಆನಿ 1698 ಥಾವ್ನ್ ಇಕ್ರಾ ವರ್ಸಾಂ ಸ್ಪರ್ಧೊ ದಿವ್ನ್ ಆಕ್ರೆಕ್ ಹ್ಯೊ ಪಯ್ಲ್ಯೆ ಕಂಪೆನಿ ಸವೆಂ ಏಕ್ ಜಾಲ್ಯೊ.

ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ತಾರ್ವಾಂ ಮಾರಿಫಾತ್ 1601 ಥಾವ್ನ್ 1618 ಪರ್ಯಾಂತ್ 12 ವ್ಯಾಪಾರಿ ಪಯ್ಣಾಂ ಆಸಾ ಕೆಲಿಂ. ಹಾಂತುಂ ತಾಂಕಾಂ ಬರೊಚ್ ಮುನಾಫೊ ಮೆಳ್ಳೊ. ಹ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಚಿಂತ್ಪಾಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಾಕ್ ತೆಂಕೊ ದಿವ್ನ್ ದುಡು ವಿನಿಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಾಂಟೆಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಂನಿ ಮುನಾಫ್ಯಾಚೊ ಫೆರ್ಗೊ ಜೊಡ್ಲೊ. ಹಿಂ ಪಯ್ಣಾಂ ಜಪಾನ್ ದೆಶಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲಿಂ. ಹ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಾ ಖಾತಿರ್ ಜಾವಾಚ್ಯಾ ಬಾಂಟಮಿ, ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸೂರತ್, ಮಚಲಿ ಪಟ್ಟಣ, ಪೆಟ್ಟಪೋಲಿ (ಬಂಗಾಳ) ಗಾಂವಾಂನಿ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿನ್ ಗುದಾಂವಾಂ ಉಬಿ ಕೆಲಿಂ. ಇಂಗ್ಲೆಡಾಚ್ಯಾ ಜೇಮ್ಸ್–1 ರಾಯಾನ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಯೋಜನಾಕ್ ಬರೊಚ್ ಪಾಟಿಂಬೊ ದಿವ್ನ್ ಕಂಪೆನಿಚಿ ಪಂದ್ರಾ ವರ್ಸಾಂಚಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ್ ಮಾನ್ಯತಾ ಖಾಯಾಮ್ ಕೆಲಿ. ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಚೆಂ ಪಯ್ಲೆಂ ವ್ಯಾಪಾರಿ ತಾರುಂ 1608 ವರ್ಸಾ ಯುರೊಪಾ ಥಾವ್ನ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸೂರತ್ ಬಂದ್ರಾಕ್ ಯೆವ್ನ್ ಪಾವ್ಲೆಂ. ತೆದ್ನಾಂ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿ ಲಾಗಿಂ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಯ್ವಾಟಾಂತ್ ಭಾಗಿದಾರ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಭಾರತಾಚೆ ಥೊಡೆ ಗ್ರೆಸ್ತ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜಹಾಂಗಿರಾಚಿ ಶಿಫಾರಸ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ ತಾಚ್ಯಾ ಆಸ್ಥಾನಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಪಾವ್ಲೆ.

'ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್' ಕುದ್ರ್ಯಾಂ ಲಾಗಿಂ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಯ್ವಾಟ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕರುಂಕ್ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಕ್ ಭೊವ್ ಚಡ್ ಆಶಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ತರಿ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೆಶಾಂನಿ ಎದೊಳ್‌ಚ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಕರ್ತಲ್ಯಾ ಡಚ್ಚಾಂಕ್ ಹೆಂ ಸಾರ್ಕೆಂ ದಿಸುಂಕ್ ನಾ. ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್ ಗಾಂವಾಂತ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಆಯ್ಲಲ್ಯಾ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಕ್ ಡಚ್ಚಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಕಠಿಣಾಯೆಚೆಂ ವಿರೊಧ್ಪಣ್ ಲಾಬ್ಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ 1623 ವರ್ಸಾ 'ಅಂಬಾಯ್ನ' ಕುದ್ರ್ಯಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಲ್ಯಾ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಕ್ ಡಚ್ಚಾಂನಿ ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರ್ಲೆ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂನಿ 'ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್' ಗಾಂವಾಚೊ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಬಂಧ್ ಕರುನ್ ಭಾರತ್ ದೆಶಾಂತ್ ಆಪ್ಲೊ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಯ್ವಾಟ್ ಚಡೊವ್ನ್ ಘೆಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಪಡ್ಲಿ. ಹ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಫಕತ್ ಸಾಂಬಾರ್ ವಸ್ತುಂಕ್ ತಾಣಿಂ ಮಹತ್ವ್ ದಿನಾಸ್ತಾಂ ನೀಳ್, ಸಾಕರ್, ಸುತಿ ವಸ್ತುರ್, ಬಂದುಕೆಂಚ್ಯೆ ದಾರ್ವೆಕ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸಾಹೆತಿಂಚೊ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಚಡೊವ್ನ್ ಘೆತ್ಲೊ. ಕ್ರಮೇಣ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೆಶಾಚ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಿ ಆನಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಂ ಲಾಗಿಂ ಬರೊಚ್ ಸಂಪರ್ಕ್ ರಚುಂಕ್ ಆನಿ ತೊ ಯಶಸ್ವೆನ್ ಮುಕಾರ್ ವ್ಹರುಂಕ್ ಜಯ್ತೆವಂತ್ ಜಾಲೆ.

17ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಥಳೀಯ್ ರಾಜಕೀಯ್ ವಿಷಯಾಂನಿ ಹಾಣಿಂ ಹಾತ್ ಘಾಲೊ ದೆಕುನ್ ಸೂರತ್ ಗಡಿರ್ ಆನಿ ಪರ್ಷಿಯ ಕೊಲ್ಲಿಂತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂಚ್ಯಾ ತಾರ್ವಾಂಚ್ಯಾ ಝುಜಾಂತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜಿಕ್ಲೆ. ಹ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ತಾರ್ವಾಂಚ್ಯೆ ಫವ್ಜೆಂತ್ ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂಚ್ಯಾಕ್‌ಯಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಬಳ್ವಂತ್

ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜಹಾಂಗಿರಾಕ್ ಕಳಿತ್ ಜಾಲೆಂ. ತಾಣೆಂ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಕ್ ಬರೊಚ್ ಸಹಕಾರ್ ಭಾಸಾವ್ನ್ ಸೂರತ್ ಶೆರಾಂತ್ ತಾಂಚೆಂ ಪ್ರಮುಕ್ ಗುದಾಂವ್ ಉಬಾರುಂಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿಲಿ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಚಲಿಪಟ್ಟಣ ಆನಿ ಮದ್ರಾಸಾಂತ್ (1641) ತಾಣಿಂ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಆನಿ ಗುದಾಂವ್ ಉಬೆ ಕೆಲೆಂ, ಬಂಗಾಲ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಂತ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಸುರು ಕೆಲೊ. 1691 ವರ್ಸಾ ಕೊಲ್ಕೊತಾ ಶೆರಾಚೆಂ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಜಾಲೆಂ. ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂಚ್ಯೆ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಆಸ್ಲಲೆಂ ಮುಂಬಯ್, ಇಂಗ್ಲೆಡಾಚ್ಯಾ ಚಾರ್ಲ್ಸ್–2 ರಾಯಾಚ್ಯೆ ರಾಣ್ಯೆಕ್ ಇನಾಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಮೆಳ್ಳೆಂ. ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಔರಂಗಜೆಬಾಕ್ ಆನಿ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಕ್ ಥೊಡ್ಯಾ ವಿಷಯಾಂನಿ ಮನಸ್ತಾಪ್ ಉಬ್ಜಲೊ ತರಿ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಾಕ್ ಕಸಲಿಯ್ ಆಡ್ಕಳ್ ಜಾಲಿನಾ. ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಚೊ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಯ್ವಾಟ್ ಬರೊಚ್ ವಾಡ್ಲೊ!

18ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ 'ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿ' ಲಂಡನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಅಧಿನ್ ಜಾಲಿ. ತೆದ್ನಾಂ ಭಾರತಾಂತ್ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚೊ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ 'ಡಾಲ್ ಹೌಸಿ'ನ್ ಭಾರತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ರಾಯಾಂಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಂತ್ ಹಾತ್ ಘಾಲುನ್ ಸಂತತ್ ನಾತ್ಲಲ್ಯಾ ರಾಯಾಂಚ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಂಚೆಂ ಆಡಳ್ತೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಹಾತಿಂ ಘೆವ್ನ್ ಕಂಪೆನಿಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ವಾಡೊವ್ನ್ ಘೆತ್ಲೊ. ಪೂಣ್ 1857 ವರ್ಸಾ ಭಾರತಾಂತ್ 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಸಂಗ್ರಾಮ್' ಚಳ್ವಳ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾವ್ನ್ ಹಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ದೆಶಾಂತ್ ವಿಸ್ತಾರುನ್ ಯೆತಾನಾ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ರಾಣಿಯೆನ್ 1858 ವರ್ಸಾ 'ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿ' ಬಂಧ್ ಕರುನ್ ತಾಚೆಂ ಆಡಳ್ತೆಂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆ ಖಾಲ್ ಹಾಡ್ಲೆಂ ಆನಿ ಹ್ಯೆ ಕಂಪೆನಿಂತ್ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ತಲೆ ಸಗ್ಳೆ ಅಧಿಕಾರಿ, ವಾವ್ರಾಡಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜ್ಯ್ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಅಧಿನ್ ಜಾಲೆ. ತೆದ್ನಾಂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಾಚ್ಯೆ ರಾಣಿಯೆನ್ ಭಾರತ್ ದೆಶಾಚೆಂ ಆಡಳ್ತೆಂ ಚಲೊಂವ್ಕ್ 'ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆಫ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಫಾರ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಹುದ್ದೊ ರಚ್ಲೊ.

ಅಶೆಂ ಭಾರತಾಂತ್ 1600 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿ 258 ವರ್ಸಾಂ ಭಾರತಾಂತ್ ಆಪ್ಲೊ ವ್ಯಾಪಾರ್–ವಯ್ವಾಟ್ ಆನಿ ರಾಜ್ಯ್ ಆಡಳ್ತೆಂ ಚಲೊವ್ನ್ 1858 ವರ್ಸಾ ಗ್ರೇಟ್ ಬ್ರಿಟನ್ ರಾಣಿಯೆಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆಂತ್ ಮೆಳುನ್ ಬರ್ಕಾಸ್ತ್ ಜಾಲಿ!

34. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮಿಶನರಿಂನಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಮಿಸಾಂವ್ ವಾವ್ರಾಚೊ ಇತಿಹಾಸ್!

ಆಮಿ ಆನಿ ಆಮ್ಚೊ ಧರ್ಮ್

ಪಶ್ಚಿಮ್ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೆಶಾಂತ್, ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂನಿ ಪಾಂಯ್ ತೆಂಕ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಲೊಕಾಚೊ ಸಂಖೊ ಗೊಂಯಾಂ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಲಬಾರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರದೆಶಾಂನಿ ಚಡುನ್ ಆಯ್ಲಲೊ ಕಳುನ್ ಯೆತಾ. 16ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಕಥೊಲಿಕ್ ಆನಿ 19ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟಂಟಾಂಚ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ಪಂಗ್ಡಾಂಚ್ಯಾ ಮಿಶನರಿಂನಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾಚೊ ವಾವ್ರ್ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ್‌ಪಣಿಂ ಸ್ಥಾಪ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ಮಿಶನರಿಂನಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ವಾವ್ರಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಆನಿ ಸುರು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ, ಶಿಕ್ಷಣ್ ಕೆಂದ್ರಾಂ ಆನಿ ಸಮಾಜ್ ಸೆವೆಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಭಾರತಾಚೆರ್ ಪಡ್ಲೊ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾ ವಿಶಿಂ ಲೆಕ್ತಾನಾ ಭಾರತಾಂತ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಕ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನ್ ಆಸಾ.

ಉತ್ತರ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ, ದಕ್ಷಿಣ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಮೈಸೂರ್, ಬೆಂಗ್ಳುರ್, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಕೋಲಾರ, ತುಮ್ಕೂರ್, ಕೊಡಗು ಆನಿ ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ, ಚಿಕ್‌ಮಂಗ್ಳುರ್, ಶಿವಮೊಗಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಕ್ರಮೇಣ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಸಂಖೊ ಚಡುನ್ ಆಯ್ಲೊ. ಅಶೆಂ ಹ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ರಾಜ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಆನಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಶೆತಾಂನಿ ಬಳಾಧಿಕ್ ಜಾಲೊ.

ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ಬಾರ್ಕೂರ್ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂಕ್ ಪ್ರವೇಶ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮಿಶನರಿಂನಿ, ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂಚೊ ಸಹಕಾರ್ ಘೆತ್ಲೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತಿಂ ಥಳೀಯ್ ರಾಯಾಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಂಚ್ಯಾ ಗವ್ರವಾಕ್ ಪಾತ್ರ್ ಜಾಲಿಂ. ತೆದ್ನಾಂ ವಿಜಯನಗರಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾಚ್ಯಾ ಆಸ್ಥಾನಾಂತ್ 'ನಿಮ್ಡಪೆಜಿರ್' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮಂತ್ರಿ ಆಸ್ಲಲೊ. ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ವಾವ್ರಾಕ್ ಪಾಟಿಂಬೊ ದಿವ್ನ್ ಸಬಾರ್ ಇಗರ್ಜೊ ಬಾಂದುಂಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕೆಳದಿ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಾನ್ ದೇಶಿ ಯಾಜಕಾಂಕ್ ಮಹತ್ವ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯೆ ವಿಶಿಂ ಉಲೊವ್ಣೆಂ ಚಲೊಂವ್ಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಂಕ್ ಗೊಂಯ್ ಧಾಡ್ಲೆ. ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ 16 ಆನಿ 17ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಯಾಜಕಾಂಚ್ಯಾ ಅಭಾವಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಗರ್ಜಾಂಕ್ ಪಾವುಂಕ್ ಫಾದರ್ ಜೋಸೆಫ್ ವಾಜ್ ಹಾಣೆಂ ಬರಿಚ್ ವಾಂವ್ಟ್ ಕಾಡ್ಲಿ ಆನಿ ಭಾವಾಡ್ತ್ಯಾಂಚಿ ಸೆವಾ ಕೆಲಿ. ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಆಸ್ಲಲೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಲೋಕ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಖಾಲ್ ಆಸ್ಲಲೊ.

1700 ವರ್ಸಾ ಮೈಸೂರ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ 18 ಮಿಶನರಿ ಆನಿ 30 ಹಜಾರ್

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಲೋಕ್ ಆಸ್ಲಲೆ. ಬಸವಪುರ, ಕನಕಪುರ, ಹಾರುಬಲೆ, ಕೆಲಮಂಗಳ ಗಾಂವಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಿಯೆತಾಲೆ. ತಮಿಳ್‌ನಾಡಾಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಪುರಿ ಥಾವ್ನ್ ಬೆಂಗ್ಳುರಾಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ಯೆವ್ನ್ ವಾಡುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆಂ. ಸಿನ್ನಾಮಿ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಮಿಶನರಿನ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ದೊತೊರ್ನೆಚೆ ಬೂಕ್, ಸಾಂತಾಂಚ್ಯೆ ಜಿಣಿಯೆ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಬರಯ್ಲಿಂ, ದುಬ್ಳ್ಯಾ ಆನಿ ನಿರ್ಗತಿಕಾಂ ಮಧೆಂ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲೊ, ಗುಡೂರು, ಮಗ್ಗೆ, ಕಲಗಂಜಿ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಮಿಸಾಂವಾಚೊ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲೊ. ಶಿರಾ, ರಾಯಚೂರ್, ಕಿತ್ತೂರ್, ತುಮರಿಕೊಪ್ಪ ಆನಿ ಸೆಟ್ಟಹಳ್ಳಿ ಗಾಂವಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾಚೊ ಮಿಸಾಂವ್ ವಾವ್ರ್ 18ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯೆ ಸುರ್ವಾತೆರ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲೊ.

1672 ವರ್ಸಾ ಮೈಸೂರ್ಚ್ಯಾ ರಾಯಾ ದೇವರಾಜ ಒಡೆಯರಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಧೊರಣಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮಿಶನರಿಂಕ್ 1684 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಥಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಘಾಲ್ಲೆ. ಪರತ್ ತಾಂಕಾಂ ತಾಂಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಲಾಬ್ಲಲೊ 1711ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ. 1759 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಪೊರ್ಚುಗಲ್ ರಾಯಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೆಶಾಂತ್ ಜೆಜ್ವಿತಾಂಕ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಮೈಸೂರಾಂತ್ 13 ಜೆಜ್ವಿತ್ ಯಾಜಕ್ ಆನಿ 57 ಜಣ್ ತಾಂಚೆ ಸಹಾಯಕ್ ಆಸ್ಲಲೆ. ತೆದ್ನಾಂ ಪಾಪಾನ್ ಮೈಸೂರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮಿಸಾಂವ್ ವಾವ್ರಾಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕಾರ್ಮೆಲಿತ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಕ್ ದಿಲಿ. ಪೂಣ್ ತಾಣಿಂ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಮಿಸಾಂವ್ ವಾವ್ರಾ ವಿಶಿಂ ಆಸಕ್ತ್ ದಾಕೊಂವ್ಕ್ ನಾ. ಮೈಸೂರಾಂತ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ 25,000 ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಸಂಕೊ 1,800 ವರ್ಸಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಉಣೊ ಜಾಲೊ. ಹಾಂಚ್ಯೆ ಮಧ್ಲೆ ಥೊಡೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಲ್ಹಾನ್ ಸಯ್ರ್ಯಾಂನಿ ಭರ್ತಿ ಜಾಲೆ. ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಚೆ ಕಾಯ್ದೆ ವಿಸ್ರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ ಆನಿ ಥೊಡೆ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಚಡ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಾಕ್ ಗೆಲೆ. ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಫ್ರೆಂಚ್ ಮಿಶನರಿ ಮೈಸೂರ್ ಪ್ರದೇಶಾಕ್ ಆಯ್ಲೆ ಆನಿ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಕಥೊಲಿಕ್ ಮಿಸಾಂವಾಂತ್ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ್‌ಪಣಿಂ ತಾಣಿಂ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲೊ!

1800 ಇಸ್ವೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟೆಂಟಾಂನಿ ಮಿಸಾಂವ್ ವಾವ್ರ್ ಸುರು ಕೆಲೊ. ಫ್ರೆಡರಿಕ್ ಷ್ವಾರ್ಟ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಡೇನಿಷ್ ಲುತೆರನ್ ಮಿಶನರಿನ್, ಮೈಸೂರಾಂತ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚೆ ಸುವಾರ್ತಾ ಪ್ರಚಾರ್ ಕೆಲಿ. ಹೈದರಾಲಿನ್ ಹಾಕಾ ಮಾನಾನ್ ಲೆಕ್ಲೊ. ಲಂಡನಾಚ್ಯಾ ಮಿಶನರಿ ರೆವರೆಂಡ್ ಜೊನ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಬಳ್ಳಾರಿಂತ್ (1810), ವಲ್ಲಿಯನ್ ಮೆಥಾಡಿಸ್ಟ್ ಮಿಶನರಿ ರೆವರೆಂಡ್ ಥೊಮಾಸ್ ಹಡ್ಸನ್ ಗುಬ್ಬಿಂತ್ (1815), ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಹಾಣಿಂ ಮಂಗ್ಳುರ್ (1834) ಆನಿ ದಾರ್‌ವಾಡ್ (1837) ವರ್ಸಾಂನಿ ಮಿಸಾಂವ್ ತಾಣಿಂ ಸ್ಥಾಪ್ಲಿಂ. ವೆಸ್ಲಿಯನ್ ಮಿಶನರಿಂನಿ, ಗುಬ್ಬಿ, ಕುಣಿಗಲ್ಲು, ತುಮಕೂರು, ಹಾಸನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗಾಂತ್ ಆನಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಂನಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಬೆಟಗೇರಿ, ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ, ಮೈಸೂರು, ಕೋಲಾರ, ಬಿಜಾಪುರ. ಲಂಡನ್ ಮಿಶನರಿಂನಿ ಬೆಂಗ್ಳುರ್, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ಗೌರಿಬಿದನೂರು ಗಾಂವಾಂನಿ ಮಿಸಾಂವ್ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲೊ. ಹೆ ಸರ್ವ್ ಮಿಶನರಿ ನಿರ್ಗತಿಕ್ ಆನಿ ದುಬ್ಳ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಾನ್ ವಾವ್ರ್ ಕರುನ್ ತಾಂಚಿ ಸೆವಾ ಕರ್ತಾಲೆ.

ಹ್ಯಾಂಡ್ಸನ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಮಿಶನರಿನ್ ಪ್ರಥಮ್ ಪಾವ್ಪಿಂ ಪವಿತ್ರ್ ಬೈಬಲ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಭಾಶಾಂತರ್ ಕರುನ್ ಬೈಬಲ್ ಸೊಸಾಯ್ಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮಾರಿಫಾತ್ ಪರ್ಗಟ್ ಕೆಲೊ.

ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೊ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯೆ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಗೊಂಯಾಕ್ ಪರತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮಿಶನರಿ ಯೆಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ ಆನಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ್ ಥಳೀಯ್ ಯುವಜಣಾಂನಿ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಶಿಕ್ಷಣ್ ಜೊಡುನ್ ಯಾಜಕ್ ಜಾಂವ್ಚೊ ಸಂಖೊ ಚಡುನ್ ಆಯ್ಲೊ. 1878 ವರ್ಸಾ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಮಿಸಾಂವ್ ಪ್ರದೇಶ್ ಜೆಜ್ವಿತಾಂಚ್ಯೆ ತಾಬೆಂತ್ ಆಯ್ಲೊ. 19ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಶಿಕ್ಷಣ್ ಸಂಸ್ಥೆ, ಇಸ್ಕೊಲಾಂ, ಕೊಲೆಜ್, ಪ್ರಾಯೆಸ್ತಾಂಚೆ, ನಿರ್ಗತಿಕಾಂಚೆ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಸೆವಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಆಸ್ರ್ಯಾಂ ಆನಿ ಆಸ್ಪತ್ರ್ಯಾಂ ವರ್ವಿಂ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಭಾರತಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮಿಶನರಿಂನಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ್ ವಾವ್ರಾಚೊ ಆನಿ ಅಭಿವೃದ್ದೆಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ದಿಸುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಸಾಂ ಜುಜೆಚಿ ಸೆಮಿನರಿ, ಬೆಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಚಿ, ಮೈಸೂರಾಂತ್ ಸಾಂ ಮೇರಿ ಸೆಮಿನರಿ, ಬೆಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಬೈಬಲ್ ಭಾಶಾಂತರ್ ಕೇಂದ್ರ್, ಬೈಬಲ್ ಸೊಸಾಯ್ಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೊಶಿಯಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಸೆಂಟರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಸುನ್ ಯುನಾಯ್ಟೆಡ್ ಥಿಯೊಲೊಜಿಕಲ್ ಕೊಲೆಜಿಂತ್ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟಂಟ್ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ತರ್ಬೆತಿ ಲಾಬ್ತಾ. ಅಶೆಂ ಕಥೊಲಿಕ್, ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟಂಟ್, ಬ್ಯಾಪ್ಟಿಸ್ಟ್ ಮಿಶನ್, ವೆಸ್ಲಿ ಮಿಶನ್, ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್, ಮೆಥೋಡಿಸ್ಟ್ ಮಿಶನ್, ಲಂಡನ್ ಮಿಶನ್ ಅಸಲ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಪಂಗ್ಡಾಚೆ ಮಿಶನರಿ ಆನಿ ಯಾಜಕ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಆನಿ ಭಾರತ್ ದೆಶಾಚ್ಯೆ ಉದರ್ಗತೆ ಖಾತಿರ್ ವಾವ್ರ್ ಕರುನ್ ಆಸಾತ್!

ಪವಿತ್ರ್ ಬೈಬಲ್ ಗ್ರಂಥ್:

ಜಿವಂತ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಜೆಜು ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಇಕ್ರಾ ಶಿಸಾಂಕ್ ದಿಷ್ಟಿ ಪಡ್ತಾ. ತೆಣೆಂ ಇಕ್ರಾ ಶಿಸ್ ಗಾಲಿಲೆಯಾಕ್ ಗೆಲೆ ಆನಿ ಜೆಜುನ್ ತಾಂಕಾಂ ಮೆಳುಂಕ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದೊಂಗ್ರಾರ್ ಯೆವ್ನ್ ಪಾವ್ಲೆ ತಾಕಾ ಪಳೆತಚ್ ಶಿಸಾಂನಿ ತಾಕಾ ನಮಸ್ಕಾರ್ ಕೆಲೊ, ತಾಂಚ್ಯೆ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾಂಚೊ ದುಬಾವ್ ತವಳ್ ಪರ್ಯಾನ್ ವಚುಂಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ಜೆಜು ಲಾಗಿಂ ಯೆವ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಉಲೊವ್ನ್ ಮ್ಹಣಾಲೊ: "ಸರ್ಗಿಂ ಆನಿ ಸಂಸಾರಿಂ ದೆವಾನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಸರ್ವ್ ಪದ್ವಿ ದಿಲ್ಯಾ. ದೆಕುನ್ ವಚಾ ಆನಿ ಸಮೆಸ್ತ್ ಪರ್ಜಾಂಚೆ ಶಿಸ್ ಕರಾ; ಬಾಪಾಚ್ಯೆ ಆನಿ ಪುತಾಚ್ಯೆ ಆನಿ ಪವಿತ್ರ್ ಆತ್ಮ್ಯಾಚ್ಯೆ ನಾಂವಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಪವಿತ್ರ್ ಸ್ನಾನ್ ದಿಯಾ; ಆನಿ ಹಾಂವೆಂ ತುಮ್ಕಾಂ ದಿಲ್ಲ್ಯೊ ಸರ್ವ್ ಆಜ್ಞಾ ಪಾಳುಂಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಶಿಕಯಾ ಆನಿ ಹಾಂವ್, ಸದಾಂಕಾಲ್ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯೆ ಆಕೆರ್ ಪರ್ಯಾನ್ ತುಮ್ಚ್ಯೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಆಸ್ತಲೊಂ ಮ್ಹಣ್ ಉಗ್ಡಾಸ್ ದವರಾ" (ಮಾತೆವ್ 28:16–20).

35. ಅರ್ಬಿ ದರ್ಯಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಸಾತ್ ದ್ವಿಪಾಂಚೆಂ, ವ್ಯಾಪಾರ್ ಉದ್ಯಮಾಂಚೆಂ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಶೆರ್!

ಆಮ್ಚೆಂ ಮುಂಬಯ್

ಭಾರತಾಚೊ ಪ್ರಮುಕ್ ದಾರ್ವಟೊ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲಲ್ಯಾ ಮುಂಬಯ್ ಪ್ರದೆಶಾಂತ್ ಹಜಾರಾಂನಿ ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ 'ಕೋಳಿ' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಲೋಕ್ ವಸ್ತಿ ಕರುನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಹಾಂಚಿ ಕುಲದೇವಿ 'ಮುಂಬಾದೇವಿ' ವರ್ವಿಂ ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಕ್ ಮುಂಬಾಪುರಿ, ಮುಂಬೂಲ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಮ್ಹಳ್ಳಿಂ ನಾಂವಾಂ ಪಡ್ಲಿಂ. ಮುಂಬಯ್ ಮುಳಾಂತ್ ಸಾತ್ ವಿವಿಧ್ ಗುಡ್ಯಾಂ-ಕುದ್ರ್ಯಾಂಚೊ ಏಕ್ ಪ್ರದೇಶ್ ಆಸುನ್ ಹಾಂಚ್ಯೆ ಸಾಂಗಾತಾ ದರ್ಯಾ ತಡ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾನ್ ಸುರ್ವೆರ್ ಹಾಕಾ 'ಮುಂಬೆಟ್ಟ' (ಕನ್ನಡ) ನಾಂವಾನ್ ಆಪಯ್ತಾಲೆ ದೆಕುನ್ ಹೆಂಚ್ ನಾಂವ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮುಂಬಯ್, ಮುಂಬಯಿ, ಬೊಂಬಯ್ ಜಾಲೆಂ. ಹೆಂ ಏಕ್ ಧಾಕ್ಟುಲೆಂ ಶೆರ್ ಮ್ಹಣ್ ವಳ್ಖುಂಚ್ಯೆ ಘುಡೆಂಚ್ ಲಾಬ್ಲಲ್ಯಾ ಫಾತ್ರಾ-ಹಾತೆರಾಂಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್ ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ಶಿಲಾಯುಗಾ ಥಾವ್ನ್ ಲೊಕಾ ವಸ್ತಿ ಆಸ್ಲಲಿ ಆನಿ ತೆ ಬೇಸಾಯ್ ಆನಿ ಮಾಸ್ಳಿ ಪಾಗಿಂಚೊ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ತಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಕಳುನ್ ಯೆತಾ!

ಹೊ ಕೋಳಿ ಲೋಕ್ ಕನ್ನಡ ಮುಳಾಚೊ ಮ್ಹಣ್ ಇತಿಹಾಸ್‌ಕಾರಾಂಚಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್. ಕಾಳ್-ಕ್ರಮೇಣ್, ಮೀನ, ಅಗ್ರಿ, ನಾಗ, ಭೊಯಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಲೋಕ್ ಹ್ಯಾ ಕೋಳಿ ಲೊಕಾ ಸವೆಂ ವಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಮುಂಬಂಯ್ತ್ ಕೋಳಿವಾಡಾ ಪರಿಂ, ಮಂಜಗಾಂವ, (ಮಜ್ಗಾಂವ್) ಅಗ್ರಿಪಾಡಾ, ನಾಗಪಾಡಾ, ಭೋಯಿವಾಡಾ ಇತ್ಯಾದಿ... ನಾಂವಾಂಚೆ ಪ್ರದೇಶ್ ಉಬೆ ಜಾಲೆ. ಬೋರಿವಲಿ, ಕಾಂದೀವಲಿ, ವರ್ಸೊವ, ಡೊಂಬೀವಲಿ, ಕನ್ಹೇರಿ, ಮುಂಬ್ರಾ, ಕುರ್ಲ ಅಸಲಿಂ ಸಬಾರ್ ನಾಂವಾಂ ಕನ್ನಡ ಮುಳಾಂಚಿ ರುಜ್ವಾತ್ ದಾಕಯ್ತಾತ್.

ನಾರ್ವೆಚೊ ವಿದ್ವಾನ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲಾಸೆನ್ ಹಾಚ್ಯೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯೆ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಮುಂಬಯ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಲ್ಯಾ ದರ್ಯಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಸಾತ್ ಕುದ್ರ್ಯಾಂಚಿಂ ನಾಂವಾಂ ಅಶಿಂ ಆಸಾತ್: ಮಧ್ಲೊ ಕುದ್ರೊ ಮುಂಬಯಿ, ಪಶ್ಚಿಮಾಚೊ ವೊರ್ಲಿ, ಹೆರ್ ಕುಶಿ ಪರೇಲ್, ಸೆವ್ರಿ, ಸಾಯನ್, ಮಜಗಾಂವ್, ಕೊಲಾಬಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆ ಕುದ್ರೆ 1348 ಪರ್ಯಾಂತ್ ವಿವಿಧ್ ರಾಜ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಂ ಖಾಲ್ ಆಸ್ಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಗುಜ್ರಾತಾಚ್ಯಾ ಸುಲ್ತಾನಾ ಬಹಾದೂರ್ ಷಾಕ್ ಲಾಬ್ಲೆ. ಹಾಣೆಂ ಪೊರ್ಚುಗಿಸಾಂಕ್ ದಿಲೆ (1534).

1662 ವರ್ಸಾ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಯ್ ಚಾರ್ಲ್ಸ್-2 ಆನಿ ಪೊರ್ಚುಗಲ್ ರಾಯಾಚಿ ಭಯ್ಣ್ ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ಬ್ರಗಾಂಜಾಚ್ಯಾ ಕಾಜಾರಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಪೊರ್ಚುಗಲ್ ರಾಯಾನ್ ಚಾರ್ಲ್ಸ್-2 ರಾಯಾಕ್ ಮುಂಬಯ್ ಶೆರ್ ದೊತಿ ರುಪಾರ್ ಕಾಣಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ದಿಲೆಂ. 1668 ಮಾರ್ಚ್ 27ವೆರ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಯಾನ್ ವರ್ಸಾಕ್ 10 ಪೌಂಡ್ ಐವಜ್ ಗೆಣೆಕ್ ಹೊ ಗಾಂವ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಕ್ ದಿಲೊ. 1672 ವರ್ಸಾ ಸೂರತಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಜೆರಾಲ್ಡ್ ಅಂಜಿಯೆರ್ ಹಾಣೆಂ ಆಪ್ಲಿ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಹಾಡ್ಲಿ. ಹೊಚ್ ಮುಂಬಯ್ ಶೆರಾಚೊ ಸ್ಥಾಪಕ್. ಜೆರಾಲ್ಡ್ ಅಂಜಿಯೆರಾನ್ ಪಿಡಾಶಿಡೆ ಆನಿ

ನಾಭಲಾಯ್ಕೆಚೊ ಮುಂಬಯ್ಚೊ ಸಗ್ಳೊ ಪ್ರದೇಶ್ ನಿತಳ್-ನಿರ್ಮಳ್ ಕರೊಂಕ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಏಕ್ ಆಸ್ಪತ್ರ್ ಆನಿ ಕೊಡ್ತ್ ಬಾಂದಯ್ಲಿ. ಆನಿ ಹಾಣೆಂ ಡಚ್ಚಾಂಚೆಂ ಆಕ್ರಮಣ್ ಆಡಾಂವ್ಕ್ ಮುಂಬಯ್ಕ್ ಏಕ್ ಕೊಟೆಂ ಉಬಾರ್ಲೆಂ. ಹೊ ಮರಣ್ ಪಾವ್ತಾನಾ (1677) ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಚೊ ಜಣಾ ಸಂಕೊ 60 ಹಜಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ.

ಆಧುನಿಕ್ ಮುಂಬಯ್ ಶೆರ್ ಬಾಂದುನ್ ಹಾಡ್ಲಲ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಗುಜ್ರಾತಿ ಪಾರ್ಸಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಂಚೊ ಪಾತ್ರ್ ಮಹತ್ವಾಚೊ. 1773 ವರ್ಸಾ ಸೂರತ್ ಥಾವ್ನ್ ಪಾರ್ಸಿ ಉದ್ಯಮಿ ಲಾವ್‌ಜಿನಸರ್‌ವಾಂಜಿ ವಾಡಿಯಾ ಮುಂಬಯ್ಕ್ ಆಯ್ಲೊ. ತಾರ್ವಾಂ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ ಹಾಣೆಂ ತಾರ್ವಾಂ ನಿರ್ಮಾಣಾಚ್ಯಾ ಉದ್ಯಮಾಚೆಂ ಮುಖೆಲ್ಪಣ್ ಘೆತ್ಲೆಂ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಝುಜಾ ತಾರ್ವಾಂ ಸಮೇತ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ತಯಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲಿಂ. ಅಶೆಂ ಮುಂಬಯ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಂಚೆಂ ಶೆರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲೆಂ ಆನಿ ವಿದೆಶಾಚ್ಯಾ ದೆಶಾಂ ಲಾಗಿಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಹಾಂಚೊ ವ್ಯಾಪಾರ್-ವಯ್ವಾಟ್ ಸುರು ಜಾಲೊ.

1884 ವರ್ಸ್ ಮುಂಬಯ್ಚ್ಯಾ ವಾಡಾವಳಿಂತ್ ಏಕ್ ಮಯ್ಲಾ ಫಾತರ್. ಕವಾಸ್‌ಜಿ ನಾನಾಭಾಯ್ ದಾವಾರ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾನ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಕಾಪ್ಸಾ-ವಸ್ತುರಾಂಚೊ ಕಾರ್ಖಾನೊ (ಲುಗ್ಟಾಂ-ಮಿಲ್ಲ್) ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲೊ. ಮುಕ್ಲ್ಯಾ 5 ವರ್ಸಾಂನಿ ಮುಂಬಂಯ್ತ್ ಅಸಲಿಂ 50 ಮಿಲ್ಲಾಂ ಉಗ್ತಿಂ ಜಾಲಿಂ. ಆನ್ಯೇಕ್ ಪಾರ್ಸಿ ಉದ್ಯಮಿ, ಜಮ್‌ಷೆಟ್‌ಜಿ ನಸರ್‌ವಾಂಜಿ (1839–1904) ಹಾಣೆಂ ಲೊಂಕ್ಡಾ-ಉತ್ಪಾದನಾಂಚೊ ಕಾರ್ಖಾನೊ ಸುರು ಕೆಲೊ. ಲಾಗ್ಶಿಲ್ಯಾ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಘಾಟಾಂನಿ ವ್ಹಾಳುನ್ ವೆಚೆಂ ನ್ಹಂಯ್‌ಚೆಂ ಉದಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರುನ್ ಉದ್ಕಾ-ವೀಜ್ ಉತ್ಪಾದನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಯೋಜನ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲೆಂ. ಹಾಚ್ಯಾ ಪುತಾ ದೊರಾಟ್‌ಜಿ ಟಾಟಾ ಹಾಣೆಂ ಹೆಂ ಜಾರಿಯೆಕ್ ಹಾಡ್ಲೆಂ (1915). ಅಶೆಂ ಮುಂಬಯ್ ಶೆರಾಕ್ ಉಣ್ಯೆ ದರಿರ್ ಬರ್ಪೂರ್ ವೀಜ್ ಸಕತ್ ಲಾಬ್ಲಿ ಆನಿ ಕಾಗದ್, ತಾಂದುಳ್, ವಕ್ತಾಂ, ಸಿಮೆಂಟ್, ರುಕಾಡ್, ಧುಮ್ಟಿ, ತೆಲ್, ನಳೆ ಇತ್ಯಾದಿಂಚೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಉಬೆ ಜಾವ್ನ್ ಸಬಾರ್ ಹೆರ್ ಉದ್ಯಮ್ ಸ್ಥಾಪ್ಲೆ ಆನಿ ವೀಜ್-ಟ್ರಾಮಾಂ ಆನಿ ವೀಜ್-ರಯ್ಲಾಂ ಧಾಂವುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲಿಂ. ಅಶೆಂ 19ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯೆ ಆಕ್ರೆಕ್ ಮುಂಬಯ್ ಶೆರಾಚೆಂ ರೂಪ್ ಸಗ್ಳೆಂ ಬದಲ್ಲೆಂ. ಸರ್ಕಾರಿ ಬಾಂದ್ಪಾಂ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ್, ಉಂಚ್ಲಿ ಕೊಡ್ತ್, ಕ್ರಾಪರ್ಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ (1873) ಉಬಿ ಜಾಲಿ ಆನಿ 1879 ವರ್ಸಾ ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಂತ್ ಪಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾ ಸರ್ಬರಾಯೆಚೆಂ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ಲೆಂ ಯೋಜನ್ ಜಾರಿ ಕೆಲೆಂ.

ಮುಂಬಯ್ ಭಾರತ್ ದೆಶಾಂತ್ಲೆಂ ಚಡ್ ಲೋಕ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ಚೆಂ ವಾಣಿಜ್ಯ್-ಉದ್ಯಮಾಂಚೆಂ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ಲೆಂ ಶೆರ್ ದೆಕುನ್ ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಶೆರ್ ಜಾವ್ನ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಾಂ. ಹಾಂಗಾಸರ್ ಸಬಾರ್ ದೆಶಾಂಚೊ ಆನಿ ವಿವಿಧ್ ಧರ್ಮಾಂ ಆನಿ ಭಾಸಾಂಚೊ ಲೋಕ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಾ. ಮರಾಠಿ, ಗುಜ್ರಾತಿ, ಹಿಂದಿ, ಕೊಂಕ್ಣಿ, ತಮಿಳ್, ಮಲಯಾಳಿ, ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಹೆರ್ ಭಾಶೆಂಚೊ ಲೋಕ್ ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಂತ್ ಜಿಯೆತಾ. 1901 ವರ್ಸಾ ಉಪ ಶೆರಾಂ ಸವೆಂ, ಮುಂಬಯ್ಚೊ ಜಣಾಂ-ಸಂಖೊ 8 ಲಾಖ್ 47 ಹಜಾರ್. 2001 ಜನಗಣನಾ ಪ್ರಕಾರ್, 1 ಕರೊಡ್ 63 ಲಾಖ್ ಆನಿ ಆತಾಂ, 2 ಕರೊಡ್ 30 ಲಾಖ್!

36. ಭಾರತ್ ದೇಶ್ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ದೆಶಾಂತ್ ಹಜಾರಾಂನಿ ಆಸ್ಚ್ಯೊ ವಿವಿಧ್ ಭಾಸೊ!

ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ್

ಭಾರತ್ ದೇಶ್ ಖಿಬ್ ಭಾಸೊ ಉಲೊಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚೆಂ ಕುಳಾರ್. ಹ್ಯಾ ದೆಶಾಂತ್ ಲೊಂವ್ಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಭಾಸಾಂಚೊ ಸಾರ್ಕೊ ಸಂಖೊ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕರುಂಕ್ ದೊಳ್ಜ್ಯಾಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ. ಪಯ್ಲ್ಯಿ ಪಾವ್ಟಿಂ ಭಾರತೀಯ್ ಭಾಸೊ ಆನಿ ಪಭಾಸಾಂಚೆಂ ಸಂಸ್ಕರಣ್ (revision; processing) ಕಾರ್ಯೆಂ ಸುರು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಜೊರ್ಜ್ ಗ್ರಿಯರ್ಸನ್' ಹಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ 'ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ಸರ್ವೆ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಹ್ಳ್ಯೆ ಕೃತಿಯೆಂತ್ ಭಾರತ್ ದೆಶಾಚ್ಯೆ 1891ವ್ಯೆ ಜನಗಣನಾಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್ 179 ಾಸೊ ಆನಿ 544 ಉಪ ಭಾಸಾಂಚಿ ವಳೆರಿ ಕೆಲ್ಯಾ. 1921 ಜನಗಣನಾಚ್ಯೆ ರ್ದೆಂತ್ 188 ಭಾಸೊ ಆನಿ 49 ಉಪ ಭಾಸೊ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್. 1951 ನಗಣತೆ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಉಪಭಾಸಾಂ ಸವೆಂ ಒಟ್ಟು 782 ಭಾಶೆಂಕ್ ಸ್ಥಾನ್ ಲಾಂ. 1971 ವರ್ಸಾಚ್ಯೆ ಖಾನೆಶುಮಾರಿ ಪ್ರಕಾರ್, ಭಾರತಾಂತ್ ದೇಡ್ ಹಜಾರಾಂ ಾಸ್ ಚಡ್ ಭಾಸೊ ಆನಿ ಉಪಭಾಸೊ ಉಲಯ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಿತ್ ಜಾಲಾಂ. ಸೊ ಸಂಖೊ ಸಾರ್ಕೊ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಖಾತ್ರಿ ನಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಭಾಸಾಂಚೆಂ ಸಮೀಕ್ಷಣ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಜ್ಞಾಂನಿ ಉಪಭಾಸೊಯ್, ಮುಕೆಲ್ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಕ್ ಮೆಳೊವ್ನ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯಾತ್. ತ್ಲೆಂಚ್ ನ್ಹಯ್ ಎಕ್ಯೆ ಭಾಶೆಕ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಪಿವಿಂಗಡ್ ನಾಂವಾಂ ಕಳಿತ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಚ್ಯೊ ಹೆರ್ ಭಾಸೊ ಮ್ಹಣ್ ದಾಖಿಲ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ಆಸಾತ್. ರಾನಾ-ಮೊಲ್ಯಾಂನಿ, ಡ್ಯಾ-ದೊಂಗ್ರಾಂನಿ, ಜಿಯೆತಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚ್ಯೆ ಭಾಸಾಂಚೆಂ ಲೇಕ್ ುಕುನ್ ಗೆಲ್ಲೆಂ ಆಸಾತ್!

ಆಧುನಿಕ್ ಭಾಶೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಂನಿ ಭಾರತೀಯ್ ಭಾಸೊ ಇಂಡೊ ಆರ್ಯನ್, ಾವಿಡ್, ಆಸ್ಟ್ರಿಕ್, ಟಿಬೆಟೊ-ಬರ್ಮನ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಭಾಶಾ ಪರಿವಾರಾಂತ್ ಮೆಳೊಂವ್ಚೆಂ ಯತ್ನ್ ಕೆಲಾಂ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಭಾಶಾ-ಕುಟ್ಮಾಂತ್ ಮೆಳೊಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾತ್ಲ್ಲೆ ಾಸಾಂಕ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಪರಿವಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ಪಿಂಗಡ್ ದವರ್ಲ್ಯಾಂ.

ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ ಭಾಶಾ ಪರಿವಾರ್:

ಹ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಭಾಸಾಂಕ್ ಇತಿಹಾಸಿಕ್‌ಪಣಿಂ ಪ್ರಾಚೀನ್ ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್, ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಚಿ ಇಂಡೊ ಆರ್ಯನ್ ಆನಿ ಆಧುನಿಕ್ ಇಂಡೊ-ಆರ್ಯನ್ ಮ್ಹಣ್ ವಳ್ಕುನ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾತ್. ಪ್ರಾಚೀನ್ ಇಂಡೊ-ಆರ್ಯನ್ ಭಾಸಾಂ ಚ್ಯಿ 4000 ವರ್ಸಾಂ ಪುರ್ವಿಲಿ 'ವೇದ'ಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತ (ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಪುರ್ವಿಂ ಸುಮಾರ್ 000) ಪ್ರಮುಕ್ ಭಾಸ್.

ಹಿ ಭಾಸ್ ಪ್ರಾಚೀನ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಆನಿ ಸಾಹಿತಿಕ್ ವ್ರಾಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಪ್ರಾಚೀನ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂ ಆನಿ

ಜ್ಞಾನ್ ಭಂಡಾರಾಂ ಹಾಕಾ ಸಾಕ್ಸ್ ದಿತಾತ್. 'ವೇದ'ಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತಾ ಥಾವ್ನ್ ಕಾ
ಕ್ರಮೇಣ್ ಲೌಕಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಭಾಸ್ ವಿಕಾಸ್ ಜಾಲಿ. ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಆರ್ಯನ
ಭಾಸಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಪಾಲಿ, ಪ್ರಾಕೃತ ಆನಿ ಅಪಭ್ರಂಶ ಭಾಸೊ ಪ್ರಮುಕ್. ಪಾಲಿ ಭಾಸ
ಬುದ್ಧಿಸ್ತ್ ಧರ್ಮ್ ಪ್ರಚಾರಕಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಧರ್ಮ್ ಪ್ರಚಾರಾಕ್ ಆನಿ ಪ್ರಾಕೃ
ಭಾಸ್ ಜೈನ್ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಧರ್ಮ್ ಪ್ರಚಾರಾಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕೇ
ಅಪಭ್ರಂಶ ಪ್ರಮುಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಉಲೊವ್ಣ್ಯಾಚಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಸ್ ಆ
ಆಧುನಿಕ್ ಇಂಡೊ-ಆರ್ಯನ್ ಭಾಸೊ ಆತಾಂ ಚಾಲ್ತೆರ್ ಆಸಾತ್.

ಹ್ಯೊ ಸರ್ವ್ ಭಾಸೊ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಅಪಭ್ರಂಶ ಭಾಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ವಿಕಾಸ
ಜಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆಚ್ ರಿತಿನ್ ವಾಡುನ್ ಉರ್ಲ್ಯಾತ್. ಹಾಂಚೊ ಇತಿಹಾಸ್ 10ವ
ಶತಮಾನಾ ಥಾವ್ನ್ ಸುರು ಜಾತಾ. ಹಿಂದಿ, ಗುಜರಾತಿ, ರಾಜಸ್ತಾನಿ, ಸಿಂಧಿ
ಪಂಜಾಬಿ, ಬಂಗಾಲಿ, ಬಿಹಾರಿ, ಮರಾಠಿ, ಕೊಂಕಣಿ, ಒರಿಯಾ, ಪಹಾಡಿ ಹೆ
ಭಾಸೊ ಆಧುನಿಕ್ ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯೊ!

ದ್ರಾವಿಡ್ ಭಾಶಾ ಪರಿವಾರ್:

ಹಾಂತುಂ ತಮಿಳು, ಮಲಯಾಳಮ್, ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ಕೊಡವ, ಕೋತ
ತೋಡ, ಇರುಳ, ಎರವ, ಬಡಗ, ಹವ್ಯಕ, ತುಳು, ಬೆಲ್ದರಿ, ಕೊಲಾಮಿ, ನಾಯ
ಪರ್ಜಿ, ಕುರುಬ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಸೊ ಆಸಾತ್. ಭಾರತಾಂತ್ ಆತಾಂ 15 ಕರೊಡಾ
ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ಲೋಕ್ ಹ್ಯಾ ಪರಿವಾರಾಂತ್ಲ್ಯೊ ವಿವಿಧ್ ಭಾಸೊ ಉಲಯ್ತಾ!

ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೆಶಾಂತ್ ಅಸಲ್ಯಾ ವಿವಿಂಗಡ್ ಭಾಶಾ ಪರಿವಾರಾಂಚ್ಯಾ ಭಾಸಾ
ಸವೆಂ ಹೆರ್ ಸಬಾರ್ ವಿದೇಶಿ ಭಾಸೊಯ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ತಾತ್. ಪಶ್
ಅರಬಿಕ್, ಬಲೂಚಿ, ಚೀನಿ, ಡೇನಿಷ್, ಡಚ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಜರ್ಮನ್, ರಷ್ಯನ್, ಗ್ರೀಕ
ಇರಾನಿ, ಥಾಯ್, ಜಪಾನಿ, ಪೊರ್ಚುಗಿಸ್ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಸ
ಉಲೊಂವ್ಚೊ ಲೋಕ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಶೆರಾಂನಿ ಜಿಯೆತಾ. ವ್ಯಾಪಾರ
ವಯ್ವಾಟ್, ಕೈಗಾರಿಕೊ, ಅಧ್ಯಯನ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಕಾರಣಾಂ ವಾ ಭಾರತೀಯ
ಸಂಸ್ಕೃತಿಚ್ಯಾ ಮೊಗಾನ್ ಹ್ಯಾ ದೆಶಾಂತ್ ಬರ್ಪೂರ್ ವಿದೇಶಿ ಲೋಕ್ ವಸ್ತಿ ಕರ

ಭಾರತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಹಜಾರಾಂನಿ ಭಾಸಾಂ ಆನಿ ಉಪ ಭಾಸಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಆಪ್ಲಿ
ಲಿಪಿ ಆಸ್ಚ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಭೊವ್ ಥೊಡ್ಯೊ. ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನಾನ್ ಮಾನ್ಯತ
ದಿಲ್ಲ್ಯಾ 22 ಭಾಸಾಂನಿ ಅಸ್ಸಾಮಿ, ಬಂಗಾಲಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಹಿಂದಿ, ಕನ್ನಡ, ಕಾಶ್ಮೀ
ಕೊಂಕಣಿ, ಮಲಯಾಳಮ್, ಮಣಿಪುರಿ, ಮರಾಠಿ, ನೇಪಾಳಿ, ಒರಿಯಾ, ಪಂಜಾಬ
ಸಂಸ್ಕೃತ, ಸಿಂಧಿ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಉರ್ದು, ಬೊಡೊ, ಸಂತಾಲಿ, ಮೈಥಿಲಿ ಆ
ಡೊಗ್ರಿ ಭಾಸಾಂ ಸವೆಂ ಕೇಂದ್ರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ಮಾನ್ಯ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಾನ
ಶಾಸಕಾಂಗ್, ಕಾರ್ಯಾಂಗ್, ನ್ಯಾಯಾಂಗ್, ಸಮಾಜಿಕ್, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಆನಿ ಸಾಹಿತಿ
ವಾವ್ರಾಕ್ 23 ಭಾಸೊ ಚಡ್ ಆನಿ ಚಡ್ ವಾಪರ್ತಾತ್!

37. 3811 ವರ್ಸಾಂಚೊ ಇತಿಹಾಸ್ ಆಸ್ಚೆಂ, ಬಾಬೆಲಾಚ್ಯಾ ಬುರುಜಾಚೆಂ ಪುರಾತನ್ ಶೆರ್!

ಬಾಬಿಲೋನ್

ಬೈಬಲಾಂತ್ ಉಲ್ಲೇಖ್ ಆಸುನ್ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಲೆಂ ಆನಿ ಪ್ರಾಚೀನ್ ಕಾಳಾರ್ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಆಸ್ಲಲೆಂ 'ಬಾಬಿಲೋನ್' ಶೆರ್ ಆತಾಂ ಪಾಡ್ ಪಡುನ್ ಗೆಲಾಂ. ಇರಾಕಾಚ್ಯಾ ಬಾಗ್ದಾದ್ ಶೆರಾಚ್ಯೆ ದಕ್ಷಿಣೆಕ್ ಸುಮಾರ್ 88 ಕಿ.ಮೀ. ಪಯ್ಸ್ ಆಸ್ಚ್ಯೆ 'ಯೂಫ್ರೆಟಿಸ್' ನ್ಹಂಯ್‌ಚ್ಯೆ ಉದೆತಿಂಚ್ಯೆ ತಡಿರ್ ಹೆಂ ಆಸಾ. ಕ್ರಿಸ್ತ ಪುರ್ವಿಂ 1792 ಕಾಳಾರ್ 'ಸೆಮಿಟಿಕ್' ಸಂತತಿಚ್ಯಾ ರಾಯಾಳ್ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ 'ಹಮುರಬಿ' ವರ್ವಿಂ ಹೆಂ ಶೆರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾಲ್ಲೆಂ. 197 ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ 'ಹಿಟ್ಯೆಟರಾಂಚ್ಯಾ' ಆಕ್ರಮಣಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ ನಿರ್ನಾಮ್ ಜಾವ್ನ್ 'ಕ್ಯಾಸೈಟ್' ರಾಯಾಂಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆಂತ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1157 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಹೆಂ ಶೆರ್ ಉಂಚಾಯೆಚ್ಯೆ ಸ್ಥಿತೆಕ್ ಪಾವ್ಲೆಂ.

'ಈಳಮ್' ಆನಿ 'ಅಸ್ಸೀರಿಯಾ' ದೇಶಾಂಚ್ಯಾ ಆಕ್ರಮಣಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ, ಬಾಬಿಲೋನ್ ಅಸ್ಕತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 626–539 ಕಾಳಾಚ್ಯಾ 87 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಅವ್ದೆಂತ್ 'ಕಾಲ್ಡಿಯನ್' ರಾಯಾಂಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆಂತ್ ಬರೆಂಚ್ ಉನ್ನತ್ ಜಾಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 539ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ, ಬಾಬಿಲೋನ್ ಶೆರ್ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ 'ಸೈರಸಾಚ್ಯೆ' ಸ್ವಾಧಿನ್ ಜಾವ್ನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತ–ಕಾಳಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಗ್ರೀಕ್ ಆನಿ ರೊಮಾಗಾರಾಂಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆಂತ್ ಉರ್ಲೆಂ. ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಲೊ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಭಾರತ್ ದೇಶಾಚೆರ್ ಆಕ್ರಮಣ್ ಕರುನ್ ಪಾಟಿಂ ವೆತಾನಾ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 323 ವರ್ಸಾ ಹ್ಯಾ ಬಾಬಿಲೋನ್ ಶೆರಾಂತ್ ಅಂತರ್ಲೊ.

ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯೆಕ್, ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಘಡಿತಾಂ ಆನಿ ಸಾಹಿತಿಕ್ ದಿಶೆನ್ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಹೆಂ ಶೆರ್ ಆತಾಂ ನಾಸ್ ಜಾಲಾಂ. ಬಾಬಿಲೋನ್ ಶೆರಾಂತ್ ಹಜಾರಾಂನಿ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಬಾಂದ್ಪಾಂ ಉಬಾರುಂಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಲಾಸ್ಲ್ಲೆ ಆವ್ಯಾ ಮಾತಿಯೆಚೆ ಇಟೆ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂನಿ ಲುಟುನ್ ತಾಂಚಿಂ ಘರಾಂ ಬಾಂದ್ಲ್ಲೆಲ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ, ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಚ್ಯೆ ಚರಿತ್ರೆಚ್ಯೊ ಪ್ರಮುಕ್ ಸಾಕ್ಷಿ ಪಿಡ್ಡ್ಯಾರ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಪಾಡ್ ಪಡ್ಲಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ 'ಬಾಬಿಲ್' ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಸಬಾರ್ ಬಾಂದ್ಪಾ ಖಾಂಬೆ ಆನಿ ಅವಶೆಷಾಂ ಆತಾಂಯ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಚೆಂ ನಾಂವ್ 'ಸುಮೇರಿಯನ್' ಭಾಶೆಂತ್ 'ಕೆಡಿಂಗಿರಾ' ಆನಿ 'ಸೆಮಿಟಿಕ್' ಭಾಶೆಂತ್ 'ಬಾಬಿಲಿ' ಆಸ್ಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ 'ದೆವಾಚೊ ದಾರ್ವಟೊ'.

ಜರ್ಮನ್‌ಗಾರಾಂನಿ ಬಾಬಿಲೊನಾಂತ್ 'ಕೋಲ್ಡುವೈ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ವಿದ್ವಾನಾಚ್ಯಾ ಮುಖೆಲ್ಪಣಾ ಖಾಲ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1899–1917 ಪರ್ಯಾಂತ್ 18 ವರ್ಸಾಂ ಹ್ಯಾ ಪುರಾತನ್ ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಶೆರಾಚ್ಯಾ ಸೊದ್ ವಾವ್ರಾ ಪಾಸತ್ ಭುಂಯ್ ಖೊಂಡ್ಶ್ಯೊ (exca-

vation) ವಾವ್ರ್ ಹಾತಿಂ ಫೆತ್ತಲ್ಲೊ ತೆದ್ನಾಂ ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಮುಕ್ ಬಾಂದ್ಪಾಂಚಿ ನಕ್ಷಾ (Sketch; design), 'ಜಿಗ್ಗುರಾಟ್' ದೆವಿಚೆಂ 'ಮಾರ್ಡುಕನ್' ಮಂದಿರ್, ಹೆರ್ ರಾವ್ಪೆರಾಂ, ಕೊಟಿಂ ಇತ್ಯಾದಿಂಚಿಂ ಅವಶೆಷಾಂ (relics) ತಾಂಕಾಂ ಮೆಳ್ಳಿಂ ಆನಿ 'ಕ್ಯೂನಿಫಾರಮ್' ಲಿಪಿಂತ್ ಸೆಮಿಟಿಕ್ ಭಾಶೆಂತ್ ಲಿಕ್ಲಲ್ಯಾ ಸಾಹಿತಿಕ್ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಂಚಿಂ ಆವ್ಯಾ ಮಾತಿಯೆಂಚಿಂ ಫಳಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಲಾಬ್ಲಲ್ಯಾನ್, ಬಾಬಿಲೊನಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಾಚೀನ್ ಇತಿಹಾಸಾ ವಿಶಿಂ ಚಡ್ ಮಾಹೆತ್ ಆರಾಂವ್ಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಲೆಂ. ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಗ್ರೀಕ್ ಇತಿಹಾಸ್‌ಕಾರ್ 'ಹಿರೊಡಾಟಸ್' ಹಾಣೆಂ ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಚ್ಯಾ ಭೊಂವ್ತಣಿಂಚ್ಯಾ ಉಬಾರಾಯೆಚ್ಯಾ ಬಳಿಷ್ಟ್ ಕೊಟ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಗೊರಾಂಚೆಂ ವರ್ಣನ್ ಕೆಲಾಂ. ಶೆರಾ ಕುಶಿಚಿ ನ್ಹಂಯ್ ಉತ್ರುನ್ ಕೊಟ್ಯಾ ಭಿತರ್ ಪ್ರವೇಶ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ರುಕಾಚಿಂ ಪಾಂಪಾಳಿಂ ಆಸ್ಲಲಿಂ. ದುಸ್ಮಾನಾಂಚ್ಯಾ ಆಕ್ರಮಣಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ತಿಂ ಕೊಟ್ಯಾ ಭಿತರ್ ದೊಡುನ್ ದವರ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಹಿರೋಡಾಟಸಾನ್ ಕಳಯ್ಲಾಂ. ಕೊಟ್ಯಾಚ್ಯಾ ವಿಶಾಲ್ ಪಾಗೊರಾಂಚ್ಯೆ ತಕ್ಲೆರ್ ಚಾರ್ ಘೊಡ್ಯಾಂಚೆಂ ರಥ್ ಪಾಶಾರ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯೆ ತಿತ್ಲೆ ರುಂದಾಯೆಚೆ ರಸ್ತೆ ಆಸ್ಲಲೆ ಮ್ಹಣ್ ತೊ ವಿವರಣ್ ದಿತಾ. ಹ್ಯಾ ರಸ್ತ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ದೊನ್ಯಿ ಕುಶಿಂನಿ ಘುಂವ್ಚೆ ಗೊಪುರ್ (tower) ಆಸುನ್, ಕೊಟ್ಯಾ ಭಿತರ್ ರಿಗ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ವಿವಿಧ್ ದೆವಿಂಚ್ಯಾ ನಾಂವಾಂಚೆ ಸಬಾರ್ ಮಹಾ ದಾರ್ವಟೆ (main entrance) ಉಬೆ ಕೆಲ್ಲೆ. ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ 'ಇಷ್ಟಾರ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಪ್ರಮುಕ್ ಮಹಾ ದಾರ್ವಟ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಪುರ್ಶ್ಯಾಂವ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರುನ್ ಶೆರಾಚ್ಯಾ ರಸ್ತ್ಯಾಂನಿ ಪಾಶಾರ್ ಜಾತಾಲೊ. ಹ್ಯಾ ದಾರ್ವಟ್ಯಾಚ್ಯೆ ಉಬಾರಾಯೆರ್ ಆರ್ಕ್ (arch) ಕಮಾನ್ ಆಸುನ್ ದಾರ್ವಟ್ಯಾಚ್ಯೆ ಬಗ್ಲೆಚ್ಯಾ ವಣ್ತಿಂನಿ ರಂಗಾಳ್ ತಗ್ಡಾಂನಿ (metallic sheet) ರಚ್ಲಲಿಂ ಪುರಾಣಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರೂರ್ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಚಿಂ ಚಿತ್ರಾಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ.

ಹ್ಯಾ ಮಹಾ ಶೆರಾಚೆಂ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ಲೆಂ ಆನಿ ಪುರಾತನ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ ಬಾಂದಪ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಬಾಬೆಲಾಚೊ ಬುರುಜ್. ಸರ್ಗಾ ಆನಿ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಲೊ ಹೊ ಬಾಬೆಲಾಚೊ ಬುರುಜ್ ಯೂಫ್ರೆಟಿಸ್ ನ್ಹಂಯ್ಕ್ ವೆಚ್ಯಾ ರಸ್ತ್ಯಾಚ್ಯೆ ಉತ್ತರ್ ಕುಶಿನ್ ಆಸ್ಚ್ಯೆ ವಿಶಾಲ್ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕೆಲ್ಲೊ. ಹುಲ್ಪಾಯ್ಲಲ್ಯೆ ಆವ್ಯಾ ಮಾತ್ಯೆಚ್ಯಾ ಇಟ್ಯಾಂನಿ ಬಾಂದುಂಕ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕರುನ್ ಹೊ ವಯ್ರ್ ವೆತಾಂ-ವೆತಾನಾ ಅಶಿರ್ ಕರುನ್ ಉಬಾರ್ಲಲೊ. ಹಾಚ್ಯಾ ಮುಳಾಂತ್ ಇಟ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಕುಶಿಂಕ್ ಝುಳ್ಜಳಿತ್ ನಿಳ್ಯಾ ಆಸ್ಯಾ ಕುಡ್ಕ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಶೃಂಗಾರಾನ್ ಉಬಾರ್ಲಲೆಂ ದೆವಾಳ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹಾಂತುಂ ಆಸ್ಚ್ಯೆ ಭಾಂಗಾರಾಚ್ಯಾ ಮಾಂಚಾರ್ ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಚ್ಯಾ ದೆವಾ 'ಮಾರ್ಡುಕಾ'ಚಿ ಪತಿಣ್ ನಿದ್ತಾಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಬಾಬಿಲೊನಾಚೊ ಲೋಕ್ ಪಾತ್ಯೆತಾಲೊ. ಮಾರ್ಡುಕಾಕ್ ಸಮರ್ಪಿತ್ ಕೆಲ್ಲಿಂ ಅಸಲಿಂ ಸಬಾರ್ ದೆವಾಳಾಂ ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ. ಹಾಂಕಾಂ 'ಜಿಗ್ಗುರಾಟ್' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್.

ಹ್ಯಾ ದೆವಾಳಾಚ್ಯೆ ಆನ್ಯೆಕ್ಯೆ ಕುಶಿನ್ ಸಬಾರ್ ವಿಸ್ತಾರ್ ಆಂಗ್ಣಾಂ ಆಸ್ಚೆಂ (court-yard) ಮಾಡ್ಲರ್ಕಾಚೆಂ 'ಎಸಗಿಲಾ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಮಂದಿರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ದೆವಾಳಾಚ್ಯೆ ಮುಕೆಲ್ ದೆವಿಚೆಂ ನಾಂವ್ 'ಅಸೀನ ಜ್ಯೂಸ್'. ಹಾಂತುಂ 48000 ಪೌಂಡ್ ವಜ್ಡಾಯೆಚೆಂ ಭಾಂಗಾರಾಚೆಂ ಶಿಂವಾಸನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಇತಿಹಾಸ್–ಸಂಶೋಧಕ್ ಹಿರೋಡಾಟಸಾನ್ ಕಳಯ್ಲಾಂ. ಹ್ಯಾ ದೆವಾಳಾಚ್ಯಾ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ವಿಶಾಲ್ ಚಲ್ತಾರಿಂ ಸರ್ಶಿಂ ಸುಮಾರ್ 6 ಮೀಟರ್ ಉಬಾರಾಯೆಚಿ ಏಕ್ ಮೂರ್ತಿ ಉಬಿ ಕೆಲ್ಲಿ ಆನಿ ಹಿಚ್ಯಾ ಲಾಗ್ಗರ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಾತ್ ಅದ್ಭುತಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಏಕ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಝಲ್ಚೆಂ ಉದ್ಯಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಪರ್ವತ್ ಪ್ರದೆಶಾಂತ್ ಜಲ್ಮಲ್ಲ್ಯೆ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ರಾಣಿಯೆಕ್ ಖುಶ್ ಕರುಂಕ್ ಪ್ರಕೃತೆ ಸೊಬಾಯೆಚೆಂ ಹೆಂ ವ್ಹೊಡ್ತ್ ಆಸಾ ಕರೊವ್ನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ನೆಬುಕಡ್ನೆಸರ್ ಹಾಣೆಂ ವಿವಿಂಗಡ್ ಫಳಾಂಫುಲಾಂಚಿಂ, ರೂಕ್‌ಝಾಡಾಂ ಲಾವ್ನ್, ಹೆಂ ಝಲ್ಚೆಂ ಉದ್ಯಾನ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಹಿರೋಡಾಟಸ್ ಹಾಣೆಂ ವರ್ಣನ್ ಕೆಲಾಂ!

ಬೈಬಲ್ ಪವಿತ್ರ್ ಗ್ರಂಥ್; ಬಾಬೆಲಾಚೊ ಬುರುಜ್:

ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾರ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಎಕ್‌ಚ್ ಭಾಸ್ ಉಲಯ್ತಾಲಿಂ ಆನಿ ಎಕ್ಯೆಚ್ ರೀತಿಚಿಂ ಉತ್ರಾಂ ವಾಪರ್ತಾಲಿಂ. ಉದೆಂತಿ ಥಾವ್ನ್ ತಿಂ ಪಯ್ಣ್ ಕರುನ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಶಿನಾರ್ ದೆಶಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ಏಕ್ ಮಯ್ದಾನ್ ಸುವಾತ್ ಮೆಳ್ಳಿ ಆನಿ ಥಂಯ್ ತಾಣಿಂ ವಸ್ತಿ ಕೆಲಿ. ತಿಂ ಏಕಾಮೆಕಾಕ್ ಸಾಂಗಲಾಗ್ಲಿಂ: "ಯೆಯಾ, ಆಮಿ ಮಾತಿಯೆಚೆ ಇಟೆ ಕರ್ಯಾಂ ಆನಿ ಉಜ್ಯಾಂತ್ ತೆ ಲಾಸ್ಯಾಂ." ಅಶೆಂ ಫಾತ್ರಾಂ ಬದ್ಲಾಕ್ ಇಟೆ ಆನಿ ಚುನ್ಯಾ ಬದ್ಲಾಕ್ ಡಾಮರ್ ತಾಣಿಂ ವಾಪರ್ಲೆಂ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತೆ ಮ್ಹಣಾಲೆ: "ಯೆಯಾ, ಆಮಿ ಏಕ್ ಶೆರ್ ಆನಿ ಸರ್ಗಾಕ್ ತೆಂಕ್ತ್ ತಿತ್ಲೆಂ ಊಂಚ್ ಬುರುಜ್ ಬಾಂದ್ಯಾಂ. ಅಶೆಂ ಆಮಿ ಏಕ್ ವ್ಹಡ್ ನಾಂವ್ ಜೊಡ್ತಲ್ಯಾಂವ್ ಆನಿ ಸಗ್ಳ್ಯೆ ಪೃಥ್ವೆರ್ ಶಿಂಪ್ಡುನ್ ವೆಚಿಂ ನಾಂವ್." ತೆದ್ನಾಂ ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಮುತಾಂನಿ ಬಾಂದ್‌ಲ್ಲೆಂ ಶೆರ್ ಆನಿ ಬುರುಜ್ ಪಳೆಂವ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಸಕ್ಲಾ ದೆಂವ್ಲೊ. ತಾಣೆಂ ಮ್ಹಳೆಂ: "ಆಬೈ ಆತಾಂ ತೆ ಏಕ್ ಲೋಕ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಆಸಾ ಏಕ್‌ಚ್ ಭಾಸ್; ತಾಂಚ್ಯಾ ಘುಡ್ಲ್ಯಾ ಕರ್ಣ್ಯಾಂಚೊ ಹೊ ಏಕ್ ಆರಂಭ್ ಮಾತ್ರ್. ಹ್ಯಾ ಘುಡೆಂ ತಾಣಿಂ ಕರುಂಕ್ ಚಿಂತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಕಿತೆಂಚ್ ತಾಂಕಾಂ ಅಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ನಾ. ಯಾ, ಆಮಿ ಸಕ್ಲಾ ದೆಂವ್ಯಾಂ ಆನಿ ಎಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಆನ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಚಿ ಭಾಸ್ ಸಮ್ಜನಾಶಿ ಕರುಂಕ್ ತಿ ಘುಸ್ಪಡಾವ್ನ್ ಸೊಡ್ಯಾಂ." ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾನ್ ತಾಂಕಾಂ ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾರ್ ಶಿಂಪ್ಡಾಯ್ಲೆಂ ಆನಿ ತಾಣಿಂ ಶೆರ್ ಬಾಂಧ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ಸೊಡ್ಲೆಂ. ದೆಕುನ್ ತ್ಯಾ ಶೆರಾಕ್ ಬಾಬೆಲ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲೆಂ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಥಂಯ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾನ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚಿ ಭಾಸ್ ಘುಸ್ಪಡಾಯ್‌ಲ್ಲಿ ಆನಿ ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಲೊಕಾಕ್ ತಾಣೆಂ ಸಗ್ಳ್ಯೆ ಪೃಥ್ವೆಚೆರ್ ಶಿಂಪ್ಡಾಯ್‌ಲ್ಲೊ (ಉತ್ಪತ್ತಿ 11: 1–9).

38. ಹಿಂದು ಧರ್ಮಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಪ್ರಗತಿಪರ್ ಚಿಂತ್ಪ್ಯಾಂಚೊ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಥೊ

ಸಮಾಜ್, ಧರ್ಮ್ ಆನಿ ಕ್ರಾಂತಿ

ಭಾರತ್ ದೇಶಾಂತ್ ವಿದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮಿಶನರಿಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಚಾರಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವಾನ್, ಹಿಂದು ಧರ್ಮ್ ಆನಿ ತಾಂತ್ಲ್ಯೆ ಶಿಕೊವ್ಣೆ ಥಂಯ್ ಸಬಾರ್ ಶಿಕ್ಷಿತ್ ಹಿಂದು ಯುವಜಣಾಂ ಮಧೆಂ ತಿರಸ್ಕಾರ್ ಉದೆವ್ನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಆಯಿನ್ನ್ ಕಾಳಾರ್ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಾಚೆ 'ವೇದ', 'ಉಪನಿಷತ್ತು' ಗ್ರಂಥ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ನ್ ತಾಂತುಂ ಲಿಪ್ಲಲೆ ಮೊಲಾಧಿಕ್ ವಿಚಾರ್ ವಾಸ್ತವಿಕ್ ಆಚರಣಾಂತ್ ಹಾಡುಂಕ್ ರಾಜಾ ರಾಮ್ ಮೋಹನ್‌ರಾಯ್ ಹಾಣೆಂ (1772–1833) 1828 ಅಗೊಸ್ತ್ 20ವೆರ್ ಕೊಲ್ಕತ್ತಾಂತ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕೆಲೊ.

ವೇದೊಪನಿಷತ್ತುಂತ್ಲಿ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಶಿಕೊವ್ಣ್ ಮಾಂದುನ್ ಘೆವ್ನ್ 'ವೇದ'ಚೆರ್ ಪ್ರಮಾಣ್ ಕರುನ್ 'ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜಾ'ಚೆ ಸಾಂದೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವಾಂನಿ ಸಬಾರ್ ದೆವಾಂಚಿ ಮೂರ್ತಿ ಪುಜಾ ತಶೆಂಚ್ ಹಿಂದು ಲೊಕಾಂ ಮಧ್ಲೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ್ ಸಂಸ್ಕಾರ್ (religious rites) ತಿರಸ್ಕಾರ್ ಕರ್ನ್ ಏಕೇಶ್ವರ ಬ್ರಹ್ಮಾಕ್ ಆರಾಧನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಹೊ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣ್‌ವಾದಿಂಚೊ ಪಂಗಡ್ ಮ್ಹಣ್ ಬುದ್ವಂತ್ ಆನಿ ಚಿಂತ್ಪಿ ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ ಮಾನಾಪಾತ್ರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಸ್ತ್ರಿಯೊ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಸಮಾನ್, ಸರ್ವ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಪಾತ್ಯೆಣೆಂಕ್ ಫಾವೊತಿ ಬುನ್ಯಾದ್ ಆಸುಂಕ್ ಫಾವೊ, ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಫಿತಿಸ್ಪಣಾಂಕ್ ನೆಗಾರ್ ಕರಿಜೆ ಮ್ಹಣ್ ಹ್ಯಾ ಸಮಾಜಾಚೆ ಪ್ರಮುಕ್ ಉಪದೆಸ್.

ಲ್ಹಾನ್ ಪ್ರಾಯೆಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಲಗ್ನಾಚೊ ಸಂಪ್ರದಾಯ್, ಚಲಿಯಾಂ/ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂಚೊ ವಿಕ್ರೊ ಆನಿ ದಾದ್ಲೊ ಮೆಲ್ಲ್ಯೆ ಸ್ತ್ರಿಯೆನ್ ಉಜ್ಯಾಕ್ ಉಡುನ್ ಜೀವ್ ಹೊಗ್ಡಾಂವ್ಚಿ ಕ್ರೂರ್ 'ಸತಿ ಪದ್ದತಿ' ಹಾಣಿಂ ಖಂಡನ್ ಕೆಲಿ ಆನಿ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂ/ ಚಲಿಯಾಂಕ್ ಶಿಕಪ್, ವಿಧ್ವಿಂಕ್ ಲಗ್ನಾಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆನಿ ಬಾಪಾಯ್ಚ್ಯೆ ಆಸ್ತಿಂತ್ ಚೆಡ್ವಾಂ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್‌ಯಿ ಹಕ್ಕ್ ಲಾಬಜೆ ಮ್ಹಣ್ ಚಳ್ವಳ್ ಕೆಲಿ. ರಚ್ನಾರಾ ಎಕಾ ದೆವಾ ಥಂಯ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ, ಈಶ್ವರಾಚಿ ಪುಜಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ದೆವಾಚ್ಯಾ ಬರೆಪಣಾಚೆಂ ಚಿಂತನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಆನಿ ಖಂಯ್ಚ್ಯಾಯ್ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಉರುನ್ ಖರ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾನ್ ಮಾವ್ನ್‌ಪಣಿಂ ತಾಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಮಾಗ್ಣೆಂ ಕರ್ಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಶಿಕೊವ್ಣ್ ಹ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜಾಚಿ!

ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ ಸುರು ಕರ್ತಾನಾ, ರಾಮ ಚಂದ್ರ ವಿದ್ಯಾವಾಗಿಶ್, ಉತ್ಸವಾನಂದ, ತಾರಾಚಂದ್ರ ಚಕ್ರವರ್ತಿ – ಹೆ ಥೊಡೆ ರಾಜಾ ರಾಮ್ ಮೋಹನ್‌ರಾಯ್ ಸಂಗಿಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಹರೆಕಾ ಸನ್ವಾರಾ ಸಾಂಜೆರ್ ಸಮಾಜಾಚಿ ಸಭಾ ಚಲ್ತಾಲಿ. ತ್ಯಾ ವೆಳಾ ಎಕಾ

ಡ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ದೋಗ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಬಸುನ್ ವೇದ ವಾಚ್ತಾಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಭೆಂತ್ ಉಪನಿಷತ್ತಾಚೆಂ ವಾಚಪ್, ರಾಜಾ ರಾಮ್ ಮೋಹನ್‌ರಾಯ್ ಥಾವ್ನ್ ವಚನ್ (sermon; lecture), ಆಕ್ರೆಕ್ ಮಾಗ್ಣೆಂ!

ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜಾಚ್ಯೆ ಹ್ಯೆ ಶಿಕೊವ್ಣೆ ವಿಶಿಂ ಹಿಂದು ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ ಸಂಪ್ರದಾಯ್‌ವಾದಿಂನಿ ರೊಧ್ ಕರುನ್ 'ಧರ್ಮಸಭಾ' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ನವೊ ಸಂಸ್ಥೊ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕೆಲೊ. ಪ್ರಾಂತ್ ದೊನ್‌ಯಿ ಪಂಗ್ಡಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಟಿಕಾ–ಪ್ರತಿ ಟಿಕಾಂಚಿಂ ಪ್ರಕಟನಾಂ ರ್ಗಟ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲಿಂ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ ವಿಶಿಂ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಂಗಾಲಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಬರಿಚ್ ಆಸಕ್ತ್ ಉಬ್ಜಲಿ. 1830 ವರ್ಸಾ ರಾಜಾ ರಾಮ್ ೋಹನ್‌ರಾಯ್ ಹಾಣೆಂ ಕೊಲ್ಕತ್ತಾಂತ್ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜಾಚೆಂ ಏಕ್ ಭವನ್ ಾಂದಯ್ಲೆಂ. ಭವನಾ ಭಿತರ್ ಮೂರ್ತಿ, ಪಾಯ್ನೆಲಾಂ, ಚಿತ್ರಾಂ ದವರಿನಾಸ್ತಾಂ, ನ್ಜಾತಿಂಚಿ ಬಲಿ, ಪ್ರಸಾದಾ ಪಾಸತ್ ಜೆವಣ್–ಖಾಣ್ ಆಡ್ವಾರುನ್, ನ್ಯಾಯ್ ೀತ್, ಪರೋಪಕಾರ್, ದಾನ್–ಧರ್ಮ್, ಅಸಲ್ಯಾ ವಿಚಾರಾಂಕ್ ಲಗ್ತಿ ಜಾಲ್ಲಿ ರ್ಚಾ, ಉಪದೆಸಾಂಕ್ ಮಹತ್ವ ದಿಲೊ. 'ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ'ಚ್ಯಾ ಅಸಲ್ಯಾ ಆಧುನಿಕ್ ಚಾರಾಂ ವಿಶಿಂ ಆನಿ 'ಧರ್ಮಸಭಾ'ಚ್ಯಾ ವಿರೊಧ್ಪಣಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಚಾರಾ ವರ್ವಿಂ "ತ್ಯಾ ಾಳಾರ್ ಹಿಂದು ಸಮಾಜೆಂತ್ ಉಬ್ಜಲ್ಲ್ಯೆ ತಸಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಆದಿಂ ಕೆದ್ನಾಂಯ್ ಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳುಂಕ್ ನಾ" ಮ್ಹಣ್ ಆರ್.ಸಿ. ಮಜುಂದಾಕ್ ಹಾಣೆಂ ಆಪ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಚಾರ್ಲ್ಯಾ.

1833–ಂತ್ ರಾಜಾ ರಾಮ್ ಮೋಹನ್‌ರಾಯ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ 61 ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ತಾನಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ ಅಸ್ಕತ್ ಪಡ್ಲೊ ತರ್‌ಯಿ ಸಮಾಜೆಚೆಂ ಮುಕೆಲ್ಪಣ್ ದ್ವಾರಕಾನಾಥ ಠಾಕೂರ್ ಆನಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ವಿದ್ಯಾವಾಗೀಶ್ ಹಾಣೆಂ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲೆಂ. ತರಿ ಸಮಾಜಾಚೆ ಕಡ್ಡಾಯೆಚೆ ಉಪದೆಸ್ ನಾತ್ಲಲ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಾಂದ್ಯಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ ಮೂರ್ತಿ ಪುಜಾ ಚಾಲು ದವರ್ಲಿ. ದ್ವಾರಕನಾಥ ಾಕೂರಾಚ್ಯಾ ಪುತಾ ದೇವೆಂದ್ರನಾಥಾನ್ (ಕವಿ ರವೀಂದ್ರಾಚೊ ಬಾಪುಯ್) ಹ್ಯೆ ಸಮಾಜೆಕ್ ಲಗ್ತಿ 'ತತ್ವಬೋಧಿನಿ ಸಭಾ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಪ್ರಚಾರಾಚೊ ಏಕ್ ಶಾಖೊ ಸುರು ೆಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ಗ್ರೆಸ್ತ್ ಆನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ್ ಕುಟ್ಮಾಚೆ ಸಾಂದೆ ಜಾವ್ನ್ ಾಂಚೊ ಸಂಕೊ ವಾಡುನ್ 500 ಜಾಲೊ.

ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜಾಚೊ ಮುಖೆಲಿ 'ಈಶ್ವರ ಚಂದ್ರ ಸೇನ್' ಹಾಣೆಂ "ಹೊ ನವೊ ಸಮಾಜ್ ಹಿಂದು ಧರ್ಮಾಚೊಚ್ ಭಾಗ್ (division) ಲೊಕಾನ್ ಆಪಾಪ್ಲಿ ಜಾತ್ ಾಂಡ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ" ಮ್ಹಣ್ ಕಳಯ್ಲೆಂ. ಪೂಣ್ ಮೂರ್ತಿ ಪುಜಾ ಆನಿ ಜಾತ್ಯಾತೀತ್ ಧೋರಣ್ ಸರ್ವಾಂನಿ ಪಾಳಿಜೆ ಮ್ಹಣ್ ಉಲೊ ದಿಲೊ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೊ ಅಭಿಮಾನಿ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಹಾಣೆಂ ಮಾತ್ರ್, ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಧುವೆಕ್ 14 ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯ್ ಭರ್ಚ್ಯೆ ಫುಡೆಂಚ್, ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜಾಚೆ ಉಪದೆಸ್ ಮೊಡುನ್, ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ್ ವೈದಿಕ್ ನಿಯಮಾಂ ಪ್ರಕಾರ್, 'ಕೂಚ್ ಬಿಹಾರಾಚ್ಯಾ' ರಾಯ್ ಕುಂವರಾ ಲಾಗಿಂ

ಕಾಜಾರ್ ಕರುನ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ ತುಫಾನ್ ಉಟಯ್ಲೆಂ. ಹೈ ವರ್ಸಿಂ ಮುಕೆಲ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಫುಟ್ ಯೆವ್ನ್ 'ಪಂಡಿತ ಶಿವನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿ'ಚ್ಯಾ ಫುಡಾರ್‌ಪಣಾ ಖಾಲ್ 1878 ವರ್ಸಾ 'ಸಾಧಾರಣಾ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ನವೊ ಪಂಗಡ್ ಉದೆಲೊ. ಆನಂದ ಮೋಹನ ಬೋಸ್, ಶಿವಚಂದ್ರ ಸೇನ್, ಉಪೇಂದ್ರ ದತ್ತ ಹ ಸರ್ವ್ ಹ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ.

1870 ವರ್ಸಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ 'ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ'ಚೊ ಶಾಖೊ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲೊ. ಪ್ರಖ್ಯಾತ್ ಸಮಾಜ್ ಸುಧಾರಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮನಿಸ್ ಕುದ್ಮುಲ್‌ರಂಗರಾವ್ ಹಾಚೊ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ್ ಸಾಂದೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. 1870 ದಶಕಾಂತ್ ಬೆಂಗ್ಳುರಾಂತ್ 'ಸಮಾಜ'ಚೆ ಪಾಂಚ್ ಶಾಖೆ ಸುರು ಜಾಲೆ.

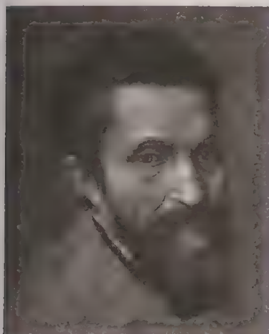
ಆತಾಂ ಭಾರತಾಂತ್ ಸಮಾಜಾಚೆ ತೀನ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಂತ್ ಆಸಾತ್. ಹೊ ಸಂಸ್ಥೊ ಉದೆತಾನಾ ಉಬ್ಜಲ್ಲೆಂ ಜಾಗರಣ್ ಆನಿ ಲೊಕಾಂ ಮಧೆಂ ಉಬ್ಜಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ಆತಾಂ ನಿಂವುನ್ ಗೆಲ್ಯಾ. ತರ್‌ಯಿ ರಾಜಾ ರಾಮ್ ಮೋಹನ್‌ರಾಯ್ ಹಾಣೆಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ ನಿಮ್ತಿಂ ಹಿಂದು ಧರ್ಮಾಂತ್ ಪೆಟಯ್ಲಲೆಂ ಸಮಾಜಿಕ್ ಚಿಂತ್ಪಾಚೆಂ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಕಿಟಾಳ್, ಸುರು ಕೆಲ್ಲಿ ಚಳ್ವಳ್, ಸ್ತ್ರಿಯಾಂಕ್ ಆಸ್ತಿಂತ್ ಹಕ್ಕ್, ವಿಧ್ವಿಂಕ್ ಕಾಜಾರಾಚೊ ಅವ್ಕಾಸ್, ಸತಿ ಸಹಗಮನ್ ರಿವಾಜಿಚೆರ್ ಬಂದಡ್, ಲ್ಹಾನ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಲಗ್ನಾ ಪಾಸತ್ ಶಿಕ್ಷಾ, ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಗತಿಪರ್ ಚಿಂತ್ಪಾಚಿಂ ಕಾನುನಾಂ ಶಿಕ್ಷಿ ಸಮಾಜೆನ್ ಸ್ವಿಕಾರ್ ಕರುನ್ ಘೆತ್ಲಲಿಂ ಆತಾಂ ಆಮಿ ಪಳಯ್ತಾಂವ್.

ಸುಮಾರ್ 190 ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ್ ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ 'ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ' ಸಂಸ್ಥೊ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರುನ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕ್ರಾಂತಿಚೆಂ ಆನಿ ಪ್ರಗತಿಪರ್ ಚಿಂತ್ಪಾಚೆಂ ಬಿಂ ಒಂಪ್ಲಲ್ಯಾ ರಾಜಾ ರಾಮ್ ಮೋಹನ್‌ರಾಯ್ ಹಾಕಾ ಭಾರತ್ ದೆಶಾಚ್ಯೆ ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಜೆನ್ ವ್ಹಡಾ ಅಭಿಮಾನಾನ್ ವಾಖಾಣುಂಕ್ ಫಾವೊ!

39. ದಯ್ಜಿಕ್ ತಾಲೆಂತಾಂನಿ ನೆಟುನ್ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಲೊ ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊ!

ಚಿತ್ರ್‌ಕಲಾ ಆನಿ ಶಿಲ್ಪ್‌ಕಲಾ

ಯುರೊಪಾಚ್ಯಾ ಬೌದ್ದಿಕ್ ಕ್ರಾಂತಿಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್, ಚಿತ್ರ್‌ಕಾರ್ ಶಿಲ್ಪಿ, ವಾಸ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಕವಿ ಆನಿ ಬರೋಕ್ ಕಲಾ ಪದ್ದತೆಚೊ ವಿದ್ವಾನ್-ಕಲಾವಿದ್ ವ್ಹಣ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾರ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಲೊ, 'ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊ' ಇಟೆಲಿಚ್ಯಾ ಫ್ಲೊರೆನ್ಸಾಂತ್ ಆರೇಜೋ ಲಾಗ್ಸರ್ ಕಾಪ್ರೆಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್, 1475 ಮಾರ್ಚ್ 6ವೆರ್ ಜಲ್ಮಲೊ. ತಾಚ್ಯಾ ಬಾಪಾಯ್ಚೆಂ ನಾಂವ್ 'ಲಿಯೊನಾರ್ಡೊ ದೆ ಬೊನಾರೊಟಾ' ಆನಿ ಆವಯ್ 'ಫ್ರಾಂಚೆಸ್ ದೆ ಸಿಯೆನಾ'. ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊ ಲ್ಹಾನ್ ಭುರ್ಗೊ ಆಸ್ತಾನಾ, ತಾಚಿ ಆವಯ್ ಪಿಡೆಸ್ತ್ ಆಸ್ಲಲಿ ದೆಕುನ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾ ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊಚ್ಯಾ ಪಾಲನ್ ಪೋಷಣಾ ಖಾತಿರ್ ತಾಚ್ಯಾ ಬಾಪಾಯ್ನ್ ತಾಕಾ, ಎಕಾ ಬರ್‍ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯೆ ಸ್ತ್ರಿಯೆಚ್ಯೆ (ಆಯಾ) ತಾಬೆಂತ್ ದವರ್ಲ್ಲೊ. ತಿಚೊ ಘರ್ಕಾರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ ಫಾತರ್ ಕಾತ್ರಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ (quarry) ಉದ್ಯಮಾಂತ್ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ತಾಲೊ. 6 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಆಪ್ಲಿ ಆವಯ್ ಅಂತರ್ಲಿ ದೆಕುನ್ ಹೆರ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಸವೆಂ ಖೆಳುನ್ ವಾಡ್ಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾ ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊಕ್ ಮಾರ್ಬಲ್ ಫಾತರ್‌ಕಾತ್ರಣ್ಯಾಂತ್ಲೆ ಪಿಪಿಂಗಡ್ ಆಕಾರಾಚೆ ಲ್ಹಾನ್‌ವ್ಹಡ್ ಮಾರ್ಬಲ್ ಫಾತ್ರಾ ಕುಡ್ಕೆ ಭೊವ್ ಮೊಗಾಚೆ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲೆ!

ಕಾಪ್ರೆಸ್ ಶೆರಾಚೊ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊಚ್ಯಾ ಬಾಪಾಯ್ನ್ ಪುತಾಚಿ ಕಲಾಭಿರುಚ್ ಪಾರ್ಕುನ್ ತೆರಾ ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯೆಚ್ಯಾ ಪುತಾಕ್ ಫ್ಲೊರೆನ್ಸಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಸಿದ್ದ್ ಚಿತ್ರ್‌ಕಾರ್ 'ಡೊಮಿನಿಕೊ ಗಿರ್ಲಂಡಜೊ'ಚ್ಯಾ ಸ್ಟುಡಿಯೊಕ್ (ಚಿತ್ರ್‌ಶಾಲಾ) ದಾಖಲ್ ಕೆಲೊ. ಪೂಣ್ ತಾಕಾ ಚಿತ್ರ್‌ಕಲೆಚ್ಯಾಕ್‌ಯಿ,ಶಿಲ್ಪ್‌ಕಲೆಂತ್ (sculpture) ಚಡ್ ವೋಡ್ ಆಸುನ್ ತಾಚೆರ್ 'ಡೊನಾಟೆಲ್ಲೊ'ಚ್ಯಾ ಶಿಲ್ಪ್ ಕಲೆಚೊ ಗಾಢ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಪಡ್ಲಲ್ಯಾನ್, ಡೊನಾಟೆಲ್ಲೊಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಶಿಸಾ ಲಾಗಿಂ ತೊ ಶಿಲ್ಪ್ ಕಲೆಚೊ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜಾವ್ನ್ ರಾವ್ಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಎಕಾ ವರ್ಸಾ ಭಿತರ್ 'ಲೊರೆನ್ಸೊ ದೆ ಮೆದಿಚಿ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಭೊವ್ ಗ್ರೆಸ್ತ್ ಧನ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆಶ್ರಮಾಂತ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ 'ಬರ್ತೊಲ್ಡೊ ದೆ ಜಿಯೊವಾನ್ನಿ' (1440-91) ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಶಿಲ್ಪಿಚೊ ತೊ ಸಹಾಯಕ್ ಜಾಲೊ. ಮೆದಿಚಿಚ್ಯಾ ಆಶ್ರಮಾಂತ್ ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊಕ್ ಪುರಾತನ್ ಗ್ರೀಕ್, ರೋಮನ್, ಕಲಾ ಆನಿ ತತ್ವ್‌ಶಾಸ್ತ್ರ ತಸಲೆಂ ಜಾಣ್ವಾಯೆಚೆಂ ಶಿಕಪ್ ಶಿಕುಂಕ್ ಆನಿ ಹ್ಯಾ

ವಿಶಯಾಂಚೆರ್ ಚಡ್ತಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರುಂಕ್ ಬರೊಚ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಮೆಳ್ಳೊ.

ಅಶೆಂ ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊಕ್ ಲೊರೆನ್ಸೊ ದೆ ಮೆದಿಚಿಚೊ ಆಶ್ರಯ್, ಬರ್ತೊಲ್ಡೊ ದೆ ಜಿಯೊವಾನ್ನಿಚೆಂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ್ ಲಾಬ್ಲಲ್ಯಾನ್ ತಾಚೆಂ ಕಲಾ ಜಿವಿತ್ ಬರೆಪಣಾನ್ ರುಪಿತ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೆಂ. 1492-ಂತ್ ಗ್ರೆಸ್ತ್ ಧನಿ ಮೆದಿಚಿ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲಲ್ಯಾನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತೊ ಇಟೆಲಿಚ್ಯಾ ಬೊಲೊಂಞಾ ಶೆರಾಂತ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಸಾಂ ಪೆಟ್ರೊನಿಯೊ ಇಗರ್ಜೆಚ್ಯಾ ಶಿಲ್ಪ್ ಅಲಂಕಾರಾಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಥಂಯ್ಸರ್ ತಾಕಾ 'ಜಕೊಪೊ ದೆಲ್ಲಾ ಕ್ವೆರ್ಷಿಯಾನ್' ಹಾಣೆಂ ಸಾಂಬಾಳ್ಳಲ್ಯಾ ಶಿಲ್ಪ್‌ಕಲೆಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್‍ಚೊ ಅವ್ಕಾಸ್ ಮೆಳ್ಳೊ. ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭುಗ್ಯಾರ್ಪಣಾ ಆನಿ ತರ್ನಾಟ್ಪಣಾಚ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಮೆಳ್ಳಲ್ಯಾ ಚಿತ್ರ್‌ಕಲೆ ಆನಿ ಶಿಲ್ಪ್‌ಕಲೆಚ್ಯಾ ಶಿಕ್ಪಾ ನಿಮ್ತಿಂ ತೊ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಜಾಲೊ ದೆಕುನ್ ತಾಣೆಂ ಫ್ಲೊರೆನ್ಸ್ ಶೆರಾಂತ್ ಪಾಂಚ್ ವರ್ಸಾಂ ವಸ್ತಿ ಕೆಲಿ. ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ವಿಸ್ತಾರ್ ಜ್ಞಾನ್ ಆನಿ ಧಾರಾಳ್ ಪ್ರತಿಭಾಂಚೊ ಶ್ರೇಷ್ಟ್ ಚಿತ್ರ್‌ಕಾರ್ 'ಲಿಯೊನಾರ್ಡೊ ದ ವಿಂಚಿಕ್' ಭೆಟ್ಲೊ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಕಲಾ ಕೃತಿಯಾಂ ವರ್ವಿಂ ಚಿತ್ರ್‌ಕಲೆಚಿ ಗುಂಡಾಯೆಚಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ತಾಣೆಂ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲಿ.

ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊ ಮಹಾನ್ ಶಿಲ್ಪಿ ಕಸೊ ಉಂಚ್ಲೊ ಚಿತ್ರ್‌ಕಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಚಿತ್ರ್‌ಕಲೆಂತ್ ತಾಕಾ ಚಡ್ ಆಸಕ್ತ್ ನಾತ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ತಾಣೆಂ ರಚ್ಲಲಿ 'ಭಾಗೆವಂತ್ ಕುಟಮ್' (Holy Family) ಕಲಾಕೃತಿ (1506) ತಾಚ್ಯಾ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಚ್ಯೆ ಚಿತ್ರ್‌ಕಲೆಕ್ ಬಳ್ವಂತ್ ಸಾಕ್ಸ್ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್‍ಲ್ಯಾ. ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊನ್ ಪಾಪಾಚ್ಯೆ ಖುಶೆಕ್ ಖಾಲ್ ಜಾವ್ನ್ ವಾತಿಕನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಚ್ಯೆ ಬಾಸಿಲಿಕಾಚ್ಯೆ 'ಸಿಸ್ಟೈನ್' ಕೊಪೆಲಾಚ್ಯಾ ಭಿತರ್‍ಲ್ಯಾನ್ ಉಬಾರಾಯೆಕ್ ಕಮಾನ್ (arch) ರಿತಿರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಪಾಕ್ಯಾಚ್ಯಾ (ceiling) ಪೊಂದಾ ತಯಾರ್ ಕರುನ್ ದವರ್‍ಲಲ್ಯಾ ಬಾಂದಾವಳಿಚ್ಯಾ ಫಳಿಯಾಂಚೆರ್ ಉದಾರೊ ನಿದುನ್, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮಾತ್ಯಾಕ್ ಜಳ್ತೊ ದಿವೊ ಬಾಂದುನ್, ಪವಿತ್ರ್ ಪುಸ್ತಕ್ ಬೈಬಲಾಕ್ ಸಂಬಂಧಿ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಚಿಂ ಸಬಾರ್ ರಂಗಾಳ್ ಚಿತ್ರಾಂ (1508-12 ಅವ್ದೆಂತ್) ಸೊಡೊವ್ನ್ ಶ್ರೇಷ್ಟ್ ಚಿತ್ರ್‌ಕಲೆಚ್ಯೊ ಕೃತಿಯೊ ರಚುನ್ ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶಕಾರಾಂಕ್ ತಾಣೆಂ ವಿಜ್ಮಿತ್ ಕೆಲಾಂ!

ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊನ್ ಮಾರ್ಬಲ್ ಫಾತ್ರಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಶಿಲ್ಪ್‌ಕಲೆಚ್ಯೊ ಸಬಾರ್ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಆನಿ ಮೊಲಾಧಿಕ್ ಕೃತಿಯೊ ರಚ್ಲ್ಯಾತ್. ತಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ ಭೊವ್ ಚಡ್ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ಕೃತಿಯೊ ಹ್ಯೊ: ಗೊಲಿಯಾಥಾಕ್ ಝುಜಾಂತ್ ಸಲ್ವಯ್ಲಲೊ ದಾವಿದ್ ಉಬೊ ರಾವುನ್ ಆಸ್ಚಿ 5.18 ಮೀಟರ್ ಉಬಾರಾಯೆಚಿ ವಿಣ್ಗಿ ಶಿಲ್ಪ್ ಕಲಾ ಕೃತಿ. ಹಿ ತಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ 26 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕರುನ್ ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂನಿ (1501-04) ಪುರ್ತಿ ಕೆಲಿ. ಹಾಂತುಂ ದಾವಿದಾಚ್ಯೆ ಸಗ್ಳ್ಯೆ ಕುಡಿಚೆ ವಿವಿಂಗಡ್ ವಿಶ್ವೆ ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊನ್ ಪ್ರಮಾಣ್‌ಬದ್ದ್ ಜಾವ್ನ್ ಕಾಂತಯ್ಲ್ಯಾತ್.

ಹೊ ಅಮೃತ್ ಶಿಳೆಚೊ ದಾವಿದ್ ಪೂರ್ಣ್ ಜಾಲ್ಲೊಚ್ ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊ ಾಚ್ಯೆ ಮುಕಾರ್ ರಾವುನ್ "ದಾವಿದಾ ಮ್ಹಜ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಉಲಯ್, ದಯಾ ಕರುನ್ ಉಲಯ್" ಮ್ಹಣುನ್ ಬೊಬಾಟುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾತ್.

ಮೊಯ್ಜೆ (Moses) ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊಚ್ಯೆ ಶಿಲ್ಪ್ ಕಲೆಚಿ ಆನ್ಯೆಕ್ ಅದ್ಬುತ್ ಕೃತಿ. ಸನಾರ್ ಗಂಭೀರ್‌ಪಣಾನ್ ಬಸುನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ, ಲಾಂಬ್ ಖಾಡ್‌ಮಿಶಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಾಗಿಷ್ಟ್ ದಿಷ್ಟಿನ್ ದೆಕ್ಚ್ಯಾ, ಪ್ರವಾದಿ ಮೊಯ್ಜೆಚಿ ಹಿ ಮಾರ್ಬಲ್ ಫಾತ್ರಾಚಿ ಶಿಲ್ಪ್‌ಕೃತಿ .40 ಮೀಟರ್ ಉಬಾರ್ ಆಸುನ್, ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊನ್ (1513–15) ದೋನ್ ರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಅವ್ದೆಂತ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲಿ.

ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊನ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ 23ವ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕರುನ್ ಎಕಾ ವರ್ಸಾ ಿತರ್ ಪುರ್ತಿ ಕೆಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ್ ಮಾರ್ಬಲ್ ಶಿಲ್ಪ್‌ಕಲೆಚಿ 174cmX195cm ಗಾತ್ರಾಚಿ ಇಮಾಜ್ 'ಜೆಜು ಆನಿ ತಾಚಿ ಆವಯ್ ಮರಿ(Pieta). ಹಿ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಶಿಲ್ಪಿಂನಿ, ಕಲಾಕಾರಾಂನಿ ಆನಿ ಕಲೆಚ್ಯಾ ವಿದ್ವಾನಾಂನಿ ಹೊಗ್ಳಿಕ್ ಪಾಟಯ್ಲಲಿ ವರ್ತಿ ಡ್ವಿಕಾಯೆಚಿ ಅಮರ್ ಕೃತಿ. ಖುರ್ಸಾರ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲಲ್ಯಾ, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಎಕ್ಲ್ಯಾಚ್ ುತಾ ಜೆಜುಚಿ ನಿಷ್ಕ್ರೀಯ್ ಕೂಡ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೊನ್‌ಯಿ ಹಾತಾಂನಿ ಧರುನ್, ುಸ್ಕ್ಯಾರ್ ನಿದಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬಾಳಾಚ್ಯಾ ಮುಖಮಳಾರ್ ಕಾಕುಳ್ತಿಚಿ ದೀಷ್ಟ್ ಖಂಚೊವ್ನ್ ತಿ ಬಸ್ಲ್ಯಾ!

ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಶೆಂಭರಾಂನಿ ರಚ್ಲಲ್ಯಾ ಚಿತ್ರ್‌ಕಲಾ ಆನಿ ಶಿಲ್ಪ್‌ಕಲಾ ಕೃತಿಯಾಂ ಮಧೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಪಯ್ಲ್ಯೆ ಶಿಲ್ಪ್‌ಕಲೆಚ್ಯೆ ಕೃತಿಯೆಚೆರ್ ಮಾತ್ರ್ ಆಪ್ಲಿ ದಸ್ಕತ್ ಖಂಚಯ್ಲ್ಯಾ. ಹಿ ಕೃತಿ ಆತಾಂ ವಾತಿಕನಾಚ್ಯೆ ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಚ್ಯೆ ಬಾಸಿಲಿಕಾಂತ್ ಆಸಾ.

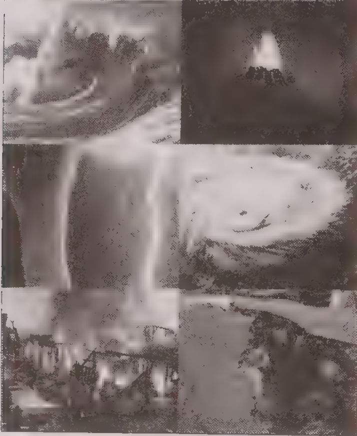
ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಲ್ಹಾನ್ ಪ್ರಾಯೆ ಥಾವ್ನ್ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾ ಸವೆಂ ದೇವ್ ಭಿರಾಂತಿನ್ ವಾಗ್ಲೊ. 'ಜಿವಿತಾ ಕಾಳಾರ್, ಚಿತ್ರ್‌ಕಲಾ, ಶಿಲ್ಪ್‌ಕಲಾ ಆನಿ ವಾಸ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಾಂತ್ ಪರಿಣತಿ ಜೊಡ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್, ರಾತ್‌ದಿಸಾಂಚೆಂ ಗುಮನ್ ಕರಿನಾಸ್ತಾಂ ಸುಮಾರ್ 10,000 ವರಾಂಚೊ ವೇಳ್ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಆನಿ ಅಧ್ಯಯನಾಕ್ ತಾಣೆಂ ಖರ್ಚಿಲಾ' ಮ್ಹಣ್ ತಾಚ್ಯೆ ಜಿಣ್ಯೆ ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ವಿವರ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಆಪ್ಲ್ಯೆ 21 ಪ್ರಾಯೆರ್ ತೊ ಇಟೆಲಿಚ್ಯಾ ರೊಮಾಕ್ ಗೆಲ್ಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಸಬಾರ್ ಪಾಪಾಂಚ್ಯೆ ಅಧಿನ್ ವಿವಿಂಗಡ್ ಯೋಜನಾಂ ಪಾಸತ್ 67 ವರ್ಸಾಂ ವಾತಿಕನಾಚ್ಯಾ ಪಾಪಾಲ್ ಾವ್ಳೆರಾ ಆನಿ ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಚ್ಯೆ ಬಾಸಿಲಿಕಾಂತ್ ಖಳ್ಮಿತ್ ನಾತ್ಲಲೊ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲಾ.

1564 ಫೆಬ್ರೆರ್ 12ವೆರ್ ಮಯ್ಕಲಾಂಜೆಲೊ ಪಿಡೆಂತ್ ಪಡ್ಲೊ ಆನಿ 6 ದಿಸಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯೆ 88 ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯೆರ್ 1564 ಫೆಬ್ರೆರ್ 18ವೆರ್ ರೊಮಾಂತ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೊ. ತಾಚ್ಯೆ ನಿಮಾಣ್ಯೆ ಖುಶೆ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ತಾಕಾ ಫ್ಲೊರೆನ್ಸಾಂತ್ ುಕೆಪಿಲಾ!

40. ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣಾಕ್ ಯೆನಾತ್ಲಲಿಂ ಸಂಯ್ಬಿಕ್ ಅನ್ವಾರಾಂ!

ಪ್ರಕೃತಿ ಅನ್ವಾರಾಂ

ಪೃಥ್ವೆ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಸಕ್ತಿಂಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾವಳಿಂ ನಿಮ್ತಿಂ ಭುಂಯ್ಚೆರ್ ಘಡ್ಚ್ಯಾ ಆಕಸ್ಮಿಕ್ ಆನಿ ಅನಿಶ್ಚಿತ್ ಘಡಿತಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರತಿಫಳಾಕ್ ಪ್ರಕೃತಿ ಅವ್ಘಡಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಅಸಲ್ಯಾ ಕಾರಣಾನ್ ಭೂಮಂಡಳಾಚ್ಯೆ ಧರ್ಣಿ ವಯ್ಲ್ಯೆ ಆನಿ ಭಿತರ್ಲ್ಯೆ ಕುಶಿನ್ ನಿರಂತರ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ತಾ. ಹೈ ವರ್ವಿಂ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂನಿ, ಮನ್ಜಾತಿಂನಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಜಿವಿಂನಿ ಖುಬ್ ಕಷ್ಟ್-ನಷ್ಟ್ ಭೊಗ್ಚೊ ಪಡ್ತಾ ಆನಿ ವ್ಹಡಾ ಸಂಖ್ಯಾನ್ ಮನಿಸ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಜಿವಿ ಮರಣ್ ಪಾವ್ತಾತ್. ಆಸ್ತಿಬದಿಕ್ ಪಿಡ್ಡ್ಯಾರ್ ಜಾತಾ, ಬೆಳಿಂ ನಾಸ್ ಜಾತಾತ್!

ಆವ್ರ್ ಆನಿ ಉದ್ಕಾ ವ್ಹಾಳೊ:

ಭುಂಯ್ಚೆರ್ ಭೊವ್ ಚಡ್ ಪಾವ್ಸ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಬರ್ಫ್ ಗುಡೆ ವಿರುನ್ ಉದ್ಕಾ ಪ್ರಮಾಣ್ ಚಡ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ನ್ಹಂಯ್ತ್ ಉದಕ್ ರಾಂವ್ಚ್ಯೆ ಸುವಾತೆಚ್ಯೆ ಆಡ್ಚಣೆ ವರ್ವಿಂ ಹೆರ್ ವಾಟೆನ್ ಚಡ್ ಮಾಪಾನ್ ವ್ಹಾಳುನ್ ಯೆಂವ್ಚೊ ಉದ್ಕಾ ವ್ಹಾಳೊಚ್ ಆವ್ರ್. ಆವ್ರಾ ವರ್ವಿಂ ಘರಾಂನಿ ಪೊಸ್ಲಲ್ಯೊ ಮನ್ಜಾತಿ ಮರುನ್ ಘರಾಂ/ಬಾಂದ್ಪಾಂ ಕೊಸಳ್ನ್ ಪಡ್ತಾತ್ ಆನಿ ಹಜಾರಾಂನಿ ಲೋಕ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ತಾ. ದೆಶಾಚ್ಯೆ, ಸಮಾಜೆಚ್ಯೆ ಆನಿ ಆರ್ಥಿಕ್ ಪ್ರಗತೆಕ್ ಮಾರ್ ಪಡ್ತಾ. ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಭೂಮಂಡಳಾ ವಿಸ್ತಾರಾಯೆಂತ್ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ 35 ವಾಂಟೊ ಆವ್ರಾಕ್ ಉಂಡಿ ಜಾಂವ್ಚೊ ಪ್ರದೇಶ್ ಆಸಾ. ಭಾರತಾಂತ್ ಆವ್ರಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಮನ್ಜಾತಿಂಕ್ ಚಡ್ ಕಷ್ಟ್-ಸಂಕಷ್ಟ್ ಭೊಗ್ಚೆ ಪಡ್ತಾತ್. ಉತ್ತರ್ ಭಾರತಾಂತ್, ಚಡ್ ಕರುನ್ ಬಿಹಾರ್, ಪಶ್ಚಿಮ್ ಬಂಗಾಲ್, ಅಸ್ಸಾಮ್ ಹ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಂನಿ 20% ವಾಂಟ್ಯಾನ್ ಲೋಕ್ ಆವ್ರಾ ವರ್ವಿಂ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲಾ!

ಭುಂಯ್ಕಾಪ್:

ಧರ್ಣಿ ಭಿತರ್ ಗುಪ್ತಿಂ ಆಸ್ಚ್ಯೆ ಸಕ್ತಿ ನಿಮ್ತಿಂ ಭುಂಯ್ ವಯ್ರ್ ಜಾಂವ್ಚಿ ಕಾಂಪ್ಣಿಚ್ ಭುಂಯ್ಕಾಪ್ (earthquake). ಹೆರ್ ಸರ್ವ್ ಪ್ರಕೃತಿ ಅನ್ವಾರಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಭುಂಯ್ಕಾಪ್ ಭಯಂಕರ್. ಭಾರತ್ ದೆಶಾಂತ್ ಎದೊಳ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ಭುಂಯ್ಕಾಪಿ, ಧರ್ಣಿ ಭಿತರ್ ಎಕಾ ವಯ್ರ್ ಏಕ್ ಬಸ್ಲಲ್ಯಾ ಪ್ರಕೃತಿ ಫಳಿಯಾಂ ವರ್ವಿಂ ಘಡ್ಲಲ್ಯೊ.

ಹ್ಯೊ ಫಳಿಯೊ ಆಪ್ಲೆಂ ಆಂಗ್ ಹಾಲಯ್ತಾನಾ, ಎಕಾಮೆಕಾ ಜಾಗೊ ಬದ್ಲಿತಾನಾ ಆನಿ ಹೆವ್ಯಿನ್‌ತೆವ್ಯಿನ್ ವಚುಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ತಾನಾ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಫಡಾವಳಿಂ ನಿಮ್ತಿಂ ಹುಂಯ್ ಥರ್ಥರುನ್ ಭುಂಯ್ಕಾಪ್ ಜಾತಾ!

ಉಜ್ಯಾ ಕೊಂಡ್ (ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ):

ಭುಮಿಚ್ಯೆ ಗುಂಡಾಯೆ ಥಾವ್ನ್ ಧರ್ಣ್ ಫುಟುನ್ ಉಬಾರಾಯೆಕ್ ಉಡ್ಕಾಣಾಂ ಮಾರ್‍ಚ್ಯಾ ಉಜ್ಯಾ ಆಗ್ಟ್ಯಾಂ ವರ್ವಿಂ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರಕೃತೆ ಅವ್ಘಡಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಹೆಂ ಉಜ್ಯಾಕೊಂಡ್ (volcano) ಮುಕೆಲ್. ಧರ್ಣಿ ಭಿತರ್ಲೊ ಉಜ್ಯಾ ಖತ್ಕತೊ ಆಪ್ಣಾ ಸವೆಂ ಶಿಳೆ ಕುಡ್ಕೆ, ಹುನ್‌ಹುನಿತ್ ಗೊಬರ್ ಘೆವ್ನ್ ಧರ್ಣಿ ವಯ್ರ್ ಉಬಾರಾಯೆ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಉಡಿ ಮಾರ್‍ಚೆಂ ಪ್ರಕೃತೆ ಖರ್‍ಗ್ರ್‍ಚ್ ಉಜ್ಯಾಕೊಂಡ್. ಪುರಾತನ್ ರೋಮನ್ ಲೋಕ್, ಉಜ್ಯಾಚ್ಯೆ ದೇವಿಕ್, 'ವಲ್ಕನ್' ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ ದೆಕುನ್, ಉಜ್ಯಾಕೊಂಡಾಕ್ 'ವಾಲ್ಕೆನೋ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲಾಂ. ಅಸಲ್ಯಾ ಉಜ್ಯಾ ಆಗ್ಟ್ಯಾಂ ವರ್ವಿಂ ಲೊಕಾಚೆ ವಸ್ತೆ ಪ್ರದೇಶ್ ನಪಂಯ್ಚ್ ಜಾತಾತ್. ಸ್ಥಂಯ್ಚೆಂ ಅಸ್ತಿತ್ವ್ ಪಾಡಾವ್ ಜಾತಾ. ಉದ್ಕಾ ಕಾಟ್ (dam) ಕಾರ್ಖಾನೆ, ರಯ್ಲಾ ವಾಟೊ, ಕೃಷಿ, ಶೆಳಿಂ, ರೂಕ್‌ಝಾಡಾಂ, ಮನ್ಜಾತಿ ಆನಿ ಹಜಾರಾಂನಿ ಲೋಕ್ ನಾಸ್ ಜಾತಾ.

1992 ವರ್ಸಾ ಜಪಾನ್ ಆನಿ ಫಿಲಿಫೈನ್ಸಾಂತ್ ಉಟ್ಲಲ್ಯಾ ಉಜ್ಯಾಕೊಂಡಾ ವರ್ವಿಂ ವ್ಹಡ್ ವಾಂಟ್ಯಾನ್ ಆಸ್ತ್‌ಬದಿಕ್ ನಾಸ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಆನಿ ಸಬಾರ್ ಲೊಕಾನ್ ಜೀವ್ ಹೊಗ್ಡಾಯ್ಲಾ. 2005 ವರ್ಸಾ ಅಂಡಮಾನ್ ಲಾಗ್ಶಿಲ್ಯಾ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ 'ಬ್ಯಾರೇನ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಕುದ್ರ್ಯಾಂತ್ (barren Island) ಸ್ಪೋಟ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಉಜ್ಯಾಕೊಂಡಾಂತ್ ಸುಮಾರ್ 300 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲ್ಯಾತ್. ಅಸಲ್ಯಾ ದುರ್ಗತಿಂಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಂವ್ಚೆ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗೊರ್, ಯುರೋಪ್, ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಆನಿ ಪೂರ್ವ್ ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯಾ ವಲಯಾಂನಿ (region) ಚಡ್ ಜಿವಾಳ್ ಆಸಾತ್!

ಝುಡ್‌ವಾರೆಂ–ವಾದಳ್:

ಭೊಂವ್ತಣೆಚ್ಯಾ ಅಧಿಕ್ ದಬಾವಾಚ್ಯಾ (Pressure) ಪ್ರದೇಶಾ ಥಾವ್ನ್ ಉಣ್ಯಾ ದಬಾವಾಚ್ಯಾ ವಲಯ ಕುಶಿನ್ ಜಬರ್‌ದಸ್ತೆಚ್ಯೊ ಘುಂವ್ಡ್ಯೊ ಮಾರುನ್ ಆಪ್ಪುಂಚೆಂ ಭಿರಾಂಕುಳ್ ಪ್ರಕೃತೆ ಆವ್ಘಡ್‌ಚ್ ಝುಡ್‌ವಾರೆಂ–ವಾದಳ್ (wind storm). ಅಸಲಿಂ ವಾದಳಾಂ ಸುಮಾರ್ 150 ಥಾವ್ನ್ 1500 ಕಿ.ಮೀ. ವಿಸ್ತಾರ್ ಆಸುನ್ ವರಾಕ್ 80 ಥಾವ್ನ್ 100 ಕಿ.ಮೀ ವೆಗಾನ್ ಉಬ್ತಾತ್, ಆಪ್ಟತಾತ್. ಅಸಲ್ಯಾ ಝುಡ್‌ವಾರೆಂ–ವಾದಳಾ ವರ್ವಿಂ ಪರಿಸರಾಕ್, ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಆನಿ ಹೆರ್ ಜಿವಿಂಕ್ ವ್ಹಡ್ ಲುಕ್ಸಾಣ್ ಜಾತಾ. ಬಾಂದ್ಪಾಂ ಕೊಸಳ್ತಾತ್, ರೂಕ್ ಮೊಡುನ್ ಪಡ್ತಾತ್, ಸಾಂಕವ್ ಪಡುನ್ ರಸ್ತೆ ಪಿಡ್ಯಾರ್ ಜಾತಾತ್ ಆನಿ ವೀಜ್ ಖಾಂಬೆ ಕುಡ್ಕೆ ಜಾವ್ನ್ ವೀಜ್ ಸಕತ್ ಬಂಧ್ ಪಡ್ತಾ. ಅಸಲ್ಯಾ ಝುಡ್‌ವಾರೆಂ–ವಾದಳಾಕ್ ಒರಿಸ್ಸಾಂತ್ ಲಗ್ಬಗ್ 10,000

ಲೋಕ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೊ, ಲಾಕಾಂನಿ ಲೋಕ್ ನಿರಾಶ್ರಿತ್ ಜಾಲೊ ಆನಿ ಕರೊಡಾಂಚೆಂ ಆಸ್ತ್‌ಬದಿಕ್ ನಿರ್ಮೂಲನ್ ಜಾಲೆಂ (ಅಕ್ತೊಬರ್ 29, 1999).

ಭುಂಯ್ ಕೊಸ್ಳೊವ್ಣಿ:

ಧರ್ತೆ ವಯ್ರ್ ಭಿತರ್ಲ್ಯೆ ಆನಿ ಭಾಯ್ಲ್ಯೆ ಸಕ್ತೆ ನಿಮ್ತಿಂ ನಿರಂತರ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ತಾ. ಅಶೆಂ ಎಕಾಮೆಕಾ ಲಾಗಿಂ ವೊಡ್ಚ್ಯೆ ಸಕ್ತೆ ನಿಮ್ತಿಂ (ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ್-gravitation) ಗುಡ್ಯಾ-ದೊಂಗ್ರಾಚ್ಯೆ ಉಬಾರಾಯೆ ಥಾವ್ನ್ ಮಾತಿ, ಫಾತರ್ ನಿಸ್ರುನ್ ಸಕಯ್ಲ್ಯೆ ಕುಶಿಕ್ ಝುಡುನ್ ಪಡ್ಚಿಚ್ ಭುಂಯ್ ಕೊಸಳ್ಣಿ. ಹಾಕಾ ಇಂಗ್ಲಿಷಾನ್ 'ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸ್ಲೈಡ್' (landslide) ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಹೆಂ ನಾಂವ್ ಉತ್ತರ್ ಅಮೆರಿಕಾಂತ್ ಪಯ್ಲ್ಯೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಚಾಲಿಕ್ ಲಾಯ್ಲೆಂ. ಶಿಳಾಂ-ಫಾತರ್ ಅಸ್ಕತ್ ಜಾವ್ನ್ ತಾಂತ್ಲಿಂ ಲವಣಾಂ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸತ್ವಾಂ ಪರ್ನಿ ಜಾವ್ನ್ ಗುಡ್ಯಾ-ದೊಂಗ್ರಾಂಚಿ ಮಾತಿ-ಫಾತರ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಸಾಂಡ್ತಾತ್ ಆನಿ ಸಕಯ್ಲ್ ಝುಡ್ತಾತ್!

ಲೆಕಾ ವರ್ತೊ ಪಾವ್ಸ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಾವ್ಸಾ ಉದಕ್ ಮಾತ್ಯೆಂತ್ ಜಿರುನ್, ಗುಡ್ಯಾ-ದೊಂಗ್ರಾಂಚಿ ಮಾತಿ ಕೊಸ್ಳುಂಕ್ ಲಾಗ್ತಾ. ಗುಡ್ಯಾ-ದೊಂಗ್ರಾಂನಿ ರೂಕ್‌ಝಾಡಾಂ ಲಾವ್ನ್, ರಾನ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕರುನ್, ದೆಂವ್ಣ್ಯಾಂ ಕುಶಿನ್ ಆಡ್ ದೊರೆ ಉಬಾರುನ್, ಭುಂಯ್ ಕೊಸ್ಳುಂವ್ಚಿ ಆಡಾವ್ಯೆತ್. ಗೆಲ್ತ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಕೇರಳಾಂತ್ ಆನಿ ಕೂರ್ಗ್-ಮಡಿಕೇರಿಂತ್ ಅಸಲೆಂ ಪ್ರಕೃತೆ ಅನ್ವಾರ್ ಘಡುನ್ ಸಬಾರ್ ಜೀವ್ ಗೆಲ್ಯಾತ್ ಆನಿ ಹಜಾರಾಂನಿ ಲೋಕ್ ಘರ್‌ದಾರ್ ಹೊಗ್ಡಾವ್ನ್ ನಿರಾಶ್ರಿತ್ ಜಾಲಾ!

ಬರ್ಗಲ್:

ಖಂಯ್ಚ್ಯಾಯ್ ಎಕಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಎಕ್ಯೆ ನಿರ್ಧಾರಿತ್ ಅವ್ದೆಂತ್ ಗರ್ಜೆ ಪುರ್ತೊ ಪಾವ್ಸ್ ಪಡನಾಸ್ತಾಂ ಅನಿಯಮಿತ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಬ್ಜಲ್ಯಾರ್ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚೆರ್ ಆರ್ಥಿಕ್, ಸಮಾಜಿಕ್ ಆನಿ ಪರಿಸರಾ ವಯ್ರ್ ಪರಿಣಾಮ್ ಕರ್ಚೆಂ ಪ್ರಕೃತೆ ಅನ್ವಾರ್, ಬರ್ಗಲ್ (famine) ಹಿ ದುರ್ಗತಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ್. ಹಿ ವಾರ್ಷಿಕ್ ಪಾವ್ಸಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಆಸ್ತಾ. ಬರ್ಗಲ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಚೊ ತತ್ವಾರ್ ಉಬ್ಜತಾ. ಮಾತ್ಯೆಂತ್ಲೊ ಸಂಯ್ಚಿಕ್ ಈಟ್ ಪಾಡ್ ಪಡುನ್, ಕೃಷಿ-ಬೆಳಿಂ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾ. ಬರ್ಗಲ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಖಾಣಾ ವಸ್ತು, ಉದಕ್, ಅಸಲ್ಯಾ ಮೂಳ್ ಗರ್ಜಾಂಚೊ ದುಕಳ್ ಪಡ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಸಮಸ್ಸ್ಯಾಂ ವರ್ವಿಂ, ಅಸಂಖ್ಯಾತ್ ಲೊಕಾನ್ ಆನಿ ಮನ್ಜಾತಿಂನಿ ಗಾಂವ್ ಸಾಂಡುನ್ ಉದ್ಕಾ ಆನಿ ಖಾಣಾ ಪಾಸತ್ ಹೆರ್ ಗಾಂವಾಂಕ್ ವಸ್ತಿ ಬದ್ಲಿಜೆ ಪಡ್ತಾ. ಎಕಾ ಅಂದಾಜಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೆಶಾಚ್ಯಾ ಧಾ ಲಾಖ್ ಚ.ಕಿ.ಮೀ. ವಾ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಭೂಗೋಲ್ ವಿಸ್ತಾರಾಯೆಚ್ಯಾ ತಿನಾಂತ್ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ತಿತ್ಲೊ ಪ್ರದೇಶ್ ಬರ್ಗಲಾಚ್ಯೆ ಕಾಟ್ಕಾಯೆಕ್ ಉಂಡಿ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ತಾ!

41. ದೆಶಿ ರಾಯಾಂಚೆಂ ಆನಿ ವಿದೇಶಿ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚೆಂ ಸ್ವರಾಜ್ಯಾ ಫುರ್ವಿಲೆಂ ರಾಜ್ಯ್ ಕಾರ್ಭಾರ್!

ರಾಯ್ ಆನಿ ತಾಂಚಿ ರಾಜ್ವಟ್ಕ

ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ಲಾಗ್ಸರ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಜಮಾಲಾಬಾದ್ ಕೊಟೆಂ

ಆಮ್ಚೊ ಪ್ರಾಂತ್, ಆಮ್ಚೆ ರಾಯ್:

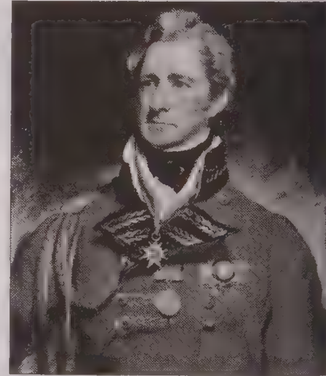
1768 ಇಸ್ವೆ ಆದಿಂ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂನಿ ಕೆನರಾ ಸಂಸ್ಥಾನಾಚ್ಯಾ (province) ಆಡಳ್ತ್ಯಾಂತ್ ನಾಕ್ ರಿಗಯ್ಲಲೆಂ ಚಡ್ ಕರುನ್ ದಿಸುನ್ ಯೆನಾ. ಪೂಣ್ 1737 ವರ್ಸಾ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಬಿದ್ನೂರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಿಕ್ ಲಗ್ತಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಕರಾರಾ (contract) ಸಂಬಂಧಿತ್ ತಾಣಿಂ ಕೆನರಾ ಪ್ರದೇಶಾಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಂತ್ ಹಾತ್ ಘಾಲುಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಬಿದ್ನೂರ್ಚ್ಯಾ 'ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯಕ-2' ರಾಯಾನ್ ಮಂಗ್ಳುರಾ ಲಾಗ್ಸಿಲೊ ನಿಲೇಶ್ವರಮ್ (neeleswaram) ಆನಿ ಕಾವ್ಯೆ (kavvayi) ನ್ಹಂಯ್ ಭೊಂವ್ತಿಂಚೊ ಪ್ರದೇಶ್ (ಆತಾಂ ಕೇರಳಾ ರಾಜ್ಯ್) ಆಕ್ರಮಣ್ ಕರುಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ತಾನಾ ತಲ್ಚೇರಿ ಆಸ್ಚ್ಯಾ 'ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿ'ನ್ ತಕ್ರಾರ್ ಉಟಯ್ಲಿಲೆ ಝುಗ್ಡ್ಯಾಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲೆಂ. 1736 ವರ್ಸಾ ಮಲಯಾಳಿಂನಿ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯೆ ಕುಮ್ಕೆನ್ ಕಾವ್ಯೆ ನ್ಹಂಯ್ ಸಮೊರ್ ಆಸ್ಚೆಂ 'ಅಲೆಕಣ್ಣು ಕೊಟೆಂ' ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣೆಕ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಹೆರ್ ತೀನ್ ಕೊಟಿಂ ಪರತ್ ಆಪ್ಣಾ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುನ್ ಘೆತ್ಲಿಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ 1737 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿ 'ಲಿಂಚ್' ಮಂಗ್ಳುರಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ. ತಾಣೆಂ ಬಿದ್ನೂರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಧಿಕಾರಿ, 'ಸುರಪ್ಪಯ್ಯ' ಲಾಗಿಂ ಕರಾರ್ ಕೆಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಕೊಲ್ಲತಿರಿ ವಲಯಾಂತ್ ಏಳ್ ಆನಿ ಮಿರಿಂ ವ್ಯಾಪಾರಾಚೊ ಪುರ್ತೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಕ್ ಲಾಬ್ಲೊ ದೆಕುನ್ ತಾಣಿಂ ಅಲೆಕಣ್ಣು ಕೊಟೆಂ ಬಿದ್ನೂರ್ ರಾಯಾಕ್ ಸೊಡುನ್ ದಿಲೆಂ.

ಬ್ರಿಟಿಷಾಂನಿ 'ಅಡ್ಮಿರಲ್ ವಾಟ್ಸನ್' ಹಾಚ್ಯಾ ಮುಕೆಲ್‌ಪಣಾ ಖಾಲ್ ಮುಂಬಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಧಾಡ್ಲಲೆಂ ಸಯ್ನ್ 1768 ಫೆಬ್ರೆರಾಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಕ್ ಪಾವ್ಲೆಂ. ತೆದ್ನಾಂ ಥಂಯ್ಸರ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ 'ಹೈದರ್ ಆಲಿ'ಚ್ಯಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿ 'ಲತೀಫ್ ಆಲಿಬೆಗಾ'ಕ್ ಸಲ್ವುನ್ ತಾಣಿಂ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕೆಲೆಂ. ಪೂಣ್ ಥೊಡ್ಯಾಚ್ ದಿಸಾಂನಿ 'ಟಿಪ್ಪು'ನ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಕೊಟೆಂ ಆಪ್ಣಾಂ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕೆಲ್ಯಾನ್ 80 ಗೊರೆ 180 ಸಿಪಾಯ್ ಆನಿ ಸಗ್ಳಿ ಝುಜಾ ಸಾಹೆತ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಸೊಡ್ನ್ ವಾಟ್ಸನಾನ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಶೆರ್

ಸಾಂಡ್ಲೆಂ. 1770 ಸಪ್ತೆಂಬರಾಂತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆನಿ ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಮಧೆಂ ಏಕ್ ಕರಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ಹಾಚ್ಯಾ ಲಾಗ್ಶಿಲ್ಯಾ ಬಂದ್ರಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಮುಂಬಯ್ಕ್ ತಾಂದುಳ್ ಧಾಡುಂಕ್ ವಾಟ್ ಉಗ್ತಿ ಜಾಲಿ.

ದುಸ್ರ್ಯಾ ಝುಜಾ ಮೈಸೂರ್ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿಚ್ಯಾ ಮರ್ಣಾಚಿ (1782) ಖಬರ್ ಕಳಿತ್ ಜಾವ್ನ್ 1783 ಜನೆರಾಂತ್ 'ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂಸ್' ಮುಂಬಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಸಯ್ನ್ಯಾ ಸವೆಂ ಕುಂದಾಪುರಾಕ್ ಯೆವ್ನ್ ಪಾವ್ಲೊ. ತಿನ್‌ಚ್ ದಿಸಾಂನಿ ಹೊಸಂಗಡಿ ಖಣಿಯೆ ಲಾಗ್ಶಿಲೆಂ ಕೊಟೆಂ ಸಲೀಸಾಯೆನ್ ತಾಣೆಂ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕೆಲೆಂ. ಪಾಟಾಪಾಟ್ ಬಿದ್ನೂರ್ ರಾಯಾಕ್ ತಾಣೆಂ ಸಲ್ವಯ್ಲೊ. ಪೂಣ್ ಫಕತ್ ದೋನ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂನಿಚ್ (ಮಾರ್ಚ್ 1783) ವ್ಹಡಾ ಸಯ್ನ್ಯಾ ಸಂಗಿಂ ಮಂಗ್ಳುರಾಕ್ ಪಾವ್ಲಲ್ಯಾ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾ ಲಾಗಿಂ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂನಿ ಸೊಲ್ಲೊ ಕರ್ಚೊ ಪಡ್ಲೊ. ಹ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಕೆನರಾ ಜಿಲ್ಲೊ ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯೆ ತಾಬೆನ್ ಉರ್ಲೊ.

1799 ವರ್ಸಾ ಟಿಪ್ಪು ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಕರಾವಳಿ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಖಾಲ್ ಆಯ್ಲಿ. ಬರ್‍ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಕ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಲೊ 'ಮೇಜರ್ ಜನರಲ್ ಸರ್ ಥೊಮಾಸ್ ಮನ್ರೋ' ತ್ಯಾ ವರ್ಸಾಚ್ಯಾ ಜುನಾಂತ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರದೆಶಾಚೊ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಜಾವ್ನ್ ನೇಮಕ್ ಜಾಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೊ 1814 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಮದ್ರಾಸ್ 'ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ' (presi-dency- ಪ್ರಾಂತ್) ಗವರ್ನರ್ ಕಸೊ ಮದ್ರಾಸ್ ಶೆರಾಕ್ ವರ್ಗ್ ಜಾವ್ನ್ ಗೆಲೊ. ಕೆನರಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸುರ್ವಿಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಥಂಯ್-ಹಾಂಗಾ ಥೊಡೊ ಪ್ರತಿರೋಧ್ ಆಸ್ಲೊ. ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಾಚೆ ಥೊಡೆ ಭಾಗ್ ಬಿದ್ನೂರಾಚ್ಯಾ 'ಧೊಂಡಿಯಾ ವಾಘನಾ'ಚ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲಾವ್ಯಾಂನಿ ಆಕ್ರಮಣ್ ಕೆಲ್ಲೆ. ಹ್ಯೆ ಶಿವಾಯ್ ಉತ್ತರ್ (ಬಡ್ಗಾ) ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಸಮಾಧಾನ್ ರಾಜ್ ಕರ್ತಾಲೆಂ. ಪೂಣ್ ದಕ್ಷಿಣ್ (ತೆನ್ಕಾ) ಕುಶಿಚ್ಯಾ ಕುಂಬಳೆ ಆನಿ ನಿಲೇಶ್ವರಮ್ ಪ್ರದೆಶಾಂಚೆ ರಾಯ್ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚೆ ವಿರೊಧಿ ಆಸ್ಲೆ. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆಚ್ಯಾ ಅಂತ್ಯ ಉಪ್ರಾಂತ್ 5 ಮಹಿನ್ಯಾಂ ಭಿತರ್ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ಲಾಗ್ಶಿಲೆಂ ಜಮಾಲಾಬಾದ್ ಕೊಟೆಂ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯೆ ಅಧಿನ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ತರ್‌ಯಿ ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲಾವ್ಯಾಂನಿ ಅಂತರ್ ಝುಜಾಂತ್ ಕೊಟೆಂ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲಲಿ ಖಬರ್ ಕಳ್ಳಲಿಚ್ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಮನ್ರೋನ್ ಧರ್ಮಸ್ಥಳಾಚ್ಯಾ ಕುಮಾರ ಹೆಗ್ಗಡೆಚೊ ಥಳೀಯ್ ಆಧಾರ್ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ ಆನಿ ಝುಜಾರ್‍ಯಾಂಕ್ ಧಾಡುನ್ ತೆಂ ಕೊಟೆಂ ಪಾಟಿಂ ಘೆತ್ಲೆಂ!

ಸರ್ ಥೊಮಾಸ್ ಮನ್ರೋ
(1761–1827)

ಮಂಗ್ಳುರ್ ಶೆರಾಕ್ 18 ಕಿ.ಮೀ. ಆನಿ ಬಂಟ್ವಾಳ್ ಪೆಂಟೆಕ್ 14 ಕಿ.ಮೀ. ಪಯ್ಸ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ವಿಟ್ಲಾಂತ್ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಅರಸಾಂಚೆಂ (ರಾಯಾಚೆಂ) 40 ಎಕ್ರೆ ಸುವಾತೆ ಮಧೆಂ ಉಬಾರ್ಲಲೆಂ ರಾವ್ಳೆರ್ ಆನಿ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆಚಿ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಆಸ್ಲಲಿ. ವಿಟ್ಲಾಚೊ 'ರವಿವರ್ಮ

ರಸಿಂಹ ದೊಂಬ ಹೆಗ್ಗಡೆ' ರಾಯ್ 1799 ಮೈಸೂರ್ ಝುಜಾಂತ್ ಭಾಗಿದಾರ್ ಸ್ಲೊ ದೆಕುನ್ ತೆದ್ನಾಂ ಆಪ್ಣೆಂ ಹೊಗ್ಡಾಯ್ಲುಲೆ ಥೊಡೆ ಪ್ರದೇಶ್ ಪರತ್ ಪಾಟಿಂ ಕೂಡುಂಕ್, ತೆಂ ಝುಜ್ ಅಂತ್ಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮಹಿನ್ಯಾ ಭಿತರ್ ಕೊಯಮತ್ತೂರಾಚ್ಯಾ ಳ್ವಂತ್ ಸೈನಿಕ್ ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಾಂವ್ಯಾ ಸಂಗಿಂ ಮೆಳುನ್ ಝುಜಾಚ್ಯೆ ಯಾರಾಯೆಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸುಬ್ಬರಾವಾನ್ 1800 ಮೇ 7ವೆರ್ ಡಬಚ್ಯಾ ತಹಶಿಲ್ದಾರಾಚ್ಯಾ ದಫ್ತರಾಕ್ ದಾಡ್ ಘಾಲಿ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಧಿಕಾರಿ ಚುಕೊವ್ನ್ ಧಾಂವ್ಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಬಂಟ್ವಾಳ್ ಪೆಂಟೆಂತ್ ಖಾಣಾ ಶ್ರೊರ್ವಿ, ಹೆರ್ ವಸ್ತು ಆನಿ ಪಾಟಾಪಟ್ ಪುತ್ತೂರಾಕ್ ವಚುನ್ ಥಂಯ್ಸರ್ಚಿ ಸಂಪತ್ತಿ ಉಟುನ್ ವ್ಹೆಲಿ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ಲಿ ಹಿ ಕಾಟ್ಕಾಯೆಚಿ ಖಬರ್ ಕಳಿತ್ ಜಾಲ್ಲಿಚ್ ಲೆಕ್ಟರ್ ಮನ್ರೋನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವ್ಹಡಿಲಾಂಚಿ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ಘೆವ್ನ್ ದಂಗ್ಯಾಗಾರಾಂಕ್ ಯಂತ್ರಣ್ ಕರುಂಕ್ 200 ಜಣಾಂಚಿ ಫವ್ಜ್ (army) ಧಾಡ್ಲಿ. ಹೈ ಫವ್ಜೆನ್ 1800 ಮೇ 11ವೆರ್ ಆಕ್ರಮಣ್‌ಕಾರಿ ಸುಬ್ಬರಾವಾಕ್ ಸಲ್ವಯ್ಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ದೊನ್‌ಚ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂನಿ ಜುಲಾಯ್ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಹಫ್ತ್ಯಾಂತ್ ವಿಟ್ಲಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾ ಹೆಗ್ಗಡೆಕ್ ಶಾಚ್ಯಾ ಜಾಂವ್ಯಾಕ್ ಆನಿ 9 ಜಣಾಂ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ಬಂದಿ ಕೆಲೆ. ಹ್ಯಾ ಜಯ್ತಾ ವರ್ವಿಂ ವಿಟ್ಲಾ, ಕುಂಬ್ಳೆ ಆನಿ ನಿಲೇಶ್ವರಾಂಚ್ಯಾ ರಾಯಾಂನಿ ಸಲ್ವಣಿ ವಳ್ಕುನ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಮ್ಹಯ್ನ್ಯಾವಾರ್ ರಾಜ್ಯ್‌ಧನ್ ಪಾವಿತ್ ಕರ್ಚೆಂ ಕರಾರ್ (agreement) ಕೆಲೆಂ!

ಕೆನರಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚೆಂ ರಾಜ್ಯ್ ಕಾರ್ಭಾರ್:

ಕೆನರಾಂತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಾಚೆಂ ಆಡಳ್ತೆಂ ಆಸ್ಲಲ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ತಾಣಿಂ ಶಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಶಿಕ್ಷಣ್ ಕ್ಷೆತ್ರಾಂತ್ ಘಾವೊತಿಂ ಬದ್ಲಪಾಂ ಹಾಡುಂಕ್ ಶಿಕ್ಷಣ್ ತಜ್ಞಾಂಚ್ಯೊ ಸಮಿತಿ ರಚ್ಲ್ಯೊ. ಹ್ಯೆ ಸಮಿತಿಂಚ್ಯೆ ಶಿಫಾರಾಶೆ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಮದ್ರಾಸಾಂತ್ 'ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಶನ್ (1836)' ಸ್ಥಾಪ್ಲೊ. ಕೆನರಾಂತ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಪಿಂಜ್ಲಾರ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂಕ್ ಸರ್ಕಾರಾಚಿ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ಮೆಳ್ಳಿ. ಸಬಾರ್ ನವಿಂ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಉಗ್ತಿಂ ಜಾಲಿಂ. 1838 ವರ್ಸಾ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮಿಶನರಿಂನಿ ಆಪ್ಲೊ ವಾವ್ರ್ ಸುರು ಕೆಲೊ. ತ್ಯಾಚ್ ವರ್ಸಾ ತಾಣಿಂ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ಉಡುಪಿಂತ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಉಗ್ತಿಂ ಕೆಲಿಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಜೆಜ್ವಿತಾಂನಿ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಏಕ್ ಇಸ್ಕೊಲ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲೆಂ (1844). ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಸರ್ವ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ್ ಕ್ರಮಾಂ ಪ್ರಕಾರ್ ಶಿಕಪ್ ಲಾಬಶೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ತಾಲೊ. ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಚಲಯ್ತಲ್ಯಾ ಖಾಸ್ಗಿ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಆರ್ಥಿಕ್ ಕುಮಕ್ ದಿತಾಲೊ. 1857 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾವ್ನ್ 'ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್' ಆನಿ ಪದ್ವೆ ಪರಿಕ್ಷಾ ಜಾರಿ ಜಾಲಿ. 1859 ವರ್ಸಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರದೇಶ್ ಎಕಾಚ್ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಖಾಲ್ ಆಸ್ಲಲೊ 1860 ಇಸ್ವೆಂತ್ 'ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ' ಆನಿ 'ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ' ಜಿಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ದೋನ್ ವಾಂಟೆ ಜಾಲೆ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೊ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಚ್ಯಾ ಖಾಲ್ ಅಧಿಕಾರಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ. ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂಚಿ ಆರ್ಥಿಕ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಭಿಗಡ್ಲಲಿ

ಪಳೆವ್ನ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂಚ್ಯೆ ಉದರ್‌ಗತೆಕ್ ಫಾವೊತಿಂ ಸುಧಾರಣಾಚಿ ಮೆಟಾಂ ಕಾಡ್ಲಿಂ. ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ಕೈಗಾರಿಕೊ, ಉದ್ಯಮಾಂ ಆನಿ ಸುತಿ ವಸ್ತುರಾಂಚೆ ಮಾಗ್ (loom) ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲೆ. ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ 'ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನಾ'ನ್ ನಳ್ಯಾಂಚೊ ಕಾರ್ಖಾನೊ ಸುರು ಕೆಲೊ (1865).

1868 ವರ್ಸಾ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ 'ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಪ್ರಥಮ್ ಬ್ಯಾಂಕ ಉಗ್ತೆಂ ಜಾಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಉಡುಪಿಂತ್ 'ದಿ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕೊರ್ಪೊರೇಷನ್' (1906), 'ಪಾಂಗಾಳ ನಾಯಕ್ ಬ್ಯಾಂಕ್' (1920), 'ಉಡುಪಿ ಬ್ಯಾಂಕ್' ಆನಿ 'ಕೆನರಾ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್' (1925) (ಆತಾಂ ಹೆಂ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್), ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ 'ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್' (1920), 'ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲಿ.' (1923), 'ಕರ್ಣಾಟಕ ಬ್ಯಾಂಕ್' (1924), 'ಮಂಗ್ಳುರ್ ಕಥೊಲಿಕ ಬ್ಯಾಂಕ್' (1925). ಹ್ಯೆ ಪರಿಂ ಕೆನರಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ವಿದೇಶಿ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯಾ ರಾಜ್ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಖಾಲ್ ಸಬಾರ್ ಬ್ಯಾಂಕಾಂ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲಿಂ.

1880 ವರ್ಸಾ ಜರ್ಮನ್ ಮಿಶನರಿ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಯಾಜಕ್ ಮಾನಾಧಿಕ್ ಆಗಸ್ಟಸ ಮುಲ್ಲರ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಕಂಕ್ನಾಡಿಂತ್ ಎಕಾ ವೊಡಾ ರುಕಾ ಮುಳಿಂ ಬಸುನ ಹೊಮಿಯೊಪೆಥಿಕ್ ವಕ್ತಾಂ ದಿಂವ್ಚ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಪಿಡೆಸ್ತಾಂಚಿ ಸೆವಾ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ ಕ್ರಮೇಣ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಸಾಂ ಜುಜೆಕ್ ಸಮರ್ಪಿಲ್ಲಿ ಕೊಡ್ಯಾಕಾರಾಂಚಿ ಆಸ್ಪತ್ರ್ ಬಾಂದ್ಲಿ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಆತಾಂ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ 'ಫಾ। ಮುಲ್ಲರ್ ಆಸ್ಪತ್ರ್' ಉಬಿ ಆಸಾ. 188 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಜೆಜ್ವಿತಾಂನಿ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ 'ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್' ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆ ಆನಿ 1889 ವರ್ಸಾ ಜೆಪ್ಪುಂತ್ 'ಸಾಂ ಜೋಸೆಫ್ಸ್ ಅಸಯ್ಲುಮ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ವರ್ಕ್ ಶೊಪ್' ಉಗ್ತೆಂ ಕೆಲೆಂ. 1921 ಜುಲಾಯ್ 2ವೆರ್ ಅಪೊಸ್ತಲಿಕ್ ಕಾರ್ಮೆಲ ಮೆಳಾಚ್ಯೆ ಮದರ್ ಎಲೋಶಿಯಾ ಮೇರಿ ಹಿಣೆಂ ಚಲಿಯಾಂ ಪಾಸತ ಬೆಂದುರಾಂತ್ 'ಸೈಂಟ್ ಆ್ಯಗ್ನೆಸ್ ಕೊಲೆಜಿ'ಚಿ ಸುರ್ವಾತ್ ಕೆಲಿ.

ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಕೆನರಾಂತ್ ಪತ್ರಿಕಾಂ ಛಾಪ್ಯಾಂಚಿ ಬುನ್ಯಾದ್ ಪಡ್ಲಿ. 1843 ವರ್ಸಾ 'ಕನ್ನಡ ಸಮಾಚಾರ', 1869 ಇಸ್ವೆಂತ್ 'ಕ್ರಿಸ್ತಪ್ರಭಾ' ಆನಿ 'ಸತ್ಯ ದೀಪಿಕಾ', 1887 ವರ್ಸಾ 'ಸುದರ್ಶನ', 'ಸುವಾಸಿನಿ' (1900) ಆನಿ 'ವೈದಿಕ ಮಿತ್ರ' (1910) ಮ್ಹಳ್ಳಿಂ ವಿವಿಧ್ ಪತ್ರಾಂ ಕೆನರಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲಿಂ.

ವಿಸಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯೆ ಸುರ್ವಾತೆರ್, ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಭಾರತ್ ದೆಶಾಂತ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಗ್ರಾಮಾಚಿ ಚಳ್ವಳ್ ಬಳ್ವಂತ್ ಜಾಲ್ಲಿ ತಿ ಕೆನರಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್‌ಯಿ ಘುಲುನ್ ವಾಡುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲಿ. 1947 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಭಾರತಾಕ್ ಸ್ವರಾಜ್ಯ್ ಲಾಬ್ಲೆಂ ಆನಿ ದೆ ರಾಯಾಂಚೆಂ ಆನಿ ವಿದೇಶಿ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚೆಂ ರಾಜ್ಯ್ ಕಾರ್ಭಾರ್ ಸೊಂಪ್ಲೆಂ. ಭಾರತ್ ದೆಶಾಂತ್ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ್ ಆಡಳ್ತೆಂ ಜಾರಿ ಜಾಲೆಂ, ಆಮ್ಚೊ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡ್ ಜಿಲ್ಲೊ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಾಂತ್ ಉರ್ಲೊ!

42. ಭಾರತಾಂತ್ಲೊ ಆದಿ ಕಾಳಾಚೊ ದ್ರಾವಿಡ್ ಲೋಕ್ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯೊ ವಿಭಿನ್ನ್ ಭಾಸೊ!

ಮನ್ಶಾಶಾಸ್ತ್ರ (anthropology)

ದ್ರಾವಿಡ್ ಸಂತತಿಂಚೊ ಲೋಕ್ ಭಾರತ್ ದೇಶಾಚ್ಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚ್ಯೆ ಬುನ್ಯಾದಿಂಚೆ ರಚ್ಣಿ. ಹೆ ಸುರ್ವಾತೆರ್ ಸಿಂಧೂ ನ್ಹಂಯ್ ಭೊಂವಾರಿಂಚ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ್ ರಿತಿನ್ ಜಿಯೆತಾಲೆ ದೆಕುನ್ ಹಾಂಚ್ಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಸಿಂಧೂ ನ್ಹಂಯ್ ಪ್ರದೇಶಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್. ಹ್ಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆಂ ಅಸ್ತಿತ್ವ್ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪುರ್ವಿಂ 4000 ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಸುರು ಜಾಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಸಬಾರ್ ಇತಿಹಾಸ್ ತಜ್ಞಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಂಶೋಧನ್ ಬರೊವ್ಪಾಂನಿ ವಿವರ್ ದಿಲಾ. ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇತಿಹಾಸ್ ವಿದ್ವಾನ್ 'ಸರ್ ಜೋನ್ ಮಾರ್ಷಲ್' ಪ್ರಮುಕ್.

ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡಾಂತ್ಲಿ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ ಸಿಂಧೂ ನ್ಹಂಯ್ 3180 ಕಿ.ಮೀ. ಲಾಂಬ್ ಆಸುನ್ ಚೀನಾ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಆನಿ ಭಾರತ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಭೂ ಪ್ರದೇಶಾಚ್ಯಾ ಮಾತ್ಯಾ ವಯ್ಲ್ಯಾ, ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ್ ಆನಿ ಹಿಮಾಚಲ್ ಪ್ರದೇಶ್ ರಾಜ್ಯಾಂನಿ ವ್ಹಾಳುನ್ ಆಸಾ. ಸಿಂಧೂ ನ್ಹಂಯ್ ಬಗ್ಲೆಚ್ಯಾ ವಿಸ್ತಾರ್ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ವಸ್ತಿ ಕರುನ್ ಆಸ್ಲಲೊ ದ್ರಾವಿಡ್ ಲೋಕ್ ಭಾರತಾಚೆ ಮೂಳ್‌ನಿವಾಸಿ. ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಏಷ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಭಾರತಾಕ್ ಆಯ್ಲಲ್ಯಾ ಆರ್ಯ ಲೊಕಾನ್ ಹಾಂಕಾಂ ಝುಜಾಂತ್ ಸಲ್ವುನ್ ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ ಧಾಂವ್ಡಾಯ್ಲೆಂ ದೆಕುನ್ ಉತ್ತರ್ ಭಾರತಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆರ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜಾಲಿ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣಾಂತ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉರ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಬಾರ್ ಕಾಳಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಇತಿಹಾಸ್‌ಕಾರಾಂಚಿ ಸಮ್ಜಣಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಆರ್ಯ ಕುಳಿ ಉಂಚ್ಲೆ, ತೆ ಲಾಂಬ್ ಘಟ್‌ಮುಟ್ ಕುಡಿಚೆ ಆನಿ ಬುದ್ವಂತ್. ದ್ರಾವಿಡ್ ಕಾಳ್ಯೆ ಕಾತಿಚೆ ಜಿವಾನ್ ಮೊಟ್ವೆ ದಾಡ್ಡೆ ದೆಕುನ್ ಆರ್ಯ ಲೋಕ್ ದ್ರಾವಿಡಾಂಕ್ ಸಲ್ವುಂಕ್ ಸಕ್ಲೊ ಆನಿ ಆಪ್ಲಿ ಆರ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಭಾರತಾಂತ್ ವಿಸ್ತಾರುಂಕ್ ತಶೆಂಚ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಲೊಕಾಂಕ್ ಬರ್‍ಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆ ನಾಗರಿಕ್ ಕರುಂಕ್ ಪಾವ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸಬಾರ್ ಕಾಳಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಇತಿಹಾಸಾಚೆ ವಿದ್ವಾನ್ ಪಾತ್ಯೆವ್ನ್ ಆಸ್ಲೆ. ಪೂಣ್ ಹೊ ವಾದ್ ಖರೊ ನ್ಹಯ್, ಆಧಾರ್ ನಾತ್ಲಲೊ ಆನಿ ಸತಾಕ್ ಪಯ್ಸಿಲೊ ಆಸುನ್ ಇತಿಹಾಸಾಚ್ಯಾ ಥಳಾರ್ ಚೂಕ್ ಸಮ್ಜಣೆಚೊ ಮ್ಹಣ್ ತೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ವಳ್ಖುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ.

1933 ವರ್ಸಾ 'ಹಟನ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸ್‌ಕಾರಾನ್ "ಭಾರತಾಂತ್ ಮೂಳ್ ನಿವಾಶಿ ಕೊಣ್‌ಯಿ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆ. ಸರ್ವ್ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ದೇಶಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲಲೆ ವಿವಿಂಗಡ್ ಕುಳಿಯಾಂಚ್ಯೆ ಆಸುನ್ ಹಾಂಕಾಂ ಆಟ್ ಪಂಗ್ಡಾಂನಿ ವಾಂಟ್ಯೆತ್" ಮ್ಹಳಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಚಾರ್ಲಿ. ಅಸಲ್ಯಾ ಆಟ್ ಪಂಗ್ಡಾಂಚೊ ಲೋಕ್ ಭಾರತಾಕ್ ಯೆವ್ನ್ ವಿವಿಧ್ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ವಸ್ತೆಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ ಆನಿ ಆಪಾಪ್ಲ್ಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತೆ ಆನಿ ಸಮಾಜೆಕ್ ಲಗ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆ ರಚುನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ 'ನಾರ್ಡಿಕ್' ಮುಳಾಚೊ

ವೇದ ಕಾಳಾಚೊ ಆರ್ಯ ಸಮುದಾಯ್ ಆನಿ 'ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್' ಆದಿವಾ ಪಂಗ್ಡಾಂಚೊ ದ್ರಾವಿಡ್ ಲೋಕ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆಂ ವಿವರಣ್ ದಿಲಾಂ

ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ಹ್ಯಾ ಕ್ಷೆತ್ರಾಂತ್ ಸೊದ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ 'ಆಂತ್ರೊಪಲಾಜಿಕಲ್ ಸರ್ವೆ ಆಫ ಇಂಡಿಯಾಚೊ' ಮುಕೆಸ್ತ್, 'ಬಿರಜ ಶಂಕರ್ ಗುಹ' ಹಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ, 'racia elements in the population-1944' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ ಶಾಸ್ತ್ರ ರಿತಿನ ಮನ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಾಚ್ಯಾ ವಿದ್ವಾನಾಂನಿ ಮಾನ್ಯತಾ ದಿಲ್ಲೊ ವಾದ್ ಮಾಂದುನ್ ಘೆತ್ಲಾ. ತ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಮನ್ಯಾಂ ಸಮುದಾಯಾಂಕ್ 6 ಮುಕೆಲ್ ಕುಟ್ಮಾ ಮ್ಹಣ್ ವಾಂಟೆ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್. ಹಾಂತುಂ ಚೊವ್ತ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಂ ಮುಳಾಂಚ್ಯಾ 'ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್' ಲೊಕಾಂಕ್ ಚಡ್ ಕರುನ್ ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳ್ ಆನಿ ಮಲಯಾಳಮ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಪಳೆವ್ಯೆತ್. ಹ್ಯಾ ಕುಳಿಯಾಂಚೊ ಲೋಕ್ ಮೊಟ್ವ್ಯೆ ಕಾಲೆತಿಚೊ ಆನಿ ಕಾಳ್ಯೆ ಕಾತಿಚೊ. ತೊ ಖಾರೊ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಮುಳಾಂಚೊ ಲೋಕ್. ಲಾಂಬ ಆನಿ ಘಟ್‌ಮುಟ್ ಕುಡಿಚೆ ಆಸುನ್, ಗಂಗಾ ನ್ಹಂಯ್ ಲಾಗ್ಸರ್ ವಸ್ತಿ ಕರುನ್ ಆಸ್ಲೆ ಹೆ, ಉತ್ತರ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಆರ್ಯ ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾಕ್‌ಯಿ ಆದಿಂಚ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಜಿಯೆವ್ನ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ದ್ರಾವಿಡ್ ಮುಳಾಂಚೊ ಆಸುನ್ ಉತ್ತರ್ ಭಾರತಾಚ್ಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂಚ್ಯೆ ಅಭಿವೃದ್ದೆಕ್ ಹೆ ಪೋಷಕ್ ಜಾಲೆ.

6ವ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಚ್ಯಾ 'ನಾರ್ಡಿಕ್' ಆರ್ಯ ಲೊಕಾನ್ ಭಾರತಾಕ್ ವಿವಿಧ್ ಭಾಸೊ ದಿಲ್ಯೊ ಆನಿ ಭಾರತಾಚ್ಯೆ ನಾಗರಿಕತೆಂಕ್ ಬುನ್ಯಾದ್ ಘಾಲಿ. ಆದ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೆಶಾಂತ್ ಜಿಯೆವ್ನ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಪ್ರಮುಕ್ 6 ಪಂಗ್ಡಾಂಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂ ಮಧೆಂ ರಾಗ್-ಝುಗ್ಡ್ಯಾಚೊ ಮನೋಭಾವ್ ಉಣೊ ಆಸುನ್ ಎಕಾಮೆಕಾ ಸೊಡ್‌ದೊಡ್ ಕರುನ್ ಹೆ ಜಿಯೆತಾಲೆ ದೆಕುನ್ ಕ್ರಮೇಣ್ ಹ್ಯಾ 6 ಪಂಗ್ಡಾಂಚೊ ಲೋಕ್ ಎಕ್‌ಚ್ ಜನಾಂಗ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯೆ ಪರಿಂ ಪ್ರಮುಕ್ ಚಾರ್ ಭಾಸೊ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ ಲಾಗ್ಲೊ. ಹಾಂತುಂ ದ್ರಾವಿಡ್ ಆನಿ ಇಂಡೊ-ಯುರೋಪಿಯನ್ (ಆರ್ಯ) ಭಾಸೊ ಮೆಳುನ್ ಆಸಾತ್.

ದ್ರಾವಿಡ್ ಭಾಸೊ ದಕ್ಷಿಣಾಂತ್ ಕೆಂದ್ರಿತ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಉತ್ತರ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ 'ಚೋಟನಾಗ್ಪುರಾ'ಂತ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಭಾಸೊ ಉಲೊಂವ್ಚ್ಯಾ 'ಓರಾಯ', 'ಕೋಲ್' ಕುಳಿಯೆ ಮಧೆಂ 'ಮಂಡಾ' ಆನಿ 'ಬ್ರಾಹುಇ' ಭಾಸ್ ಉಲೊಂವ್ಚ್ಯಾ 'ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನಾ'ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂ ಮಧೆಂ ದ್ರಾವಿಡ್ ಭಾಸಾಂಚೊ ಬರೊಚ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಚಾರ್ತಾತ್. ಭಾರತ್ ದೆಶಾಕ್ ಯೆವ್ನ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಜಿಯೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ಜನಾಂಗಾಂನಿ ಆಪ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಾಗೊವ್ನ್ ತಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊವ್ನ್ ಆನಿ ತಿಚ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಭಾರತೀಯ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜಾವ್ನ್ ರುಪಿತ್ ಕೆಲ್ಲೊ ವಿಷಯ್ ಮಹತ್ವಾಚೊ.

ದ್ರಾವಿಡ್ ಲೊಕಾಂನಿ ಭಾರತಾಂತ್ ವಿವಿಧ್ ಗಾಂವ್, ಶೆರಾಂ ಬಾಂದುನ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಯ್ವಾಟಾಂಚೊ ಸಂಬಂಧ್ ವಾಡಯ್ಲೊ. 'ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನಾಂ'ತ್ ಉಲೊವ್ನ್ ಆಸ್ಚಿ 'ಬ್ರಾಹುಇ' ಭಾಸ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಭಾಶೆಕ್ ಲಗ್ತಿ ಜಾಲ್ಲಿ ದೆಕುನ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಲೋಕ್ 'ಸಿಂಧ್', 'ರಜಪುಟಾಣ' ಆನಿ 'ಮಾಳವ' ಗಾಂವಾಂ ಮಾರಿಘಾತ್ ಆತಾಂಚ್ಯಾ

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರದೇಶ್ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಹೆರ್ ಗಾಂವಾಂಕ್ಯಿ ಪಾವ್ಲೊ. ಇತ್ಲೆಂಚ್ ನ್ಹಯ್ ಸಿಂಧೂ ನ್ಹಂಯ್ಚಿ ನಾಗರಿಕತಾ ಶೆರಾಂನಿ ಕೆಂದ್ರಿತ್ ಆಸುನ್ ಹಿ ದ್ರಾವಿಡ್ ಭಾಸಾಂಕ್ ಲಾಗ್ಗಿಲಿ ದೆಕುನ್ ಸಿಂಧೂ ನ್ಹಂಯ್ ಪ್ರದೇಶಾಂಚೊ ಹೊ ಸಮುದಾಯ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಮುಳಾಚೊ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾಕ್ ದುಬಾವ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ ಹ್ಯಾ ಕ್ಷೆತ್ರಾಂತ್ ಖುಬ್ ಸಂಶೋಧನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ 'ಹೀರಾಸ್' ಆನಿ 'ಎಸ್.ಆರ್.ರಾವ್' ಹಾಣಿಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಬರೊವ್ಪಾಂನಿ ರುಜ್ವಾತಿ ದಿಲ್ಯಾತ್.

ಆರ್ಯ ಆನಿ ದ್ರಾವಿಡ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಚಿಂ ಲಕ್ಷಣಾಂ ಗುಂಡಾಯೆನ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸ್ ಆನಿ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ತಜ್ಞಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಭಾರತಾಚ್ಯೆ ನಾಗರಿಕತೆ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂಚ್ಯೆ ವಾಡಾವಳಿಂತ್ ದ್ರಾವಿಡಾಂಚೊ ಪಾತ್ರ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಆಸುನ್ ಆರ್ಯ ಮುಳಾಂಚ್ಯಾಕ್ಯಿ ಭೊವ್ ಮಹತ್ವಾಚೊ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಿತ್ ಜಾಲಾಂ.

ಹಿಂದು ಧರ್ಮಾಚೆ ಸಬಾರ್ ದೇವ್ ಆನಿ ದೇವಿ, ದುರ್ಗಿ, ಚಾಮುಂಡಿ, ಕಾಳಿ, ಉಮಾ, ಮಾತೃದೇವತೆ, ನಂದಿ, ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಹನುಮಂತ, ಗಣೇಶ ಹೆ ಸರ್ವ್ ದ್ರಾವಿಡಾಂಚಿ ದೇವ್-ದೇವಿ. ಹ್ಯಾ ದೆವಾಂಕ್-ದೆವಿಂಕ್ ಪುಜಾ ಕರ್ಚಿ ರೀತ್, ದ್ರಾವಿಡ್ ಮುಳಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಹಿಂದು ಧರ್ಮಾಚ್ಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂತ್ ಸ್ಥಾನ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ಸಕ್ಲ್ಯಾ. ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂಚ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ಪ್ರಕಾರಾಂನಿ ದ್ರಾವಿಡ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಚೊ ಮೊಟೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಉತ್ತರ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಗಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ನಾಂವಾಂನಿ ವೇದ ಆನಿ ಭಾರತೀಯ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಆರ್ಯ ಭಾಸಾಂನಿ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯೆ ಜಾತಿಕಾತಿಂಚ್ಯಾ ರಿವಾಜಿಂನಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಾಂತ್, ಪುರಾಣಾಂತ್, ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ದ್ರಾವಿಡಾಂಚಿಂ ಲಕ್ಷಣಾಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಆರ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂಚೊ ಪ್ರಮುಕ್ ವಾಂಟೊ ದ್ರಾವಿಡಾಂಚೊ ಆಸಾ. ಭಾರತೀಯ್ ಆರ್ಥಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ, ಭಾರತೀಯ್ ಭಾಸೊ, ಸಮಾಜೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಆನಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ್, ಕಾಜಾರಾಂ ಇತ್ಯಾದಿ... ರಿವಾಜಿಂನಿ, ದ್ರಾವಿಡಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಆಸಾ ಆನಿ ಚಾಲ್‌ಚಮ್ಕಣೆಂತ್‌ಯಿ ದ್ರಾವಿಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚಿ ಸಾವ್ಳಿ ಆಸಾ!

ದ್ರಾವಿಡ್ ಭಾಶಾ ಕುಟ್ಮಾಂತ್ಲ್ಯೊ ಮುಕೆಲ್ ಭಾಸೊ, ತಮಿಳ್, ಮಲಯಾಳಮ್, ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು ತರ್, ದ್ರಾವಿಡ್ ಮುಳಾಂಚ್ಯೊ ಹೆರ್ ಭಾಸೊ ತುಳು, ಕೊಡವ, ಕೋತ್, ತೋಡ, ಇರುಳ, ಎರವ, ಬಡಗ, ಹವ್ಯಕ, ಬೆಲ್ದರಿ, ಕೊಲಾಮಿ, ನಾಯ್ಕಿ, ಪರ್ಜಿ, ಕುರುಬ ಇತ್ಯಾದಿ... ದ್ರಾವಿಡ್ ಪಂಗ್ಡಾಂಚ್ಯೊ ಹೆರ್ ಥೊಡ್ಯೊ ಭಾಸೊ, ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ, ಜೇನುಕುರುಬ (ಕರ್ನಾಟಕ), ಬೆಟ್ಟಕುರುಂಬಾ (ತಮಿಳ್‌ನಾಡು), ಮುಳ್ಳು ಕುರುಂಬಾ (ನೀಲಗಿರಿ), ಊರಾಲಿ ಕುರುಮನ್ (ಕೇರಳ) ಇತ್ಯಾದಿ... ಭಾರತ್ ದೆಶಾಂತ್ ಆತಾಂ 15 ಕರೊಡಾಚಾಕ್ಯಿ ಅಧಿಕ್ ಲೋಕ್, 6000 ವರ್ಸಾಂ ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂಚ್ಯಾ ದ್ರಾವಿಡ್ ಭಾಶಾ ಪರಿವಾರಾಂತ್ಲ್ಯೊ ವಿವಿಂಗಡ್ ಭಾಸೊ ಉಲಯ್ತಾ!

43. ಕಳ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ವಿವಿಧ್ ಜಾತಿ ಆನಿ ಕಳ್ಯಾಂಚಿ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಕೃಷಿ!

ರೂಕ್‌ಝಾಡಾಂ ವಿಜ್ಞಾನ್ (botany)

ಪರ್ಮಳಿಕ್ ಫುಲಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ಆನಿ ನಾಂವಾಡ್ಡಿಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ (Jasmine) ಝಾಡಾಂಚ್ಯೆ ಜಾತಿಂತ್ 'ಜಾಸ್ಮಿನಮ್' ನಾಂವಾನ್ ವಳ್ಕಿಚೆಂ ಹೆಂ ಕಳ್ಯಾಂ ಝಾಡ್ 'ಓಲಿಯೇಸೀ' (Oleaceae) ಫುಲಾಂಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚೊ ಸಾಂದೊ. ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಗರ್ಮಿ ದೆಶಾಂನಿ ಹೆಂ ವಿಸ್ತಾರ್ಲ್ಯಾಂ ತರ್‌ಯಿ ಹಾಚ್ಯೊ ಚಡಾವತ್ ಜಾತಿ ಪ್ರಮುಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಏಷ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂಚ್ಯಾ ಹಿಮಾಲಯ, ಚೀನಾ, ಭೂತಾನ್, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ್, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಆನಿ ಮಲೇಶಿಯಾಂತ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ದೆಕುನ್ 'ಹ್ಯಾಚ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಹಾಚೆಂ ಉಗಮ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಆಸ್ಯೆತ್' ಮ್ಹಣ್ ರೂಕ್‌ಝಾಡಾಂಚೆ ಜಾಣ್ಕಾರ್ ಪಾತ್ಯೆತಾತ್. ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಕಳ್ಯಾಂಚ್ಯೊ 200 ವಿವಿಧ್ ಜಾತಿ ಆನಿ ಭಾರತಾಂತ್ 40 ಜಾತಿ ಆಸುನ್ ಹ್ಯೊ ಚಡ್ ಕರುನ್ ಪರ್ಮಳಿಕ್ ಕಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ಲ್ಯೊ ಮ್ಹಣ್ ಕಳುನ್ ಯೆತಾ.

ಭಾರತಾಂತ್ ಕಳ್ಯಾಂಚಿ ಕೃಷಿ ಪುರಾತನ್ ಕಾಳಾ ಥಾವ್ನ್ ಚಾಲು ಆಸ್ಲ್ಲ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ, ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ 140 ವಿವಿಧ್ ಕಳ್ಯಾಂಚಿಂ ನಾಂವಾಂ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚ್ಯಾ 'ಅಮರ್ ಕೋಶಾಂತ್' 6 ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ 16 ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಕಳ್ಯಾ ಫುಲಾಂಚ್ಯಾ ಜಾತಿಂಚೊ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕೆಲಾ. ಕಳ್ಯಾಂಚಿಂ ಝಾಡಾಂ ಘಟ್‌ಮುಟ್ ಆಸುನ್ ಹಿಂ ಗರ್ಮೆ ಆನಿ ಉಣ್ಯೆ ಗರ್ಮೆಚ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂಚ್ಯೆ ಪರಿಸ್ಥಿತೆಂಕ್ ಹೊಂದುನ್ ವಾಡ್ತಾತ್. ಥೊಡ್ಯೊ ಜಾತಿ ಯುರೊಪಾಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಆಸಾತ್. ಅಸಲಿಂ ಝಾಡಾಂ 10°C ತಿತ್ಲ್ಯಾ ಥಂಡ್ ಹವ್ಯಾಂತ್‌ಯಿ ವಾಂಚುನ್ ಉರ್ತಾತ್. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೆಶಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ರಾಜ್ಯಾಂನಿ ಕಳ್ಯಾಂಚಿ ಕೃಷಿ ಆಸಾ. ಮಯ್ದಾನ್ ಸುವಾತ್ ನ್ಹಯ್ ಆಸ್ತಾ 3000 ಮೀಟರ್ ಉಬಾರಾಯೆಚ್ಯಾ ದೊಂಗ್ರಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್‌ಯಿ ಝಾಡಾಂ ವಾಡುನ್ ಫುಲಾಂ ದಿಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ತಾತ್.

ಸಾಧಾರಣ್ ಕಸಲ್ಯೆಯ್ ಜಾತಿಚ್ಯೆ ಮಾತ್ಯೆಂತ್ ಹಾಂಕಾಂ ವಾಡೊವ್ಯೆತ್ ತರ್‌ಯಿ ಉದ್ಕಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸುಕ್ಯಾ ರೆಂವಾಳ್ ಭುಂಯ್ತ್ ಹಾಚಿ ವ್ಯವಸಾಯ್ ಬರ್ಯೆ ಸಮೃದ್ಧೆನ್ ಜಾತಾ.

ತಾಜೆಪಣಾಚ್ಯಾ ಕಳ್ಯಾಂಕ್ ಭೊವ್ ಖಾಯ್ಸ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾನ್ ಶೆರಾಂ ಲಾಗ್ಶಿಲ್ಯಾ ಲ್ಹಾನ್ ಗಾಂವಾಂನಿ ಆನಿ ವ್ಯವಸಾಯೆಚ್ಯೆ ಭುಂಯ್ತ್ ಹಾಚಿ ಕೃಷಿ ಕರ್ತಾತ್. ಘರಾ ಭೊಂವ್ತಣಿಚ್ಯಾ ತೊಟಾಂನಿ ಸೊಬಾಯೆ ಖಾತಿರ್ ಕಳ್ಯಾ ಝಾಡಾಂಚೊ ಪೊಸ್ ಕರ್ಚೊ ಆಸಾ. ಕಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಬಿಯಾಳ್ಯಾನ್ ವಾ ಜೂನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಝಾಡಾಂ ಮುಳಾಂಚ್ಯಾ ಕುಡ್ಕ್ಯಾಂ (Cutting) ವಾ ಕಶಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಫಾಂಟ್ಯಾಂ (Layering) ಮುಕಾಂತ್ರ್ ಕಳ್ಯಾಂ ಝಾಡಾಂಚಿ ಕೃಷಿ ಕರ್ತಾತ್. ಕಶಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ಕಳ್ಯಾಂ ಝಾಡಾಂಚ್ಯೊ ಬೊಡಿಯೊ ಲಾವ್ನ್ ಪೋಸ್ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ಬಿಯಾಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಝಾಡಾಂಚಿ ಜೆಸಾಯ್ ಕರುಂಕ್ ತ್ರಾಸ್ ಜಾತಾತ್ ದೆಕುನ್ ವ್ಹಡಾ ಮಾಪಾನ್ ಕಳ್ಯಾಂಚಿ ಕೃಷಿ ಕರ್ಚಿ ತರ್ ಪಾವ್ಶಿಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಬೊಲ್ಯಾಂ ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ ಸುಮಾರ್ 722 ಝಾಡಾಂಚ್ಯೊ ಬೊಡಿಯೊ 0.3 ಮೀ. ಲಾಂಬಾಯೆಕ್ ಕಾತ್ರುನ್ ಏಕ್ ಎಕ್ರೊ ಸುವಾತೆರ್ ಧರ್ಣ್ ಬರಿಚ್ ಕೊಸುನ್, ರೆಂವ್ ಘಾಲುನ್, 'ಕಾಂಪೊಸ್ಟ್' ವಾ ಶೆಣ್ ಗೊಬರ್ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯೆ ಮಾತ್ಯೆಚೆಂ ಸಾರೆಂ ಘಾಲುನ್ ಸಾವ್ಳಿ ಆಸ್ಚ್ಯೆ ಸುವಾತೆರ್ ತ್ಯೊ ಬೊಡಿಯೊ 1.4 ಮೀ. ಅಂತರಾರ್ ಚಿಕ್ಕೆ ವಾಂಕ್ಡ್ಯೆ ರಿತಿನ್ ಉಬ್ಯೊ ಕರುನ್ ವಳಿಂನಿ ಲಾಯ್ತಾತ್. ಹಾಕಾ ಸದಾಂಯ್ ಉದಕ್ ಘಾಲುನ್ ವಾಳಯ್ ಯೆನಾಶೆಂ ಘಾವ್ಶೊ ತೆಂ ವಕತ್ ಶಿಂಪ್ಡಾವ್ನ್ ಹಾಂಚೊ ಪೋಸ್ ಕರ್ಚೊ ಪಡ್ತಾ. ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಹ್ಯೊ ಬೊಡಿಯೊ ಧರ್ಣಿ ಭಿತರ್ ರೊಂಬುನ್ ವಾಡುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲ್ಯೊ ತರ್ ಹಾಂಚಿ ಚಡ್ ಜತನ್ ಕರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ. ಹಿಂವಾಳ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಜನೆರ್–ಫೆಬ್ರೆರಾಂತ್ ಹಾಚಿಂ ಮುಳಾಂ ಸೊಡೊವ್ನ್ ಝಾಡಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಳಾಂಕ್ ವೊತ್ ಪಡಶೆಂ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ತಸಲ್ಯಾ ಝಾಡಾಂನಿ ಬಪೂರ್ರ್ ಕಳೆ ಫುಲುಂಕ್ ಲಾಗ್ತಾತ್. ಜನೆರ್–ಫೆಬ್ರೆರ್ ಆನಿ ಜುಲಾಯ್ ಅಶೆಂ ವರ್ಸಾಕ್ ದೋನ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ವಾಡ್ಲಲ್ಯಾ ಝಾಡಾಂಚ್ಯೊ ತಕ್ಲ್ಯೊ ಕಾತರ್ತಾತ್ (Pruning). ಅಶೆಂ ಕರ್ಚ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಝಾಡಾಂಚ್ಯೆ ವಾಡಾವಳಿಕ್ ತಾಜೊ ಫಾಲುಂಕ್ ಆನಿ ಅಧಿಕ್ ಕಳ್ಯಾಂಚೆಂ ಬೆಳೆಂ ಕಾಡುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್.

ಬೊಲ್ಯಾ ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ ಕಳ್ಯಾಂನಿ ಸಬಾರ್ ಪಂಗಡ್ ಆಸಾತ್. ದೆಕಿಕ್, ಸಾತ್ ಪಾಕ್ಳ್ಯಾಂಚೆ ಉರುಟ್ ಕಳೆ (ದುಂಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ). ಹೆ ಕಳೆ ಗರ್ಮಿ ದಿಸಾಂಚ್ಯೆ ಸುರ್ವಾತೆ ಥಾವ್ನ್ ಪಾವ್ಶಿಲ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಎಕಾ ಝಾಡಾಚೆರ್ 15–20 ದಿಸಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಬಪೂರ್ರ್ ಫುಲ್ತಾತ್. ಎಕಾ ಎಕ್ರ್ಯಾಕ್ ಸುಮಾರ್ 1000 ಬೊಡಿಯೊ ರೊಯ್ಲಲ್ಯಾ ಸುರ್ವಿಲ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂನಿ ಬೆಳೆಂ ಉಣೆಂ ಆಸುನ್ ವರ್ಸಾಂ ಉತರ್ಲಲ್ಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ತೆಂ ಚಡತ್ತ್ ವೆತಾ ಆನಿ 4–5 ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಅಧಿಕ್ ಮಾಪಾನ್ ಕಳೆ ಫುಲುಂಕ್

ಲಾಗ್ತಾತ್. ಸಗ್ಳ್ಯಾ ದಕ್ಷಿಣ್ ಭಾರತಾಂತ್ 'ಜಾಸ್ಮಿನಮ್ ಅರಿಕ್ಯುಲೇಟಮ್' ಜಾತಿಚ್ಯಾ ದೊನ್ಪಾರಾಂ ಫುಲ್ಚ್ಯಾ ಧವ್ಯಾ ಕಳ್ಯಾಂಚಿ ಬೆಸಾಯ್ ಕರ್ತಾತ್. ಉತ್ತರ್ ಪ್ರದೇಶ್ ಬಿಹಾರ್ ಆನಿ ಬಂಗಾಲಾಂತ್‌ಯಿ ಹ್ಯೆ ಜಾತಿಚ್ಯಾ ಕಳ್ಯಾಂಚಿ ವ್ಹಡಾ ಮಾಪಾನ್ ಕೃಷಿ ಕರ್ತಾತ್. ಹಿಮಾಲಯಾಚ್ಯಾ 3000 ಮೀ. ಉಬಾರಾಯೆಚ್ಯಾ ಪರ್ವತ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಆನಿ ರಾಜಸ್ಥಾನಾಚ್ಯಾ ಅಬು ಪರ್ವತ್ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಗುಡ್ಯಾ-ದೊಂಗ್ರಾಂನಿ ಹಳ್ದುವ್ಯಾ ಕಳ್ಯಾಂ–'ಯೆಲ್ಲೊ ಜಾಸ್ಮಿನ್', 'ಇಟಾಲಿಯನ್ ಜಾಸ್ಮಿನ್' 'ನೇಪಾಳ್ ಜಾಸ್ಮಿನ್', 'ಜಾಸ್ಮಿನಮ್ ಹ್ಯೂಮೈಲ್' ಕಳ್ಯಾಂ ಜಾತಿಂಚಿ ವ್ಯವಸಾಯ್ ಕರ್ತಾತ್.

ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೆಶಾಚ್ಯಾ ಕಳ್ಯಾಂಚ್ಯೆ ಕೃಷಿಯೆಚೊ ವ್ಹಡ್ ವಾಂಟೊ ಹಿಂದೂ ದೇವ್ ದೆವಿಂಕ್ ಸುಂಗಾರ್ಯಾರುಂಕ್, ಕಾಜಾರಾಂ–ಸಂಭ್ರಮಾಂಕ್, ಚಲಿಯಾಂ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂಕ್ ಮಾಳುಂಕ್, ಝುಲೆ ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ಥೊಡ್ಯಾ ವಾಂಟ್ಯಾನ್, ಮಾತ್ಯಾಕ್ ಘಾಲ್ಚಿಂ ಪರ್ಮಳಿಕ್ ತೆಲಾಂ, ಆಂಗಾಚೊ ಸಾಬು, ಉಜ್ಯಾವಾತಿ (ಪರ್ಮಳ್ ಕಾಡಿಯೊ) ಆನಿ ಸುಗಂಧಿತ್ 'ಅತ್ತರ್' ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಜಾತಾ.

ಯುರೋಪ್ ಆನಿ ಸಬಾರ್ 'ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್' ದರ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂಚ್ಯಾ, ಸ್ಪೇಯ್ನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಇಟೆಲಿ, ಬೊಸ್ನಿಯಾ, ಗ್ರೀಸ್, ಸಿರಿಯಾ, ಟರ್ಕಿ, ಇಸ್ರಾಯೆಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ ದೆಶಾಂನಿ ಕಳ್ಯಾ ಫುಲಾಂ ಥಾವ್ನ್ ವ್ಹಡಾ ಮಾಪಾನ್ ತೆಲ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾತ್. ಕಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ತೆಲಾಚೊ ಸುಗಂಧ್ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ರಿತಿಚೊ. ಹೆರ್ ಖಂಯ್ಚ್ಯಾಂಯ್ ಪರ್ಮಳಿಕ್ ತೆಲಾಂ ಹಾಕಾ ಸರ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂತ್. ಸುಗಂಧಿತ್ ಅತ್ತರ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ಚಿ ರೀತ್ ಸಲಿಸಾಯೆಚಿ ನ್ಹಯ್. ಮಾತ್ಯೆಚ್ಯಾ ಮೊಡ್ಕ್ಯಾಂನಿ ಕಳೆ ಶಿಜೊವ್ನ್ ಸೊರೊ ತಯಾರ್ ಕರ್ಚ್ಯೆ ಪರಿಂ 'ಭಾಟಿ' ದೆಂವಯ್ತಾತ್. ಅಸಲೆಂ ತೆಲ್ ಗಂಧಾ ತೆಲಾಂತ್ ಭರ್ಸುನ್ ಗಾಳ್ನ್–ಪಿಳ್ನ್ 3–4 ವರ್ಸಾಂಭರ್ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್, ಹರೆಕಾ ವರ್ಸಾ ತಾಕಾ ತಾಜೆಪಣಾಚೊ ಕಳ್ಯಾಂ ಫುಲಾಂಚೊ ದ್ರವ್ (Liquid) ಭರ್ಶಿತಾತ್. ಅಶೆಂ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಕಳ್ಯಾಂಚೆಂ ಸುಗಂಧ್ ತೆಲ್ ಶ್ರೇಷ್ಟ್ ಅತ್ತರ್ ಜಾತಾ!

44. ರಾಷ್ಟ್ರಾಂ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಾ ಪಾಸತ್ ವಾವುರ್ಚೊ ವಿಶ್ವ್‌ಸಂಸ್ಥೊ!

ಭೂಗೋಲಾಂತ್ಲ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂಚೊ ಎಕ್ವಟ್ (UNO)

ವಿಶ್ವ್‌ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚೊ ಬಾವ್ಟೊ

'ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಸಂಯುಕ್ತ್ ಸಂಘಟನ್' (United Nations Organization) 1945 ಅಕ್ಟೊಬರ್ 24ವೆರ್ ಸ್ಥಾಪ್ಲೆಂ. ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಮಹಾ ಝುಜಾ (1914–18) ಉಪ್ರಾಂತ್ 1920 ವರ್ಸಾ ಸ್ಥಾಪ್ಲಲ್ಯಾ 'ಲೀಗ್ ಆಫ್ ನೇಶನ್ಸ್' (League of Nations) ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚಿ ಸಲ್ವಣಿ ಆನಿ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಮಹಾಝುಜಾಚ್ಯಾ (1939–45) ನಿಮ್ತಿಂ ವಿವಿಂಗಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂ ಮಧೆಂ ಮುಕ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಝುಜಾಂ ಆಡಾಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಂಯ್ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾರ್ ಶಾಂತಿಸಮಾಧಾನ್ ಜಾರಿ ಕರುನ್, ಭದ್ರತಿ ರಾಕುನ್ ವ್ಹರುನ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಚೆಂ ಜಿವಿತಾ ಪಾಂವ್ಡೊ ಸುಧಾರಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಧ್ಯೇಯಾ ಖಾಲ್ ಹೆಂ ಸಂಘಟನ್ ಸುರು ಜಾಲೆಂ. ವಿಶ್ವ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯೆಚ್ಯೆ ಬಾಂದಾವಳಿಕ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಾಚೊ ಪ್ರಧಾನಿ ವಿನ್ಸ್ಟನ್ ಚರ್ಚಿಲ್, ಅಮೆರಿಕಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಫ್ರಾಂಕ್ಲಿನ್ ರೂಸ್‌ವೆಲ್ಟ್ ಆನಿ ರಷ್ಯಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಜೋಸೆಫ್ ಸ್ಟಾಲಿನ್ ಕಾರಣ್‌ಕರ್ತ್.

ಸುರ್ವಾತೆರ್ 51 ದೆಶಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಸಂಘಟನಾಚೆಂ ಸಾಂದೆಪಣ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲೆಂ. ತೆದ್ನಾಂ ಹಾಚೆಂ ತಾತ್ಕಲಿಕ್ ದಫ್ತರ್ ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯಾ 'ಲೇಕ್‌ಸಕ್ಸಸ್' ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ 'ಜೊನ್ ಡಿ. ರೊಕ್‌ಫೆಲ್ಲರ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಭೊವ್ ವ್ಹಡಾ ಧನಿಕಾನ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ವ್‌ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಕ್ ನ್ಯೂಯೊರ್ಕಾಚ್ಯಾ 'ಮ್ಯಾನ್ ಹಟನಾಂತ್' ವಿಸ್ತಾರ್ ಜಾಗೊ ದಿಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಹಾಚೆಂ ಕೇಂದ್ರ್ ದಫ್ತರ್ 1951 ವರ್ಸಾ ಹಾಂಗಾಸರ್ ವರ್ಗಾವಣ್ ಕೆಲೆಂ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಅರೆಬಿಕ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಸ್ಪ್ಯಾನಿಷ್, ರಷ್ಯಾನ್ ಆನಿ ಚೇನಿ ಹ್ಯೊ ಹ್ಯಾ ಸಂಘಟನಾಚ್ಯೊ ಅಧಿಕೃತ್ ಭಾಸೊ. ಆತಾಂ ಹ್ಯಾ ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಸಂಯುಕ್ತ್ ಸಂಸ್ಥಾನಾಂತ್ 193 ರಾಷ್ಟ್ರಾಂಚೆಂ ಸಾಂದೆಪಣ್ ಆಸಾ. ವಾತಿಕನ್ ಆನಿ ಪಾಲೆಸ್ತಿನ್ ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚೆ ನಿರೀಕ್ಷಕ್ (Observer) ಸಾಂದೆಪಣಾಚಿಂಚೆ ರಾಜ್ಯ್!

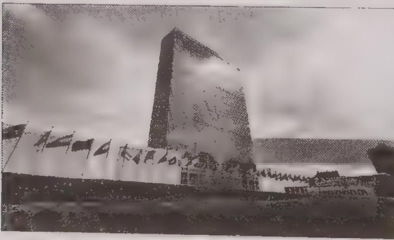
ಹ್ಯಾ ಸಂಘಟನಾಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಳ್ ವಾವ್ರಾಂಚ್ಯಾ ದಫ್ತರಾಂಚೆ ಶಾಖೆ ಜಿನಿವಾ, ವಿಯೆನ್ನಾ ಆನಿ ನೈರೋಬಿ ದೆಶಾಂನಿ ಆಸುನ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ವ್‌ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಮುಕ್ ದಫ್ತರಾಂತ್ 1100 ಆನಿ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ದಫ್ತರಾಂನಿ 2,200 ವಿವಿಧ್ ಹುದ್ದೆದಾರ್, ಅಧಿಕಾರಿ ಆನಿ ವಾವ್ರಾಡಿ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ತಾತ್. ಹೆಂ ಸಂಘಟನ್ ಚಲೊವ್ನ್ ವ್ಹರುಂಕ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚಿ ದುಡ್ವಾ ಕುಮಕ್ ಹಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಸಾಂದ್ಯಾಂ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂನಿ ಭರುನ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಪಡ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಾಂದೆಪಣಾಚ್ಯಾ ದೆಶಾಂ ಮಧೆಂ ಪರಸ್ಪರ್

ಸಮಾನತಾ, ಸಹಿಷ್ಣುತಾ, ರಾಜಕೀಯ್, ಸಾಮಾಜಿಕ್, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಆನಿ ಮಾನವತಾವಾದಾಂಚೆ ಸಮಸ್ತೆ ರಾಜಿ ಸಂಧಾನಾಂಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್ ಸೊಡೊವ್ನ್ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ್‌ಶಾಹಿ ಧೋರಣಾಂಚೆರ್ ಖಾಡುಂ ಘಾಲ್ಚೆಂ. ಆಖ್ಯಾ ಮನ್ಶಾಕುಳಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಜಾತಿಕಾತಿಂಚ್ಯಾ ಪರ್ಜಾಂಚಿಂ ಮುಳಾವಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ರಾಕುನ್, ತಾಂಚಿ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಪ್ರಗತಿ ಆನಿ ಜಿವಿತಾ ಪಾಂವ್ಡೊ ಸುಧಾರಣಾ ಖಾತಿರ್ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ಚೊ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ವ್‌ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚೆ ಪ್ರಮುಕ್ ಧ್ಯೇಯ್ ಆನಿ ಉದ್ದೇಶ್. ಸಮಾನತೆಚ್ಯಾ, ಸ್ವತಂತ್ರಾಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಪಾಸತ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಾಂದ್ಯಾ ದೆಶಾಂನಿ ಸಬಾರ್ ಕರ್ತವ್ಯಾಂ ಪಾಳ್ಚಿಂ ಪಡ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಸಂಘಟನಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಮುಕ್ ಕಾರ್ಯಾಂಚೆಂ ಆಡಳ್ತೆಂ ಚೊಲೊಂವ್ಕ್ 6 ಪ್ರಧಾನ್ ಸಮಿತಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಬಾರ್ ಉಪಸಮಿತಿ ಆಸಾತ್.

ವಿಶ್ವ್‌ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚ್ಯಾ 118 ದೆಶಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಅಧಿಕ್ ಜಣಾಸಂಖ್ಯಾ, 51 ದೆಶಾಂನಿ ಮುಸ್ಲಿಮಾಂಚಿ, 12 ದೆಶಾಂನಿ ಬುದ್ದಿಸ್ತಾಂಚಿ, 8 ದೆಶಾಂನಿ ಮೂಳ್‌ನಿವಾಸಿಂಚಿ, 3 ದೆಶಾಂನಿ ಹಿಂದು ಆನಿ 1 ದೆಶಾಂತ್ ಜುದೆವಾಂಚಿ ಜಣಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಚಡ್ ಆಸಾ.

1. ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಸಭಾ:

ಪ್ರಧಾನ್ ಕಾರ್ಯಾಲಯಾಂತ್ ಜಮ್ತಾ. ಖಂಯ್ಯ್ಯಾಯ್ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಿತಿವಂತ್ ದೆಶಾಂನಿ ಹಾಚೆಂ ಸಾಂದೆಪಣ್ ಜೊಡ್ಯೆತ್. ಹಾಂಗಾಸರ್ ಘೆಂವ್ಚ್ಯಾ ನಿರ್ಧಾರಾಂಕ್, ಹರೆಕಾ ದೆಶಾಕ್ ಫಕತ್ ಏಕ್ ಮತ್ ಚಲೊಂವ್ಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಮೆಳ್ತಾ. 1946 ಜನೆರ್ 10ವೆರ್ ಭಾರತಾನ್ ಹಾಚೆಂ ಸಾಂದೆಪಣ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲಾಂ.

ವಿಶ್ವ್‌ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚೆಂ ಪ್ರಧಾನ್ ದಫ್ತರ್

2. ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿ:

ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ದೆಶಾಂಚಿ ಭದ್ರತಿ ರಾಕುನ್ ವ್ಹರ್ಚಿ ಆನಿ ತಿಸ್ರೆಂ ಮಹಾಝುಜ್ ಆಡಾಂವ್ಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹಿಕಾ ಆಸಾ. ಹ್ಯೆ ಮಂಡಳಿಂತ್ ಚೀನಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ರಶ್ಯಾ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್ ಆನಿ ಅಮೇರಿಕಾ 5 ರಾಷ್ಟ್ರಾಂ ಖಾಯಮ್ ಸಾಂದೆಪಣಾಚಿಂ ಆಸುನ್ ಹಾಂಕಾಂ 'ವೀಟೊ' (Veto) ಚಲೊಂವ್ಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸಾ. (ವೀಟೊ-ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಭದ್ರತಿ ಮಂಡಳಿನ್ ಬಹುಮತಾನ್ ಮಂಜೂರ್ ಕೆಲ್ಲೊ ನಿರ್ಧಾರ್ ನೆಗಾರ್ ಕರ್ಚೊ). ತಾತ್ಕಾಲಿಕ್ ಸಾಂದೆಪಣಾಚಿಂ ಹೆರ್ 10 ರಾಷ್ಟ್ರಾಂ; ಈಕ್ವೆಟೊರಿಯಲ್‌ಗಿನಿಯ, ಬೆಲ್ಜಿಯಮ್, ಡೊಮಿನಿಕನ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್, ಜರ್ಮನಿ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ, ಐವರಿಕೋಸ್ಟ್, ಕುವೇಯ್ಟ್, ಪೆರು, ಪೋಲೆಂಡ್ ಆನಿ ಸೌತ್ ಆಫ್ರಿಕಾ.

3. ಆರ್ಥಿಕ್ ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಮಂಡಳಿ:

ವಿಶ್ವ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚ್ಯಾ ಹರೆಕಾ ದೆಶಾಂತ್ ಶಾಂತಿ ಆನಿ ಪ್ರಗತೆಚೆ ಉದ್ದೇಶ್ ಜಾರಿ ಕರುಂಕ್ ಆರ್ಥಿಕ್ ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಗರ್ಜೊ ಸುಧಾರಣ್ ಕರ್ಚೆಂ ವಾತಾವರಣ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕರುನ್ ತಾಂಚಿಂ ಮನ್ಶಾಂ-ಹಕ್ಕಾಂ ರಾಕುನ್ ವ್ಹರುಂಕ್ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ಚೊ.

4. ಧರ್ಮಾದಿಷ್ಟ್ ಮಂಡಳಿ:

ಸಂಯುಕ್ತ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಘಾಂಚಿ ಆಜ್ಞಾ ಜಾರಿ ಕರ್ಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸ್ಚಿ ಹಿ ಮಂಡಳಿ

ಖುಜಾಂನಿ ನಿರಾಶ್ರಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚ್ಯೆ ಸಾಮಾಜಿಕ್, ಆರ್ಥಿಕ್, ರಾಜಕೀಯ್ ಆನಿ ಶಿಕ್ಷಣಾಚ್ಯೆ ಪ್ರಗತೆ ಖಾತಿರ್ ಯೋಜನಾಂ ಜಾರಿ ಕರ್ತಾ.

. ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ನ್ಯಾಯ್‌ಸಭಾ (International Court of Justice):

ಹೊಲೆಂಡಾಚ್ಯಾ ಹೇಗ್ ಶೆರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಹಾಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯಾಂತ್ ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಝುಗ್ಡ್ಯಾಂಚೆ/ತಕ್ರಾರಾಂಚೆ ನ್ಯಾಯ್ ನಿರ್ಣಯ್ ಕರ್ತಾತ್.

. ಕಾರ್ಯಾಲಯ್:

ವಿಶ್ವ್‌ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚೆಂ ಪ್ರಧಾನ್ ದಫ್ತರ್ ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯಾ ನ್ಯೂಯೊರ್ಕಾಂತ್ ಆಸಾ. ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಚೆ ಸರ್ವ್ ಕಾರ್ಯಾದೇಶ್ ಹಾಂಗಾ ಥಾವ್ನ್ ಜಾರಿ ಜಾತಾತ್. ಹಾಚೊ ಪ್ರಮುಖ್ ಮುಖೆಲಿ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ-ಜನರಲ್ (Secretary General). ಹ್ಯಾ ಸಂಯುಕ್ತ್ ಸಂಘಟನಾಚೊ ಪ್ರಥಮ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ-ಜನರಲ್, ನೊರ್ವೆ ದೇಶಾಚೊ ಟ್ರಿಗ್ವೆಲೀ (1945–53), ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸ್ವಿಡನಾಚೊ ಡ್ಯಾಗ್ ಹ್ಯಾಮರ್ ಶೀಲ್ಡ್ (1953–61), ಬರ್ಮಾಚೊ ಉ.ಥಾಂಟ್ (1961–71), ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾಚೊ ಕರ್ಟ್‌ವಾಲ್ಡ್ ಹೀಮ್ (1971–81), ಪೆರು ದೇಶಾಚೊ ಪೆರೇಜ್ ಡಿ ಕ್ವೂಲರ್ (1982–91), ಎಜಿಪ್ತಾಚೊ ಬುಟ್ರೋಸ್ ಭುಟ್ರೋಸ್ ಘಾಲಿ (1992–96), ಘಾನಾಚೊ ಕೋಪಿ ಅನ್ನನ್ (1997–2006), ದಕ್ಷಿಣ್ ಕೊರಿಯಾಚೊ ಬಾನ್ ಕೀ ಮೂನ್ (2007–2016), 2017 ವರ್ಸಾ ಥಾವ್ನ್ ಪೊರ್ತುಗಲಾಚೊ ಅಂಟೊನಿಯೊಗುಟೆರ್ರಾಸ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ-ಜನರಲ್.

ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಸಂಯುಕ್ತ್ ಸಂಘಟನಾಚೆ ಸಬಾರ್ ಉಪ ಸಂಸ್ಥೆ ಆಸಾತ್; ವಿಶ್ವ್ ಖಾಣಾಂ ಆನಿ ಕೃಶಿ ಸಂಸ್ಥೊ (FAO), ಶಿಕ್ಷಣ್-ವಿಜ್ಞಾನ್ ಆನಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಸಂಸ್ಥೊ (UNESCO), ವಿಶ್ವ್ ಭಲಾಯ್ಕೆ ಸಂಸ್ಥೊ (WHO) ವಿಶ್ವ್ ಕಾಮೆಲ್ಯಾಂಚೊ ಸಂಸ್ಥೊ (ILO), ವಿಶ್ವ್ ದುಡ್ವಾ ನಿಧಿ (IMF), ವಿಶ್ವ್ ನಾಗರಿಕ್ ವಿಮಾನ್ ಯಾತ್ರಾ ಸಂಸ್ಥೊ (ICAO), ವಿಶ್ವ್ ಅಣುಸಕ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೊ (IAEA), ವಿಶ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (World Bank Group) ಇತ್ಯಾದಿ.

ವಿಶ್ವ್‌ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ದೆಶಾಂಚೆ ರಾಜಕೀಯ್ ಸಮಸ್ಸೆ ಪರಿಹಾರ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್. ಇರಾನ್, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ, ಬರ್ಲಿನ್, ಬ್ಲಾಕೇಡ್, ಸೂಯೆಜ್‌ಕಾಲ್ವೊ (suez canal), ಕಾಂಗೊ, ಪಾಲೆಸ್ತಿನ್, ವಿಯೆಟ್ನಾಮಾಚೆ ತಕ್ರಾರ್, ನಮೀಜಿಯ ಆನಿ ಆಂಗೋಲಾ ದೆಶಾಂಚಿ ಸ್ವತಂತ್ರಾ ಖಾತಿರ್ ಲಡಾಯ್, ದಕ್ಷಿಣ್ ಆಫ್ರಿಕಾಂತ್ಲೊ ವರ್ಣ್ ಭೇದ್‌ಭಾವ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಇಸ್ರೇಲ್, ಕಾಶ್ಮೀರ್, ಇರಾಕಾಚೆ ತಕ್ರಾರ್ ಪೂರ್ಣ್ ರಿತಿನ್ ಪರಿಹಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಚಾಲು ಆಸಾ.

ವಿಶ್ವ್ ಸಂಸ್ಥೊ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಾಂದೆಪಣಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂಚ್ಯಾ ಆರ್ಥಿಕ್ ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಕ್ಷೆತ್ರಾಂನಿ ಅಭಿವೃದ್ದಿ, ಮಾರಕ್ ಪಿಡೆಂಚೆಂ ನಿವಾರಣ್, ಭುರ್ಗ್ಯಾಬಾಳಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಲನ್‌ಪೋಷಣಾಂಕ್ ಮಹತ್ವ್, ವಿಜ್ಞಾನ್-ತಂತ್ರ್‌ಜ್ಞಾನ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಇತಿಹಾಸ್, ಪರಂಪರಾಂಚೆ ಸಂರಕ್ಷಣ್, ಪರಿಸರ್ ರಕ್ಷಣ್, ಖಾಣಾಂಜೆವ್ಣಾಂ, ಕೃಶಿ ಆನಿ ಆರ್ಥಿಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಸಲ್ಯಾ ಸಮಗ್ರ್ ಕಾರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಯೋಜನಾಂ ಖಾತಿರ್ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ತಾ!

45. ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಸಂಗಿಂ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯೊ ವಿವಿಂಗಡ್ ಜಾತಿಂಚ್ಯೊ ಮೊನ್ಜಾತಿ!

ಮನ್ಶ್ಯಾ ಆನಿ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಚೊ ಸಂಬಂಧ್

ಜರ್ಮನ್ ಷೆಪರ್ಡ್ ಪೆಟೊ

ಮನಿಸ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಕ್ಷಣಾ, ಜೆವ್ಣಾ ಖಾಣಾ, ಬೆಸಾಯ್-ಕೃಷಿ, ಹವ್ಯಾಸಾ ಆನಿ ಸಾಂಗಾತ್ಪಣಾ ಖಾತಿರ್ ರೆಡೆ-ಪಾಡೆ, ಗಾಯೊ-ಮ್ಹಶಿ, ಬೊಕ್ಡೆ-ಬೊಕ್ಡ್ಯೊ, ದುಕರ್, ಸುಣಿಂ ಅಸಲ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಕ್ ಪೊಸ್ತಾ.

ಸುಮಾರ್ 20 ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ, ಯುರೊಪ್ ಆನಿ ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡಾಚ್ಯಾ ಗಣ್ಣ್ ರಾನಾಂನಿ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ರಾನ್ವಟಿ ರೆಡ್ಯಾಂ-ಮ್ಹಶಿಂಕ್ ರಾನ್ ಮನಿಸ್ ಆನಿ ಸುಣೆಂ ವಾಗ್ಟಾಂಚೆ (wolf) ಪಂಗಡ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಖಾಣಾ ಖಾತಿರ್ ಶಿಕಾರಿ ಕರ್ತಾಲೆ. ಪಯ್ಲೆಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್‌ಪಣಿಂ ಆಕ್ರಮಣ್ ಕರುನ್ ಆಸ್ಲಲೆ ಹೆ ಕ್ರಮೇಣ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳುನ್ ರೆಡ್ಯಾಂ-ಮ್ಹಶಿಂಚಿ ಶಿಕಾರಿ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಭೊವ್ ಬರೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಸಮ್ಜಾಲೆ. ಆದಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಲಾಗಿಂ ಆಸ್ಚಿಂ ಫಾತ್ರಾ-ಆಯ್ದಾಂ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಚಿಂ ಮ್ಹಣ್ ಸುಣ್ಯಾ ವಾಗ್ಟಾಂಕ್ ಆನಿ ಸುಣ್ಯಾ ವಾಗ್ಟಾಂಚೆಂ ಆಕ್ರಮಣ್‌ಕಾರಿ ವರ್ತನ್ ಪರಿಣಾಮ್‌ಕಾರಿ ಮ್ಹಣ್ ರಾನ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಕಳುನ್ ಹೆ ದೊನ್‌ಯಿ ಪಂಗಡ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಲಾಗ್ಸರ್, ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ಕ್ರಮೇಣ್ ಹ್ಯಾ ಸುಣ್ಯಾ ವಾಗ್ಟಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಜಾಲ್ಲಿಂ ಸುಣಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಲಾಗ್ಗಿಲಿಂ ಸಾಂಗಾತಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲಿಂ. ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಇರಾಕಾಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಭುಂಯಾರಾ (cave) ಭಿತರ್ ಮೆಳ್ಳಲೆಂ ಕಟ್ಟೆಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಆನಿ ಸುಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಬಂಧಾಚೊ ಏಕ್ ಪುರಾತನ್ ದಾಖ್ಲೊ. ಹೆಂ ಕಟ್ಟೆಂ ಸುಮಾರ್ 12 ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಪುರ್ವಿಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಜಾಣಾರ್ಯಾಂನಿ ಅಂದಾಜ್ ಕೆಲಾ. ಹ್ಯಾ ಕಟ್ಟ್ಯಾಂತ್ ಸುಣೆಂ ವಾಗ್ಟಾಚ್ಯಾಕ್‌ಯಿ ಲ್ಹಾನ್ ದಾಡಿಯೊ ಆನಿ ದಾಂತ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾನ್ ಕ್ರಮೇಣ್ ಸುಣೆಂ ವಾಗ್ಟಾಂ ಸುಣಿಂ ಜಾವ್ನ್ ಪರಿವರ್ತನ್ ಜಾಲಿಂ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ನಿಶಾನಿ. ಮನಿಸ್ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಗರ್ಜೆಚ್ಯಾ ಗುಣಾಂ-ಲಕ್ಷಣಾಂಚ್ಯಾ ಧವ್ಯಾ-ಕಾಳ್ಯಾ ಆನಿ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಪಸಂದ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ರಂಗಾಂಚ್ಯಾ ಸುಣ್ಯಾಂಚಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಚಿ ವಿಂಚೊವ್ಣ್ ಕರುನ್ ಪೊಸುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಕಾಳಾನುಸಾರ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯೆ ಆಶೆಚೆ ಗೂಣ್-ಅವ್ಗುಣ್ ತಾಣೆಂ ಪೊಸ್ಲಲ್ಯಾ

ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ಪಾಡೊ

ಮೊನ್ಜಾತಿಂ ಥಂಯ್ ರುತಾ ಜಾಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ.

ತವಳ್ ತವಳ್ ಆಪ್ಲೊ ಥಾರೊ ಬದ್ಲಿ ಕರ್ರ್ಚೊ ಮನಿಸ್ ಸುಮಾರ್ 10 ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಪುರ್ವಿಂ ಎಕಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ವಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಕ್ರಮೇಣ್ ತೊ ಸುಣಿಂ, ಗಾಯೊ, ಮ್ಹಶಿ, ಬೊಕ್ಡ್ಯೊ, ದುಕರ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಕ್ ಪೊಸುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ತಾಕಾ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಶಿಕಾರ್ಯೆ ಪಾಸತ್ ಚಡ್ ಪಯ್ಸ್ ವಚುನ್ ಯೆಂವ್ಕ್ ಕಷ್ಟ್ ಜಾತಾಲೆ ಆನಿ ಶಿಕಾರಿ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಖಾತ್ರಿ ನಾತ್ಲಿ. ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಶಿಕಾರೆಕ್ ವ್ಹಡ್ ಮೊನ್ಜಾತ್ ಮೆಳ್ಳಿ ತರ್ ಥೊಡ್ಯಾಚ್ ದಿಸಾಂನಿ ತಾಚೆಂ ಮಾಸ್ ಕುಸ್ತಾಲೆಂ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ತಾಜಾ ಮಾಸಾಚ್ಯೆ ಆಶೆನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಕ್ ಧರುನ್ ದವರ್ನ್ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಜಾಯ್ ತೆದ್ನಾಂ ಮಾರುಂಕ್ ಸುರು ಕೆಲೆಂ. ಗಾಯೊ, ಮ್ಹಶಿ, ಬೊಕ್ಡಿಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ದೂದ್ ಆನಿ ಕೃಷಿ ಖಾತಿರ್ ಶೆಣ್-ಸಾರೆಂ, ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ ಚಾಮ್ಡ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಂಗ್ ಧಾಂಪ್ಚ್ಯೊ ವಸ್ತು, ತಾಂಚ್ಯಾ ಧೊಮೊಸ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಶಿಂಗಾಂ ಆನಿ ಹಾಡಾಂ ಥಾವ್ನ್ ವಿವಿಧ್ ಆಯ್ದಾಂ ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ತೊ ಶಿಕ್ಲೊ.

ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಪೊಸ್ಚ್ಯಾ ಸಕ್ಕಡ್ ಮೊನ್ಜಾತಿಂ ಪಯ್ಕಿ ಸುಣ್ಯಾಂಚೊ ತಾಕಾ ಚಡ್ ಮೋಗ್. ಸುಣ್ಯಾಂಚೊ ಮೊಗಾಳ್ ಸ್ವಭಾವ್, ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಲಾಗಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಆಸ್ಚೆಂ ಆಕರ್ಷಣ್, ಧನ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಆಪ್ಲೊ ಜೀವ್ ದಿಂವ್ಕ್ ತಯಾರ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ತಾಂಚ್ಯಾ ಗುಣಾಂ ವರ್ವಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭೊವ್ ಮೊಗಾಚಿ ಮೊನ್ಜಾತ್ ಜಾವ್ನ್ ಸುಣ್ಯಾಂಕ್ ವಿಂಚುಂಕ್ ಕಾರಣ್ ಆಸತ್. ಸುರ್ವೆರ್ ಶಿಕಾರಿ ಪಾಸತ್ ಪೆಟ್ಯಾಂಕ್ ಪೊಸ್ಚೊ ಮನಿಸ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಭದ್ರತೆ ಆನಿ ಗೊರ್ವಾಂಕ್-ಬೊಕ್ಡಿಯಾಂಕ್ ರಾಕುಂಕ್, ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆಪ್ಲಿ ಎಕ್ಸುರ್ಪಣಾಚಿ ಖಂತ್‌ಬೆಜಾರಾಯ್ ನಿವಾರುಂಕ್ ಸುಣ್ಯಾಂಕ್ ಪೊಸುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಆತಾಂ ಸುಣ್ಯಾಂಕ್ ಸಬಾರ್ ಇರಾದ್ಯಾಂ ಪಾಸತ್ ಪೊಸ್ತಾತ್. ಪರ್ಮಳ್ ಪಾರ್ಕುಂಚ್ಯೆ ಆನಿ ಪಯ್ಸಿಲೊ ಆವಾಜ್ ಆಯ್ಕುಂಚ್ಯೆ ತಾಂಚ್ಯೆ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ಸಕ್ತಿಕ್ ಲಾಗುನ್ ಚೊರಾಂಕ್, ಖುನಿಗಾರಾಂಕ್, ಮಾದಕ್ ವಸ್ತುಂಚೊ ಚೊರ್ಯಾಂ ವಿಕ್ರೊ ಕರ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ಸೊದುನ್ ಕಾಡುಂಕ್, ಮಾರೆಕಾರ್ ಸ್ಫೋಟಕ್ ವಸ್ತುಂಚೊ ಪಾತ್ಯೊ ಕರುಂಕ್, ಭುಂಯ್ಕಾಪ್ ಆನಿ ಬರ್ಫಾ ಪೊಂದಾ ಶಿರ್ಕಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಬಚಾವ್ ಕರುಂಕ್, ಸಯ್ನಾಂತ್ ದುಸ್ಮಾನಾಂಚೊ ಠಿಕಾಣೊ ಸೊದುನ್ ಕಾಡುಂಕ್, ಕುಡ್ಡ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ್ (guide) ಜಾವ್ನ್ ಅಶೆಂ ಹಾಂಚೊ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ತಾತ್. ಅಮೆರಿಕಾ ಆನಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕೆನೆಲ್‌ಕ್ಲಬ್ (kennel club) ಹಾಣಿಂ ಸುಣ್ಯಾಂಚೆ ತೀನ್ ಪಂಗಡ್ ರಚ್ಲ್ಯಾತ್.

ಕಾಮ್ಗಾರ್ ಸುಣಿಂ: ಜರ್ಮನ್ ಷೆಪರ್ಡ್ (ಆಲ್ಸೇಷಿಯನ್), ಡಾಬರ್‌ಮನ್, ಬಾಕ್ಸರ್, ಬುಲ್‌ಡಾಗ್, ಗ್ರೇಟ್‌ಡೇನ್, ಡಾಲ್‌ಮೇಷಿಯನ್, ಕಾಲಿ, ಬುಲ್‌ಮಾಸ್ತಿಫ್, ಸೇಂಟ್ ಬರ್ನಾಡ್ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಶಿಕಾರೆಚಿಂ ಸುಣಿಂ: ಲ್ಯಾಬ್ರಡಾರ್ ರಿಟ್ರೀವರ್, ಮುಧೋಳ್ ಹೌಂಡ್, ಅಫ್ಘಾನ್

ಹೌಂಡ್, ಗೋಲ್ಡನ್ ರಿಟ್ರೀವರ್, ಸಲುಕಿ, ಡ್ಯಾಷೂಂಡ್, ಕಾಕರ್ ಸ್ಪೇನಿಯಲ್, ಫಾಕ್ಸ್‌ಟೆರಿಯರ್, ಐರಿಷ್ ಸೆಟ್ಟರ್, ಬ್ಯೂಗಲ್ ಆನಿ ಹೆರ್.

ಕೊಂಡಾಟ್ಯಾಚಿಂ ಸುಣಿಂ: ಪಾಮೋರೇನಿಯನ್, ಲಾಸಾ ಆಪ್ಸೋ, ಸ್ಪಿಟ್ಜ್, ಪೆಕಿನೀಸ್, ಪೂಡಲ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಥೊಡೆ.

ಜರ್ಮನ್ ಷೆಪರ್ಡ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ನಾಂವಾಂ ಸಾರ್ಕೆಂ ಜರ್ಮನ್ ಮುಳಾಚೆಂ ಆಸುನ್, ಸಂಸಾರ್‌ಭರ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಾಂ. ಆಲ್ಸೇಷಿಯನ್ ಹಾಚ್ಯೆ ಜಾತಿಚೆಂ ಆನ್ಯೆಕ್ ನಾಂವ್. ಹೆಂ ಏಕ್ ರಾಕ್ವಲಿ ಜಾವ್ನ್ ಭೊವ್‌ಚ್ ಜಾಗ್ರುತ್ರಾಯೆನ್ ರಾಕಣ್ ಕರ್ತಾ. ಗಂಭೀರ್ ಸ್ವಭಾವಾಚ್ಯಾ ಹಾಚಿ ಪರ್ಮಳಾಚಿ ಸಕತ್ ಉಂಚ್ಲಿ. ತಾಕಾ ಮೊಗಾ-ಮಯ್ಪಾಸಾನ್ ಪೊಸ್ಲ್ಯಾರ್, ಧನ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಜೀವ್ ದಿಂವ್ಕ್ ತೊ ತಯಾರ್. ಪೊಲಿಸ್ ಆನಿ ಸಂರಕ್ಷಣ್ ಖಾತ್ಯಾಂಕ್ ಹ್ಯಾ ಪೆಟ್ಯಾಚೆರ್ ಅಖಂಡ್ ಭರ್ವಸೊ!

ಸುಮಾರ್ 4 ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಕೃಷೆಚೊ ವಾವ್ರ್ ಹಳು ಕರುಂಕ್ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ರೆಡ್ಯಾಂ-ಪಾಡ್ಯಾಂಕ್ ಪೊಸುನ್ ನಾಂಗ್ರಾನ್ ಕೊಸುಂಕ್ ತಾಂಚೊ ಪ್ರಯೋಗ್ ಕೆಲೊ. ಸುರ್ವೆರ್ ನಿಸ್ರುಂಚ್ಯೊ ಬರ್ಫಾ ಗಾಡಿಯೊ ವೊಡುಂಕ್ ಚಾಕ್ರಾಂಚೊ ಉಪಯೋಗ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ವಿವಿಧ್ ವಸ್ತು ಆನಿ ಸಾಮಾನ್ ವ್ಹರುಂಕ್ ರೆಡ್ಯಾಂ-ಪಾಡ್ಯಾಂಕ್ ವಾಪರ್ಲೆಂ. ಶೆಂಭರಾಂನಿ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಯೊಗಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ರಯ್ತ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಬೆಸಾಯೆಕ್ ಯೋಗ್ಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮೊನ್ಜಾಂತಿಂಚ್ಯೆ ವಂಶಾವಳಿಂಚಿ ವಿಂಚೊವ್ಣ್ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ.

ಭಾರತಾಂತ್ ಲಗ್ಬಗ್ 30 ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಕುಳಿಯೆಂಚ್ಯೊ ಗಾಯೊ ಆನಿ 9 ವಿವಿಧ್ ಜಾತಿಂಚ್ಯೊ ಮ್ಹಶಿ ಆಸಾತ್. ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ 'ಅಮೃತಮಹಲ್', 'ಹಳ್ಳಿಕಾರ್', 'ಕೃಷ್ಣವ್ಯಾಲಿ', 'ಬಿಲಾರ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಜಾತಿಂಚೆ ಪಾಡೆ ಬೆಸಾಯ್ ಆನಿ ಗಾಡಿಯಾಂನಿ ಸಾಮಾನ್ ವೊಡುನ್ ವ್ಹರುಂಕ್, ಯೋಗ್ಯ್ ಆಸಾತ್. ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ಪಾಡೆ ಸಬಾರ್ ಝುಜಾಂನಿ ಪಾತ್ರ್ ಘೆವ್ನ್ ಜೀಕ್ ಜೊಡುನ್ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ದಾಖಲ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. 'ವಿಜಯನಗರ' ರಾಜ್ವಟ್ಕೆ ಕಾಳಾರ್ ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ಗೊರ್ವಾಂಚಿ ಕುಳಿ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಕೆಲಿ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮೈಸೂರ್ ರಾಯ್ 'ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯಾ'ನ್ ಹ್ಯಾ ಯೋಜನಾಕ್ ತೆಂಕೊ ದಿವ್ನ್ 240 ವಿವಿಂಗಡ್ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ರಾಕ್ವಲ್ಯಾಂಕ್ ನೆಮ್ಣುಕ್ ಕರುನ್, 4 ಹಜಾರ್ ಎಕ್ರೆ ತಿತ್ಲೊ ವಿಸ್ತಾರ್ ಪ್ರದೇಶ್ ಹ್ಯಾ ಯೋಜನಾಕ್ ಅಮಾನತ್ ದವರ್ಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಅಧಿಕಾರಾಕ್ ಆಯ್ಲಲ್ಯಾ 'ಹೈದರ್ ಆಲಿ' ಆನಿ 'ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್' ಹಾಣಿಂ, 'ಹಳ್ಳಿಕಾರ್', 'ಹಾಗಲಪಾಡಿ', 'ಚಿತ್ರದುರ್ಗ' ಗೊರ್ವಾಂಚ್ಯೆ ಸಂತತಿಚಿ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಎಕ್ವಣಾಚ್ಯಾ ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ನಾಂವಾನ್ ನವಿ ಕುಳಿ ರುಪಾಂತರ್ ಜಾಲಿ. 'ಅಮೃತ ಮಹಲ್', ಪಾಡ್ಯಾಂಚಿ ಹುಶಾರ್ಗಾಯ್ ಪಾರ್ಕಿಲ್ಲ್ಯಾ ಹೈದರ್ ಆಲಿನ್, ಝುಜಾಂ ಆಯ್ದಾಂ ಆನಿ ವಸ್ತು 100 ಮಯ್ಲಾಂ ಪಯ್ಸಿಲ್ಯಾ ಝುಜಾ ಥಳಾಕ್ ವೆಗಾನ್ ವ್ಹರುನ್ ಪಾವೊಂವ್ಕ್, ಹಾಂಚೊ ಸಬಾರ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ವಾಪರ್ ಕರುನ್ ಜಯ್ತ್ ಜೊಡ್ಲಾಂ.

ದುದಾ ಉತ್ಪತ್ತೆಕ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಲ್ಯಾ ಗೊರ್ವಾಂಚ್ಯೊ 'ಸಿಂಧಿ', 'ಸಹಿವಾಲ್', 'ಹರಿಯಾಣ', 'ತಾರ್ ಪಾರ್ಕರ್', 'ಗಿರ್', 'ಕಾಂಕ್ರೆಜ್' ಆನಿ 'ಓಂಗೋಲ್' ಜಾತಿ ಪ್ರಮುಕ್ ಆಸಾತ್. ವಿದೆಶಾಂತ್ಯಿ ಅಸಲ್ಯಾ ಗೊರ್ವಾಂಚ್ಯೊ ಜಾತಿ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಕೆಲ್ಯಾತ್. 'ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲೆಂಡಾಂತ್', 'ಬ್ರೌನ್‌ಸ್ವಿಸ್', 'ಜಮೈಕಾಂತ್', 'ಮೌಂಟ್ ಹೋಪ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ದುದಾಚ್ಯಾ ಗೊರ್ವಾಂಕ್ ಹಾಂಗಾಚ್ಯೆ ಸಿಂಧಿ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ್ ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯೆ 'ಸ್ಯಾಂಟಾಜಟ್ರೋಡಿಸ್', ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಚ್ಯೆ 'ಬ್ಯಾಂಗಸ್' ಜಾತಿಂಕ್, ಭಾರತಾಚ್ಯೆ 'ಓಂಗೋಲ್' ಗೊರ್ವಾಂಚ್ಯೊ ಕುಳಿಯೊ ಮೂಳ್ ಆಸಾತ್.

ಮ್ಹಶಿ ಉಣೆಂ ಖಾಣ್ ಖಾವ್ನ್ ಗಾಯಾಂಚ್ಯಾಕ್ಯಿ ಚಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾರ್ ದೂದ್ ದಿತಾತ್. ಹಾಂಕಾಂ ಪಿಡಾ ನಿವಾರಣ್ ಸಕತ್ ಚಡ್ ಆಸುನ್ ವಿದೇಶಿ ಗೊರ್ವಾಂಚ್ಯಾ ಜಾತಿಂ ಪರಿಂ ಹ್ಯೊ ತವಳ್ ತವಳ್ ಪಿಡೆಸ್ತ್ ಜಾಯ್ನಾಂತ್. ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಮ್ಹಶಿಂ ಪಯ್କಿ 53% ತಿತ್ಲ್ಯೊ ಮ್ಹಶಿ ಭಾರತಾಂತ್ ಆಸಾತ್. ವಾಸ್ತವಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ 'ಸಿಂಧೂ' ಆನಿ 'ಗಂಗಾ' ನ್ಹಂಯ್ ಪ್ರದೇಶ್ ಮ್ಹಶಿಂಚೊ ಮೂಳ್‌ಗಾಂವ್. ಸುಮಾರ್ 5 ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂಚ್ ಸಿಂಧೂ ನ್ಹಂಯ್ ಲಾಗ್ಶಿಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂನಿ ಮ್ಹಶಿಂಕ್ ಪೊಸ್ತಾಲೆ. ಹಾಂತುಂ ನ್ಹಂಯ್ ತಡಿಚ್ಯೊ ಮ್ಹಶಿ ರುಚಿಕ್ ದೂದ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯೆ ಜಾತಿಂಚ್ಯೊ. 'ಸೂರ್ತಿ', 'ಜಾಫರ್‌ಬಾದಿ' ಆನಿ 'ಮೆಹಸಾನ' ಗುಜ್ರಾತಿ ಕುಳಿಯಾಂಚ್ಯೊ. ದೆಶಾಂತ್‌ಚ್ ಭೊವ್ ಚಡ್ ಮ್ಹಶಿ ಉತ್ತರ್ ಪ್ರದೇಶ್ ರಾಜ್ಯಾಂತ್ ಆಸುನ್, ಹಾಂಗಾಚ್ಯೊ ಪ್ರಮುಕ್ ಕುಳಿಯೆಂಚ್ಯೊ 'ನಾಗಪುರಿ', 'ಪಂಡರಾಪುರಿ', 'ಜೀರಂಗಿ', 'ಮಂಡ', 'ಕಾಲಹಂದಿ' ಆನಿ 'ಸಬಲ್‌ಪುರಿ' ಮ್ಹಶಿ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ್ ಆನಿ ಲಾಗ್ಶಿಲ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಂನಿ ಆಸಾತ್. 'ಸೂರ್ತಿ', 'ಮುರ್ರಾ', ತೋಡ' ಆನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯೊ 'ಕೆನರಾ', ಮ್ಹಶಿ ಪ್ರಮುಕ್ ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ ಆಸಾತ್. ದುದಾಚ್ಯಾ ಉತ್ಪಾದನಾಕ್ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ವಿದೇಶಿ ಗಾಯೊ ಹೊಲೆಂಡಾಚ್ಯೊ 'ಹಾಲ್‌ಸ್ಟೀನ್ ಫ್ರೀಶಿಯನ್' ಆನಿ ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯೊ 'ಜೆರ್ಸಿ' ಹ್ಯೊ ಚಡ್ ಮಾಪಾನ್ ದೂದ್ ದಿತಾತ್ ತರಿ ಹಾಂಕಾಂ ಪಿಡೆಂಚಿ ನಿರೋಧಕ್ ಸಕತ್ ಉಣಿ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಭಾರತಾಂತ್ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಪೊಸ್ಚ್ಯೊ ಮೊನ್ಜಾತಿ ಕೃಷಿಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ 'ಪಾಟಿಚೊ ಕಣೊ' ತಸಲೊ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತಾತ್. ಲ್ಹಾನ್ ರಯ್ತ್, ಭುಂಯ್ ನಾತ್ಲಲೆ, ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕ್ ತಸಲ್ಯಾ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಕ್ ಪೊಸುನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಪೊಟ್ ಭರ್ತಾತ್. ಹ್ಯೊ ಮೊನ್ಜಾತಿ ದುಬ್ಳ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ಮೊಗಾ ಪಾತ್ರ್ ಸಾಂಗಾತಿ!

ಆತಾಂಯ್ ಭಾರತಾಚಿ 60% ತಿತ್ಲಿ ಭುಂಯ್ಚಿ ಬೆಸಾಯ್ ಪಾಡ್ಯಾಂಚ್ಯೆ ಕುಮ್ಕೆನ್ ಜಾತಾ. ಲ್ಹಾನ್ ವ್ಯವಸಾಯಾಚ್ಯಾ 1–2 ಕಿ.ಮೀ. ಪಯ್ಶಿಲ್ಯಾ, ಉಬಾರ್–ಥಪ್ಕಟ್ ಜಾಗ್ಯಾಂಕ್ ಕೃಷಿ ವಸ್ತು–ಸಾಮಾನ್, ವ್ಹಾವೊಂವ್ಕ್–ಪಾವೊಂವ್ಕ್, ಫಕತ್ ರೆಡ್ಯಾಂಚೊ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ಜೊ ಪಡ್ತಾ. ವಾಸ್ತವಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಜ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೆಶಾಂತ್ ರೆಡ್ಯಾಂನಿ ವ್ಹಾವೊಂವ್ಚ್ಯೊ ಕೃಷಿ ವಸ್ತು ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ರಯ್ಲಾಂನಿ ವ್ಹಾವೊಂವ್ಚ್ಯಾ ಕೃಷಿ ವಸ್ತುಂಚ್ಯಾಕ್ಯಿ (cargo) ವ್ಹಡಾ ಮಾಪಾಚ್ಯೊ!

46.ಜೆಜುನ್ ಶಿಕೊವ್ಣ್ ದಿಲ್ಲಿಂ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ ಮಂದಿರಾಂ ಆನಿ ಪಯ್ಣ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಭಾಗೆವಂತ್ ಜಾಗೆ!

ಜೆಜು ಬರೊ ಗೊವ್ಳಿ

ದೋನ್ ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ದೆವಾಚೊ ಪೂತ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಹ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಜಿಯೆವ್ನ್ ಆಸ್ತಾಂ ಎಕಾ ಗಾಂವಾ ಥಾವ್ನ್ ಆನ್ಯೆಕಾ ಗಾಂವಾಕ್ ಪಾಂಯ್ ವಾಟೆನ್ ಚಮ್ಕುನ್ ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ತಾಲೊ. ತಾಚೊ ಪಾಟ್ಲಾವ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಜಮ್ಯಾಂಕ್ ತೊ ದೆವಾಚ್ಯಾ ರಾಜಾಚಿ ಶಿಕೊವ್ಣ್ ದಿತಾನಾ ಉಬಾರಾಯೆಚ್ಯಾ ಗುಡ್ಯಾರ್ ಚಡುನ್ ಥಂಯ್ ಎಕಾ ಫಾತ್ರಾರ್ ಬಸುನ್ ವಾ ಸರೋವರಾಚ್ಯೆ ಬಗ್ಲೆರ್ ಜಮೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಉದ್ದೇಸುನ್ ಉಲಯ್ತಾಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಆಮಿ ಚಿಂತ್ಚೆಂ ಆಸಾ. ಥೊಡ್ಯೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ತಾಣೆಂ ಉಗ್ತ್ಯಾ ಸುವಾತ್ಯಾಂನಿ ಉಬೊ ರಾವುನ್ ವಾ ಬಸುನ್ ಲೊಕಾಕ್ ಶಿಕೊವ್ಣ್ ದಿಲ್ಲಿ ಆಸ್ಯೆತ್. ಪೂಣ್ ಚಡ್ ಕರುನ್ ತೊ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ-ಮಂದಿರಾಂನಿ (ಸಿನಾಗೊಗಾಂನಿ) ಶಿಕೊವ್ಣ್ ದಿತಾಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಸುವಾರ್ತಾಗಾರಾಂನಿ ಹ್ಯೆ ಪರಿಂ ಸಾಕ್ಸ್ ದಿಲ್ಯಾ.

ಜೆಜು ಲೊಕಾಕ್ ಶಿಕಯ್ತಾ ಆನಿ ಪಿಡೆಸ್ತಾಂಕ್ ಗೂಣ್ ಕರ್ತಾ:

ಉಪ್ರಾಂತ್ ಜೆಜು ತಾಂಚ್ಯಾ ಸಿನಾಗೊಗಾಂನಿ ಶಿಕಯ್ತ್, ರಾಜ್ಯಾಚಿ ಬರಿ ಖಬರ್ ಗಾಜಯ್ತ್ ಆನಿ ಲೊಕಾ ಮಧ್ಲಿ ಸರ್ವ್ ರಿತಿಂಚಿ ಪಿಡಾಶಿಡಾ ಗೂಣ್ ಕರಿತ್ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಗಾಲಿಲೆಯಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಭೊಂವ್ಲೊ (ಮಾತೆವ್ 4:23).

ಜೆಜು ಗಾಲಿಲೆಯಾಂತ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ಯಾರ್ಪಣ್ ಸುರು ಕರ್ತಾ:

ಉಪ್ರಾಂತ್ ಜೆಜು ಪವಿತ್ರ್ ಅತ್ಮ್ಯಾಚ್ಯೆ ಸಕ್ತೆನ್ ಭರುನ್ ಗಾಲಿಲೆಯಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯ್ಲೊ; ಭೊಂವ್ತಣಿಂಚ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂನಿ ತಾಚ್ಯೆ ವಿಶಿಂ ಖಬರ್ ಗಾಜ್ಲಿ. ತೊ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸಿನಾಗೊಗಾಂನಿ ಶಿಕಯ್ತ್ ಗೆಲೊ ಆನಿ ಸಮೆಸ್ತಾಂ ತಾಕಾ ನಾಂವಾಡುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲಿಂ (ಲೂಕ್ 4:14–15).

ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ ಘರಾಂಚೆಂ ಉಗಮ್:

ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ ಘರಾಂ ಸಿನಾಗೊಗ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸಭಾ ಮಂದಿರ್ ಮ್ಹಣ್ ಅರ್ಥ್. ಆಮಿ ಆತಾಂ ಸಮ್ಜುನ್ ಘೆತ್ಲ್ಲ್ಯೆ ಪರಿಂ ಜುದೆವಾಂಕ್ ಜೆರುಸಲೆಮಾಚೆಂ ದೆವಾಳ್‌ಚ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ ಮಂದಿರ್ ಆನಿ ಬಲಿ ಅರ್ಪಣಾಚೆಂ ಏಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಕೇಂದ್ರ್,

ಹೂಣ್ ಸಾಲ್ಮಾಂವ್ ರಾಯಾನ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಹೆಂ ಮಹಾ ದೇವಾಳ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 86 ವರ್ಸಾ ಬಾಬಿಲೊನಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾ 'ನೆಬುಕದ್ನೆಜರಾನ್' ಪಾಡಾವ್ ಕರುನ್ ದ್ಹಾಂ ಥಂಯ್ಸರ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಜುದೆವಾಂಕ್ ತಾಣೆಂ ಬಾಬಿಲೊನಾಕ್ ಗುಲಾಮ್ ಕಾವ್ನ್ ವ್ಹೆಲ್ಲ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳುನ್ ಮಾಗ್ಣೆಂ ಕರುಂಕ್ ಎಂಯ್ಜೆಂಯ್ ಏಕ್ ಪ್ರಾರ್ಥನ್ ಮಂದಿರ್ ನಾತ್ಲೆಂ ದೆಕುನ್ ತೆ ಆಪುಣ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಶೆಶಾಂತ್ ಸಾಬ್ಬಾತಾ ಆನಿ ಪುನ್ವೆ ದಿಸಾ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ ಜಮಾತಿ ಆಸಾ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ.

ಅಸಲ್ಯೊ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ ಜಮಾತಿ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂಕ್ 'ಸಿನಾಗೊಗ್' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ಬಾಬಿಲೊನಾಚ್ಯಾ ಗುಲಾಮ್‌ಗಿರಿ ಥಾವ್ನ್ ಸುಟ್ಕಾ ಜೊಡುನ್ ಜುದೆವ್ ಲೋಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೆಶಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಪರ್ತಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೊ ಸಂಪ್ರದಾಯ್ ಮೊಡಿನಾಸ್ತಾಂ ಮುಂದರುನ್ ಗೆಲೊ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಜೆರುಸಲೆಮಾಚೆಂ ದೆವಾಳ್ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯಿ ಜುದೆವಾಂನಿ ಹಿಂ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ ಘರಾಂ, ಸಿನಾಗೊಗಾಂ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಕ್ ಹಾಡ್ಲಿಂ. 'ಸುನಗೋಗೆ' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಗ್ರೀಕ್ ಸಬ್ದ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ ಘರಾಂಕ್ ಆನಿ ಹ್ಯೆ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ ಜಮಾತಿಂನಿ ಭಾಗ್ ಘೆತ್ಲಲ್ಯಾಂಕ್ ಲಾಗು ಜಾತಾ.

ಜುದೆವಾಂಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾಂ ಘರಾಂಚೆಂ ಸ್ಥಾನ್-ಮಾನ್:

ಪ್ರಾರ್ಥನ್ ಮಂದಿರಾಂ ಹ್ಯಾ ತೀನ್ ಉದ್ದೆಶಾಂ ಪಾಸತ್ ವಾಪರ್ತಾತ್. 1) ಆರಾಧನ್ ಆನಿ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾಂಚೆಂ ಕೇಂದ್ರ್ ತೆಂ ಆಸ್ಲೆಂ. 2) ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಆಸ್ಲಲ್ಯೆ ಪಂಚಾಯತಿ ಸಭೆ ಪರಿಂ ಥಂಯ್ಸರ್‌ಯಿ ಸಮಾಜೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಘಡಿತಾಂ ವಿಶಿಂ ವಿಚಾರ್ ವಿನಿಮಯ್ ಕರ್ತಾತೆ. ಲ್ಹಾನ್ ರಝುಗ್ಡ್ಯಾಂ ಆನಿ ವಾರ್ನ್ ಪಡ್ಲಲ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ಇತ್ಯಾದಿ ಫಿರ್ಯಾದಿ ತೀರ್ಮಾನ್ ಕರುನ್ ತೀರ್ಪ್ ದಿತಾಲೆ. 3) ಹಾಂಗಾಸರ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಶಿಕಪ್ ಶಿಕಯ್ತಾಲೆ. ದೆವಾಚ್ಯಾ ಉಪದೆಸಾಂ ಆನಿ ಮೊಯ್ಜೆಚ್ಯಾ ನಿಯಾಮಾಂಚೆಂ ಶಿಕಪ್ ಲಾಬ್ತಾಲೆಂ.

ಸಿನಾಗೊಗ್ (ಭಿತರ್ಲೆಂ ದೃಶ್ಯ್)

ಹರೆಕ್ಯೆ ಹಳ್ಳೆಂತ್, ಲ್ಹಾನ್ ಗಾಂವಾಂನಿ, ತಾಂಚೆಂಚ್ ಸಿನಾಗೊಗ್ ಆಸ್ತಾಲೆಂ. ಶೆರಾಂನಿ ಅಸಲಿಂ ಸಬಾರ್ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ ಘರಾಂ ಆಸ್ತಾಲಿಂ. ಜೆರುಸಲೆಮಾಂತ್ ಸುಮಾರ್ 400 ಸಿನಾಗೊಗ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯೆ ವಿಶಿಂ ವಿವರ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಏಕಾ ಜುದೆವಾನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಘರ್ ಸಿನಾಗೊಗ್ ಜಾವ್ನ್ ಪರಿವರ್ತನ್ ಕರ್ಯೆತೆಂ. ಹೆರ್ ಸಮಾಜೆಚ್ಯಾನ್‌ಯಿ ಜುದೆವಾಂಕ್ ಸಿನಾಗೊಗ್ ಬಾಂದ್ಹೊವ್ನ್ ದಿಲ್ಲೆ ದಾಖ್ಲೆ ಆಸಾತ್

(ಲೂಕ್ 7:4–5). ಹಾಂತುಂ ಆಮಿ ಅಶೆಂ ವಾಚ್ತಾಂವ್: ರೊಮಿ ಶತಪತಿನ
ಜುದೆವಾಂ ಪಾಸತ್ ಸಿನಾಗೊಗ್ ಬಾಂದೊವ್ನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಜುದೆವಾಂಚ
ಮ್ಹಾತ್ಹಾರಿ ಜೆಜು ಸರ್ಶಿಂ ಯೆವ್ನ್ ತಾಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಪರಾತುನ್ ಮ್ಹಣಾಲೆ: "ತಾಕಾ
ತುವೆಂ ಹೊ ಉಪ್ಕಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಫಾವೊ: ಆಮ್ಚ್ಯೆ ಕುಳಿಯೆಚೊ ತಾಕಾ ಮೋಗ್
ಆಸಾ, ತಾಣೆಂಚ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಏಕ್ ಸಿನಾಗೊಗ್ ಬಾಂದೊವ್ನ್ ದಿಲಾಂ."

ಸಿನಾಗೊಗಾಚಿ ಬಾಂದಾವಳ್ ಆನಿ ಸಾಲಾಂತ್ಲ್ಯೊ ಬಸ್ಕಾ:

ಜೆರುಸಲೆಮಾಚ್ಯಾ ಮಹಾ ದೆವಾಳಾಚ್ಯೆ ಆಕೃತಿ ಸಾರ್ಕಿಂ ಹಿಂ ಮಂದಿರಾಂ ಬಾಂದ್ತಾಲೆ. ಹಾಕಾ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಏಕ್ ಸೊಪೊ (carridoor) ಭಿತರ್ಲ್ಯಾನ್ 'ಬಾಸಿಲಿಕಾ' ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯೆ ತಸಲೆಂ ಸಭಾಂಗಣ್ ಆಸ್ತಾಲೆಂ. ಹಾಂಗಾಸರ್ 'ತೆಬಾ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯ ಕಮಾನ್ (arch) ಆಕಾರಾಚೊ ವಿನ್ಯಾಸ್ ಮಧೆಗಾತ್ ಆಸ್ತಾಲೊ. ಹಾಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂಚ್ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾ ಪೆಟೆಂತ್ ಚಾಮ್ಡ್ಯಾಂತ್ ರೆವ್ಡಾವ್ನ್ ನಿಯಮ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಾಂ ಆನಿ ಪ್ರವಾದಿಂಚ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂಚೆ ಕೊವ್ಳೆ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ದವರ್ತಾಲೆ. ಹಾಚ್ಯಾ ಮುಕ್ಲ್ಯಾನ್ ವಸ್ತುರಾಚೊ ಪಡ್ದೊ ಧಾಂಪ್ತಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ಪಡ್ದ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಪವಿತ್ರ್ ದಿಸಾಂನಿ ಘುಂಕ್ಚಿಂ ವಾಜಂತ್ರಾಂ ದವರ್ತಾಲೆ. ಸಿನಾಗೊಗ್ ಭಿತರ್ ಏಕ್ ದಿವೊ ನಿರಂತರ್ ಜಳ್ತಾಲೊ. ಬಾಸಿಲಿಕಾ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಸಾಲಾಂತ್ ಪ್ರಸಂಗ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಪುಲ್ಪುತ್ರ್ ಆಸ್ತಾಲೆಂ. ಹಾಚೆರ್ ಉಬೊ ರಾವುನ್ ನಿಯಮ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಾಂ ಆನಿ ಪ್ರವಾದಿಂಚಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ವಾಚ್ತಾಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಬಸುನ್ ಶೆರ್ಮಾಂವ್ ದಿತಾಲೆ.

ಲುಕಾಚ್ಯೆ ಸುಮಾರ್ತೆಂತ್ ಆಮಿ ಅಶೆಂ ವಾಚ್ತಾಂವ್: '... ಜೆಜು ನಜರೆತಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ. ಥಂಯ್ ತೊ ಲ್ಹಾನ್‌ವ್ಹಡ್ ಜಾಲೊ. ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಸವಯೆ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಸಾಬ್ಬಾತಾಚ್ಯಾ ದಿಸಾ ತೊ ಸಿನಾಗೊಗಾಂತ್ ಭಿತರ್ ಸರ್‍ಲೊ. ಥಂಯ್ ತೊ ಪವಿತ್ರ್ ಪುಸ್ತಕ್ ವಾಚುಂಕ್ ಉಬೊ ರಾವ್ತಚ್ ತಾಕಾ ಇಸಾಯಿಯಾ ಪ್ರವಾದ್ಯಾಚ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಚೊ ಕೊವ್ಳೊ ಹಾಡ್ನ್ ದಿಲೊ... ತೊ ವಾಚುನ್ ಜಾತಚ್ ಪುಸ್ತಕ್ ಕೊವಳ್ನ್ ಸಿನಾಗೊಗಾಚ್ಯಾ ಪೆದ್ಯಾ ಲಾಗಿಂ ತಾಣೆಂ ಪಾಟಿಂ ದಿಲೆಂ ಆನಿ ತೊ ಬಸ್ಲೊ (ಲೂಕ್ 4:16–17, 20–21).

ಸಿನಾಗೊಗಾಂತ್ ದಾದ್ಲೆ ಭೊಂವ್ತಣಿಂ ಮಾಂಡುನ್ ದವರ್‍ಲ್ಲ್ಯಾ ಬಾಂಕಾಂನಿ ವಾ ಕದೆಲಾಂನಿ ಬಸ್ತಾಲೆ. ಪೂಣ್ ಪುಲ್ಪುತ್ರಾ ಲಾಗ್ಸರ್ ಮಾನಾಪಾತ್ರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಂಕ್ ಉಬಾರಾಯೆಚ್ಯೊ ಬಸ್ಕಾ ಅಮಾನತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ಆಸ್ತಾಲ್ಯೊ. ಅಹಂಕಾರಾ ವಿರೊಧ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಫಾರಿಜೆವಾಂಕ್ ಚತ್ರಾಯ್ ದಿವ್ನ್ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾ: "…. ಫೆಸ್ತಾಂ ಪರ್ಬಾಂನಿ ಪಂಗ್ತಿರ್ ಪಯ್ಲೆ ಜಾಗೆ ಆನಿ ಸಿನಾಗೊಗ್ ಸಭೆಂತ್ ಮುಕ್ಲ್ಯೊ ಬಸ್ಕಾ ತಾಂಕಾಂ ಜಾಯ್" (ಮಾತೆವ್ 2:3–6).

ಸ್ತ್ರಿಯಾಂನಿ ಅಸಲ್ಯಾ ಮಂದಿರಾಂಕ್ ವಚ್ಯೆತ್ ಆಸ್ಲೆಂ. ಪೂಣ್ ತಾಣಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಅಮಾನತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಂಗಡ್ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಬಸ್ಚೆಂ ಪಡ್ತಾಲೆಂ.

ಜಿಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಶಿಂಪ್ಡುನ್ ಗೆಲ್ಲೆ ಜುದೆವ್:

ಕ್ರಿಪೂ. 586 ವರ್ಸಾ ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಚ್ಯಾ ಜುದೆವಾಂಕ್ ರಾಯಾನ್ ಗುಲಾಮ್ ಕರುನ್ ಬಾಬಿಲೊನಾಕ್ ವ್ಹೆಲ್ಯೆ ನಿಮ್ತಿಂ ತಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ ಸಬಾರ್ ಜುದೆವ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಪರ್ತುಂಕ್ ನಾಂತ್. ತೆ ಆಪುಣ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂನಿ ಉರ್ಲೆ. ಅಸಲೆ ಜುದೆವ್ ರೊಮಿ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆಂತ್ ಲಾಖಾಂನಿ ಆಸ್ಲೆ. ಹೆಂ ರೊಮಾಂತ್ ಆನಿ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾಂತ್ ವ್ಹಡಾ ಸಂಖ್ಯಾನ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ದೆಶಾಂನಿ ಪರ್ಯಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರುನ್ ರಾವ್ಲೆ. ಅಸಲ್ಯಾ ಜುದೆವಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಸಾಂ ಪಾವ್ಲ್ ಎಕ್ಲೊ. ತೊ 'ತಾರ್ಸ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಗಾಂವಾಚೊ. ಕಾಲ್ವಾರ್ ಪರ್ವತಾರ್ ಸೊಮ್ಯಾ ಜೆಜುಕ್ ಖುರಿಸ್ ವ್ಹಾವೊಂವ್ಕ್ ಕುಮೊಕ್ ಕೆಲ್ಲೊ ಸಿಮಾಂವ್ ಉತ್ತರ ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯಾ 'ಸಿರೆನೇಯಾ' ದೆಶಾಚೊ. ಸಾಂ ಪಾವ್ಲಾಚೊ ಸಾಂಗಾತಿ ಬರ್ನಾಬಾಸ್ 'ಸೈಪ್ರಸ್' ಕುದ್ರ್ಯಾಚೊ ನಿವಾಸಿ. ಇಸ್ರಾಯೆಲಾ ಭಾಯ್ರ್ ಶಿಂಪಡ್ಲಲ್ಯಾ ಜುದೆವಾಂಕ್ ಸಾಂ ಪಾವ್ಲ್ ಸುವಾರ್ತಾ ಪರ್ಗಟ್ತಾಲೊ. ಸೊಮಿ ಜೆಜು ಅಸಲ್ಯಾ ಜುದೆವಾಂಕ್ ಶಿಕೊವ್ಣ್ ದಿಂವ್ಕ್ ವಚತ್ ಮ್ಹಣ್ ಜುದೆವಾಂನಿ ಚಿಂತ್ಲಲೆಂ ಆಸಾ.

"ಆಮ್ಕಾಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳನಾ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಹೊ ಖಂಯ್ ವೆಚ್ಯಾರ್ ಆಸಾಗಾಯ್? ಹೆರ್ ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂನಿ ಶಿಂಪಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಜುದೆವಾಂ ಮಧೆಂ ವಚುನ್ ತಾಂಕಾಂ ಶಿಕಯ್ತಲೊಗಾಯ್? 'ತುಮಿ ಮ್ಹಾಕಾ ಸೊದ್ತಲ್ಯಾತ್ ಆನಿ ಹಾಂವ್ ತುಮ್ಕಾಂ ಮೆಳ್ಚೊ ನಾಂ ಆನಿ ಹಾಂವ್ ಆಸಾಂ ಥಂಯ್ ತುಮ್ಚ್ಯಾನ್ ಯೆಂವ್ಕ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ನಾ' ಹ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂಚೊ ಅರ್ಥ್ ಕಿತೆಂ?" (ಜುವಾಂವ್ 7:35–36).

ಗಾಲಿಲೆಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪುರಾತನ್ ಸಿನಾಗೊಗಾಚಿಂ ಅವಶೇಷ್

ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ವಿವಿಂಗಡ್ ಗಾಂವಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಪೆಂತೆಕೊಸ್ತಾಚ್ಯೆ ಪರ್ಬೆ ದಿಸಾ ಜೆರುಸಲೆಮಾಕ್ ಆಯ್ಲಲ್ಯಾ ಜುದೆವಾಂ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಧರ್ಮ್‌ದುತಾಂಚೆರ್ ಪವಿತ್ರ್ ಆತ್ಮೊ ಉಜ್ಯಾ ಜಿಬಾಂ ರುಪಾರ್ ದೆಂವ್ಲೊ. "... ಆಮಿ ಹಾಂಗಾ ಆಸಾಂವ್; ಪಾರ್ಥಿಯಾಂತ್ಲೆ, ಮೇದಿಯಾಂತ್ಲೆ, ಎಲಾಮಾಂತ್ಲೆ, ಮೆಸಾಪೊಟಾಮಿಯಾಂತ್ಲೆ, ಜುದೆಯಾಂತ್ಲೆ ಆನಿ ಕಾಪ್ಪಾದೋಸಿಯಾಂತ್ಲೆ, ಪೊಂತುಸಾಂತ್ಲೆ ಆನಿ ಆಸಿಯಾಂತ್ಲೆ, ಫ್ರೀಜಿಯಾಂತ್ಲೆ ಆನಿ ಪಂಫೀಲಿಯಾಂತ್ಲೆ, ಎಜಿಪ್ತಾಂತ್ಲೆ ಆನಿ ಸಿರೆನ್ ಭೊಂವ್ತಿಂಚ್ಯಾ ಲಿಬಿಯಾಂತ್ಲೆ ಆನಿ ಥೊಡೆ ರೊಮಾ ಥಾವ್ನ್ ಸಯ್ತ್ ಆಯ್ಲಲೆ ಜುದೆವ್ ಆನಿ ಜುದೆವ್ ಧರ್ಮಾಕ್ ಆಯ್ಲೆವಾರ್‌ಚ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲೆ ಕ್ಷೆತ್ರಾಂತ್ಲೆ ಆನಿ ಅರ್ಬಿಸ್ಥಾನಾಂತ್ಲೆ ಸಯ್ತ್. ತರ್‌ಯಿ ದೆವಾಚ್ಯಾ ವಿಚಿತ್ರ್ ಕೃತ್ಯಾಂ ವಿಶಿಂ ತೆ ಸಾಂಗ್ತಾತ್ ತೆಂ ಆಮಿ ಆಮ್ಚ್ಯೆ ಆಮ್ಚ್ಯೆ ಮಾಯ್ ಭಾಶೆನ್ ಆಯ್ಕತಾಂವ್!" ಅಶೆಂ ತೆ ಸಮೆಸ್ತ್ ವಿಜ್ಮಿತ್ ಜಾವ್ನ್ ಎಕಾಮೆಕಾ "ಹಿ ಗಜಾಲ್ ಕಿತೆಂ ಜಾವ್ಯೆತ್?" ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ (ಧರ್ಮ್‌ದುತಾಂಚಿಂ ಕೃತ್ಯಾಂ 2:9–12).

47. ಆಧುನಿಕ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಹವ್ಯಾಸಾಚೆಂ ಅಪೂರ್ವ್ ಭಂಡಾರ್, ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್!

ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯೆ ವಸ್ತು ಜಮೊಂವ್ಚ್ಯೆ ಸವಯೆಚಿ ಚರಿತ್ರಾ

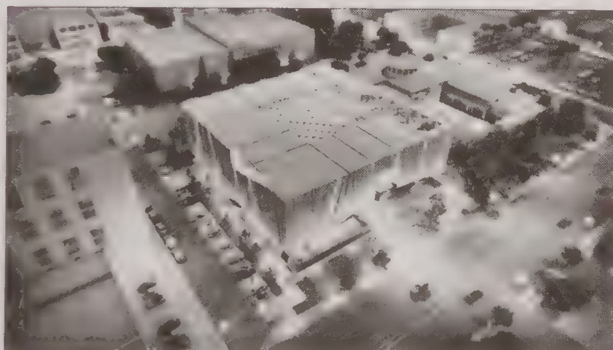
ಕೊಲ್ಕೊತಾಚೆಂ 'ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್'

ಆಪ್ಣಾಕ್ ಪಸಂದ್ ಆಸ್ಚ್ಯೊ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ವಸ್ತು ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ದವರ್ಚಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಚಿ ಸವಯ್ ತಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಾರಂಭಾ ತಿತ್ಲಿ ಪುರಾತನ್. ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಿಜ್ಞಾನ್, ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಅಲಂಕಾರಿಕ್ ಮೊಲಾಂಚ್ಯೊ ವಸ್ತು ಸಾಂಬಾಳ್ಚ್ಯಾ ರಕ್ಷಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ, ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಆನಿ ಶಿಕ್ಷಣಾ ಖಾತಿರ್ ವಾಪರುಂಕ್ ಕುಮಕ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಚೆಂ ನಾಂವ್, ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್ (ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್). ಹೊ ಸಬ್ದ್ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ 'ಮ್ಯೂಸಿಯನ್' ಥಾವ್ನ್ ಘೆತ್ಲಾ. ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಗ್ರಿಕಾಂಚ್ಯಾ 'ಮ್ಯೂಸ್‌ದೇವಿಚೆಂ ಆಸನ್' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಅರ್ಥ್. ಅಸಲೆಂ ಆಸನ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ದೇವಿಚ್ಯಾ ದಿವ್ಳಾಂತ್ ಭಕ್ತಾಂನಿ ಸಮರ್ಪಣ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ಆಂಗೊವ್ಣ್ಯೊ ಆನಿ ಕಾಣಿಕೊ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ದವ್ರುಂಕ್ ಸುರು ಕೆಲ್ಯೊ. ಆಧುನಿಕ್ ಕಾಳಾರ್ ಪುರಾಣ್ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಸೊದ್ ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾಂನಿ ಅಸಲೆ ಥೊಡೆ ಗ್ರೀಕ್ ದೇವಿಂಚ್ಯಾ ದಿವ್ಳಾಂಚೆಂ 'ಮ್ಯೂಸಿಯನ್' ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್ ಸೊದುನ್ ಕಾಡ್ಲ್ಯಾತ್.

ಸುರ್ಯಾಕ್ ದೇವ್ ಮ್ಹಣ್ ಮಾಂದ್ಚ್ಯಾ ರಾಯಾನ್, 'ಅಮೆನ್ಹೊಟೆಪ್-4' (ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1379-62) ಎಜಿಪ್ತಾಂತ್ ಆಪ್ಲೆಂ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ 'ಟೆಲ್-ಎಲ್-ಅಮಾರ್ನಾಂ'ತ್, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂಚ್ಯೆ ಆನಿ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಪ್ರಜೆನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಚೆಂ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ಲೆಂ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಪೂಣ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಶತಮಾನಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಹಾಕಾ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ವಾಪರುಂಕ್ ನಾ. 'ಟಾಲಮಿ ಸಾಟರ್' ಹಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನಾ ಪಾಸತ್ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾಂತ್ ಏಕ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯ್ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೆಂ ನಾಂವ್ ತಾಣೆಂ ಜಾರಿಯೆಕ್ ಹಾಡ್ಲೆಂ.

ರೊಮಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪಾಪಾಂನಿ, ಪಾವ್ಲ್-2 (1464-71), ಜೂಲಿಯಸ್-2 (1503-13) ಆನಿ ಲಿಯೊ-10 (1513-21) ಹಾಣಿಂ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಕ್ ತೆಂಕೊ ದಿಲ್ಲ್ಯಾನ್

ಇಟೆಲಿಚ್ಯಾ 'ಮೆಡಿಸಿ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಎಕಾ ಗ್ರೆಸ್ತ್ ಕುಟ್ಮಾನ್ ಪಾಪಾಚ್ಯಾ ಸಹಕಾರಾನ್ ಇಟೆಲಿ ಆನಿ ರೊಮಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಅಪೂರ್ವ್ ವಸ್ತುಂಚೆಂ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್ ಸುರು ಕೆಲೆಂ. ಹಾಕಾ ತೆ 'ಗ್ಯಾಲರಿಯಾ' ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ. ಇಂಗ್ಲೆಡಾಚ್ಯಾ ವೇಲ್ಸ್ ರಾಯ್‌ಕುಂವರ್ ಚಾರ್ಲ್ಸ್–1 (1600–49) ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ವಸ್ತು ಜಮೊಂವ್ಕ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲ್ಯೊ. ಪೂಣ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಸ್ಥಳೀಯ್ ಝುಜಾಂ ವರ್ವಿಂ ಹ್ಯೊ ನಾಸ್ ಜಾಲ್ಯೊ. ಪರತ್ ಚಾರ್ಲ್ಸ್–2 ರಾಯಾನ್ (1630–85) ಹೊ ವಾವ್ರ್ ಮುಕಾರ್ ವ್ಹೆಲೊ ತರ್‌ಯಿ 1689 ವರ್ಸಾ 'ವೈಟ್ ಹಾಲ್' ಉಜ್ಯಾ ಅವ್ಘಡಾಂತ್ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಾಂತ್ಲ್ಯೊ ಸಗ್ಳ್ಯೊ ವಸ್ತು ಲಾಸುನ್ ಗೊಬರ್ ಜಾಲ್ಯೊ. ಫ್ರಾನ್ಸಾಚ್ಯಾ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್–1 (1494–1547) ಆನಿ ಸ್ಪೇಯ್ನಾಚ್ಯಾ, ಸ್ಪ್ಯಾನಿಷ್ ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾನ್ ಚಾರ್ಲ್ಸ್–5 (1500–58) ರಾಯಾಂನಿ, ಅಪ್ರೂಪ್ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹ್ ಕೆಲ್ಯಾನ್ ಹೆರಾಂಕ್ ವಿವಿಧ್ ಕ್ಷೆತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ತಾಂತ್ರಿಕ್, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ್, ಕಲಾತ್ಮಕ್ ವಸ್ತುಂಚ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಾಂಚಿ ಆಸಕ್ತ್ ಉಬ್ಜಲಿ. ದರ್ಯಾ ಪಯ್ಣಾಂಚ್ಯೊ ವಿವಿಂಗಡ್ ವಾಟೊ ಆನಿ ವಿಧಾನಾಂ ಕಳುನ್ ಆಯ್ಲಲ್ಯಾನ್, ಗರ್ಮೆ ವಲಯಾಂಚೆಂ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಸುಕ್ಣಿಂ, ಮೊನ್ಜಾತಿ, ಝಾಡಾಂ, ಕಿಡೆ, ಮುಯೊ ಸಂಗ್ರಹ್ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ಅಸಲೆಂ ಸಂಗ್ರಹ್ ಪುರಾತನ್ ಸೊಧ್ನಾಂಚ್ಯಾ ವಿದ್ವಾನ್ 'ಎಲಿಯಾಸ್ ಆಶ್‌ಮೊಲ್' (1617–92) ಹಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಂಬಂಧಿ 'ಜೊನ್‌ಟ್ರೆಡೆಸ್ಕಾಂಟ್' ಥಾವ್ನ್ ತಾಚಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ 'ಒಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾ'ಕ್ ದಿಲೆಂ. 1683 ವರ್ಸಾ ಹ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾಲಯಾನ್ 'ಆಶ್‌ಮೋಲಿಯನ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್' ಸ್ಥಾಪನ್ ಕೆಲೆಂ. ಆಜ್ ಹೆಂ ಸಂಸಾರ್‌ಭರ್ ನಾಂವಾಡ್ಡಿಕ್. ಹೆಂ ಇಂಗ್ಲೆಡಾಚೆಂ ಪಯ್ಲೆಂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್!

ಆರ್ಮೆನಿಯಾಂತ್ಲೆಂ ಝಾಡಾಂ ಬಿಂಯಾಂಚೆಂ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್

ಇಂಗ್ಲೆಡಾಚ್ಯಾ ದಾಕ್ತೆರ್ 'ಹಾನ್ಸ್ ಸ್ಲೋನ್' (1666–1753) ಹಾಣೆಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ, ಪ್ರಕೃತಿಕ್ ವಸ್ತು, ಗಣಿತಾಚಿಂ ಉಪಕರಣಾಂ, ಮೊಲಾಧಿಕ್ ಫಾತರ್, ನಾಣಿಂ, ರೆಲಿಕೊ ಅಸಲ್ಯೊ 69352 ವಸ್ತು ಜಮೊವ್ನ್ "ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮರ್ಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹ್ಯೊ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಾಂತ್ ಪ್ರದರ್ಶನಾಕ್ ದವ್ರಿಜೆ" ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಇರಾದ್ಯಾಚೆಂ ದಸ್ತಾವೆಜ್ (will) 1735 ವರ್ಸಾ ನೊಂದಾವಣ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಕ್ 20 ಹಜಾರ್ ಪೌಂಡ್ ದುಡು ಪರಿಹಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ದಿಲ್ಲೊ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಸರ್ಕಾರಾನ್ 1759 ವರ್ಸಾ 'ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್' ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲೆಂ.

ಆಜ್ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ವ್ಹಡಾ ಶೆರಾಂನಿ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್ ಆಸಾತ್. ಉತ್ತರ್ ಆಫ್ರಿಕಾಚೆಂ 'ಲೆ-ಬಾರ್ಡೊ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್' (1888) ಟ್ಯುನಿಶಿಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲಾ, ಸಂಪತ್ತೆಂಚಿ ವಳಕ್ ದಿತಾ. ಕೈರೋಚೆಂ 'ಈಜಿಪ್ಶಿಯನ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್' (1900) ಪಿರಾಮಿಡಾಂಚೊ ಸೊದ್ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ತಾನಾ ಲಾಬ್ಲಲ್ಯಾ ಅಪೂರ್ವ್ ವಸ್ತುಂಚೊ ಅಪ್ರೂಪ್ ಸಂಗ್ರಹ್. ಜೊರ್ಡಾನಾಚೆಂ 'ನ್ಯಾಷನಲ್ ಆರ್ಕಿಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್' (1979) ಆನಿ ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಚೆಂ 'ಬೆಜಾಲೆಲ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಆರ್ಟ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್' (1906) ಜುದೆವಾಂಚ್ಯಾ ಕಲಾ ಸಂಗ್ರಹಾಂಚೆಂ ಭಂಡಾರ್. ಪಾಕಿಸ್ತಾನಾಚೆಂ 'ಲಾಹೋರ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್' (1864) ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ಲೆಂ ಆಸಾ. ಕರಾಚಿಚೆಂ 'ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್ ಆಫ್ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್' (1950) ಸಿಂಧೂ ನ್ಹಂಯ್ ತಡಿ ಹರಪ್ಪ ಆನಿ ಮೊಹೆಂಜೊದಾರೊ ಪುರಾತನ್ ನಾಗರಿಕತೆಂಚ್ಯೆ ಖುಬ್ ವಸ್ತುಂಚೊ ಸಂಗ್ರಹ್. ಚಿನಾಂತ್ ದೋನ್ ಪ್ರಮುಕ್ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್ ಆಸಾತ್. ಬೀಜಿಂಗಾಂತ್ಲ್ಯಾ 'ಪ್ಯಾಲೆಸ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮಾ'ಂತ್ (1925) 9 ಲಾಖ್ ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂಚ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಚೆಂ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಆಸಾ.

'ಆಶ್‌ಮೋಲಿಯನ್' ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್

ಜಪಾನಾಚೆಂ 'ಟೋಕಿಯೊ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್' (1871) ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ಲೆಂ ಆನಿ ಪುರಾತನ್ ವಸ್ತುಂಚ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಾಂಚೆಂ ಆಸುನ್ ಹಿರೋಶಿಮಾ-ನಾಗಾಸಾಕಿಚ್ಯಾ ಅಣುಬೊಂಬಾಂಚ್ಯೆ ದುಖೆಸ್ತ್ ಕಾಣಿಯೆಂಚ್ಯೊ ದಾಕೊವ್ಣ್ಯೊ ದಿತಾ. ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಿಡ್ನಿ ಶೆರಾಂತ್ಲೆಂ 'ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯನ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್' (1828) ಭೊವ್ ಪರ್ನೆಂ. ತ್ಯಾ ದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚ್ಯೆ ಜಿಣ್ಯೆ, ಕಲಾ, ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಆನಿ ಚರಿತ್ರೆಂಚ್ಯೆ ವಸ್ತುಂಚೆಂ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಕರ್ತಾ. ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡಾಂತ್ಲೆಂ 'ಆಕ್ಲೆಂಡ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್' (1852) ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡಾಚ್ಯೆ ಪ್ರಜೆಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾ ವಿಧಾನಾಂಚಿ ಪುರ್ತಿ ವಳಕ್ ಕರುನ್ ದಿತಾ. ಕೆನಡಾ ದೇಶ್, ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಾಂಕ್ ನಾಮ್ಣೆಚೊ ಆಸಾ. ಹ್ಯಾ ದೇಶಾಂತ್ 1500 ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್ ಆಸುನ್ ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ 'ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನ್' (1957) ಮನ್ಶಾಕುಳಾಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾಚೆಂ ಚಿತ್ರಣ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಏಕ್ ಆಕರ್ಶಿಕ್ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್.

ಭಾರತಾಂತ್ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಚಿ ಆಸಕ್ತ್ ಉದೆಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ಲೊಕಾ ಥಾವ್ನ್. ಹರಪ್ಪ ಆನಿ ಮೊಹೆಂಜೊದಾರೊ ಸೊದ್ ವಾವ್ರಾಕ್ ಖೊಂಡ್ಚ್ಯೊ ವಾವ್ರ್ ಕರುನ್ ಜಮೊ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ಪುರಾಣಿಕ್ ವಸ್ತು, ಆದಿ ಮಾನವ್ ಜತ್ನಾಯೆನ್ ಸಾಂಬಾಳ್ತಾಲೆ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ದಿವ್ಳಾಂತ್ಲ್ಯೊ ದೇವ್-ದೇವಿಂಚ್ಯೊ ಮೂರ್ತಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್

ಪ್ರದರ್ಶನಾಂಕ್ ದವರ್ತಾಲೆ. ಬ್ರಿಟಿಷಾಂನಿ ಕೊಲ್ಕೊತ್ತಾಂತ್ ಸುರು ಕೆಲ್ಲೆಂ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಮ್ಯೂಸಿಯುಮ್' (1814) ದಕ್ಷಿಣ್ ಪೂರ್ವ್ ಏಷ್ಯಾಂತ್ಲೆಂ ಘೊವ್ ಆದ್ಲೆಂ ಆನಿ ವ್ಹಡಾ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಚೆಂ. ಹಾಂತುಂ ಪ್ರಮುಕ್ 6 ಪ್ರದರ್ಶನಾಚೆ ವಿಭಾಗ್ ಆಸಾತ್. ಕಲಾ, ಪುರಾಣ್, ಮನ್ಶ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಭೂಗೋಲ್, ವೊನ್ಸ್ಪತಿ ವಿಜ್ಞಾನ್ ಆನಿ ಕಯ್ಗಾರಿಕೆಂಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ಲಾಕಾಂನಿ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶಿತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ನಿಮ್ತಿಂ, ಹೆಂ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್ ಸಂಸಾರ್‌ಭರ್ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್ ಆಸಾತ್. ಹೈದರಾಬಾದಾಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ 'ಸಾಲಾರ್‌ಜಂಗ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮಾ'ಂತ್ ಕಲಾ, ಶಿಲ್ಪಾ, ನಾಣಿಂ, ಜಾನ್‌ಪದ್, ಇತಿಹಾಸ್, ವಿಜ್ಞಾನ್ ಅಸಲ್ಯಾ ವಿಭಿನ್ನ್ ವಿಷಯಾಂಕ್ ಸಂಬಂಧಿತ್ 50 ಹಜಾರಾಚ್ಯಾಕ್‌ಯಿ ಚಡ್ ವಸ್ತು ಆಸಾತ್. ಹ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಾಂತ್ ಬಪೂರ್ ಉಜ್ವಾಡ್ ಆನಿ ವಾರ್‍ಯಾಚಿ ಮಾಂಡಾವಳ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಯಾ. ಮಡಿಕೇರಿ ಕೊಟ್ಯಾ ಭಿತರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಪುರಾತನ್ ಇಗರ್ಜೆಂತ್ 1971-ಂತ್ 'ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್' ಸುರು ಕರುನ್, ಹಾಂತುಂ ಹ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಜಮೊ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ವಿವಿಧ್ ಶಿಲಾ ಮೂರ್ತಿ, ನಾಣಿಂ, ಕೊಡಗು ರಾಯಾಂಚೆಂ ವ್ಹಸಣ್, ಬರ್ಪಾಚ್ಯೊ ಹಾತ್ ಪ್ರತಿಯೊ, ಸುರಿಯೊ, ತಲ್ವಾರಿ, ಬಂದುಕೊ ಅಸಲಿಂ ಆಯ್ದಾಂ ಆನಿ ಹೆರ್ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಾಕ್ ದವರ್ಲ್ಯಾತ್.

ಹೈದರಾಬಾದ್‌ಚೆಂ 'ಸಾಲರ್‌ಜಂಗ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್'

ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಇಜಯ್ ಲಾಗಿಂ 'ಶ್ರೀಮಂತಿಬಾಯಿ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್' ಉಬಾರಾಯೆಚ್ಯಾ ಗುಡ್ಯಾ ವಯ್ರ್ ಆಸಾ. ಕರ್ನಲ್, ವಿ.ಆರ್. ಮಿರಜೆಕರ್ ಹಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಆವಯ್ಚ್ಯಾ ಉಗ್ಡಾಸಾ ಖಾತಿರ್ 1865-ಂತ್ ಹೆಂ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರುನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯೆ ಅಧೀನ್ ದಿಲೆಂ. ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಗುರುಮಠಾಂನಿ, ಗ್ರೆಸ್ತ್ ಧನಿಕಾಂಚ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ ಆಸ್ಲಲ್ಯೊ ಅಪೂರ್ಬ್ ವಸ್ತು ಜಮೊವ್ನ್ ಹೆಂ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ್ ಮಾನಾಪಾತ್ರ್ ಕೆಲಾಂ. ಹಾಂತುಂ ರಂಗಾಳ್ ಚಿತ್ರಾಂ, ಶಿಲಾಮೂರ್ತಿ, ಪುರಾತನ್ ವಸ್ತು, ವಿವಿಧ್ ಆಯ್ದಾಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಚಡ್ ಆಸಾತ್!

48. ಧಾಕ್ಟೊ ಮನಿಸ್ ವ್ಹಡ್ಲಿ ಮೊನ್ಜಾತ್

ಮನ್ಶಾಚ್ಯೆ ಶಿಕೊವ್ಣೆಕ್ ಬಾಲ್ತಿಮಾನ್ ಭಾಲ್ಲ್ಯಾ ಬಳಾಧಿಕ್ ಹಸ್ತಿಂಚಿ ಕಥಾ!

1. ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡಾಚಿ ಹಸ್ತ್

ಧರ್ತೆರ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಮೊನ್ಜಾತಿಂ ಪಯ್ಕಿ ಭೊವ್ ವ್ಹಡಾ ಗಾತ್ರಾಚಿ ಹಸ್ತ್ 'ಪ್ರೊಬಾಸಿಡಿಯಾ' ಕುಟ್ಮಾಚೊ ಸಾಂದೊ. ಮೊನ್ಜಾತಿ ವಿಜ್ಞಾನಾಂಚೊ ವಿದ್ವಾನ್, 'ಆಸ್‌ಬಾರನ್' ಹಾಣೆಂ 24 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಶೋಧನಾಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್ ಬರಯ್ಲ್ಲ್ಯಾ, 'ಪ್ರೊಬಾಸಿಡಿಯಾ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ 1600 ಪಾನಾಂಚ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ 300 ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ವಿವಿಧ್ ಹಸ್ತಿ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯೆ ಸಂಬಂಧಿಂ ವಿವರ್ ದಿಲಾ. ಪುರಾತನ್ ಕಾಳಾರ್ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಆಸ್ಲಲಿ ಹಸ್ತಿಂಚಿ ಸಂತತ್ ಆತಾಂ ಆಫ್ರಿಕಾ ಆನಿ ಏಷ್ಯಾಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಭಾಗಾಂನಿ ಮಾತ್ರ್ ಉರ್ಲ್ಯಾ. ಪೃಥ್ವೆರ್ ಆತಾಂ 'ಎಲಿಫ್ಯಾಂಟಿಡಿ' ಜಾತಿಚ್ಯೊ 'ಲೊಕ್ಸೊಡಾಂಟ ಆಫ್ರಿಕಾನ' ಹಸ್ತಿ ಆಫ್ರಿಕಾಂತ್ ಆನಿ 'ಎಲಿಫಾಸ್ ಮಾಕ್ಸಿಮಸ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಸಂತತಿಂಚ್ಯೊ ಹಸ್ತಿ ಏಷ್ಯಾಂತ್ ಮಾತ್ರ್ ಆಸಾತ್. ಹ್ಯಾ ದೋನ್ ಖಂಡಾಂಚ್ಯಾ ಹಸ್ತಿಂ ಮಧೆಂ ಗಾತ್ರ್, ಕಾನ್ ಆನಿ ದಾಂತಾಂನಿ ಭೊವ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ್ ಆಸಾ. ಏಷ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯೊ ಹಸ್ತಿ ಭಾರತ್, ಬರ್ಮಾ, ಮಲಯಾ, ದಕ್ಷಿಣ ವಿಯೆಟ್ನಾ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಸುಮಾತ್ರಾಂತ್ ಆನಿ ಆಫ್ರಿಕಾನ ಹಸ್ತಿ ಅಂಗೋಲಾ, ಕಾಂಗೋ, ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ, ಘಾನಾ, ನೈಜೀರಿಯಾ, ಉಗಾಂಡಾ ಇತ್ಯಾದಿಂಚ್ಯಾ ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯಾ 18 ದೆಶಾಂಚ್ಯಾ 4.72 ಲಾಖ್ ಕಿ.ಮೀ. ವಿಸ್ತಾರಾಯೆಚ್ಯಾ ರಾನಾಂನಿ ಜಿಯೆತಾತ್.

ಏಷ್ಯಾಚ್ಯೊ ಹಸ್ತಿ ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯಾ ಹಸ್ತಿಂಚ್ಯಾಂಕ್‌ಯಿ ಧಾಕ್ಟ್ಯೊ. ಹ್ಯೊ ಚಲ್ತಾನಾ ತಕ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕೆ ಬಾಗಾಯ್ತಾತ್. ಹಾಂಚ್ಯೆ ತಕ್ಲೆ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಥೊಡಿ ಗುಂಡಾಯ್ ಆಸ್ತಾ. ಹಾಂಚೆ ಕಾನ್ ಆನಿ ದಾಂತ್ ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯಾ ಹಸ್ತಿಂಚ್ಯಾಕ್‌ಯಿ ಲ್ಹಾನ್. ಹಸ್ತಿ ಆಲೊಪಾಲೊ ಖಾಂವ್ಚಿ ಜಿವಿ. ರೂಕ್‌ಝಾಡಾಂಚೊ ಪಾಲೊ, ತರ್ನೆ ಫಾಂಟೆ, ವಾಶ್ಯಾಚಿಂ ಝಾಡಾಂ (bamboo), ಧಾಟೆಂಮೊಟೆಂ ತಣ್, ಕೊಬು ಆನಿ ವಿವಿಧ್ ಫಳಾಂ ಹಿಚೆಂ ಖಾಣ್. ಹಸ್ತಿಕ್ ವ್ಹಡಾ ಮಾಪಾಚೆಂ ಖಾಣ್ ಜಾಯ್ ದೆಕುನ್ ಹಿ ಜಯ್ತ್ ಮೊನ್ಜಾತ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಪೊಟ್ ಭರುಂಕ್ ಲಾಂಬಾಯೆಚೆಂ ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ತಾ. ಹಿ ಘಂಟ್ಯಾಕ್ ಸುಮಾರ್ 24 ಕಿ.ಮೀ. ವೆಗಾನ್ ಚಲ್ತಾ. ಆಫ್ರಿಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ರಾನಾಂತ್ಲ್ಯೊ ದಾದ್ಲ್ಯೊ ಹಸ್ತಿ ಸುಮಾರ್ 3.2 ಮೀ. ಉಬಾರ್ ಆನಿ 6 ಹಜಾರ್ ಕಿಲೊ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಜಡಾಯೆಚ್ಯೊ. ಹಾಂಚಿ ಜಿವಿತಾಚಿ ಅವ್ದಿ ಚಡ್‌ಶೆಂ 70 ವರ್ಸಾಂ.

ಏಷ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯೊ ದಾದ್ಲ್ಯೊ ಹಸ್ತಿ ಲಗ್ಬಗ್ 5400 ಆನಿ ಬಾಯ್ಲ್ಯೊ 2700 ಕೆ.ಜಿ. ಪರ್ಯಾಂತ್ ಜಡಾಯೆಚ್ಯೊ ಆಸುನ್ ದಾದ್ಲ್ಯೊ 2.7 ಮೀ. ಆನಿ ಬಾಯ್ಲ್ಯೊ 2.2 ಮೀ. ಉಬಾರಾಯೆ ಪರ್ಯಾಂತ್ ವಾಡ್ತಾತ್. ಹ್ಯೊ ಚಡುಣೆಂ 48 ವರ್ಸಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ವಾಂಚ್ತಾತ್. ದಾದ್ಲ್ಯೆ ಹಸ್ತಿಚೆ ದೋನ್ ದಾಡೆ ಕಿತ್ಲೆ ಬಳಿಷ್ಟ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಲಗ್ಬಗ್ 5 ಹಜಾರ್ ಕೆ.ಜಿ. ಜಡಾಯೆಚಿ ದಾಡ್ಲಿ ಹಸ್ತ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದಾಡ್ಯಾಂ ವಯ್ರ್ 2 ಹಜಾರ್ ಕೆ.ಜಿ. ಜಡಾಯೆಚ್ಯೊ ವಸ್ತು ಸಲಿಸಾಯೆನ್ ವ್ಹಾವೊವ್ನ್ ವ್ಹರ್ತಾ.

ಧರ್ಣಿರ್ ನಿದ್ಲ್ಯಾರ್ ಉಟುನ್ ರಾವುಂಕ್ ಕಷ್ಟ್ ದೆಕುನ್ ಹಸ್ತಿ ಉಬ್ಯೊಚ್ ರಾವುನ್ ದಿಸಾಕ್ ಏಕ್ ವಾ ದೋನ್ ವರಾಂ ನೀದ್ ಕಾಡ್ತಾತ್. ಹ್ಯೊ ಆಪ್ಲೆಂ ಪೋಟ್ ಭರುಂಕ್ 16 ಥಾವ್ನ್ 18 ವರಾಂಚೊ ವೇಳ್ ಖರ್ಚಿತಾತ್. ತರ್ನಾಟ್ಯೊ ಹಸ್ತಿ ದಿಸಾಕ್ 300 ಥಾವ್ನ್ 400 ಕಿಲೊ ತಿತ್ಲೆಂ ಖಾಣ್ ಖಾತಾತ್ ಆನಿ 300 ಲೀಟರ್ ಉದಕ್ ಪಿಯೆತಾತ್. ಹಸ್ತ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಸೊಂಡಿಯೆಂತ್ 10 ಲೀಟರ್ ಉದಕ್ ಜಗೊವ್ನ್ ದವ್ರುಂಕ್ ಸಕ್ತಾ. ಹಸ್ತಿಚ್ಯೆ ಸೊಂಡಿಯೆಂತ್ 10 ಲಾಖ್ ಶಿರಾಂಚ್ಯಾ ಜಮ್ಯಾಚೆಂ ಏಕ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಆಸುನ್ ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಮೆಳ್ಚ್ಯಾ ಸುಚನಾಂಕ್ ಲಾಗುನ್, "ಆಪ್ಣೆಂ ಖಂಯ್ಸರ್ ವಾಟೆನ್ ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ಯೆತ್, ಖಂಯ್ಸರ್ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಖಾಣ್ ಆನಿ ಉದಕ್ ಮೆಳ್ತಲೆಂ" ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಸಮ್ಜಣಿ ಜೊಡ್ತಾತ್.

ಹಸ್ತಿಚ್ಯಾ ಆಂಗಾಚಿ ಕಾತ್ ಏಕ್ ಇಂಚ್ ದಾಟ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಕಾತಿ ಪೊಂದಾ ಚರಬ್ ಭೊವ್ ಉಣಿ. ತಿಚ್ಯಾ ವ್ಹಡ್ ಗಾತ್ರಾಚ್ಯಾ ಜಿವಾಕ್ ತಿಚೆ ಚಾರ್ ಪಾಂಯ್ ಚಾರ್ ಖಾಂಬ್ಯಾ ಪರಿಂ ಆಧಾರ್ ಜಾತಾತ್. ವಿವಿಧ್ ರಿತಿಂನಿ ಹೆ ದೊಡುಂಕ್ ಆನಿ ಉಡಿ ಮಾರುಂಕ್ ತಿಕಾ ಸಾಮಾರ್ಥಿ ನಾ. ಫಕತ್ 7 ಫುಟಿ ರುಂದಾಯೆಚೊ ಖಂದಕ್ ಉತ್ರುಂಕ್ ತಿಕಾ ಜಾಯ್ನಾ. ಚಡ್ಣಿ ಚಡ್ತಾನಾ ಆನಿ ದೆಂವ್ಣಿ ದೆಂವ್ತಾನಾ ಜಾಗ್ರುತ್ಕಾಯೆನ್ ತಿ ಮೆಟಾಂ ಕಾಡ್ತಾ. ಹಸ್ತ್ ಉದ್ಕಾಂತ್ ಸಲಿಸಾಯೆನ್ ಉಪೆತಾ. ಗುಂಡಾಯೆಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಂತ್ ತಿಚಿ ಸಗ್ಳಿ ಕೂಡ್ ಬುಡ್ಲಿ ತರ್ ಆಪ್ಲಿ ಸೊಂಡಿ ಮಾತ್ರ್ ಉದ್ಕಾ ವಯ್ರ್ ಉಬಾರುನ್ ಉಸ್ವಾಸ್ ಸೊಡುನ್ ಸುಮಾರ್ 6 ವರಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಉಪೆಂವ್ಚಿ ಸಕತ್ ತಿಕಾ ಆಸಾ. ಕೂಡ್ ಹುನ್ ಜಾಲಿ ತರ್ ಉದ್ಕಾಕ್ ದೆಂವುನ್ ಉಪೆತಾ. ಉದ್ಕಾಂತ್ ಖೆಳ್ಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತಿಕಾ ಭಾರಿ ಖುಶಿ!

ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡಾಂತ್ಲಿ ಹಸ್ತ್

ಚಡಾವತ್ ಏಶ್ಯಾ ಹಸ್ತಿಂಚೆಂ ಕುಟಮ್ ಲ್ಹಾನ್. ಅಸಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ ಚಡುಣೆಂ 6 ಹಸ್ತಿ ಆಸ್ತಾತ್. ಎಕ್ಲಿ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡಿ, ದುಸ್ರೊ ತರ್ನಾಟೊ, ದಾದ್ಲ್ಯೊ-ಬಾಯ್ಲ್ಯೊ. ಸಾಂಗಾತಾ ಪಿಲಾಂ ಆಸುನ್ ಕೆದ್ನಾಂಯ್ ಹಸ್ತಿಂಚೊ ಪಂಗಡ್ ಚಮ್ಕತಾನಾ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡಿ ಹಸ್ತ್ ಮುಕಾರ್ ರಾವ್ತಾ. ತಿಚ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ದಾದ್ಲ್ಯೊ ಹಸ್ತಿ ಆಸ್ಲ್ಯೊ ತರ್ 'ಕಸ್ಲೊಯ್ ಅಪಾಯ್ ಆಸಾ' ಮ್ಹಣ್ ಕಳ್ಳ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ್ ತ್ಯೊ ಮುಕಾರ್ ಯೆತಾತ್. ದಾದ್ಲ್ಯೊ ಹಸ್ತಿ ಪ್ರಾಯ್ ಭರ್ತಾನಾ ತಾಂಚೊ ಪಂಗಡ್ ಸಾಂಡುನ್ ವೆಗ್ಳ್ಯೊ ಜಾತಾತ್. ಥೊಡ್ಯೊ ಎಕ್ಸುರ್ಯೊ ಆನಿ ಥೊಡ್ಯೊ ಹೆರ್ ಲ್ಹಾನ್ ಪಂಗ್ಡಾಂ ಮಧೆಂ ಜಿಯೆತಾತ್. ಅಶೆಂ ಥೊಡೆ ವಿಭಿನ್ನ್ ಪಂಗಡ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳುನ್ 100 ಹಸ್ತಿಂಚೊ ಏಕ್ ಪಂಗಡ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಆಸ್ತಾ. ವ್ಹಡಾ ಸಂಖ್ಯಾಂಚೆ ಸಬಾರ್ ಪಂಗಡ್ ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯಾ ರಾನಾಂನಿ ಅಧಿಕ್.

ವ್ಹಾಳ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಂತ್ ಹಸ್ತಿ ಖೆಳ್ತಾತ್

ಏಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ಎಲಿಫಾಸ್ ಮಾಕ್ಸಿಮಾಸ್ ಜಾತಿಚ್ಯೊ ಹಸ್ತಿ ಪುರಾತನ್ ಕಾಳಾ ಥಾವ್ನ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಕ್ ಉಪಯುಕ್ತ್ ಮನ್ಜಾತಿ ಕಶ್ಯೊ ಆಸಾತ್. ರಾನ್ ಹಸ್ತಿಂಕ್ ತರ್ಬೆತ್ ಕರುನ್ ದಿವ್ಯಾಂನಿ, ಮಠಾಂನಿ, ರಾವ್ಳೆರಾಂನಿ ಮಾನಾಚೊ ಸಂಕೇತ್ ಜಾವ್ನ್ ಪೊಸ್ತಾಲೆ. ಭಾರತಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ಝುಜಾಂನಿ ಹಸ್ತಿ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತಾಲ್ಯೊ. ಆತಾಂಯ್ ರಾನಾಂನಿ ಕಾತರ್ಲಲೆ ರೂಕ್ ಆನಿ ವ್ಹಡಾ ಗಾತ್ರಾಚೆ ರುಕಾಚೆ ಕುಡ್ಕೆ ಉಕ್ಲುನ್ ವ್ಹರುಂಕ್ ಹಸ್ತಿಂಕ್ ವಾಪರ್ತಾತ್. ಹಸ್ತಿಂಕ್ ಧರುನ್ ತರ್ಬೆತ್ ಕರ್ಚಿ ಏಕ್ ಕಷ್ಟಾಂಚಿ ವಿದ್ಯಾ. ಥೊಡ್ಯಾ ಕುಳಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಹೆಂ ದೆಣೆಂ ಸಂತತಿ ಥಾವ್ನ್ ದೆಂವುನ್ ಆಯ್ಲಾಂ. ಭಾರತಾಂತ್ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಆನಿ ರಾನ್ ಕುರುಬ (ಕಾಡು ಕುರುಬ). ಬರ್ಮಾಂತ್ ಕರೆನ್ಸ್, ತಲ್ಮೆಸ್, ಲೇಯಾನ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಜಾತಿಂಚೊ, ಶ್ರೀಲಂಕಾಂತ್ ಮೂರ್ ಕುಳಿಯೆಚೊ ಲೋಕ್ ಹಸ್ತಿಂಕ್ ಧರುನ್ ತಾಂಕಾಂ ತರ್ಬೆತ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಹುಶಾರ್!

ಹಸ್ತಿಂಕ್ ಧರುಂಕ್ ತೀನ್ ವಿಧಾನಾಂ ಆಸಾತ್. ಪಯ್ಲ್ಯಾ ವಿಧಾನಾಂತ್ ಚಡ್ ಹಸ್ತಿ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ರಾನಾಂ ಮಧೆಂ ಉದ್ಕಾಚೊ ಆನಿ ವ್ಹಡ್ ರುಕಾಂಚಿ ಗಣ್ಣ್ ಸಾವ್ಳಿ ಆಸ್ಚೊ ಜಾಗೊ ವಿಂಚುನ್ ಥಂಯ್ಸರ್ 2.1–2.4 ಮೀ. ರುಂದಾಯ್ ಆನಿ 3 ಮೀ. ಗುಂಡಾಯೆಚೊ ತ್ರಿಕೋನ್ ಆಕೃತಿಚೊ ಘೊಂಡ್ ಖೊಂಡುನ್ ಘೊಂಡಾಚ್ಯೆ ಎಕ್ಯೆ ಕುಶಿಕ್ ದಾರ್ ದವರ್ನ್ ಹಸ್ತಿಂಚ್ಯಾ ಹಿಂಡಾಕ್ ತ್ಯಾ ದಾರಾ ಮಾರಿಫಾತ್ ಭಿತರ್ ಧಾಡುನ್ ಘೊಂಡಾಕ್ ಪಡೊಂವ್ಚ್ಯೆ ರಿತಿಕ್ 'ಖೆಡ್ಡಾ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಕ್ರಮಾಂತ್ ಹಸ್ತಿಂಕ್ ಧರುಂಕ್ ಹಜಾರಾಂಚ್ಯಾಕ್‌ಯಿ ಚಡ್ ಲೋಕ್ ಆನಿ 40 ಥಾವ್ನ್ 50 ತರ್ಬೆತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಹಸ್ತಿಂಚಿ ಕುಮಕ್ ಜಾಯ್ ಪಡ್ತಾ. ದುಸ್ರ್ಯೆ ರಿತಿಂತ್ ಹಸ್ತಿ ಚಡ್ ಭೊಂವ್ಪುನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ವಾಟಾಂನಿ 3 ಮೀ. ಲಾಂಬ್, 3 ಮೀ. ರೂಂದ್ ಆನಿ 3 ಮೀ. ಗುಂಡಾಯೆಚೆ ಘೊಂಡ್ ಖೊಂಡುನ್ ಕೊಣಾಕ್‌ಚ್ ಕಳನಾತ್ಲ್ಲ್ಯೆ ಪರಿಂ ತಾಚೆರ್ ರುಕಾಚೆ ಲ್ಹಾನ್ ಫಾಂಟೆ ಆನಿ ಆಲೊಪಾಲೊ ಧಾಂಪುನ್ ತ್ಯೆ ವಾಟೆನ್ ವೆಚ್ಯೆ ಹಸ್ತಿಂಕ್ ಗುಂಡಿಯೆಂತ್ ಪಡಶೆಂ ಕರುನ್ ಧರ್ತಾತ್. ಹ್ಯೆ ರಿತಿನ್ ಏಕ್ ವಾ ದೋನ್ ಹಸ್ತಿಂಕ್ ಧರುಂಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಸಾಧ್ಯ್. ಉಗ್ತ್ಯೆ ಸುವಾತೆರ್ 'ಶಿಕಾರಿ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯೆ ತಂತ್ರಾನ್ ಹಸ್ತಿಂಕ್ ಧರ್ಚೆಂ ತಿಸ್ರೆಂ ಕ್ರಮ್. ಹ್ಯೆ ಪರಿಂ ಎಕ್ಸುರ್ಯೆ ಹಸ್ತಿಕ್ ಮಾತ್ರ್ ತರ್ಬೆತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಹಸ್ತಿಂಚ್ಯಾ ಸಹಕಾರಾನ್ ಧರ್ತಾತ್. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹ್ಯೆ ಹಸ್ತಿಕ್ ತರ್ಬೆತ್ ಕರ್ಚೊ ವಾವ್ರ್ ವ್ಹಡಾ ತ್ರಾಸಾಚೊ. ಬಂದಿ ಕೆಲ್ಲಿ ಹಸ್ತ್ ಲ್ಹಾನ್ ಪ್ರಾಯೆಚಿ ತರ್ ತಿಕಾ ಸಲಿಸಾಯೆನ್ ಬೂದ್ ಶಿಕೊವ್ಯೆತ್. ಚಡ್ ಪ್ರಾಯೆಚಿ ವ್ಹಡ್ಲಿ ಹಸ್ತ್ ತರ್ ತಿಕಾ ಬೂದ್ ಶಿಕೊವ್ನ್ ತರ್ಬೆತ್ ಕರುಂಕ್ 6 ಮಹಿನ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಎಕಾ ವರ್ಸಾಚೊ ಕಾಳ್ ಗರ್ಜ್ ಪಡ್ತಾ. ತಿಕಾ ಬೂದ್ ಶಿಕೊಂವ್ಕ್ ಹೆರ್ ತರ್ಬೆತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಹಸ್ತಿಂಚಿ ಕುಮಕ್ ಘೆತಾತ್.

ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ರಾನಾಂಚೊ ನಾಸ್, ರಾನ್ವಟ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚಿ ವಸ್ತಿ ಚಡ್ಲಲ್ಯಾನ್ ಹಸ್ತಿಂಚ್ಯಾ ಸಮಾಧಾನಾಚ್ಯಾ ಜಿಪಿತಾಕ್ ಸಂಕಷ್ಟ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆಬ್ಲೆಸಾಕ್ ಬಲಿ ಜಾವ್ನ್ ಖೆಳಾಂಕ್, ಸರ್ಕಸಾಂಕ್ ಆನಿ ಹಸ್ತಿಂಚ್ಯಾ ಮೊಲಾಧಿಕ್ ದಾಡ್ಯಾಂಚ್ಯಾ (ivory) ಉದ್ಯಮಾಚ್ಯಾ ಫಾಸಾಕ್ ಹಸ್ತಿಂಚಿ ಪಿಳ್ಗಿ ಬಲಿ ಜಾತಾ. ಹಸ್ತಿಂಚಿ ಸಂತತ್ ನಾಸ್ ಜಾಯ್ನಾಶೆಂ ಆಡಾಂವ್ಕ್ ಹಸ್ತಿಂಕ್ ಜಿವ್ಶಿ ಮಾರಿನಾಶೆಂ ಆನಿ ತಿಚಿ ಶಿಕಾರಿ ಕರಿನಾಶೆಂ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ದೇಶಾಂನಿ ಕಾನುನಾಂ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ರಕ್ಷಣ್ ರಾನ್ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ (reserve forest) ಆನಿ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಿತ್ ರಾನಾಂನಿ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಕ್ ಆನಿ ಹಸ್ತಿಂಕ್ ರಕ್ಷಣ್ ದಿವ್ನ್ ತಾಂಚಿ ಸಂತತ್ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಕರ್ತಾತ್. ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಆತಾಂ ಸುಮಾರ್ 6 ಲಾಖ್ ಆಫ್ರಿಕಾನ ಆನಿ ಲಗ್ಬಗ್ 40 ಹಜಾರ್ ಏಷ್ಯಾಚ್ಯೊ ಹಸ್ತಿ ಜಿವಂತ್ ಆಸಾತ್!

49.ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಜಾಣ್ಕಾರ್ ಆನಿ ಇಜ್ನೆರ್ ಸರ್ ಮೋಕ್ಷಗುಂಡಮ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ!

ಮನಿಸ್ ಆನಿ ತಾಚಿ ಅಪೂರ್ವ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್

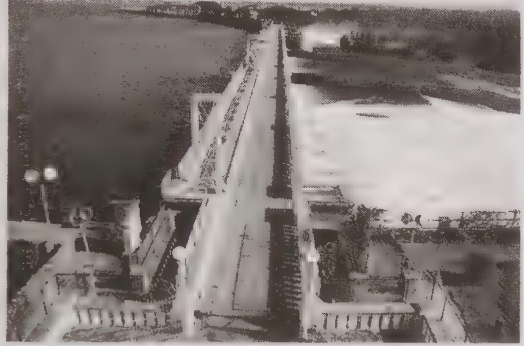
ಮೋಕ್ಷಗುಂಡಮ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ

ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯೆ ಆನಿ ಸಮರ್ಥ್ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಪಾಸತ್ ಸಂಸಾರ್‌ಭರ್ ಕೀರ್ತ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲಲೊ ಶ್ರೇಷ್ಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮೋಕ್ಷಗುಂಡಮ್ ಸರ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ (1861–1962) ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ತಾಲೂಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿಂತ್ ಪಂಡಿತ್ ಮೋಕ್ಷಗುಂಡಮ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಆನಿ ವೆಂಕಟಲಕ್ಷಮ್ಮ ಜೊಡ್ಯಾಕ್ 1861 ಸಪ್ತೆಂಬರ್ 15ಕ್ ಜಲ್ಮಲೊ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯಾಕ್ ಪಂದ್ರಾ ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯ್ ಭರ್ತಾನಾ ತಾಚೊ ಬಾಪಯ್ ಅಂತರ್ಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂತ್ 'ಲೋವರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ' ಶಿಕಪ್ ಸೊಂಪೊವ್ನ್ 1875 ವರ್ಸಾ ಆಪ್ಲೊ ಮಾವ್ಲೊ ಎಚ್. ರಾಮಯ್ಯ ಸಂಗಿಂ ಬೆಂಗ್ಳುರಾಕ್ ವಚುನ್, 'ವೆಸ್ಲಿಯನ್ ಮಿಷನ್ ಪ್ರೌಡ್‌ಶಾಳೆ'ಕ್ ತೊ ಭರ್ತಿ ಜಾಲೊ.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ 1881–ಂತ್ ಬಿ.ಎ. ಪರಿಕ್ಷಾ ಪ್ರಥಮ್ ಸ್ಥಾನ್ ಘೆವ್ನ್ ಉತ್ತೀರ್ಣ್ ಜಾಲೊ. ತೆದ್ನಾಂ ಕೊಲೆಜಿಚೊ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಗೊರ್‍ಯಾ 'ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ವಾಟರ್ಸ್' ಹಾಚೊ ತೊ ಮೊಗಾಚೊ ಶಿಸ್ ದೆಕುನ್ ತಾಣೆಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯಾಕ್ 'ವೆಬ್‌ಸ್ಟರ್' ಸಬ್ದಾಕೋಶ್ ಇನಾಮ್ ಜಾವ್ನ್ ದಿಲೊ ಆನಿ ತಾಕಾ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಶಿಕಪ್ ಶಿಕುಂಕ್ ಪ್ರೇರಣ್ ಆನಿ ಸಹಕಾರ್ ದಿವ್ನ್ ತೆದ್ನಾಂ ಮೈಸೂರ್ ರಾಜ್ಯಾಚೊ ದಿವಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ರಂಗಾಚಾರ್ಲುಕ್ ಪತ್ರ್ ಬರೊವ್ನ್ ಸರ್ಕಾರಾಚೆಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ್ ತಾಕಾ ಲಾಬಶೆಂ ಕೆಲೆಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಪುಣೆಚ್ಯಾ ಸೈನ್ಸ್ ಕೊಲೆಜಿಕ್ ಭರ್ತಿ ಜಾವ್ನ್ 1883 ವರ್ಸಾ ಆಪ್ಲ್ಯೆ 22ವ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಎಲ್.ಸಿ.ಇ. ಆನಿ ಇ.ಸಿ.ಇ.ಎಲ್. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪರಿಕ್ಷೆಂತ್ ಅಧಿಕ್ ಅಂಕ್ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ ಮುಂಬಯ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಕ್ ಪ್ರಥಮ್ ಸ್ಥಾನ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ಸಕ್ಲೊ.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯಾನ್ 1884 ಮಾರ್ಚ್ ಥಾವ್ನ್ ಮುಂಬಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಚೊ 'ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್' ಜಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ವೃತ್ತಿ ಜಿವಿತ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲೆಂ. ತಾಣೆಂ ಧೂಲಿಯ ಶೆರಾಕ್ ಪಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾ ಸಂಪರ್ಕಾಚೆಂ ಯೋಜನ್ ತಯಾರ್ ಕರುನ್ ಜಾರಿ ಕೆಲ್ಲೆಂಚ್, 1889 ವರ್ಸಾ ಪುಣೆ ಶೆರಾಕ್ ತಾಕಾ ವರ್ಗ್ ಜಾಲೊ.

ಹಾಂಗಾಸರ್ ಪಂಜ್ರಾ ನ್ಹಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ದತಾರಿ ಹಳ್ಳೆಕ್ 'ಸೈಫನ್' (siphon) ನಳಾಂ (pipe) ಮುಕಾಂತ್ರ್ ಉದಕ್ ವ್ಹಾಳೊಂವ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕರೊವ್ನ್ ಬರೆಂ ನಾಂವ್ ತಾಣೆಂ ಜೊಡ್ಲೆಂ. ಕಾಮಾಕ್ ಲಾಗ್ಗಲ್ಯಾ 20 ಮಹಿನ್ಯಾಂ ಭಿತರ್, ತಾಚ್ಯೆ ಪ್ರತಿಭೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಪ್ರಥಮ್ ವರ್ಗಾಚೊ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಜಾವ್ನ್ ತಾಕಾ ಭಡ್ತಿ ಮೆಳ್ಳಿ. ಸಿಂಧ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಸಕ್ಕೂರಾಕ್ ಸಿಂಧೂ ನ್ಹಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಪಿಯೆಂವ್ಚೆಂ ಉದಕ್ ವ್ಹಾಳೊಂವ್ಚೆಂ ಯೋಜನ್ ತಾಣೆಂ ಸುರು ಕೆಲೆಂ. ಹೆಂ ಕಾರ್ಯಾಗತ್ ಕರಿಜೆ ತರ್ ನ್ಹಂಯ್ಚೆಂ ಮೊಳ್ಳೆನ್ ಭರ್ಲಲೆಂ ಗಲಿಜ್ ಉದಕ್ ನಿತ್ಳಾಂವ್ಕ್ ಚಡ್ ದುಡು ಖರ್ಚ್ ಕರಿಜೆ ಆಸ್ಲೊ ದೆಕುನ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ಚ್ಯೆ ತಡಿರ್ ಸಬಾರ್ ವ್ಹಡ್ಲ್ಯೊ ಬಾಂಯೊ ಖೊಂಡೊವ್ನ್ ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಉಣ್ಯಾ ಖರ್ಚಾರ್ ಹೆಂ ಯೋಜನ್ ಜಾರಿ ಕೆಲೆಂ. ಹ್ಯೆ ತಾಚ್ಯೆ ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯೆ ವರ್ವಿಂ ಸರ್ವಾಂ ಥಾವ್ನ್ ತಾಕಾ ಬರಿಚ್ ಶಿಫಾರಸ್ ಲಾಬ್ಲಿ ಆನಿ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ತಾಕಾ ತಪತಿ ನ್ಹಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಸೂರತ್ ಶೆರಾಕ್ ಪಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಚೆಂ ನವೆಂ ಯೋಜನ್ ಕಾರ್ಯಗತ್ ಕರುಂಕ್ ದಿಲೆಂ. ತಾಣೆಂ ತೆಂ ಕಾರ್ಯಾರುಪಾಕ್ ಹಾಡ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯಾನ್ ಉದ್ಕಾ ಸಂಗ್ರಹಾಚ್ಯಾ ಘುಡ್ಯಾಂತ್ ಉಬಿಂ ಕೆಲ್ಲಿಂ ಆಪ್ಣಾಸ್ತಕಿಂ ಉಗ್ತಿಂ ಜಾಂವ್ಚಿಂ (automatic) ದಾರಾಂ ತಯಾರ್ ಕರಯ್ಲಿಂ. ಆನಿ ಪ್ರಥಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಪುಣೆ ಶೆರಾ ಲಾಗ್ಸರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಖಡಕವಾಸಲಾಚ್ಯೆ ಉದಕ್ ವ್ಹಾಳುನ್ ವೆಚ್ಯೆ ವಾಟೆರ್ ನಿರ್ವಹಣ್ ಕೆಲಿಂ. ಮುಕ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಹ್ಯೆ ರಿತಿಚಿಂ ಉದ್ಕಾಚ್ಯೆ ವಾಟೆಕ್ ಆಡ್ ಉಬಿಂ ಕರ್ಚಿಂ ಸ್ವಯಮ್ ಚಾಲಿತ್ ದಾರಾಂ ಗ್ವಾಲಿಯಾರ್ಚ್ಯಾ ಟಿಗ್ರಾ ಉದ್ಕಾ ಕಾಟಾಕ್ ಆನಿ ಮೈಸೂರ್ ಶೆರಾ ಲಾಗ್ಸರ್ಚ್ಯಾ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ (KRS) ಜಲಾಶಯಾಕ್ ತಾಣೆಂ ಉಪಯೋಗ್ ಕೆಲಿಂ.

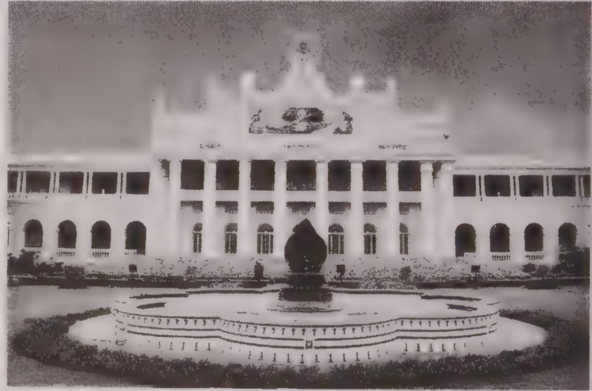

ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಜಲಾಶಯ್

1904 ವರ್ಸಾ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಮುಂಬಯ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಕ್ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ (sanitary engineer - ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಭಲಾಯ್ಕಿ ಸಾಂಬಾಳ್ಚೊ ಅಧಿಕಾರಿ) ಜಾವ್ನ್ ನಿಯೋಜಿತ್ ಜಾಲೊ. ಹ್ಯಾ ಹುದ್ದ್ಯಾಕ್ ವಿಂಚ್ಲಲೊ ಪ್ರಥಮ್ ಭಾರತೀಯ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ತೊ. ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಲಂಡನಾಚ್ಯಾ 'ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್' ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚೊ ಸಾಂದೊ ಜಾವ್ನ್ ತೊ ವಿಂಚುನ್ ಆಯ್ಲೊ. ವಿದೇಶಾಂತ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಪಳೆವ್ನ್ 'ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೆಶಾಂತ್ ಖಂಯ್ಚಿಂ ನವಿಂ ಯೋಜನಾಂ ಕಾರ್ಯಾರುಪಾಕ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್?' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಉದ್ದೆಶಾನ್ 1898 ವರ್ಸಾ ಜಪಾನ್ ದೆಶಾಕ್ ವಚುನ್ ಥಂಯ್ಸರ್ಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಕಾರ್ಖಾನ್ಯಾಂಕ್ ಭೆಟ್ ದಿವ್ನ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರುನ್ ಆಯ್ಲೊ. ಮುಂಬಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯೆ ವೃತ್ತೆ ಥಾವ್ನ್ ನಿವೃತ್ತಿ ಘೆಂವ್ಚ್ಯೆ ಫುಡೆಂ ತಾಚ್ಯಾ ವಾಂಟ್ಯಾಚಿ ರಜಾ

ಫಾಲುನ್ ಯುರೋಪ್, ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯಾ ಪ್ರವಾಸಾಕ್ ಗೆಲೊ. ಇಟೆಲಿಚ್ಯಾ ಮಿಲಾನ್ ಶೆರಾಚ್ಯೆ ಧರ್ಣಿ ಪೊಂದ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹೊಳ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಂಚ್ಯಾ ಖಣಿಯಾಂ ಭಿತರ್ ಖುದ್ದ್ ದೆಂವ್ಪುನ್ ತೊ ಲಾಂಬಾಯೆಕ್ ಚಲುನ್ ಗೆಲ್ಲೊ ವಿಷಯ್ ವಿದೆಶಾಂಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಇಜ್ನೆರಾಂನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಬರ್‍ಪಾಂನಿ ಉಲ್ಲೇಖ್ ಕೆಲಾ.

ಲಂಡನ್, ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಶೆರಾಂಚ್ಯೆ ನಾಗರಿಕತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿಶಿಂ ಸಮ್ಜಣಿ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್, ಸ್ವೀಡನ್, ಹೊಲೆಂಡ್, ಕೆನಡಾ, ಸೈಂಟ್ ಪೀಟರ್ಸ್ ಬರ್ಗ್ ಆನಿ ಮೊಸ್ಕೊ ದೆಶಾಂಕ್-ಶೆರಾಂಕ್ ಭೆಟ್ ದಿವ್ನ್ ಥಂಯ್ಸರ್ಚಿ ಪ್ರಗತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ್ ದೆಕುಂಕ್ ಆನಿ ಡೆಟ್ರಾಯಿಟಾಂತ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಫೋರ್ಡ್ ಮೊಟಾರ್ ಕಂಪೆನಿಚಿ ಉತ್ಪಾದನ್ ರೀತ್ ಸಮ್ಜುನ್ ಘೆಂವ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ತೊ ದೋನ್ ಮಹಿನೆ ರಾವ್ಲೊ. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ಶೆರಾಕ್ ಉದಕ್ ವ್ಹಾಳೊಂವ್ಚೊ ಗ್ರೋಟನ್ ಜಲಾಶಯ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಆಯ್ಲೊ. ಪುಣೆ, ಹೈದರಾಬಾದ್, ಧೂಲಿಯಾ, ಏಡನ್, ಇಂದೂರ್ ಆನಿ ಮೈಸೂರ್ ಶೆರಾಂಚ್ಯೆ ಧರ್ಣಿ ಭಿತರ್ಲೆಂ ಮ್ಹೊಳೆಂ ವ್ಹಾಳ್ಚ್ಯೊ ಖಣಿಯೊ (sanitation) ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಲಹಾ-ಸೂಚನಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕೆಲ್ಯೊ. ಮುಂಬಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಚಿ 23 ವರ್ಸಾಂ ಸೆವಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ 1907 ವರ್ಸಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ್ ತಾಣೆಂ ರಾಜಿನಾಮೊ ದಿಲೊ. 1909 ನವೆಂಬರ್ 15ವೆರ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನ್ ಮೈಸೂರ್ ರಾಜ್ಯಾಚೊ ಪ್ರಧಾನ್ ಇಜ್ನೆರ್ ಜಾವ್ನ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲೊ. ಮೈಸೂರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯ್ ಏಕ್ ಮಾನ್ಯತಾಯೆಚೆಂ ಆನಿ ಪ್ರಗತೆಚೆಂ ರಾಜ್ಯ್ ಕರಿಜೆ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ನಿಚೆವಾನ್ ತ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಚಿ ಸಗ್ಳಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರುನ್ ಖಂಯ್ಸರ್ ನವೆಂ ಉದ್ಯಮ್ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರ್ಯೆತ್, ಖಂಯ್ಸರ್ ವ್ಹಾಳ್ಚ್ಯೆ ನ್ಹಂಯ್ಕ್ ಕಾಟ್ (DAM) ಬಾಂದೊವ್ನ್ ಜಲಾಶಯ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕರ್ಯೆತ್ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆಂ ಯೋಜನಾಂ ವರ್ದಿ ತಯಾರ್ ಕೆಲಿ.

ಮೈಸೂರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಚೆಂ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ದಫ್ತರ್

1911 ವರ್ಸಾ ಮೈಸೂರ್ ಶೆರಾಕ್ 16 ಕಿ.ಮೀ. ಪಯ್ಸ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕನ್ನಂಬಾಡಿಂತ್ ವ್ಹಾಳುನ್ ಆಸ್ಚ್ಯೆ ಕಾವೇರಿ ನ್ಹಂಯ್‌ಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಕ್ ಆಡ್ ಕಾಟ್ ಬಾಂದುಂಕ್ ಸುರು ಕರುನ್ 20 ವರ್ಸಾಂನಿ 1931 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಹೊ ವಾವ್ರ್ ಪುರ್ತೊ ಕೆಲೊ. ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರ (KRS) ನಾಂವಾಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಜಲಾಶಯಚ್ಯಾ ಯೋಜನಾಚ್ಯಾ ನಿರ್ವಹಣಾಕ್ ಮೈಸೂರ್ ರಾಜ್ಯಾಚೊ ಪ್ರಮುಕ್ ಇಜ್ನೆರ್ ಆನಿ ದಿವಾನ್ ಆಸ್ಲಲೊ ಸರ್. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕಾರಣ್. ಹ್ಯಾ ಜಲಾಶಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಮೈಸೂರ್, ಬೆಂಗ್ಳುರ್ ಶೆರಾಂಕ್

ಆನಿ ತಮಿಳ್‌ನಾಡು ರಾಜ್ಯಾಕ್ ಉದಕ್ ವ್ಹಾಳ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಉದ್ಕಾ ಸಂಗ್ರಹಾ ಲಗ್ತಿ 45.92 ಕಿ.ಮೀ. ಲಾಂಬಾಯೆಚೊ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕಾಲ್ವೊ (canal) ಆಸಾ ಕೆಲಾ. ಹ್ಯಾ ಕಾಲ್ವ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಹೆರ್ ಸಬಾರ್ ಬಾರಿಕ್-ರೂಂದ್, ಕಾಲ್ವ್ಯಾಂ ಮಾರಿಫಾತ್ 303 ಕಿ.ಮೀ ಲಾಂಬಾಯೆಕ್ ಉದಕ್ ವ್ಹಾಳುನ್ ವೆತಾ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಮ್ಯೆಸೂರ್ ಆನಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚೆ ರಯ್ತ್ 77,200 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತಾರಾಯೆಚ್ಯೆ ಭುಂಯ್ತ್ ಭಾತಾ ಆನಿ ಕೊಬಾಚ್ಯೆ ಬೆಸಾಯೆಕ್ ಹೆಂ ಉದಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ತಾತ್.

1912 ವರ್ಸಾ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನ್ ಮ್ಯೆಸೂರ್ ರಾಯಾಚಿ ದಿವಾನ್ ಪದ್ವಿ ಸ್ವಿಕಾರ್ ಕೆಲಿ. ಅಶೆಂ ತೊ ಮ್ಯೆಸೂರ್ ಸಂಸ್ಥಾನಾಚೊ ಪ್ರಮುಕ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆನಿ ದಿವಾನ್ ಜಾವ್ನ್ ಅಧಿಕಾರಾರ್ ಆಸ್ತಾಂ 1916 ಜುಲಾಯ್ 22ವೆರ್ ಮ್ಯೆಸೂರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಂವ್ ಸ್ಥಾಪನ್ ಜಾಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಮ್ಯೆಸೂರ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಬಾಂಚೊ ಆನಿ ಗಂಧಾ ತೆಲಾಂಚೊ ಅಶೆಂ ದೋನ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕೆಲೆ. 1918 ದಶೆಂಬರ್ 9ವೆರ್ ಸರ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ದಿವಾನ್ ಪದ್ವೆಕ್ ರಾಜಿನಾಮೊ ದಿಲೊ ಆನಿ ತೊ ವಿದೇಶಿ ಭೊಂವ್ಡೆಕ್ ಗೆಲೊ. ಪಾಟಿಂ ಯೆತಾನಾ ಭದ್ರಾವತಿ ಲೊಂಕ್ಡಾ ಕಾರ್ಖಾನೊ ಉತ್ಪಾದನ್ ಬಂದ್ ಕರ್ಚ್ಯೆ ಸ್ಥಿತೆಕ್ ಪಾವ್ಲಲ್ಯಾನ್ ಮ್ಯೆಸೂರ್ ರಾಯಾಚ್ಯೆ ವಿನತಿಕ್ ಪಾಳೊ ದಿವ್ನ್ 6 ವರ್ಸಾಂ ಕಾರ್ಯ್‌ನಿರ್ವಾಹಕ್ ಸಮಿತಿಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಜಾವ್ನ್ ಹೊ ಕಾರ್ಖಾನೊ ಅಭಿವೃದ್ದೆಚ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಕ್ ತಾಣೆಂ ಪಾವಯ್ಲೊ. ಹ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ತಾಕಾ ದಿಲ್ಲೆಂ 2 ಲಾಖ್ ರುಪ್ಯಾಂಚೆಂ ಗೌರವ್-ಧನ್ ತಾಣೆಂ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ದಾನ್ ದಿಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ದುಡ್ವಾನ್ 1993 ವರ್ಸಾ ಬೆಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ತಾಂತ್ರಿಕ್ ಕೊಲೆಜ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಕ್ ಆಯ್ಲಿ.

ಬುದ್ವಂತ್ ಆನಿ ಅವ್ವಲ್ ಗಿನ್ಯಾನಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸರ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯಾಚೆಂ ಆಖ್ಖೆಂ ಜಿವಿತ್ ಶಿಸ್ತೆಚೆಂ ಆಸ್ಲೆಂ. ಕೆದ್ನಾಂಯ್ ತಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಚಾಲ್-ಚಮ್ಕಾಣೆಚ್ಯೊ ರಿತಿ-ನಿತಿ ಮೊಡುಂಕ್ ನಾಂತ್. ತಾಕಾ ಸಬಾರ್ ಪ್ರಶಸ್ತ್ಯೊ ಲಾಬ್ಲ್ಯಾತ್. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಾ ಥಾವ್ನ್ 'ಕೈಸರ್-ಇ-ಹಿಂದ್' ಆನಿ 1955 ವರ್ಸಾ ಭಾರತ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ತಾಕಾ 'ಭಾರತರತ್ನ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದಿವ್ನ್ ಸನ್ಮಾನ್ ಕೆಲಾ. 1960 ವರ್ಸಾ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಭಾರತಾಂತ್ ತಾಚ್ಯಾ ಜಿಪಿತಾಚೊ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ್ ಆಚರಣ್ ಕೆಲೊ. 1962 ಎಪ್ರಿಲ್ 14ವೆರ್ ಅಧಿಕ್ ಜಾಣ್ಕಾರ್ ಆನಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ್ ಇಜ್ನೆರ್ ಮೋಕ್ಷಗುಂಡಮ್ ಸರ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಆಪ್ಲ್ಯೆ 101 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಬೆಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಅಂತರ್ಲೊ!

50. ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚ್ಯೆ ಜೆಣಿಯೆಂತ್ಲಿಂ ನಿಮಾಣೆಂ 16 ವರಾಂ!

ದೇವ್‌ಪುತಾಚೆಂ ಖುರ್ಸಾ ಮರಣ್

ಕ್ರಿಸ್ತಾ ವರ್ಸಾಂಚೆಂ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್:

ಲೊಕಾಚ್ಯೆ ಪಾತ್ಯೆಣೆ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಸೊಮಿ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಜಲ್ಮಲ್ಲೆಂ ವರಸ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1. ಪೂಣ್ ಖರ್‍ಯಾನ್‌ಚ್ ಹೆಂ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 4. ರೊಮಾಂತ್ಲೊ ಗ್ರೀಕ್ ಆನಿ ಲಾತಿನ್ ಭಾಸಾಂಚೊ ವಿಜ್ಞಾನಿ, ದೇವ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಖಗೋಳ್ ಆನಿ ಗಣಿತ್ ತಜ್ಞ್, ಮಹಾ ಬುದ್ವಂತ್ ಮತಾಧಿಪತಿ, ಸಾಂತ್ ಡಿಯೊನಿಶೀಯಸ್ ಎಕ್ಸಿಗುವಾಸ್ (470–544) ಹಾಣೆಂ ಘುಡ್ಲ್ಯಾ ಶೆಂಭರಾಂನಿ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ದಿಸಾಂ, ಮಹಿನ್ಯಾಂ, ಆಮಾಶೆಂ-ಪುನ್ವಾಂಚೆಂ ಲೇಕ್ ಘಾಲುನ್ ಪಾಸ್ಕಾಂ ಫೆಸ್ತಾಕ್ ಮಹತ್ವ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ 'ಅನ್ನೋ ಡೊಮಿನಿ' (ಸೊಮ್ಯಾಚೆಂ ವರಸ್/ಕ್ರಿ.ಶ.) ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್, ಲಗ್ಬಗ್ ಚಾರ್ ವರ್ಸಾಂಚೊ ಹೊ ಫರಕ್ ಚಾಲ್ತೆರ್ ಆಯ್ಲೊ.

ಜೆಜುಚಿ ಪರ್ಗಟ್ ಜಿಣಿ:

ಪೆದ್ರು ಜೆಜುಕ್ ನಾಕಾರ್ತಾ

ಸುಮಾರ್ 30 ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯ್ ಭರ್ಲಲ್ಯಾ ಜೆಜುನ್ ಜೊರ್ದಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ತ್ ಜುವಾಂವ್ ಲಾಗ್ಚೆಂ ಸ್ನಾನ್ ಘೆತ್ಲಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪರ್ಗಟ್ ಮಿಸಾಂವಾ ವೆಳಾರ್, ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಂತ್ಲ್ಯಾ ವಿವಿಂಗಡ್ ಪಂಗ್ಡಾಂಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಸಮುದಾಯಾಂ ಮಧೆಂ ಭೊಂವುನ್, ಸರ್ಗಾರಾಜಾಚಿ ಶಿಕೊವ್ಣ್ ದಿವ್ನ್, ಮೆಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಜೀವ್ ಕರುನ್, ದೆಂವ್ಚಾರ್ ಸೊಡೊವ್ನ್, ಸಬಾರ್ ಪಿಡೆಸ್ತಾಂಕ್ ಅಚರ್ಯಾಂನಿ ಗೂಣ್ ಕರುನ್ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಚೊ ಪಳೆವ್ನ್ ಸಕ್ಕಡ್ ಲೊಕಾಚೊ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಸಹಕಾರ್ ತಾಕಾ ಲಾಬ್ಚ್ಯೆ ಘುಡೆಂ ತಾಕಾ ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರುಂಕ್ ಜುದೆವಾಂಚ್ಯಾ ಮ್ಹಾತಾರ್‍ಯಾಂನಿ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕೆಲೊ.

ಪಾಸ್ಕಾ ಪರ್ಬೆಚ್ಯಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾ ಜೆಜುಕ್ ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರ್ಲ್ಯಾರ್ ಲೋಕ್ ಸಗ್ಳೊ ಪರ್ಬೆಚ್ಯೆ ತಯಾರಾಯೆರ್ ಆಸ್ತಾ ದೆಕುನ್ ಹ್ಯಾ ಪ್ರಕರಣಾ ವಿಶಿಂ ತೆ ಚಡ್ ಗುಮಾನ್ ದಿಂವ್ಚೆ ನಾಂತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತಾಂಚ್ಯಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾಂಚೆಂ ಚಿಂತಪ್ ಆಸ್ಲೆಂ. ಪರ್ಬೆ ದಿಸಾ ಜೆರುಜಲೆಮಾಂತ್ ಚಡ್ ಲೋಕ್ ಜಮೊ ಜಾತಾಲೊ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಕಸಲ್ಯೊಯ್ ಆಡ್ಕಳಿ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ತ್ಯೊ ಪರಿಹಾರ್ ಕರುನ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಕ್

ಮರ್ಣಾ ಫರ್ಮಾಣ್ ದಿವೊಂವ್ಕ್ ತಾಣಿಂ ಬರಿಚ್ ತಯಾರಾಯ್ ಕೆಲ್ಲಿ. ಸೊಮ್ಯಾ ಜೆಜುಕ್ ಬ್ರೆಸ್ತಾರಾ ರಾತಿಂ 11 ವರಾರ್ ಬಂದಿವಾನ್ ಕರುನ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ದಿಸಾ ಸುಕ್ರಾರಾ ಸುಮಾರ್ 3 ವರಾಂಕ್ ತಾಣೆಂ ಖುರ್ಸಾರ್ ಪ್ರಾಣ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯೆ 16 ವರಾಂಚ್ಯೆ ಮೊಟ್ವ್ಯೆ ಅವ್ದೆ ಭಿತರ್ ಜೆಜುಕ್ ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರ್ಚಿ ತಾಂಚಿ ಘುಟ್ಮಳ್ ಕಾರ್ಯಾಗತ್ ಜಾಲ್ಲಿ!

ಜೆಜುಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಆಕೆರಿಚ್ಯಾ 16 ವರಾಂಚಿ ವೆಳಾವಳ್:

●***ಕ್ರಿ.ಶ. 30, ಎಪ್ರಿಲ್ 6, ದೀಸ್ ಬ್ರೆಸ್ತಾರ್ (ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚಿ ಪ್ರಾಯ್ ಸುಮಾರ್ 33 ವರ್ಸಾಂ)***

* ರಾತಿಚಿಂ 11 ವರಾಂ: ಜೆಜುಕ್ ಬಂದಿವಾನ್ ಕರ್ತಾತ್.

* ಮಧ್ಯಾನ್ ರಾತಿಚಿಂ 12; ಜೆಜು ಶ್ರೇಷ್ಟ್ ಯಾಜಕಾ ಕಾಯಿಫಾಸಾ ಮುಕಾರ್.

●***ಎಪ್ರಿಲ್ 7, ದೀಸ್ ಸುಕ್ರಾರ್***

* ಫಾಂತ್ಯಾಚಿಂ 2 ವರಾಂ: ಬಂಧಡೆಂತ್, ಜೆಜುಕ್ ಪೆದ್ರು ನೆಗಾರ್ ಕರ್ತಾ.

* ದೊನ್ಪಾರಾಂ 11 ವರಾಂ; ಜೆಜುಕ್, ಪಿಲಾತ್ ಮರ್ಣಾಚೆಂ ಫರ್ಮಾಣ್ ಜಾರಿ ಕರ್ತಾ.

* ದೊನ್ಪಾರಾಂ 12.30 ವರಾಂ: ಸೊಮಿ ಜೆಜುಕ್ ಖುರ್ಸಾರ್ ಖಿಳಾಯ್ತಾತ್

●***ಎಪ್ರಿಲ್ 7, ಪವಿತ್ರ್ ಸುಕ್ರಾರ್***

* ದೊನ್ಪಾರಾಂ 3 ವರಾಂ: ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಖುರ್ಸಾರ್ ಆಪ್ಲೊ ಪ್ರಾಣ್ ಸೊಡ್ತಾ.

ಜೆಜುಕ್ ಧರ್ತಾತ್

***

ಕ್ರಿ.ಶ. 30. ಎಪ್ರಿಲ್ 6, ಬ್ರೆಸ್ತಾರ್, ರಾತಿಚಿಂ 11 ವರಾಂ:

ಅಶೆಂ ತೊ ಉಲೊವ್ನ್ ಆಸ್ತಾನಾಚ್ ಜುದಾಸ್ ಬಾರಾಂತ್ಲೊ ಏಕ್ಲೊ ಮುಕಾರ್ ಆಯ್ಲೊ. ತಾಚ್ಯೆ ಸಾಂಗಾತಾ ತಲ್ವಾರಿ ಆನಿ ದಾಂಡೆ ಘೆವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೊ ವ್ಹಡ್ ಏಕ್ ಜಮೊ ಆಸ್ಲೊ. ತಾಂಕಾಂ ಪ್ರಧಾನ್ ಯಾಜಕಾಂನಿ, ಶಾಸ್ತ್ರ್ಯಾಂನಿ ಆನಿ ಮ್ಹಾತಾರ್ಯಾಂನಿ ಧಾಡ್ಲಲೆ.

ತೊ ಯೆತಚ್ ಶೀದಾ ಜೆಜು ಸರ್ಶಿಂ ವಚುನ್, 'ಮೆಸ್ತ್ರಿ' ಮ್ಹಣಾಲೊ ಆನಿ ತಾಣೆಂ ತಾಕಾ ಉಮೊ ದಿಲೊ. ತವಳ್ ಹೆರಾಂನಿ ತಾಕಾ ಘಟ್ ಧರ್ಲೊ (ಮಾರ್ಕ್ 14:43,45–46).

ಎಪ್ರಿಲ್ 6, ಬ್ರೆಸ್ತಾರ್, ರಾತಿಚಿಂ 12 ವರಾಂ – ಜೆಜು ನಿತಿಸಭೆ ಹುಜಿರ್:

ಜೆಜುಕ್ ಧರ್ಲಲ್ಯಾಂನಿ ತಾಕಾ ಶ್ರೇಷ್ಠ್ ಯಾಜಕಾ ಕಾಯಿಫಾಸಾ ಮುಕಾರ್ ವ್ಹೆಲೊ. ಥಂಯ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಆನಿ ಲೊಕಾಚೆ ಮ್ಹಾತ್ಕಾರಿ ಜಮೊ ಜಾಲ್ಲೆ.

ಜೆಜುಕ್ ಮರ್ಣಾಚೆಂ ಫರ್ಮಾಣ್ ದಿತಾತ್

ತವಳ್ ಪ್ರಧಾನ್ ಯಾಜಕ್ ಆನಿ ಸಗ್ಳಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ್ ನಿತಿಸಭಾ ಜೆಜುಕ್ ಮರ್ಣಾಚೆಂ ಫರ್ಮಾಣ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಘಟ್ಕಿರಿ ರುಜ್ವಾತ್ ಸೊದ್ತಾಲೆ. ಸಬಾರ್ ಘಟ್ಕಿರೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಾರ್ ಮುಕಾರ್ ಆಯ್ಲೆ ತರ್‌ಯಿ ತಾಂಕಾಂ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲಿ ರುಜ್ವಾತ್ ಮೆಳ್ಳಿನಾ. ಶೆವಟಿಂ ದೋಗ್ ಸಾಕ್ಷಿಗಾರ್ ಮುಕಾರ್ ಯೆವ್ನ್ ಮ್ಹಣಾಲೆ: 'ದೇವ್ ಮಂದಿರ್ ಮೊಡ್ಚಿ ಆನಿ ತೀನ್ ದಿಸಾಂನಿ ಪರ್ತ್ಯಾನ್ ತೆಂ ಬಾಂದ್ಚಿ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಶಾತಿ ಆಸಾ' ಮ್ಹಣ್ ಹಾಣೆಂ ಮ್ಹಳಾಂ (ಮಾತೆವ್: 26:57,59–61).

ಎಪ್ರಿಲ್ 7, ಸುಕ್ರಾರ್, ಫಾಂತ್ಯಾಚಿಂ 2 ವರಾಂ:

ತೆಣೆಂ ಪೆದ್ರು ಆನಿಕ್‌ಯಿ ಸಕ್ಲಾ ಆಂಗ್ಣಾಂತ್ ಆಸ್ಲೊ. ಶ್ರೇಷ್ಠ್ ಯಾಜಕಾಚ್ಯಾ ಚಾಕರ್ನ್ಯಾಂ ಮಧ್ಲಿ ಎಕ್ಲಿ ತೆಣೆಂ ಪಾಶಾರ್ ಜಾತಾನಾ ಪೆದ್ರು ಧಗ್ ಘೆವ್ನ್ ಆಸ್ಲಲೊ ತಿಕಾ ಝಳ್ಕಲೊ. ತಿಣೆಂ ತಾಕಾ ಪಳೆವ್ನ್ ಮ್ಹಳೆಂ: 'ತುಂಯ್ ನಜರೆತ್‌ಗಾರ್ ಜೆಜು ಸಾಂಗಾತಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊಯ್!' ಪೂಣ್ ಪೆದ್ರು ನಾಕಾರ್ನ್ ಮ್ಹಣಾಲೊ: 'ಹಾಂವ್ ನೆಣಾಂ, ತುಂ ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾಯ್ ತೆಂ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಮ್ಜನಾ' ಆನಿ ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಉಟುನ್ ದಾರ್ವಾಟ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಭಾಯ್ರ್ ವೆತಾನಾ ಪರ್ತ್ಯಾನ್ ತ್ಯೆ ಚಾಕರ್ನೆನ್ ತಾಕಾ ದೆಕ್ಲೊ ಆನಿ ಥಂಯ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾಂ ಲಾಗಿಂ ತಿ ಮ್ಹಣಾಲಿ: 'ಹೊಯ್ ತಾಂಚ್ಯೆ ಮಧ್ಲೊ ಎಕ್ಲೊ!'

ತಿತ್ಲ್ಯಾರ್ ಪೆದ್ರು ಆಪ್ಣಾಚೆರ್ ಶಿರಾಪ್ ಮಾಗುನ್ ಸಪುತ್ ಘಾಲ್ನ್ ಮ್ಹಣಾಲೊ: 'ಹಾಂವ್ ತ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ವಳ್ಕಚ್ ನಾ' ಆನಿ ತ್ಯೆ ಘಡಿಯೆ ಕೊಂಬ್ಯಾನ್ ದುಸ್ರ್ಯಾನ್ ಸಾದ್ ಘಾಲೊ. ತವಳ್ ಪೆದ್ರುಕ್ ಉಗ್ಡಾಸ್ ಆಯ್ಲೊ ಜೆಜುನ್ ತಾಕಾ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂಚೊ: 'ಕೊಂಬ್ಯಾನ್ ದೋನ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಸಾದ್ ಘಾಲ್ಚ್ಯೆ ಆದಿಂ ತೀನ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ತುಂ ಮ್ಹಾಕಾ ನಾಕಾರ್ತಲೊಯ್' ಆನಿ ತೊ ಸಗ್ಳೊಚ್ ಗಳ್ಳೊ ಆನಿ ರಡುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ (ಮಾರ್ಕ್ 14:66–69,71–72).

ಎಪ್ರಿಲ್ 7, ಸುಕ್ರಾರ್, ದೊನ್ಪಾರಾಂಚಿಂ 11 ವರಾಂ:

ಹಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಆಯ್ಕತಚ್ ಪಿಲಾತಾನ್ ಜೆಜುಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಹಾಡೊವ್ನ್, 'ಲಿತೊಸ್ತ್ರೊತೊಸ್' ಮ್ಹಣ್ಜೆ 'ಶಿಳಾ ಧಾಂಪ್ಣಿ' ವಾ ಹೆಬ್ರೆವ್ ಭಾಶೆನ್ 'ಗಾಬ್ಬಾತಾ' ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ ತ್ಯೆ ಸುವಾತೆರ್ ತಾಕಾ ಸಿಯಾಸಣಾಚೆರ್ ಬಸಯ್ಲೊ. ಪಾಸ್ಕ್ ಪರ್ಬಚೊ

ಆದ್ಲೊ ದೀಸ್ ತೊ; ವೇಳ್ ದೊನ್ಪಾರ್‌ಭರ್ ಜಾಲ್ಲೊ. ಪಿಲಾತಾನ್ ಜುದೆವಾಂಕ್ ಮ್ಹಳೆಂ: 'ಪಳೆಯಾ ತುಮ್ಚೊ ರಾಯ್' ಪೂಣ್ ತಾಣಿಂ ಮಾರ್‍ಲಿ ಬೊಬಾಟ್: 'ಕಾಡ್ ತಾಕಾ, ಕಾಡ್ ತಾಕಾ! ಖುರ್ಸಾಯ್ ತಾಕಾ!' ಪಿಲಾತಾನ್ ತಾಂಕಾಂ ಮ್ಹಳೆಂ: 'ತುಮ್ಚ್ಯಾ ರಾಯಾಕ್ ಹಾಂವೆಂ ಖುರ್ಸಾಂವ್ಚೊಗಿ?' ಪ್ರಧಾನ್ ಯಾಜಕಾಂನಿ ಜಾಪ್ ದಿಲಿ: ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಶಿವಾಯ್ ದುಸ್ರೊ ರಾಯ್ ಆಮ್ಕಾಂ ನಾ.' ಇತ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಿಲಾತಾನ್ ಜೆಜುಕ್ ಖುರ್ಸಾರ್ ಮಾರ್‍ಚ್ಯಾಕ್ ತಾಂಚ್ಯೆ ತಾಬೆಂತ್ ದಿಲೊ (ಜುವಾಂವ್ 19:13–16).

ಎಪ್ರಿಲ್ 7 ಸುಕ್ರಾರ್, ದೊನ್ಪಾರಾಂಚಿಂ 12.30 ವರಾಂ– ಜೆಜುಕ್ ಖುರ್ಸಾರ್ ಮಾರ್‍ತಾತ್

ತೆ ಭಾಯ್ರ್ ವೆತಾಸ್ತಾನಾ ಸಿರೆನ್ ಗಾಂವ್ಚೊ ಸಿಮಾಂವ್ ನಾಂವಾಚೊ ಎಕ್ಲೊ ತಾಂಕಾಂ ವಾಟೆರ್ ಭೆಟ್ಲೊ ಆನಿ ತಾಣಿಂ ತಾಕಾ ಜೆಜುಚೊ ಖುರಿಸ್ ವ್ಹಾವೊಂವ್ಕ್ ಬಲಾತ್ಕಾರ್ ಕೆಲೊ. ಅಶೆಂ ಗೊಲ್ಗೊಥಾ (ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಟ್ಪ್ಯಾಚಿ ಸುವಾತ್) ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯೆ ಕಡೆ ತೆ ಯೆವ್ನ್ ಪಾವ್ಲೆ. ಥಂಯ್ ರಗ್ತಾಬೊಳ್ ಭರ್ಶಿಲ್ಲೊ ವಾಯ್ನ್ ತಾಕಾ ತಾಣಿಂ ಪಿಯೆಂವ್ಕ್ ದಿಲೊ; ತೊ ತಾಣೆಂ ಚಾಕ್ಲೊ. ಪೂಣ್ ತೊ ಪಿಯೆಲೊನಾ. ತಾಕಾ ಖುರ್ಸಾರ್ ಜೊಡ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಚಿಂ ಆಂಗ್ ವಸ್ತುರಾಂ ತಾಣಿಂ ಸೊಡ್ತಿ ಘಾಲ್ನ್ ವಾಂಟುನ್ ಘೆತ್ಲಿಂ. ಆನಿ ಲಾಗ್ಗಿರ್ ಬಸುನ್ ತಾಕಾ ತೆ ಪಾರೊ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ತಾಣಿಂ ಮಾಂಡ್ಲಲೊ ಅಪ್ರಾಧ್ ತಾಚ್ಯಾ ಮಾತ್ಯಾ ವಯ್ರ್ ಹ್ಯೆ ಪರಿಂ ಬರೊವ್ನ್ ಲಾಯ್ಲೊ: ಹೊ ಜೆಜು ಜುದೆವಾಂಚೊ ರಾಯ್' (ಮಾತೆವ್ 27:32–37).

ಕ್ರಿ.ಶ. ಎಪ್ರಿಲ್ 7, ಪವಿತ್ರ್ ಸುಕ್ರಾರ್, ದೊನ್ಪಾರಾಂಚಿಂ 3 ವರಾಂ: ಜೆಜುಚೆಂ ಮರ್ಣ್

ಇತ್ಲ್ಯಾರ್ ಸುಮಾರ್ ದೊನ್ಪಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲಲೊ ಆನಿ ದೊನ್ಪಾರಾಚಿಂ ತೀನ್ ವರಾಂ ಪರ್ಯಾನ್ ಸುರ್ಯಾಕ್ ಧಾಂಪಣ್ ಪಡ್ಲೆಂ ಆನಿ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಗಾಂವಾರ್ ಕಾಳೋಕ್ ಪಡ್ಲೊ. ದೆವಾಳಾಚೊ ಪಡ್ದೊ ದೋನ್ ವಾಂಟೆ ಜಾವ್ನ್ ಫಾಳ್ಳೊ. ತೆದ್ನಾಂ ಜೆಜುನ್ ವ್ಹಡ್ಲ್ಯಾನ್ ಬೊಬ್ ಮಾರ್ನ್ ಮ್ಹಳೆಂ: 'ಬಾಪಾ, ಮ್ಹಜೊ ಆತ್ಮೊ ತುಜ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಒಪುನ್ ದಿತಾಂ' ಆನಿ ಇತ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣುನ್ ತಾಣೆಂ ಪ್ರಾಣ್ ಕೆಲೊ.

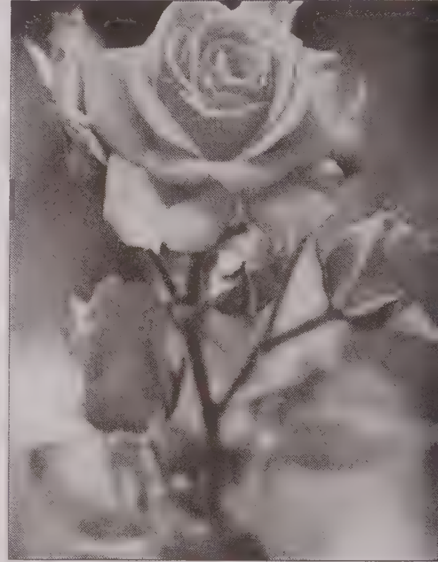
ಘಡ್ಲಲೆಂ ತೆಂ ಪಳೆವ್ನ್ ಶತಪತಿ ದೆವಾಕ್ ಯೊಗ್ಯಾಪ್ ದಿವ್ನ್ ಮ್ಹಣಾಲೊ: 'ನಿಜಾಕ್‌ಯಿ ಹೊ ಮನಿಸ್ ಏಕ್ ನಿರಾಪ್ರಾಧಿ'.

ಹಿ ದೀಷ್ಟ್ ದೆಖುಂಕ್ ಜಮೊ ಜಾಲ್ಲೊ ಲೋಕ್ ಘಡ್ಲಲೆಂ ತೆಂ ಪಳೆವ್ನ್ ಆಪ್ಲಿಂ ಹರ್ದಿಂ ಬಡೊವ್ನ್ ಘರಾ ಪಾಟಿಂ ಗೆಲೊ (ಲೂಕ್ 23:44–48).

51. ಆಕರ್ಶಿಕ್ ರಂಗ್ ಆನಿ ಸುವಾಸಾನ್ ನೆಟ್ಲಲೊ ಫುಲಾಂಚೊ ರಾಯ್!

ಮೊಲಾಧಿಕ್ ಗುಣಾಂಚೊ ಕಾಂಟ್ಯಾಂ ಮಧ್ಲೊ ಗುಲೊಬ್

'ರೋಸೆಸಿ' ಝಾಡಾಂಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚೊ ಸಾಂದೊ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಗುಲೊಬಾಚೆಂ ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ನಾಂವ್-ರೋಸ್ (Rose). ವಿವಿಧ್ ರಂಗಾಂಚಿಂ ಭೊವ್ ಸೊಬಿತ್ ಫುಲಾಂ ಫುಲೊಂವ್ಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಅಲಂಕಾರಿಕ್ ಝಾಡಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಗುಲೊಬಾಚೆಂ ಝಾಡ್ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಆನಿ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ದೆಕುನ್ ಆದಿಕಾಳಾ ಥಾವ್ನ್ ಫುಲಾಂ ತೊಟಾಂನಿ ಹಾಕಾ ಪ್ರಮುಕ್ ಸ್ಥಾನ್ ಲಾಬ್ಲಾಂ. ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಸೊಬಾಯೆ, ರಂಗ್ ಆನಿ ಸುವಾಸಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾ ಥಾವ್ನ್ ಗುಲೊಬಾಕ್ ಫುಲಾಂಚೊ ರಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಕುರೊವ್ ಮೆಳ್ಳಾ. ಫುಲಾಂ ಕೃಷಿಚೊ ಜಾಣ್ಯಾಕಾರ್ 'ಹೇನ್ಸ್' ಹಾಣೆಂ ಸಾಂಗ್ಚ್ಯೆ ಪಮಾರ್ಣೆಂ "ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಕೆದಾಳಾ ಗುಲೊಬ್ ದೆಕ್ಲೊ, ತಾಚಿ ಸೊಬಾಯ್ ಚಾಕ್ಲಿ ಆನಿ ತಾಚೊ ಪರ್ಮಳ್ ಹುಂಗ್ಲೊ, ತೆದ್ನಾಂ ತಾಚ್ಯೆ ಮತಿಂತ್ ಗುಲೊಬಾನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಮಾನಾಪಾತ್ರ್ ಕರುನ್ ಘೆತ್ಲೆಂ."

ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಗರ್ಮೆಚ್ಯಾ ಆನಿ ಥಂಡಾಯೆಚ್ಯಾ ಭಾರತ್, ಯುರೋಪ್, ಉತ್ತರ್ ಅಮೇರಿಕಾ, ಮೆಕ್ಸಿಕೊ ತಸಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ದೆಶಾಂನಿ ಶೆಂಬರಾಂನಿ ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಗುಲೊಬಾಚ್ಯಾ ಫುಲಾಂಚಿ ಬೆಸಾಯ್ ಕರುನ್ ಆಸಾತ್. ಪುರಾಣಾಚ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂನಿ, ಕಾವ್ಯಾಂನಿ ಗುಲೊಬಾಚೊ ಉಲ್ಲೇಖ್ ಆಸಾ. ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತ್ ಹಾಕಾ ತರುಣಿಪುಷ್ಪ, ಅತಿಮಂಜಲ, ಸೇಮಂತಿಕ ಅಸಲಿಂ ಸಬಾರ್ ನಾಂವಾಂ ಆಸಾತ್. ಮೊಗಲಾಂಕ್ ಹೊ ಗುಲೊಬ್ ಭೊವ್ ಮೊಗಾಚೊ. ಗ್ರೀಕ್ ಆನಿ ರೊಮನಾಂಚ್ಯಾ ಪುರಾಣಾ ಪಮಾರ್ಣೆಂ 'ಗುಲೊಬ್ ಮೊಗಾ ಆನಿ ಸೊಬಾಯೆಚ್ಯಾ ದೆವಿಂಚ್ಯೆ ಮೆಚ್ವಣೆಚೆಂ ದಯ್ವಿಕ್ ಫುಲ್' ಪ್ರಖ್ಯಾತ್ ಚಿತ್ರ್‌ಕಾರ್, ಬಾಟಿಸೆಲಿಚಿ ಕಲಾಕೃತಿ 'ವೀನಸ್ ದೇವಿಚೆಂ ಜನನ್' ಹಾಂತುಂ ವೀನಸಾಚ್ಯಾ ಜಲ್ಮಾ ಸವೆಂ ಗುಲೊಬ್ ಫುಲುನ್ ಯೆಂವ್ಚೊ ದಾಕಯ್ಲಾ. ದಾದ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಸ್ತ್ರಿಯೆಚ್ಯಾ ಮೊಗಾಂತ್ ಗುಲೊಬ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಪಾತ್ರ್ ಖೆಳ್ತಾ!

ರೋಮನ್ ಲೋಕ್ ಗುಲೊಬಾಕ್ ಬರೊಬ್ ಮೆಚ್ವತಾಲೊ. ಕ್ರಿ. ಪು. 41ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಎಜಿಪ್ತಾಚಿ ರಾಣಿ ಕ್ಲಿಯೊಪಾತ್ರಾನ್ ಆಪ್ಲೊ ಪ್ರೇಮಿ ಮಾರ್ಕ್ ಅಂಟೊನಿ ತಿಚ್ಯೆ ಘರಿಂ ಯೆತಾನಾ ತಾಚ್ಯಾ ಧೊಂಪ್ರಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಗುಲೊಬಾಂಚಿ ರಾಸ್ ಉಬಿ ಕರುನ್ ತಾಕಾ ಸ್ವಾಗತ್ ಕೆಲ್ಲೊ. ಸೊಬಾಯ್, ಮೋಗ್ ಆನಿ ಸುವಾಸೆಚ್ಯಾ ಪರಿಪೂರ್ಣಯೆಚೊ ಗುರ್ತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಗುಲೊಬಾಚಿ ಸೊಬಾಯ್ ಆನಿ ಪರ್ಮಳ್ ವರ್ಣುನ್ ಸಂಗೀತ್‌ಕಾರ್ ರಿಚರ್ಡ್ ಸ್ಟ್ರಾಸ್, ಯೋಹಾನ್ ಸ್ಟ್ರಾಸ್, ಥೊಮಸ್ ಮೂರ್ ಹಾಣಿಂ ಪದಾಂ ಘಡ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಹಂಟ್, ಬ್ಲೇಕ್, ಕೀಟ್ಸ್, ಶೆಲಿ ಹ್ಯಾ ಕವಿಂನಿ ಕವಿತಾ ರಚ್ಲ್ಯಾತ್. ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರಾನ್ ಸಬಾರ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಶೈಲಿ ಪಾಸತ್ ಗುಲೊಬಾಂಚೊ ಆಧಾರ್ ಘೆತ್ಲಾ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನ್ಹಯ್ ಆಸ್ತಾಂ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್‌ಯಿ ಸಬಾರ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಗುಲೊಬಾಚೆಂ ವರ್ಣನ್ ವಾಚುಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಪುರಾತನ್ ಕಾಳಾಚ್ಯೆ ಚಿತ್ರ್‌ಕಲೆಂತ್ ಗುಲೊಬಾಕ್ ಪ್ರಧಾನ್ ಪಾತ್ರ್ ಆಸ್ಲೊ. ಮಿನೊವಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಸೊನಾರಾಂನಿ ಭಾಂಗಾರಾಚೆ ನಗ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾನಾ ಗುಲೊಬ್ ಫುಲಾಕ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಖೊಲ್ಯಾಂಕ್ ಮಹತ್ವ್ ದಿಲಾ. ಸಬಾರ್ ದೇಶಾಂನಿ ಗುಲೊಬಾಂಚ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ವಿನ್ಯಾಸಾಚ್ಯೊ ತಪ್ಪಾಲ್ ಚಿಟಿ ಪರ್ಗಟ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಾಚ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಫುಲಾಚೊ ಮಾನ್ ಗುಲೊಬಾಕ್ ಲಾಬ್ಲಾ.

ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಆಧುನಿಕ್ ಕಾಳಾರ್ ಗುಲೊಬಾನ್ ಆಪ್ಲಿ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳಾಯ್ ಉರೊವ್ನ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾ. ಅಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಸುಭಾಮ್ ದೇಶಾಂನಿ ಗುಲೊಬಾಂಚಿಂ ಸೊಬಿತ್-ಸುಂದರ್ ವೊಡ್ತಾಂ ಆಸಾತ್. ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ ಪ್ಯಾರಿಸಾಚ್ಯಾ 'ಬಾಯ್‌ಡ ಬಲೋನಾಂತ್ಲೆಂ, ಬಗಾಟೆಲ್' ವೊಡ್ತ್ ಭೋವ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್. ಹಾಚ್ಯಾ ಲಾಗ್ಸರ್ಚೆಂ 'ಲಾ ಹೇ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತೋಟ್‌ಯಿ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಆಸಾ. ಯುರೊಪಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ ಗುಲೊಬಾಂಚಿಂ ಝಾಡಾಂ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಆಸಾತ್. ಹ್ಯೆ ಪರಿಂ ಜಿನಿವಾಂತ್ಲ್ಯಾ 'ಪಾರ್ಕ್ ಲಾ ಗಾಂಜ್' ಇಂಗ್ಲೆಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ 'ರೀಜೆಂಟ್ಸ್ ಪಾರ್ಕಾಂತ್ಲೆಂ ಕ್ವೀನ್ ಮೇರಿಸ್' ರೋಸ್ ಗಾರ್ಡನ್, ಐರ್ಲೆಂಡಾಚ್ಯಾ ರೂಸ್‌ಬರೊಂತ್ಲೆಂ, ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯಾ 'ಹರ್ಟ್‌ಫರ್ಡ್' ಆನಿ 'ಹರ್ಶೆಂತ್ಲಿಂ ಉದ್ಯಾನಾಂ, ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಪಾಟಿಯಾಲಾ ರಾಯಾಚೆಂ ವೊಡ್ತ್, ದೇಶ್-ವಿದೇಶಾಂತ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಭೋವ್ ಥೊಡಿಂ ಗುಲೊಬಾಂಚಿಂ ವೊಡ್ತಾಂ!

ಪಾಚ್ವಿಂ ಪಾನಾಂ ಧವೆ ಗುಲೊಬ್

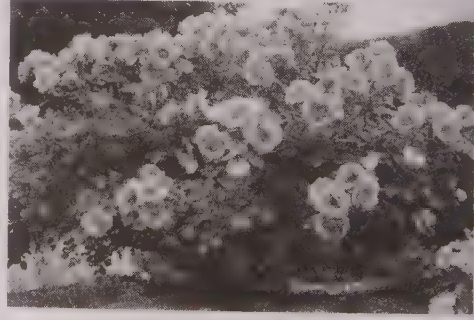
ನ್ಯೂ ಡೆಲ್ಲಿಂತ್ಲ್ಯಾ ಗುಲೊಬಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಘಟನಾನ್ ಸಫ್ದರ್ ಜಂಗ್ ಲಾಗ್ಸರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಗುಲೊಬಾಂಚೆಂ ಏಕ್ ಉದ್ಯಾನ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕೆಲಾಂ. ಸಂಸಾರ್‌ಭರ್ ಗುಲೊಬಾಂಚಿ ಕೃಷಿ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ವಿವಿಧ್ ನವ್ಯಾ ಗುಲೊಬಾಂಚ್ಯೊ ಜಾತಿ ತಯಾರ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ದೇಶಾ ಪಾಸತ್ 'ಇವೇ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಸೊಸಾಯ್ಟಿ, ಇಂಗ್ಲೆಡ್' ಆನಿ

'ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಶನಲ್ ರೋಸ್ ಸೊಸಾಯ್ಟಿ ಅಮೇರಿಕಾ' ಮ್ಹಳ್ಳಿಂ ದೋನ್ ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಗುಲೊಬಾಂಚಿಂ ಸಂಘಟನಾಂ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ತಾತ್. ಗುಲೊಬ್ ಲ್ಹಾನ್ ಝೂಡಾಂ, ಬೊಲ್ಯಾಂ ಝೂಡಾಂ ಆನಿ ವಾಲಿಂಚೆರ್‌ಯಿ ಫುಲ್ತಾತ್. ತಾಚ್ಯಾ ಫಾಂಟ್ಯಾಂಚೆರ್ ಸಕಯ್ಲ್ಯೆ ಕುಶಿನ್ ಬಾಗ್ವಲ್ಲೆ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ರಿತಿಚೆ ಕಾಂಟೆ ಆಸಾತ್. ಫುಲಾಂಚ್ಯಾ ರಾಯಾ ಗುಲೊಬಾಚೆ ಸಬಾರ್ ವಿವಿಧ್ ರಂಗ್ ಆಸಾತ್. ಧವೆ, ಹಳ್ದುವೆ, ಗುಲೊಬಿ, ತಾಂಬ್ಡೆ, ರಗ್ತಾ ರಂಗಾಚೆ, ಪಾಚ್ವೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ಕಾಳ್ಯಾ ರಂಗಾಚ್ಯಾ ಗುಲೊಬಾಂಚಿ ನವಿ ಜಾತ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಯಾ.

ಗುಲೊಬ್ ಖಂಯ್ಸರ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಸೊಬಿತ್ ದಿಸ್ತಾತ್. ಪೂಣ್ ಚಡ್ ಗುಲೊಬಾಚಿಂ ಝೂಡಾಂ ಲಾವ್ನ್ ತೋಟ್ ಕರ್ಚೆಂ ತರ್ ಹ್ಯಾ ನಿಯಮಾಂ ವಿಶಿಂ ಚತ್ರಾಯ್ ಕರ್ಚಿ. ಗುಲೊಬಾಂಕ್ ಚಡ್ ಉಜ್ವಾಡ್ ಜಾಯ್. ಉಣ್ಯಾರ್ ಅರ್ಧ್ಯಾ ದಿಸಾಚೆಂ ವೊತ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ದೆಕುನ್ ಗುಲೊಬಾಚಿಂ ಝೂಡಾಂ ಹೆರ್ ರುಕಾಂ ಆನಿ ವಣ್ತಿಂಚ್ಯೆ ಬಗ್ಲೆನ್ ಲಾಂಪ್ಚಿಂ ನ್ಹಯ್. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಫುಲಾಂ ಝೂಡಾಂಚೆರ್ ಚಡ್ ಸಾಪ್ಳಿ ಪಡುನ್ ರೂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಉಜ್ವಾಡಾ ಪಾಸತ್ ಗುಲೊಬಾ ಲಾಗಿಂ ಸ್ಪರ್ಧೊ ಕರ್ತಾ.

ಝೂಡಾರ್ ಫುಲ್ಲ್ಯಾತ್ ಫೊಸ್ ಗುಲೊಬ್

ಗುಲೊಬ್ ಕಾಜಾರಾಂ, ಸೊಬಾಣಾಂ ಆನಿ ಹೆರ್ ಕಾರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಅಲಂಕಾರಾಕ್ ನ್ಹಯ್ ಆಸ್ತಾಂ ಹೆರ್ ಸಬಾರ್ ರಿತಿನ್ ಗರ್ಜೆಚೆ. ಹಾಚ್ಯೆ ಥಾವ್ನ್ ಅತ್ತರ್, ಮಾತ್ಯಾಕ್ ತೆಲ್, ಗುಲ್ಕನ್, ಮುರಬ್ಬ, ಪೋಪರಿ ಅಸಲಿಂ ಖಾಣಾಂ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾತ್. ಪನ್ನೀರ್ ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಬರ್ಯೆ ಜಾತಿಚೆ ಪರ್ಮಳಿಕ್ ಗುಲೊಬ್ ಜಾಯ್. ಹೆ ಮನ್ಶಾಚ್ಯಾ ಜಿವಾಕ್ ಭೋವ್‌ಚ್ ಥಂಡಾಯ್ ದಿಂವ್ಕ್ ಸಕ್ತಾತ್. ಸರ್ಬತ್, ದೊಳ್ಯಾಂಕ್ ಘಾಲ್ಚ್ಯಾ ವಕ್ತಾಂಕ್ ಹೆ ಉಪಯೊಗ್ ಕರ್ತಾತ್. ಸಬಾರ್ ಗೊಡ್ಶಿಂ ಖಾಣಾಂ ಆನಿ ಪೆಪ್ಪರ್ ಮಿಂಟಾಂನಿ ಪರ್ಮಳ್ ಉರೊಂವ್ಕ್ ಹಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಪಡ್ತಾ.

ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯೆ ಬರ್ಮಾನ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಭೊಂವ್ತಣಿಂಚೆ ಪ್ರದೇಶ್ ಗಾಜಿಪುರ, ಕಾನ್ಪುರ, ಸಹಾರನ್‌ಪುರ, ಗುಲಾಬ್ ತೆಲಾಂಕ್ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್. ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಬಲ್ಗೇರಿಯಾ ಅಸಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ್ ದೇಶಾಂನಿ ಆಧುನಿಕ್ ಸಾಧನಾಂ ವಾಪರ್ನ್ ವ್ಹಡಾ ಮಾಪಾನ್ ಹೆಂ ತೆಲ್ ಉತ್ಪಾದನ್ ಕರ್ತಾತ್ ದೆಕುನ್ ಗುಲೊಬಾಚ್ಯಾ ತೆಲಾಂಕ್ ಹೆ ದೇಶ್ ಫಾಮಾದ್. ತೆಲಾಂ ಪಾಸತ್ ಉಪಯೊಗ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಗುಲೊಬಾಂಚ್ಯಾ ಜಾತಿಂನಿ 'ರೋಸ ಡಮಾಸ್ಕೀನ' 'ರೋಸ್ ಸೆಂಟಿಪೋಲಿಯ' ಆನಿ 'ರೋಸ ಅಲ್ಬ' ಪ್ರಮುಖ್.

ಸೊಬಿತ್ ಹಳ್ದುವೊ ಗುಲೊಬ್

ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಪಂಗ್ಡಾಚ್ಯಾ ಗುಲೊಬಾಂಚ್ಯೊ ಪಾಕ್ಳ್ಯೊ ಧವ್ಯೆ ಸಾಕ್ರಿ ಸಂಗಿಂ ಥೊಡೆಂ ಮ್ಹೊಂವ್ ಭರ್ಸುನ್ ಧಾಡಾವ್ನ್ ಗುಲ್ಕನ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾತ್. ಹೆಂ ಗುಲ್ಕನ್ ಶಕ್ತಿಮಾನ್ ಆಸುನ್, ಗರ್ಮಿ ಜಿವಾಂಕ್ ಥಂಡಾಯ್ ದಿತಾ. ತೊಂಡಾಂ ಭಿತರ್ ಘೊಡ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಗುಲ್ಕನ್ ಖೆಲ್ಯಾರ್ ತೆ ಗೂಣ್ ಜಾತಾತ್. ಗುಲೊಬಾಂಚ್ಯೊ ಪಾಕ್ಳ್ಯೊ ಸುಕೊವ್ನ್ ಜಾಯ್ ತೆದ್ನಾಂ ಉದಕ್ ಆನಿ ಸಾಕರ್ ಭರ್ಸುನ್ ಥಂಡ್ ಪೀವನ್ ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾತಾ. ವಿದೇಶಾಂತ್ ಗುಲೊಬಾಂಚಿಂ ಪರ್ಮಳಿಕ್ ತೆಲಾಂ, ಪನ್ನಿರ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ಚಿಂ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ಗುಲೊಬಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಕ್ಳ್ಯಾಂಕ್ ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ಲವಂಗಾಂ, ಜಾಪತ್ರೆ, ಸುಕ್ಲಲ್ಯಾ ಲಿಂಬ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ಸಾಲಿ, ಜಿರ್ಯಾನಿಯಮ್ ತೆಲ್, ಬರ್ಗಮಾಟ್ ತೆಲ್, ಲ್ಯಾವೆಂಡರ್, ಪುದೀನಾ, ರಾಂದ್ಪಾ ಮೀಟ್, ಆರಿಸ್ ಝಾಡಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಳಾಂಚೊ ಪಿಟೊ ಭರ್ಸುನ್, 'ಪೋಪರಿ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸ್ವಾದಿಕ್ ಖಾಣ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾತ್.

ಆದಿಂಮಾಗಾಂ ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ ದೆವಾನ್ ಆಕಾಸ್ ಆನಿ ಭುಮಿ ರಚ್ಲಿ.

ದೆವಾನ್ ಮ್ಹಳೆಂ, ಭುಂಯ್ ವನಸ್ಪತಿ ಉತ್ಪನ್ನ್ ಕರುಂ. ಜಿನ್ನಾವಾರ್ ಫಳಾಂಚೆ ರೂಕ್ ಆನಿ ಸೊಬಾಯೆಂಚಿಂ ಲ್ಹಾನ್-ವ್ಹಡ್ ಫುಲಾಂ ಫುಲ್ಚಿಂ ಝಾಡಾಂ ತಾಣೆಂ ಆಸಾ ಕೆಲಿಂ.

ತ್ಯಾ ಎಕಾ ಪಿಶಿಷ್ಟ್ ಝಾಡಾರ್ ಆಕರ್ಶಿಕ್ ರಂಗ್ ಸ್ವಾದಿಕ್ ಸುವಾಸ್ ಆನಿ ಸೊಬಾಯೆಚ್ಯಾ ಮಿತ್ರಣಾಂಚ್ಯಾ ಫುಲಾಂಚ್ಯಾ ರಾಯಾ ಗುಲೊಬಾಕ್ ಫುಲೊವ್ನ್ ಗರ್ವ್ ಆನಿ ಹಂಕಾರ್ ತಾಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಯೆನಾಶೆಂ ತಾಚ್ಯಾ ಹರೆಕಾ ಫಾಂಟ್ಯಾರ್ ಲ್ಹಾನ್‌ಲ್ಹಾನ್ ಕಾಂಟೆ ತಾಣೆಂ ರಚ್ಲೆ.

ಕಾಂಟ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಫುಲುನ್ ಸೊಭ್ಚ್ಯಾ ಗುಲೊಬಾಕ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್ ದೇವ್ ಭೊವ್ ಚಡ್ ಸಂತೊಸ್ ಪಾವ್ಲೊ ಜಾಯ್ತೆ!

52. ವಿವಿಧ್ ದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಥರಾವಳ್ ಮುಖ್ವ್ಯಾಂಚಿ ಕಥಾ!

ಮನ್ಯಾಂ ಮುಸ್ಕಾರಾಂಚೆ ವಿಚಿತ್ರ್ ಮುಖ್ವೆ

ಮಂಗೋಲಿಯನ್ ಮುಖ್ವೊ:

ಮನ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ರೂಪ್ ಬದ್ಲಿ ಕರುಂಕ್, ವಳಕ್ ಲಿಪೊಂವ್ಕ್, ಹೆರಾಂಕ್ ಭೆಷ್ಟಾಂವ್ಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮುಸ್ಕರಾಕ್ ಬಾಂದ್ಚ್ಯಾ ಸಾಧನಾಕ್ ಮುಖ್ವೊ (ಮಾಸ್ಕ್) ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.

ಹ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಸಂಸಾರ್‌ಭರ್ ವಿಸ್ತಾರ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊವಿಡ್–19 ವೊಶ್ಯಾಕ್ ಲಾಗುನ್ ಸಗ್ಳೊ ಲೋಕ್ ಆಪ್ಲೆಂ ನಾಕ್ ಆನಿ ತೊಂಡ್ ಧಾಂಪ್ಚ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಲ್ಹಾನ್ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಚೊ ಮುಖ್ವೊ 'ಮಾಸ್ಕ್' ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ತಾತ್.

ಸಬಾರ್ ದೇಶಾಂನಿ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ವಿಧಿ, ನಾಟಕ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಖೆಳಾ ವೆಳಾ ತೊಂಡಾಕ್ ಮುಖ್ವೊ ಬಾಂದ್ತಾತ್. ಪುರಾಣ್‌ಕಾಲೀನ್ ಮನಿಸ್ ವಿವಿಧ್ ಪಾತ್ರೆಂಣೆಂಕ್ ಲಾಗುನ್ ಅಸಲೆ ಮುಖ್ವೆ ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ಝುಜಾ ಸಂದರ್ಭಾಕ್ ಝುಜಾರಿ ರಕ್ಷಣಾ ಪಾಸತ್ ಲೊಹಾಂಚ್ಯಾ (metal) ಮುಖ್ವ್ಯಾಂನಿ ಆಪ್ಲೆಂ ತೊಂಡ್ ಲಿಪಯ್ತಾಲೆ. ಆತಾಂಯ್ ಹ್ಯೆ ಖಾತಿರ್ ಮುಖ್ವೆ ವಾಪರ್ತಾತ್. ಪುರಾತನ್ ಕಾಳಾ ಥಾವ್ನ್ ಮುಖ್ವ್ಯಾಂಚೊ ಪ್ರಯೋಗ್ ಸುರು ಜಾಲ್ಲೊ. ಸುರ್ವಾತೆರ್ ಮರ್ಣಾಂ, ಕಾಜಾರಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕಾರಾಂಕ್ ಸಂಬಂಧಿತ್ ಆಚರಣಾಂಕ್ ಹಾಚೊ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಅಸಲೆ ಮುಖ್ವೆ ಮನ್ಯಾಂ ಆನಿ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ರಾಕ್ಕೊಸಾಂಚ್ಯಾ ಭಿರಾಂಕುಳ್ ತೊಂಡಾಂ ಪರಿಂ ರುಕಾಡಾ, ಫಾತ್ರಾ, ಚಾಮ್ಡ್ಯಾ, ತಣಾ ಆನಿ ಲುಗ್ಟಾ ಥಾವ್ನ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಮುಖ್ವ್ಯಾಂಕ್ ವಿವಿಧ್ ರಂಗಾಂನಿ ಸಜಯ್ತಾಲೆ. ಆಧುನಿಕ್ ಕಾಳಾಕ್ ಕಾಗ್ದಾ ಥಾವ್ನ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಮುಖ್ವ್ಯಾಂಕ್ 'ಪಾಪ್ಯೆಮಾಫೆ' ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್.

***

ಝುಜಾರ್ಯಾಚೊ ಲೊಹಾಚೊ ಮುಖ್ವೊ

ಆದಿಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಮನ್ಯಾನ್ ದೆವಾ ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಹಡ್ ಸಕ್ತಿಚೆಂ ಕಲ್ಪನ್ ಕರುನ್ ತಾಕಾ ಆರಾಧನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾಕ್ ತ್ಯೆ ಸಕ್ತಿಂಚೆಂ ಸಂಕೇತ್ ಕಶೆಂ ಮುಖ್ವೆ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಆಸ್ಯೆತ್. ಮುಖ್ವ್ಯಾಂಕ್ ಮಾಂತ್ರಿಕ್ ಸಕತ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ತೆ ಪಾತ್ಯೆತಾಲೆ. 'ಸ್ಪೇನ್' ಇತ್ಯಾದಿ ದೇಶಾಂಚ್ಯಾ ಭುಂಯಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಂನಿ ತೊಂಡಾಕ್ ಮುಖ್ವೆ

ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶಾಂಚ್ಯೊ ಕಲಾಕೃತಿಯೊ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಪಶ್ಚಿಮ್ ಆಫ್ರಿಕಾ, ನ್ಯೂಗಿನಿ ಆನಿ ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯಾ ಅಮೆಜಾನ್ ಪ್ರದೇಶಾಂಚೆ ಆದಿವಾಸಿ ಆತಾಂಯ್ ರಂಗಾಳ್ ಆನಿ ವಿಚಿತ್ರ ರಿತಿಚೆ ಮುಖ್ವಡೆ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾತ್ ಆನಿ ವ್ಹಡಾ ಆಕೃತಿಂಚೆ ರುಕಾಡಾಚೆ ಮುಖ್ವಡೆ ಆಸಾ ಕರ್ತಾತ್. ಚಡಾವತ್ ಹೆ ಮೊನ್ಸ್ಜಾತಿ ಆನಿ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ರುಪಾಂಚೆ ಆಸುನ್ ಥೊಡ್ಯೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಹಾಂತುಂ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಚ್ಯಾ ಖೊಟ್ಯಾ ಅತ್ಮ್ಯಾಚೆಂ ವಿದ್ರುಪ್ ರೂಪ್ ಆಸ್ತಾ. ಚಡ್ ಕರುನ್ ದಾದ್ಲೆ ಅಸಲೆ ಮುಖ್ವಡೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮುಖಮಳಾಕ್ ಬಾಂದ್ತಾತ್. 'ಹೋಪಿ ಇಂಡಿಯನ್' ಲೊಕಾನ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ನಾಚಾ ವೆಳಾರ್ ಮುಸ್ಕಾರಾಕ್ ಬಾಂದ್ಚೆ ಮುಖ್ವಡೆ ಬಳ್ವಂತ್ ಸಕ್ತಿಂಚಿಂ ಪ್ರತಿರುಪಾಂ ಮ್ಹಣ್ ತೆ ಲೆಕ್ತಾತ್. ಹ್ಯೊ ಬಳ್ವಂತ್ ಸಕ್ತಿ

ಹಳ್ಳ್ಯಾಂಕ್ ಯೆವ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಜೆಸಾಯೆಚ್ಯಾ ಬೆಳ್ಯಾಂಕ್ ಪಾವ್ಸ್ ಪಡ್ಚ್ಯೆ ಪರಿಂ ಕರ್ತಾತ್ ಆನಿ ಹಳ್ಳೆಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಇನಾಮಾಂ ವಾಂಟ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ತೆ ಪಾತ್ಯೆತಾತ್. ಅಸಲ್ಯಾ ಮುಖ್ವ್ಯಾಂಕ್ ತೆ 'ಕಟ್‌ಸಿನಸ್' ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕೊಲಂಬಿಯಾಚ್ಯಾ 'ಕ್ವೀನ್ ಚಾರ್ಲೊಟ್' ಕುದ್ರ್ಯಾಂತ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚೆಂ 'ಹೈಡಾ ಆದಿವಾಸಿ' ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲಲ್ಯಾ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡ್ಯಾ ಆಲ್ಮಾಂಚ್ಯಾ ಪುಜಾ ವಿಧಿಂನಿ ಆನಿ ವಿವಿಧ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ನಾಚಾಂ ಖಾತಿರ್ ರುಕಾ ಥಾವ್ನ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಮುಖ್ವಡೆ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಗ್ರೀಸ್ ದೇಶಾಂತ್ 'ಡಯೋನಿಸಿಸ್' ದೇವಿಚ್ಯಾ ಆರಾಧನಾ, ನಾಟಕಾಂ ಪಾಸತ್ ಮುಖ್ವಡೆ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಪಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಅಸಲೆ ಮುಖ್ವಡೆ ಮನ್ಶಾಚ್ಯಾ ತೊಂಡಾಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಭಾಗಾಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಆಸ್ಲಲೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸಗ್ಳೆಂ ಮುಖಮಳ್ ಧಾಂಪ್ಚ್ಯೆ ಪರಿಂ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾನಾ ಉಸ್ವಾಸ್ ಸೊಡುಂಕ್ ಆನಿ ದೊಳ್ಯಾಂನಿ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಸಮಸ್ಸೆ ಜಾಯ್ನಾತ್ಲ್ಲ್ಯೆ ಪರಿಂ ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ಹಾಸ್ಯಾಚೆಂ, ಸಂತೊಸಾಚೆಂ, ಗಂಭೀರಾಯ್ ಆನಿ ದುಖೆಸ್ತ್ ಭಾವನಾಂ ವ್ಯಕ್ತ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಮುಖ್ವ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ್ ಆಸ್ತಾಲೊ.

***

ಘಾರಾವ್ಯಾ ರಾಯಾಚೊ ಭಾಂಗಾರಾಚೊ ಮುಖ್ವೊ

ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಂಚ್ಯಾ ತೊಂಡಾಕ್ ಭಾಂಗಾರಾಚೊ ಮುಖ್ವೊ ಖೊವ್ವೊವ್ನ್ ನಿಕೆಪಿಲ್ಲೆ ದಾಖ್ಲೆ ಆಸಾತ್. ಅಸಲೆ ಮುಖ್ವಡೆ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ತೊಂಡಾ ಲಕ್ಷಣಾಕ್ ಸರಿ ಜಾವ್ನ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ತ್ಯಾ ಮನ್ಶಾಂಚಿ ವಳಕ್ ಪಾಕ್ರುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾತಾಲೆಂ. ಇಜಿಪ್ತ್ ತಸಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ದೆಶಾಂನಿ ಅಸಲಿಂ ಮರ್ಣಾಂ ಸಂಸ್ಕಾರಾಚೆ ಮುಖ್ವಡೆ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಇಜಿಪ್ತಾಂತ್ ಕ್ರಿ. ಪೂ. 1325 ವರ್ಸಾ ಆಪ್ಲ್ಯೆ 18 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಲ್ಹಾನ್ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲಲ್ಯಾ ಘಾರಾವ್ಯಾ ರಾಯಾ 'ಟುಟುಂಕ

ಮೆನ್' ಹಾಚ್ಯಾ ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಾ ಪಾಸತ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲೊ ಭಾಂಗಾರಾಚೊ ಮುಖ್ಡೊ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯೆ ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ಫಾಮಾದ್ ಆಸಾ. 1925 ವರ್ಸಾ ಇಜಿಪ್ತಾಂತ್ ಸೊದ್ ವಾವ್ರಾ ಪಾಸತ್ ಭುಂಯ್ ಖೊಂಡ್ಚ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಹೊ ಭಾಂಗಾರಾಚೊ ಮುಖ್ಡೊ ಮೆಳ್ಳೊ. ಹೊ ಮೊಲಾಧಿಕ್ ಮುಖ್ಡೊ, ಕೈರೊಚ್ಯಾ ಈಜಿಪ್ಶಿಯನ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮಾಂತ್ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ದವರ್ಲಾ.

ಜಪಾನಾಂತ್ ವಿವಿಧ್ ಕಾರ್ಯಿಂ, ನಾಚಾಚ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿ ಅಪೂರ್ವ್ ರಿತಿಚೆ ಮುಖ್ಡೆ ಬಾಂದ್ಚೆಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಹಿ ಮುಖ್ಡ್ಯಾಂಚಿ ರಿವಾಜ್ ಸುಮಾರ್ 5–6ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಚೀನಾ ಥಾವ್ನ್ ಬುದ್ದಿಸ್ತಾಂ ಮಾರಿಫಾತ್ ಜಪಾನಾಕ್ ಪ್ರವೇಶ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಪಾತ್ಯೆತಾತ್. ಸುಮಾರ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 807 ವರ್ಸಾ ಜಪಾನಾಂತ್ 'ನರ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಕ್ ಭುಂಯ್ ಘುಟುನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಖಿಂದ್ಯಾಕ್ಚ್ಯೆ ದುರುಸ್ತೆ ಪಾಸತ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಕಾರ್ಯೆಂ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ನಾಚ್ಪ್ಯಾಂನಿ ಮುಖ್ಡ್ಯಾಂಚೊ ನಾಚ್ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಕೆಲ್ಲೊ. ಮುಖ್ಡ್ಯಾಂಚೊ ನಾಚ್ ದಿವ್ಸಾಂನಿ ಆನಿ ರಾವ್ಳೆರಾಂನಿ ಸಾದರ್ ಜಾತಾಲೆ. ಹೆ ಮುಖ್ಡೆ ಆಕಾರಾಂತ್ ಖುಬ್ ವ್ಹಡ್ ಆಸ್ಲೆ.

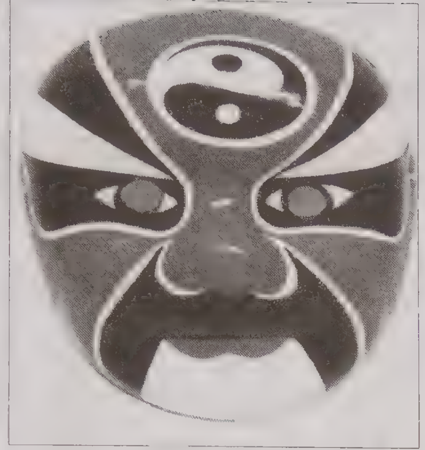
ಚಿನಾಂತ್ ಮುಖ್ಡ್ಯಾಂಚಿ ಸಂಖ್ಯಾ ಆನಿ ವಿವಿಧತಾ ಚಡ್ ಆಸಾ. ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ದಿವ್ಳಾಂನಿ, ದಿವ್ಳಾಂಚ್ಯಾ ವಠಾರಾಂ ಭಿತರ್ ಮುಖ್ಡ್ಯಾಂಚೆ ನಾಚ್ ಆನಿ ಪ್ರದರ್ಶನಾಂ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್ತಾತ್. ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಆನಿ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ನಾಟಕಾಂನಿ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಸಂಪ್ರದಾಯ್ ಆಚರಣಾಂಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಂನಿ ಲ್ಹಾನ್ ಭುರ್ಗಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮುಸ್ಕಾರಾಕ್ ಮುಖ್ಡೊ ಬಾಂದುನ್ ಅಭಿನಯ್ ಕರ್ತಾತ್. ಚೀನಾ, ಟಿಬೆಟ್, ಜಪಾನ್ ದೇಶಾಂನಿ ಖುಬ್ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ಆಸ್ಚೊ ಶಿಂವಾಚೊ ಮುಖ್ಡೊ ಘಾಲುನ್ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಕರ್ಚೊ ನಾಚಾಚೊ ಪ್ರಕಾರ್ ಭೊವ್ ಪ್ರಸಿದ್ದ್.

***

ಚಿನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ನಾಟಕಾಚೊ ರಂಗಾಳ್ ಮುಖ್ಡೊ

ಭಾರತ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಆದಿವಾಸಿ ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಕಾರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿ ಮುಖ್ಡ್ಯಾಂಚೊ ಉಪಯೋಗ್ ಜಾತಾ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಒರಿಸ್ಸಾ, ಜಾರ್ಖಂಡ್ ಆನಿ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಬಂಗಾಲ್ ರಾಜ್ಯಾಂನಿ ಮುಖ್ಡೆ ಘಾಲುನ್ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಕರ್ಚೊ ಪುರಾಣಾ ವಿಷಯಾಂಚೊ 'ಚಹೂ' ವ್ಹಡಾ ಆಕರ್ಶಣಾಂಚೊ ನಾಚ್ ಪ್ರಕಾರ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಾ. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಯಿ ಸಬಾರ್ ಮುಖ್ಡ್ಯಾಂಚೆ ನಾಚ್ ಚಾಲ್ತಿರ್ ಆಸಾತ್. ಹಾಂತುಂ ಗ್ರಾಮ್ ದೇವಿಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲೊ 'ಸೋಮನ ಕುಣಿತ' ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ಆಸಾ. ಭಯಂಕರ್, ಆಕರ್ಶಿಕ್ ಆನಿ ವೈಭವ್‌ಭರಿತ್ ಜಾವ್ನ್ ಹೆ

ಮುಖ್ಡೆ ಗಾತ್ರಾಂತ್ ವ್ಹಡ್ ಆಸ್ತಾತ್. ಗ್ರಾಮ್ ದೇವಿಚ್ಯಾ ದೋಗ್ ಅಂಗ್ ರಕ್ಷಕ್ 'ಸೋಮಾಂ'ಚೆ ಮುಖ್ಡೆ 'ರಕ್ತ ಭೂತಾಳೆ ದೇವ ಸಂಬಂಧಿ' ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾ ರುಕಾ ಥಾವ್ನ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಅಂಗ್‌ರಕ್ಷಕಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಹಳ್ದುವ್ಯಾ ಸೋಮಾಕ್ 'ಕೆಂಚ ರಾಯಾ' ಆನಿ ತಾಂಬ್ಡ್ಯಾ ಸೋಮಾಕ್ 'ಕೆಂಪ ರಾಯಾ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಚಡ್ ಕರುನ್ ರಾತಿಕ್ ಚಲ್ಚೊ, ಗ್ರಾಮ್ ದೇವಿಚ್ಯಾ ಸೋಮಾಂಚೊ ನಾಚ್, 'ರಂಗ್-ರಂಗಾಳ್' ಆಸ್ತಾ.

ಗಣಪತಿಚೊ

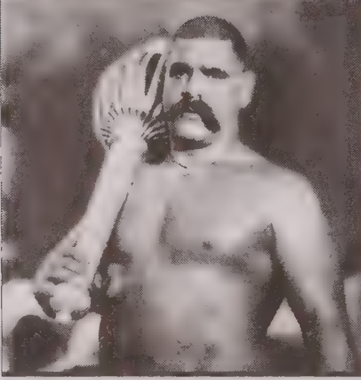
ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟಾಂತ್ ಮುಖ್ಡ್ಯಾಂಚೊ ವಾಪರ್ ಜಾಂವ್ಚೊ ಪಳೆವ್ಯೆತ್. ಮುಖ್ಡೊ ಘಾಲ್ತ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಕಲಾವಿದಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸುರು ಜಾತಾ. ಹಿಂದೂ ದೇವಾಂಚೆ ಉತ್ಸವ್, ಜಾತ್ರ್ಯಾಂ ಸಂದರ್ಭಾಕ್ ಆಕರ್ಷಣಾ ಖಾತಿರ್ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ 'ಗಾರುಡಿ' ಬಾವ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ವಿವಿಧ್ ರುಪಾಂಚೆ ಮುಖ್ಡೆ ಘಾಲ್ತಾತ್. ಥೊಡೆ ಕಡೆ 'ಬಾಬಯ್ಯ'ಚ್ಯಾ ಉತ್ಸವಾ ವೆಳಾರ್ ಚಲ್ಚ್ಯಾ 'ಕೋಡಂಗಿ' ನಾಚಾಂತ್ ಮುಖ್ಡೆ ಆಸ್ತಾತ್. ಮಾಡಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಂಬಿಂನಿ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲೊ ಮುಖ್ಡೊ ಆನಿ ತೊಪಿ ದವರ್ಲ್ಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಕಾಂಬಿಯೆಚಿ ಲಾಂಬ್ ಬೊಡಿ ಘೆವ್ನ್ 'ತಮಟೆ' (ಚಾಮ್ಡ್ಯಾಂ ಬಾಂದುನ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಸಂಗೀತ್ ಸಾಧನ್; a kind of drum) ಹಾಚ್ಯಾ ನಾದಾಕ್ ಸರಿ ಜಾವ್ನ್ ನಾಚುನ್ ಆನಿ ಉಡ್ಕಾಣಾಂ ಮಾರುನ್ ಮುಕಾರ್ ಮೆಳ್ಚ್ಯಾ ಸರ್ವಾಂಕ್ ಮಾರ್ ದಿತಾ. ಹ್ಯಾ ಖೆಳಾಂತ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಖುಬ್ ಖುಶಾಲಾಯ್, ಮನೋರಂಜನ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್, ದಸರಾ-ಮಾರ್ನಮಿ ಫೆಸ್ತಾ ಕಾಳಾರ್ ವಾಗಾಚೆ ಮುಖ್ಡೆ ಘಾಲುನ್ ವಾಗಾಂಚೊ ನಾಚ್ ನಾಚ್ತಾತ್.

ಖಿರ್ಯಾ ದೆವಾಚಿ ವಳಕ್ ನಾತ್ಲಲ್ಯಾ ಆದಿಮಾನವಾಂಚ್ಯೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಮಿಸ್ಳುನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ಆಶೆ-ಖುಶೆಂನಿ ಭಾಗಿದಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ತಾಂಚೆಂ ಮಾನಸಿಕ್ ಸಮಾಧಾನ್ ರಾಕುನ್ ವ್ಹರ್ಚ್ಯಾ ಮಿಸಾಂವಾಂತ್ ಹ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ಮುಖ್ಡ್ಯಾಂಚೊ ಪ್ರಮುಕ್ ಆನಿ ಮೊಟೊ ಪಾತ್ರ್ ಆಸಾ!

53. ಲಂಡನಾಂತ್ ವಿಶ್ವ್ ಕುಸ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ ಸಂಸಾರ್‌ಭರ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಲೊ 'ದಿ ಗ್ರೇಟ್ ಗಾಮಾ!'

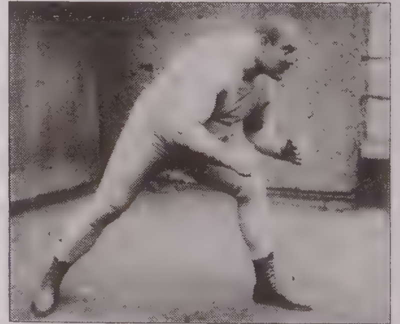
ಮನಿಸ್ ಆನಿ ತಾಚಿ ಸಕತ್

ದಿ ಗ್ರೇಟ್ ಗಾಮಾ

ಬ್ರಿಟಿಶ್ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆ ಕಾಳಾರ್ ಭಾರತಾಕ್ ವಿಶ್ವ್ ಕುಸ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಜೊಡುನ್ ದಿಲ್ಲೊ ಪ್ರಸಿದ್ದ್ ಕುಸ್ತಿಗಾರ್ 'ಗಾಮಾ' ಪಂಜಾಬಾಚ್ಯಾ ಅಮೃತಸರಾಂತ್ 1878 ಮೇ 28ವೆರ್ ಜಲ್ಮಲೊ. ತಾಚೆಂ ಸಗ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಗುಲಾವಮ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಭಕ್ಷ್. ಲ್ಹಾನ್ ಪ್ರಾಯೆ ಥಾವ್ನ್ ತಾಕಾ ಕುಸ್ತಿ ಖೆಳಾ-ಪಂದ್ಯಾಟಾಂತ್ ಖುಬ್ ಆಸಕ್ತ್. ಗಾಮಾಚೊ ಬಾಪುಯ್ ಅಜೀಜ್ ಭಕ್ಷ್ ಆನಿ ಭಾವ್ ಇಮ್ರಾನ್ ಭಕ್ಷ್ ನಾಮ್ನೆಚೆ ಪಹಿಲ್ವಾನ್ ದೆಕುನ್ ತಾಂಚ್ಯೆ ಥಾವ್ನ್ ತಾಕಾ ಬರೆಂಚ್ ಪ್ರೇರಣ್ ಲಾಬ್ಲೆಂ.

1888 ವರ್ಸಾ ರಾಜಸ್ಥಾನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಜೋಧ್‌ಪುರ್‌ಚ್ಯಾ ಮಹಾರಾಜಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಆಸ್ಥಾನಾಂತ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ 'ಬೈಥಕ್ ಆನಿ ಪುಷ್‌ಅಪ್' ಅಸಲ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ವ್ಯಾಯಾಮಾಂಚ್ಯಾ ಬಳಾಧಿಕ್ ಪುರುಷ್ (strong man) ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಂತ್ ಧಾ ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯೆಚ್ಯಾ ಗುಲಾಮ್ ಮಹಮ್ಮದಾನ್ ಪಾತ್ರ್ ಘೆವ್ನ್ 400 ಜಣಾಂ ಪಹಿಲ್ವಾನಾಂ ಪಯ್ಕಿ 15ವೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲೆಂ ದೆಕುನ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಸಂತೊಸ್ ಪಾವುನ್ ಹ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ 'ಬಳಾಧಿಕ್ ಪುರುಷ್' ಬಿರುದ್ ದಿವ್ನ್ ಸನ್ಮಾನ್ ಕೆಲೊ. ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಹಾಜರ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಡಾಟಿಯಾ ಸಂಸ್ಥಾನಾಚ್ಯಾ ಮಹಾರಾಜಾನ್ ಗಾಮಾಚ್ಯೆ ಕುಸ್ತಿ ತರ್ಬೆತಿಚಿ ಪುರ್ತಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲಿ.

ರಾಯಾಚ್ಯೆ ಜತ್ನೆ ಖಾಲ್ ಬರಿಚ್ ತರ್ಬೆತಿ ಜೊಡ್ಲಲೊ ಗಾಮಾ ಲ್ಹಾನ್ ಅವ್ದೆಂತ್ ದೇಶ್ ವಿದೇಶಾಂತ್ ನಾಂವಾಡ್ಲೊ. ತಾಚ್ಯೆ ಥಂಯ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಅಪ್ರುಪ್ ಬಳಾ ವರ್ವಿಂ ತೊ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬೊಟಾಂನಿ ಬಾದ್ಮಾಂಚ್ಯೊ (almond fruit) ಸಾಲಿ ನಿಸ್ರಾವ್ನ್ ತೀರ್ಲ್ ಖಾತಾಲೊ. ಲೊಂಕ್ಡಾಚೆ ಮೊಟೆ ಆನಿ ಲಾಂಬಾಯೆಚೆ ಖಿಳೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೋನ್ ಬೊಟಾಂ ಮಧೆಂ ಶಿರ್ಕಾವ್ನ್ ಬಾಗ್ವಯ್ತಾಲೊ. ತಾಲಿಮ್ ಕರ್ತಾನಾ ಸ್ವಾಸ್

ಅಮೆರಿಕಾಚೊ ಬೆಂಜಮಿನ್ ರೋಲರ್

ಬಾಂದುನ್ ರಾವುನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹದ್ರ್ಯಾಕ್, ಭುಜಾಂಕ್, ಪಾಟಿಕ್ ಆನಿ ಬಾವ್ಳ್ಯಾಂಕ್ ಚಾರ್ ಪಾಂಚ್ ಪಹಿಲ್ವಾನಾಂ ಥಾವ್ನ್ 'ಡಮ್ ಬೆಲ್ಲ್' (dumb-bell) ಹಾತೆರಾಚೆ ಮಾರ್ ಖಾತಾಲೊ. ವ್ಯಾಯಾಮ್ ಕಾಬಾರ್ ಕರುನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಖುಬ್ ದೂದ್ ಪಿಯೆತಾಲೊ.

ಬಂಗಾಲಾಂತ್ಲೊ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ ಧನಿಕ್ 'ಶ್ರೀಮಂತ ಸರತ್ ಕುಮಾರ್ ಮಿತ್ರಾ' ಜರ್ ಗಾಮಾ ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಕುಸ್ತಿ ಪಂದ್ಯಾಟಾಂನಿ ಭಾಗ್ ಘೆತ್ ತರ್ ಜರೂರ್ ಹೊ ಭಾರತ್ ದೇಶಾಕ್ ಕೀರ್ತ್ ಹಾಡ್ತಲೊ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಭರ್ವಸೊ ಆಸ್ಲೊ. ದೆಕುನ್ 1910 ವರ್ಸಾ ಲಂಡನಾಂತ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಕಾಳಾಕ್ 22 ಹಜಾರ್ ರುಪ್ಯಾಂಚೆಂ ನಗದ್ ಇನಾಮ್ ಭಾಸಾಯ್ಲಲ್ಯಾ 'ಜೊನ್ ಬುಲ್' ವಿಶ್ವ್ ಕುಸ್ತಿ ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಂತ್ ಭಾಗ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಗಾಮಾ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಭಾವಾ ಇಮಾಮ್ ಭಕ್ಷಾಚ್ಯಾ ಪಯ್ಸಾಚ್ಯಾ ಸಕ್ಕಡ್ ಖರ್ಚಾಂಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯೆ ಸಂಗಿಂ ತೊ ಲಂಡನಾಕ್ ಗೆಲೊ. ಪೂಣ್ 5'7" ಲಾಂಬ್ ಆನಿ 110 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ. ಜಡಾಯೆಚ್ಯಾ ಗಾಮಾಕ್ 'ಖ್ಯಾತಿಚ್ಯಾ ಕುಸ್ತೆಗಾರಾಂ ಲಾಗಿಂ ಝುಗ್ಡುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ನಾ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸೀಬ್ ದಿವ್ನ್ ಗಾಮಾಕ್ ವಿಶ್ವ್ ಕುಸ್ತಿ ಪಂದ್ಯಾಟಾಂತ್ ಭಾಗ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಆಡ್ವಾರ್ಲೆಂ. ಹ್ಯೆ ವರ್ಪಿಂ ರಾಗಾನ್ ಘುಮಾರ್ಚ್ಯಾ ಗಾಮಾನ್ ಕುಸ್ತಿ ಆಂಗ್ಣಾ ಭಿತರ್ ಸರುನ್ 'ಇಂಗ್ಲಂಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಖಂಯ್ಚ್ಯಾಯ್ ಕುಸ್ತೆಗಾರಾನ್ ಮ್ಹಜ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಜಿಕ್ಚೆಂ ಸೊಡ್ಯಾಂ, ಫಕತ್ 5 ಮಿನುಟಾಂ ತಾಣೆಂ ಕುಸ್ತಿ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ತಾಕಾ ಹಾಂವ್ 15 ಪೌಂಡ್ಸ್ ಇನಾಮ್ ದಿತಾಂ" ಮ್ಹಣ್ ಜಾಹಿರ್ ಕೆಲೆಂ. ಗಾಮಾಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಶರ್ತಾಕ್ ಜಾಪ್ ಕಶಿ ತಾಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಕುಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಆಯ್ಲಲ್ಯಾ ತೆಗಾಂ ಪಹಿಲ್ವಾನಾಂಕ್ ಗಾಮಾನ್ ದೋನ್, ದೋನ್ ಮಿನುಟಾಂನಿಚ್ ಸಲ್ವಯ್ಲೆಂ. ದುಸ್ರ್ಯಾ ದಿಸಾ ಪಂದ್ಯಾಟಾಂತ್ ಭಾಗ್ ಘೆತ್ಲಲ್ಯಾ ಹರ್ 12 ಜಣಾಂಕ್ ಥೊಡ್ಯಾಚ್ ಮಿನುಟಾಂನಿ ಸಲ್ವುನ್ ಹಾಜರ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಂಕ್ ವಿಜ್ಮಿತ್ ಕರುನ್ ಸೊಡ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕಾಂನಿ ಗಾಮಾಕ್ ವಿಶ್ವ್ ಕುಸ್ತಿ ಪಂದ್ಯಾಟಾಂತ್ ಭಾಗ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿಲಿ.

ಗಾಮಾಚೊ ಪೋಸ್ ಕೆಲ್ಲೊ
ಡಾಟಿಯಾಚೊ ಮಹಾರಾಜ

1910 ಸಪ್ತೆಂಬರ್ 10ವೆರ್ ಗಾಮಾನ್ ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯಾ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಕುಸ್ತೆಗಾರ್ 'ಬೆಂಜಮಿನ್ ರೊಲಾರಾ' ಸಂಗಿಂ ಕುಸ್ತಿ ಕರುನ್, ರೋಲರಾಕ್ 15 ಮಿನುಟಾಂನಿ 12 ಪಾವ್ಟಿಂ ಧರ್ಣಿಕ್ ಶೆವ್ಟಾವ್ನ್ ಖೆಳಾ ಆಂಗ್ಣಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಂನಿ ಸಂತೊಸಾನ್ ಬೊಬಾಟ್ ಮಾರುನ್, ನಾಚುನ್, ಉಡಶೆಂ ಕೆಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹ್ಯಾಚ್ ಆಂಗ್ಣಾಂತ್ ತೆದ್ನಾಂಚೊ ವಿಶ್ವ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ

ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಚ್ಯಾ 'ಸ್ಟೇನ್ಲಿಸ್ಲಾಸ್ ಜಿಬಿಸ್ಕೊ' ಲಾಗಿಂ ಗಾಮಾಚೊ ಕುಸ್ತಿ ಪಂದ್ಯಾಟ್ ಆಸಾ ಕೆಲೊ. ಹೆ ದೊಗ್ಯಿ ಹಟಾ ಆನಿ ಜಿದ್ದಾನ್ 3 ವರಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಝುಗಡ್ಲೆ. ಹ್ಯೆ ಅವ್ದೆಂತ್ ಗಾಮಾನ್ 'ಜಿಬಿಸ್ಕೊ'ಕ್ ಸಬಾರ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಸಲ್ವಯ್ಲೆಂ ತರಿ ತ್ಯಾ ಪಂದ್ಯಾಟಾಚ್ಯಾ ತೀರ್ಪ್‌ದಾರಾಂನಿ ಕುಸ್ತೆಚಿಂ ನಿಯಮಾಂ ಪಾಳಿನಾಸ್ತಾನಾ ಪಕ್ಷಪಾತ್ ಕರುನ್ ಕುಸ್ತಿ ಪಂದ್ಯಾಟ್ ಆಕೆರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ದಿಸಾಕ್ ಘುಡೆಂ ಘಾಲೊ. ದುಸ್ರ್ಯಾ ದಿಸಾ ಗಾಮಾ ವ್ಹಡಾ ಉಮೆದಿನ್ ಕುಸ್ತೆಚ್ಯಾ ಆಂಗ್ಣಾಕ್ ದೆಂವ್ಲೊ. ಪೂಣ್ ಆದ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾ ಗಾಮಾ ಥಾವ್ನ್ ತೀನ್ ವರಾಂಭರ್ ಮಾರ್ ಖೆಲ್ಲೊ ಸ್ಟೇನ್ಲಿಸ್ಲಾಸ್ ಜಿಬಿಸ್ಕೊ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಖಟ್ಲ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಉಟುಂಕ್ ಸಕನಾಸ್ತಾನಾ ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಕ್ ಹಾಜರ್ ಜಾಲೊ ನಾ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ದಿ ಗ್ರೇಟ್ ಗಾಮಾ ಲಂಡನಾಂತ್ ವಿಶ್ವ್ ಕುಸ್ತಿ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಬಿರುದ್ ಜಿಕುನ್ 'ಜೊನ್ ಬುಲ್ ವಿಶ್ವ್ ಕುಸ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತೆಚೊ' ಪಾಟೊ (belt) ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ ಭಾರತ್ ದೇಶಾಚ್ಯೆ ಕೀರ್ತಿಚೊ ಬಾವ್ಟೊ ಉಬಾರುನ್ ದೆಶಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯ್ಲೊ.

ಲಂಡನ್ ಶೆರಾಂತ್ ಜಿಬಿಸ್ಕೊ ಆನಿ ಗಾಮಾ

ಥೊಡ್ಯಾ ಮಹಿನ್ಯಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಲಂಡನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ವಿಶ್ವ್ ಕುಸ್ತಿ ಪಂದ್ಯಾಟಾಂತ್ ಸಲ್ವಲ್ಲೊ ಜಿಬಿಸ್ಕೊ ಪಾಟಿಯಾಲಾ ಯೆವ್ನ್ ಗಾಮಾ ಮುಕಾರ್ ಕುಸ್ತೆಕ್ ಉಬೊ ಜಾಲೊ. ಖರೆಂಚ್ ಜಿಬಿಸ್ಕೊಕ್ ಗಾಮಾ ಲಾಗಿಂ ಕುಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಮನ್ ನಾತ್ಲ್ಲೆಂ ಪೂಣ್ ತಾಚ್ಯಾ ದೆಶಾಚೊ ಲೋಕ್ ವಿಶ್ವ್ ಕುಸ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಾಟಿಂ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ತಾಕಾ ಒತ್ತಾಯ್ ಕರ್ತಾಲೊ. ಹ್ಯೆ ಪಾವ್ಟಿಂ 'ವಿಶ್ವ್ ಚಾಂಪಿಯನ್' ಗಾಮಾನ್ ಫಕತ್ ದೋನ್ ಸೆಕುಂಡಾಂನಿ ಜಿಬಿಸ್ಕೊಕ್ ಸಲ್ವುನ್ ಸೊಡ್ಲೆಂ.

ಗಾಮಾ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ವೃತ್ತೆಚ್ಯಾ ಸುರ್ವಿಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಥೊಡ್ಯಾಚ್ ಕುಸ್ತಿ ಪಂದ್ಯಾಟಾಂನಿ ಸಮಾಸಾರ್ಕೊ ಜಾಲಾ ಪೂಣ್ ತಾಚ್ಯಾ 52 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೆ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಸುಮಾರ್ 5 ಹಜಾರ್ ಕುಸ್ತಿ ಪಂದ್ಯಾಟಾಂನಿ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಖಂಯ್ಚ್ಯಾಯ್ ಪಹಿಲ್ವಾನಾ ವರ್ವಿಂ ಗಾಮಾಕ್ ಸಲ್ವುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾತ್ಲಲ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಸಲ್ವಣಿ ನಾತ್ಲಲೊ 'ವಿಶ್ವ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಕುಸ್ತೆಗಾರ್' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ದಾಖ್ಲೊ ತಾಣೆಂ ರಚ್ಲಾ.

'ದಿ ಗ್ರೇಟ್ ಗಾಮಾ' ದಿಸ್ಪಡ್ತೆಂ 40 ಜಣಾಂ ಕುಸ್ತೆಗಾರಾಂ ಸಂಗಿಂ, ಉಣೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ 5 ಹಜಾರ್ 'ಬೈಥಕ್' ಆನಿ 3 ಹಜಾರ್ 'ಪುಶ್‌ಅಪ್' ಕರ್ಣ್ಯಾಂಚೆಂ

ವ್ಯಾಯಾಮ್ ಕರ್ತಾಲೊ. ತಾಚ್ಯಾ ದಿಸ್ಪಡ್ತ್ಯಾ ಖಾಣಾ ಜೆವ್ಣಾಕ್ 10 ಲೀಟರ್ ದೂದ್, 1.5 ಪೌಂಡ್ ಬಾದ್ಮಾಂ, ಪಿಟೊ ಭರ್ಶಿಲ್ಲೆಂ ದೂದ್, ಅರ್ಧೆಂ ಲೀಟರ್ ತೂಪ್, 6 ಪೌಂಡ್ ಲೊಣಿ, 2 ಕಿಲೊ ಬೊಕ್ಡ್ಯಾಂಚೆಂ ಮಾಸ್, 6 ಗಾಂವ್ಟಿಂ ಕುಂಕ್ಡಾಂಚೆಂ ಮಾಸ್, 36 ತಾಂತ್ಯಾಂ ಆನಿ 3 ಬಾಲ್ದಿಭರ್ ಫಳಾಂಚೊ ರೋಸ್ ಜಾಯ್ ಪಡ್ತಾಲೊ.

1919 ವರ್ಸಾ 'ಜಲಿಯನ್‌ವಾಲಾ' ಹತ್ಯಾ ಪ್ರಕರಣಾಂತ್ ಚಡುಣೆಂ 379 ಲೋಕ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೊ ಆನಿ 1200 ಜಣ್ ಘಾಯೆಲೆ. ಗಾಮಾ ಹ್ಯಾ ಪ್ರಕರಣಾಂತ್ ಭಾಗಿದಾರ್ ಜಾಲಾ ಮ್ಹಣ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ತಾಕಾ ಬಂದಿವಾನ್ ಕೆಲೊ. ಜಯ್ಲಾಂತ್ ವಿಶ್ವ್ ಕುಸ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಜಿಕ್ಲಲ್ಯಾ ಬಳ್ವಂತ್ ಗಾಮಾಕ್ ಎಕ್ಲ್ಯಾ ಸಾದ್ಯಾ ಕಯ್ದಿ ಪರಿಂ ಪಳೆಲೊ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ತಾಚೆಂ ತಾಲಿಮ್ ಆನಿ ಜೆವ್ಣಾಂ ಖಾಣಾಂಚ್ಯೊ ರೆಗ್ರೊ ಪಾಳಿನಾಸ್ತಾಂ ಗಾಮಾಕ್ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಕುಡಿಂತ್ ದೂಕ್ ಸುರು ಜಾಲಿ, ತಾಪ್ ಯೆಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಂನಿ ಜಲಿಯನ್‌ವಾಲಾಚ್ಯೆ ಚಳ್ವಳೆಂತ್ ಭಾಗಿದಾರ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾಂಚಿಂ ನಾಂವಾಂ ಸಾಂಗುಂಕ್ ಗಾಮಾಕ್ ಒತ್ತಾಯ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ತಾಣೆಂ ತೊಂಡ್ ಸೊಡ್ಲೆಂ ನಾ. ಆಕ್ರೆರ್ ಅಧಿಕಾರಿಂನಿ ಥಕುನ್ ಗಾಮಾಕ್ ಜಯ್ಲಾ ಥಾವ್ನ್ ಸುಟ್ಕಾ ದಿಲಿ.

ಗಾಮಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಚ್ಯಾ ಅಂತ್ಯ್ ಕಾಳಾರ್ ಭೋವ್ ಚಡ್ ಕಷ್ಟ್ ಭೊಗ್ಲೆ. ಭಾರತ್ ಸರ್ಕಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ತಾಕಾ ಕಸಲೊಯ್ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ವಾ ಆರ್ಥಿಕ್ ಕುಮಕ್ ಲಾಭ್ಲಿ ನಾ. ಮರ್ಜಿ ಸ್ಥಿತಿ ದೊಳ್ಯಾಂ ಮುಕಾರ್ ಉಬಿ ಜಾಲಿ. ತಾಚ್ಯೆ ವಿಶಿಂ ಜಾಣಾ ಆಸ್ಲ್ಯಾ ಉದ್ಯಮಿ ಜಿ.ಡಿ. ಬಿರ್ಲಾನ್ ತಾಕಾ ದುಡ್ವಾನ್ ಕುಮಕ್ ಕೆಲಿ. 1947 ವರ್ಸಾ ಭಾರತ್ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ದೇಶಾಂಚ್ಯಾ ವಿಭಾಗಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಗಾಮಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಂ ಸವೆಂ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಾಕ್ ಗೆಲೊ. ಥಂಯ್ಸರ್ ಕುಸ್ತೆಗಾರಾಂಕ್ ತರ್ಬೆತಿ ದಿವ್ನ್ 20 ವರ್ಸಾಂಭರ್ ಕುಸ್ತಿ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪಾಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಾಣೆಂ ಸಾಂಬಾಳ್ಳಿ.

ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಸಲ್ವಣಿ ದೆಕುಂಕ್ ನಾತ್ಲಲೊ, ವಿಶ್ವ್ ಕುಸ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲಲೊ 'ದಿ ಗ್ರೇಟ್ ಗಾಮಾ' 1960 ಮೇ 23ವೆರ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ 82 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಾಚ್ಯಾ ಲಾಹೋರ್ ಪಂಜಾಬಾಂತ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೊ!

54. ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಚೊ ಸ್ಥಾಪಕ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್

ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳ್ ಆನಿ ಧರ್ಮ್

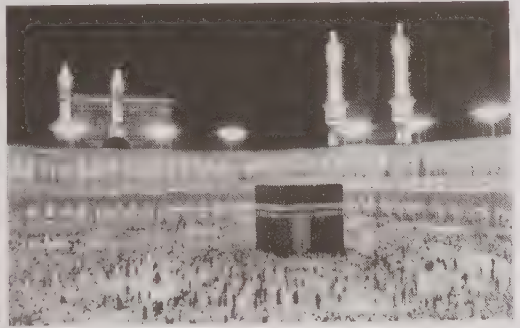
ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್ ಅರೇಬಿಯಾಚ್ಯಾ ಬೆಡೋವಿಯನ್ ಸಮುದಾಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕುರೇಶಿ ಪಂಗ್ಡಾಚ್ಯಾ ಹಸೀಮಾ ಘರಾಣ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಅಬ್ದುಲ್ ಆನಿ ಅಮಿನಾ ಜೊಡ್ಯಾಕ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 571 ಎಪ್ರಿಲ್ 22ವೆರ್ ಜಲ್ಮಲೊ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹೊಗ್ಳಿಕೆಕ್ ಪಾತ್ರ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಅರ್ಥ್. ತೊ ಆವಯ್ಚ್ಯಾ ಗರ್ಭಾಂತ್ ಆಸ್ತಾನಾ ತಾಚೊ ಬಾಪುಯ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೊ. 6 ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯೆರ್ ತಾಚ್ಯೆ ಆವಯ್ಚೆಂ ಆವ್ಕ್ ಸೊಂಪ್ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತಾಚೆಂ ಭುರ್ಗೆಪಣ್ ಆಪ್ಲೊ ಆಜೊ ಅಬ್ದುಲ್ ಮುತ್ತಾಲಿಬಾಚ್ಯೆ ಜತ್ನೆನ್ ತಾಣೆಂ ಪಾಶಾರ್ ಕೆಲೆಂ. ತಾಚ್ಯಾ ಆಜ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮರ್ಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಬಾಪ್ಲ್ಯಾ ಅಬುತಾಲಿಬಾಚೊ ಆಸ್ರೊ ತಾಕಾ ಲಾಬ್ಲೊ. ಮೆಕ್ಕ ಶೆರಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ಚೆಂ ತಾಂಚೆಂ ಕುಟಮ್ ಹೆರಾಂ ಪರಿಂ ಗ್ರೆಸ್ತ್ ನ್ಹಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ದೆಕುನ್ ತೊ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬಾಪ್ಲ್ಯಾ ಸಂಗಿಂ ವ್ಯಾಪಾರಾ ಖಾತಿರ್ ಸಿರಿಯಾಕ್ ವೆತಾಲೊ. ಆಪ್ಣಾಕ್ ಬೆಟ್ವೊಳ್ (free time) ಆಸ್ತಾನಾ ಬಕ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಚರಯ್ತಾಲೊ.

ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಾತ್ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಸಿರಿಯಾಂತ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಆಸ್ಲಲಿ ಧನಿಕ್ ಸ್ತ್ರೀ ಖದೀಜ ಲಾಗಿಂ ತಿಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಯ್ಲ್ವಾಟಾಂತ್ ಸಹಾಯಕ್ ಜಾವ್ನ್ ತೊ ವಾವ್ರ್ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಥಂಯ್ಸರ್ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾಸ್ತಾಂ ತಾಚ್ಯಾ ಬರ್ಯಾ ಗುಣಾಂಕ್ ಮೆಚ್ವುಣ್ 45 ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯೆಚಿ ವಿಧವ್ ಖದೀಜ 25 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಮಹಮ್ಮದಾ ಸಂಗಿಂ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಲಿ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹ್ಯಾ ಜೊಡ್ಯಾನ್ ಮೆಕ್ಕ ಶೆರಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ತಾಂಕಾಂ ಭೊವ್ ಬರೆಂ ಜಿವಿತ್ ಆನಿ ಗವ್ರವ್ ಲಾಬ್ಲೊ. ಹಾಂಗಾಸರ್ ತಾಂಕಾಂ ಎಕ್ಲಿ ಚಲಿ ಜಲ್ಮಲಿ. ತಿಕಾ ತಾಣಿಂ ಫಾತಿಮಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ದವರ್ಲೆಂ.

ಮಹಮ್ಮದ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬೆಟ್ವೊಳೆಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಮೆಕ್ಕ ಶೆರಾ ಲಾಗ್ಸರ್ ಗುಡ್ಯಾ-ದೊಂಗ್ರಾಂ ಮಧೆಂ ಆಸ್ಚ್ಯಾ 'ಹಿರಾ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಭುಂಯಾರಾಂತ್ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ-ತಪಸಾಂತ್ ಮಗ್ನ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಪ್ಣಾಕ್‌ಚ್ ವಿಸ್ರತಾಲೊ. ಹಾಂಗಾಸರ್ ಏಕ್ ದೈವಿಕ್ ತಾಳೊ ತಾಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ಉಲೊಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಹಿ ಗಜಾಲ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಪತಿಣೆ ಲಾಗಿಂ ಸಾಂಗುನ್ ತ್ಯಾ ಉಲೊವ್ಪಾ ವಿಶಿಂ ತಿಚ್ಯೆ ಲಾಗಿಂ ತೊ ಚರ್ಚಾ ಕರ್ತಾಲೊ. 610 ವರ್ಸಾ ರಂಜಾನ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂತ್ ಪರತ್ ಮಹಮ್ಮದಾಕ್ ದೈವಿಕ್ ತಾಳ್ಯಾನ್ ಅಲ್ಲಾ (ಸರ್ವೆಸ್ಪರಾ) ಲಾಗಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥನ್ ಕರುಂಕ್ ಉಲೊ ದಿಲೊ. ದೇವ್ ಎಕ್ಲೊಚ್, ತೊಚ್ ಸರ್ವ್ ಜಿವಿಂಚೊ ರಚ್ಣಾರ್, ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಬರೆಪಣಾ ಆನಿ ಖೊಟೆಪಣಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಮರ್ಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಕಾ ಫಾವೊತೊ ಫಳ್ ಲಾಬ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಹ್ಯೆ ಶಿಕೊವ್ಣೆಚೊ ತೀರ್ಲ್ ಆಸ್ಲೊ. ರಾಕಣ್ ಭಡ್ವ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಲಾಬ್ಲಲ್ಯೆ

ಶಿಕೊವ್ಣೆ ವಿಶಿಂ ಪತಿಣೆ ಲಾಗಿಂ ತಾಣೆಂ ಪುರ್ತೊ ವಿವರ್ ದಿಲೊ ಆನಿ ಆಪ್ಲಿ ಆದ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಸಾಂಡುನ್ ನವ್ಯಾನ್ ಅರ್ನ್ಸೊಗ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೆ ನವ್ಯೆ ಶಿಕೊವ್ಣೆಂಕ್ ಖಾಲ್ ಜಾವ್ನ್ ತಾಚಿ ಪತಿಣ್ ಖದಿಜಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಕ್ ಖಾಲ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯೆ ಪರಿಂ ಕೆಲೆಂ.

ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಮೆಕ್ಕ ಶೆರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಮುಕ್ ಆನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆಚ್ಯಾ ಘರಾಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ತ್ಯಾಚ್ ಶೆರಾಂತ್ಲ್ಯಾ 'ಕಾಬ' ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಜಾಗ್ಯಾಚೆಂ ಆಡಳ್ತೆಂ ಪಳೆಂವ್ಚ್ಯಾ 'ಅಬುಸೂಫಿಯ' ಕುಟ್ಮಾಕ್ ನವ್ಯಾ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಚಿ ಖಬರ್ ಕಳುನ್ ಆಯ್ಲಿ. ಉಸ್ಮಾನ್ ಘರಾಣ್ಯಾಚ್ಯೆ ಮೆಕ್ಕಚ್ಯಾ ಕಾಬ ಹಾಂತುಂ ಆಚರಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ದೆವಾಂಚ್ಯಾ ಆರಾಧನಾ, ಮೂರ್ತಿ ಪುಜಾ ವರ್ವಿಂ ಯಾತ್ರಿಕಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಚಡ್ ದುಡು, ಸಂಪತ್ತಿ ಜೊಡುನ್ ಘೆತಾಲೆ. ಮಹಮ್ಮದಾಚ್ಯಾ ಎಕಾ ದೆವಾಚ್ಯೆ ಶಿಕೊವ್ಣೆ ಆನಿ ಮೂರ್ತಿ ಪುಜಾ ಖಂಡನಾಚ್ಯಾ ಧೋರಣಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ ತಾಂಚ್ಯಾ ಆದಾಯಾಕ್ ಮಾರ್ ಪಡ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾನ್ ಆನಿ ಹೊ ನವೊ ಧರ್ಮ್ ತೆದ್ನಾಂಚ್ಯಾ ಮೆಕ್ಕ ಸಮಾಜೆಕ್‌ಯಿ ನಾಕಾ ಜಾಲ್ಲೊ ದೆಕುನ್ ಅಬುಸೂಫಿಯ ಆನಿ ತಾಚೆ ಸಾಂಗಾತಿ ಮಹಮ್ಮದಾಚ್ಯೆ ಶಿಕೊವ್ಣೆಂಕ್ ಆಡ್ಕಳಿ ಹಾಡುನ್ ತಾಚ್ಯೆ ವಯ್ರ್ ಹಲ್ಲೊ ಕರ್ತಾಲೆ. ಪೂಣ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘಟ್ ನಿರ್ಧಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ಪಾಟಿಂ ಸರುಂಕ್ ನಾ. 'ಅಲಿ' ಆನಿ 'ಉಮರ್ ಇಬಾನ್ ಅಲ್-ಕತಾಬ್' ಹಾಂಚ್ಯಾ ಮುಕೆಲ್‌ಪಣಾ ಖಾಲ್ ತರ್ನಾಟ್ಯಾಂಚೊ ಪಂಗಡ್ ಬಾಂದುನ್ ಹಾಂಕಾಂ ಅಲ್ಲಾಚೆ ಸೆವಕ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ದಿವ್ನ್ ಮಹಮ್ಮದಾ ಸಂಗಿಂ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ ರಕ್ಷಣಾಕ್ ತೆ ಘುಡೆಂ ಸರ್ಲೆ.

ಪವಿತ್ರ್ ಕಾಬಚಿ ಮೆಕ್ಕಾಚಿ ಮಶೀದ್

ಕ್ರಿ.ಶ. 619 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಮಹಮ್ಮದಾಚಿ ಪತಿಣ್ ಖದೀಜ ಆನಿ ತಾಚೊ ಬಾಪ್ಲೊ ಅಬುತಾಲೀಬ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲಿಂ. ಖದಿಜಾಚೊ ನಯ್ತಿಕ್ ಪಾಟಿಂಬೊ ಆನಿ ತಿಕಾ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಆರ್ಥಿಕ್ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನಾ ವರ್ವಿಂ ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಬುಸೂಫಿಯಾಚ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾ ಮುಕಾರ್ ತಕ್ಲಿ ಉಕಲ್ನ್ ರಾವ್ತಾಲೊ. ಆತಾಂ ತಸಲೊ ಪಾಟಿಂಬೊ ಮೊಡುನ್ ಪಡ್ಲೊ. ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಚೆಂ ತತ್ವಾಂ ಮೆಕ್ಕಾ ಶೆರಾಂತ್ ನವ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಚಿಂತ್ಪಾಕ್ ಕಾರಣ್‌ಕರ್ತ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲಿಂ. ದೆಕುನ್ ಅಬುಸೂಫಿಯಾಚ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾನ್ ಮಹಮ್ಮದಾ ವಯ್ರ್ ತವಳ್ ತವಳ್ ಹಲ್ಲೊ ಕರುಂಕ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾನ್ 'ಆಪ್ಣಾಕ್ ಹೆಂ ಮೆಕ್ಕ ಶೆರ್ ಸುರಕ್ಷಿತ್ ನ್ಹಯ್' ಮ್ಹುಣ್ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕರುನ್ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ 200 ಜಣಾಂ ಪಾಟ್ಲಾವ್ಯಾಂ ಸಂಗಿಂ ಕ್ರಿ.ಶ. 622 ಜುಲಾಯ್ 16ವೆರ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಮೆಕ್ಕ ಶೆರ್ ಸಾಂಡುನ್ ಮದೀನ ಶೆರಾಕ್ ಗೆಲೊ.

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಭಾವಾಡ್ಯಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ದಿಸಾ ಥಾವ್ನ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಯ್ಶೆಂ ಆಪ್ಲೆಂಚ್ 'ಹಿಜಿರಾ' ಪಂಚಾಂಗ್ (almanac) ಜಾರಿ ಕೆಲೆಂ. ಅರೆಬಿಕ್ ಭಾಶೆಂತ್ ಹಿಜಿರಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಎಕ್ ಗಾಂವ್ ಸಾಂಡುನ್ ಆನ್ಯೆಕಾ ಗಾಂವಾಕ್ ದೆಶಾಂತರ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ.

ಮಹಮ್ಮದಾಚೊ ಮದೀನಾ ಶೆರಾಂತ್ಲೊ ಜಿವಿತಾ ಕಾಳ್ ತಾಚ್ಯೆ ಜಿಣಿಯೆಚೊ ಪ್ರಮುಕ್ ಪಾಂವ್ಡೊ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಕುಟ್ಮಾಂ ಮಧೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಲಾಂಬ್ ಕಾಳಾಚೊ ರಾಗ್-ದ್ವೇಷ್ ಪಂಚೆತ್ಕೆ ಮಾರಿಫಾತ್ ರಾಜಿ ಕರುನ್ ತಾಂಚ್ಯೆ ಮಧೆಂ ತಾಣೆಂ ಸಮಾಧಾನ್ ಹಾಡ್ಲೆಂ. ತಾಣಿಂ ಸರ್ವಾಂನಿ ಮಹಮ್ಮದಾಚೊ ನವೊ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮ್ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕೆಲೊ. ಮದೀನಾಂತ್ ವ್ಹಡಾ ಸಂಖ್ಯಾನ್ ಜುದೆವ್ ಲೋಕ್ ವಸ್ತಿ ಕರುನ್ ಆಸ್ಲೊ. ಹೊ ಲೋಕ್ ಎಕಾ ಪ್ರವಾದಿಚ್ಯಾ ಯೆಣ್ಯಾಚಿ ವಾಟ್ ಪಳೆತಾಲೊ. ಮಹಮ್ಮದ್‌ಚ್ ತೊ ಪ್ರವಾದಿ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕುನ್ ಜುದೆವಾಂನಿ ತಾಕಾ ಮಾನ್ ಆನಿ ಗವ್ರವ್ ದಿಲೊ. ಅಶೆಂ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಚೊ ಸ್ಥಾಪಕ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಸರ್ವಾಂಕ್ ಪ್ರವಾದಿ ಕಸೊ ಜಾವ್ನ್ ತಾಕಾ ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್ (ಪ್ರವಾದಿ) ನಾಂವ್ ಖಾಯಮ್ ಜಾಲೆಂ.

ಮದಿನಾಂತ್ ಬಳ್ವಂತ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರಾ ವಿರೊಧ್ ಝುಜ್ ಕರುಂಕ್ ಮೆಕ್ಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಅಬುಸೂಫಿಯಾನ್ 1000 ಜಣಾಂಚೆಂ ಏಕ್ ಸಯ್ನ್ ತಯಾರ್ ಕರುನ್ 624 ವರ್ಸಾಚ್ಯಾ ರಂಜಾನ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂತ್ ಮದಿನಾ ಥಾವ್ನ್ 85 ಮಯ್ಲಾಂ ಪಯ್ಸಿಲ್ಯಾ 'ಬಾದ್ರಾ' ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಕಡೆ ಮಹಮ್ಮದಾಚ್ಯಾ 300 ಅಲ್ಲಾ ಸಯ್ನಿಕಾಂ ವಯ್ರ್ ಆಕ್ರಮಣ್ ಕೆಲೆಂ. ಹ್ಯೆ ಲಡಾಯೆಂತ್ ಅಜಾಪಾನ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಬರಿಂ ಮಹಮ್ಮದಾಚ್ಯಾ ಅಲ್ಲಾ ಸಯ್ನಾಕ್ ಜೀಕ್ ಲಾಬ್ಲಿ. ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಯ್ನಾಚಿ ಹಿ ಪಯ್ಲಿ ಜೀಕ್.

ಮದಿನಾಚಿ ಮಶೀದ್

627 ವರ್ಸಾ ಪರತ್ ಮೆಕ್ಕಾಚ್ಯಾ ಸಯ್ನಾನ್ ಬೆಡೋವಿಯನ್ ಆನಿ ಅಬಿಸಿನಿಂವಾಗಾರಾಂ ಸವೆಂ ಮೆಳುನ್ ಮದೀನಾ ಪಂಗ್ಡಾಚೆರ್ ಝುಜ್ ಸುರು ಕೆಲೆಂ. ಪ್ರವಾದಿ ಮಹಮ್ಮದಾನ್ ಪರ್ಷಿಂಯುನ್ ಮುಳಾಚ್ಯಾ ಸಲ್ಮಾನಾಕ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಘೆವ್ನ್ ಮದಿನಾ ಶೆರಾಚ್ಯೆ ಭೊಂವ್ತಣಿಂ ಗುಂಡಾಯೆಚ್ಯೊ ಖಣಿಯೊ ಖೊಂಡೊವ್ನ್ ಝುಜಾಂತ್ ಮೆಕ್ಕಚ್ಯಾ ಸಯ್ನಾಕ್ ಸಲ್ವಯ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಝುಜಾಂತ್ ಥೊಡಿಂ ಜುದೆವ್ ಕುಟ್ಮಾಂ ಮೆಕ್ಕ ಪಂಗ್ಡಾ ಸವೆಂ ರಾವ್ಲಲ್ಯಾ ಪಾಸತ್ ಪ್ರವಾದಿ ಮಹಮ್ಮದ್ ತಾಂಚೆರ್ ಖಿಬಾಳ್ಳೊ. ತಸಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಜುದೆವಾಂಕ್ ಬಲತ್ಕಾರಾನ್ ತಾಣೆಂ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಕ್ ಕನ್ವೆಡ್ತರ್ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ ಥೊಡ್ಯಾಂಕ್ ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರ್ಲೆಂ. ಉರ್ಲಲೆ ಆಪ್ಲೆಂ ಘರ್‌ದಾರ್ ಸಾಂಡುನ್ ಆಸ್ತ್ ಬದಿಕ್ ವಿಕುನ್ ದೆಶಾಂತರ್ ಗೆಲೆ.

ಮೆಕ್ಕಗಾರಾಂಚೆರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಝುಜಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ ಪ್ರವಾದಿ ಮಹಮ್ಮದಾಕ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಬಳಾಧಿಕ್ ಸಯ್ನ್ ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ರಾಜಕೀಯ್ ಥಳಾರ್ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮ್ ವಿಸ್ತಾರಾಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಲೆಂ. ಪೈಗಂಬರಾನ್ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಕ್ ಪುರ್ತೊ ಮಹತ್ವ್ ದಿಂವ್ಚೊ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕರುನ್ ಜುದೆವ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾಚೆರ್ ತಾಕಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಸಾಂಡ್ಲಿ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಧರ್ಮ್ ಕಸೊ ವಿಸ್ತಾರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಹಫ್ತ್ಯಾ ಮಧ್ಲೊ ಸುಕ್ರಾರ್ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಚೊ ಪವಿತ್ರ್ ದೀಸ್ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆಂ ವಿಂಚ್ಲೊ.

ತ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಮಹಮ್ಮದಾಚೆ ವಿರೊಧಿ ಥಂಡ್ ಪಡ್‌ಲ್ಲೆ. ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮ್ ರಾಜಕೀಯ್ ಸ್ವರೂಪ್ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ ಅರೇಬಿಯಾಂತ್ ವಿಸ್ತಾರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ವಿವಿಧ್ ಕುಳಿಯಾಂಚೊ ಥಳಾವೊ ಲೋಕ್ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಕ್ ಕನ್ವೆರ್ತ್ ಜಾತಾಲೊ. ಧರ್ಮಾಚ್ಯೆ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಪಾಸತ್ ಪ್ರವಾದಿ ಮಹಮ್ಮದಾನ್ ಮೆಕ್ಕಚ್ಯಾ ಕಾಬಕ್ ಯಾತ್ರಿಕ್ ಪಯ್ಣ್ ಕರುಂಕ್ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕೆಲೊ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲಾವ್ಯಾಂ ಸವೆಂ 628ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಮೆಕ್ಕಾಚೆರ್ ದಾಡ್ ಘಾಲುನ್ 630 ಫೆಬ್ರೆರಾಂತ್ ಪವಿತ್ರ್ ಮೆಕ್ಕ ಶೆರ್ ಆಪ್ಣಾ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಕೆಲೆಂ. ಮೆಕ್ಕಾಚ್ಯೆ ಪರ್ಜೆನ್ ಪ್ರವಾದಿ ಮಹಮ್ಮದಾಚೆರ್ ಮಾನ್ ಪರ್ಗಟ್ ಕರುನ್ ಶಾಂತಿಕ್ ಉಲೊ ದಿಲೊ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಪ್ರವಾದಿನ್ ಕಾಬಚಿ ಭಾಗೆವಂತ್ ಶಿಳಾ ಸೊಡುನ್ ಹೆರ್ 360 ಮೂರ್ತಿ ನಾಸ್ ಕರಯ್ಲ್ಯೊ ಆನಿ ಕಾಬಚ್ಯೆ ಭೊಂವ್ತಣಿಂಚೊ ಪ್ರದೇಶ್ ಭಾಗೆವಂತ್ ಜಾಗೊ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಕಾಯ್ದೊ ಜಾರಿ ಕರುನ್ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಪ್ರವೇಶಾಕ್ ನಿರ್ಬಂಧ್ ಘಾಲೊ.

ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮ್ ಎಕಾ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಕ್ ಪಾವುನ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಅರೇಬಿಯಾಂತ್ ಘಟ್ ಜಾವ್ನ್ ಯೆತಾನಾ, 632 ವರ್ಸಾ ಹಿಜರಿ ಪಂಚಾಂಗಾಚ್ಯಾ 10ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಇಷ್ಟಾಂ, ಸಯ್ರ್ಯಾಂ ಆನಿ ಪಾಟ್ಲಾವ್ಯಾಂ ಸಂಗಿಂ ಪ್ರವಾದಿ ಮಹಮ್ಮದಾನ್ ಪರತ್ ಮೆಕ್ಕಚ್ಯಾ ಪವಿತ್ರ್ ಹಜ್ ಹಾಚೆಂ ಪಯ್ಣ್ ಕೆಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ತಾಕಾ ಭೊವ್ ವ್ಹಡಾ ಸಂಭ್ರಮಾಚೊ ಸ್ವಾಗತ್ ಲಾಬ್ಲೊ. ಕಾಬಚೆಂ ದರ್ಶನ್ ಕರುನ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಸಬಾರ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಪ್ರವಚನಾಂ ದಿವ್ನ್ ಮದಿನಾಕ್ ತೊ ಪಾಟಿಂ ಆಯ್ಲೊ. ಹೆಂ ತಾಚೆಂ ಯಾತ್ರಿಕ್ ಪಯ್ಣ್ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ಭೊವ್ ಮಹತ್ವಾಚೆಂ ಘಡಿತ್ ಮ್ಹಣ್ ದಾಖಿಲ್ ಜಾಲಾಂ. ಹೆಂ ಪಯ್ಣ್ ಸೊಂಪುನ್ ಮದಿನಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯ್ಲಲೊ ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್ ತಕ್ಲೆಚ್ಯೆ ದುಕಿನ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ 62 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 632 ಜೂನ್ 8ವೆರ್ ದೆವಾಧಿನ್ ಜಾಲೊ.

ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಆತಾಂ 170 ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ದೆಶಾಂನಿ ಶಿಯಾ ಆನಿ ಸುನ್ನಿ ಪಂಥಾಚೊ ಸುಮಾರ್ 190 ಕರೊಡ್ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಲೋಕ್ ಆಸುನ್ ಕ್ರಮಾನ್ ಇಂಡೊನೇಷ್ಯಾ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್, ಭಾರತ್ ಆನಿ ಬಾಂಗ್ಲಾ ದೆಶಾಂನಿ ಹಾಂಚೊ ಸಂಖೊ ಚಡ್ ಆಸಾ!

55. ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಲೆಂ ಭೊೀವ್ ಪುರಾತನ್ ಪವಿತ್ರ್ ಶೆರ್

ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಚೆಂ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಪುರಾತನ್ ಶೆರಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಏಕ್. ಶತಮಾನಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾ ಥಾವ್ನ್ ಪಾಲೆಸ್ತಿನಾಚೆಂ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಆಸ್ಲಲೆಂ ಹೆಂ ಶೆರ್ ಎಕಾ ದೆವಾಕ್ ಆರಾಧನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಜುದೆವ್, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಂಕ್ ಪವಿತ್ರ್ ಶೆರ್. ಜೆರುಸಲೆಮ್ ದರ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ 750 ಮೀಟರ್ ಉಬಾರ್ ಆಸುನ್ ಚಡ್‌ಶೆಂ ವಿಸ್ತಾರ್ ಗುಡ್ಯಾಚೆರ್ ಆಸಾ. ಜೆರುಸಲೆಮಾಚ್ಯಾ ಭೊಂವ್ತಣಿಂ ಖಣಿಯೊ, ಖಂದಕ್ ಚಡ್ ಆಸಾತ್. ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ತವಳ್ ತವಳ್ ವಿದೇಶಾಂಚ್ಯಾ ಆಕ್ರಮಣಾಕ್ ಉಂಡಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಶೆರಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಜೆರುಸಲೆಮಾಕ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಸ್ಥಾನ್. ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಚಿ ಪುರಾಣ್‌ಕಾಲಿನ್ ಚರಿತ್ರಾ ಕ್ರಿ. ಪು. 15ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಇಜಿಪ್ತ್ ದೆಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ 'ಟೆಲ್-ಅಮರ್ನ' ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಲಾಬ್ಲಲ್ಯಾ ಶಾಸನಾಂ ವರ್ವಿಂ ಕಳುನ್ ಆಯ್ಲಿ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಚ್ಯೆ ಅಭಿವೃದ್ದೆರ್ ಬಾಬಿಲೊನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಪಡ್ಲೊ. ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಕ್ರಿ ಪೂ. 15ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಬಾಬಿಲೊನಾಚೊ ರಾಯ್ 'ಅಮೆಸೊಫಿಯಸಾ'ಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆ ಖಾಲ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂನಿ ಇಜಿಪ್ತಾಚ್ಯಾ ಫಾರಾವ್ಯಾ ರಾಯಾಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಚೆಂ ಆಡಳ್ತೆಂ ಕೇಂದ್ರ್.

ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಶೆರ್

ಸಬಾರ್ ಇತಿಹಾಸ್‌ಕಾರ್ ಹೆಂ ಶೆರ್ ಇಸ್ರಾಯೆಲ್ ಪಂಗ್ಡಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚೆಂ ಮೂಳ್ ಸ್ಥಾನ್ ಮ್ಹಣ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ದಿತಾತ್ ತರ್‌ಯಿ ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪ್ರಾಸ್ ಆದಿಂ ಹಾಂಗಾಸರ್ 'ಜೆಬುಸೈಟ್ಸ್' ಆನಿ 'ಬೆಂಜಮೈಟ್ಸ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಗಾಂವಾನ್ ಗಾಂವ್ ಭೊಂವ್ಚಿ (ಅಲೆಮಾರಿ wanderer) ಪಂಗ್ಡಾಚೊ ಲೋಕ್ ಜಿಯೆತಾಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಕಳುನ್ ಯೆತಾ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1010–970 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ದಾವಿದ್ ರಾಯಾನ್ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಶೆರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಜುದೆವ್ ನ್ಹಯ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಹೆರ್ ಸಮುದಾಯಾಂಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಧಾಂವ್ಡಾವ್ನ್ 'ಟೈರಿಯನ್' ಪಂಗ್ಡಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಮ್ಗಾರಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಹೆಂ ಶೆರ್ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕರುನ್ ಆಪ್ಲಿ ರಾಜ್ವಟ್ಕಿ ಚಲಯ್ಲಿ. ಹಾಚ್ಯಾ ಪುತಾ ಸಾಲ್ಮಾಂವ್ ರಾಯಾನ್ ದೆವಾಚ್ಯೆ ಖುಶೆ ಆನಿ ಬೆಸಾಂವಾಂ ವರ್ವಿಂ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 960–ಂತ್ ಜೆರುಸಲೆಮಾಂತ್ ಮಹಾಮಂದಿರ್ ಬಾಂದೊವ್ನ್ ಪೂರ್ಣ್ ಕೆಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಹೆಂ ದೆವಾಳ್ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಸಾತ್ ವಿಜ್ಮಿತಾಂ ಪಯ್ಕಿಂ ಏಕ್. ಹ್ಯಾ ದೆವಾಳಾಚೆ ಪ್ರಮುಕ್ ಆನಿ ಮಜ್ಬೂತ್ ಖಾಂಬೆ ಫಾತರ್, ರುಕಾಡ್ ಆನಿ ತಾಂಬ್ಯಾಚ್ಯಾ ತಗ್ಡಾಂನಿ

ಜಯ್ಲಲೆ. ಸಾಲ್ಮಾಂವ್ ರಾಯಾಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆ ಕಾಳಾರ್ ವೈಭವಾನ್ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಆಸ್ಲಲೆಂ ಹೆಂ ಮಹಾಮಂದಿರ್ ಘಾವೊ ತ್ಯಾ ಆಡಳ್ಟ್ಯಾ ವಿಣೆಂ ಆನಿ ಭುಂಯ್ಯಾಕ್ಪೆ ಸರ್ವಿಂ ಪಾಡ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ಇಜಿಪ್ತಾಚ್ಯಾ 'ಶಿಶಾಕ್' ನಾಂವಾಚ್ಯಾ ಫಾರಾವ್ಯಾ ರಾಯಾನ್ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುನ್ ಹೆಂ ಶೆರ್ ದೋನ್ ವಾಂಟೆ ಕೆಲೆಂ.

ಮಹಾಮಂದಿರ್ ಆನಿ ಹೆರ್ 400 ಬಾಂದ್ಪಾಂ ಹಾಣೆಂ ನಾಸ್ ಕರುಂಕ್ ಆಜ್ಞಾ ದಿಲಿ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. 585 ವರ್ಸಾ ಜುದೆಂಯಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯ್ ಬಾಬಿಲೊನಿಯಾಚ್ಯಾ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಜಾಲೆಂ. ರಾಯಾ 'ನೆಬುಕಡ್ನೆಸರ್' ಹಾಣೆಂ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಶೆರ್ ಝುಜಾಂತ್ ಜಿಕುನ್ ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಚ್ಯಾ ನಿವಾಶಿಂಕ್ ಬಂದಿವಾನ್ ಕರುನ್ ಬಾಬಿಲೊನಾಕ್ ವ್ಹೆಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಝುಜಾ ವೆಳಾ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಸಗ್ಳೆಂ ನಾಸ್ ಜಾಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಚ್ಯೆ ಘೊಂವ್ತಣಿಂ ಬಾಬಿಲೊನಿಯಾ ಆಡಳ್ಟ್ಯಾಗಾರಾಂನಿ ಫಾತ್ರಾಂಚೆ ದೊರೆ ಉಬೆ ಕೆಲೆ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಶೆರಾಚ್ಯೊ ಮೋಲಾಧಿಕ್ ವಸ್ತು ಸಗ್ಳ್ಯೊ ಬಾಬಿಲೊನಾಕ್ ವ್ಹೆಲ್ಯೊ.

ಜೆರುಸಲೆಮಾಂತ್ಲೆಂ ಪುರಾತನ್ ಘರ್

ಕ್ರಿ. ಪೂ. 539 ವರ್ಸಾ ಪರ್ಶಿಯಾಚ್ಯಾ ಚಕ್ರವರ್ತಿ 'ಸ್ಯೆರಸಾಸ್' ಬಾಬಿಲೊನಿಯಾಂಕ್ ಸಲ್ವುನ್ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಶೆರ್ ಆಪ್ಲಾ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ ಬಾಬಿಲೊನಿಯಾಚ್ಯೆ ಬಂದಡೆಂತ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಜುದೆವಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೇಶಾಚ್ಯೆ ಪಾಟಿಂ ಪರ್ತೊನ್ವೆಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿಲಿ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. 537 ಥಾವ್ನ್ 516 ಪರ್ಯಾಂತ್ 21 ವರ್ಸಾಂಭರ್ ಜೆರುಸಲೆಮಾಂತ್ ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಜುದೆವಾಂನಿ ಪರತ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಆಪ್ಲೆಂ ದೆವಾಳ್ ಉಬಾರ್ಲೆಂ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 637 ವರ್ಸಾ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಪಾಪ್ಟಿಂ ಅರಬಾಂಚ್ಯೆ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಜಾಲೆಂ. ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ 'ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಖಲೀಫ ಉಮರ್' ಹಾಣೆಂ ಪಾಲೆಸ್ತಿನ್ ಜಿಕುನ್ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಶೆರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ತಾಬೆನ್ ಘೆತ್ಲೆಂ ಆನಿ ಹೆಂ ಶೆರ್ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಚೆಂ ಕೇಂದ್ರ್ ಕೆಲೆಂ. ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ 'ಡೋಮ್ ಆಫ್ ದಿ ರೊಕ್' ಹಾಚ್ಯಾ ಪಶ್ಚಿಮಾಕ್ ರುಕಾಡಾಚಿ ಮಶೀದ್ ತಾಣೆಂ ಬಾಂದಯ್ಲಿ ಆನಿ ಜೆರುಸಲೆಮಾಂತ್ ನವ್ಯೊ ಇಗರ್ಜೊ ಉಬಾರುಂಕ್ ನಿಷೇಧ್ ಜಾರಿ ಕೆಲೊ. 1095 ವರ್ಸಾ ಫ್ರಾನ್ಸಾಂತ್ ಪವಿತ್ರ್ ಜಾಗ್ಯಾಂಚ್ಯೆ ಸೊಡ್ವಣೆ ಖಾತಿರ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಝುಜಾಂಚಿ 'ಕ್ರುಸೇಡ್ಸ್' ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಚಳ್ವಳ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲಿ. ಪಾಪಾ ಉರ್ಬನ್ ದುಸ್ರೊ ಹಾಣೆಂ ಯುರೊಪಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಲೊಕಾಕ್ ಪವಿತ್ರ್ ಜಾಗ್ಯಾಂಚ್ಯೆ ಸೊಡ್ವಣೆ ಪಾಸತ್ ಉಲೊ ದಿವ್ನ್ 'ಜೆರುಸಲೆಮಾಂತ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಕೆದ್ನಾಂಯ್ ಅಚರ್ಯಿಂ ಘಡ್ತಾತ್' ಮ್ಹಣುನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಝುಜಾರ್ಯಾಂಕ್ ಮುಸ್ಲಿಮಾಂ ವಿರೊಧ್ ಝುಜುಂಕ್ ಖುರಿಸ್ ವಾಂಟ್ಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಯುರೊಪಾಚೆ

ಹೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಯ್ನಿಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ನ್ಹೆಸ್ಣಾಚೆರ್ ಖುರ್ಸಾಚೊ ಗುರ್ತ್ ಖಂಚೊವ್ನ್ ಘೆತಾಲೆ ದೆಕುನ್ ಚರಿತ್ರೆಚ್ಯಾ ಪಾನಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಝುಜಾಂಕ್ ಕ್ರುಸೇಡ್ಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲಾಂ. 1097 ವರ್ಸಾ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ 'ಕೌಂಟ್‌ರೇಮಾನ್', ಬೆಲ್ಜಿಯಮಾಚ್ಯಾ 'ಗಾರ್ಡ್ ಫ್ರೀ ಬೋಯೆಮಾನ್' ಆನಿ 'ಟ್ಯಾಂಗ್‌ಕ್ರೇಡ್' ಕ್ರುಸೇಡ್ಸ್ ಮುಕೆಲ್ಯಾಂನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳುನ್ 'ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ-1 ಅಲೆಕ್ಸಿಯಸಾಕ್' ಖಾಲ್ ಜಾವ್ನ್ 'ಹ್ಯಾ ಝುಜಾಂತ್ ಜಿಕ್ಲಲೆ ಸಗ್ಳೆ ಗಾಂವ್ ತಾಚ್ಯೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆ ಅಧೀನ್ ಕರ್ತಲ್ಯಾಂವ್' ಮ್ಹಣುನ್ ಭಾಸಾವ್ಣಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೆಂ ಸಯ್ನ್ ಜೆರುಸಲೆಮಾ ಕುಶಿಂ ವಚುನ್ 1099 ವರ್ಸಾ ಝುಜಾಂತ್ ಜೀಕ್ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಶೆರ್ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಕರುಂಕ್ ಸಕ್ಲೆಂ. 1834 ವರ್ಸಾ ಭುಂಯ್ಕಾಪ್, 1839 ವರ್ಸಾ ಪ್ಲೇಗ್ ಪಿಡೆ ವರ್ವಿಂ ಹೆಂ ಶೆರ್ ಕಷ್ಟಾಂ-ನಷ್ಟಾಕ್ ಸಾಂಪಡ್ಲೆಂ. ತೆದ್ನಾಂ ಅಮೆರಿಕಾ, ಇಂಗ್ಲೆಡ್, ರಷ್ಯಾ ತಸಲ್ಯಾ ದೇಶಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಭರ್ಪೂರ್ ಆರ್ಥಿಕ್ ಕುಮಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಲಾಬ್ಲಿ. ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಮಹಾಝುಜಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ತುರ್ಕಾಂಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಮೆಕ್ಳೆಂ ಜಾವ್ನ್ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯೆ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಜಾಲ್ಲೆಂಚ್ 1948 ಮೇ 14ವೆರ್ ಹೆಂ ಶೆರ್ ಜುದೆವಾಂಚ್ಯಾ ಇಸ್ರಾಯೆಲಾಚೆಂ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಜಾಲೆಂ.

ಜೆರುಸಲೆಮಾಂತ್ ಡೋಮ್ ಆಫ್ ರೊಕ್

ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಶೆರಾಂತ್ ತೀನ್ ಧರ್ಮಾಂಕ್ ಸಂಬಂಧಿತ್ ಸಬಾರ್ ಪುರಾತನ್ ಆನಿ ಮೊಲಾಧಿಕ್ ಶಿಲ್ಪ್ ಕಲೆಚ್ಯೊ ಕೃತಿಯೊ ಆನಿ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಮಹತ್ವಾಚೆ ಪವಿತ್ರ್ ಜಾಗೆ ಆಸುನ್ ಹೊ ಗಾಂವ್ ಒಲಿವ್ ರೂಕ್, ಲಿಂಬ್ಯಾ ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ಫಳಾಂಕ್ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಆಸಾ. ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಶೆರ್ ಸಂಸಾರಾಚೆಂ ಪ್ರಮುಖ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಆನಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಾಂ. ಡೋಮ್ ಆಫ್ ರೊಕ್, ಆಲ್-ಅಕ್ಸ್ ಮಶೀದ್, ಮಹಾ ದೆವಾಳಾಚ್ಯೊ ಬಾಂದ್ಪಾ ವಸ್ತು, ದಾವಿದಾಚೊ ಬುರುಜ್, ಗೋಲ್ಡನ್ ಗೇಟ್, ವಯಲಿಂಗ್ ವಾಲ್, ಪುರಾತನ್ ಕಾಳಾಚಿಂ ಉದ್ಕಾ ತಳಿಂ, ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಶೆರಾ ಭೊಂವ್ತಣಿಂ ತವಳ್ ತವಳ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವಣ್ತಿಂಚಿಂ ಅವಶೇಷಾಂ, ಪವಿತ್ರ್ ಗ್ರಂಥ್ ಬೈಬಲಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರವಾದಿ, ಪ್ರೊಫೆತಾಂನಿ ಆನಿ ದೆವಾಚ್ಯಾ ಪುತಾ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾನ್ ವಾಟ್ ಝುರಯ್ಲಲೆಂ ಜೆರುಸಲೆಮ್ ಶೆರ್ ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಆನಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ದಿಷ್ಟಿನ್ ಪವಿತ್ರ್ ತಶೆಂ ಸುಭಾಮ್ ಖ್ಯಾತೆಚೆಂ ಆಸಾ!

56. ವಿಶಿಷ್ಟ್ ತಂತ್ರ್ ವಿದ್ಯೆನ್ ಆಪ್ಲಿಂ ಬಿಡಾರಾಂ ಬಾಂಧ್ಚಿಂ ಬುದ್ವಂತ್ ರಚ್ಣಾ!

ಉಬುಂಕ್ ಸಕ್ಚಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಆನಿ ತಾಂಚಿ ಘೊಂಟೆರ್

ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವಸ್ತೆ ಖಾತಿರ್, ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವ್ರುಂಕ್, ಪಿಲಾಂ ಕಾಡುನ್ ತಾಂಚೆಂ ಪಾಲನ್ ಪೋಸಣ್ ಕರುಂಕ್ ಸುಕ್ಣಿಂ ಸಾವ್ಜಾಂ ಘೊಂಟೆರಾಂ ಬಾಂದ್ತಾತ್. ಅಸಲ್ಯಾ ತಾಂಚ್ಯಾ ಘೊಂಟೆರಾಂ ಪಾಸತ್ ಫಾವೊತೊ ಜಾಗೊ ವಿಂಚ್ತಾನಾ ಘೊಂಟೆರ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕರ್ತ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಹಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಖರೆಂಚ್ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯ್ ದಾಕಯ್ತಾತ್.

ಘೊಂಟೆರಾಂತ್ ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವ್ರುನ್ ದುಸ್ಮಾನಾಂ ಥಾವ್ನ್ ತಾಂಚಿ ರಾಕಣ್ ಕರುನ್ ತಾಂತ್ಯಾಂ ವಯ್ರ್ ರವಾಣೆಕ್ ಬಸುನ್ ಪಿಲಾಂ ಜಲ್ಮತಚ್ ತಾಂಚೊ ಪೋಸ್ ಕರ್ಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಚಡ್ ಕರುನ್ ಚೆಡುಂ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಚಿ ತರ್ ಚೆಡೊ ಸುಕ್ಣೆಂ ಚೆಡುಂ ಸುಕ್ಣ್ಯಾ ಸಂಗಿಂ ಸಹಕಾರ್ ದಿವ್ನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪಿಲಾಂಕ್ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ವ್ಹಡ್ಚ್ಯಾ ಕರ್ಣೆಂತ್ ಬರಾಬರ್ ವಾಂಟೆಲಿ ಜಾತಾ. ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವ್ರುನ್ ಪಿಲಾಂ ಕಾಡುಂಕ್ ತಯಾರಾಯ್ ಕರ್ಚೆಂ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಚೆಂ ಜೊಡೆಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳುನ್ ಘೊಂಟೆರ್ ಬಾಂದ್ಚೊ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ಚಿ ಪರಂಪರಾ ಕಾವ್ಳೆ, ಗಿರ್ಬುಜ್ಯೊ, ರಾನ್ ಪಾರ್ವೆ, ಗೀದ್ ತಸಲ್ಯಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂ ಥಂಯ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ.

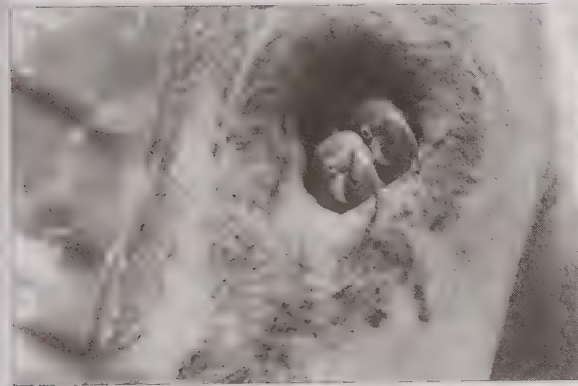
ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಚೊ ಘೊಂಟೆರ್

ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಘೊಂಟೆರಾಂನಿ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ರುಕಾಂಚ್ಯಾ ಬುರಾಕ್, ಬಿಳಾಂ ತಸಲ್ಯಾ ಖರ್ಸ್ ಘೊಂಟೆರಾಂ ಥಾವ್ನ್ ವ್ಹಡ್ ಜಾಣ್ವಾಯೆನ್, ಸೊಶ್ಚಿಕಾಯೆನ್ ಆನಿ ನಾಜುಕಾಯೆನ್ ಬಾಂದುನ್ ಹಾಡ್ಚ್ಯಾ ಝಾಡಾಂಚ್ಯಾ ಫಾಂಟ್ಯಾಂನಿ ಉಮ್ಕಳ್ಚ್ಯಾ 'ವೊಳ್ಚೆಂ ಸುಕ್ಣೆಂ', 'ಗೀಜಗ ಹಕ್ಕಿ' (Weaver bird) ಹಾಂಚ್ಯಾ ಸೊಬಿತ್ ಘೊಂಟೆರಾಂ ತಸಲಿ ವಿವಿಧತಾ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಥೊಡಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಭುಂಯ್ಚ್ಯಾ ಧರ್ಣಿರ್ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಧಾಕ್ಟುಲಿಂ ಘೊಂಡ್ಕುಲಾಂ, ಬಿಳಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವಸ್ತೆ ಖಾತಿರ್ ವಿಂಚ್ತಾತ್. ಹೆರ್ ಥೊಡಿಂ ಖೊಲಿಯಾಂಚ್ಯೆ ರಾಶಿ ಭಿತರ್ ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವರ್ತಾತ್. ಘುಗಿ, ಕೀರ್ ರುಕಾಂಚ್ಯಾ ಬುರಾಕಾಂ ಭಿತರ್ ಆಪ್ಲಿಂ ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವರ್ತಾತ್. ತಾಂಕಾಂ ಘೊಂಟೆರ್ ಬಾಂದ್ಚ್ಯೆ ತಸಲಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ನಾ. ಭೊವ್ ಥೊಡಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಸಹಜ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಘೊಂಟೆರಾಂ ತಸಲೆ ಜಾಗೆ ಬೊಂಚೆಂನಿ ಖೊರ್ಪುನ್ ಹೆರ್ ಥೊಡ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಚ್ಯೆ ಮೆಳೊವ್ಣೆನ್ ಘೊಂಟೆರ್

ಬಾಂದುಂಕ್ ಸುರು ಕರ್ತಾತ್. ತಾಂಚ್ಯೆ ಪಿಳ್ಗೆಚ್ಯಾ ವಿಕಾಸಾ ಖಾತಿರ್ ತಾಣಿಂ ಕಾಡ್ಚೆಂ ಹೆಂ ಪಯ್ಲೆಂ ಮೆಟ್. 'ಸುತಾರ್ ಸುಕ್ಣೆಂ', 'ಮರಕುಟಿಗ' (Woodpecker) ಆಪ್ಲೊ ಘೊಂಟೆರ್ ಬಾಂದುಂಕ್ ಅಸಲೆಂ ಸೊಂಪೆಂ ವಿಧಾನ್ ವಿಂಚ್ತಾತ್. ರುಕಾಂಚ್ಯಾ ಖಾಂಚೆಂನಿ ಆಸ್ಚಿಂ ಧಾಕ್ಟುಲಿಂ ಬಿಳಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಬೊಂಚೆಂನಿ ಖರ್ವಟಾವ್ನ್ ಘೊಂಟೆರ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾತ್. ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಲಾಂಬ್ ಬೊಂಚೆ ವಯ್ರ್ ಲ್ಹಾನ್ ಶಿಂಗ್ ಆಸ್ಚಿಂ 'ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್' (Hornbill) ಸುಕ್ಣಿಂ ರುಕಾಂಚ್ಯಾ ಖಾಂಚೆಂನಿ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಧಾಕ್ಟುಲ್ಯಾ ಬಿಳಾಂನಿ ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವರ್ತಾತ್. ಚೆಡುಂ ಸುಕ್ಣೆಂ ತಾಂತ್ಯಾಂ ವಯ್ರ್ ರವಾಣೆಕ್ ಬಸ್ತಾನಾ ಜಿವ್ಗಾಳಿ ತಸಲ್ಯಾ ದುಸ್ಮಾನಾಂ ಥಾವ್ನ್ ತಾಂತ್ಯಾಂಚೆ ರಾಕಣ್ ಕರುಂಕ್ ಘೊಂಟೆರಾಚ್ಯಾ ದಾರಾಕ್ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾನ್ ಏಕ್ ಲ್ಹಾನ್ ಧೊಂಪ್ಕೊ ಆಸ್ಚೆಂ ಧಾಂಪ್ಣೆಂ ಧಾಂಪ್ತಾ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಚೆಡೊ ಸುಕ್ಣೆಂ ಹ್ಯಾ ಬುರಾಕಾ ಥಾವ್ನ್ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಚೆಡುಂ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಕ್ ತವಳ್ ತವಳ್ ಖಾಣ್ ಹಾಡುನ್ ದಿತಾ. ತಾಂತ್ಯಾಂ ಫುಟುನ್ ಪಿಲಾಂ ಚಿಕ್ಕೆ ವ್ಹಡ್ಲಿಂ ಜಾತಚ್ ಆವಯ್ ಸುಕ್ಣೆಂ ಆಡ್ ದವರ್ಲ್ಲೆಲೆಂ ಧಾಂಪ್ಣೆಂ ನಿಕ್ಳಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಯೆತಾ. ಚಡಾವತ್ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘೊಂಟೆರಾ ಪಾಸತ್ ಸಹಜ್ ಆನಿ ಯೋಗ್ಯ್ ಆಸ್ಚ್ಯೊ ರುಕಾಚ್ಯೊ ಖಾಂಚಿ, ಇಡಿಂ, ಧರ್ಣಿಂತ್ಲಿಂ ಘೊಂಡ್ಕುಲಾಂ, ಬಿಳಾಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಮೆಳುಂಕ್ ಕಷ್ಟ್ ದೆಕುನ್ ತಸಲಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಆಪ್ಲೊ ಘೊಂಟೆರ್ ಖುದ್ದ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾತ್. ರುಕಾಂ ಝುಡಾಂಚೆರ್ ಸಾದ್ಯೆ ರಿತಿನ್ ಸುಕ್ಯಾ ಕಾಡಿಯಾಂ ಆನಿ ಬೊಡಿಯಾಂನಿ ಆಸಾ ಕರ್ಚೆ ಘೊಂಟೆರ್ ಕಾವ್ಳೆ, ರಾನ್ ಪಾರ್ವೆ, ಗೀದ್ ಬಾಂದುನ್ ಹಾಡ್ತಾತ್. ಹೆ ಘೊಂಟೆರ್ ಕಿತ್ಲೆಂ ಖರ್ಕಸ್ ಆಸ್ತಾತ್-ಕಾಡಿಂಯಾಂಚ್ಯಾ, ಬೊಡಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಇಡ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ತಾಂತ್ಯಾಂ ಭಾಯ್ರ್ ದಿಸ್ತಾತ್. ಅಸಲ್ಯಾ ಘೊಂಟೆರಾಂಕ್ ಪಾವ್ಸ್, ವಾರೆಂ, ವೊತಾ ಥಾವ್ನ್ ರಕ್ಷಣ್ ಮೆಳನಾ. ಹೆರ್ ಜಾತಿಚಿಂ ಥೊಡಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಆಪ್ಲೊ ಘೊಂಟೆರ್ ಸುಂದರ್ ಆಕಾರಾನ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕರ್ತಾತ್. ಬೊಡಿಯಾಂ ಮಧೆಂ ತಾಂತ್ಯಾಂ ಸುರಕ್ಷಿತ್ ಉರ್ಚ್ಯೆ ತಸಲ್ಯಾ ಗುಂಡಾಯೆಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಝುಡಾಂಚಿಂ ಪಾಳಾಂ, ಸುಕೆಂ ತಣ್ ಪಾತ್ಳಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಬಿಡಾರ್ ಸಜಯ್ತಾತ್. ಅಸಲೆ ಘೊಂಟೆರ್ ಗಿರ್ಬುಜ್ಯೊ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾತ್ ಆನಿ ಥೊಡಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ತಣ್, ಕಾತೊ, ಸುತಾಂ ಎಕಾಮೆಕಾ ವೊಳಾವ್ನ್ (twist) ಗೋಲ್ ಆಕಾರಾಚ್ಯಾ ಕೊಪಾಂ ತಸಲೆ ಘೊಂಟೆರ್ ರುಕಾಂಚೆರ್, ಝುಡಾಂಚೆರ್ ವಾ ಬೊಲ್ಯಾಂ ಭಿತರ್ ಬಾಂದ್ತಾತ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯೆ ಭಿತರ್ ಕೇಸ್, ಕಾಪುಸ್, ಸುತಾಂ ಜಮೊವ್ನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಉಶ್ಯಾ ತಸಲೆಂ ಹಾಂತುಳ್ನ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕರ್ತಾತ್.

ವೊಳ್ಚ್ಯಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಚೊ ಘೊಂಟೆರ್

ಗಾಯನಾಂ ಗಾವ್ಪಿ ಸುಕ್ಣಿಂ (Song thrush) ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘೊಂಟೆರಾ ಭಿತರ್ಲಿ ಪಿರಿಯೆ ತೆದಿ ಸುವಾತ್ ಚಿಕಟ್ ಆವ್ಯಾ ಮಾತಿ ಕಾಲವ್ನ್ ತಿ ಸುಕ್ಲ್ಲಿಚ್ ತಾಂತುಂ ವಸ್ತಿ ಕರುನ್, ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವರ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾಕ್ಯಿ ಚಡ್ ಜಾಣ್ವಾಯೆನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಬಿಡಾರ್ ಬಾಂಧ್ಚಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘೊಂಟೆರಾಚ್ಯಾ ಮಾತ್ಯಾರ್ ಮಾಳೊ (loft) ಆಸಾ ಕರುನ್ ತಾಚ್ಯೆ ಭಿತರ್ ಸರುಂಕ್ ಲ್ಹಾನ್ ಏಕ್ ಬುರಾಕಾಚಿ ವಾಟ್ ಉಗ್ತಿ ದವರ್ತಾತ್. ಸರ್ವ್ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಏಂಜ್ಞಾರ್ ತಂತ್ರ್‍ವಿದ್ಯೆನ್ ಸೊಬಿತ್ ಘೊಂಟೆರಾಂ ಬಾಂಧ್ಚಿಂ 'ಪೆಸ್ಸಾರಿಡೇ' ಕುಟ್ಮಾಂತ್ಲ್ಯಾ 'ಪ್ಲೋಸಿಯುಸ್' ವಿಜ್ಞಾನ್ ನಾಂವಾಚಿಂ, ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ 'ಗೀಜಗ' ಮ್ಹಣ್ ವಳ್ಕುಂಚಿಂ 'ವೀವರ್ ಬರ್ಡ್' ಸುಕ್ಣಿಂ ಭಾರತ್, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಬರ್ಮಾ ದೇಶಾಂಚ್ಯಾ ಬೆಸಾಯಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಜಮ್ಯಾಂನಿ ಜಿಯೆತಾತ್. ಭಾತ್ ವಾ ಹೆರ್ ಬೆಳಿಂ ಪಿಕ್ತಾನಾ ಹಾಂಚೆ ವ್ಹಡ್ ಪಂಗಡ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಕೃಷಿ ಭುಂಯ್ ಲಾಗಿಂ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಾತ್. ಸಂತಾನ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಾಳಾರ್ ಚೆಡೊ ಸುಕ್ಣಿಂ ಚೀ... ಚೀ... ಮ್ಹಣ್ ಆವಾಜ್ ಕರುನ್ ಚೆಡುಂ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಕ್ ಪಯ್ಸ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಧಾಂವ್ಡಾವ್ನ್ ವ್ಹರ್ತಾತ್. ಹಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಮಾಯ್ ಮಹಿನ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಅವ್ದೆಂತ್ ಘೊಂಟೆರ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕರ್ತಾನಾ, ಭೊವ್ಚ್ ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯ್ ಆನಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಕರ್ತಾತ್. ಚಡಾವತ್ ನ್ಹಂಯ್, ವ್ಹಾಳ್, ಪಿಸ್ತಾರ್ ತಳ್ಯಾಂಚ್ಯೆ ತಡಿಂನಿ ಉದ್ಕಾಚೆರ್ ಬಾಗ್ಲೊನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ರುಕಾಂಚ್ಯಾ ಝುಡಾಂಚ್ಯಾ ಫಾಂಟ್ಯಾಂಚೆರ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಚೊಂಚಿ ಆನಿ ಪಾಂಯಾಂಚ್ಯೆ ಕುಮ್ಕೆನ್ ಪಾಕಾಟೆ ಪಾಪುಡ್ನ್ ಹಾಣಿಂ ಘೊಂಟೆರ್ ಬಾಂದ್ಚೊ ಪಳೆತಾನಾ ವರ್ತೊ ಸಂತೊಸ್ ಭೊಗ್ತಾ. ಹೆ ಘೊಂಟೆರ್ ಫುಲಾಂ ದವರ್ಚ್ಯಾ ವಾಜಾ ಪರಿಂ ಆಸುನ್ ಹಾಂತುಂ ಉಮ್ಕಾಳ್ ಫೆಂವ್ಟ್ಯೊ ವಯ್ಲೊ ಭಾಗ್ ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವರ್ಚೊ ಪಿಶಾಲ್ ಆಡ್ಕುಲೊ ಜಾಗೊ, ಸಕಯ್ಲ್ಯಾ ಕುಶಿಚೊ ಪ್ರವೇಶ್ ದಾರಾಚೊ ಭಾಗ್ ಮ್ಹಳ್ಯೆ ತೀನ್ ವಾಂಟೆ ಆಸ್ತಾತ್. ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವರ್ಚ್ಯಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಕ್ ಹಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಜಿವ್ಯೆ ಆವ್ಯಾ ಮಾತಿಯೆಚೊ ಲೇಪ್ ಕಾಡ್ತಾತ್. ಘೊಂಟೆರ್ ನಿರ್ಮಾಣಾಚೊ ವಾವ್ರ್ ಚೆಡ್ಯಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಚೊ ತರ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಂತ್ಯಾಂಚೆರ್ ರವಾಣೆಕ್ ಬಸುನ್ ಪಿಲಾಂ ಕಾಡ್ಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಚೆಡುಂ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಚಿ. ಚಡಾವತ್ ಏಕ್ ಚೆಡೊ ಸುಕ್ಣಿಂ ಸಬಾರ್ ಚೆಡುಂ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂ ಕಡೆ ಸಂಪರ್ಕ್ ದವರ್ತಾ ಆನಿ ತಾಂಚೆಂ ಮನ್ ಜಿಕುಂಕ್ ಪೆಚಾಡ್ತಾ. ಅಶೆಂ ಘೊಂಟೆರಾಚೊ ಅರ್ಧೊ ವಾವ್ರ್ ಕರುನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪಸಂದೆಚ್ಯಾ ಚೆಡುಂ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಕ್ ತೊ ದಾಕಯ್ತಾ. ತೆಂ ಖುಶಿ ಪಾವ್ಲ್ಯಾರ್ ಆಪ್ಲೊ ವಾವ್ರ್

ರುಕಾಚ್ಯಾ ಬಿಳಾಂತ್ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಚೊ ಘೊಂಟೆರ್

ಪೂರ್ಣ್ ಕರ್ತಾ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತೆಂ ಚೆಡುಂ ಸುಕ್ಣೆಂ ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವ್ರುನ್ ಪಿಲಾಂ ಕಾಡ್ತಾ. ಹ್ಯೆ ಪರಿಂ ಚೆಡುಂ ಸುಕ್ಣ್ಯಾನ್ ನಾಪಸಂದ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಘೊಂಟೆರ್ ಹಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಖಾಲಿಚ್ ಸೊಡುನ್ ವೆತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂ ವಿಶಿಂ ಗುಂಡಾಯೆನ್ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಕರುನ್ ಸೊದ್ ಕೆಲ್ಲೊ, ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂ ವಿಜ್ಞಾನಿ 'ಸಲೀಮ್ ಆಲಿ' ಸಂಸಾರ್‌ಭರ್ ಫಾಮಾದ್.

ಥೊಡ್ಯೆ ಜಾತಿಂಚಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಘೊಂಟೆರ್ ಬಾಂದಿನಾಂತ್. ಬದ್ಲಾಕ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಘೊಂಟೆರಾಂನಿ ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವರ್ತಾತ್. ಕೊಗುಳ್ ಕಾವ್ಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಘೊಂಟೆರಾಂತ್ ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವರ್ತಾ. ಕಾವ್ಳ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆನಿ ಕೊಗುಳೆಚ್ಯಾ ತಾಂತ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ರಂಗಾ, ಗಾತ್ರಾ ಆನಿ ಆಕಾರಾಂತ್ ಕಸಲೊಚ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ್ ನಾ ದೆಕುನ್ ತಾಂತ್ಯಾಂ ಫುಟುನ್ ಪಿಲಾಂ ಭಾಯ್ರ್ ಪಡ್ಚೆ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕಾವ್ಳೆ ಹಾಂಚೊ ಪೋಸ್ ಕರ್ತಾತ್. ಕೊಗುಳೆಂಚ್ಯಾ ಪಿಲಾಂಚೊ ಚೀಂವ್... ಚೀಂವ್... ಆವಾಜ್ ಆಯ್ಕತಾನಾ ಕಾವ್ಳ್ಯಾಂಕ್ 'ಆಮಿ ಫಟ್ವುನ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾಂವ್' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಗುಟ್ ಕಳ್ತಾ. ತಿತ್ಲ್ಯಾರ್ ಕೊಗುಳೆಚಿಂ ಪಿಲಾಂ ಉಬುನ್ ವೆತಾತ್. ಕಾವ್ಳೊ ತಾಂಚ್ಯೆ ಪಾಟಿಕ್ ಲಾಗ್ತಾ ತರಿ ತಾಂಕಾಂ ಆತಾಂ ಬಳ್ ಆಯ್ಲಾಂ ಆಸ್ತಾಂ ಕಾವ್ಳ್ಯಾಕ್ ತಾಂಚಿ ಪಾಟ್ ಧರುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಯ್ನಾ. ಧಾಕ್ಟುಲ್ಯಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂನಿ ವಿವಿಧ್ ಘೊಂಟೆರಾಂ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕರ್ಚ್ಯೆ ಜಾಣ್ವಾಯೆ ಥಂಯ್ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ವಿಜ್ಮಿತ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಪಡ್ತಾ. ಥೊಡಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘೊಂಟೆರಾಂ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾನ್ ರಾತಿಚ್ಯಾ ವೆಳಾ ಉಜ್ವಾಡಾ ಖಾತಿರ್ ಕಾಜುಲ್ಯಾಂಕ್ ಧರುನ್ ಹಾಡುನ್ ಆವ್ಯಾ ಮಾತಿಯೆಚ್ಯಾ ಲ್ಹಾನ್ ಮಾಟ್ವಾಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಚಿಡ್ಕಾವ್ನ್ ತಾಂಚೊ ಪೋಸ್ ಕರ್ತಾತ್.

ಚಡಾಂತ್ ಚಡ್ ಸುಕ್ಣಿಂ ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ರಾವ್ಲಲ್ಯಾ ಘೊಂಟೆರಾಂತ್ ಪರ್ತ್ಯಾನ್ ವಸ್ತಿ ಕರಿನಾಂತ್ ಆನಿ ಭೊವ್ ಥೊಡಿಂ ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕೆಲ್ಲೊ ಘೊಂಟೆರ್ ವರ್ಸಾನ್ ವರ್ಸಾ ದುರುಸ್ತ್ ಕರುನ್ ವಾಪರ್ತಾತ್. ತಾಂತ್ಯಾಂ ಫುಟುನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಪಡ್ಲಲಿಂ ನವಿಂ ಪಿಲಾಂ ವ್ಹಡ್ ಜಾವ್ನ್ ತಾಂತ್ಯಾಂ ದವರ್ಚೊ ವೇಳ್ ಯೆತಾನಾ ಆವಯ್‌ಬಾಪಯ್‌ಚೊ ಸಹಕಾರ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಕುಳಿಯೆಚ್ಯಾ ನಿಯಮಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಘೊಂಟೆರ್ ಬಾಂದ್ತಾತ್.

ಪವಿತ್ರ್ ಪುಸ್ತಕಾಚ್ಯಾ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಸರ್ವೆಸ್ಪರ್ ದೇವ್ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾ: 'ಪೃಥ್ವಿ, ಉದಕ್ ಆನಿ ಪ್ರಾಣಿಯಾಂನಿ ಭರುಂ ಆನಿ ಸುಕ್ಣಿಂ ಭುಮಿ ವಯ್ರ್ ಅಂತ್ರಳಾರ್ ಉಬುಂದಿತ್'. ಹ್ಯೆಚ್ ಪರಿಂ ನವ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ದೆವಾಚೊ ಪೂತ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ: 'ದೆಕುನ್ ಹಾಂವ್ ತುಮ್ಕಾಂ ಸಾಂಗ್ತಾಂ: ತುಮ್ಚ್ಯಾ ಜಿವಾಕ್ ಕಿತೆಂ ಖಾಂವ್ಚೆಂ ಜೆಂವ್ಚೆಂ ಆನಿ ತುಮ್ಚ್ಯೆ ಕುಡಿಕ್ ಕಿತೆಂ ನ್ಹೆಸ್ಚೆಂ ಪಾಂಗುರ್ಚೆಂ ಮ್ಹಣುನ್ ಲೆಕಾ ವರ್ತೊ ಹುಸ್ಕೊ ತುಮ್ಕಾಂ ನಾಕಾ. ಪಳೆಯಾ ತಿಂ ಅಂತ್ರಳಾಚಿಂ ಸುಕ್ಣಿಂ ತಿಂ ಒಂಪಿನಾಂತ್, ಲುಂವಿನಾಂತ್ ವಾ ತುಪ್ಯಾಂನಿ ಪುಂಜಾಯ್ನಾಂತ್ ಪೂಣ್ ತುಮ್ಚೊ ಸರ್ಗಿಂಚೊ ಬಾಪ್ ತಾಂಕಾಂ ಪೊಸ್ತಾ...'

57. ಪೃಥ್ವಿ, ಮನಿಸ್ ಆನಿ ವಿವಿಂಗಡ್ ಭಾಸಾಂಚಿಂ ಕುಟ್ಮಾಂ!

ಭಾಸ್ ವಿಜ್ಞಾನ್

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಭೂಗೋಲ್ ವಿಜ್ಞಾನಾಚೊ ಏಕ್ ಶಾಖೊ 'ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ಜಿಯೊಗ್ರಫಿ' (linguistic geography). ಹೊ ಶಾಖೊ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಖಂಯ್ಚ್ಯಾಯ್ ದೇಶ್ ಆನಿ ರಾಜ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಭಾಸಾಂಚ್ಯೆ ಸುರ್ವಾತೆ, ವಾಡಾವಳಿ ಆನಿ ವಾಂಟ್ಯಾಂ-ಫಾಂಟ್ಯಾಂ ವಿಶಿಂ ವಿವರಣ್ ದಿತಾ. ಭಾಶೆ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಲೊಕಾನ್ ಉಲೊಂವ್ಚಿಂ ಉತ್ರಾಂ. ಸಮಾಜೆಚ್ಯಾ ವಾ ಸಮುದಾಯಾಂಚ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಂನಿ ಆಪ್ಲೆ ವಿಚಾರ್ ಹೆರಾಂಕ್ ಕಳೊಂವ್ಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಂಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಚ್ ಭಾಸ್. ಭಾಸ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚಿ ಮೂಳ್ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ. ಹಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆಂ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ್ ಕರ್ತಾ. ಹ್ಯೆ ವರ್ವಿಂ ಭಾಶೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಕ್ಯೆ ಪಿಳ್ಗಿ ಥಾವ್ನ್ ಆನ್ಯೇಕ್ಯೆ ಪಿಳ್ಗೆಕ್ ವರ್ಗಾವಣ್ ಜಾತಾ. ಭಾಸ್ ಭೂಗೋಲ್ ವಿಜ್ಞಾನ್ ಭಾಶೆಚೊ ಜಲ್ಮ್, ವಾಡಾವಳ್, ಭಾಸಾಂಚಿಂ ಕುಟ್ಮಾಂ ಆನಿ ತಾಂತುಂ ಮೆಳುನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ಭಾಸಾಂ ಆನಿ ವಾಂಟ್ಯಾಂ ವಿಶಿಂ ವಿವರ್ ದಿತಾ.

ಆಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಹಜಾರಾಂನಿ ಭಾಸೊ ಆನಿ ಉಪ ಭಾಸೊ ಆಸಾತ್. ತಾಂಚ್ಯಾ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಧಾರಾನ್ ಭಾಶೆ ಪರಿವಾರಾಂ ವಾಂಟೆ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್ ಲ್ಯಾಂಗ್ವೆಜ್ ಫ್ಯಾಮಿಲೀಸ್ (language families). ಸಬಾರ್ ಭಾಸಾಂಚೊ ವ್ಹಡ್ಲೊ ವಾಂಟೊ ಭಾಸಾಂಚೆಂ ಕುಟಮ್ ಜಾತಾ. ದೆಕಿಕ್: ತಮಿಳ್, ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಮ್ ಭಾಸಾಂಚೊ ಪಂಗಡ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಭಾಸಾಂಚೆಂ ಕುಟಮ್. ಅಶೆಂ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಮುಖ್ ಭಾಸಾಂಕ್ ಹ್ಯಾ ಧಾ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಂ ಆನಿ ಘರಾಣ್ಯಾಂನಿ ವಾಂಟುನ್ ಘಾಲ್ಯಾಂ. ಇಂಡೊ ಯುರೋಪಿಯನ್, ಹೆಮಿಟೊ ಸೆಮಿಟಿಕ್, ಸಿನೊ ಟಿಬೆಟಿಯನ್, ದ್ರಾವಿಡಿಯನ್, ಯೂರಲ್ ಅಲ್ಟಾಯಿಕ್, ಮಲಯೊ ಪಾಲಿನೇಷಿಯನ್, ಆಫ್ರಿಕನ್ ನೀಗ್ರೊ, ಅಮೆರಿಕನ್ ಇಂಡಿಯನ್, ಕಕೇಷಿಯನ್ ಆನಿ ಆಸ್ಟ್ರೊ ಏಷ್ಯಾಟಿಕ್.

1. 'ಇಂಡೊ ಯುರೋಪಿಯನ್' ಭಾಸಾಂಚೊ ಪಂಗಡ್ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಚಾರ್ಯಿ ಕುಶಿಂನಿ ವಿಸ್ತಾರುನ್ ಆಸ್ಚೊ ಭೊವ್ ವ್ಹಡ್ಲೊ ಭಾಸಾಂಚೊ ಜಮೊ. ಹೊ ಯುರೋಪ್, ರಷ್ಯಾ, ಉತ್ತರ್ ಅಮೆರಿಕಾ, ದಕ್ಷಿಣ್ ಅಮೆರಿಕಾ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಭಾರತ್ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ್-ಪಶ್ಚಿಮ್ (south-west) ಏಷ್ಯಾಚ್ಯಾ ಭಾಗಾಂತ್ ಬಳಾಧಿಕ್.

2. 'ಹೆಮಿಟೊ-ಸೆಮಿಟಿಕ್' ಭಾಸಾಂಚೊ ಪಿಂಡ್ ದ್ವಿತಿಯ್ ಸ್ಥಾನಾರ್ ಆಸಾ. ಹ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಪೂರ್ವ್ ಆನಿ ಉತ್ತರ್ ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ದೆಶಾಂನಿ ಶಿಂಪಡ್ಲ್ಯಾತ್. ಹ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಜುದೆವ್, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪಾಟ್ಲಾವಿ ಉಲಯ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಭಾಸಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಅರಿಜಿಲಿಕ್, ಲಿಬ್ಯನ್, ಸೋಮಾಲಿ-

ಅಫ್ಮರಿಕ್ (ಇಥಿಯೋಫಿಯ) ಆನಿ ಹಿಬ್ರು (ಇಸ್ರಾಯೆಲ್) ಪ್ರಮುಕ್.

3. 'ಸಿನೊ ಟಿಬೇಟಿಯನ್' ಭಾಶೆಂಚ್ಯೆ ಸಾಂಕ್ಳಿಂತ್ ಚೀನಿ, ಟಿಬೇಟಿಯನ್, ಬರ್ಮಿಸ್, ಥಾಯಿ, ಜಪಾನೀಸ್, ಕೊರಿಯನ್ ಭಾಸೊ ಮೆಳುನ್ ಆಸಾತ್.

4. 'ದ್ರಾವಿಡಿಯನ್' ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಘರಾಣ್ಯಾಂತ್ ದಕ್ಷಿಣ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಉಲೊಂವ್ಚ್ಯೊ ತಮಿಳ್, ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಮ್, ತುಳು, ಕೊಡವ ಭಾಸೊ ಆಸಾತ್.

5. 'ಯೂರಲ್ ಅಲ್ಟಾಯಿಕ್' ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ತಂಡಾಂತ್ ಫಿನಿಷ್, ಟರ್ಕಿಷ್, ಹಂಗೇರಿಯನ್, ಮುಂಗೋಲ್ ಆನಿ ಮಂಚು ಭಾಸೊ ಮೆಳುನ್ ಆಸಾತ್.

6. 'ಮಲಯೊ ಪಾಲಿನೇಷ್ಯನ್' ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಝೆಲ್ಯಾಂತ್ ಮಾವೋರಿ, ಮಲಗಾಸಿ, ಮಲಯ, ಇಂಡೊನೇಷ್ಯನ್ ಆನಿ ಟಗಲಾಗ್ ಭಾಸೊ ಆಸಾತ್. ಹ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಇಂಡೊನೇಷ್ಯ ಥಾವ್ನ್ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾ ಸಾಗರಾಚ್ಯಾ ಹವಾಯಿ ದ್ವಿಪಾಂ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣಾಚ್ಯಾ ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್ ಥಾವ್ನ್ ತೈವಾನ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ವಿಸ್ತಾರ್ಲ್ಯಾತ್.

7. 'ಆಫ್ರಿಕನ್-ನೀಗ್ರೊ' ಭಾಸಾಂಚಿ ಸಮಾಜ್ ಸುಡಾನಿಕ್, ನೈಜರ್, ಬಂಟು, ಹೌಸಾ ಅಸಲ್ಯಾ ಆಫ್ರಿಕನ್ ಮುಳಾಂಚ್ಯಾ ಭಾಸಾಂಕ್ ಆರಾವ್ನ್ ಘೆವ್ನ್ ಆಸಾ.

8. 'ಅಮೆರಿಕನ್-ಇಂಡಿಯನ್' ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ಲ್ಯೊ ರೆಡ್ ಇಂಡಿಯನ್, ಎಸ್ಕಿಮೊ ಆನಿ ಅಲ್ಯೂಟ್ಸ್ ಭಾಸೊ ಉತ್ತರ್ ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯಾ ಅಲಾಸ್ಕ, ಉತ್ತರ್ ಕೆನಡ ಆನಿ ಗ್ರೀನ್‌ಲ್ಯಾಂಡಾಂತ್ ಚಾಲ್ತಿರ್ ಆಸಾತ್.

9. 'ಕಕೇಷಿಯನ್' ಭಾಶೆ ಪರಿವಾರಾಂತ್ ಜಾರ್ಜಿಯನ್ ಆನಿ ಸರ್ಕ್ಯೂವೋಷಿಯನ್ ತಸಲ್ಯೊ ಸಬಾರ್ ಧಾಕ್ಟುಲ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಆಸಾತ್.

10. 'ಆಸ್ಟ್ರೋ-ಏಷ್ಯಾಟಿಕ್' ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಂತ್ ದಕ್ಷಿಣ್-ಪೂರ್ವ್ (south - east) ಏಷ್ಯಾಚ್ಯೊ ಸುಮಾರ್ 150 ಭಾಸೊ ಆಸುನ್ ಹಾಂತುಂ ಮುಂಡ ಆನಿ ಖೈಕ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ದೋನ್ ವಾಂಟೆ ಆಸಾತ್. ಭಾರತ್, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಟಾಸ್ಮೇನಿಯ ಆನಿ ನ್ಯೂಗಿನಿಚ್ಯಾ ಆದಿವಾಸಿಂಚ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಹ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಂತ್ ಎಕ್ವಟ್ಲ್ಯಾತ್.

2007 ವರ್ಸಾಚ್ಯಾ ಗಣನಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಉಲೊಂವ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರಮುಕ್ ಇಕ್ರಾ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚೊ, ದೆಶಾಂಚೊ ವಿವರ್. ಚೀನಿ ಭಾಸ್-87 ಕರೊಡ್: ಚೀನಾ, ತೈವಾನ್, ಮ್ಯಾಂಡರಿನ್. ಹಿಂದಿ-37 ಕರೊಡ್: ಉತ್ತರ್ ಭಾರತ್. ಇಂಗ್ಲಿಷ್-34 ಕರೊಡ್: ಇಂಗ್ಲೆಡ್, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್, ಕೆನಡ, ಅಮೆರಿಕಾ ಆನಿ ಐರ್ಲೆಂಡ್. ಸ್ಪ್ಯಾನಿಷ್-32 ಕರೊಡ್: ಸ್ಪೇನ್, ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೆರಿಕಾ. ಬಂಗಾಲಿ-21 ಕರೊಡ್: ಭಾರತ್, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ್. ಪೊರ್ಚುಗೀಸ್-18 ಕರೊಡ್: ಪೊರ್ಚುಗಲ್ ಆನಿ ಬ್ರೆಜಿಲ್. ರಶಿಯಾ-17 ಕರೊಡ್: ರಷ್ಯಾ, ಪರ್ಷಿಯ ಆನಿ ಹೆರ್ ದೇಶ್. ಜಪಾನಿ-13 ಕರೊಡ್: ಜಪಾನ್. ಜರ್ಮನ್-10 ಕರೊಡ್: ಜರ್ಮನಿ, ಆಸ್ಟ್ರೀಯ, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್. ಕೊರಿಯ-8 ಕರೊಡ್: ಉತ್ತರ್ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕೊರಿಯಾ. ಫ್ರೆಂಚ್-8 ಕರೊಡ್: ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಬೆಲ್ಜಿಯಮ್, ಕೆನಡ ಆನಿ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್!

ಆಧಾರಾವಳಿ BIBLIOGRAPHY

A Catholic Commentary on Holy Scripture, Thomas Nelson and Sons Ltd., London, 1953

JANAPADA - An Encyclopaedia on Folklore being the second of the Series of Subject Encyclopaedia in Kannada, Published by University of Mysore - 2006

PRANIVIJNANA - A volume on Zoology being the third of the Series of Subject Encyclopaedia in Kannada, published by University of Mysore - 2006

BHOOGOLA VIJNANA - A Volume on GEOGRAPHY being the fifth volume in the Series of Subject Encyclopaedia in Kannada, Published by University of Mysore - 2009

ITIHASA MATTU PURATATTVA - A volume on HISTORY AND ARCHAEOLOGY being the Fourth Volume in the Series of Subject Encyclopaedia in Kannada, Published by University of Mysore - 2009 Kannada General Encyclopaedia, Published by University of Mysore - 2013

Gazetteer of Mysore and Coorg - B.L. Rice

ರಾಕ್ಣೊ ಪ್ರಕಾಶನಾಚಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ

	ಪುಸ್ತಕಾಚೆಂ ನಾಂವ್	ಬರಯ್ಣಾರ್	ವರಸ್
1.	ಸಮಾಧಿ ವಯ್ಲಿಂ ಉತ್ರಾ (ಕಾಣಿಯೊ)	ಸಿರಿವಂತ್	1966
2.	ಪರ್ವತಾ ವಯ್ಲೊ ಪ್ರಕಾಸ್	ಭಾಶಾಂತರ್	1966
3.	ಸರ್ದಾರಾಂಚಿ ಸಿನೊಲ್ (ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಖಡಾಪ್	1966
4.	ಪುನರ್ ಜಿವಿತ್ (ಕಾದಂಬರಿ)	ರೊನಾಲ್ಡ್ ಪಿರೇರಾ	1967
5.	ಘರ್ ಭರ್‌ಲ್ಲೆಂ ಗೀತ್– 1 (ಸಾಂಕಳ್ ಕಾಣಿ)	ವಿಲ್ಲಿ ಡಿಸಿಲ್ವಾ	1968
6.	ಘರ್ ಭರ್‌ಲ್ಲೆಂ ಗೀತ್– 2	ವಿಲ್ಲಿ ಡಿಸಿಲ್ವಾ	1968
7.	ಶಾಂತಿ ಸಾಧನ್ (ಕವಿತಾ)	ದಾಮೊದರ್ ಬಾಳಿಗಾ	1968
8.	ಪೆಟನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ತಣ್ (ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಇವ್ಲಾಲಿಯಾ ಆಲ್ವಾರಿಸ್	1969
9.	ದೆವಾಚ್ಯೆ ಕುರ್ಪೆನ್ (ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಖಡಾಪ್	1969
10.	ಇಂಫೆರ್ನಾಚಿಂ ದಾರಾಂ (ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಖಡಾಪ್	1969
11.	ಖಿರ್ಸ್ತಾ ಪಾಟ್ಲೊ ಉಜ್ವಾಡ್ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ. ಎಫ್. ಡಿಸೊಜಾ	1970
12.	ತಾಂಬ್ಡೊ ಸಾಳ್‌ಯೊ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ. ಎಫ್. ಡಿಸೊಜಾ	1972
13.	ಸತ್ ಸಲ್ವಲೆಂ ನಾ (ಕಾದಂಬರಿ)	ರೊನಾಲ್ಡ್ ಪಿರೇರಾ	1972
14.	ಅಮರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ (ಲೇಕನಾಂ)	ಬಾ। ಮಾರ್ಕ್ ವಾಲ್ಡರ್ (ಸಂ.)	1974
15.	ಭುಂಯ್ ಸುಧಾರಣ್ ಕಾನೂನ್	ಶಿರ್ತಾಡಿ ವಿಲಿಯಮ್ ಪಿಂಟೊ	1974
16.	ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾನೂನು (ಕನ್ನಡ)	ಶಿರ್ತಾಡಿ ವಿಲಿಯಮ್ ಪಿಂಟೊ	1974
17.	ಮೊಗಾಚಿ ಮಹಿಮಾ (ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಖಡಾಪ್	1975
18.	ತೆ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್ (ವಿಗ್ನ್ಯಾನಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಎಡ್ವಿನ್ ಡಿಸೊಜಾ	1975
19.	ತೆರೆಜಾ ಚತ್ರಾಯ್ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಜೊ.ಸಾ. ಅಲ್ವಾರಿಸ್	1976
20.	ಬಾಳ್ಕಾಂಚೆಂ ರಾಜ್ (ಬಾಳ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್)	ಸಾಂತಾಕ್ಲೊಸ್	1977
21.	ದುಕಾಂ (ಮೊಗಾಚ್ಯೊ ಕಥಾ)	ಸಿಜ್ಯೆಸ್ ತಾಕೊಡೆ	1977
22.	ನವ್ಯಾ ಘರಾಂತ್ಲಿ ಖುನ್– 1 (ಕಾದಂಬರಿ)	ಜೊ.ಸಾ. ಅಲ್ವಾರಿಸ್	1977
23.	ನವ್ಯಾ ಘರಾಂತ್ಲಿ ಖುನ್– 2	ಜೊ.ಸಾ. ಅಲ್ವಾರಿಸ್	1978
24.	ಚೆಡುಂ ತೆಂ ಚೆಡುಂಚ್ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಜೊ.ಸಾ. ಅಲ್ವಾರಿಸ್	1979
25.	ಶೆತ್ ಭಾಂಗ್ರಾಳೆಂ (ಕವಿತಾ ಪುಂಜೊ)	ವೈಟಸ್ ಪ್ರಭುದಾಸ್	1979
26.	ಸಾಯ್ಬಾ ಭೊಗಸ್ (ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಖಡಾಪ್	1980
27.	ಕೊಶೆಡ್ದಾನ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಖುನ್ (ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ್)	ಜೆ.ಬಿ. ಮೊರಾಯಸ್	1980
28.	ತುಂ ಫಾಲ್ಯಾಂ ಆಸ್ಚೊನಾಂಯ್ (ಪತ್ತೆದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿ),	ಜೊ.ಸಾ. ಅಲ್ವಾರಿಸ್	1980
29.	ಪುರ್ವಜ್ ಪರ್ದೆಶಾಂತ್ (ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಖಡಾಪ್	1981
30.	ಮಧೆಂ ರಾತಿಂ ಆಯ್ಲೊ ಪರ್ಕೊ (ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ),	ಜೊ.ಸಾ. ಅಲ್ವಾರಿಸ್	1981
31.	ನಪಂಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಮಾದ್ರ್ (ಮೊಟ್ವಿ ಕಾದಂಬರಿ)	ಜೊ.ಸಾ. ಅಲ್ವಾರಿಸ್	1981
32.	ಅಪರಿಚಿತ್ (ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಕಾಣಿಯೊ)	ಸಿಲ್ವೆಸ್ತರ್ ಡಿಸೋಜಾ	1981
33.	ವಾಂಜೆಲಾಚ್ಯೆ ವಾಟೆರ್ (ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಖಡಾಪ್	1982
34.	ತುಂ ಬರೊ ಜಾ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಎ.ಟಿ. ಲೋಬೊ	1983
35.	ಸರ್ವೆಂಟ್ ಚೆಡುಂ ಆನಿ ಸೈರಿಕ್ (ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ),	ಜೊ.ಸಾ. ಅಲ್ವಾರಿಸ್	1983
36.	ಜಿವೊ ವಾ ಮೆಲ್ಲೊ (ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಖಡಾಪ್	1984
37.	ಮ್ವಾಲ್ ಥೆಡ್ಯಾಚೊ ಉಮೊ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಜೊ.ಸಾ. ಅಲ್ವಾರಿಸ್	1985
38.	ಬರಿ ಭಲಾಯ್ಕಿ (ಭಲಾಯ್ಕೆ ಲೇಕನಾಂ)	ಡೊ। ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಆನಿ ಹೆರ್	1985
39.	ಜನ್ಮಾ ಸಂದೇಶ್ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಜೆರಿ ಕುಲ್ಯೇಕರ್	1985
40.	ಪಾಪಾ ಜುವಾಂವ್ ಪಾವ್ಲ್ II (ಜಿಣಿಯೆ ಕಥಾ)	ಬಾ। ವಿಶೆಂತ್ ವಿತೊರ್ ಮಿನೆಜ್	1985

41.	100 ಕಿಟಾಳಾಂ (ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಲೇಕನಾಂ)	ಪ್ರಶಾಂತ್ ಮಾಡ್ತಾ ಜೆ.ಸ.	1986
42.	ರಾಜು ಆನಿ ರಾಯ್ ಕುಂವರ್ (ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಿ ಕಾಣಿ)	ಲಿಯಾಬ್	1986
43.	ಲಿಪಯಿಲ್ಲೆಂ ದಿರ್ವೆಂ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಜೊ.ಸಾ. ಅಲ್ವಾರಿಸ್	1986
44.	ಬಹುಮಾನ್ (ಕಾದಂಬರಿ)	ರೊನಾಲ್ಡ್ ಪಿರೇರಾ	1987
45.	ಆವಯ್ಚಿ ಆಶಾ ಆನಿ ಹೆರ್ ಕಥಾ (12 ಕಾಣಿಯೊ)	12 ಲೇಕಕ್	1987
46.	ಕಾಳ್ಜಾಚೆ ಉಮಾಳೆ (ಕವಿತಾ ಪುಂಜೊ)	ಜೆ.ಬಿ. ಸಿಕ್ವೇರಾ	1987
47.	ವಿಂಕಲಾಚಿ ಕಥಾ (ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಿ ಕಥಾ)	ಲಿಯಾಬ್	1987
48.	ತಾಂಬ್ಡೊ ಗುಲೊಬ್ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಟೀನಾ ಡಿಮೆಲ್ಲೊ	1987
49.	ಮಸ್ಕಿರೊ (ವಿನೋದ್)	ಸಿಜ್ವೆಸ್, ತಾಕೊಡೆ	1987
50.	ಅಮರ್ ಉತ್ರಾಂ (ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಲೇಕನಾಂ)	ಬಾ। ಆರ್ತರ್ ಪಿರೇರ್	1987
51.	ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ್ (ಯೋಗ ಶಿಕಪ್)	ಎ. ಎಲ್. ರೇಗೊ	1988
52.	ದೆವಾಚಿ ಖುಶಿ (ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಥಾ)	ಎ.ಟಿ. ಲೋಬೊ	1988
53.	ಬದ್ಲನಾತ್‌ಲ್ಲೊ ಗಾಂವ್ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಸ್ಟೇನ್ ಅಗೇರಾ	1988
54.	ಮ್ಹಜೊ ಅನಾಮಿಕ್ ಭಾವೊಜಿ (ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಜೊ.ಸಾ. ಅಲ್ವಾರಿಸ್	1988
55.	ಅಮರ್ ಸುತ್ರಾಂ (ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಬಾ। ಆರ್ತರ್ ಪಿರೇರ್	1989
56.	ಮಿಸ್ತೆರಾಂಚೊ ಬಂಗ್ಲೊ (ಸಾಹಸಿಕ್ ಪತ್ತೆದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿ)	ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಡಿಸೋಜಾ	1989
57.	ಘರಾಚೊ ದಿವೊ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಜೆರಿ ಕುಲ್ಯೇಕರ್	1989
58.	ಪುತಾ ಪಾಟಿಂ ಯೆ (ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಲಿಯಾಬ್	1989
59.	ತವಳ್ ರಾತ್ ಜಾಲ್ಲಿ (ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಶಿಕೊವ್ಣ್)	ಬಾ। ವಿಶೆಂತ್ ವಿತೊರ್ ಮಿನೆಜ್	1989
60.	ಸಯ್ತಾನ್ ಕೆದಿಂಚ್ ನಿದನಾ (ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಲಿಯಾಬ್	1990
61.	ಧುಳ್ (ಮೊಟ್ವ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ)	ವಲ್ಲಿ ವಗ್ಗ	1990
62.	ಯಾ ತರಿ ಮಂಗಳಾಪುರಿ (ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಖಿಡಾಪ್	1990
63.	ವಿಂಚುನ್ ಕಾಡ್ಲಲಿ ಪರ್ಜಾ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ. ಎಫ್. ಡಿಸೋಜಾ	1991
64.	ಸ್ವಾವಲಂಬಿ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಸ್ಟೇನ್ ಅಗೇರಾ	1991
65.	ರಾಯ್ ಉಂದಿರ್ (ಭಾಶಾಂತರ್ ಕಾದಂಬರಿ)	ಸುನಂದ್	1991
66.	ದೇವ್ ಹಾಸ್ಲೊ (ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹ್)	ಲಿಯಾಬ್	1992
67.	ದರ್ಶನ್ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಕೆವಿನ್ ಡಿಮೆಲ್ಲೊ	1992
68.	ಮ್ಹೊಂವ್ ಆನಿ ರಗತ್ (ಅನ್ಭೊಗ್)	ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ. ಎಫ್. ಡಿಸೋಜಾ	1992
69.	ವಿಧವ್ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಲ್ಯಾನ್ಸಿ ಪಿಂಟೊ ನಾಯಕ್	1992
70.	ಉಜ್ವಾಡ್ ಜಾಂವ್ I ಭಾಗ್ (ಪವಿತ್ರ್ ಪುಸ್ತಾ ವಿಶಿಂ)	ಬಾ। ವಿಶೆಂತ್ ವಿತೊರ್ ಮಿನೆಜ್	1993
71.	ಉಜ್ವಾಡ್ ಜಾಂವ್ II ಭಾಗ್	"	1993
72.	ಸಯ್ತಾನಾಚ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ (ಪವಿತ್ರ್ ಸಭೆಚಿ ಶಿಕೊವ್ಣ್)	"	1993
73.	ಸಿಂತಿಚ್ಯೊ ಶಿಂತ್ರ್ಯೊ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಜೆರಿ ಕುಲ್ಯೇಕರ್	1993
74.	ತಿ, ತೊ ಆನಿ ಗೇಂಗ್ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಜೊ.ಸಾ. ಅಲ್ವಾರಿಸ್	1994
75.	ಮ್ಹಜ್ಯಾ ವೊಡ್ತಾಂತ್ಲೊ ಗುಲೊಬ್ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ. ಎಫ್. ಡಿಸೋಜಾ	1995
76.	ಭಿಂಗಾರಿ (ಕವಿತಾ ಪುಂಜೊ)	ಮಾವ್ರಿಸ್, ಶಾಂತಿಪುರ	1995
77.	ನಾಲಿಸಾಯ್ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಸ್ಟೇನ್ ಅಗೇರಾ	1995
78.	ಚಿಮ್ಮುರ್ಲ್ಯೊ (ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ವಿನೋದ್)	ಸಿಜ್ವೆಸ್, ತಾಕೊಡೆ	1995
79.	ಇಜ್ಮೊಲಾಚಿ ವಾಟ್ಲಿ (ಕವಿತಾ ಪುಂಜೊ)	ಸಿಜ್ವೆಸ್, ತಾಕೊಡೆ	1995
80.	ಆಂಕ್ವಾರ್ ಸೆಲ್ಲಿ (ಕವಿತಾ ಪುಂಜೊ)	ಜಸ್ಟಿನ್ ಡಿಸೋಜಾ ಪ್ರಭು	1995
81.	ಸುಂಗ್ಟಾಂ (ತರ್ಜುಮೊ: ವಿಲ್ಯಮ್ ದಸಿಲ್ವಾ)	ತಕಳಿ ಶಿವಶಂಕರ ಪಿಳ್ಳೆ	1995
82.	ಯೆಗೊ ಬಾಯೆ (ಕವಿತಾ ಪುಂಜೊ)	ಆ್ಯನ್ಸಿ, ಪಾಲಡ್ಕಾ	1995
83.	ಫಳ್ ಜಾಯ್ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ ರೂಕ್ (ಕಾಣಿಯೊ)	ಜೊಯ್, ಪಾಲಡ್ಕಾ	1996

84.	ವಚ್ ಆನಿ ತುಂಯ್ ತಶೆಂಚ್ ಕರ್ (ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಲೇಕನಾಂ)	ಬಾ। ಆರ್ತರ್ ಪಿರೇರ್	1996
85.	ಆಕಾಂತಾಚ್ಯೆ ವಾಟೆರ್ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಕ್ಲೆರೆನ್ಸ್ ಪಿಂಟೊ, ಪಡೀಲ್	1996
86.	ಮ್ಹಜೊ ಗಾಂವ್ (ಕವಿತಾ)	ಶಾಂತಿ ಪ್ರಿಯಾ	1996
87.	ನಿರ್ಮೋಣೆಂ (ಕಾದಂಬರಿ)	ಡೊ। ಎಡ್ವರ್ಡ್ ನಜ್ರೆತ್	1997
88.	ಸಂಪದಲೆಂ (ಕವನ್)	ಎಡ್ವರ್ಡ್ ನೊರೊನ್ಹಾ	1997
89.	ಕಿರ್ಣಾಂ (ಕವಿತಾ ಪುಂಜೊ)	ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊ	1998
90.	ಅಂಕರ್ (ಸಂಪಾದಕೀಯ್ ಪುಂಜೊ)	ಬಾ। ಸಾಮ್ವೆಲ್ ಸಿಕೇರ್	1998
91.	ವಾಗಾಚಿ ಫಜೆಂತ್ (ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ)	ಜಾನ್‌ಪದ್ ಕಾಣಿಯೊ	1998
92.	ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಥಾ ಪೆಳೊ (ಸಂಗ್ರಹ್ ಕಾಣಿಯೊ)	ವೆವೆಗ್ಳೆ ಲೇಕಕ್	1998
93.	ಮೊಲಿಚೆ ದೊಳೆ (ಸಂಗ್ರಹ್ ಕಾಣಿಯೊ)	ವೆವೆಗ್ಳೆ ಲೇಕಕ್ (ಸಂ. ರಿಚ್ಚಿ ಪಿರೇರ್)	2004
94.	ರೆಡೆ (ಮೊಟ್ವ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ)	ಬಾ। ಸಾಮ್ವೆಲ್ ಸಿಕೇರ್	2004
95*	ನಾದ್ (ಸಂಪಾದಕಿಯ್ ಪುಂಜೊ)	ಬಾ। ಎರಿಕ್ ಕ್ರಾಸ್ತಾ	2004
96*	ನಿಮಾಣೊ ಗಿರಾಯ್ಕ್ (ಕನ್ನಡ ಮುಳಾಚ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ)	ವಿವಿದ್ ಲೇಕಕ್ (ಸಂ.: ಮಿಕ್‌ಮ್ಯಾಕ್ಸ್)	2005
97.	ರಾಯ್ (ಮೊಟ್ವ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ)	ಜೇಮ್ಸ್ ಲುವಿಸ್, ಒಮ್ಜೂರ್	2005
98.	ಭಾಂಗಾರಾಚೆಂ ಚಿತಳ್ (ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್)	ಜೆ.ಎಫ್. ಡಿಸೊಜಾ	2005
99*	ದೊರೆಮಿಫಾ (ವಳ್ಕೆ ಗ್ರಂಥ್)	ಜೆರಿ ಡಿಮೆಲ್ಲೊ, ಬೆಂದುರ್	2006
100*	ಕಾನುನ್ ದರ್ಶನ್ (6 ಆವೃತ್ತ್ಯೊ)	ಶಿರ್ತಾಡಿ ವಿಲಿಯಮ್ ಪಿಂಟೊ	2006
101.	ರಾಕ್ಣೊ-ಬೈಬಲ್ ಕ್ವಿಜ್ (ಬೈಬಲ್ ಕ್ವಿಜ್)	ಶ್ರೀಮತಿ ಬೆನ್ನಿ ಟಿಚೆರ್	2006
102.	ಆಬಾಚ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ (ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್)	ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಡಿಸೊಜಾ, ಮಯ್ಯೂರ್	2006
103*	ಜಗಲ್(ಪ್ರಾಕೃತಿಕ್ ಸುವಾದಾಚ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ)	ಡೇವಿಡ್ ಡಿಸೊಜಾ, ವಾಮಂಜೂರ್	2007
104*	ಭಾಂಗಾರಾಚಿ ಇಮಾಜ್ (ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ)	ಜೆ.ಎಫ್. ಡಿಸೊಜಾ	2007
105*	ಚಾ-ಕಾಪಿ (ಮೊಟ್ವ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ)	ಸ್ಟೇನ್ ಅಗೇರಾ, ಮುಲ್ಕಿ	2008
106*	ಖುಬೆಮುಟ್ಲಿಂ (ಸಂಪಾದಕಿಯಾಂ)	ಬಾ। ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್	2008
107*	ಹುಮಿಣ್ ಸೊಡೊವ್ಯಾಂ	ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊ	2008
108*	ಧಾಕ್ಟ್ಯಾಚ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ (ಮೊಟ್ವ್ಯೊ)	ವೆವೆಗ್ಳೆ ಲೇಕಕ್	2010
109	ಹಾಸೊ ಆನಿ ತಮಾಸೊ (ಹಾಸ್ಯ ಬರ್ಪಾಂ)	ವೆವೆಗ್ಳೆ ಲೇಕಕ್	2010
110.	ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ (ರೆಸಿಪಿ)	ಗ್ರೇಸ್ ಡಿಕ್ರೂಜ್	2010
111*	Dishes & Delicacies (Recipies)	ಗ್ರೇಸ್ ಡಿಕ್ರೂಜ್	2013
112*	ಗಾದ್ಯಾ ಮೆರೆರ್ (ಕರಾವಳಿ ಕೃಶಿ ದರ್ಶನ್)	ವಲ್ಲಿ ಬೋಳ	2013
113*	ವಲ್ಲಿ ಪಾದ್ರ್ಯಾಬ್ (ಹಾಸ್ಯ ಬರ್ಪಾಂ)	ಪ್ರಶಾಂತ್ ಮಾಡ್ತ ಜೆ.ಸ.	2013
114*	ಮಿಟ್‌ಮಿರ್ಸಾಂಗ್ (ಸಂಪಾದಕಿಯಾಂ)	ಬಾ। ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್	2013
115.	ಮಿರ್ಸಾಂಗ್ ಮಿಲ್ಲಿಬಾಯ್ (ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ)	ಚಾರ್ಲಿ ಕುಲ್ಶೇಕರ್	2015
116*	ಲಾಂಪ್ಯಾಂವ್ (ಭಾವಾಡ್ತಿ ಜಿಣಿಯೆಚ್ಯೆ ವಾಟೆರ್)	ಬಾ। ವಿತೊರ್ ಎ. ಪೀಂತ್, ಕಿರೆಂ	2015
117*	ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್-ಪರಿಶ್ಕೃತ್ ಆವ್ರತ್ತಿ (ರೆಸಿಪಿ)	ಗ್ರೇಸ್ ಡಿಕ್ರೂಜ್	2016
118*	ಲಾಂಪ್ಯಾಂವ್ (ದುಸ್ರೊ ಭಾಗ್)	ಬಾ। ವಿತೊರ್ ಎ. ಪೀಂತ್,ಕಿರೆಂ	2017
119*	ಭಂಡಾರಾಂತ್ಲಿಂ ವಿಂಚ್ಲಲಿಂ ದಿರ್ವಿಂ	ಬಾ। ವಿಶೆಂತ್ ವಿತೊರ್ ಮಿನೆಜ್	2017
120*	ಭಿತರ್ಲಿ ದಿಷ್ಟ್ (ಭಾಶಾಂತರ್)	ಫಾ। ವಾಲೆರಿಯನ್ ಫೆರ್ನಾಂದ್	2017
121*	'ಲವ್ದಾತೊ ಸಿ' (ಭಾಶಾಂತರ್)	ಫಾ। ವಾಲೆರಿಯನ್ ಫೆರ್ನಾಂದ್	2017
122*	ವಿಂಚ್ಲೆಲ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ	ವೆವೆಗ್ಳೆ ಬರಯ್ಣಾರ್	2018
123*	ಇಸೊಪಾಚ್ಯೊ ಆನಿ ಹೆರ್ ಕಾಣಿಯೊ	ವೆವೆಗ್ಳೆ ಬರಯ್ಣಾರ್	2018
124*	ಕೊಂಕ್ಣಿ-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಬ್ದಾವಳ್	ಫಾ। ವಾಲೆರಿಯನ್ ಫೆರ್ನಾಂದ್	2019
125*	ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್-ವ್ಯಾಕರಣ್	ಫಾ। ವಾಲೆರಿಯನ್ ಫೆರ್ನಾಂದ್	2019
126*	ಮೊಗಾಚ್ಯಾ ದಾಕ್ತೆರಾಬಾ	ಡೊ। ಎಡ್ವರ್ಡ್ ನಜ್ರೆತ್	2020

* ಪ್ರತಿಯೊ ಮೆಳ್ಟಾತ್